T.C
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
PREHİSTORYA BİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

MEZRAA - TELEİLAT KAZISI BULGULARI IŞIĞINDA; GÜNEYDOĞU ANADOLU VE KUZEY SURİYE İLK ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEM BİTKİSEL KATKILI ÇANAK ÇÖMLEK SORUNU

CİLT 1

-Metin-

ÖZLEM AYTEK
2501030364

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN

Düzeltilmiş Tez

İSTANBUL 2008

İ.Ü. Rektörlüğü, Bilimsel Araştırma Projeleri Yürütücü Sekreterliği tarafından desteklenmiştir. Proje No: T – 19 / 15122006.

ÖZ

Mezraa-Teleilat yerleşmesi, Bitkisel Katkılı Çanak Çömlek Mal grubunun tanımlanması temelinde yapılan bu çalışma; Yakındoğu'da Neolitik Dönem bitkisel katkılı çanak çömlek mal gruplarının ortaya çıkışını, gelişimini, yayılımını ve bölgeler arası ilişkilerini anlamaya yönelik genel bir değerlendirmedir.

Çalışılan malzeme; hamur, biçim ve işlev özelliklerinin tanımlanmasının yanı sıra yapım özellikleri açısından da değerlendirilerek bir bütün olarak ele alınmıştır. Yapılan katalog ile her bir parçanın ayrıntılı tanımı yapılmış ve genel değerlendirmeler bu temelde oluşturulmuştur. Yapılan tüm değerlendirmeler sonucunda; bitkisel katkılı malların görüldüğü kültür bölgelerinin belirlenmesi, gelişimi ve Mezraa-Teleilat yerleşmesinin bu süreç içindeki yerini saptayabilmeye yönelik sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

ABSTRACT

This study is based on to define the Plant Tempered Ware of Mezraa-Teleilat site with a conceptual analyzing and aimed to figure out the origin of plant tempered pottery and also the cultural relations in this context.

The main concept of this study had formed by the evaluation of the paste, formal and functional features of the considered assemblage. In addition, the technological aspects of these artifacts were investigated thoroughly to discern the considered pottery as a whole matter. Each sherd had defined in detail as a catalogue form in order to find out the main aspects of this research. Consequently, this study aimed to understand the cultural situation of plant tempered ware of Mezraa-Teleilat in the related regions during the Neolithic Period.

ÖNSÖZ

Mezraa Teleilat yerleşmesi, İlk Bitkisel Katkılı Çanak Çömlek Mal Grubunun tanımlanması esasına dayanan bu tez çalışmasının amacı; ele alınan buluntu topluluğunun Yakındoğu'da ortaya çıkışını, gelişim sürecini ve Mezraa-Teleilat yerleşmesinin Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'deki diğer yerleşmeler ve bölgeler ile olan ilişkisini ortaya koyabilmektir.

Yukarıda belirtilen amaç doğrultusunda yapmış olduğum bu çalışmanın, her aşamasında beni destekleyen, eleştirel yaklaşımlarıyla beni yönlendiren danışmanım Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN'a; yapıcı katkıları, sabrı ve desteği için ne kadar teşekkür etsem azdır. Çalışmam için gerekli yayınlara ulaşmamda da her türlü olanağı sağlayan değerli Hocam'a minnettar olduğumu da belirtmeliyim. Türkiye'de bulunduğu sınırlı zamanlarda dahi bana vakit ayıran, bilgisi ve tecrübesini benden esirgemeyen; hoşgörüsü ve iyi niyetli desteği ile beni yüreklendiren Prof. Dr. Yutaka MIYAKE'ye de çok teşekkür ederim.

Tez konumu belirleme aşamasında beni yüreklendirerek, ele aldığım konu üzerine çalışma fikrimi destekleyen ve hiçbir zaman da desteğini esirgemeyen Ahmet AYHAN ile Doç. Dr. Necmi KARUL'a teşekkür ederim. Bana vakit ayırarak çalıştığım malzeme üzerindeki bitki kalıntısı izlerinin nasıl okunması gerektiği konusunda bilgilendirerek çalışmamı yönlendiren arkadaşım Arkeobotanist Dr.Mária Hajnalová'ya yaptığı bu önemli katkı için teşekkür borçluyum.

Hayatımın her alanında olduğu gibi bu süreçte de beni yalnız bırakmayan arkadaşlarım; Evrim SABAK, Nuray GÖL, Ozan Nuri KAYA, Şafak NERGİZ, Vildan GÜRDİL ve Zeynep SUNAL'a her türlü yardımları için yürekten teşekkür ederim. Çizimlerimde yardımcı olan arkadaşlarım; öncelikle İlknur ARI'ya, Kerem ABUHAN, Şirin KAYA, Ümit ÇAYIR ve Mehmet Emin ÇEBER'e destekleri için teşekkür ederim. Çok yoğun olmasına rağmen Fransızca çevirilerimde bana yardımcı olan arkadaşım Yasemin YILMAZ'a; her zaman olduğu gibi tez sürecimde de bana

yardımcı olan arkadaşım Murat KARS'a, özellikle teknik konulardaki desteğinden dolayı, minnettarım. Mert Bertan AVCI ve Emre GÜLDOĞAN'a da destekleri için teşekkür borçluyum. Bu çalışmanın yoğun veri girişlerinde bana yardımcı olan Arkeoloji Bölümü öğrencilerinden Eda KÖKBAŞ ve Hülya ANT'a sabırla çalıştıkları için teşekkür ederim.

Her zaman, her koşulda beni destekleyen aileme ne kadar teşekkür etsem azdır. Annem Necla ve babam Kadir AYTEK ile kardeşim Adnan AYTEK'in sağladıkları destek ve duydukları güven olmasaydı bu tez çalışmasını tamamlayamazdım; maddi, manevi tüm destekleri ve sabırlı bekleyişleri için sonsuz teşekkürler.

İÇİNDEKİLER **SAYFA**

ÖZ / ABSTRACT iii
ÖNSÖZ iv
TABLO LİSTESİ x
RESİM LİSTESİ xi
LEVHA LİSTESİ xii
ÇİZİM LİSTESİ xii
HARİTA LİSTESİ xiv
METİN KISALTMALARI LİSTESİ iv
KAYNAKÇA KISALTMALARI LİSTESİ xvi

GİRİŞ 1

I. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE ELE ALINAN SORUNUN TANIMLANMASI 2
I. 1. SORUNUN TANIMLANMASI 2
I. 2. DÖNEMİN, BÖLGENİN GENEL TANIMI VE KÜLTÜREL SÜREÇ 3
I. 3. UYGULANAN ARAŞTIRMA YÖNTEMİ 4

II. ÇANAK ÇÖMLEK TEKNOLOJİSİ VE ÇANAK ÇÖMLEĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER 6
II. 1. ÇANAK ÇÖMLEK YAPIMI 6
II. 1. 1. KİLİN ÖZELLİKLERİ VE HAZIRLANMASI 7
II. 1. 2. BİÇİMLENDİRME, YÜZEY İŞLEMLERİ VE BEZEME 9
II. 1. 3. KURUTMA VE PİŞİRME 12

II. 2. ÇANAK ÇÖMLEK BULUNTU TOPLULUKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİNDE YAKLAŞIM VE YÖNTEMLER 16
II. 2. 1. ARKEOLOJİK YAKLAŞIMLAR 17
II. 2. 2. ARKEOMETRİK YÖNTEMLER 18
II. 2. 3. DENEYSEL YÖNTEMLER 19
II. 2. 4. ETNOARKEOLOJİ 19

III. YAKINDOĞU'DA ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEM 20
III. 1. ÇANAK ÇÖMLEKSİZ NEOLİTİK DÖNEMDEN ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEME GEÇİŞ 20
III. 2. ÇANAK ÇÖMLEK ÖNCESİ KULLANILAN İLK KAPLAR 28
III. 3. ÇANAK ÇÖMLEĞİN ORTAYA ÇIKIŞINA DAİR GÖRÜŞLER 30
III. 4. YAKINDOĞU'DA İLK ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEME AİT KÜLTÜR BÖLGELERİNİN GENEL TANIMI 34
III. 5. KÜLTÜR BÖLGELERİNİN COĞRAFİ OLARAK AYRIMI VE BAŞLICA ARKEOLOJİK YERLEŞMELER 35

III. 5. 1. DOĞU AKDENİZ VE ÇEVRESİ 35
III. 5. 1. 1. YUMUKTEPE 37
III. 5. 1. 2. AMİK OVASI KAZILARI 42
III. 5. 1. 3. TELL ARAY 45
III. 5. 1. 4. TELL EL-KERKH 2 46
III. 5. 1. 5. TELL AİN EL-KERKH 50
III. 5. 1. 6. RAS SHAMRA 52
III. 5. 1. 7. TELL RAMAD 53
III. 5. 1. 8. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME 55

III. 5. 2. FIRAT HAVZASI 59
III. 5. 2. 1. KUMARTEPE 59
III. 5. 2. 2. AKARÇAY TEPE 62
III. 5. 2. 3. DJA'DE 66
III. 5. 2. 4. TELL HALULA 67
III. 5. 2. 5. GRİTİLLE 68
III. 5. 2. 6. MEZRAA-TELEİLAT 69
III. 5. 2. 7. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME 69

III. 5. 3. BALIK HAVZASI 70
III. 5. 3. 1. TELL ASSOUAD 71
III. 5. 3. 2. TELL DAMİSHLİYYA 72

III. 5. 3. 3. TELL SABİ ABYAD 74
III. 5. 3. 4. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME 82

III. 5. 4. DİCLE VE HABUR VADİSİ 84
III. 5. 4. 1. GİNNİG 85
III. 5. 4. 2. KÜLTEPE 87
III. 5. 4. 3. UMM DABAGHİYAH 88
III. 5. 4. 4. TELL SOTTO 90
III. 5. 4. 5. TELL KASHKASHOK 91
III. 5. 4. 6. TELL HASSUNA 94
III. 5. 4. 7. YARIM TEPE I 98
III. 5. 4. 8. MATARRAH 102
III. 5. 4. 9. TELUL ETH-THALATHAT 104
III. 5. 4. 10. HAKEMİ USE 106
III. 5. 4. 11. NİNEVEH 108
III. 5. 4. 12. SALAT CAMİİ YANI 109
III. 5. 4. 13. TELL SEKER AL-AHEIMAR 112
III. 5. 4. 14. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME 114

III. 5. 5. DOĞU TOROSLAR VE EŞİK BÖLGESİ 116
III. 5. 5. 1. ÇAYÖNÜ 116
III. 5. 5. 2. TEPECİK 120
III. 5. 5. 3. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME 121

III. 5. 6. BATI İRAN (ZAGROSLAR) 122
III. 5. 6. 1. TELL SHİMSHARA 123
III. 5. 6. 2. TEPE GURAN 124
III. 5. 6. 3. HAJİ FİRUZ 126
III. 5. 6. 4. JARMO 127
III. 5. 6. 5. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME 130
III. 5. 7. GENEL BÖLGESEL SONUÇ 130

IV. MEZRAA-TELEİLAT HÖYÜĞÜ KAZISI GENEL DEĞERLENDİRME 134
IV. 1. KAZI TARİHÇESİ VE TABAKALANMA 135
IV. 2. ÇANAK ÇÖMLEKSİZ NEOLİTİK DÖNEMDEN ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEME GEÇİŞ 137
IV. 2. 1. MİMARİ 137
IV. 2. 2. BULUNTU TOPLULUĞU 138
IV. 3. ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEM 139
VI. 3. 1. MİMARİ 139
VI. 3. 2. BULUNTU TOPLULUĞU 142
IV. 4. ÇANAK ÇÖMLEK BULUNTU TOPLULUĞU 143

V. MEZRAA-TELEİLAT KAZISI İLK BİTKİSEL KATKILI ÇANAK ÇÖMLEK BULUNTU TOPLULUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ 149
V. 1. MAL GRUBU ÖZELLİKLERİ 151
V. 2. BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ 164
V. 3. TEKNOLOJİK ÖZELLİKLERİ 177
V. 4. İŞLEV ÖZELLİKLERİ 191
V. 5. BİTKİSEL KATKILI ÇANAK ÇÖMLEK MAL GRUBUNUN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ 194
V.6. BİTKİSEL KATKILI ÇANAK ÇÖMLEK MAL GRUBUNUN DİĞER MAL GRUPLARIYLA İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 196

VI. BÖLGESEL, ZAMANSAL KARŞILAŞTIRMA VE KÜLTÜREL BÖLGEDE GENEL DEĞERLENDİRME 198

SONUÇ 211

KAYNAKÇA 194
ÇİZİMLER 248

EKLER: I. GENEL ÇANAK ÇÖMLEK TERİMLERİ 271
II. KATALOG 282

TABLO LİSTESİ **SAYFA**

Tablo 1: Çanak Çömleğin Isı Derecesine Göre Pişme Durumu 14
Tablo 2: Pişirilme Ortamları ile Çanak Çömleğin Yüzey Rengi İlişkisi 14
Tablo 3: Çanak Çömlek Yapım Aşamaları 15
Tablo 4: Yontmataş Alet Gelişimi 25
Tablo 5: Kil Kap ve Beyaz Mallar'ın Yapım Aşamaları 29
Tablo 6: Amik A ve B Çanak-Çömlek Grupları Karşılaştırması 56
Tablo 7: Rouj Havzası Kronolojisine Göre Çanak-Çömlek Grupları 57
Tablo 8: KYAM Çekirdek Bölgesi ve Kültürel İlişkililer 131
Tablo 9: I A ve I B Mal Gruplarında Katkı Dağılımı 155
Tablo 10: I A ve I B Mal Gruplarında Görülen Öz Niteliği ve Niceliği 156
Tablo 11: I A Mal Grubu Yüzey Renkleri Dağılımı 157
Tablo 12: I B Mal Grubu Genel Yüzey Renkleri Dağılımı 160
Tablo 13: I A ve I B Mal Grubu Ağız ve Dip Kenar Kalınlıkları 161
Tablo 14: II A ve II B Mal Grupları Katkı Dağılımı 161
Tablo 15: II A ve II B Mal Grupları Öz Niteliği ve Niceliği 162
Tablo 16: II A ve II B Mal Gruplarının Genel Yüzey Renkleri Dağılımı 162
Tablo 17: II A ve II B Mal Grupları Kenar Kalınlıkları Ortalaması 163
Tablo 18: Mal Gruplarının Evresel Dağılımı 158
Tablo 19: Mezraa-Teleilat Bitkisel Katkılı Mal Grupları Genel Özellikleri 199
Tablo 20: Mezraa-Teleilat Kabartma Bezek Tipleri ve Bu Tiplerin Bulunduğu Diğer Yerleşmeler 209
Tablo 21: Yakındoğu PPN-PPN Dönemi Zaman Çizelgesi 210
Tablo 22: Mezraa-Teleilat Yerleşmesi Çanak Çömleği Gelişim Şeması 223

RESİM LİSTESİ **SAYFA**

Resim 1: Mezraa Teleilat Yerleşmesi Hava Fotoğrafı 134
Resim 2: AG ve AP Yapıları ve Aralarındaki Sokak 141
Resim 3: Sap-Saman ve Tohum-Tane Katkının Çanak Yüzeyindeki Görünümü 153
Resim 4: Püskül Otu Katkının Çanak Yüzeyindeki Görünümü 153
Resim 5: Mineral ve Bitkisel Katkının Çanak Kesitindeki Görünümü 154
Resim 6: Olası Kireç Kaplı Yüzeyler 158
Resim 7: Bitum Analizi Yapılan Örnek Parça 159
Resim 8: Elde Açma Tekniğinin Uygulanması 177
Resim 9: Şerit Tekniğinin Uygulanması 178
Resim 10: Levha Tekniğinin Dip Kırığındaki Görünümü 180
Resim 11: Kaideli Dip Eklentisinin Parça Kırığındaki Görünümü 180
Resim 12-13: Gövde Kırığında Levha Tekniğinin Görünümü 182
Resim 14: Gövde İç Kısmında Görülen Dikey Parmak İzleri 183
Resim 15: Gövde Kırığında Şerit-Levha Tekniğinin Görünümü 183
Resim 16: Ağız Dönüşü Bitmiş Parçanın Levha İle Kaplanmış Görünümü 185
Resim 17: Yatay Tutamak Kırığından Görülen Ekleme ve Şerit İzleri 186
Resim 18: Yatay Tutamak Kırığında Takip Edilebilen Levha Kaplama İzi 187
Resim 19: İki Levha Arasındaki Kumlu Tabaka 188
Resim 20: Kumlu Tabakanın, Sürüldüğü Yüzeye İşlemiş Hali 188
Resim 21: Parmakla Bastırılıp Sıyrılarak Düzeltilen Kap Yüzeyi 189
Resim 22: Yüzeyinde Sıyırma İzleri Takip Edilebilen Parçalar 190
Resim 23: Üzerinde İkincil Pişirme İzi Olduğu Düşünülen Dip Parçası 192
Resim 24: Delikli Kapamalar 193

LEVHA LİSTESİ SAYFA

Levha 1: Mezraa Teleilat Yerleşmesi Durum Planı 136
Levha 2: Söbe Biçimli Husking Tray Parçaları 144
Levha 3: Hassuna Türü Çizi Bezemeli Çanak Çömlek 145
Levha 4: Baskı ve Tarak Bezemeli Çanak-Çömlek 146
Levha 5:Boyalı Mal Örnekleri 147
Levha 6: Boyalı Çanak-Çömlek 148
Levha 7: Gevrek Dokulu Parçaların Bulunduğu AG Yapı İçi Hücreleri 171

ÇİZİM LİSTESİ

Çizim 1: A.1.a Daralan Ağızlı Çömlekler 248
Çizim 2: A.1.a Daralan Ağızlı Çömlekler 249
Çizim 3: A.1.b.1 Küresel Gövdeli Derin Çömlekler 250
Çizim 4: A.1.a.2 Küresel Gövdeli Sığ Çömlekler 251
Çizim 5: A.1.c Dik Yükselen Kenarlı Çömlekler 252
Çizim 6A: A.2.a Kısa Boyunlu Çömlekler 253
Çizim 6B: A.2.b Uzun Boyunlu Çömlekler 253
Çizim 7: A.2.b Uzun Boyunlu Çömlekler 254
Çizim 8A: A.2.b Uzun Boyunlu Çömlekler 255
Çizim 9: B.1. Kova Biçimli Çanaklar 256
Çizim 10A: B.2.a. Açılan Kenarlı Yayvan Gövdeli Çanaklar 257
Çizim 10B: B.2.b. Dik Yükselen Kenarlı Yayvan Gövdeli Çanaklar 257
Çizim 11A: B.3.a. Açılan Kenarlı Kaseler 258
Çizim 11B: B.3.b. Dik Yükselen Kenarlı Kaseler 258
Çizim 12A: B.4. Olası Tepsi Biçimliler 259

Çizim 12B: B.5. Kutu / Silo 259

Çizim 13: D.1.a. Kenarlı Düz Dipler 260

Çizim 14: D.1.b. Kenarsız Düz Dipler 261

Çizim 15A: D.2.a. Kenarsız Çukurlaştırılmış Dipler 262

Çizim 15B: D.2.b. Kenarlı Çukurlaştırmış Dipler 262

Çizim 15C: D.3. Halka Dipler 262

Çizim 16A: Kaideli Dipler 263

Çizim 16B: D.5. Ayak 263

Çizim 17A: E.1.a. Bant Üzeri Dikey Tutamak 264

Çizim 17B: E.1.b. Yatay Delikli Dikey Tutamak 264

Çizim 18: E.2.a. Yassı Tutamak 265

Çizim 19A: E.2.b: Yumru Tutamak 266

Çizim 19B: F.1. Yassı Biçimli Kapama 267

Çizim 19C: F.2. Mantar Biçimli Kapama 267

Çizim 19D: F.3. Tıpa Biçimli Kapama 267

Çizim 20: F.4. Delikli Kapama / Kapak 268

Çizim 21A: G.1. Bant Bezek 269

Çizim 21B: Memecik Bezek ve Çeşitleri 269

Çizim 22: G.6. Yumru Bezek Çeşitleri 270

HARİTALAR LİSTESİ **SAYFA**

Harita 1: Natufyan, PPNA ve PPNB Evreleri Ana Yayılım Alanları 23

Harita 2: Çalışmada Ele Alınan Neolitik Dönem Yerleşmeler 133

Harita 3: Çalışmada Tanımlanan Coğrafi Bölgeler 270

Metin Kısaltmaları Listesi

Bkz.	Bakınız
Çiz.	Çizim
EPPNB	Early Pre-Pottery Neolithic B
G.Ö	Günümüzden önce
Har.	Harita
kal.	Kalibre edilmiş
KYAM	Koyu Yüzlü Açkılı Mal
Lev.	Levha
M.Ö.	Milattan önce
MPPNB	Middle Pre-Pottery Neolithic B
PN	Pottery Neolithic/ Çanak Çömlekli Neolitik
PPN	Pre-Pottery Neolithic / Çanak Çömleksiz Neolitik
PPNA	Pre-Pottery Neolithic A
PPNB	Pre-Pottery Neolithic B
PPNC	Pre-Pottery Neolithic C
Res.	Resim
s.	Sayfa
Şek.	Şekil
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğerleri
TAÇDAM	(ODTÜ) Tarihsel Çevre Araştırma ve Değerlendirme Merkezi

Bibliyografya Kısaltmaları Listesi

AAAS	Les Annales Archeologiques Arabes Syriennes
a.e.	Aynı eser
A.J.A	American Journal of Archaeology
BAOM	Bulletin of the Ancient Orient Museum
B.A.R	British Archeological Researches
BASOR	Bulletin of the American Schools of Oriental Research
çev.	Çeviren
ed.	Editör/editörler
JNES	Journal of the Near Eastern Studies
TAÇDAM	(ODTÜ) Tarihsel Çevre Araştırma ve Değerlendirme Merkezi

GİRİŞ

Tarihöncesi kültürel süreçteki önemli kırılma noktalarından biri olan, çanak çömlek yapımının ortaya çıkış sorunu, halen yanıt bekleyen birçok soruyu kapsamaktadır. Bu sorun, ancak Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'den Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'e geçiş sürecinin anlaşılmasıyla açıklık kazanacaktır. Yakındoğu üzerinden değerlendirdiğimiz bu geçiş süreci ise henüz tümüyle anlaşılamamıştır; bunun başlıca sebebi ise bu süreci yansıtan bir çok yerleşmenin, bilinmesine rağmen (Amik gibi), ayrıntılı olarak çalışılmadığından tanımsız kalmış olmalarıdır. Ancak son yıllarda, bölgedeki kazı çalışmalarının artmasıyla, bu geçiş sorunu tam olarak anlaşılamasa da daha tanımlı hale gelmiştir. Ağırlıklı olarak, Kuzey Suriye ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan (Mezra-Teleilat, Akarçay Tepe, Sabi Abyad vd.) yerleşmeler; ilk çanak çömleğin ortaya çıkış sürecini ve İlk Çanak Çömlekli Neolitik döneme ilişkin eksik verileri, bir ölçüde de olsa, tamamlayacak niteliktedir. Bu son çalışmalara kadar, kabul edilen geleneksel tablo artık tümüyle değişmiş ve yeni sonuçlar yeni soruları gündeme getirerek süreci farklılaştırmıştır. Artık en eski çanak çömleğin kaba ve bitkisel katkılı olmadığı aksine özenli ve mineral katkılı olduğu kabul edilmektedir. Son yıllarda Habur Vadisi, Yukarı Dicle Havzası ve Fırat Havzası kazılarından elde edilen veriler ile desteklenen bu durum, bitkisel katkılı kaba çanak çömleğin artık daha farklı değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Bu açıdan; hem Geçiş sürecinin ve hem de İlk Çanak Çömlekli Neolitik tabakaların görüldüğü Güneydoğu Anadolu bölgesi kazıları, bu sürecin anlaşılabilmesi ve dönem kültürünün coğrafi yayılım alanını görebilmek adına büyük önem taşımaktadır.

Son dönemde başlayan kazılardan biri olan; Şanlıurfa'daki Mezraa-Teleilat Höyüğü; Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'den Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'e geçiş ve İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem gelişim sürecini tümüyle yansıtan ender yerleşmelerden biridir. Bu nedenle yerleşme, Yakındoğu'da bu dönemin anlaşılabilmesi açısından önemli verilere sahiptir (Karul vd., 1999:133). Geçiş sürecinin de görüldüğü yerleşmede; en eskiye tarihlenen Mineral Katkılı Mallar ile

KYAM ve benzerleri olarak tanımlanan; yerleşmeye ithal edildiği düşünülen mal grubunun sonrasında görülen ilk 'yerel' çanaklar bitkisel katkılı, kaba mallardır. Bu çalışmada; yerleşmedeki bu ilk yerel üretim mallarının incelenmesi, tanımlanması ve Yakındoğu'daki diğer aynı dönem yerleşmeleri ile karşılaştırılmasıyla; ilk çanak çömleğin ortaya çıkış sürecinin anlaşılmasına, bitkisel katkılı mal grubunun yayılım sorununa; teknolojik, tipolojik ve kültürel açılardan katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

I. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE ELE ALINAN SORUNUN TANIMLANMASI

Yakındoğu'da Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'de görülen ilk bitkisel katkılı çanak çömleğin ortaya çıkışını, gelişimini ve yapım tekniklerini konu edinen bu çalışma; ele alınan süreci, Mezraa-Teleilat kazısı bulguları ışığında, kültürel bağlamda anlamaya yönelik genel bir değerlendirmedir.

I. 1. SORUNUN TANIMLANMASI

Yakındoğu'da Neolitik Dönem; çanak çömlek öncesi ve sonrası olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu ayrım her ne kadar çanak çömleğin kullanımıyla ilişkilendirilse de yaşanan kültürel süreci, bütün olarak etkileyen bir değişimin varlığını yadsımamak ve çanak çömleğin de bu süreçteki girdilerden biri olduğunu düşünmek gerekmektedir. Bu şekildeki bir sosyal olgu ancak geniş çaplı değerlendirmelerden sonra anlaşılabilecek niteliktedir. Çanak çömleğin ortaya çıkışı sorunu; 'Çanak çömlek, belli bir merkezden mi çıkıp yayılmıştır yoksa zaman içinde geniş bir bölgede ayrı gelenekler halinde mi ortaya çıkmıştır?' ana sorusuna ek olarak 'Kilin; tanımlı kap yapımından önce biliniyor ancak bu amaçla kullanılmıyor olmasının sebepleri nelerdir?' ve 'Kilden kap yapılmasına neden ihtiyaç duyulmuştur?', 'Kilin, kap yapımında kullanımı; yerleşik yaşamın bir getirisi midir?', ' İlk kil kaplar nerede ve ne zaman yapılmıştır?" gibi birçok soruyu da kapsamaktadır. Örnekleri verilen, çoğaltılabilecek bu sorular halen tümüyle yanıtlanabilmiş değildir. Tüm bu soruların

yanıtı Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'den Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'e geçiş sürecinin tam olarak anlaşılmasına bağlıdır. Bu geçiş süreci tümüyle anlaşılamamıştır; bunun başlıca sebebi ise bu süreci yansıtan bir çok yerleşmenin, bilinmesine rağmen (Amik Ovası yerleşmeleri gibi) tam olarak çalışılmadığından tanımsız kalmış olmalarıdır. Ancak son yıllarda yapılan kazı çalışmalarının artmasıyla geçiş sorunu daha tanımlı hale gelmiştir. Ağırlıklı olarak Kuzey Suriye'de ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan (Mezraa-Teleilat, Akarçay Tepe, Sabi Abyad vd.) yerleşmeler; ilk çanak çömleğin ortaya çıkış sürecini ve İlk Çanak Çömlekli Neolitik döneme ilişkin eksik verileri, bir ölçüde de olsa, tamamlayacak niteliktedir.

Yukarıda da değinildiği gibi; Şanlıurfa ili, Birecik ilçesine bağlı Mezraa beldesindeki Mezraa-Teleilat Höyüğü; Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'den Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'e geçiş ve İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem gelişim sürecini kesintisiz yansıtan ender yerleşmelerden biridir. (Karul vd., 1999:133). Geçiş sürecinin de görüldüğü yerleşmede; en eskiye tarihlenen, "koyu yüzlü açkılı mallar" olarak tanımlanan ve yerleşmeye ithal edildiği düşünülen mal grubunun sonrasında görülen ilk 'yerel' çanaklar bitkisel katkılı, kaba mallar olarak tanımlanan çanak çömlek grubudur. Bu malzemenin incelenmesi, tanımlanması ve Yakındoğu'daki diğer yerleşmelerle karşılaştırılmasıyla; ilk çanak çömleğin ortaya çıkış sürecinin anlaşılmasına, bitkisel katkılı mal grubunun yayılım sorununa; teknolojik, tipolojik ve kültürel açılardan katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

1.2. DÖNEMİN, BÖLGENİN GENEL TANIMI VE KÜLTÜREL SÜREÇ

Yakındoğu'da İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem; göreli kronolojiye bakıldığında MÖ 6000'lere dayanmaktadır ancak son yıllarda, kazılardan elde edilen yeni tarihler MÖ 7000'lere kadar inmektedir. Yerleşik yaşama dayalı hayat tarzının görüldüğü, tarım ve hayvancılığın yapıldığı küçük köy topluluklarını kapsayan Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'in en belirleyici özelliği; çanak çömleğin sürekliliği olan bir eyleme

dönüşmüş olmasıdır. Çanak çömlek yapımının süreklilik gösterdiği bölge olarak bilinen Yakındoğu, bu çalışmada ele alınan ana bölgedir. Yakındoğu; bugünkü siyasi sınırlar göz önünde bulundurulduğunda; Kuzey Irak, Kuzey Suriye, Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesini kapsamaktadır. Coğrafi olarak genel bir sınırlama yapmak gerekirse de doğuda Zagros Dağları, kuzeyde Toroslar, batıda Doğu Akdeniz ve çevresi, güneyde ise Suriye ve Irak çölleri arasında kalan bölgedir. Ancak araştırmalar ilerledikçe sınırlar genişlemektedir. Bu tanımlanan genel bölge; kendi içinde doğal çevre ortamı ve iklimsel değişkenlikler açısından ele alındığında daha tanımlı, küçük alanlara da ayrılabilmektedir. Bu ayrım çalışmamızın daha sonraki bölümlerinde yapılmaya çalışılmış ve seçilen yerleşmeler bu çerçevede ele alınmıştır (bkz: Bölüm III).

1. 3. UYGULANAN ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Yapılan çalışmada; her ne kadar ele alınan sorun çok boyutlu bir kültürel sorun ise de, bu soruna o dönemin anlaşılması için önem taşıdığını öngördüğümüz malzeme olan çanak çömlek üzerinden yaklaşılmaktadır. Bu sorun için çıkış noktamız; Mezraa-Teleilat yerleşmesindeki bitkisel katkılı olarak adlandırılmış olan mal grubunun incelenmesi; tanımlı hale getirilmesi, yerleşmedeki diğer mal grupları ve diğer bölgelerle karşılaştırma yapılarak değerlendirilmesidir. Tek bir mal grubu ile kültür tarihini tümüyle anlayamayacağımızın farkında olarak öncelikli hedefimiz bu mal grubunun tanımlı hale gelmesidir. Çalışılması öngörülen çanak çömlek, çok kaba bir mal grubu olduğundan geleneksel yöntemlerle ayırmadan önce ilk çanak çömlek yapımının teknolojik, süreçsel ve kültürel silsilesine değinilerek, bitkisel katkılı çanak çömleğin görüldüğü bölgeler tanımlanacaktır.

Çanak çömlek teknolojisinin ele alındığı bölümde, çanak çömlek yapım aşamalarına; arkeolojik, arkeometrik, deneysel ve etnografik çalışmalara da yer verilerek, çanak çömleği malzeme olarak okumaya yönelik bir temel oluşturulması amaçlanmıştır. Altlık oluşturacağını düşündüğümüz bu bilgilerden sonra Neolitik süreçle ilgili ön bilgiler de kısaca tanımlanmakta; bu bağlamda özellikle Çanak Çömleksiz Neolitik

Dönemden Çanak Çömlekli Neolitik Döneme geçiş, ilk çanak çömleğin ortaya çıkışı ve kuramsal yaklaşımlar ele alınmaktadır. İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem; kültürel bölgelerin de tanımlanmasıyla bir bütünlük içinde verilmeye çalışılmıştır. Kültürel bölgeler, belirlenen coğrafi sınırlar içine yerleştirilerek anlamlandırılmaya çalışılmakta ve bu sınırlar dahilindeki seçilmiş yerleşmelere dair bilgiler de verilerek, dönemsel kurgunun tamamlandığı düşünülmektedir.

Bu tez çalışmasının temelini Mezraa-Teleilat yerleşmesi bitkisel katkılı çanak çömlek grubu oluşturmaktadır. Bu mal grubunun ayrıntılı incelenmesinin ardından diğer mal gruplarıyla olan ilişkisinin saptanmasına yönelik bir değerlendirme yapılırken, bu bağlamda öncül ardıl ilişkileri de anlaşılmaya çalışılmaktadır. İncelenen mal grubu tipolojik, teknolojik, biçimsel ve işlevsel özellikleri hedef alınarak değerlendirilmekte ve bu çerçevede elde edilen veriler aynı döneme ait diğer yerleşmelerden elde edilen verilerle karşılaştırılarak bütünsel bir yaklaşıma ulaşılması amaçlanmıştır. Çalışmanın esas verisini oluşturan malzemenin ayrıntılı tanımları tezin sonunda ek katalog çalışması olarak verilmektedir.

Bütün bu değerlendirmelerin dışında; yapılmasının önemli sonuçlar verebileceğini düşündüğümüz çeşitli kil yapısı analizleri ve teknoloji açısından bizi geliştirebilecek olan deneysel çalışmalar, incelenecek malzemenin yoğunluğundan ve maddi olanaksızlıklardan dolayı gerçekleştirilememiştir. Ancak İstanbul Üniversitesi Jeoloji Bölümü'nden Prof. Dr. Namık Yalçın'ın ve Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hadi Özbal'ın yardımlarıyla bazı tortu ve iz analizleri yapılmıştır. Bu analizlerin sonuçları Bölüm V'de ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Yapılan bütün bu çalışmaların ayrı başlıklar halinde sunulmasıyla bir bölümlendirme yapılmış ve aşama aşama ilerleyen bölümler, sonrasında yapılan genel değerlendirme başlıkları altında beraber ele alınmıştır. Hazırlanan karşılaştırma bölümü ile Mezraa-Teleilat yerleşmesi temelinde sunulan bütün veriler tekrar değerlendirilmiş ve yerleşmenin PN Dönemi'ndeki yeri ortaya konmaya çalışılmıştır. Yapılan bütün çalışmaların genel bir değerlendirilmesinin yapıldığı sonuç bölümünde ise dönemsel kurgunun sunulması amaçlanmıştır.

II. ÇANAK ÇÖMLEK TEKNOLOJİSİ VE ÇANAK ÇÖMLEĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Çanak çömlek teknolojisini ve gelişimini tanımlayabilmek, dönemsel kurguyu anlayabilmek adına yapılması gereken öncelikli çalışmalardandır. Çanak çömleğin yapım aşamaları ve süreç içindeki yapım tekniklerinin değişimi, çeşitlenmesi; yaşanan teknolojik gelişimi gösterirken dönemsel yaşam modelleri hakkında da fikir sahibi olmamızı sağlamaktadır. Çanak çömlek üzerinde yapılan arkeolojiye özgü yöntemlerin (tipoloji gibi) yanı sıra uygulanan arkeometrik ve deneysel yöntemlerle, etnoarkeoloji çalışmaları malzemeye farklı boyutlar kazandırmakta, çanak çömleğin yaşam içindeki yerinin belirlenmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu bölümde ise hedeflenen, çanak çömleği salt malzeme olmaktan çıkarıp anlam kazandıran bu çalışmalara da yer vererek genel bir bakış açısı oluşturmaktır.

II. 1. ÇANAK ÇÖMLEK YAPIMI

Çanak çömlek yapımındaki tekniklerin gelişimi ve çeşitlenmesi; birçok farklı maddenin birlikte kullanımından doğmuştur. Uygulanan tekniklerin bazıları zorunlu bazıları ise değildir. Hammadde kaynaklarını bulup kullanılacak olanı seçmek, çıkarmak ve üretim alanına getirerek kullanıma hazırlamak; elde edilen kili biçimlendirmek, kurutmak ve pişirmek; zorunlu uygulanan tekniklerdir. İsteğe göre uygulanan teknikler ise açkı, astar, boya ve bezeme gibi yüzey işlemleridir (Rye, 1981:101-103). Bu zorunlu ve tercihli uygulamalar göz önünde bulundurularak, çanak çömlek yapım teknolojisinin; kilin tanımlanması, biçimlendirilmesi ve pişirilmesi şeklindeki alt başlıklara ayrılarak anlatılması tercih edilmiştir.

II. 1. 1. KİLİN ÖZELLİKLERİ VE HAZIRLANMASI

Çanak çömlek için ana malzeme kildir. Islakken yapışkan ve plastik olma özelliği[1] olan, su katıldığında hacmi genişleyen ve kuruduğunda ise çeken kil; iyi tanelenmiş tortu ya da erozyon ürünü olan doğal bir oluşumdur. Kil mineralleri belirgin bileşimlere ve kristalize yapılara sahiptir (Rye, 1981:16). Kilin tümüyle tanımlanması zordur, aynı durumda ve alanda bir çok değişkene sahiptir. İçinde gerekli kimyasalları; silis, alüminyum oksit ve su gibi; bulundururken yoğun oranda demir, alkali ve toprak alkali metallerini içerir (Shepard, 1980: 6). Aslı alüminyum silikatı olan, geçirimsiz, kaygan, yeşilimsi, yumuşak bir toprak türü olan kil; tane boyutu 0,02 mm'den küçük olan, şekil verilebilen bir malzemedir (Büyük Sözlük, 1035).

Kilin farklı niteliklerde çeşitleri vardır. *Kaolin*; alüminyum oranı yüksek, kolay ufalanır, ateşe dayanıklı, beyaz renkli, günümüzde porselen yapımında da kullanılan çeşididir. *Kaolinit*; kaolin minerallerinin asitli ortamda çözünmesiyle oluşur. Özündeki eriyebilen elementlerin değişimine izin vermeyen kristal bir yapısı vardır. Bu nedenle bu kil türü yüksek ısılara dayanıklıdır ve diğer kil türlerine oranla, pişirme sırasında uygulanan ısı daha hızlı yükseltilebilir ve pişirme sırasında bozulma neredeyse görülmez. Saf kaolinit türü kilin yapısında renklendirici olmadığından, pişirim sonrasında beyaz renk alır. Plastik olma özelliği tane boyutuna ve şekline göre değişiklik gösterir; düzgün ve büyük kristal yapıda olanlar, küçük ve düzensiz yapıda olanlara nazaran daha az plastik olma özelliğine sahiptir. Bunların dışında volkanik temelli bir oluşum olan *montmorollinite* türü kil vardır. Bu kil türü bol miktarda alüminyum ve magnezyum içerir. Plastik olma özelliği ve kuruma sırasında görülen genleşme endeksi çok yüksektir. Bu kil türü yalnız kullanılamaz; %10 kadar oranda başka bir kille karıştırılması kullanım için avantaj oluşturur;

[1] **Plastik olma özelliği:** Bir materyalin şeklinin kolaylıkla bozulması ve verilen yeni şeklin sabitlenmesini sağlayan özelliktir (Rye ,1989: 31).

işlenebilirliği[2] arttırır. *Halloysite*; kimyasal bileşimlere sahip, kaolinitlere benzer ancak farklı bir kristal morfolojisi olan bir kil türüdür. İşlenebilirliği kötüdür, şekil verilirken ve kurutulurken çatlama yaptığı bilinir; pişme sırasında çatlamasını önlemek için ısı çok yavaş yükseltilmelidir. *Illite* türü kilin ise çeşitli bileşimleri vardır, kristal yapısı genellikle potasyum, demir ve diğer renklendiricileri barındırır. Bu kil türünde camlaşma (1000 C'nin altında) düşük ısıda başlar. Pişmeden sonra renk, çok nadiren, beyazdır. Genellikle çalışmak zordur (Rye, 1989:30; Shepard, 1980:16-20).

Kil işlenmeden önce istenmeyen maddelerden[3] arındırılmalıdır. Bunun içinde öncelikle kili kurutmak gerekmektedir. Kuruma sırasında büyük kil yığınları küçük parçalara ayrılır. Kil kurutulduktan sonra arındırma elle yapılabilir ya da kil elenebilir. Elemek kuru kil için çok etkili bir yöntem değildir ama sulu kil için pratik bir çözümdür. Kil suda çökertme yöntemi ile de arındırılabilir. Yığınlar suyu yedikçe azar azar dağılmaya başlar. Dağılan kilin içindeki ağır maddeler dibe çöker ve üstte ince sulu kil tabakası kalır. Elde edilen bu sulu kil isteğe bağlı olarak süzülerek de kullanılabilir (Rye, 1989: 36).

Kil arındırıldıktan sonra, biçimlendirme öncesi gerekli olan hamur[4] hazırlanır. Hamur, katkı maddelerinin eklenmesi ve karıştırılmasıyla oluşturulur. Özellikle

---

[2] **İşlenebilirlik**; kil minerallerinin, plastik olma özelliği olmayan diğer katkı maddeleri ile karıştırılmasıyla oluşturulur. İşlenebilirlik, plastik olma özelliği ile aynı nitelikte değildir. Yüksek plastik olma özelliği olan kil yalnız kullanıldığında işlenebilirliği düşüktür (Rye, 1989: 31).

[3] Gereksiz maddelerden arındırma işleminde tercih, nasıl bir çanak-çömlek yapılacağı ile de ilişkilidir. Kalın cidarlı ve kaba mallar için yapılan ayrım, ince cidarlılar için yapılan ayrımla aynı olmaz. Genellikle kayaçlar ve büyük bitki kalıntıları gibi maddeler ayrılır. Yaprak gibi yumuşak parçalar kilin içinde yok olur ama sap ya da kök gibi sert parçalar kaba şekil verilirken problem olur bu nedenle kil bu tür katkılardan arındırılmalıdır (Rye, 1989: 17). Genel olarak doğru olan bu yaklaşım çanak çömlek yapım geleneğine bağlı olarak değişkenlik gösterebilmektedir.

[4] Rye, Pottery Technology adlı kitabında; çanak teknolojisi terminolojisinde *hamurun (paste*), pişmiş çanakların iç dokusunu da tanımladığını ve kili biçimlendirme öncesindeki sürecin *gövde (body)* olarak tanımlandığını bildirmiştir ama Türkçe terminolojide her iki sözcüğünde anlamsal yeri göz önünde bulundurularak; bu çalışmada *hamur* sözcüğünün kullanımı tercih edilmiştir.

kullanılan materyallerin karıştırılması ve katkı maddelerini ekleme açısından; yüksek plastik olma özelliği, çanak yapımı için büyük avantajdır. Katkı maddeleri, kile sonradan eklenen maddeleri kapsar ancak teknolojik olarak bunu anlamak zordur. Çünkü eklenen maddelerin çoğu, kilin kendi yapısında da bulunabilecek türdendir. Arkeologlar bu ayırımı yapmayı deneyebilirler ama çoğu zaman imkansızdır (A.e., s: 16). Katkı maddeleri genel olarak ikiye ayrılabilir: organik katkı maddeleri ve mineral katkı maddeleri. Bitki kalıntıları ve gübre gibi organik katkı maddeleri kilin plastik olma özelliğini arttıran katkılardır. Kalsiyum, silika gibi elementleri içeren mineral katkı maddeleri[5] ise plastik olma özelliğini azaltır ve ısıya dayanıklılığı arttırır. Katkılar genelde işlenmeden kullanılır; sadece büyük parçalar parçalanmalı, organik katkılar kıyılmalıdır (A.e., s: 37).

Katkı maddeleri belirlendikten sonraki aşama kille karıştırılmasıdır. Karıştırma yöntemlerinden olasılıkla en basit olanı; kile, plastik olma özelliği[6] sağlanana kadar su katılıp ardından da organik ve/ veya plastikliği olmayan katkı maddelerini üzerine serperek yoğurmaktır. Büyük kil yığınları için (50-100 kg.) en hızlı yöntem ayakla yoğurmaktır. Küçük miktarlar için ise el ile yoğurma tercih edilir. Yoğurma; kilin homojen bir hale gelmesi, hava kabarcıklarının tümüyle yok edilmesi amaçlı bir yöntemdir. Yoğurma işleminin dışında uygulanan başka bir yöntemde kili önce sulu kile dönüştürüp karıştırmaktır. Kile yeteri kadar su katıldığında sıvı hale gelir. Çoğu kil için %50'si kadar su yeterlidir ama bazı kil çeşitleri için %100'ün üzerinde su gerekmektedir. Katkı maddeleri, elde edilen sulu kilin üzerine serpilir ya da toplu olarak içine atılır ve kürek gibi bir aletle karıştırılır. Kurumaya bırakılan sulu kil biçimlendirilmeye hazır çamur halini alır (A.e., s: 17-20).

[5] Mineral katkı maddelerinin ayrıntı tanımları ve kimyasal bileşimleri için bakınız: Rye, 1989: 32-36.

[6] Kil çalışılacak kadar plastik olma özelliğini sahip değilse su katmanın dışında uygulanabilecek başka yöntemler de bilinmektedir. Tannic asit ve sirke (asetik asit) eklemek ve İ.T.Ç'da Tarsus bölgesinden bilinen gübre ekleme plastik olma özelliğini arttırır. Diğer bir çözümde kili kapalı bir ortamda tutup ekşitmektir. İki ya da daha fazla kili karıştırmak da yaygın yöntemlerden biridir (Rye, 1989: 31). Örnekleri verilen uygulamaların yanı sıra bölgesel ve geleneksel olarak değişen çok sayıda farklı uygulamanın da olduğu göz ardı edilmemelidir.

II. 1. 2. BİÇİMLENDİRME, YÜZEY İŞLEMLERİ VE BEZEME

Biçimlendirme teknikleri; uygulanan basınç hareketlerini, güç miktarını, hangi alana uygulandığını ve uygulandığı kilin durumunu kapsar. Çok çeşitli biçimlendirme yolları vardır. İlk şekillendirme için; elle biçim verme, şerit yöntemi ve kalıp kullanılabilir. İkincil şekillendirmede ise eksik bırakılan parçalar (kulp, tutamak vb.) eklenerek kap formu tamamlanır. İsteğe bağlı uygulanan dekoratif teknikler de (parlatma, astar ve boya uygulaması gibi) ikincil şekillendirme olarak düşünülmelidir (Rye, 1989: 58, 62).

Elle biçimlendirme en standart ve olasılıkla da ortaya çıkan ilk yöntemdir. Bu yöntemde hamuru çekerek, incelterek biçim verilebileceği gibi bir kil topanının içi açılarak da kap yapılabilir. Bir kil kütlesine kabaca, tasarlanan kabın formunu vererek çalışmaya başlayan çanakçı, sonrasında oluşturduğu formun içine düzgün yüzeyli bir taş koyar ve tahta bir sopa yada benzer bir araçla kilin taşın şeklini alması için vurur (Shepard, 1980: 55). Elle çekerek biçimlendirmede ise kap olasılıkla parçalı olarak yapılır. Kabın kendini taşıyacak duruma gelmesi ve biçimlendirmede kolaylık sağlamak amacıyla ağız, dip gibi kısımlar sonradan eklenir (Rye, 1989: 72).

Bilinen ikinci bir yöntemde şerit[7] yöntemidir. Bu yöntem eşit kalınlıktaki kil şeritlerinin üst üste konması temeline dayanmaktadır. Düz bir zemin üzerinde elle döndürülerek oluşturulan kil şeritlerinin kalınlığı; ince cidarlı kaplar için genellikle 5 mm ile 10 mm arasındadır, kalın cidarlı kaplar için ise 5 cm ve yukarısıdır. Uzunlukları ise, kap formunun büyüklüğüne göre, 10 cm'den 1 m'ye kadar değişiklik gösterir. Hazırlanan kil şeritleri, inceltilerek düzlenen alt parça üzerine yerleştirilerek istenilen oranda yükseltilir. Kabın ana formu verildikten sonra kil şeritlerinin birleştirilme izleri sıyrılarak ya da sıvazlanarak yok edilir. Böylece kabın ana formu elde edilmiş olur. Şerit yöntemi diğer yöntemlerle beraberde kullanılabilir. Kabın

[7] Şerit yöntemi; sucuk ve kangal yöntemi olarak da bilinmektedir ama teknoloji açısından bakıldığında anlamı tamamladığı düşüncesiyle şerit kelimesinin kullanılması daha uygun görülmüştür.

özellikle gövde kısmı şerit yöntemiyle biçimlendirilirken ağız kısmı elle çekerek biçimlendirilebilir (Shepard, 1980: 55, 67).

Bir diğer yöntem de kalıpla biçimlendirmedir. Bu yöntem tasarlanan forma uygun bir kalıbın kullanılması esasına dayanmaktadır. Sepetlerin, yarım hindistan cevizi kabuklarının ve kırılmış kapların kalıp olarak kullanılmasının yanı sıra özel amaçlı yapılan kalıpların da kullanıldığı bilinmektedir. Sepet niteliğindeki kapların genellikle dış yüzeylerinin kille kaplanmasıyla yapılan biçimlendirme çok eski bir teknolojidir. Bu yöntemde kil kap sepetle beraber pişirilir ve bu aşamada sepet yanarak yok olduğundan çanakçı kayba uğrar. Bu nedenle avantajlı bir yöntem değildir. Diğer kalıp çeşitlerinde ise kil kalıbın içine konur ve kuruma sonrasında kilin hacim kaybetmesi sebebiyle kalıptan rahatlıkla çıkarılabilir. Bu aşamadaki tek etken kalıbın formudur. Dışbükey kalıplarda çatlama görülebilirken içbükey kalıplarda görülmez (Rye, 1989: 63). İçbükey kalıplar; genellikle karşılıklı dikey olarak birleşen iki parçadan oluşur. Kil kuruduktan sonra bu iki kalıp parçasından çıkarılarak birleştirilir. Birleştirme işlemi ıslak olan kil hamuruyla yapılır ve ardından oluşan izler sıyrılarak yok edilir. Dışbükey kalıplar ise genellikle tabaklar ve sığ kase formlarıdır. Genellikle bu tür kalıplar açık formların dip ve gövde kısımlarının biçimlendirilmesi için kullanılmaktadır; boyun yada ağız gibi parçalar sonradan eklenerek kap tamamlanır (Shepard, 1980: 63). Bu kalıp türlerinin yanı sıra toprak kalıp uygulamasının da yaygın olduğu düşünülmektedir. Toprağa açılan küçük çukurlara kilin basılarak biçimlendirilmesi büyük olasılıkla en eski ve en basit yöntemlerden biridir.

Ağırlıklı olarak mimari öğelerin (kutu, tekne vb.) yapımında kullanıldığını bildiğimiz levha yöntemi; çok büyük ya da dörtgen kapların biçimlendirilmesinde de kullanılmaktadır. Silindirik bir alet yardımıyla açılan hamurdan elde edilen kil levhaların birbirine eklenmesi esasına dayanan bu yöntemin teknolojik olarak tespiti zordur (Rye, 1989: 71).

İlk biçimlendirme tamamlandıktan sonra ikincil, isteğe bağlı biçimlendirme işlemleri yapılmaktadır. Bu işlemler ana formu düzeltmek ve süslemek amaçlı olarak ikiye

ayrılabilir. Tahta bir sopayla ya da taşla vurarak kabın yüzeyini düzeltmek, tahta gibi ince ve sert nesnelerle sıyırmak, kille sıvazlamak kabın yüzeyini düzeltmek ve yapım izlerini yok etme amaçlı yapılan işlemlerdir. Astar ve açkı ise hem işlevsel hem de dekoratif amaçlı yapılan yüzey işlemleridir. Çizi, kazı, yiv, çentik, baskı, boya, bant ve kabartma bezekler dekoratif amaçlı isteğe bağlı uygulamalardır. Bütün bu yüzey işlemleri genellikle, kil kap deri sertliğine[8] ulaştıktan sonra yapılır. Bazı bezeme işlemleri pişirme sonrasında da uygulanabilmektedir (A.e., s: 84-94).

II. 1. 3. KURUTMA VE PİŞİRME

Pişirim öncesinde kabın, ısıya maruz kaldığında çatlamasını önlemek için tamamıyla kurumuş olması gerekmektedir. Biçimlendirilmeye hazır nemli kil hamuru yaklaşık % 25-30 oranında su içerir. Kurumuş, fırınlamaya hazır hale gelen kap ise havada mevcut nem oranı kadar (yaklaşık %3) su içermektedir (Ökse, 1999: 13,14). Genellikle nem oranı, kil çeşitlerine göre değişmez ancak kuruma sürelerinde farklılıklar görülür. Kaolin gibi kaba kil minerallerine sahip olan killer çabuk kururken; yüksek plastik olma özelliği olan, montmorillonite gibi killer yavaş kururlar. Kapların kurutulmak için nereye konulduğu çok önemlidir. Kap yüzeyinde oluşabilecek çatlamaları önlemek adına direkt güneş ışığından korumak gerekmektedir. Çok sıcak ve kuru iklimlerde kil kaplar gölgelik altında yada özel kurutma odalarında kurutulmalıdır (Rye, 1989: 21,24). Tamamıyla kuruyan kap artık pişirime hazır hale gelmiştir.

Fırınlama, materyalin fiziksel durumunu değiştirerek, önceden belirlenen etkenlerle çanak çömlek yapımını tanımlar. Pişirmenin ana amacı, tüm kil kristallerinin ve minerallerin çözünmesi için gerekli olan ısıyı yeterli sürede uygulamak; kabın plastik olma özelliğini yok edip sağlamlaştırmaktır. Minimum ısı; kil çeşitlerine, kullanılan katkı maddelerine göre değişiklik gösterse de genellikle ~ 500 ºC ile ~ 700 ºC

[8] Kurumaya bırakılan (çektirilen) kap, bazı yüzey işlemlerinin uygulanabileceği sertliğe eriştiğinde yaklaşık olarak %8-15 oranında su içerir; kabın bu aşamada eriştiği sertlik "deri sertliği" (leather-hard) olarak tanımlanmaktadır (Ökse, 2000: 13).

arasındadır. Ancak bazılarında yaklaşık olarak 450 ºC'ye düştüğü bilinmektedir. Bu derecenin üzerine çıkıldığında çanağı tanımlayan özellikler oluşmaya başlar: fiziksel ve kimyasal koşullar altında sağlamlık, sertlik ve gözeneklilik. Bu oluşum sürecinde çömlekçi tarafından kontrol edilmesi gereken etkenler vardır. Bunlar; ısıyı yükseltme oranı, çıkılacak maksimum ısıda kalma süresi ve pişirim sırasında oluşan hava akımıdır. Isıyı yükseltme oranı önemlidir çünkü kimyasal reaksiyonlar bir anda oluşmaz ve oluşması istenen reaksiyonun tamamlanabilmesi için yeterli zamanın tanınması gereklidir. Tanımlı ve uygun bir ısıda reaksiyonlara ulaşılmalıdır. Gereğinden fazla optimum ısı, eğrilme gibi kimi çeşitli deformasyonlara yol açar. Pişirme boyunca hava akımı (atmosfer), ısının düşük ya da yüksek derecelerde olup olmamasının önemi olmadan, her çeşit mal grubunu etkiler çünkü hava akımı öğeleri kabın öğeleriyle reaksiyona girer. Bu karşılıklı reaksiyon için üç prensip vardır bunlar oksidasyon, indirgeme ve nötr koşullardır. Bu terimler oksijen, karbon monoksit veya karbondioksit fazlalığına göre tanımlanır. Hava fazlalığı oksidasyon koşullarını; yetersiz hava karbonmonoksidin formlaşmasına olanak sağlayarak indirgenmiş koşulları ve eğer hava oranı yakıtın tümüyle yanması için yeterliyse nötr koşullarını yaratır (A.e.,s: 25).

Pişirme teknikleri iki kategoride gruplanabilir: 1. grupta kaplar ve yakıt birliktedir, 2. grupta ise kaplar ve yakıt ayrı tutulur. Bunlar 'açık' ya da 'karışık' pişirme ve 'fırın'da pişirme olarak da adlandırılmaktadır. Açık pişirme; binasız ya da bir yapı muhafazasını içermesine rağmen başarılı olmak için çok yüksek beceri ve gözlem gerektirir. Bu yöntemde yakıt ve kaplar bir araya konarak maksimum 1000 C'de pişirilir. En büyük dezavantaj olan ısı kaybının önlenmesi için çanakçılar çeşitli yalıtım maddeleri kullanırlar. Bunun için büyük deniz kabuklarının, çanak kırıklarının kullanıldığı bilinmektedir. Bu yöntemde ısı kontrolü için de yakıt seçimi önemlidir. Tezek, gübre gibi yakıtlar yavaş ve düzgün yanarak ısının kademeli olarak artmasına olanak sağlarken; saman, çimen, çalı çırpı gibi yakıtlar çabuk yanar; ısının düzensiz ve hızlı artmasına neden olur. Bu nedenle çanakçılar hızlı yanan yakıtları; kapları önceden ısıtmak için kullanır. Önceden ısıtmak kaptaki nemi yok etmek ve kırılmaları önlemek için uygun bir yöntemdir (A.e, s: 25, 96, 97).

Kuşkusuz en eski çanaklar, açık ateşlerde ya da çukur ocaklarda pişirilmiştir. Dünyanın birçok bölgesinde halen kullanılmakta olduğu bilinen açık pişirme yöntemi; kurumuş kaplar, toprak içine açılan bir çukura yerleştirilen odun v.b. yakıt üzerine, genellikle ağız kısımları aşağıya dönük şekilde yerleştirilir ve üzerileri çalı, dal, tezek gibi kolay tutuşan maddelerle kaplandıktan sonra ateşe verilerek uygulandığı gibi yerleştirilen kapların etrafı kil ya da taşlarla da çevrelenebilir. Pişme ısısı her ne kadar yanıcı maddenin miktarına bağlı ise de, bu yöntemle genellikle 750-800 ºC'nin üzerine ulaşılamaz ve kabın her yanı aynı oranda oksijen alamadığı için kap yüzeyi farklı pişme renkleri, yer yer islenmeler nedeniyle alacalı bir görünüm alma olasılığı fazladır (Ökse,2002: 220).

Günümüz Çanak Çömleği		**İlkel Çanak Çömlek**
700 ºC	**Az Pişmiş**	500- 600 ºC
700 ºC üzeri	**Orta Pişmiş**	700 ºC
900 ºC üzeri	**İyi Pişmiş**	700 ºC üzeri
1100-1350 ºC	**Çok İyi Pişmiş**	900 ºC

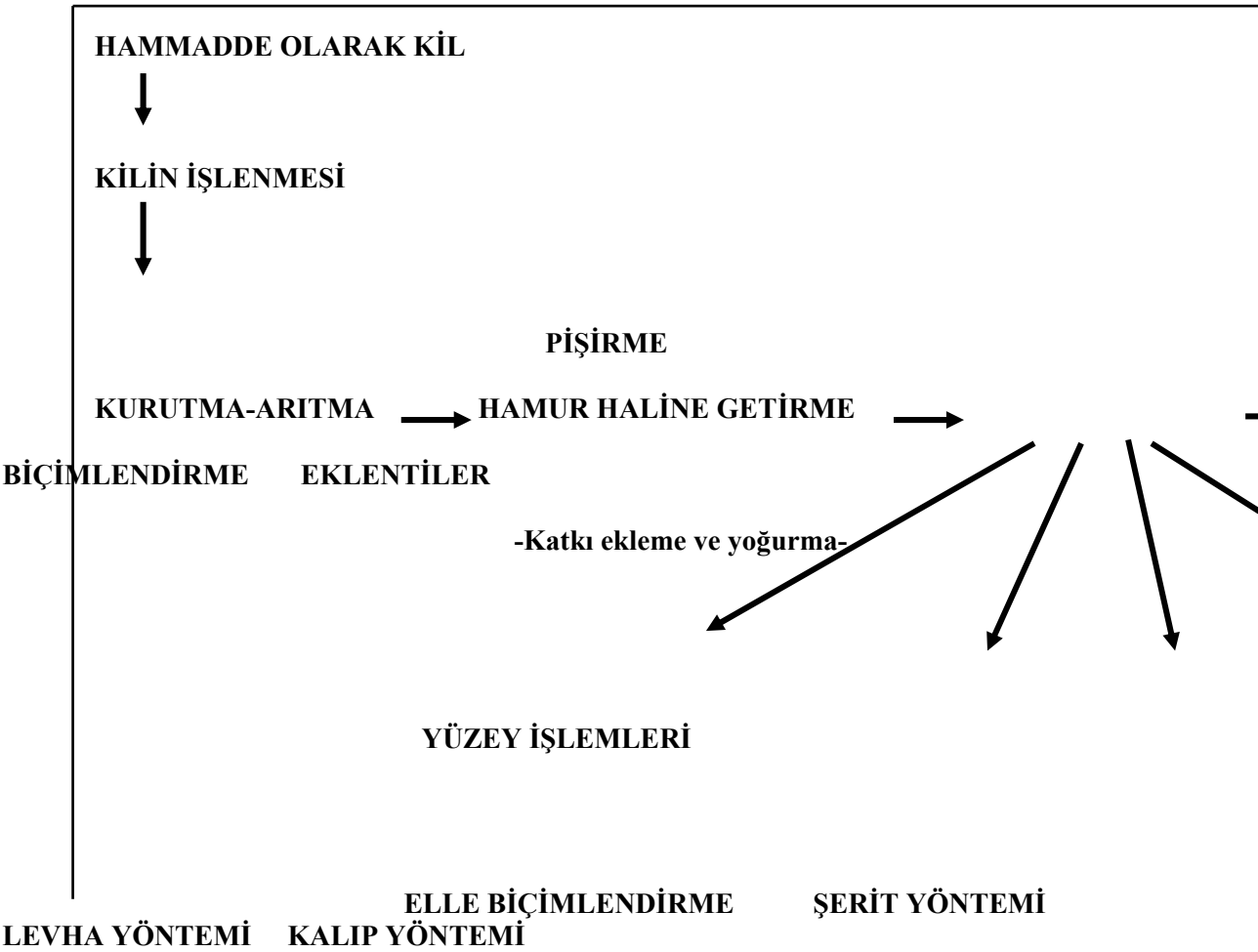
TABLO 1: Çanak Çömleğin Isı Derecesine Göre Pişme Durumu

RENKLER	**PİŞME ORTAMI**
Gri, kahverengi, isli ve soluk renkler	Az oksijenli ortam, düşük ısı
Düzensiz renklenme	Düzensiz oksijen dağılımı
Düzenli ve canlı renklenme	Düzenli hava akımı, yüksek ısı

TABLO 2: Pişirilme Ortamları ile Çanak Çömleğin Yüzey Rengi İlişkisi [9]

[9] Bu tabloda sunulan veriler ideal koşullarda saf killer için geçerlidir; ikincil dolgu killerdeki oluşumu yansıtmaz.

TABLO 3: ÇANAK ÇÖMLEK YAPIM AŞAMALARI

II.2. ÇANAK ÇÖMLEK BULUNTU TOPLULUKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİNDE YAKLAŞIM VE YÖNTEMLER

Bulunan en eski kaynaklara göre; çanak çömleğe olan ilginin, 15. yüzyıla kadar indiği bilinmektedir. Bu konuda ulaşılabilen ilk yazılı tanım; Ebendorfer'in bir tarlada bulduğu çanakları, sihirli nesneler olarak tanımlaması ve insan dışı varlıklar tarafından madenlerde işlendikleri yorumunu kullanmasıdır. Bu bilim dışı açıklamadan sonra, 1587 yılında Petrus Albinus tarafından yapılan kazı çalışmasının buluntuları ile birlikte yayımlanması, ilk arkeolojik rapor olma özelliğini taşımaktadır. 1603 yılında, John Stow adlı bir tarihçinin Roma mezarlarında bulunan çanak çömleği tanımlaması ise bu buluntu topluluğu açısından yapılan ilk ayrıntılı çalışmadır. 18. yüzyıla gelindiğinde ise yoğun koleksiyonculuk yapıldığı ve çanak çömleğin ağırlıklı olarak bu açıdan değerlendirildiği bilinmektedir. Çanak çömlek üzerine yapılan bilimsel çalışmalar ise 19 yüzyılda ortaya çıkmaya başlamıştır. İlk çalışmalarda ağırlıklı olarak özenli, özellikli kaplar ilgi görmüş ancak sonraki süreçte çanak çömleğin gelişimini anlamaya yönelik çalışmaların yapılmaya başlandığı bilinmektedir (Orton vd., 1993: 5-6).

Bu tarihsel süreçte temellenen, gelişen ve halen de gelişip çeşitlenmekte olan; çanak çömlek buluntu grubunun değerlendirilmesinde kullanılan, birçok yaklaşım ve bu yaklaşımların temelinde oluşturulmuş birçok yöntem bulunmaktadır. Her bir yöntemin farklı bir açıdan ele aldığı çanak çömlek buluntu toplulukları; çok yönlü ve birçok yöntemin bir arada kullanıldığı değerlendirmelerle kültür tarihi açısından önemli verilere ulaşılmasına olanak sağlamaktadır.

Bu bölümde kısaca ele aldığımız değerlendirme yöntemleri her ne kadar birbirlerinden bağımsız yöntemlermiş gibi tanımlansalar da ancak birbirleriyle ilişkili oldukları zaman anlam kazanmaktadırlar. Çanak çömleğin; kültür tarihini anlamak açısından ne kadar önemli bir buluntu grubu olduğunu düşünürsek, ele aldığımız bu yöntemlerin çok farklı açılardan ulaştığı sonuçlar da bu süreci anlamak adına yapılan çalışmalara ciddi katkılar sağlamaktadır.

Arkeoloji, arkeometri, deneysel yöntemler ve etnoarkeoloji başlıkları altında değerlendirdiğimiz bu bölüm; çanak çömlek buluntu topluluğu üzerine yapılan çalışmaların mantığının kavranabilmesine yönelik hazırlanmış genel bir değerlendirmedir.

II.2.1. ARKEOLOJİK YAKLAŞIMLAR

Yapılan kazılardan, yüzey araştırması niteliğindeki çalışmalardan elde edilen buluntular kendi içinde ayrılıp, bir sistem dahilinde çalışıldığı sürece anlam kazanmaktadır. Oluşturulan sistemin ilk adımı arazi çalışmalarıdır. Arazi çalışmalarında çanak çömleğin sistemli toplanması, tanımlı verilere ulaşabilmek adına önemlidir. Toplama aşamasından sonra yapılan çalışma ise öncelikle genel bir ayrımdır. Çanak çömlek buluntu topluluğu üzerine yapılacak ayrıntılı çalışma ancak her bir parçanın belirlenen özelliklere dayanılarak tanımlanması ve sınıflandırılması esasına dayanmaktadır.

Bu buluntu topluluğu için sınıflandırma yapmanın gerekli olduğu görüşü; 19. yüzyılda; Fransa, İngiltere ve Almanya'da yapılan kazılardan çok sayıda çanak çömlek bulunmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu sınıflama için bilinen en erken örnek Smith'in yapmış olduğu biçim ve bezek temelli ayrımdır. Bu süreçte Pitt-Rivers tarafından diğer buluntu grupları için geliştirilen tipolojik çalışmalar da bu yaklaşımın önem kazanmasını sağlamıştır (Orton vd, 1993: 9).

Sınıflandırmanın ardından yapılabilecek karşılaştırmalar, gelişim süreçlerini anlamaya yönelik çalışmalar; bu buluntu topluluğunun bir bütün olarak anlaşılmasına olanak vermektedir. Bu çok yönlü değerlendirmeler için ilk çalışmaları yapan Shepard, çanak çömleği üç aşamalı olarak ele almıştır. Öncelikle kültürel bir obje olarak değerlendirdiği bu buluntu topluluğunu, sonrasında çeşitli karşılaştırmalarla yaptığı göreli kronolojiler ile bütünsel bir yaklaşımla sunmaya çalışmıştır; ve buna ek olarak çanak teknolojisi üzerine de çalışmış ancak elde ettiği teknolojik sonuçları kronolojik olarak değerlendirmemiştir. Shepard'dan sonra Amerika merkezli çalışan

Matson; tarihsel süreç içinde ele aldığı çanak çömleği belirleyici özellikler doğrultusunda ayırmayı ve sınıflandırmayı denemiştir. Aynı tarihlerde Van der Leeuw, çanak çömlek buluntu topluluğunun değerlendirilmesi için tipoloji, karşılaştırma ve kültürel yeri olmak üzere üç aşamalı bir yol izleyerek çeşitli tanımlamalarda bulunmuştur (A.e., s: 3).

Yapılan sınıflandırmalar hamur yapısı, biçim, teknoloji, tabakalanma, bezek gibi farklı birçok temele dayandırılabilmektedir. Tek bir grup üzerinden yapılabilecek bütün bu değerlendirmeler farklı gruplar ile karşılaştırılarak yeni sınıflandırmalar oluşturulabileceği gibi göreli kronolojilerin, kültür bölgelerinin oluşturulmasına da olanak sağlamaktadır.

II.2.2. ARKEOMETRİK YÖNTEMLER

Çanak çömlek üzerine uygulanan arkeometrik yöntemler[10]; tarihlendirme, kil ve katkı ile işlev özelliklerini anlamaya yönelik olarak üç temel alanda kullanılmaktadır. Organik katkılı çanak çömlek C14 yöntemi için ideal bir materyaldir. Ancak kazı alanından alınan örneklerin tanımlı olması ve özenle toplanması sağlıklı sonuçlar için önem teşkil etmektedir. Özellikle yoğun bitkisel katkılı çanak çömlek üzerinden yapılan analizler görece daha doğru sonuçlar vermektedir. Çanak çömlek tarihlendirilmesi için kullanılan yöntemlerden biri olan *Thermoluminescence* halen gelişmekte olan bir uygulamadır. Kil analizleri üzerine yapılan çalışmalar, yöntemlerin önceden biliniyor olmasına rağmen ancak 19. yüzyılın sonlarında geliştirilmiştir. 1960'larda uygulanan kimyasal analizlerin o dönemde çanak çömlek için uygulanmamış olmasının ana sebebi ise kaba yapım çanak çömleğin ticarette kullanılmamış olduğunun düşünülmesidir. Bu buluntu grubuna uygulanan ilk kimyasal yöntem petrografik analizler olmuştur. Sonrasında yaygınlaşan yöntem ise ince kesit analizleridir. İnce kesit üzerinden geliştirilen birçok farklı teknik (XRD, XRF, NAA gibi) bulunmaktadır. Bu yöntemler kilin kaynağını bulmak, ilişkileri denetlemek adına önemli verileri sağlamaktadır. Aynı zamanda yapılan yüzey doku

[10] Genel bilgi için Bkz: McGOVERN, 1995.

analizleri de kabın işlevine yönelik bilgiler sağlayarak yorum yapılmasına olanak vermektedirler (Orton vd., 1993: 18-20; Fagan, 1988:140-150).

II.2.3. DENEYSEL YÖNTEMLER

Deneysel yöntemler, çanak çömlek teknolojisinin yanı sıra işlevsel özelliklerin anlaşılması açısından da gerekli olan çalışmalardandır. Aynı zamanda o dönem davranış biçimlerine yönelik bilgilere de ulaşabileceğimiz bu çalışmalar; eldeki arkeolojik buluntunun yeniden üretilmesi ve düşünülen işlevde kullanılıp denetlenmesi esasına dayanmaktadır. Bu uygulama sürecinde etnoarkeoloji ile ilişkili olan deneysel yöntemler; eskiyi yeniden yapılandırırken günümüz benzerlerinden model almaktadır (Rice, 1987: 114).

II.2.4. ETNOARKEOLOJİ

Çanak çömlek üzerine yapılan sistemli etnografik çalışmalar ilk olarak 1880'lerde Amerika'da başlamıştır. Daha çok işlevsel özellikleri üzerinden düşünülen çanak çömlek daha sonraları nasıl üretildiklerine dair de yapılan çalışmalarla geliştirilmiştir. Etnografya ve arkeoloji arasındaki ilişki ilk kez 1911 yılında Franchet tarafından kurulmuştur. Sonrasında ise dünyanın bir çok bölgesinde günümüzde devam eden geleneksel çömlekçiliğin yaygın olarak incelenmesi; geçmişi anlamaya yönelik önemli bir araç olarak görülmeye başlamıştır. Özellikle 20.yüzyıl antropologları tarafından yapılan sayısız çalışma bu düşüncenin sonucudur (Orton vd., 1993: 15; Rice, 1987: 113).

III. YAKINDOĞU'DA ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEM

Childe tarafından "devrim" olarak nitelendirilen (Childe, 2001: 54-79); toplumsal yaşamda büyük değişimlerin yaşandığı Neolitik Dönem, kendi içinde de yaşanan değişimlere dayandırılarak Çanak Çömleksiz ve Çanak Çömlekli Neolitik olarak iki alt döneme ayrılmıştır. Çanak çömleğin ortaya çıkışı bu ayrımdaki ana etkenmiş gibi gözükse de aslında yaşanan değişim tümüyle farklı bir toplumsal düzeni, yeni bir hayat tarzını yansıtmaktadır. Bu nedenledir ki Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'i tanımlayabilmek, ancak öncülü olan süreci anlamlandırabilmek ile mümkündür. Buna dayanarak çalışmamızın bu bölümünde; kısaca Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'e ve geçiş sürecine değinilerek bir altlık oluşturmak, ardından çanak çömleğin ortaya çıkışına dair görüşlere yer verilerek konunun bütünselliğini sağlayarak Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'in tanımlanabilmesi amaçlanmıştır. Çanak Çömlekli Neolitik Dönem; yaptığımız coğrafi bölge ayrımı altında ele alınan, örnek yerleşmelerin özelliklerinin anlatımıyla temellenip; yapılan genel bölgesel değerlendirmeler ile bir bütünlük içinde sunulmaya çalışılmıştır.

III.1. ÇANAK ÇÖMLEKSİZ NEOLİTİK DÖNEMDEN ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEME GEÇİŞ

Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'den Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'e geçiş süreci halen tamamıyla anlaşılabilmiş değildir. Bunun en büyük nedeni; *geçiş evresi* tabakalarının çok az yerleşmeden biliniyor olmasıdır. Kazılan yerleşmelerin bir çoğu kesintisiz tabakalaşmayı vermemektedir. Ancak son yıllarda yeni kazı yerlerinden (Mezraa-Teleilat, Akarçay, Sabi Abyad gibi) elde edilen bilgiler dikkat çekicidir. Ancak bu yerleşmeler ile ilgili çalışmalar halen devam etmekte olduğundan; süreci yansıtacak bütünsel bir yaklaşımdan bahsetmek şu an için çok erkendir. Çeşitli görüşlerin olduğu bu geçiş sürecini tanımlamadan önce Neolitik kavramına, geçiş sürecine kadar yaşanan kültürel gelişime; bir temel oluşturması amacıyla, genel hatlarıyla değinilmesinin uygun olduğu kanısındayız.

Neolitik kavramı; yaygın olarak, avcı- toplayıcılıktan besin üretimine geçiş ile temellenen, geçim ekonomisinde yaşanan değişimlere dayandırılarak tanımlanmıştır. Aynı süreçte yaşanan sosyal gelişim de, bu değişimin sonucu olarak görülmüştür (Özdoğan, 2001: 156). İlk olarak 1866 yılında A. Candolle, tarımın esasını oluşturan tahılların Neolitik Dönem ile birlikte biyolojik bir değişiklik geçirdiğini; doğada yabanıl olarak bulunan özelliklerin tarımla farklılaştığını ileri sürmüştür. Daha sonrasında R. Pumpelly; Türkmenistan'da, bugün çöl ortamına sahip bölgede, Neolitik olarak tanımladığı yerleşmelere dayanarak, tarım ve hayvancılığın başlangıcına yol açan nedenler ile bunların doğal çevre ortamı ve iklim değişimleriyle olan ilgisi gibi farklı bir boyutu ortaya koyan Vaha Kuramı'nı öne sürmüştür. Bu kurama göre; Son Buzul Dönemi'nden sonra kuraklaşan Yakındoğu'da yaşayan avcı-toplayıcı gruplar, etraftaki yeni su kaynaklarını keşfetmek zorunda kaldılar ve yaşanan bu keşif süreciyle daha fazla gözlemleyebildikleri hayvanları evcilleştirdiler, bitkileri kültüre aldılar (Trigger, 2004: 248, Özdoğan, 2003: 17). Çok popüler olan, birçok araştırmacının temel aldığı bu kuram; Childe tarafından yeniden değerlendirilerek, yerleşik yaşama geçişin Fırat, Dicle ve Nil Vadisi gibi sulak, verimli alanlarda gerçekleşmiş olması gerektiği görüşü ortaya çıkmıştır (Trigger, 2004: 251). Daha sonra Braidwood'un yaptığı çalışmalarla "doğal yaşam bölgesi" (natural habitat zone) kavramı oluşmuştur. İlk olarak J. H. Breasted'ın Bereketli Hilal[11] olarak tanımladığı alanı temel almış ve bunu çekirdek bölge kavramıyla birleştirmiştir (Çambel- Braidwood, 1980: 5, Özdoğan, 2003: 18). Evcilleşmenin; bitkilerin ve hayvanların doğal olarak bulunabilecekleri ortamda olabileceği görüşüne dayanan bu kuram (Özdoğan, 2004: 46; Hole, 2004: 14) Mezopotamya odaklı yayılımcı kuramın doğru olamayacağını ortaya koymuştur (Özdoğan, 2003: 17).

Besin üretimine geçiş sorununa dair bir çok görüş[12] öne sürülmüştür. Yukarıda kısaca bahsettiğimiz bu kuramlar sadece çok yaygın olarak bilinenlerdir; daha bir çok

[11] Batı sınırı Mısır ile tanımlanan Bereketli Hilal; Filistin, Suriye, Lübnan'ı kapsayan bir yay çizerek Zagros Dağları'na kadar uzanır (Childe, 1983: 54).

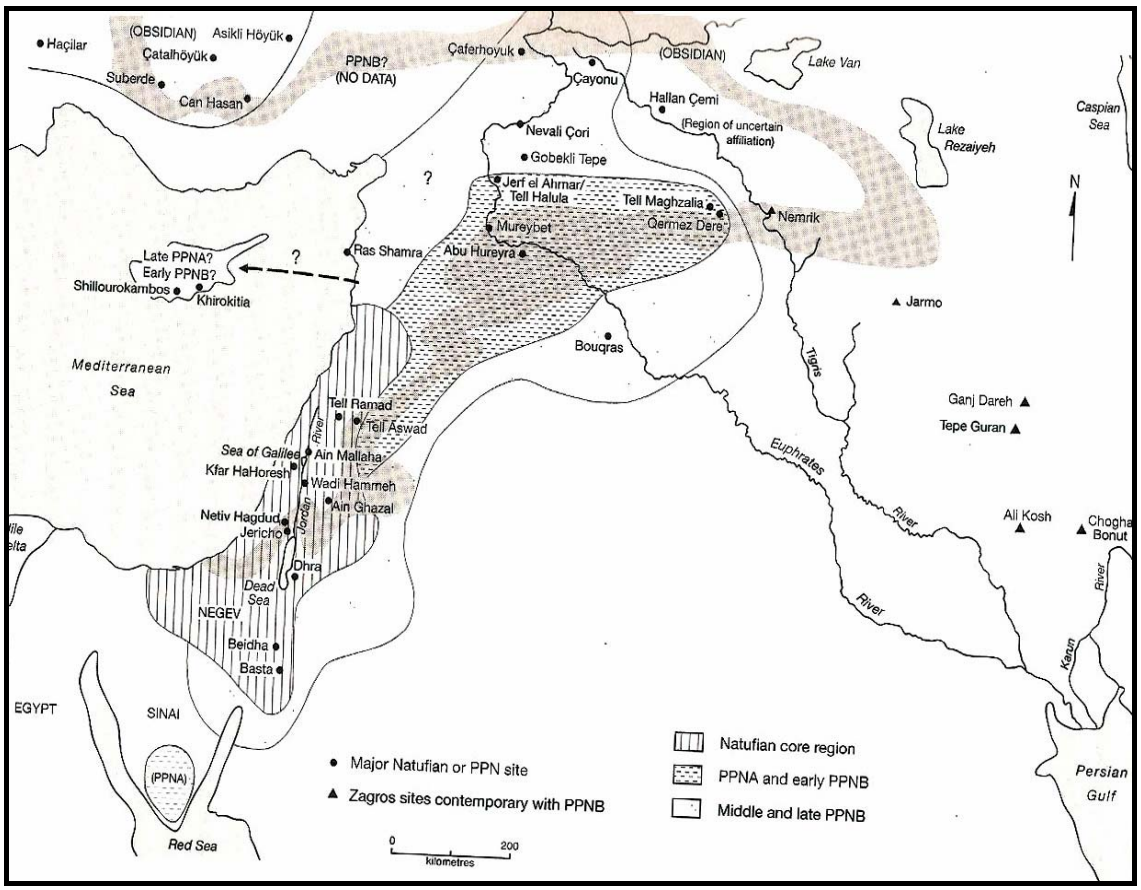
[12] Ayrıntılı bilgi için Bkz: TRIGGER, B. 2004.

görüş tartışmaya açıksa bile bugün elde edilen yeni verilerle dahi tam anlamıyla netlik kazanmayan bu süreç için tümüyle kabul edilen bir teori yoktur.Yapılan çalışmalarla artık Neolitik Dönem'in düşünüldüğünden çok daha karmaşık bir düzene sahip olduğu açıkça ortaya konulmuştur (Byrd, 2005: 234; Rollefson, 2004: 53). Uzmanlaşma, gelişkin teknoloji, uzun mesafe ticareti, kült yapıları, gömü biçimleri, ritüeller, yerleşim organizasyonu gibi öğelerde görülen büyük değişimlere bakıldığında; Neolitik Dönem'in başlangıcını üretim ile açıklamanın yetersizliği kendini göstermektedir (Özdoğan, 2001: 159).

Bu süreci arkeolojik verilerle değerlendirecek olursak; gelişimi/değişimi daha iyi yansıtmış olacağız. K. Kenyon tarafından, Jericho kazısı tabakalanmasından yola çıkılarak tanımlanan PPNA ve PPNB (Pre-pottery Neolithic A ve B)[13] olarak adlandırılan iki evreye (Bar-Yosef, 169) ayrılan Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'e daha sonraki yıllarda Rollefson'un Ain Ghazal kazısındaki çalışmaları doğrultusunda PPNC olarak adlandırılan bir evre daha eklemesi halen tartışmalı bir konudur (Rollefson, 1989a: 168; Rosenberg, 2004: 56). Final PPNB olarak da tanımlanan bu geçiş evresi halen tam olarak anlaşılamamıştır.

[13]Yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak Levant bölgesinde olması, terminolojinin buradaki verilerle gelişmesi, diğer bölgelerin gölgede kalmasına neden olmuş ve Anadolu Neolitik kültürlerinin Levant'tan geliştiği düşünülmüştür. Neolitik kazılarının artması bu bölgenin de çok eski olduğunu ortaya koyar. Güneydoğu Anadolu ve Suriye-Levant bölgeleri gelişimde paralellik gösterir. (PPNA, PPNB, PPNC ve PN) Orta Anadolu ise tamamıyla farklı gelişir (Özdoğan,M. 1995:54). Bu dönem; Orta Anadolu'da ve Yakındoğu'da birbirinden farklı modeller olarak geliştiğinden dolayı her iki bölge için ayrı terminoloji kullanımı kabul görmüştür. Akeramik kullanımının yaygın olduğu Orta Anadolu çalışmamızın kapsamı dışında olduğundan dönemsel veriler Yakındoğu merkezli olarak değerlendirilmiştir.

Yaklaşık olarak MÖ 10.000 - 8500 arasına tarihlenen; öncülü olan Natufyen'in[14] devamı olarak da nitelendirilen **PPNA** evresi (Bellwood, 2005: 59), tanımlandığı Jericho yerleşmesi başta olmak üzere, ilk olarak Ürdün Vadisi'nden (Belfer-Cohen, Bar-Yosef, 2000: 29) bilinmekteyse de yapılan çalışmalarla bu kültürel sürecin çok daha geniş bir alana yayıldığı (Bkz. Harita 1) artık yadsınamaz (Hauptmann, 1999: 65).

Harita 1: Natufyen, PPNA ve PPNB Evreleri Ana Yayılım Alanları (Bellwood, 2004:45).

[14] Epi paleolitik sonrasını yansıtan Natuf Kültürü; Neolitik sürecin ön aşaması-temeli olarak düşünülmektedir. Bu dönem genel bilgisi için bkz:

Bar-Yosef – Valla, 1990, "The Natufian Culture and Origin of the Neolithic in the Levant", **Current Anthropology**, 31/ 4: 433-436.

Belfer-Cohen – Bar-Yosef, 2000, "Early Sedentism in the Near East: A Bumpy Ride to Village Life", **Life in Neolithic Farming Communities-Social Organization, Identity, and Diffrentiation**, ed. I. Kuijt, s: 19-38.

Natufyen Dönemi'ne ait yerleşim alanlarına nazaran PPNA'da daha büyük yerleşmelerin kurulmuş olduğu ve bu evreye ait yapıların[15]; genel olarak taş temelli, yığma kerpiçle yükseltilmiş, oval ya da yuvarlak planlı oldukları anlaşılmıştır (Belfer-Cohen - Bar-Yosef, 2000: 29). Bu evreye ait en ilgi çekici mimari örnek; Jericho yerleşmesinde bulunan yaklaşık 8.5 m yüksekliğindeki kule ve 4 m yüksekliğindeki taş duvardır (Mellart, 1975: 48). Bu yapının işlevi üzerine bir çok görüş öne sürülmüştür[16] ama halen ne amaçla yapılmış olduğuna dair net veriler bulunmamaktadır. Çok büyük işgücü gerektiren bu yapı sosyal yapılanmayı yansıtan iyi bir örnektir ama bu evrede bilinen tek örnek olması bütünsel bir yaklaşıma olanak vermemektedir.

Yontmataş alet endüstrisine[17] dayandırılarak Khiamian ve Sultanien olmak üzere iki alt evreye ayrılan PPNA evresinin ardından, gelişmiş yerleşikliği ve farklı sosyal yapılanmasıyla dikkat çeken **PPNB** evresi görülür. Yaklaşık olarak M.Ö. 8.500 - 7.000 arasına (Bellwood, 2005: 61) tarihlendirilen bu evre taş alet yapım geleneğinde görülen değişimler ve radyo karbon tarihlendirmelerine göre dört alt gruba ayrılmaktadır: Erken (EPPNB), Orta (MPPNB), Geç (LPPNB) ve Final PPNB olarak tanımlanan bu alt bölümlendirmenin son evresi Ain Ghazal yerleşmesinde PPNC evresi olarak tanımlanmıştır (Bar-Yosef – Meadow, 1995: 73; Rollefson, 1989: 138).

---

[15] Bu evre mimarisi ayrıntılı bilgi için bkz:

Bar-Yosef, O, 1989, "The PPNA in the Levant", **Paléorient** 15/1: 57-64.

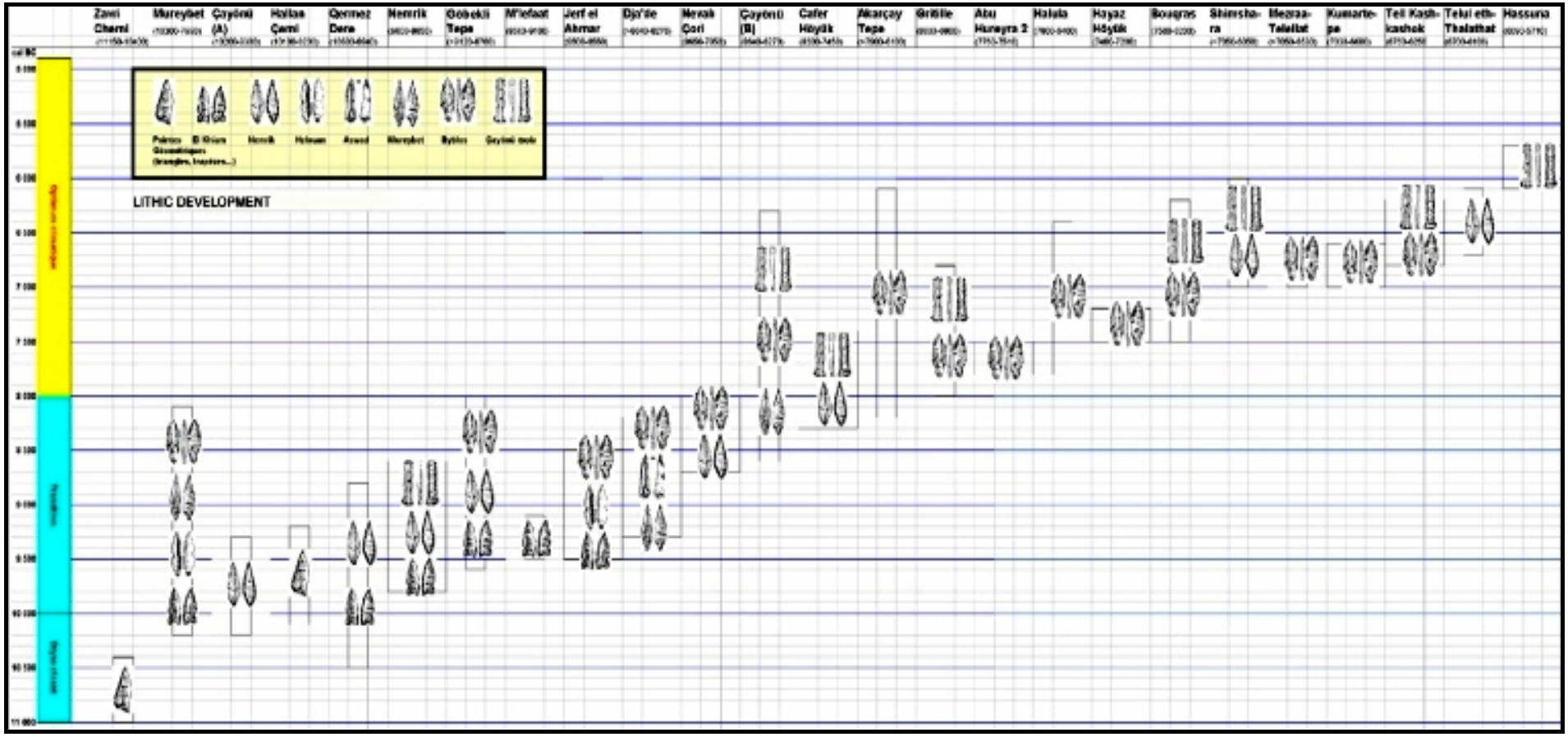
Bıçakçı, E., 2003, "Observations on the Early Pre-Pottery Neolithic Architecture in the Near East: New Building Materials and Construction Techniquies", **Köyden Kente**, ed. M. Özdoğan- H. Hauptman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları: 385-413

Schirmer, W., 1990, "Some Aspects of Building at the Aceramic Neolithic Settlement of Çayönü", **World Archaeology,** 21/3: 363-387.

[16] Kenyon, savunma amaçlı olduğunu; Bar- Yosef, duvarın su taşkınlarına karşı yapıldığını kulenin ise ritüel amaçlı olduğunu belirtmiştir (Kenyon, 1981: 20; Bar-Yosef , 1986: 161).

[17] PPNA'da El-Khiam olarak adlandırılan ok uçları zaman içerisinde çeşitlenerek gelişir ve Nemrik, Helwan, Sultanien, Aswad, Mureybet, Byblos ve Çayönü aletleri olarak (bkz. Tablo 2) kronolojik bir tablo oluşur (Bar-Yosef, 1981: 562, Cauvin vd. 1999:99, Gopher, 1989: 44-45).

Tablo 4:Yontmataş Alet Gelişimi (Biscoff, 2006).

Çok fazla çeşitliliğe sahip olan PPNB evresinde Yakın Doğu'da yoğun olarak kült uygulamaları görülür (Verhoeven, 2002: 5). Elde edilen verilere bakıldığında bu dönem yerleşmelerinde belli bir sosyal katmanlaşmanın, belli bir düzenin olduğu yadsınamaz. Topluluktaki hiyerarşi birçok sembolik öğe ile kendini göstermektedir. Gömülerin taban altında bulunması, ikincil gömülerin, bilinçli kafatası alımı gibi özelliklerin varlığı; Jericho, Ain Ghazal, Basta, Kfar Ha Horesh, Beisamoun, Ramad, Qermez Dere (Watkins, 1992: 68) gibi yerleşmelerde görülen sıvalı kafatasları (Bar-Yosef - Meadow, 78), kafatası deformasyonu (Meiklejohn vd., 1992: 95), Nahal Hemar Mağarası'ndan bilinen taş masklar (Bar-Yosef, 2003: 83), çok sayıda bulunan hayvan ve insan figürinleri gelişkin bir toplumsal düzeni yansıtan ritüel öğeleridir. Bu buluntuların çoğu Çayönü, Hallan Çemi, Nevali Çori ve Göbekli Tepe'yle paralellik göstermektedir. Bu yerleşmelerdeki kült yapıları, tapınaklar ve ritüel alanları sembolik ideolojiyi tanımlamaya yardımcı olan diğer öğelerdir (Goring-Morris, 2000:106; Hauptmann, 1999: 74-76; Özdoğan, M. 1999: 230). Kült yapılarına örnek teşkil eden Kafataslı Yapı ve Terazzo Tabanlı Yapı'nın dışında Çayönü yerleşmesinde gömülü evlerin de varlığı bilinmektedir (Özdoğan- Özdoğan, 1998: 71, 589-591). Bütün bu ritüel öğeleri sembolizm etkisini yansıtmalarının yanı sıra; mimaride (duvar sistemleri, kirecin söndürülerek taban yapımında kullanılması gibi), yontmataş ve sürtme taş endüstrisinde (çok ince kenarlı taş kaplar, hayvan betimli havan elleri, takı ve figürinler gibi) görülen teknolojik gelişmelerle uzmanlaşmayı da yansıtmaktadırlar (Özdoğan, 1999: 228). Gelişmiş sosyal organizasyonu, katmanlaşmış bir yapılanmayı yansıtan bütün bu unsurlar tam anlamıyla MPPNB Evresi'nde yaşanmıştır ve yerleşmelerin büyümesiyle de bu evre "Mega Yerleşmeler" (Gebel, 2002: 317) süreci olarak da tanımlanmıştır.

PPNB Evresi'nin devamı olarak da görülen; **PPNC** evresi, kronolojik olarak **Final PPNB** ile Kuzey Levant ve ilgili Anadolu yerleşmelerinde aynı zamanı tanımlar (Bar-Yosef, Meadow, 73). Bazı araştırmacılar bu evrede bir önceki evreden devam eden öğelerin önemini vurgulayarak Final PPNB adlandırmasını önermektedir (Goring-Morris, 2002: 413). Bu evre; doruğa ulaşan kültürel sistemin çökmesi olarak göze çarpmaktadır (Özdoğan, 1998: 35). Çok büyük sosyal karışıklığın yaşandığı bu dönemde; Jericho, Beidha ve Munhatta gibi bazı yerleşmelerin terk edildiği

gözlenmiştir ancak aksine bu çekirdek alanın dışında çok büyük (Beisamoun, Khirbet Sheikh Ali, Wadi Shu'eib ve Basta gibi) yeni yerleşmeler ortaya çıkmıştır (Rollefson, 1989a: 169; Kuijt, 2000: 8). Ain Ghazal gibi bazı büyük yerleşmelerde ise yaşamaya devam edilmiştir. Bu geçiş süreci Çayönü, Mezraa Teleilat ve Akarçay yerleşmelerinden de izlenebilmektedir. Bu belirgin değişimin nedeni; uzun süre kuraklaşma olarak düşünülmüş ama yapılan son çalışmalarla bu görüş çürütülmüştür. Köhler- Rollefson; Ain Ghazal kazısına dayanarak değişimin nedenlerinin sistemin iç yapısından kaynaklandığını belirtmiştir. Ona göre nüfus artmış ve bunun sonucunda da toprak aşırı kullanıma uğrayıp verimliliğini yitirmiş, aynı biçimde otlaklar da sonuna kadar tüketilmiştir. Bu nedenle büyük yerleşmeler ufak gruplara ayrılarak çobanlığa yönelmişlerdir (Frangipane, 2002: 66-67, Gopher – Gophna, 1993: 306-307). M. Özdoğan ise tersine nüfusun azaldığı yönünde bir görüş bildirmektedir (Özdoğan- Özdoğan, 1993: 88-89). Ve yaşanan yeni oluşumların arkasındaki nedenlerin, olası sosyal kargaşaların yaşanmasıyla ilişkili olabileceğini vurgular (Özdoğan, 1998: 36).

PPNC Evresi'nde yaşanan sosyal çöküşün ardından **PN** Dönemi'nde sosyal yaşam biçim değiştirmiş olarak karşımıza çıkar; PPN Dönemi'nde; yukarıda tanımlanan sosyal ilişkiler kendini göstermez. Bu süreçte toplumsal hiyerarşi ya da sosyal statüler; yerleşik yaşam, tarımsal faaliyet yoğunluğu ile gölgelenir (Gebel, 2003: 318). Tarıma bağlı yaşam tarzı olasılıkla bu dönemin erken evrelerine denk gelmektedir. Bitkilerin tarıma alınması önceki süreçlerde varsa da açıkça görülmez; bilinçli uygulamalar bu süreçten sonra hızla gelişmiştir. (Özdoğan, 2001: 160). Yakındoğu'da İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem; uzun bir süre (kalibrasyonun kullanılmasından önce) MÖ 6000'lere dayandırılmıştır ancak son yıllardaki kazılardan elde edilen tarihler MÖ 7000'lere kadar inmektedir. Yerleşik yaşama dayalı hayat tarzının görüldüğü, tarım ve hayvancılığın yapıldığı küçük köy topluluklarını içeren bu dönemin en belirleyici özelliği; çanak çömleğin sürekliliği olan bir eyleme dönüşmüş olmasıdır.

PN Dönemi; yerleşik yaşamın oluşturduğu etkenler doğrultusunda gelişen Kalkolitik Çağ'ı ve sonrasında ise kentleşmeye giden süreci temellendirmektedir.

III. 2. ÇANAK ÇÖMLEK ÖNCESİ KULLANILAN İLK KAPLAR

Çanak Çömlekli Neolitik Dönem adlandırması bir önceki bölümde de belirtildiği üzere çanak çömleğin ortaya çıkışını değil yaygın olarak kullanımı tanımlamaktadır. İlk kapların PPN döneminde ortaya çıktığı bilinmektedir. Bu döneme ait bazı yerleşmelerde kabaca biçimlendirilmiş; kil ya da kerpiç hamurundan yapılmış kaplar veya "kötü pişmiş" çanak parçalarına rastlanmıştır (Vandiver, 1987:9). Yine bu dönemde *Vaiselle Blanche / White Ware* olarak da bilinen Beyaz Mallar ya da diğer bir tanımlamayla Alçı Kaplar yaygın olarak kullanılmıştır. Ain Ghazal, El-Kowm, Çayönü, Bouqras, Gritille, Tell Ramad, Ras Shamra, Sabi Abyad, Telul eth-Thalath ve Umm Dabaghiyah yerleşmelerinden bilinen bu kap türünün teknolojik bir gelişimi yansıttığı yadsınamaz. Bu mal grubunun yapımıyla ilgili birkaç görüş vardır. Mellart ile Contenson, kül ve kireçtaşının karışımından yapıldığını belirtmişlerdir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda kireçtaşının yanı sıra alçı taşının[18] da kullanıldığı belirlenmiştir. Alçıtaşının daha düşük ısıda çözünmesi hammadde olarak kullanımında avantaj sağladığını düşündürmektedir. Beyaz Mallar'ın yapım aşamasına baktığımızda kilden çanak çömlek yapmanın daha zahmetsiz bir süreç olduğu net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Kireçtaşı ya da alçıtaşının söndürüldükten sonra ezilmesi ve belirlenen katkının eklenip karıştırılmasından sonra elde hamurun biçimlendirilmesiyle son bulan yapım sürecindeki en zahmetli işlem kirecin söndürülmesidir (Nilhamn, 2003: 18-20). Çanak çömlek yapımına baktığımızda ise buna karşılık gelen, pişirme işlemidir diyebiliriz. Beyaz malların yapım aşamasının zahmetli bir süreç olmasına karşılık çanak çömlek yapımında pişirme süreci teknolojik gelişkinliği (Bkz. Tablo 5) gerektirmektedir. Bilinçli bir uygulama gerektiren bu işlem çanak yapımının tüm aşamalarını etkiler. Kilin bilinçli seçimi, katkı maddelerinin tasarlanarak eklenmesi gibi unsurlar; pişirilme sırasında oluşan etkileşim ve dönüşümle ilişkili olarak gelişmiştir.

[18] Kireçtaşı ve alçıtaşı terimleri kimyasal olarak farklılık taşımaktadırlar. Yayında geçen *limestone* terimi burada kireçtaşı, *gypsum* terimi ise alçıtaşı olarak alınmışlardır.

Kil Kap Yapımı	Beyaz Malların Yapımı
Kil	Kireç ya da alçıtaşının pişirilmesi Kireç: 750-900℃ Alçıtaşı: 150-200℃
Katkının eklenmesi	Ezme ve katkının eklenmesi
Biçimlendirme	Biçimlendirme
Pişirme	Kurutma

Tablo 5: Kil Kap ve Beyaz Mallar'ın yapım aşamaları (Nilhamn, 2003: 20 yayınından uyarlanmıştır.)

Beyaz Mallar'ın yanı sıra Çayönü Hücre Planlı Yapılar Evresi'nden de bildiğimiz kerpiç hamurundan yapılmış, basit biçimli kaplar da bulunmuştur. Fakat yangın geçirmiş yapılarda bulundukları için bu kapların tam olarak pişirilip pişirilmedikleri anlaşılmamıştır. Bunlar kutu niteliğinde kaplardır ve olasılıkla sepetlerin dış yüzeylerinin sıvanmasıyla yapılmışlardır (Özdoğan, 1999: 59; Özdoğan-Özdoğan, 1993:93). İlk kil kap örnekleri Ganj Dareh, Jericho ve Mureybet'ten bulunmuştur. Bulunan bu kaplar da yanıklı dolgu içinden geldiklerinden dolayı, pişirilme sorununa katkı sağlayamazlar (Le Miere, 1999:7-8; Bar-Yosef - Meadow, 80).

Sonuç olarak; sözü edilen yerleşmelerde bulunan kapların ilk örnekler olması, çanak çömleğin kap ihtiyacını karşılamaya yönelik bilinçli ve yaygın bir üretim olmadığını ortaya koymaktadır. Kirecin söndürülmesi, kilin çok yaygın olarak kullanılması gibi unsurları göz önünde bulundurursak çanak çömlek yapımının bu süreçte tercih edilmediği sonucuna da ulaşılabilir. Ve bu sonuç doğrultusunda da, PN Dönemi'nde ihtiyaca yönelik bir tercihin oluştuğu söylenebilir. PPN Dönemi'nde görülen gelişkin teknolojilere bakıldığında çanak çömleğin bu dönem için herhangi bir gereklilik arz etmediği ve bu nedenle yapılmadığı ancak PN Dönemi'nde çanak çömleğe yönelik bir gerekliliğin ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Çanak çömlek yapımına yönelik duyulan gereksinime dair görüşler bir sonraki bölümde ele alınmaya çalışılmıştır.

III.3.ÇANAK ÇÖMLEĞİN ORTAYA ÇIKIŞINA DAİR GÖRÜŞLER

Çanak çömlek yapımının başlamasına ilişkin birçok farklı görüş vardır ancak, bu sorunun çözümüne yönelik genel kabul gören bir yaklaşımda bulunmak, günümüz verileriyle pek mümkün gözükmemektedir. Halen tartışmalı konulardan biri olan çanak çömleğin ortaya çıkışının anlaşılması; ilişkili bir çok sorunun da yanıtlanmasını gerekli kılmaktadır. Bu sorulardan en çok tartışılan; çanak çömleğin ne zaman ve nerede ortaya çıkmış olduğudur. İlk çanaklar; gerçekten de yayılımcı kuramın öne sürdüğü gibi, belli bir merkezden mi çıkıp yayılmıştır; yoksa zaman içinde farklı bölgelerde mi ortaya çıkıp gelişmiştir? Tek bir yerden yayıldığı düşüncesi en erken örneklerin Japonya'daki Jomon[19] Kültürü'ne ait parçaların olmasına dayandırılmaktadır; ve çanak çömlek yapımının yaklaşık olarak GÖ 12.500'den sonra deniz yoluyla yayıldığı düşünülür (Pavlů, 1997: 23). Yakındoğu için bu sorunu ele aldığımızda ise yine aynı sorularla karşılaşmaktayız. Çanak çömleğin tek bir merkezde mi ortaya çıkıp yayıldığı yoksa farklı yerlerde paralel bir gelişim göstererek mi kullanılmaya başlandığı sorunu; Yakındoğu için de halen yanıt bekleyen ana sorulardan biridir. Yayılımın nasıl gerçekleştiği sorusunun dışında yanıt bekleyen diğer bir ana soru da çanak çömlek yapımının hangi koşullara, nedenlere bağlı olarak başladığı ve teknolojik aşamaların gelişim sürecini nasıl tamamladığıdır. Bu sorulara yönelik bir çok görüş vardır. Genel olarak yerleşik yaşamla ilişkili olarak geliştirilen görüşler; kendi içlerinde de ayrıntılı olarak çeşitlendirilmiş, toplumsal yaşam öğeleri üzerinden hareketle yorumlanmışlardır. Buna göre; burada değineceğimiz üç ana başlık, çanak çömleğin ortaya çıkmasına

[19]Yakındoğu dışında bulunan ilk çanak çömlek hakkında ayrıntılı bilgi için bkz:

Nishiada, M. 2002: "Another Neolithic in Holocene Japan", **Documenta Praehistorica XXIX**, ed. M. Budja, Ljubljana, 21-29.

Chi, Z. 2002: "The Discovery of Early Pottery in China", **Documenta Praehistorica XXIX**, ed. M. Budja, Ljubljana, 29-37.

Kuzmin, Y.V. 2002: "The Earliest Centres of Pottery Origin in the Russian Far East and Siberia: review of chronology for the oldest Neolithic Cultures", **Documenta Praehistorica XXIX**, ed. M. Budja, Ljubljana, 37-47.

yol açan nedenler ile gelişim ve yaygınlaşma sürecini açıklayan, kapsam bakımından çeşitlenen görüşlerle beraber ele alınmıştır.

Gereksinim temelli (Ekonomik) model; eşitlikçi temeldeki arz talep ilişkisine dayanılarak oluşturulmuştur. Çanak çömlek yapımının başlamasının tarıma geçiş ile özdeşleştirildiği bu modele göre; Etkinleştirme Teorisi (Enabling Theory) kapsamında düşünülen tarıma geçiş, çanak çömlek ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Kil kapların öncesinde kullanılan sepetlerin, deriden yapılan eşyaların, taş kapların; tarımsal faaliyetlerle gelişen ihtiyaçları karşılayamadığı ve bu durumda da alternatif bir teknoloji olan kilden kap yapımının başladığı öne sürülmektedir. Geçirimsiz kaplara, elde edilen artı ürünü haşerelerden korumaya ve direkt pişirmeye duyulan ihtiyacın artması ekonomik modelin maddesel boyutunu oluşturmaktadır. Çanak çömlekler; besin hazırlanmasına, sağlıklı depolanmasına, taşınmasına olanak veren; maliyeti düşük bir çözümdür. Çanak çömlek öncesinde kullanılan sepetler ancak belli mevsimlerde üretilebilir, taş kaplar ise daha fazla işgücü gerektirmektedir. Bu modelde ele alınan bir diğer girdi ise toplayıcılıktan tarıma geçişteki besin sağlama oranlarıdır. Bu modelin uygunluğu için tarımsal faaliyetlerin baskın olması zorunlu değildir ama sürdürülen toplayıcılığın yerleşik yaşamda uzmanlaşmış olması gereklidir. Bu görüşler sonucunda; çanak çömleğin, yerleşik toplulukların oluşturduğu yaşam biçiminde karakteristik bir öğe olduğu belirtilmektedir (Pavlů, 1997: 13-15). Bulunan ilk kil kapların ağırlıklı olarak depolama kapları olması besin üretimi ve artı ürünün saklanması temelindeki bu modeli destekler niteliktedir (Matson, 1965: 208).

Teknolojik model; çanağın ortaya çıkışını *seramik* teknolojisindeki bir basamak olarak görür ve gelişimi tipolojik olarak ele alarak kurgular. Lineer gelişim temelli bu modelde çanak çömleğin teknolojik süreci önemlidir. Kerpiç mimari-sepetçilik-pişmemiş kaplar ve pişmiş kaplar bu modelle oluşan, günümüz kaplarına doğru gelişen çizgisel teknolojik bir süreci yansıtmaktadır (Pavlů, 1997: 25-26). "Basitten gelişkine" doğru ilerleyen teknolojik süreci temel alan bu model bağlamında birçok görüş bildirilmiştir. Bunlardan en yaygın olanı kil kapların ortaya çıkışını; mimari öğelerde kil kullanımıyla ilişkilendirir. Batı Asya'da yaptığı analizlere dayanarak

Vandiver'in önerdiği 'mimari hipotezi'; kaba bitkisel katkılı çanakların "sequential slab construction" olarak adlandırdığı kil levha dizisi tekniğiyle yapıldığını ve bu tekniğin mimaride kullanılan tekniklerle ilişkili olduğu düşüncesine dayanmaktadır. Kil ve samanın karıştırılarak sıva - kerpiç yapımında olduğu gibi çanak yapımında da; bitkisel katkılı, standart olmayan kil levhalarının üst üste konması olarak tanımlayabileceğimiz bu teknik ile Vandiver, önce biçimlendirmenin geliştiğini; daha sonra da pişirmenin ortaya çıktığını belirtmiştir (Vandiver, 1987: 29; Rice, 1999: 5-6). Biçimlendirme sürecindeki benzerliklerden başka, kil ve kirecin ateşle kullanımı arasında da bağlantı vardır. Moore[20] bu fikri geliştirmiş; pişmiş kil kapların, önceden bilinen pyroteknoloji ile geliştirildiğini önermiştir (Rice, 1999: 6).

Çanak çömleğin kökeni için bir başka geleneksel görüş ise besin hazırlama ile ilişkilendirilmiştir. Bu görüşe göre ilk çanaklar; güneşte kurutulmuş kil kapların depolama için uygunluğunun, ısıtmak için ateşe dayanıklı olduğunun ve pişirildiğinde sulu gıdaları taşıyabildiğinin anlaşılmasıyla ortaya çıkmıştır. Bütün bunların nasıl anlaşıldığı ile ilgili birçok hipotez sunulmuştur. Bazı araştırmacılar; süreç içinde kilin özellikleri hakkındaki bilginin genişlemesiyle ya da sepetlerin kille sıvanırken geçirimsiz hale gelmesiyle ilişkilendirmektedir (A.e.). Sepet üretiminin çanak çömlek teknolojisinin gelişimiyle yakından ilişkili olduğu görüşü de çok yaygındır. Bulunan bazı çanakların üzerinde görülen sepet izleri bu görüşü destekler nitelikte bir kanıttır. Aynı zamanda sepetlerin kil, kireç ve bitumla sıvalı olması da aynı ilişkiyi düşündürtmektedir (Wengrow, 2001: 178). Bir başka görüş de kil sıvalı ocaklarda ve/veya ateş çukurlarında ısıyla beraber kilin sertleştiğinin fark edildiğini savunur (Rice, 1999:6).

Kültürel model; teknolojik değişimlerin sosyal yönünü, prestij eşyalarının kullanılma nedenlerini, cinslerin değişim üzerindeki etkisini değerlendirerek sonuçlara ulaşmaya çalışmıştır. Çanak çömleğin ortaya çıkmasıyla yaşanan

[20] Ayrıntılı bilgi için bkz:

Moore, A. M. T., 1995, "The inception of potting in western Asia and its impact on economy and society.", **The Emergence of Pottery-Technology and Innovation in Ancient Societies**, ed: W.K. Barnett-J.W. Hoopes, Smithsonian Press, 39-53.

teknolojik değişim sosyal nedenlere bağlanarak açıklanır ve bu modele göre; gelişen sosyal organizasyon ile gruplar arası değiş-tokuşun artması ana nedenlerdendir (Pavlů, 1997:21).

Bu model; tarımla, depolamanın önem kazandığını belirtir ve aynı süreçte gruplar arası sosyal ilişkilerin de gelişmiş olduğunu vurgular. Yerleşik yaşamla azalan bireysellik, gruplar arasındaki iletişimin etkinleşmesine neden olur; ilişkiler evlilik ile sağlanan akrabalık ve/veya depolananların sunulması / şölensel kullanımıyla sağlanmıştır. Bu nedenle çanakta kullanılan bezekler de sosyal kimliği ya da toplumsal özellikleri belirtmek amacıyla gelişmiş olabilir.

'Sosyal/sembolik olgunlaşma' olarak da adlandırılan bir başka görüşe göre çanak çömlek, avcı-toplayıcıların sosyal organizasyonundan gelişmiştir. Avcı-toplayıcı gruplardan elde edilen veriler sembolizmaya dikkat çeker. Epi-paleolitik dönemde bulunan pişmemiş kil objeler buna kanıt olarak gösterilir. Avcı toplayıcıların çevresel kaynaklar hakkındaki bilgilerinin iyi olduğunu; bu bilginin de bitki, kil ve ateşin ortak kullanımını doğurduğunu belirten bu görüş yine ritüel olgusu temeline dayandırılır. Ateşle yaşanan renk ve biçim değişiminin mistik bir olay olarak algılandığını savunur (A.e., s: 13).

Çanak çömleğin ortaya çıkışına dair yapılan bütün bu önerilerden sonra şunu belirtmek gerekmektedir; önemli olan sorun belki de kilden kap yapımının nasıl başladığı değil, kullanımının yaygınlaşması açısından oluşum ve gelişim sürecini destekleyen ya da sınırlayan çevresel ve kültürel etkilerin ne olduğunu anlamaktır. Yukarıda bahsi geçen bütün etkenler farklı zamanlarda farklı biçimlerde etki gösterebilirler. Arz-talep döngüsü, çevresel faktörler, teknolojik gelişim gibi girdiler; bütün toplulukları aynı biçimde etkilemez. Bu nedenle çanak çömlek yapımı da süreçsel bir çizgide tanımlanamaz (Arnold, 1989: 225). Çanak çömleğin dünyanın çeşitli yerlerindeki başlangıcı ve gelişimi aynı nedenlerle açıklanamaz. Bu bağlamda Çin ve Japonya'da görülen ilk çanak çömleğin çıkış nedeni ve teknolojisi Yakındoğu'dan tümüyle farklı tanımları içermektedir.

Bu çalışma kapsamındaki ana bölge Yakındoğu olduğundan; diğer bölgelerin gelişim süreçleri irdelenmemiş ve buna bağlı olarak da sadece bu bölümde kısaca söz edilmiştir. Bundan sonraki bölümlerde Yakındoğu üzerinden yapılacak değerlendirmelerle ilk çanak çömleğin ele alınan bölge içerisindeki gelişimi ortaya konmaya çalışılacaktır.

III.4. YAKINDOĞU'DA İLK ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEME AİT KÜLTÜR BÖLGELERİNİN GENEL TANIMI

Bundan önceki bölümlerde de söz ettiğimiz üzere; Yakındoğu'daki en eski çanak çömlek örnekleri, PPN Dönemi'nin sonunda, sınırlı miktarda görülmekteyse de gerçek anlamda çanak çömlek yapımının başlaması, devamlılık kazanan bir uğraş haline gelmesi yaklaşık olarak MÖ 7. binin sonuna denk gelmektedir. Çanak çömlek gibi etkin bir toplumsal öğenin yaygınlaşmasının yanı sıra yerleşik yaşamın tüm kurumlarıyla oluştuğu, geçim faaliyetlerinin yoğun olarak tarım ve hayvancılığa dayandığı Çanak Çömlekli Neolitik Dönem; kendi içinde de alt dönemlere ayrılmaktadır. İlk, Orta ve Son olarak tanımlanan bu alt kronolojik süreç PN Dönem'i için tanımlayıcı öğe olan çanak çömlek gelişimi üzerinden kurgulanmıştır. Bu kurgu; geleneksel kronolojide, bulunan çanak çömlek gruplarının ilk tanımlandığı yerleşmelere göre adlandırılmışlardır. Umm Dabaghiyah-Sotto, Hassuna, Samarra ve Halaf olarak tanımlayabileceğimiz bu kültürel sıradüzeni son yıllarda yapılan çalışmalarla farklı boyutlar kazanmıştır. Proto-Hassuna olarak da bilinen Umm Dabaghiyah-Sotto Kültürü, son zamanlara kadar kabul edilen en eski evre iken artık Pre-Proto-Hassuna gibi farklı terimlerin kullanılması tartışılmaktadır.

Belirttiğimiz bu kültürel sıradüzenindeki basamaklar arası geçişlerin anlaşılmasına yönelik sorunların yanı sıra bölgesel dağılım ve gelişim süreçleri de halen tartışmalı bir konudur. Temelde Kuzey Irak ve Doğu Akdeniz Bölgesi'nin değerlendirilmesiyle oluşturulmuş olan PN genel bölgesel dağılımı; son yıllarda farklı bölgelerde yapılan kazılarla yeniden değerlendirilmeyi zorunlu kılmaktadır. Özellikle Balık ve El-Rouj Havzaları'ndaki kazılardan elde edilen sonuçlara dayanılarak oluşturulan yerel

kronolojiler; artık PN Dönemi için yapılan genel değerlendirmelerin yetersiz kaldığını açıkça ortaya koymaktadır. Ancak yapılan yerel kronolojilerin birbirleriyle olan ilişkilerinin anlaşılmasına yönelik çabaların da; kazı sayısının azlığı ya da kazılan alanların sınırlı açılması gibi nedenlerden dolayı kesin bir sonuç vermediği de ortadadır. Kazılan yerleşmelerde özellikle mal ayrımlarının ve tanımlarının birbirinden farklı bakış açılarıyla yapılması da diğer önemli problemlerden biridir.

Geleneksel kronoloji olarak da tanımladığımız, Kuzey Irak temelli bu kültürel sıradüzeni artık; Sabi Abyad, Tell Assouad, Tell Damishliyya, Tell El-Kerkh gibi yerleşmelerden elde edilen sonuçlarla oluşturulan Balık ve El-Rouj kronolojileri ile beraber düşünülmektedir. Bu yerel kronolojiler Bölüm III.5'de daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

III. 5. KÜLTÜR BÖLGELERİNİN COĞRAFİ OLARAK AYRIMI VE BAŞLICA ARKEOLOJİK YERLEŞMELER

Bu bölümde ele aldığımız bölgeler; coğrafi özellikler temelinde ayrılmaya çalışılmış ve kültürel yayılım da göz önünde bulundurularak tanımlanması amaçlanmıştır. Yaptığımız ayrım, ister istemez kazıların yoğunluğu ile belirlenmiştir ve bu nedenle de özellikle Kuzey Suriye'de çok dar alanlar belirtilmişken Güneydoğu Anadolu'da Toroslar gibi geniş alanlar değerlendirilmiştir. Bu ayrım sonucunda çalıştığımız ana bölge; Doğu Akdeniz ve Çevresi, Fırat Havzası, Balık Havzası, Habur Vadisi ve Dicle Havzası, Doğu Toroslar ve Eşik Bölgesi ile Batı İran-Zagroslar olmak üzere altı bölümde incelenmiştir. Oluşturduğumuz her bölge başlığı altında; seçilmiş örnek yerleşmelerin ayrıntılı bilgileri derlenip daha sonraki bölgesel değerlendirme bölümlerinde de genel kurgunun yansıtılması amaçlanmıştır.

III. 5. 1. DOĞU AKDENİZ VE ÇEVRESİ

Ele aldığımız bu bölgeyi genel hatlarıyla; batıda ve kuzeyde Orta Toros Dağları, doğuda Amanos, Ensariye ve Zaviye Dağları'nın oluşturduğu dikey hattın

doğusundaki düzlükler, güneyde ise Zaviye Dağları'nın güney sınırı arasında kalan alan olarak tanımlayabiliriz. Bu bölge her ne kadar kendi içinde lokal alanlara (Çukurova, Amik Ovası, Rouj Havzası gibi) ayrılabilecek durumda olsa da; kıyı şeridinin kuzeyde Orta Toros Dağları'yla, güneyde Amanos, Ensariye ve Zaviye Dağları'yla yükselmesi, Asi Nehri'nin varlığı bütünselliği sağlayan ana etkenlerdendir.

Bu bölgeyi kuzeyden güneye doğru tanımlayacak olursak; ilk yerel bölge **Çukurova'**dır. Seyhan ve Ceyhan Nehirleri'nin getirdiği alüvyonların birikmesi ile oluşmuş Türkiye'nin bu en büyük delta ovası Adana ovası olarak da bilinmektedir. Anadolu ile Suriye arasında bir geçiş niteliği taşıyan bu alanın doğu ve batı kesimleri yeryüzü şekilleri bakımından farklı özellikler göstermektedir. Bu nedenle batı kesimi Dağlık Kilikya, doğu kesimi ise Ovalık Kilikya olarak da adlandırılmıştır. Dağlık Kilikya genel hatlarıyla Alanya ile Mersin arasını, Ovalık Kilikya ise Mersin'den İskenderun Körfezi'ne kadar uzanan bölgeyi içermektedir. Bu adlandırmaların yanı sıra, yaygın olarak, Dağlık Kilikya Taşeli Yarımadası; Ovalık Kilikya ise Çukurova adıyla tanımlanmaktadır. Bölgenin kuzeybatı, kuzey ve kuzeydoğu bölümleri Orta Toros dağ sistemi ile çevrelenmiştir. Doğuda Suriye ve Levant'a açılan bu bölge; Suriye ve iç Anadolu geçişini sağlayan ana yollardan biri konumundadır. Ancak Çukurova, bir delta ovası olarak hızla değişen ve büyüyen bir ovadır; son araştırmalar PN Dönemi'nde kıyı şeridinin bugünkünden çok daha içeride olduğunu ve bu nedenle Yumuktepe gibi dağlık bölge ile delta ovasının kesişme noktasındaki yerlerin dışında bu döneme ait yerleşmelerin bulunması çok güçtür (Caneva-Marcolongo, 2004: 23).

Çukurova'dan Gavur Dağları ile ayrılan **Amik Ovası**; Hatay'ın güneydoğusunda Amanos Dağları'nın doğusunda yer alır. Amanos Dağları Güneybatı-Kuzeydoğu doğrultusunda İskenderun Körfezi kıyısına paralel bir duvar gibi uzanır. Doğusunda geniş ve çöl niteliğinde Kuzey Suriye düzlükleri vardır. Ova; Suriye-Filistin, Çukurova ve ona bağlı olarak İç Anadolu, Güney Doğu Anadolu - Doğu Anadolu bölgelerinin doğal birleşme noktasıdır. Mezopotamya'nın Ege ve bahsi geçen bölgelerle ilişki kurabilmek için Akdeniz'e açılabileceği en uygun yerdir. 90 km² lik

Amik Gölü ile etrafındaki 200 km² lik bataklık 1980'de kurutularak tarım alanı haline getirilmiştir. Bu ova; Asi Vadisi, Afrin Vadisi ve Karasu Vadisi ile doğuya doğru genişler.

Amik Ovası'nın güneydoğusunda bulunan **El-Rouj Havzası**; Suriye'nin kuzeybatısında, modern İdlib şehrinin 10 km batısında ve Halep'in 70 km güneybatısındadır (Iwasaki vd., 1995: 143). Batısında Vastani Dağları, doğusunda Zaviye Dağları'nın olduğu Rouj Havzası; genişliği 2-7 m arasında, uzunluğu 37 m olan küçük bir havzadır (Akahene, 2003: 12). Asi Nehri sularıyla beslenen havza Suriye'nin iç kısımlarından bu nedenle ayrı tutulmaktadır. Havzanın doğusundaki Qoueiq Nehri ise Gaziantep'in güneyinden doğar, Suriye de devam eder ve İdlib şehrinin doğusunda El Matah'ta biter.

Tanımladığımız bu bölgede; başta Tarsus-Gözlükule olmak üzere birçok farklı yerleşme varsa da ele aldığımız konu üzerinden baktığımızda; Çukurova'da Yumuktepe, Amik Ovası'nda Tell el-Judeidah ve Tell Dhahab, El-Rouj Havzasında Tell el-Kerkh 2, Tell Ain el- Kerkh ve Tell Aray, kıyı şeridinde Ras Shamra ve güney sınırında Tell Ramad yerleşmeleri seçilmiş ve bölge bu yerleşme örnekleri üzerinden değerlendirilmiştir.

III. 5. 1. 1. YUMUKTEPE

Mersin kent merkezi, Demirtaş Mahallesi'nde yer alan Yumuktepe yerleşmesinde ilk dönem kazıları, 1936–1939 ile 1947–1948 yılları arasında, J. Garstang bilimsel başkanlığında yapılmıştır. İkinci dönem kazıları ise 1993 yılında; İstanbul Üniversitesi'nden V. Sevin ile Roma Üniversitesi'nden I. Caneva'nın bilimsel başkanlığında başlatılmış ve halen I. Caneva başkanlığında (Caneva vd., 2005:105) devam etmektedir. Garstang'ın yaptığı çalışmalarda, yerleşmede Orta Çağ'dan Erken Neolitik Dönem'e kadar uzanan toplam 33 tabaka[21] saptanmıştır (Sevin-Caneva

[21] Garstang'a göre Yumuktepe stratigrafisi (Garstang 1953: 2).

Tabaka	**Dönem**
I	İslami

1994: 27-28). İkinci dönem kazılarında, bu tabakalanmanın tekrar değerlendirilmesine ağırlık verilmiş ve bu alandaki ilk çalışma C. Breniquet[22] tarafından yapılmıştır. Breniquet yerleşmeyi iki ana evreye ayırmıştır: ilki, Garstang tarafından değerlendirilmiş olan Neolitik tabakaları, ikincisi ise Proto-Kalkolitik tabaları temsil etmektedir. İkinci dönem kazılarından elde edilen yeni veriler doğrultusunda yerleşmede PPN dolgularının olmadığı kesinlik kazanmış ve PN Dönemi İlk, Orta, Son ve Final olarak değerlendirilmiştir (Caneva, 1999:108-109).

İlk Neolitik'e Yumuktepe'nin en eski tabakalarında Garstang'ın yürüttüğü çalışmalar sırasında sondaj niteliğinde kazılan A açmasında ulaşılmıştır. 1993 yılında başlanan ikinci dönem kazı çalışmalarında bu sondajda derinleşilmiş ve yanında bir başka sondaj daha kazılmıştır (Caneva, 2004: 33). Garstang'ın XXIX-XXXIII. tabakalar arasında saptamış olduğu 7 m kalınlığındaki 4 ana tabakaya karşılık ikinci dönem kazılarında; aynı kesimdeki yeni sondajda, 27 tabaka olduğu saptanmıştır (Sevin-Caneva, 1995:79). A sondajında 80 cm derine inilerek iskan izlerinin azaldığı ve toprağın daha kumlu olduğu bir dolguya rastlanmıştır. En alttaki bu kumlu tabakanın Yumuktepe'nin ilk yerleşimcileri tarafından iskân edildiği anlaşılmıştır. Bu tabakada bulunan mimari kalıntılar yalnızca küçük çaytaşı platformlar ve olası ateş yerleridir. Yeni sondajda bazı taş temeller ve taş temel üzerine dal örgü tekniğinin uygulandığını gösteren, yanmış duvar sıvalarında kamış izleri bulunmuştur (Caneva, 2004: 33).

II	Bizans
III-V	Yunan
VI-X	Hitit
XI-XII	Tunç Çağ
XIII-XV	Geç Kalkolitik
XVI-XIX	Orta Kalkolitik
XX- XXIII	Erken Kalkolitik
XXIV	Proto Kalkolitik
XXV- XXVI	Üst Neolitik
XXVII- XXXIII	Alt Neolitik

[22] Ayrıntılı bilgi için bkz: Bréniquet, C. 1995. "La stratigraphie des niveaux préhistoriques de Mersin et l'évolution culturelle en Cilicie.", **Anatolia Antiqua III:** 1-31

Orta Neolitik'e ait tabakaların A açmasında (XXVIII ve XXVII. tabakalar) tahribata uğramış olması ve bu açmanın yanında açılmış olan sondajda sözü edilen tabakalara rastlanmaması nedeniyle; bu iki alan arasında yeni bir kazı alanı açılmıştır. Yeni alanda ağır yangın geçirmiş olan bir yapıda yanmış sıva ve çökmüş duvarlara ve çatıya ait döküntüler bulunmuştur. Yapının planı, eski kazılarda yapı tahrip olduğu için net olarak anlaşılamamıştır. Korunmuş olan üç duvardan yola çıkılarak, bu duvarların aralıklarının oldukça dar olması ve saptanan diğer küçük buluntular nedeniyle yapının depolama amaçlı kullanıldığı düşünülmektedir. Bu odayı kesen çok odalı bir yapı kalıntısı, bu evrenin Garstang'ın XXVII. tabakasıyla çağdaş olduğunu veya biraz daha erkene tarihlenebileceğini ortaya koymaktadır. Uzak mesafeden getirilmiş iki büyük konglomera taşı, giriş yapımında kullanılmıştır. Bu yapı önceki evrede olduğu gibi çevreden toplanmış malzeme ile inşa edilmiş olmasına karşın yeni bir mimari teknik tespit edilmiştir. Yapı, koridorlarla birbirine bağlanan dörtgen odalardan oluşmuştur. Taşlar genelde yuvarlatılmış veya ovaldir. Bazılarının özellikle şekillendirilmiş olması dikkati çekmektedir. İki adet sıvalı, çaytaşından yapılmış nişlere rastlanmıştır. Yapının tabanında ev içi faaliyeti işaret eden kömürleşmiş tohumlar ve meyveler dağılmış halde bulunmuştur (A.e., s: 35-37).

Yumuktepe yerleşmesinin Erken ve Orta Neolitik evrelerinde yontmataş yapım geleneğinde obsidyen aletler ağırlıktadır. Çoğu delici ya da dilgi yapılmak için tekrar düzeltilmiştir. Kemik endüstrisi değişik tiplerdeki deliciler ve spatülleri kapsamaktadır. Kemik bir baskı mühür dikkat çekicidir. Az sayıda bulunan sürtme taş aletler küçük öğütücüler ve kısmen cilalanmış yassı baltalardır (Caneva, 2004: 40-53; Garstang, 1953: 16).

Son Neolitik (XXVI ve XXV. tabakalar); hücre planlı mimarisi, geniş duvar kalıntıları ve yapı tekniği ile önceki evrelerden ayrılmaktadır. Evrede yer alan duvar sıraları ve yanmış taban parçaları ile bir önceki evreye ait yapının arasında kül tabakası bulunmaktadır. Daire şeklindeki çukurlarda yetişkin ve çocuklara ait gömüler bulunmuştur. Taş ve deniz kabuğundan yapılmış kolyeler dışında bazı gömülerde, açkısız devetüyü ya da açık turuncu renk üzerine yapılmış, oldukça

standart bir bezeme tipi olan "Yıldırım" motifinin yer aldığı küçük kaselere de rastlanmıştır. Bu evre, yoğun görülen mezarları ve mezar buluntularının yanı sıra taş döşeli silolarıyla dikkati çekmektedir. Çaytaşı döşeli ve yuvarlak planlı silolar ~1.20 m çapındadır. Siloların yanı sıra basit, silindirik depolama çukurları da bulunmuştur (Caneva, 2004: 45-50).

Garstang tabakalanmasında Proto-Kalkolitik olarak adlandırılan **Final Neolitik** XXV. ve XXIV. tabakalarını kapsamaktadır. Bu evrede açığa çıkarılan duvarlar, bir önceki evrenin duvarlarından çok daha kalındır. Geniş taşlar duvarların ana yüzlerinde, küçükleri ise araları doldurmak amaçlı kullanılmıştır. Bazı duvar sıralarının bir önceki evrenin tekniği ile örüldüğü, bazılarında ise daha gelişkin bir teknik kullanıldığı gözlenmiştir. Yanmış taban üzerinde bulunan yanmış kerpiç parçaları olasılıkla üst yapı öğelerine aittir. Yangın sonrası inşa edildiği anlaşılan başka bir yapıya ait duvarda ise özenli yapılmış sıva kalıntılarına rastlanmıştır. Yapıların durumu yerleşmenin bu evresinin anlaşılmasında yeterli bilgi sağlayamamıştır. Bu evrenin tipik olabilecek özelliği tüm alana yayılan çok sayıda silodur. Çaytaşı döşeli silolar; bazen birbirleri üzerine gelecek şekilde konumlandırıldıklarından aralarındaki evre farkını yorumlayabilmek güç olmuştur. Final Neolitik tabakalarında çizi bezeme ile süslenmiş, düz, kil ağırşaklar bulunmuştur. Disk biçimli boncuklara ve açkılanmış taştan bileziklere rastlanmıştır. Kemik aletlerden delici ve spatüller ağırlıktadır (A.e., s: 50-54).

Çanak Çömlek

İlk Neolitik dönemi temsil eden tabakalarda bulunan kum katkılı çanak çömlek; yüzey renkleri devetüyünden koyu kahverengi değişiklik gösteren, ağırlıklı olarak açkılı mallardır. **Kumlu Mallar** olarak adlandırılan bu mal grubundaki parçaların cidar kalınlıkları 8-15 mm arasındadır. Dış yüzeyler genelde astarlı ve açkılıdır; iç yüzeyler ise sıvazlanarak bırakılmıştır (Balossi, 2004: 115) . Bu grupta yaygın kap biçimleri küresel gövdeli küçük çömlekler ve kaselerdir. Çok sık olmamakla beraber baskı bezeme görülmektedir. Bazen tüm gövdeye uygulanırken bazen yalnızca ağız kısmında sınırlandırılmış olan bu bezemenin parmak ya da tırnak kullanılarak veya

çeşitli büyüklüklerde ve şekillerdeki spatül, deniz kabuğu ve tarak gibi nesnelerin yardımı ile yapıldığı düşünülmektedir (Caneva, 2004: 37,39).

Orta Neolitik çanak çömleği önceki evrede bulunanlardan fazla bir farklılık göstermez ancak **KYAM**[23]'ın yaygın olduğu görülür. En yaygın biçim, açkısız turuncu mallarda görülen, armut biçimli olarak da adlandırılan düşük karınlı, uzun gövdeli küçük çömlekler ya da kaselerdir. Bu kaplara bazen küçük dikey kulpların ve yumrucukların eklenmiş olduğu görülmüştür. Bu tür kaplar diğer biçimlere nazaran daha kaba ve basit yapımlıdır. Baskı bezeme neredeyse görülmemekte; koyu gri yüzey üzerine uygulanan açkı bezeme ortaya çıkmıştır. Açkı bezemenin yanı sıra oldukça parlak yüzeyli, ince cidarlı kaplarda görülen baskı bezeklerin bazen beyaz macun ile doldurulması da bu evrede görülmeye başlanan diğer bir yeni bezeme tekniğidir (Caneva, 2004: 39-40). Bu evrenin XXVII-XXVI. tabakalarına tarihlenen kaba, **bitkisel katkılı** çanaklar da bulunmuştur. Bu gevrek hamurlu parçaların dış yüzeylerindeki sepet izlerinden dolayı sıva olabilecekleri düşünülmüştür. Cidar kalınlığı 30 mm civarında olan bu parçaların, sepetlerin kalıp gibi kullanılarak yapılmış olma ihtimali de bir başka görüştür. Bulunan parçalardan anlaşıldığı kadarıyla genel biçim basit, derin ve büyük çanaklardır. Bütün bu parçaların bir yapının küçük bir odasında bulunduğu düşünülünce depolama alanlarının sıvandığı sonucuna da ulaşılmıştır (Restelli-Balossi, 2006: 39).

Son Neolitik evrede ilk kez **boyalı çanak çömlek** ortaya çıkarken, önceki evrede tipik olan **KYAM** sayısında azalma görülmektedir. Bu evre mal grubu, kum katkılı ve iyi pişirilmiştir. Hem ikinci dönem kazılarında hem de Garstang'ın kazılarında, gömülerde bulunan nitelikli çanak çömlek dışında; düz dipli, açık kova biçimli ya da boyunlu çömlekleri kapsayan; açkısız, kaba, kalın hamurlu çanak çömlek sık rastlanan biçimlerdir. Açık krem rengi ya da turuncu açkısız yüzey üzerine çeşitli geometrik bezekler (şevronlar, dikey paraleller veya çapraz bantlar, noktalar

[23] KYAM hakkında ayrıntılı bilgi için bkz:
Restelli-Balossi, F. , 2006, The Development of 'Cultural Regions' in the Neolithic of the Near East The 'Dark Faced Burnished Ware Horizon', **BAR International Series 1482**.

ve kanca vb), koyu kırmızı veya kahverengi olarak uygulanmıştır. Bezekler bazen ağız kenarındaki kalın kırmızı bandın çevresinde sınırlandırılmıştır. Aynı kabın yüzeyinde ağız, boyun, omuz gibi farklı bölgelere de yapılmıştır. Çoğu kez parmakla yapılan bezekler, büyük damlacıklar ve noktalara neden olmuştur. Diğer durumlarda ise bitkisel bir fırça kullanıldığı düşünülmektedir. Yatay bir bandın altında dalgalı şekilde inen çizgilerle tanımlanan "Yıldırım" bezek bazen kabın gövdesine de uygulanmıştır (Caneva, 2004:50).

III. 5. 1. 2. AMİK OVASI KAZILARI

Amik Ovası'nda ilk kazılar 1936-1949 yılları arasında, Sir Leonard Woolley tarafından; Tell Açana, El Mina, Tell es-Şeyh, Tabara El-Akrad höyüklerinde yapılmıştır. 1932-1938 yılları arasında ise R. Braidwood'un bilimsel başkanlığında; Çatalhöyük, Tell el- Judeidah, Tell Tayinat, Tell Tayinat el-Şhagir, Tell Tutail el-Sharki, Tell Kurcuoğlu, Tell Dhahab ve Tell Kurdu yerleşmelerinde kazı çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalardan sonra R.Braidwood; bölge için bir kronoloji oluşturmuştur. Terminolojide Amik ya da Amuk Kronolojisi olarak yer bulan bu silsile Erken PN ile başlayıp geç dönemlere kadar devam eder. Tell el-Judeidah ile Tell Dhahab yerleşmelerinden elde edilen veriler doğrultusunda oluşturulan Amik A ve B evreleri Erken ve Geç PN Dönemi'ni temsil etmektedir.

Amik A Evresi; Tell el-Judeidah yerleşmesinde kalın bir dolguyla, Tell Dhahab yerleşmesinde ise sadece buluntularla saptanmıştır. Bu evrede tanımlı bir mimari kalıntıya rastlanmamış, sadece ocak yeri olduğu düşünülen yanıklı bir alan tespit edilmiştir. Sadece Tell el-Judeidah yerleşmesinden tanımlanan **B Evresi'**nde ise 'T' planlı bir taş topluluğu bulunmuş ve taş temelli, kerpiç duvarlı, dörtgen ya da kare olarak nitelendirilebilecek odalardan oluşan bir yapıya ait olabileceği belirtilmiştir.

Yontmataş aletlerin %25 ini obsidyen, geri kalanını ise çakmaktaşı oluşturmaktadır. Alet tiplerinde ağırlıklı olarak Byblos ok uçları bulunurken; alet çantasında orak bıçakları da yer almaktadır. Sürtmetaş endüstrisine bakıldığında ise dış yüzeyleri

hafifçe açkılanmış taş kaplar, kemik bız ve tokalar görülmektedir (Braidwood, 1960: 46-90).

Çanak Çömlek

A Evresi çanak çömleği kendi içinde üç mal grubuna ayrılmaktadır. En yoğun grup olan **KYAM** %79–84 oranındadır. Nitelikli bir mal grubu olan KYAM çoğunlukla mineral, nadiren de saman katkılıdır. Ağırlıklı olarak kurşuni kahvemsi devetüyü renkli hamuru olan parçaların çoğu açkılıdır. Islak sıvazlama ile düzeltilmiş yüzeylerin renkleri kurşuni kahvemsi devetüyü, nadiren kirli sarımsı devetüyü, kırmızımsı turuncu ve siyahtır. Biçim olarak %95 gibi yüksek bir oranda dik yükselen kenarlı derin kâseler, %5 oranında ise boyunlu çömlekler bulunmuştur.

Çok daha az görülen yoğun bitkisel katkılı **Yalın Kaba Mallar** genel olarak siyah özlü, dış yüzeyi ağırlıklı olarak turuncumsu devetüyü, nadiren de açık sarı-turuncumsu devetüyü rengindeki parçaları kapsamaktadır. Yüzeyleri ıslak sıvazlama ile düzeltilmiş olan parçaların çok azında açkıya rastlanmıştır. Kap biçimleri ağırlıklı olarak derin kâseler, oval gövdeli çömlekler ile boyunlu çömleklerdir. Dipler genelde düzdür, bir adet kaide örneği bulunmuştur. Bezemeli örneklere az rastlanmıştır. Ağız kenarındaki çapraz ip baskı ve bantlar, çıkıntı şeklinde tutamaklar ve memecikler saptanan bezek tipleridir.

Üçüncü grup olan **Boya Astarlı Mallar** grubuna ait parçaların hamur rengi; kahverengimsi siyah, bazen kirli turuncu kahverengimsi devetüyüdür. İri tanecikli mika ve bazı parçalarda bitkisel katkı kullanılmıştır. Yüzey rengi donuk kahverengi, bazen turuncu kahverengimsi devetüyü ve kurşuni siyahtır. Yüzeyde kap kuru iken yapılmış düzeltme izleri vardır. Hafifçe yapılmış açkı izlerine rastlanmıştır. Dış yüzeyde ağzın altına kadar, iç yüzeyde kırmızımsı turuncu ya da kırmızımsı eflatun renkli ince boya astar bezek görülür. Bazen astar dış yüzeyde verev bantlar halinde de uygulanmıştır. Ayrıca nokta, çizi ve damla şeklinde bezekler de görülür. Dik kenarlı, küresel gövdeli kâseler görülen yaygın biçimlerdir (Braidwood, 1960: 46-55).

Amik B evresinde; bir önceki evreden de bilinen **Yalın Kaba Mallar** bu evrede de bulunmuştur. İki evrenin bu mal grupları arasındaki farklılıklar azdır. Bezeme olarak çizi ve kemer biçimli tutamakların olduğu görülmüştür. Bir diğer grup **Kaba Kırmızı Astarlı Mallar** dır. Kızılımsı turuncu renkli astar bazen ağzın altında sonlandırılmıştır. Kaba mallarda görülen biçimlere rastlanır. **Çizi ve Baskı Bezemeli Kaba Mallar** grubu yüzey işlemlerindeki farklılıklarla diğer gruplardan ayrılır. Kızılımsı turuncu renkli boya astar, parçalı astar ve yalın mallar görülür. Açkı nadiren yapılmıştır. Biçimler hakkında bilgi azdır; yalnızca düz dipli, küresel gövdeli, alçak boyunlu çömlekler ayırt edilebilmiştir. Bezeme türleri arasında düz çizgiden çıkan dikey çizgiler, dikey çizgi tarafından ortadan kesilen iç içe şevronlar ve nokta bezeme yer almaktadır. Bu evrede baskın olan grup %52–57 oranı ile **KYAM** dır. Bu gruba ait parçalar A evresindeki örneklere benzemektedir. Farklılığı ise açkının daha düzenli yapılmış olmasıdır. Yüzey rengi olarak yine donuk kurşuni kahverengimsi devetüyü görülür. Kapların iç kısmı kabuk benzeri nesnelerle düzeltilmeye çalışılmış ve izler yüzeyde kalmıştır. Biçim olarak baskın tip, dik kenarlı kâseler ile boyunlu çömleklerdir. Çok sığ çanaklar, omurgalı parçalar ve küresel gövdeli derin kâseler diğer biçimler arasındadır. Tutamaklar azalırken, kabartma bantlarda artış gözlenmiştir. Yeni biçim olarak bardak biçimli kap ve karından omurgalılar ortaya çıkmıştır. Bu grupta bezeme olarak %83 ünde açkı, kalanında ise çizi ve baskı bezeme görülür. Nadiren kesme bezeme tekniğine rastlanmıştır. Bir diğer grup **Koyu Yüzlü Açkısız Mallar**dır. KYAM ile; daha iri katkı kullanılması dışında hamurunda farklılık yoktur. Yüzey rengi açık kurşuni kahverengimsi devetüyü ve koyu kurşunidir. Dış yüzeyde ıslak sıvazlama yapılmıştır. Dar ağızlı ve derin kâseler görülen kap formlarıdır. **Boya Astarlı Mallar** da A evresinde görülen gruba benzemektedir. Biçim olarak küresel gövdeli dik kenarlı kaplar vardır. Boya astar bezeme ve ağız kısmında bant yapılmıştır. Diğer bezeme türleri ise verev bantlar, elips biçimli baskı bezemeler ve deniz kabuğu baskılarıdır. **Kırılgan Boyalı Mallar** siyah özlü, hamuru genelde turuncumsu devetüyü renginde bir gruptur. Katkı maddesi olarak iri taneler halinde mineral katkı görülür. Yüzey turuncumsu devetüyü ya da turuncumsu kahverengi devetüyüdür ve parçaların %75'i açkılıdır. Dış yüzeyde ayrıca ıslak sıvazlama izlerine rastlanmıştır. Boya kırmızı turuncumsu kahverengi ya da kızıl eflatundur. Bu mallarda kullanılan

kilin bölgeye yabancı olması, parçaların ithal mal olduğunu düşündürmüştür. Biçimleri hakkında fazla bilgi yoktur ancak KYAM ile benzerlikler saptanmıştır. Dik kenarlı küresel kaplar, bazılarının iç yüzeyi bezemeli sığ kaplar ve çömlekler vardır. Aycık biçimli tutamaklar görülür (Braidwood, 1960: 68-83).

III. 5. 1. 3. TELL ARAY

Kuzeybatı Suriye'deki El-Rouj Havzasında; Halep'in 70 km güneybatısında yer alan Tell Aray höyük grubu; 1990 yılında "Tell Matsuma ve el-Rouj Havzası Projesi" kapsamında yapılan yüzey araştırmalarında saptanmıştır ve aynı yıl başlanan sondaj niteliğindeki kazı çalışmalarıyla yerleşmeler tanımlı hale gelmiştir. Höyüklerden en büyük olan Tell Aray I'de Neolitik Dönem'den Bizans Dönemi'ne kadar; Tell Aray II ve III' de ise sadece Çanak Çömlekli Neolitik Dönem kültür dolguları olduğu anlaşılmıştır (Iwasaki vd., 1995: 143-145) .

Tell Aray 2'de yapılan sondaj çalışmasında yaklaşık olarak 6 m derinleşilmesine rağmen ana kayaya ulaşılamamıştır; 13 farklı yapı kalıntısını kapsayan toplam 11 tabaka olduğu belirlenmiştir. Açığa çıkarılan tüm yapılar taş temelli, dörtgen planlıdır (A.e., s: 145).

Tell Aray 1'de çalışılan basamaklı açmada 25 tabaka belirlenmiştir; 8. tabaka farklı ve korunmuş mimarisiyle dikkati çekmektedir. Bu tabakada açığa çıkarılan 1.5 m enindeki taş temel ve hemen doğusunda 2.8 m eninde, 1 m derinliğindeki hendek yerleşmenin sur duvarının temeli olarak düşünülmüştür (A.e.).

Çanak Çömlek

El-Rouj kronolojisinde 2. Evre PN Dönemi'ni yansıtmaktadır ve Tell Aray 1 ile 2'den bulunan çanak çömlek grupları bu evrenin 2b, 2c ve 2d alt evrelerine aittir. **Tell Aray 2** yerleşmesinin 11-5. tabakalarında **Bitkisel Katkılı Kaba Mallar** ve **KYAM** gibi El- Rouj 2b evresine ait mal grupları tanımlanmıştır. KYAM

grubundaki yaygın biçim küresel çömleklerdir. Bazı kaplarda ağzın altında bant bezek, küçük yuvarlatılmış kabartma bezek ve küçük dikey kulplar görülmektedir. Bulunan parçaların çoğu yalındır ama bazılarında tırnak baskı bezeme vardır. İki çeşit olan bezeklerden biri dar, sığ olanlar diğeri ise geniş ve derin olanlardır. İlk gruptakiler de bezeme içinin beyaz alçı ile doldurulduğu anlaşılmıştır. El-Rouj 2c alt evresine ait Tell Aray 2'nin 1-4. tabakalarında ve Tell Aray 1'in 22-25. tabakalarında da KYAM ve Kaba Mallar yaygındır. Biçimler omurgalı çömlekler ve küçük kaselerdir. KYAM grubunda bu evrede tırnak baskıya ek olarak çizi bezek görülür. Çizi bezekli parçalara aynı zamanda kaba mallarda da rastlanmıştır. El-Rouj 2d alt evresini temsil eden Tell Aray 2'nin 18-21. tabakalarında Bitkisel Katkılı Kaba Mallar azalırken Koyu Yüzlü Açkısız Mallar artar. Bu alt evrede Koyu Yüzlü Açkısız Mallar'da açkı bezeme tekniğinin başladığı görülmüştür. Bu mal grubu, düz dipli kaseler ile halka dipli küresel çömlek biçimlerini kapsar. Husking Tray parçalarının da varlığı bilinmektedir (A.e., s:147).

III. 5. 1. 4. TELL EL-KERKH 2

1988 yılında Iwasaki ve Tsuneki tarafından, yüzey araştırması yapılan Rouj Havzası'ndaki dört höyükte (Tell Aray 1 ve 2, Tell el-Kerkh 2 ve Tell Abd el-Aziz), 1990-1992 yılları arasında Tsukuba Üniversitesi'nden Takuya Iwasaki bilimsel başkanlığında sondaj niteliğinde kazı çalışmaları yapılmıştır (Tsuneki – Miyake, 1996: 109; Tsuneki, 2003: 3). Bu alandaki en büyük höyük kompleksi, üç farklı höyükten oluşan Tell el-Kerkh'dir. Tell el-Kerkh 1 güney kesimde yer alan; en uzun kenarı 450 m olan, dörtgenimsi bir höyüktür. Yüksekliği 30 m.yi geçmeyen yerleşmenin, yüzey buluntularından görüldüğü kadarıyla Neolitik dönemden İslami döneme kadar iskan edilmiş olduğu anlaşılmıştır. Tell el-Kerkh 1'in kuzeyinde yine alçak bir başka höyük olan Tell Ain el-Kerkh yer almaktadır. Bu höyük; iki sivrimsi ucu olan, oval biçimli ve kuzey-güney yönünde yaklaşık 600 m uzunluğundadır. Höyüğün kuzeyinden Neolitik, güneyinden ise Bizans buluntuları bulunmuştur. Diğer küçük dairesel höyük ise bahsi geçen höyüklerin birleşme yerinin batısında kalan Tell el-Kerkh 2'dir (Iwasaki vd., 1995:144).

1992'de Tell el-Kerkh 2 yerleşmesinin merkezine yakın bir alanında açılan 5x5 m lik sondajda 4.30 m derinliğinde bir dolgu olduğu anlaşılmış ve mimari buluntular ile toprak yapısına dayanılarak 12 tabaka tanımlanmıştır. Bu tabakalar üç kültürel dönemi yansıtmaktadır (Tsuneki, 2003: 44,46):

12-7 tabakalar	Geç PPNB
6-5 tabakalar	Geçiş
4-1 tabakalar	Erken PN

1.tabakada taşlarla doldurulmuş üç ocak bulunmuştur. Ocaklarda karbonize olmuş buluntular ve hayvan kemikleri bulunmuştur. 2 - 4. tabakalarda yuvarlak planlı ve aynı yere inşa edilen yapılara rastlanmıştır. Yapıların duvarları kerpiçten; tabanlar ise çaytaşlarıyla döşenmiş ve üzeri sıvanarak yapılmıştır. Mekan içi boyutları yaklaşık 2.5 m² dir. En iyi korunmuş olan Yapı 6; 3. tabakada açığa çıkarılmıştır. Korunmuş duvar yüksekliği yaklaşık 20 cm olan bu yapının tabanı dört kez sıvanarak yenilenmiştir. Dairesel planlı bu yapının duvarlarının iç yüzleri ve tabanı tamamıyla yanmıştır. Bu yapıların ne amaçla kullanıldığı tam olarak bilinmemektedir ama fırın ya da depolama alanları olabileceği yorumu yapılmıştır. 5 ve 6. tabakalarda ise tanımlı bir yapı kalıntısına rastlanmamış ancak çok sayıda küçük buluntu bulunmuştur. 7. tabakada taş temelsiz, dökme kerpiçten yapılmış; kuzey-güney yönünde birbirine karşılıklı doğrusal olarak ilerleyen küçük odaları olan dörtgen yapılara rastlanmıştır. Bu odaların boyutlarına (yaklaşık 1.2 m) bakıldığında depolama alanı olarak kullanıldığı düşünülmektedir (Tsuneki – Miyake, 1996: 111). Bu tabakadan sadece iki parça çanak bulunmuştur. Bulunan yontmataş aletlere dayanılarak bu tabakanın PPNB dönemine tarihlendirilebileceği belirtilmiştir (Tsuneki, 2003: 45). 7. tabakanın altında çeşitli taş toplulukları ve sığ çukurlar bulunmuştur. 11 ve 12. tabakalarda kül çukuru ve kalın bir kül tabakası ortaya çıkarılmıştır. Bunlar ilk yerleşenlerin ana toprağa açtığı çukurlar gibi görünmektedir (Tsuneki – Miyake, 1996: 112). 12-8 arası tabakalarda çanak çömleğe rastlanmamış ama büyük miktarda yontmataş alet bulunmuştur (Tsuneki, 2003: 44) .

Buluntular açısından değerlendirildiğinde tabakalar arasında çok fark olmadığı anlaşılmıştır. Tüm tabakalardan toplam 3300'den fazla yontma taş alet bulunmuştur. Ağırlıklı olarak çakmaktaşı kullanımının olduğu belirlenmiştir. Çakmaktaşının yerleşmeye yakın kaynaklardan [24]; obsidyenin ise Kapadokya bölgesinden elde edildiği anlaşılmıştır. Orak bıçakları; Ugarit, Byblos ve Amuk ok uçları en yoğun görülen alet tipleridir. Kalemler ve kazıcılar da bulunan diğer buluntulardandır (Arimura, 2003: 57-71). Sürtme taş alet endüstrisine bakıldığında ise taş baltalar, el taşları, açkı taşları (Yoshizawa, 2003: 99-103), bazalt öğütme taşları, taş kaplar, taş ya da doğal bakırdan yapılmış boncuklar ve insan yüzü şeklinde betimlenmiş taştan küçük objeler göze çarpmaktadır (Tsuneki – Miyake, 1996: 112).

Çanak Çömlek

1992 yılındaki çalışmadan elde edilen 1450'den fazla çanak çömlek parçası; Kerkh Malı, KYAM ve Kaba Mallar olmak üzere üç ana gruba ayrılmıştır. **Kerkh Malı** olarak adlandırılan mineral katkılı çanak çömlek grubu; Levant'ta ilk olarak Tell el-Kerkh'te tanımlanmış ve bulunduğu yere göre adlandırılmıştır. Bu grup, özellikle yerleşmenin alt tabakalarında bulunmuştur. Genellikle küçük kum ve mika katkı görülür, taşçık katkının da yoğun olduğu belirtilmiştir. Dış yüzeyleri bazen ıslak sıvazlanmış ama genellikle açkılanarak bitirilmişlerdir ancak açkılama çok iyi değildir, açkı izleri yüzeyde takip edilebilmektedir. İç yüzeyler genellikle, ağız haricinde, ıslak sıvazlanmıştır. Koyu griden, grimsi devetüyüne değişiklik gösteren yüzey renklerine sahiptir ama en yaygın renk grimsi kahverengidir. Bulunan parçaların cidar kalınlığı genellikle 10 mm civarındadır. Bu mal grubunda basit biçimlerin olduğu saptanmıştır. Ağırlıklı olarak sığ ve derin kaseler vardır ve bütün parçalar basit ağızlıdır. KYAM mal grubundan bilinen kalın ya da düz ağızlar bu mal grubunda görülmemiştir. Genelde kaplar küçük ve standarttır. Bezemeli parçaya ise rastlanmamıştır (Miyake, 2003: 119-122; Tsuneki – Miyake, 1996: 114).

[24] Yerleşmenin yaklaşık 2.5 km doğusundaki Zaviye Dağları'ndan.

KYAM grubunda Amik mallarının bütün tipleri görülmektedir. Bu mal grubu; genel olarak kum ve taşçık katkılı, dış yüzeyleri siyahtan kırmızımsı kahverengiye kadar değişiklik gösteren ancak genellikle koyu renklerin hakim olduğu parçalardan oluşmaktadır. Yerleşmede bu mal grubu dört alt gruba ayrılmıştır. KYAM A mal grubu; küçük kum bazen de taşçık ya da kireç katkılı malların görüldüğü gruptur. Bu alt mal grubuna ait parçaların cidarları genelde incedir, 5 mm ile 7 mm arasında değişir. Biçim çeşitlemesi azdır; düz ağızlı, küçük boyutlu, yarı küresel kaseler ve derin kaseler en yaygın biçimlerdir. Bezemeli parça bulunmamıştır. Yerleşmede en çok parçanın ait olduğu KYAM B mal grubu, bir önceki mal grubuna katkı maddeleri açısından benzerdir; ancak bu mal grubunda mineral katkının yoğunluğu bir önceki mal grubuna nazaran daha azdır. Yüzey renkleri yine koyu tonlardadır, koyu grimsi ve kahvenin tonları belirlenen renklerdir. Bulunan parçaların cidarları bu grupta da incedir. Yarı küresel, derin kaseler yaygındır. Bu biçimlerde bazen yatay tutamaklara rastlanmıştır. Bu mal grubuyla beraber parmak baskı ya da nokta bezemeliler görülmeye başlanmıştır. Tek bir parçada tarak bezeme olduğu görülmüştür. Bezeme genellikle kabın tüm yüzeyine uygulanmıştır ve açkılama bezeme sonrasında yapılmıştır. Nadir olarak da kabartma bezekli parçalar bulunmuştur. Bir parçanın kireçle kaplandığı görülmüştür; Tell Aray'dan bilinen örneklere göre kırmızı aşı boya uygulamasından önce yapılmış bir zemin niteliğindedir. KYAM C grubu B ile yakın benzerlik göstermektedir. Bu mal grubunun çoğu parçasının yüzeyi kırmızımsı kahverengidir. Bezeme çeşitlerinde yaygın tip parmak baskıdır. KYAM D grubuna ait az parça bulunmuştur. Bu mal grubunda kum, iri taneli taşçık ve bitkisel katkı birlikte kullanılmıştır. Bu grupta parçaların yüzeyi hafifçe açkılanmıştır. Genelde yüzey renkleri kırmızımsı siyahtır. Kaideli dipler bulunmuştur; yatay bantlar ve kireçle kaplama görülür. Bulunan parçalar KYAM olmayabilir ancak çok fazla örnek olmadığından kesin bir şey söylemek mümkün değildir (Tsuneki – Miyake, 1996: 114, 116).

Üçüncü grup olan **Kaba Mallar** üretim tekniği nedeniyle diğer iki gruptan tamamen farklıdır; yoğun bitkisel katkı kullanılmış ve iyi pişmemişlerdir. Genelde yüzeyleri düzgündür ve birkaç parça haricinde kabaca açkı görülür. Yüzey renkleri krem, pembemsi devetüyü ve kırmızımsı kahverengidir. Hiçbir kap tümlenemediğinden kap

biçimleri hakkında kesin bilgi yoktur ancak geniş ve derin biçimler olduğu düşünülmektedir. Yatay bantlar, bezemede karakteristik öğedir. Ayrıca çizi bezekli ve sıvaştırılmış kırmızı astarlı parçalar da bulunmuştur. Bu mal grubu Amik'in Kaba Basit Mallar ve Boya Astarlı Mallar'ına benzetilmiştir (Tsuneki – Miyake, 1996: 118; Miyake, 2003: 123-124).

III. 5. 1. 5. TELL AİN EL-KERKH

Kuzeybatı Suriye'de Rouj Havzası'nda yer alan Tell el-Kerkh yerleşme grubundaki höyüklerden biri olan Tell Ain el-Kerkh'de 1997-2000 yılları arasında yapılan çalışmalar sonucunda yerleşme 6 tabakayı kapsayan 2 ana evreye ayrılmıştır. 1. tabaka; Helenistik Dönem dolguları nedeniyle tahrip olmuştur ve bu nedenle tanımlı bir mimariye rastlanamamıştır. 2. tabakada dörtgen planlı, tabanı sıvalı, yığma kerpiç duvarlı bir yapı açığa çıkarılmış; fırın olduğu düşünülen yapı öğeleriyle doğrultuları anlaşılamayan duvar sıralarına da rastlanmıştır. Yapının taban altında ve etrafında çok sayıda gömü bulunmuştur. 3. tabakada küçük, dörtgen planlı bir yapı açığa çıkarılmış ve bu yapının boyutları ile içinden bulunan yanmış buğday kalıntılarına dayanılarak depo amaçlı kullanılmış olduğu belirtilmiştir. 4. tabakada yığma kerpiç duvarlı bir yapının yanı sıra tanımsız taş toplulukları ve sığ kül çukurları bulunmuştur. 5. tabakada ise dörtgen planlı bir yapıya ait taş temellere rastlanmıştır. 6. tabakada kare planlı, yığma kerpiç duvarlı bir yapı ile birbirleriyle köşe yapan taş temeller açığa çıkarılmıştır (Tsuneki vd., 2000: 5-7).

Yontmataş alet yapım geleneğinde, gelişkin bir teknoloji görülmemiştir. Geç PN tabakalarından bulunan yontmataş aletler; çakmaktaşından orak bıçakları, deliciler ve obsidyen bıçaklardır. Sürtmetaş alet endüstrisi ise bazalttan yapılmış öğütme taşları, havaneli ve çok sayıdaki yassı balta az sayıda bulunan taş kaplar, delikli taşlar, taş toplar, kireçtaşından oluklu taşlar, kemik spatüller ve bızlar ile tanımlanmıştır. Yerleşmede ayrıca önemli miktarda taş, kemik ya da deniz kabuğundan boncuk; az miktarda kil hayvan ve insan figürini ile taş mühür bulunmuştur (A.e., s: 13-17).

Çanak Çömlek

Yerleşmede bulunan çanak çömlek buluntu topluluğu; KYAM, Koyu Yüzlü Açkısız Mallar, Kerkh Malları, Krem Renkli Mallar, Nitelikli Boyalı Mallar ve Kaba Mallar olmak üzere 6 ana mal grubuna ayrılmıştır. Bu mal grupları El- Rouj tabakalanmasına göre iki evreyi temsil etmektedir. KYAM ve Kaba Mallar, El-Rouj 2c evresini yansıtmakta; Koyu Yüzlü Açkısız Mallar, Krem Renkli Mallar ve Nitelikli Boyalı Mallar ise El-Rouj 2d evresini yansıtmaktadır (A.e. s: 7).

KYAM grubu genellikle kum ve taşçık katkılı, çok nadir ince bitkisel katkının görüldüğü açkılı parçalardır. Bu mal grubu Amik Ovası mallarıyla tamamıyla benzerlik göstermektedir. Yaygın kap biçimleri omurgalı, S kıvrımlı kaseler ile kısa boyunlu küresel ya da omurgalı çömleklerdir. Yarı küresel kaseler, daralan ağızlı çömlekler de belirlenen diğer biçimlerdendir. Bezemesiz parçalar ağırlıkta olsa da özenli baskı bezeklere de rastlanmıştır. **Koyu Yüzlü Açkısız Mal** grubunda ise derin kaseler, torba ağızlı çömlekler ve kısa boyunlu çömlekler sık rastlanan biçim çeşitleridir. **Krem Renkli Mal** grubuna ait parçalar az sayıda bulunduğundan ve parçaların küçük olmasından dolayı kap biçimleri hakkında yeterli bilgi sahibi olunamamıştır (A.e., s: 7-10; Tsuneki vd., 1998: 12, 13).

Kerkh Malı ince taneli kum katkılı ve hafif açkılı parçaları kapsamaktadır. Ağırlıklı olarak bulunan küçük parçalardan anlaşıldığı kadarıyla kenarlar genel olarak kalındır. Bu mal grubu Tell el-Kerkh 2 yerleşmesinin erken PN tabakalarından bulunan parçalarla aynı niteliktedir (Tsuneki vd., 1998: 14).

Kaba Mal grubu ağırlıklı olarak bitkisel katkılı, kalın kenarlı mallardır. Yüzey renkleri genellikle bozumsu ve devetüyü gibi açık tonlardadır. Düz dipli kâseler ile hafifçe dışa çekik boyunlu çömlekler gibi büyük kaplar görülmektedir. Kaideli dipler de yaygındır. Ayrıca çok sayıda Husking Tray'e rastlanmıştır (Tsuneki vd., 1998: 14,16; Tsuneki vd., 2000: 9-10).

Nitelikli Boyalı Mal grubu nitelikli hamur, açık renkli astar üzerine özenli açkı ve turuncu, kırmızı ve siyah renklerden yapılan geometrik boya bezemeli mal grubudur. Bazı kumlu parçalar Tell Sabi Abyad yerleşmesinin 6-4 tabakalarından ve Tell Baghouz'dan örnekleri bilinen Samarra dönemine ait boyalı parçalarla benzerlik göstermektedir (Odaka, 2003: 80).

III. 5. 1. 6. RAS SHAMRA

Kuzeybatı Suriye'de yer alan Ras Shamra yerleşmesinde ilk kazılar 1930 yılında başlamıştır. 1956-1976 yılları arasında H. Contenson'un bilimsel başkanlığında yapılan kazılarla, yerleşmenin PPN Dönemi'nden Obeyd Dönemi'ne kadar kültürel bir devamlılığı olduğu saptanmıştır.

PN dönemini yansıtan VB ve VA Evrelerinde mimari açıdan çok tanımlı kalıntılara rastlanmamıştır. Halaf tabakalarını yoğun tahribatı nedeniyle ancak dörtgen planlı yapılara ait taş temeller açığa çıkarılabilmiştir. Yerleşmede bulunan yontmataş buluntuları arasında ağırlığı orak bıçakları oluşturmaktadır, ok uçları az miktardadır. Sürtmetaş alet endüstrisinde ağırlıklar, ağırşaklar ve kireçtaşından figürinler yer almaktadır. Bunların yanı sıra kemik bızlar ve iğneler ile kil mühürler de tanımlanan diğer küçük buluntu öğeleridir (Contenson, 1992: 199).

Çanak Çömlek

VB evresinde en yoğun görülen mal grubu **KYAM**' dır. Bu mal grubunun dışında çok az bir oranda bitkisel katkılı **Kaba Mallar** ile **Koyu Yüzlü Açkısız Mallar** yer almaktadır.

VA evresi çanak çömlek gruplarından ilki **Standart Mallar**'dır. Koyu yüzlü, sıvazlanarak düzeltilmiş bu mal grubunda düz dipli, sığ ve hafif dışbükey kaseler; omurgalı kaseler, boyunlu ve boyunsuz çömlekler en yaygın kap biçimleridir.

Bu evrenin alt tabakalarında yoğun olan ama kullanımı üst tabakalarda azalan **Açkılı Mallar** yerleşmede bulunan özenli mallardandır. Bu mal grubunda görülen kap biçimleri ağırlıklı olarak omurgalı çanaklar, kısa boyunlu çömleklerdir. Az oranda 'S' kenarlı, açılan kenarlı, küresel gövdeli ve dik yükselen kenarlı kaseler bulunmuştur. Bu mal grubunda yaygın olarak memecik şeklinde tutamaklar ve ağzın hemen altında yer alan akıtacaklar görülür. Bezeme olarak çizi, nokta, sokma uygulamaları belirlenmiştir. Bu evrede bulunan bir diğer grup da **Astarlı Mallar**'dır. Bu gruba ait parçaların hem iç hem de dış yüzeyleri astarlıdır.

III. 5. 1. 7. TELL RAMAD

Suriye'de, Şam'ın güneyinde yer alan Tell Ramad yerleşmesinde; 1963 yılında, '*Direction Générales des Antiquités et des Musées*' (Şam) ve '*Centre National de la Recherche Scientifique*' (Paris) ortak yürütücülüğünde; Contenson'un bilimsel başkanlığında kazılara başlanmıştır. Yerleşmede 3 ana evre ile tanımlanan, PPN ve PN bulgularını yansıtan 5 m.lik kültür dolgusu saptanmıştır (Contenson, 1971: 278).

I. Evre ana toprağın hemen üzerindedir ve MÖ 7. binin ikinci yarısına tarihlenir. Yaklaşık olarak iki metrelik dolguya sahip olan bu evrede; yarı gömülü; kerpiç yapılar ortaya çıkarılmıştır. Bu yapıların içinde ocaklar, geniş tekneler-silolar yer almaktadır. Yontmataş endüstrisi, avcılık ve tarımsal faaliyetlere yöneliktir ve iki ana teknolojik uygulama olduğu anlaşılmıştır. Birincisi; Mureybet'in kuzeydoğusunda gelişen ve Filistin'den çok iyi bilinen (Beidha, El-Khiam, Jericho PPNB, Wadi Fallah, Abu Gosh ve Munhata 3-6) açık renk çakmaktaşından yapılmış orak bıçaklarını, çentikli ok uçlarını, deliciler ve kalemleri kapsayan gruptur. İkincisi ise Kuzey Suriye ile benzer olan gruptur (Ras Shamra vd.). Bu grupta da koyu kahverengi çakmaktaşının kullanıldığı, baskı tekniğiyle işlendiği ve dörtgen biçimli orak bıçaklarının, saplı ok uçlarının, kazıyıcıların olduğu belirtilmiştir. Çakmaktaşının yanı sıra az sayıda obsidyen de bulunmuştur. Dr. R.J. Cann ve Dr. C. Renfrew'e göre kullanılan hammaddenin %90'ı Kapadokya'dan, %10'u ise Van Gölü çevresindedir. Sürtme taş alet endüstrisinde ise bazalttan yapılmış öğütme

taşları, havan elleri ve bola taşları bulunmuştur. Açkılı taş kaplar genellikle kireçtaşından ve alabasterden yapılmıştır. Yumuşak kireçtaşının ağırşak yapımında da kullanıldığı bilinmektedir. Kemik buluntular ise ağırlıklı olarak iğne, çuvaldız ve spatulalardır. Bu buluntuların dışında çok sayıda hayvan ve insan figürini de bulunmuştur (A.e., s: 279-281).

Üç metrelik küllü bir dolgu olan **II. Evre**'de kerpiç tuğladan, taş temelli, dikdörtgen planlı ve sıvalı tabanlı yapılar açığa çıkarılmıştır. Tek odalı olan bu yapılar avlulularla ve sokak niteliğindeki dar geçitler ile birbirinden ayrılmıştır. Dış mekanlarda fırınlar, ocaklar, işlik alanları saptanmıştır. Bunların yanı sıra içindeki organik kalıntılara dayanılarak silo olabileceği söylenen çukurlar vardır. Bir önceki evrede de görülen sıvalı kafatasları bu evrede mekan içinden bulunmuştur. Yontmataş alet teknolojisine bakıldığında; bu evrede sadece Suriye tipi aletler olduğu gözlenmiştir. Çok nadir olarak saplı ok uçları, deliciler ve kalemler görülür. Obsidyen kullanımı değişmeden devam etmiştir. Kemik endüstrisinde de spatulalar, çuvaldızlar, iğneler ve saplar bulunmuştur. Pişmiş kil figürünler bir önceki evre ile aynıdır (A.e., s: 282-283).

III. Evre yerleşmenin batı tarafında saptanmış. Bu evrede tanımlı mimariye rastlanmamış ve dolgu çukurlardan tanımlanmıştır. Taş ve kemik endüstrisinde II. Evre'ye göre azalma olduğu saptanmıştır. Bulunan buluntulara göre bu evre M.Ö. 6. binin sonlarına tarihlendirilmiştir. Dr. D.A. Hooijer bu evrede faunada önemli değişiklikler olduğunu belirtmiştir. Evcil keçi, koyun, domuz, öküz ve köpek saptanmıştır (A.e., s:285).

Çanak Çömlek

II. Evre'de *Vaiselle Blanche*, **Beyaz Mallar** ortaya çıkmıştır. Bu mal grubu hafirler tarafından kireç ve tuzlu otların küllerinin karışımıyla yapılan çanaklar olarak tanımlanmıştır. Yapım aşamasında şerit yöntemi kullanılmıştır. Bulunan bir örnekte, (kalın cidarlı, yüzeyi sıvazlanmış geniş kase) kırmızı aşı boyasıyla yapılmış geniş şeritler olduğu gözlenmiştir. Bu pişmemiş kaba yapılan teknik, pişmiş kilin

bulunduğu öncül Suriye yerleşmelerinden de bilinmektedir (Byblos, Tell Sukas, Ras Shamra vb.) (A.e., s:283-284).

III. Evre'de kaba, genellikle koyu renkli çanak çömlek görülmektedir. Bulunan yaygın biçimler; çanaklar ve küçük çömlekler gibi basit formlardır. Yüzeyler tamamen ya da yer yer açkılıdır. Sonraki aşamalarda donuk alanlar çizi bezemeyle doldurulmuştur. Bulunan parçaların %10'u bezemelidir. Bu çanaklar Amuk A, Ras Shamra VB, Byblos ve Hagoshrim ile ilişkilidir (A.e., s: 284).

III. 5. 1. 8. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME

Yukarıda ele aldığımız yerleşmeleri genel olarak değerlendirdiğimizde; ilk tanımlamamız gereken unsur, bu bölge için oluşturulmuş yerel kronolojilerdir. Bu bölge için tanımlanan ilk kronoloji, Braidwood tarafından Amik Ovası verilerine dayandırılarak oluşturulmuştur. A dan O'ya kadar devam eden bir silsileyi yansıtan Amik kronolojisindeki ilk iki evre (A ve B) PN dönemine tarihlendirilmiştir. Yapılan çalışmalarda yoğun olarak bulunan mineral katkılı, açkılı mallar yine Braidwood tarafından DFBW / KYAM olarak adlandırılmıştır. Sonraki yıllarda yapılan kazılar da Amik kronolojisi ile karşılaştırılarak çalışılmışsa da Rouj kronolojisi gibi farklı yerel kronolojiler de oluşturulmuştur.

Braidwood; ele aldığımız bu bölgedeki yerleşmelerden Judeidah, Yumuktepe, Gözlükule, Ras Shamra arasında büyük benzerlik olduğunu belirtmiş ve buranın tek bir kültürel bölge olduğunu öne sürmüştür. Ancak 1960'larda Suriye-Kilikya[25] malı olarak tanımlanan KYAM çanak çömleğine, artık çok daha geniş bir alanda rastlanmaktadır. Yeni araştırmalar Rouj Havzası'nı da KYAM kültür bölgesi dahiline almaktadır (Restelli-Balossi, 2006: 2).

[25] Hatay'ın bir bölümü 1938'e kadar Suriye dahilinde olduğu için Braidwood bölgeyi 'Suriye-Kilikya' olarak tanımlamıştır.

	Amik A	**Amik B**
KYAM	▪ Mineral Katkılı ▪Yüzey renkleri turuncumsu-devetüyü ve siyah, az oranda kırmızımsı, ağırlıklı kurşuni-kahvemsi devetüyü. ▪ Açkılı, nadiren kendinden astarlı, çok az astarlı. ▪ En yaygın biçim dik yükselen kenarlı derin çanaklar, az oranda boyunlu çömlekler ▪ % 79-84 oranında	▪Kenar kalınlıkları daha ince ▪Koyu renklilerin sayısında artış var ▪Açkı bezeme, baskı bezek yaygın ▪Sığ çanaklar, tepsi biçimliler yaygın ▪ % 52-57 oranında ▪ **Koyu Yüzlü Açkısız Mallar**: daha iri katkılı, ıslak sıvazlanmış
Yalın Kaba Mallar	▪ Bitkisel katkılı, nadiren mineral ▪ Yüzey renkleri sarımsı-turuncudan kahvemsi devetüyüne değişken ▪ Kabaca sıvazlanmış, bazen ıslak sıvazlanmış, çok az parçada açkı. ▪ bant bezek, ip baskı, tutamaklar ve memecikler ▪ Daralan ağızlı, derin çanak, yaka boyunlu ve boyunlu çömlek ▪ % 8-13 oranında	▪Yalın kaba malların çeşitlemesi görülüyor **▪Çizi ve Baskı Bezekliler** **▪Kaba Kırmızı Astarlılar** ▪ düz dipli, küresel gövdeli, kısa boyunlu çömlekler ▪ iç içe şevronlar, nokta bezekler ▪ Yalın Kaba Mallar % 6-11 ▪ Çizi ve Baskı Bezekliler % 3-8 ▪ Kaba Kırmızı Astarlılar % 2-7
Boya Astarlı Mallar	▪ Mineral katkılı, az bitkisel ▪Yüzey renkleri kirli kahvemsi, turuncumsu-kahvemsi devetüyü ve gri-siyah ▪ hafif açkılı. ▪ Kırmızı aşı boyası ile yapılan boya astar bezek; çizi bezek ▪ küresel gövdeli çanaklar ▪ % 5-10 oranında	▪Kırmızı boya kullanımı artıyor ▪*Rocker* bezek yaygın, bant bezek ▪ % 8-13 oranında ▪ **Kırılgan Boyalı Mallar**: genel olarak açkılı, dik kenarlı küresel ve sığ çanaklar, boyunsuz çömlekler, aycık biçimli tutamaklar.

Tablo 6: Amik A ve B Çanak Çömlek Grupları Karşılaştırması (Braidwood-Braidwood, 1960: 46-83 yayınından derlenerek hazırlanmıştır).

	Rouj 2a Tell el-Kerkh 2 (Tabaka 5-6)	**Rouj 2b** Tell el-Kerkh 2 (Tabaka 4-1) Tell Aray 2 (Tabakalar 5-11)	**Rouj 2c** Tell Ain-el Kerkh Tell Aray 1 (Tabaka 22-25)	**Rouj 2d** Tell Ain-el Kerkh Tell Aray 1 (Tabaka 18-21)
Kerkh Malları	▪ Mineral katkılı ▪ kalın kenarlı ▪ hafif açkılı ya da çok iyi sıvazlanmış ▪ yüzey rengi; açık kahverengi,devetüyü ▪ bezeme yok ▪ küresel gövdeli çanaklar	▪ Aynı özellikte ama oran olarak azalıyor.		
KYAM	▪ Mineral katkılı ▪ Kaba ve yalın	▪ Bant bezek ve baskı bezek ▪ memecik, tutamak gibi eklentiler ▪ küresel gövdeli çömlekler	▪ Oran olarak artıyor ▪ *Rocker* bezek görülüyor ▪ küçük çanaklar, omurgalı kaplar	▪ En yaygın mal ▪ açkı bezeme ▪ düz dipli çanaklar ve halka dipli, küresel gövdeli çanaklar. ▪ **Koyu Yüzlü Açkısız Mallar,** derin çanaklar, daralan ağızlı ve kısa boyunlu çömlekler.
Kaba Mallar	▪ Bitkisel Katkılı ▪ sıvazlama dışında bazen kabaca açkılı ▪ yüzey renkleri boz, devetüyü.	▪ boyunsuz ve boyunlu çömlekler, alçak kaideli dipler, ağırlıklı düz dipler. ▪ yeni mal grupları ortaya çıkıyor ▪ **Kırmızı Astarlılar** ▪ **Kireç Sıvalılar**	▪ Çizi ve bant, memecik, yarım ay biçimli kabartma bezekler ▪ **Kırmızı Astarlılar** ve **Kireç Sıvalılar** yaygınlaşıyor. ▪ Husking Tray	▪ Oran olarak azalıyor ▪ Kaideli dipler yaygın ▪ Husking Tray oranında artış var.
				▪ **Krem Renkli Mallar** ▪ **Özenli Boyalı Mallar**

Tablo 7: Rouj Havzası Kronolojisine Göre Çanak Çömlek Grupları (Iwasaki vd., 1995: 146; Tsuneki-Miyake, 1996: 114-121; Tsuneki vd., 2000: 7-10; Miyake, 2003: 125-127 yayınlarından derlenerek hazırlanmıştır).

Yukarıda tablo olarak derlediğimiz bu iki yerel kronolojiye ait çanak çömlek gruplarını karşılaştırdığımızda ortak bir kültürel sürece ulaşmaktayız. Birbirine koşut olarak giden bu kronolojiler için şu sonuçları verebiliriz:

● Gelişim süreci ve teknolojik olarak bakıldığında Kerkh Malı olarak tanımlanan grup olasılıkla Amik A evresinde görülmeye başlanan KYAM grubundan önceki süreci yansıtmaktadır. Buna göre Rouj 2a Evresi; Amik A Evresi'nin öncülüdür (Miyake, 2003: 125). Ancak yapılan yeni yorumlar; Amik KYAM'larının alt gruplarından biri olan Kireçli Mallar (Calcite Ware) grubunun Kerkh Malları ile benzer olduğuna yöneliktir (Restelli-Balossi, 2006: 149).

● Rouj 2b Evresi'ne gelindiğinde yaygın olarak görülen KYAM ve bitkisel katkılı Kaba Mallar, Amik yerleşmelerinden aynı adla tanımlanan mallarla ilişkilidir (Restelli-Balossi, 2006: 148). Rouj 2b de belirgin özellik KYAM mallarındaki tırnak baskı bezemedir. Amuk A Evresi'ndeki KYAM mallarının çoğu bezemesiz olsa da çok az sayıda bezemeli parçaya rastlanmıştır.

● Rouj 2b Evresi'nde ortaya çıkan ve 2c'de yaygınlaşan Kireç Sıvalı Kaplar (Miyake, 2003: 127); Amik yerleşmelerinden bilinmemektedir (Restelli-Balossi, 2006: 148).

● Rouj 2c Evresi Kaba Mallarında ortaya çıkan kırmızı boya astar Amik B Evresi Yalın Kaba Mallar grubunda da görülmektedir (A.e.).

● Amik A'da ortaya çıkan ve B'de gelişen Baskı Bezekli Boya Astarlı Mallar; Rouj yerleşmelerinde görülmese de (Miyake, 2003: 127) bu mal grubunun bir öğesi olan *rocker* bezek Rouj 2c'nin KYAM mallarında oldukça yaygındır.

● Amik B Evresi'nde ortaya çıkan yeni çanak-çömlek gruplarından Kırılgan Boyalı Mallar Rouj Havzası'nda görülmemiş ancak Rouj 2d Evresi Krem Renkli Mallar ile ilişkili olabileceği belirtilmiştir (A.e.).

Çukurova/ Yumuktepe mallarına baktığımızda da Amik Ovası ile birçok ortak öğeyi paylaştığı görülmektedir. Bu iki lokal bölge aynı zamanda olmasa da benzer gelişimler göstermektedir. Amik Ovası kazılarından bulunan çanak-çömlek gruplarından, Yumuktepe yerleşmesinde yalnızca Kaba Yalın Mallar grubuna rastlanmamıştır (Restelli-Balossi, 2006: 128). Rouj Havzası çanak-çömleği ile de ilişkili olan Yumuktepe yerleşmesinde bulunan Kumlu Mallar'ın, Kerkh Malları ile benzerlik gösterdiği belirtilmiştir.

Akdeniz kıyısında yer alan Ras Shamra yerleşmesinde '*Céramiques lustrées*' ve '*Céramiques Friables*' olarak adlandırılan, KYAM özellikli iki mal grubu tanımlanmıştır (Contenson, 1992:15). Az oranda bulunan 'Céramiques Friables' mal grubu genel olarak bitkisel katkılı ve Amik Yalın Kaba Malları ile ilişkilidir. Yerleşmede en yoğun oranda bulunan mal grubu diğer yerleşmelerde olduğu gibi KYAMdır (%94-97); çok az oranda ise Beyaz Mallar (%0,05) grubu görülmüştür. Ras Shamra ile Amik ovası çanak çömleği genel olarak aynı gelişim sürecini yansıtmaktadır. Ras Shamra'da sadece Boya Astarlı Mallar'a rastlanmamıştır. Bulunan Beyaz Mallar da Rouj Havzası Kireç Sıvalı malları ile benzer niteliktedir. Ayrıca yerleşmede Amik Ovası'ndan bilinmeyen ama Rouj Havzası'nda yaygın olan *Husking Tray*ler de bulunmuştur (Contenson, 1963: 36; Restelli-Balossi, 2006: 177).

Ele aldığımız bölgenin güney sınırını yansıtan Tell Ramad yerleşmesi malları da çok fazla farklılık göstermemektedir. KYAM yine ağırlıktadır; Beyaz Mallar'ın oranı bölgenin diğer yerleşmelerine nazaran daha yüksektir.

Bu bölgenin kuzeydoğu sınırını oluşturan Nahr El-Qoueiq Vadisi yüzey araştırması verileri ise doğu bölgeleri olan ile ilişkiyi destekleyen verileri yansıtmaktadır. Suriye tarafında, 1970'de J. Matthers başkanlığındaki bir ekip tarafından yapılan yüzey araştırmasında bulunan çanak çömlek üzerine çalışan Mellart, PN mal gruplarını A

ve B olarak iki evreye ayırmıştır (Mellart, 1981:131-132). Bu bölgede bulunan bitkisel katkılı mallar Fırat Bölgesi mallarına benzetilmiştir. Yalın kaba parçalar aynı zamanda Amik malları ile de benzerdir. Burada bulunan KYAM mallarının yerel üretim olduğu anlaşılmış ve bu nedenle doğu ile batı arasındaki geçiş bölgesi olduğu düşünülmektedir (Restelli-Balossi, 2006: 195-196).

III. 5. 2. FIRAT HAVZASI

Ele aldığımız bu bölge genel sınırlar içinde; kuzeyde Adıyaman ile başlar ve güneye doğru devam ederek Fırat Nehri'nin Suriye'de Halep şehrinin güneydoğusunda kıvrılarak doğuya yönelmesiyle son bulur. Fırat Nehri kuzeyde Gaziantep ve Şanlıurfa Platoları'nı ayırarak güneye doğru genişleyerek devam eder. Doğusunu Suruç Ovası ve Fırat'ın kolu olan Balık Nehri'nin oluşturduğu havza ile sınırladığımız bu bölgeyi kuzeybatıda Maraş ovası, güneybatıda ise Suriye sınırlarındaki Qoueiq Nehri'nin oluşturduğu havza ile sınırlamak mümkündür. Bu bölge kuzey-güney doğrultusunda; Gritille, Kumartepe, Mezraa-Teleilat, Akarçay, Dja'de ve Tell Halula yerleşmelerinin ayrıntılı tanımlanmasıyla örneklendirmeye çalışılmıştır.

III. 5. 2. 1. KUMARTEPE

Şanlıurfa il merkezinin 1.5 km kuzeybatısında, Dutluca İlçesi'nin kuzeydoğusunda, İğdeli (Şaşkan) Köyü'nün kuzeyinde yer alan; günümüzde Atatürk Baraj Gölü'nün suları altında kalmış olan Kumartepe yerleşmesi; 1982 yılında Kurban Höyük kazıları sırasında yapılan yüzey araştırmalarında, T.J. Wilkinson tarafından tespit edilmiştir. 1983 yılında; Hollanda Tarih ve Arkeoloji Enstitüsü, Chicago Doğu Bilimleri Enstitüsü ve Şanlıurfa Müzesi'nin ortak projesi ile Hayaz Höyük kazısı ekibi tarafından J. Roodenberg yönetiminde, S. Baykan'ın katılımıyla kazı çalışması yapılmıştır. Bu kazı çalışmasında, yerleşmenin çeşitli yerlerinde, Fırat Nehri kıyısındaki kesit/yamaç açması da dahil olmak üzere yedi adet, sondaj niteliğinde, küçük açma açılmıştır (Roodenberg vd., 1984: 1, 4).

Öncelikle; Fırat Nehri yamacında 20 m uzunluğunda bir kesit açılarak yerleşmenin tabakalanmasının anlaşılması amaçlanmıştır. Bu kesitte ve açılan diğer 6 küçük açmada, kültür dolgusunun kalınlığının yaklaşık 3 m olduğu saptanmıştır. Bu dolguda da kabaca iki evrenin olduğu sonucuna varılmıştır. **Üst Evre**: Tüm açmalarda üstteki yaklaşık 1-1.5 m kalınlığındaki dolgu toprağında az sayıda çakmaktaşı buluntular ile karışık olan az sayıda çanak çömlek parçasının dağınık bir şekilde bulunduğu görülmüştür. Bu tabakanın en üst kısmında kaldırılan yüzey toprağında; yaklaşık 50-80 cm kalınlığındaki dolgu içinde, Neolitik Çağ sonrasına ait birkaç çanak çömlek ve çakmaktaşı parçalarının olduğu killi/kumlu toprak; bunun altında ise gri kumlu bir toprak ile karşılaşılmıştır. Bu evreden elde edilen bulgular karışıktır. **Alt Evre**: Bu evrede, Kumartepe'de Son Neolitik Çağ yerleşim düzeni konusunda fikir verebilecek kalıntılarla karşılaşılmıştır. Fırat Nehri kesitindeki S açmasında, çaytaşlarının dizilmesiyle yapılmış tabanların üzerinde *in situ* olarak çok sayıda buluntu bulunmuştur. Buradaki çaytaşlarının bazılarının tabana yerleştirme amacıyla kırılmış olması bu tabanların doğal yapılmadığını; insan elinden çıkmış olduğunu göstermektedir. Bir başka açmada, bir temel duvarına ait kireçtaşından yapılmış bir köşe ve dağınık çaytaşları ile başka bir açmada saptanan kerpiç döküntüleri ve sıvalı taban kalıntıları burada bir yaşam düzleminin var olduğunu göstermektedir. Yine bu evrede bir ocak kalıntısı bulunmuştur. Çeşitli açmalarda ana toprağa kadar inilerek yerleşme dolgusunun kalınlığı denetlenmiş ve tüm alanda fazla kalın olmadığı görülmüştür (A.e., s. 4-5). Bu evre çakmaktaşı alet yapım geleneğine bakıldığında, aletlerin toplam çakmaktaşı buluntularının %15'ini oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Prizmatik ve piramit biçimli çekirdeklerden elde edilmiş yongalar ve dilgiler yerleşme alet çantası içinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Ok, kargı uçları ve deliciler yoğun olarak görülen alet tiplerindendir. Bunların yanı sıra daha az oranda kalem ve kazıyıcı da bulunmuştur. Sürtme taş endüstrisi ise çok daha az çeşide sahiptir. Farklı açmalardan; kireçtaşından yapılmış, çok az sayıda basit taş kaplar bulunmuştur. Bazı öğütme taşı parçalarından da anlaşıldığı kadarıyla sürtme taş endüstrisi düşük standartlıdır. Farklı olarak; sadece bir adet, kireçtaşından yapılmış, antromorfik figürin bulunmuştur (A.e., s. 6-7).

Çanak Çömlek

Yerleşmeden elde edilen çanaklar, Kaba Mallar ve Mineral Katkılı Mallar olmak üzere iki ana mal grubu altında tanımlanmıştır. **Kaba Mallar**, yoğun bitkisel katkılıdır ancak mineral katkılıların ya da her iki katkının da görüldüğü parçaların da olduğu saptanmıştır. Yüzey renklerinin ağırlıklı olarak devetüyü, daha seyrek olarak da sarımsı ya da açık kahverengi olan parçaların hepsi siyah özlüdür. Genel olarak, yüzeyler kabaca düzeltilmiş, bitkisel katkı negatif izleri giderilmemiştir ama bazı parçaların dış yüzeylerinin hafif açkılı olduğu gözlenmiştir. Büyük kapların ağız çapları 12 ile 40 cm arasında, kenar kalınlıkları ise 10 ile 20 mm arasında çeşitlilik göstermektedir. Yerleşmede; gövdeden tutamaklı daralan ağızlı çanaklar ve küresel gövdeli çömlekler en yaygın kap biçimleridir. Gövdeden tutamaklı biçimlerin yanı sıra yatay delikli dikey tutamaklı parçalara da rastlanmıştır. Yerleşmeden bilinen diğer kap biçimleri ise tabaklar ile geniş ağızlı yayvan kaplardır. Bazı parçalar da yaka boyunlu kapları andırmaktadır ama net değildir. Ağızların büyük çoğunluğu düzdür; dipler de ağırlıklı olarak düz ya da yuvarlatılmıştır, ama kaideli düz diplerin de varlığı bilinmektedir. **Mineral Katkılı Mallar**da hem açkılı hem açkısız parçalar bulunmuştur. Kırmızı, devetüyü ya da açık kahverengi gibi renk çeşitlemesi olan ince mineral katkılı hamura sahip parçaların yüzey renkleri de griden devetüyüne, kırmızıdan kahverengiye değişiklik göstermektedir. Genellikle dış yüzeyde görülen açkı uygulamasının, açık ağızlı yayvan kapların bazı örneklerinde iç yüzeyde de olduğu belirlenmiştir. Açkılı parçalar tüm mal grubu içinde yaklaşık %30 oranındadır. Açkılı ve açkısız malların biçimleri hemen hemen aynıdır ve ayrıca kaba malların daralan ağızlı ve geniş ağızlı yayvan kaplar gibi biçimlerine de rastlanmıştır; ancak mineral katkılıların daha küçük boyutlu, daha özenli ve daha iyi pişmiş oldukları gözlenmiştir. Tüm kap biçimleri hafifçe dışa çekik ağızlıdır ve çapları 10 ile 17 cm arasında değişirken kenar kalınlıkları da 5 ile 8 mm arasındadır. Kaideli düz ya da yuvarlak dipler görülmektedir. Sözü edilen iki ana mal grubunun dışında, çok az sayıda kum katkılı, kırmızı astarlı parçalar ile ince hamurlu, açkısız parçalara ve bunların yanı sıra yine çok az sayıda boya bezemeli parçalara da rastlanmıştır (A.e., s. 5-6).

III. 5. 2. 2. AKARÇAY TEPE

Şanlıurfa İli, Birecik İlçesi, Mezra Beldesi'ne bağlı Akarçay Köyü'nün hemen yanında ve kısmen de altında yer alan Akarçay Tepe; ilk kez Karkamış ve Ilısu barajlarının göl alanı içerisinde kalan bölgede G. Algaze başkanlığında yürütülen yüzey araştırmaları sırasında bulunmuştur. Akarçay Tepe'de, ilk olarak 1999-2002 yılları arasında, İstanbul Üniversitesi Prehistorya Anabilim Dalı'ndan, Barselona Otonom Üniversitesi'nden (İspanya) ve Tsukuba Üniversitesi'nden (Japonya) oluşturulan karma bir ekip tarafından kazılmıştır. İki yıllık aradan sonra, 2005 yılında, İstanbul Üniversitesi Prehistorya Anabilim Dalı'ndan Mihriban Özbaşaran'ın bilimsel başkanlığında kazılara tekrar başlanmıştır (Özbaşaran-Molist, 2006:245)

Fırat Nehri'nin derin vadisinin güneyinde yer alan Birecik platosu üzerinde, Fırat Nehri'nin yan kollarından biri olan Su Deresi'nin hemen güneybatı kıyısındaki alçak alüviyal bir ovada yer alan Akarçay Tepe; doğu-batı yönünde 350 m, kuzey- güney yönünde 150 m boyutlarında yayvan bir höyüktür (Atlı vd., 1999: 63, Arimura vd., 2001: 309). Yerleşme, GÖ 9. bin ile 8. bin yılı kapsamaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda yerleşmede süreklilik olduğu kanısına varılmış yalnız yerleşmenin zamanla batıya doğru genişlediği görülmüştür. Elde edilen veriler Akarçay Tepe'de iki ayrı höyükleşme olduğunu destekler niteliktedir. Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'in doğuda, Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'in ise batıda daha yoğun görüldüğü saptanmıştır. Neolitik dönem sonrasındaki birikim ya da erozyon, iki höyük arasındaki çukurluğu doldurarak bugünkü görünümüne neden olmuştur (Arimura vd., 2001: 313,324). Stratigrafik silsilenin mimari öğeler ve malzemeyle ilişkilendirilmesi sonucunda yerleşmede altı evre[26] tespit edilmiştir.

[26] Kazı yöntemine bağlı olarak, ana metinde kullanılan terimler değiştirilmeden alınmıştır. Buna göre; tabaka, kazıda en küçük birim olarak kabul edilen yapısal öğelerden (feature) bazılarının belli ilişkiler dahilinde bir araya gelmesinden oluşur; genellikle bir yapı evresini temsil etmekle birlikte bir yaşam düzlemini de kapsayabilir. Evre ise, malzeme temelinde birbirleriyle ilişkili tabaka gruplarından oluşur. Malzeme, çanak çömlek özellikleri, yontma taş alet endüstrisi gibi özelliklerin yanı sıra mimari özellikleri de kapsayabilir (Arimura vd.2001: 310).

İlk yerleşme olan **VI. Evre**; Orta PPNB Dönemi'ne, MÖ 8. bin yılın başına tarihlenmektedir. Izgara planlı ve tek odalı yapılarla temsil edilen bu evre üst tabaka faaliyetleri ile kısmen bozulmuştur. Bahsi geçen tabakada taş ve kerpiç kullanımının birlikte görüldüğü tek odalı yapılar ve bunun üzerinde de yine ızgara planlı yapılar ile tek odalı yapılar birlikte görülmektedir. VI. Evre'nin en alt tabakasında ızgara planlı yapılar taş temelliyken, üst tabaka ızgara planlı yapıları tamamıyla kerpiçten yapılmıştır. Aynı seviyede saptanan tek odalı yapılar ise taş temellidir (Akman vd., baskıda: 10-12, Özbaşaran-Molist, 2007: 180). Bu evre çakmaktaşı yapım geleneğine bakıldığında dilgi üretiminin yoğun, yonga üretiminin ise çok kısıtlı olduğu saptanmıştır (Arimura vd., 2001: 321).

V. Evre, Geç PPNB Dönemi'ni temsil etmektedir. Tümüyle taş, tümüyle kerpiç, tek ve çok odalı olmak üzere, kullanılan hammadde ve plan açısından çeşitliliğin görüldüğü bu evre, genel olarak, birbirlerinden ayrı ayrı konumlandırılmış yapılar ve aralarında işlik olarak kullanıldığı düşünülen açık alanlardan oluşmaktadır (Akman vd., baskıda: 10-12). Bu evrede de bir önceki evrede olduğu gibi dilgi üretiminin yoğun olduğu anlaşılmıştır. Bu evre dilgi üretiminde doğrudan vurma tekniğinin yanı sıra baskı tekniğinin de kullanıldığı belirlenmiştir. Çakmaktaşı endüstrisinde yonga üretimi, yine bir önceki evrede olduğu gibi kısıtlıdır (A.e., s: 321).

GÖ 9. bin yılın sonlarına tarihlenen üç tabakalı **IV. Evre**; taş temelli, hücre görünümündeki küçük mekanlardan oluşan büyük bir yapı ile temsil edilmektedir. Çakmaktaşı endüstrisi özellikleri bu evrenin Final PPNB'ye tarihlenebileceğini göstermektedir (Akman vd., baskıda: 10-12). Bu evre çakmaktaşı endüstrisinde dilgi üretiminin yonga üretiminin altına düştüğü gözlemlenmiştir. Yonga çekirdekleri dilgi çekirdeklerinden daha fazla sayıda bulunmuştur (Arimura vd., 2001: 321).

Bu PPN Dönem evrelerini stratigrafik bir boşluk olmaksızın PN Dönemi'ne **Geçiş Evresi** izler. GÖ 8. bin yılın başına tarihlenen Geçiş Evresi tabakaları; taştan, dörtgen planlı yapılar ve bir köşesi yuvarlatılmış taş temelli bir yapıyla temsil edilir. Bu evrenin bir başka özelliği de çok sayıda direk yerlerinin bulunmasıdır. Taş döşemeler, çukurlar, ocak/ fırınlar, tabanlar, kerpiç düzlemler bu evreyi yansıtan

öğelerdir (Akman vd., baskıda: 10-12). Bu evreden itibaren çakmaktaşı yonga üretimine oranla dilgi üretimi baskın hale gelmektedir, tek vurma düzlemli dilgiler ağırlıktadır (Arimura vd., 2001: 321).

Yerleşmede Çanak Çömlekli Neolitik Dönem, GÖ 8.bin yılın ortalarına tarihlenen **II. Evre** ve GÖ 8. bin yılın sonlarına tarihlenen **I. Evre** ile temsil edilmektedir. II. Evre'de çok odalı, dörtgen planlı bir yapı ile yuvarlak planlı, taş temelli bir yapı bulunmuştur. Yüzey toprağının hemen altında bulunan ve kısmen tarım faaliyetleriyle tahrip edilmiş I. Evre; mimari olarak tam plan vermeyen yapı kalıntılarından oluşmaktadır ama çanak çömlek açısından zengin bir çeşitliliğe sahiptir (Akman vd., baskıda: 10-12).

GÖ 8. bin yılın başına tarihlenen, bu evrenin hemen üzerinde **Karışık Evre** olarak adlandırılan, Kalkolitik (Obeyd ve Son Kalkolitik, olasılıkla Uruk) ve Erken Tunç Çağı çanak çömleklerinin bulunduğu evre saptanmıştır (A.e., s: 10-12).

Yerleşmede bulunan küçük buluntu genel değerlendirmelerine göre; kemik buluntu topluluğunu deliciler, bızlar, iğne, spatula, kesici ve açkılama aletleri oluşturmaktadır. Kil buluntu topluluğunda ağırlıklı olarak hayvan figürinleri görülür. Bunların dışında 'bulle' olarak kullanılmış olduğu düşünülen kil nesnelere de rastlanmıştır. Kemikten olduğu kadar kilden de boncuklar bulunmuştur. Çanak Çömleksiz Neolitik döneme ait taş kap parçaları genelde yalın, iç ve dış yüzeyleri iyi parlatılmış ve ağırlıklı olarak düz dipli kase ya da tabaklardır. Bütün bunların dışında kireçtaşından yapılmış; işlevleri belirlenemeyen çok çeşit ve sayıda nesneye de rastlanmıştır (Arimura vd., 2001: 323-324).

Çanak Çömlek

Yayınlanan son raporlara göre; incelenen toplam 8.634 adet çanak çömlek parçası; ilk olarak Kaba Mallar ve İnce Mallar olarak iki ana grupta toplanmış, daha sonra kendi içinde çeşitli alt gruplara ayrılmışlardır. **Kaba Mallar**, toplam malzemenin %61 ini oluşturmaktadır. Bu mal grubunda; en yoğun kullanılan katkının iri kıyılmış

saman olduğu belirlenmiştir. Karışık ya da daha az saman katkı, toplamın %20-25'ini oluşturmakta; mineral katkılı kaba mallar ise %5-10 arasında görülmektedir. Koyu renk özlü ve açık yüzeylilerin yanı sıra 'sandviç' özlüler ve turuncu özlülerin de olduğu bilinmektedir. 'Basit Mallar' ana grubu oluştururken düşük oranda 'astarlılar', 'Çizi/sokma Bezemeliler', 'Boyalılar' ve Husking Tray parçalarına da rastlanmıştır. İnce Mallar, toplam malzemenin %38'ini oluşturmaktadır. İnce ve arındırılmış kilden yapılmış olan bu mal grubunda genellikle öz turuncu/krem renklerindedir ama koyu (siyah ya da gri renkte) özlere de rastlanır. Mineral katkılı olan bu mal grubunda küçük organik katkıların da kullanıldığı parçalar saptanmıştır. Bu grupların dışında boyalı mallar, açkılı ve boyalılar, açık renk astar üzerine boyalılar, sıvazlanmışlar, koyu yüzlü açkılı mallar ve düşük oranda olmak üzere boya astarlılar vardır. Ayrıca **Koyu Renk Özlüler** (Black Series) olarak adlandırılan özel bir mal grubu da görülmektedir. Erken tabakalarda ortaya çıkan; toplamın %0.5'ini temsil eden bu mal grubu sık dokulu, siyah ya da koyu gri renkli, iyi pişirilmiş, genelde iyi açkılanmış, kireçtaşı ya da mika katkılıdır.

Akarçay Tepe çanak çömleği yerleşme gelişimine paralel olarak üç aşamada incelenmiş ve evrelere bölünmüştür. **Evre I**, yerleşmenin en üst tabakalarında görülen mal gruplarını kapsamaktadır. Bu evrenin çanak çömleği genelde **İnce Mallar**dır (boya astarlılar, astarlılar, astarlı ve açkılılar, açık renk astar üzerine boyalılar, sıvazlanmışlar, yalın açkılılar ve koyu yüzlü açkılılar). **Kaba mallar** da çok sayıda bulunmuştur. Yuvarlak dipli sığ kaseler, yuvarlak gövdeli kaseler, dar ağızlı kaseler, düz kenarlı kaseler, omurgalı kaseler ve açılan boyunlu çömlekler görülür. Bazı parçalar üzerinde çizi/kazı bezekler ya da eklenti bantlar vardır. Ayrıca Husking Tray parçalarına da rastlanmıştır.

Evre II' de ana grubu, yoğun saman katkılı **Kaba Mallar** oluşturmaktadır. Bu evrede sık dokulu, ince kumlu, kırmızımsı ya da gri renkli bir kil türünün kullanılmaya başlandığı görülür; genelde iyi pişmişler ve bazı parçalar iyi açkılanmıştır. Kaba mallar büyük boyutlarda ve düz diplidir ama birkaç adet çukurlaştırılmış dip parçasına da rastlanmıştır. Yüzey renkleri açıktır, genelde açkılanmış ya da sıvazlanmıştır. Yuvarlak dipli daralan ağızlı kaseler, küçük yarı

küresel kaseler, dışa dönük kısa boyunlu çömlekler ve yuvarlak dipli sığ tabaklar görülür. Yatay delikli yuvarlak ya da dikine uzun kulplar, yatay bantlar ve yassı tutamaklar vardır.

Evre III' ün tipik mal grubu **Koyu Renk Özlüler** dir. Hamuru kumlu kilden, kireçtaşlı ve mika katkılıdır. Sık dokulu olan hamur iyi pişmiştir. Siyah ya da gri özlü olan parçaların yüzey renkleri ise koyu kahverengi ve devetüyüdür. Hem iç hem dış yüzeyleri açkılanmıştır; dış yüzeyin açkısı oldukça özenlidir. Orta boy, düz dipli, yarı küresel bir kase ile dudağa yakın delikli yassı tutamaklar ve küçük yuvarlak dipli daralan ağızlı kaseler saptanmıştır. Açkılı, astarlı, düz dudaklı, dikey çizgi bezemeli özenli parçalar da vardır. Ancak bu evreye ait tümlenebilir örnek sayısı çok azdır (Arimura vd., 2001: 316-319). 2001 yılında yapılan çanak çömlek çalışmaları bu mal grubunun "Geçiş Evresi" malı olarak değerlendirilmesi gerektiğini göstermiştir (Atlı vd., 2003: 227).

III. 5. 2. 3. DJA'DE

Kuzey Suriye'de Halep İli'nin 110 km kuzeyinde, Fırat Nehri'nin doğu kıyısında yer alan Dja'de yerleşmesi; 1991 yılından bu yana, E. Coqueniot bilimsel başkanlığında kazılmaktadır. Yerleşmede PPN Dönemi'nden Tunç Çağı'na kadar kültür dolgularına rastlanmıştır. Ancak bu kültürel süreç kesintisiz bir tabakalanmayı vermemektedir. Yerleşmenin PPNB sonrası terk edildiği ve Halaf Öncesi Dönemde yeniden iskan edildiği belirlenmiştir. PN dolguları yoğun tahribat nedeniyle tam olarak anlaşılamamıştır. Elde edilen mimari sonuçlar doğrultusunda 3 tabaka saptanmış ancak ayrıntılı tanımlanmamışlardır. Genel olarak bu evre mimarisi taş temelli, dörtgen planlı ve kerpiç duvarlıdır.

Çanak Çömlek

Yerleşmede bulunan çanak çömlek parçalarının %90'ı **bitkisel katkılı**dır. Genelde ıslak sıvazlanarak düzeltilen yüzeylerin çok azında açkıya rastlanmıştır. Bu mal

grubunun dışında az oranda **KYAM** ve **Gri-Siyah Mallar** olarak adlandırılan parçalar bulunmuştur (Fuara- Le Miere, 1999: 288) .

III. 5. 2. 4. TELL HALULA

Türkiye-Suriye sınırının yaklaşık 45–50 km güneyinde, Fırat Nehri'nin batı kıyısında yer alan Tell Halula yerleşmesi ilk olarak 1986 yılında Avustralyalı bir ekip tarafından tespit edilmiştir. Kazı çalışmalarına ise 1991 yılında, Barselona Otonom Üniversitesi'nden M. Molist'in bilimsel başkanlığında başlanmıştır (Aurenche- Kozlowski, 1999: 168). Yaklaşık 11 m.lik kültürel dolgusu olduğu saptanan yerleşme, Orta PPNB döneminden Obeyd'e kadarki süreci yansıtır (Molist- Fuara, 1999: 31). Kültürel süreç toplam 34 tabaka ile tanımlanmıştır. İlk 19 tabaka PPNB Dönem'i, 20. ile 32. tabakalar arası Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'i ve 33. ile 34. tabakalar da Halaf ve Obeyd Dönemleri'ni yansıtmaktadır (Aurenche- Kozlowski, 1999: 168). Yerleşmenin Çanak Çömlekli Neolitik tabakaları kesintiye uğramamıştır ancak bu döneme ait mimari çok iyi korunamamıştır. Yalnızca; tabanları sıvalı, dörtgen yapıların izlerine rastlanmıştır.

Çanak Çömlek

Tell Halula çanak çömleğinin üç evreli olduğu düşünülmektedir. En alttaki 3. evrede; %75 oranında bol bitkisel katkılı, yüzeyleri ıslak sıvazlanmış ya da açkılanmış **Yalın Kaba Mallar** baskındır. Bu mal grubunda yüzeyi astarlı ve açkılı parçaların yanı sıra baskı, çizi ve boya bezeme tekniklerinin de uygulandığı görülmüştür. Bu evrede ayrıca, %1 oranında **KYAM**, %1 oranında **Gri-Siyah Mal** ve yaklaşık %2 oranında da **Siyah Mal** grubuna ait parçalar bulunmuştur. 2. evrede de, %78 gibi bir oran ile, bitkisel katkılı parçalar önceki evrede olduğu gibi baskın mal grubudur. Kırmızı boyalılar ve astarlıların oranı ise, bu evrede artmıştır. 1. evrede, bitkisel katkılı parçaların oranında büyük bir değişiklik görülmektedir. Bu mal grubunun oranı %30'a düşerken, mineral katkılı parçaların oranı %65'e çıkmıştır.

III. 5. 2. 5. GRİTİLLE

Atatürk Barajı suları altında kalmış olan Gritille yerleşmesi; Adıyaman ili Samsat ilçesinin 8 km kuzeyinde, Fırat Nehri'nin kuzeybatı kıyısında yer almaktaydı (Voigt, 1988: 215). 1975 yılında Ü. Serdaroğlu başkanlığındaki yüzey araştırmalarında saptanan Gritille, 1977 yılında Atatürk ve Karababa Barajları göl suları altında kalacak olan kültür varlıklarının saptanması amacıyla başlatılan Aşağı Fırat Projesi çerçevesinde, Mehmet Özdoğan başkanlığında yapılan çalışmalarda tekrar değerlendirilmiştir ve 1981-1984 yılları arasında, ABD Kuzey Carolina Üniversitesi adına R.S. Ellis bilimsel başkanlığında kazılmıştır (Ellis, 1982: 319). Yapılan kazı çalışmalarından elde edilen verilere göre; yaklaşık 13 m olan kültür dolgusunda Çanak Çömleksiz Neolitik, Erken Tunç, Ortaçağ ve Osmanlı dönemlerinin varlığı saptanmıştır (Voigt, 1988: 217).

Yerleşmedeki Neolitik Dönem dolgusu dört ana evreye ayrılmış ve bu ayırıma göre A ve B evreleri Üst Neolitik Gritille, C ve D evreleri Alt Neolitik Gritille olarak adlandırılmıştır. A Evresi; İ.T.Ç tabakaları tarafından tahrip edilmiş olduğundan tanımlı bir mimari öğeye rastlanamamıştır (A.e., s. 219). B Evresi ise en tanımlı buluntu veren evredir. Bu evrede; kerpiç tuğla duvarlı, üç yapı açığa çıkarılmıştır. Dikdörtgen planlı, küçük odalara bölünmüş olan Yapı 2'nin aksine Yapı 1 daha düzensiz bir plana sahiptir ve daha büyük odaların olduğu bir yapıdır. Yapı 3 ise çok tahrip olmuştur; ama olasılıkla Yapı 2 ile aynı plana sahiptir. Yapı 2'nin mekan içi dolgusundan öğütme taşları, uçlar, yassı baltalar yoğun olarak bulunmuştur ancak, 3. yapıda da olduğu gibi, hiçbir işlevsel (ocak gibi) mimari öğe bulunamamıştır. Yapı 1'in planının diğer yapılardan farklı olmasından dolayı işlevsel bir kullanım alanı olabileceği belirtilmiştir. Ortak kullanım alanlarında bulunan bazı çukurların ateş yeri olabileceği düşünülmektedir (A.e., s: 221, 222). C Evresi; yerleşme planında ufak bir değişikliğin olduğu görülmüştür. C evresinde kil sıvalı çukurların depolama alanı olduğu belirtilmiştir. Cafer ve Çayönü'nde de yaygın olan kalın obsidyen bıçaklar bu evrenin karakteristik özelliğidir (A.e., s.220, 222).

Bulunan küçük buluntular tabakalanmaya oturtulamadığından genel olarak değerlendirilmiştir. Pişirme çukuru olduğu düşünülen alanlardan gelen hayvan figürinlerinin sayısı bulunan insan betimli figürinlerinden fazladır. Figürinlerin yanı sıra Phallus olabilecek çok sayıda küçük nesne vardır. Yine çukurlardan, çöplük ve ortak kullanım alanlarından çok sayıda kurs bulunmuştur. Az sayıda silindir şeklinde kilden damga mühürlerin yanı sıra bulle de tanımlanan buluntular arasındadır. Kemik alet endüstrisinde iğne, çuvaldız, kazıyıcı (tek parça), boncuk ve pendantların olduğu saptanmıştır. Sürtme taş endüstrisinde ise genellikle bazalttan yapılmış öğütme taşları, el taşları; düşük kaliteli çakmaktaşından yapılmış havanlar; kireçtaşı yada mermerden taş kaplar ağırlıktadır. Yassı balta buluntuların çeşitlilik gösterdiği belirtilmiştir (A.e., s: 223-226).

Çanak Çömlek

Çanak çömlek çok sınırlı sayıda bulunmuştur. En üst evreye ait 16 No'lu alanda bulunan gevrek hamurlu, açkılı daralan ağızlı kap parçasının dışında B evresinden de 2 küçük parça bulunmuştur. Bu iki parça üst evrede bulunan parça ile aynı renk ve görünümdedir ama hamuru kum katkılıdır (A.e., s:225).

III. 5. 2. 6. MEZRAA-TELEİLAT

Çalışmamızın temelini oluşturan Şanlıurfa İli, Birecik İlçesi Mezraa Beldesi'nde yer alan Mezraa Teleilat yerleşmesinin ayrıntılı anlatımına Bölüm IV' de yer verilmiştir. Yerleşmeye; bölgesel kurguyu tamamlayabilmek amacıyla burada da değinilmiştir.

III. 5. 2. 7. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME

Bu bölgede, son yıllarda yapılan çalışmalar çok önemli sonuçları ve tabi ki yeni soruları da ortaya çıkarmıştır. En eski çanak çömleğin bitkisel katkılı olduğu görüşü artık kabul görmemekte ve elde edilen veriler açkılı, mineral katkılı malların varlığını ortaya koymaktadır. İlk olarak Tell Halula yerleşmesinde tanımlanmış olan

(Serie Norie de Halula) Siyah Mallar'ın, Akarçay ve Mezraa-Teleilat geçiş evresi çanak çömleği ile büyük benzerlik gösterdiği belirtilmiştir (Atlı vd., 2003:227). Akarçay yerleşmesinde Siyah Özlü Mallar olarak tanımlanan geçiş evresi çanak çömleğinin aynı zamanda Kumartepe Mineral Katkılı Mallar ile de benzer olduğu bildirilmiştir (Akman, baskıda: 10).

Geçiş evresi çanak çömleğinin sonrasında görülen mal grupları ağırlıklı olarak bitkisel katkılıdır. Yalın, sıvazlanmış, açık renkli malların ilerleyen aşamalarda çeşitlendiği; çizi, baskı ve boya bezek örneklerinin görülmeye başlandığı bilinmektedir. Bu mal grubu için bu bölgeyi en iyi temsil eden yerleşmelerden biri de Mezraa-Teleilat'tır. Yerleşmedeki çeşitlilik şimdiye kadar yapılan diğer kazılarda görülmemiştir. Bu mal grubuyla ilgili ayrıntılı anlatıma Bölüm V'de yer verilmiştir.

Sonuç olarak Fırat Havzası yerleşmeleri benzer bir gelişim göstermektedir. İlk olarak geçiş evresi çanağı olarak tanımlanan Siyah Mallar ve sonrasında gelişim gösteren Bitkisel Katkılı Mallar hemen hemen her yerleşmede benzer niteliklerde bulunmuştur. Kaba Mallar grubunun ortak özelliklerinden biri olan yassı tutamaklar ve yatay delikli dikey tutamaklar bu bölge için çok belirleyicidir.

III. 5. 3. BALIK HAVZASI

Fırat Nehri'nin bir kolu olan Balık ortalama 6 m genişliğinde küçük bir nehirdir. Balık, Jezirah'ın (Suriye'nin orta kuzey bölümü) 100 km ilerisinde kuzey-güney yönünde akmakta ve Rakka kentinin yakınlarında da Fırat'a karışmaktadır. Ele aldığımız bölge bu nehrin oluşturduğu havzayı kapsamaktadır. Balık Nehri her ne kadar Fırat'ın kolu olsa da oluşturduğu havza daha iç bir bölgeyi temsil ettiğinden ve kurak, step bölgesini geçen en önemli su kaynağı olmasından dolayı, ayrı bir bölge olarak değerlendirilmesinin uygun olduğu düşünülmüştür.

III. 5. 3. 1. TELL ASSOUAD

Balık Vadisi'nde Rakka Şehri'nin 80 km kuzeyinde yer alan Tell Assouad yerleşmesi; ilk olarak 1938 yılında, M. E. L. Mallowan tarafından bulunmuş ve aynı yıl yapılan sondaj niteliğindeki kazı çalışmasıyla tanımlanmıştır (Cauvin, 1972: 85). 1970 yılında ise yerleşmede J. Cauvin bilimsel başkanlığında tekrar kazı yapılmıştır. 1938 yılı çalışmasında açığa çıkarılan dörtgen planlı çok odalı bir yapı ile buluntulara dayanılarak yerleşmenin Halaf Dönemi'ni yansıttığı belirtilmiştir. Daha sonra L. Copeland'ın yontmataş aletler üzerine yaptığı çalışmayla yerleşmenin MÖ 7. bine tarihlendirilebileceği anlaşılmıştır. 1970 yılında, tek bir basamaklı açmada yapılan kazı çalışmalarıyla da yerleşme tabakalanması daha ayrıntılı tanımlanmıştır (Akkermans 1989: 123).

Ana toprağa ulaşılan basamaklı açmada kültür dolgusunun 12 m olduğu anlaşılmış ve bu dolgu 8 tabakaya ayrılmıştır. **I-VI** arası tabakalar PPN Dönem'ini; **VII-VIII.** tabakalar ise PN Dönemi'ni yansıtmaktadır. Ana toprağı oluşturan sarımtırak renkli alüvyonlu bir dolgunun üstünde; bulunan çakmaktaşı aletler, artıklar ve çanak çömlek parçaları ilk alt tabakayı temsil etmektedir (VIII-1). Yukarıdakilerle aynı özellikte buluntuları içeren ancak çakmaktaşı artıkları daha az olan; gri renkli, kil ve kum karışımı alt tabaka (VIII-2) dolgusu, VII. Tabakada da olduğu gibi; küllü bir dolgu ile kesilmektedir. Bu tabakalarda mimari öğeye rastlanmamıştır; sadece bulunan kerpiçlerin sıva olduğu düşüncesine dayanılarak mimarinin varlığından söz edilmiştir (Cauvin, 1972: 85-86).

Yerleşmede çok sayıda mermer kap parçası, kemik alet, pişmiş kilden ve kireçtaşından figürin ile yine çok sayıda çakmaktaşı ve obsidyen alet bulunmuştur. Obsidyen aletler en yoğun PN Dönemi'ne ait VIII-VII. tabakalarda görülmüştür. VIII-VII ile VII-I arası tabakalarda bulunan yontmataş aletler birbirleriyle yakın ilişkilidir. Bu ilişki yerleşmenin kesintisiz devam ettiğini destekler bir veridir. Kalemler, kazıyıcılar, orak bıçakları ve ok uçları görülen en yaygın aletlerdir (Akkermans, 1989: 123,125).

Çanak Çömlek

Yerleşmede bulunan çanak çömlek parçaları genel olarak dört grupta tanımlanmıştır. Toplam çanak çömleğin % 17'sini yansıtan ilk grup; **mineral katkılı**, açkılı ve ağırlıklı olarak devetüyü rengindeki parçalardan oluşmaktadır. Bu en ince kenarlı mal grubunda (kenar kalınlığı 1 cm.den az) görülen biçimler daralan ağızlı çömlekler, düz dipli çanaklar, kaseler ve küçük kaplardır. Çok az sayıda yatay ve dikey kulp bulunmuştur. Dikey kulplar yatay olarak delinmiştir ve her biri ağız kenarına yakın yerleştirilmiştir. İkinci grup toplamın % 33'ünü yansıtan **bitkisel katkılı açkılı mallar**dır. Genelde kalın, siyah özlü bu mal grubunda görülen açkılama düzensiz ve kabaca yapılmıştır. Kenar kalınlıkları 1-1.5 cm arasında değişmekte olan parçalardan tanımlanan biçimler bir önceki mal grubuna benzerdir sadece bu grupta olanlar genel olarak daha büyük boyutludur. Sadece bir parçada yatay kulp görülmüştür; genelde dikey kulplar yaygındır. Üçüncü grup toplamın % 48'ini yansıtan en **kaba, yalın, bitkisel katkılı mallar**dır. Bu mal grubunda yüzeyler kabaca sıvazlanarak bırakılmış; katkı negatif izleri giderilmemiştir. Bu mal grubunda da kenar kalınlıkları 1-1,5 cm olan parçalar vardır ama ağırlıklı olarak kenarlar 1,5-2 cm arasındadır. Biçimler diğer mal gruplarıyla hemen hemen aynıdır ama düz dipli çanaklar daha fazladır. Yine diğer mal gruplarında olduğu yatay tutamaklar ve dikey kulplar bu mal grubunda da yaygındır. Kabartma tutamaklar ise bu mal grubunun en tipik özelliğini oluşturmaktalar. Dördüncü grup ise sadece 4 parça ile temsil edilen boyalı mallardır. Açkılanmış zemin üzerine bant şeklindeki kırmızı boya bezemeli bu parçaların ilk mal grubuyla ilişkili olduğu düşünülmektedir (Cauvin, 1972: 86-87).

III. 5. 3. 2. TELL DAMISHLIYYA

Balık nehrinin batı yakasında, Tell Hammam et–Turkman köyünün karşısında yer alan, küçük bir höyük olan Tell Damishliyya yerleşmesinde ilk olarak 1984 yılında Amsterdam Üniversitesi'nin Suriye projesi kapsamında Prof. Dr. M.N. Van Loon başkanlığında sondaj çalışmaları yapılmıştır. Yerleşmede saptanan yaklaşık 5-6 m kalınlığındaki kültür dolgusu 7 tabaka ile tanımlanmıştır. En alttaki iki tabakanın

Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'i yansıttığı ve üst dolgularda Halaf, Demir Çağ ve Pers-Roma Dönem'ine ait buluntuların olduğu belirtilmiştir (Akkermans, 1986: 40-41, 45).

Bütün tabakalarda kerpiç mimarinin olduğu anlaşılmış ancak tanımlı mimari kalıntılara sadece 2. tabakada rastlanmıştır. Bu tabaka çukurlarla ve geç dönem gömüleriyle tahrip edilmiş olduğundan ve sınırlı açılan alanlardan dolayı yapı planı tamamıyla anlaşılamamıştır. Yapının; Kuzeybatı – Güneydoğu yönünde ilerleyen ve küçük alanları kapsayan dörtgenimsi bir bölümü bulunmuştur. Odaların küçüklüğünden ve hiçbir ev içi öğe (ocak v.b.) bulunmamasından dolayı bu alanın depolama alanı olduğu düşünülmüştür. Bu odaların 60x40 cm lik kerpiç tuğlalardan yapılmış olduğu ve tabanlarının kireçle kaplandığı görülmüştür. 1. tabakada sınırlı ölçüde takip edilebilen iki duvar kalıntısı bulunmuştur. Üst tabakalarda (3-7) ise tanımsız, parça parça mimari kalıntılara rastlanmıştır (A.e., s: 41).

Yerleşmenin sürtme taş alet yapım geleneğinde taş kaplar ağırlıktadır. Her tabakada bulunan taş kaplarda en yaygın biçim kaseler ve tabaklardır. Hammadde olarak çoğunlukla alabaster (su mermeri) kullanılmış ama bazalt ve granit kullanıldığı da görülmektedir. 3. tabakada bulunan dört ayaklı taş kap parçası Bukras ile paralellik göstermektedir. Taş boncuk, delikli düz taşlar ve öğütme taşları tanımlanan diğer buluntulardır. Yontmataş alet endüstrisinde ait çoğu buluntu, yerleşme çevresinden elde edilen yerel çakmaktaşı kullanılarak yapılmıştır. Çakmaktaşının yanı sıra obsidyen buluntulara da rastlanmıştır ve bunlar ağırlıklı olarak çok küçük, düzeltisiz dilgiciklerdir. Obsidyen kullanımının üst evrelerde yoğunlaştığı saptanmış ve ok uçlarının da varlığı anlaşılmıştır. Bulunan ok uçları Byblos uçlarına benzemektedir. Yüzeyden az sayıda Amuk ucu da bulunmuştur. Yontmataş endüstrisinin %16'sını oluşturan bıçakların bazılarında bitüm izine rastlanmıştır. Az sayıda ön kazıyıcı, kalem de tanımlanan diğer buluntulardır. Kemik aletlere bakıldığında 2., 3. ve 4. tabakada bulunan hayvan figürinlerinin yanı sıra çuvaldız, spatül gibi aletler tanımlanmıştır (A.e., s: 42-43).

Çanak Çömlek

Yerleşmede, çanak çömleğe sınırlı sayıda ulaşılmıştır. En fazla 7. tabakada (yerleşmenin son Neolitik tabakası) ve alt tabakalarda çok az sayıda bulunan parçalar genellikle **kaba ve bitkisel katkılı**dır. Bazen kireç, kalsit, kum gibi mineral katkıyla beraber de görülse de genel olarak mineral katkı çok nadirdir. Pişirme sürelerinin kısa olduğu belirlenen parçaların hemen hemen hepsi bezemesizdir; hafif açkılamanın çok yaygın olduğu görülmüştür. Yaygın olarak görülen yüzey rengi turuncumsu kahvedir. Biçimlerde çeşitliliğin çok az olduğu saptanmıştır. En yaygın biçimler düz yükselen büyük kaplar ya da yayvan kaplardır. Özellikle yatay kulpların yoğun olduğu gözlenmiştir ancak gövdeden tutamakların da varlığı bilinmektedir. Düz yükselen ya da yuvarlatılmış küçük kaseler ile daralan ağızlılar görülen diğer biçimlerdir (A.e., s:42).

III. 5. 3. 3. TELL SABİ ABYAD

Türkiye- Suriye sınırının 30 km güneyinde, Yukarı Balık Vadisi'nde, Balık Nehri'ne 5 km. uzaklıkta yer alan Sabi Abyad yerleşmesi; yan yana dört prehistorik höyüğü kapsamaktadır. I ile IV arasında numaralandırılarak adlandırılmış, kuzey-güney doğrultusunda konumlanmış bu höyüklerde MÖ 7.binden MÖ 2.bine kadar yerleşim olduğu saptanmıştır (Akkermans, 1989:11; Akkermans, 1988:399). İlk olarak 1978 yılında P. Santavile tarafından yapılan yüzey araştırmalarında bulunan yerleşmede; kazı çalışmalarına 1986 yılında P.M.M.G. Akkermans bilimsel başkanlığında, içlerinden en büyüğü olan, Sabi Abyad I höyüğünde başlanmıştır (Akkermans, 1993:45). Halen devam etmekte olan kazı çalışmalarında yerleşmede Pre Halaf'tan Erken Halaf'a kadar kesintisiz iskan olduğu tanımlanan 11 mimari tabaka ile anlaşılmıştır. (Cruells-Nieuwenhuyse, 2004:50).

Çanak Çömlekli Son Neolitik Dönem Tabakaları: Yerleşmede saptanan en erken tabaka Final Balık II A evresine denk gelen, yaklaşık MÖ 5700'e tarihlenen 11. tabakadır. Ana toprağın üzerine oturan bu tabakanın iki alt tabakası olduğu

anlaşılmıştır. Ana toprak, sığ bir çöküntü tarafından tahrip edilmiştir. Oval biçimli yaklaşık 95 cm çapında ve yaklaşık 25 cm derinliğinde olan bu çöküntü doğal da olabilir ama sıkı, sert, kahvemsi gri bir toprakla doldurulmuştur ve bu nedenle insan eliyle yapılmış bir çukur da olabilir. Bu çukur ve ana toprağın yüzeyinin üzerinde yaklaşık 10 cm kalınlığında, siyahımsı gri çay taşlarından yapılmış bir döşeme açığa çıkarılmıştır (Verhoeven - Kranendonk, 1996: 27-28).

Pre-Halaf Tabakaları: Balık II C evresine ait 10. tabaka MÖ 6. binin ortalarına tarihlenmektedir. Bu tabakada da tek bir mimari öğe açığa çıkarılmıştır. Çanak kırıkları ve/veya parçalarından yapılmış olan döşeme yaklaşık 5 cm kalınlığında ve yaklaşık 8 cm çapındadır. Görece küçük kaba çanaklardan yapılmış olan bu tek mimari öğe de tahrip olmuştur (A.e., s:28, 31).

Balık II C evresine denk gelen, MÖ 6. binin ortalarına tarihlenen 9. tabakada tanımlı mimari kalıntılara ilk kez rastlanmıştır. Yaklaşık 10 cm kalınlığında sıkıştırılmış toprak levhalarla yükseltilmiş ve yaklaşık 4 cm kalınlığındaki harçla birleştirilmiş; 80 cm yüksekliğinde, 1-10 cm uzunluğunda ve 92 cm eninde olan bir duvar ile yaklaşık 67 cm çapında dairesel bir fırın açığa çıkarılmıştır (A.e., s:31, 33).

Balık II C evresine ait 8. tabaka yaklaşık olarak MÖ 5300'e tarihlenmektedir. Bu tabakada da mimariye sınırlı olarak rastlanmıştır. Yaklaşık 70 cm uzunluğunda, 80 cm yüksekliğinde ve 25 cm eninde bir duvarla; bu duvar bitişik bir taban açığa çıkarılmıştır (A.e. s: 33).

Final Balık II C evresine ait ve yaklaşık olarak MÖ 5250 /5200'e tarihlenen 7. tabakada plan veren iki yapı kalıntısına rastlanmıştır. Yan yana , dörtgen planlı, doğu-batı yönünde uzanmakta olan bu yapılardan birinin korunagelmiş duvarlarının yüksekliği yaklaşık 80 cm ve yaklaşık 35-40 cm kalınlığındadır. Açığa çıkarılan duvarlardan biri yaklaşık 2.8 m, diğeri ise yaklaşık 35 cm uzunluğundadır. Duvarlar yığma kerpiçle yükseltilmiş ve tabana yakın alanlarda 2 cm.lik kil sıvaya rastlanmıştır. Tabanı yaklaşık olarak 4 cm kalınlığında sıkıştırılmış topraktan olan bu yapıda bulunan ara duvar, yapının en az iki odası olduğunu göstermektedir. Diğer

yapının duvarlarından biri yaklaşık olarak 1.35 m diğeri 90 cm uzunluğunda ve 60 cm yüksekliğindedir. Eni yaklaşık olarak 40 cm olan duvarda 60 cm.lik kapı boşluğu olduğu görülmüştür. Bu yapıların dışında temel olduğu düşünülen taş duvar bulunmuştur (A.e. s: 34, 37).

Son Neolitik- Erken Halaf Geçiş Tabakaları: Geçiş evresi tabakalarının en erken olanı, Balık III A evresine ait 6. tabakadır. Yaklaşık MÖ 5200 / 5150'e tarihlenen yangın geçirmiş bu tabakada sekiz adet dörtgen planlı, çok odalı yapı ile dört adet yuvarlak planlı (tolos) yapı kalıntısı açığa çıkarılmıştır. 800 m²lik bir alanda kazılan bu tabakada yerleşmenin eğime göre kurulmuş olduğu, teraslara yerleşildiği anlaşılmıştır. Genel olarak düzenli, birbirini takip eden duvarlarla yapılmış ve birbirlerine eklenmiş dörtgen planlı yapılar yaklaşık 90 m² ile 120 m² arasındadır. Yapı planları temelde üç ana bölümlü / kanatlıdır ve bu alanlar da küçük odalara bölünmüştür. Bu yapılardan bazıları 15 ya da daha fazla odaya sahiptir. Odaların boyutu 3 - 5 m² arasındadır. Taş temelsiz, yığma kerpiç duvarlardan oluşmuş yapıların arasında dolaşım devamlılık göstermemektedir; bazılarında odalardan birbirine geçiş varken bazılarında sadece uzak noktadaki ana girişlerin kullanılmasının gerektiği sonucuna varılmıştır. Yapıların içinde ve/veya aralarında 10 adet ocak bulunmuştur. Dam sistemleri net değildir. Bu nedenle girişler değişken ve tartışmalıdır. Yapılarda bulunan ocaklarda, taban altında çocuk iskeletleri bulunmuştur. Açığa çıkarılan yuvarlık planlı yapıların (tolos) çapları yaklaşık olarak 7 ile 1 m arasındadır. İçlerinden en büyük olanında ana girişte ahşap kullanıldığı düşünülmektedir. Bu yapıların içlerinde depolama amaçlı kullanıldıkları düşünülen küçük dörtgen birimler olduğu görülmüştür (A.e., s: 38-48, 53-60).

Yaklaşık olarak MÖ 5150'ye tarihlenen, Balık III A evresine denk gelen 5.tabakada dörtgen planlı iki yapı açığa çıkarılmıştır. 13 x 11 m boyutlarında olan 15 odalı (oda boyutları değişken) yapının içinde bir önceki tabakada da olduğu gibi çocuk gömüsüne rastlanmıştır. Odaların birbirine 50 cm.lik geçitler ile bağlandığı anlaşılmıştır. Kerpiç bloklarla yapılmış duvarları olan bu yapının içerisinde bir ocak bulunmuştur. Yine dörtgen planlı olan ikinci yapı ise 4 odalıdır ama bu yapı

tamamıyla açılmamış olduğundan ayrıntılar kesinlik kazanmamıştır (A.e., s: 63, 66, 71, 72).

Geçiş döneminin sonunu temsil eden 4. tabaka yaklaşık olarak MÖ 5150 – 5100 arasına tarihlenmektedir. Bu tabakada iki dörtgen planlı yapı ile bir tolos biçiminde yapı açığa çıkarılmıştır. 30-70 cm yüksekliğine kadar korunmuş olan kerpiç bloklardan yapılmış duvarları olan bu yapı ile beraber yuvarlak ve dörtgen planlı fırınların dışında, "anahtar deliği" ve "8" biçimli ile fırınlar taban içine gömülü olarak bulunmuştur (A.e., s: 73, 76-81).

Çanak Çömlek

Yerleşmede 1988 – 1993 yılları arasındaki çalışmalardan yaklaşık 70.000 çanak-çömlek parçası bulunmuştur. Bu malzeme dönemsel temelde ikiye ayrılmıştır: kabaca yapılmış bezemesiz çanak çömlek ile temsil edilen "Geç Neolitik / Pre-Halaf" ve ağırlıklı olarak iyi yapılmış boya bezemeli çanak çömlek ile temsil edilen "Erken Halaf". Geçiş Evresi çanak çömlek grubu, Pre-Halaf grubuna dahil edilerek incelenmiştir (Le Mière – Nieuwenhuyse, 1996:119-120). En alt tabakada (tabaka 11) bulunan çanak çömlekler ağırlıklı olarak bitkisel katkılıdır ama mineral[27] katkıyla beraber de görülmektedir. Sadece bitkisel katkılı parçalar, tüm çanağın %60-65'ini oluşturmaktadır; %17'si ise bitkisel ve kireçtaşı katkı ile beraber görülür. Bitkisel ve ince kum katkının bir arada görüldüğü parçalar ise çok azdır (~%1.7) ve sadece 2. tabakadan bulunmuştur. Sadece mineral katkılıların sayısı oldukça azdır. Bulunan çanakların çoğu okside ortamda pişirilmişlerdir; koyu gri yada siyah özlüdürler (Akkermans, 1989: 86). Son yıllarda yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre bu genel özelliklerden gelişen 5 mal grubu belirlenmiştir: Koyu Yüzlü

[27] Balık Havzası kültür bölgesinde bitkisel ve mineral katkının bir arada görüldüğü çanak-çömlek çoğu zaman sadece bitkisel katkılı anlamını taşır; bu mal grubunda mineral katkı çok azdır ve kullanılan kilin yapısından da kaynaklanabilmektedir (Akkermans, 1989: 86). Yayında *Mineral inclusions*: doğal mineraller, *mineral temper*: mineral katkı maddesi olarak kullanılmıştır ((Le Mière – Nieuwenhuyse, 1996:126).

Açkılı Mallar, Gri-siyah Mallar, Mineral Katkılı Kaba Mallar, Nitelikli Mallar ve Standart Mallar (Akkermans, 1989: 81-82; Le Mière – Nieuwenhuyse, 1996:126).

Geç Neolitik/ Pre-Halaf Çanak Çömleği: Bu dönemi temsil eden 11-7. tabakalardan bulunan çanaklar ağırlıklı olarak **Standart Mallar** grubuna aittir ama diğer mal gruplarına da az da olsa rastlanmıştır. **KYAM** mal grubu yerleşmede sayıca en az bulunan çanak çömlek grubudur. Bu mal grubunda yoğun oranda mineral katkı vardır; bitkisel katkı neredeyse görülmemektedir (Le Mière – Nieuwenhuyse, 1996:126-127). **Gri-Siyah Mallar** grubu; dış yüzeyleri gri yada siyah renkli; ince taneli mineral ve küçük kıyılmış bitkisel katkılı, nitelikli hamuru olan parçalarla tanımlanmıştır. Bulunan malzemenin çoğu açkılıdır. Bu mal grubuna 11. ve 9. tabakalarda rastlanmamıştır; diğer tabakalardan da az sayıda bulunmuştur. **Mineral Katkılı Kaba Mallar** grubuna ait parçalar; yoğun oranda büyük mineral katkılı, beyazımsı ya da gri hamurlu, açkılı, devetüyü ve gri renkli yüzey ile tanımlanmışlardır. Bazı parçaların iç veya dış yüzeylerinde bitum ya da is olabilecek siyahlaşmış izlere rastlanmıştır. Bu izlere dayandırılarak bu kapların pişirme kapları olabileceği belirtilmiştir. Belirtilen mal gruplarına dahil edilemeyen parçalardan oluşan Standart Mallar kendi içinde çeşitliliği olan bir gruptur. Genel olarak değerlendirildiğinde bu mal grubuna ait parçaların % 95'i bitkisel katkılıdır, çok nadir olarak mineral katkı kullanıldığı bilinmektedir. Ağırlıklı olarak küçük kıyılmış bitkisel katkılı olan parçaların yüzey renkleri devetüyü ya da kırmızımsı pembedir. Bulunan çanakların neredeyse yarısı gri özlüdür (A.e., s: 128-129). Bu mal grubuna ait parçaların elde açma, kalıp ve şerit tekniklerinin ayrı ayrı ya da bir arada kullanılarak yapıldığı saptanmıştır (Van As – Jacobs, 1989: 217, 221, 224). Çoğu çanak sıyrılarak düzeltilmiştir; bu işlemin yapıldığını destekleyen keskin sıyırma izleri yüzeyden takip edilebilmektedir; bitkisel katkı izlerinin yer değiştirmesiyle oluşturduğu derin izler görülmektedir. Bu işlem; çanak deri sertliğine ulaştıktan sonra yapılmıştır. 2. tabakada sıvazlama tekniğinin arttığı; açkılama işleminin ise son tabakada yaygın olduğu belirlenmiştir (Akkermans, 1989: 87-88) ve aynı oranda kırmızı ya da kahverengi astara da rastlanmıştır. Bu mal grubunun kendi içindeki çeşitliliği bazı parçaların daha nitelikli olmasıyla kendini belli eder ancak bu özellik

alt ayrımlar yapılacak kadar yeterli görülmemiştir (Le Mière – Nieuwenhuyse, 1996:136).

Bulunan parçalardan dört ana biçim grubu belirlenmiştir: kaseler, çanaklar, çömlekler ve Husking-Tray türü kaplar. Husking-Tray türü kaplar alt tabakalarda nadiren bulunmuş, en üst tabakada ciddi bir artış göstermiştir (Akkermans, 1989: 84). Biçim verebilen ağız parçalarına bakıldığında büyük çoğunluğu açılan ağızlı kapların oluşturduğu anlaşılmıştır (Le Mière – Nieuwenhuyse, 1996:fig.3.2, nos.13-20). Dik yükselen kenarlı ve daralan ağızlı kapların da olduğu belirlenmiştir (A.e., fig.3.2, nos.6-12, 1-5). Çapları 3-35 cm arasında değişen ağız parçalarının yanı sıra bulunan dik ve içbükey boyun parçalarının gövde ile ilişkileri anlaşılamamıştır. İncelenen gövde parçaları ağırlıklı olarak dışbükeydir, daha az olarak dik yükselen kenarlı ve içbükeydir. Bulunan dip parçaları ağırlıklı olarak basit, düz ve yuvarlatılmıştır. Dip çapları 4-28 cm arasında değişiklik göstermektedir. Delikli ve deliksiz tutamaklara da rastlanmıştır (A.e.,s:133).

Bulunan parçaların % 88'i bezemesizdir (Akkermans, 1989: 90). Bezemeli parçalarda boya, kabartma, çizi, baskı ve açkı bezeme görülmektedir. Boya bezeme çok yaygın iken açkı bezeme çok nadir olarak uygulanmıştır. (Le Miere-Nieuwenhuyse, 1996: 136).

Geçiş Evresi Çanak Çömleği: Bu evrede bir önceki evreden bilinen mal gruplarının devam ettiği ama bunlara ek olarak üç yeni mal grubunun ortaya çıktığı anlaşılmıştır. **KYAM** grubunda bu evreye ait tabakalarda görülen değişiklik kenar kalınlığının artmasıdır; **Gri–siyah Mallar** grubunda görülen değişim bitkisel katkının görülmemesidir; **Mineral Katkılı Kaba Mallar** grubunda görülen değişiklik ise 4. ve 5. tabakalarda artış göstermesidir. **Standart Mallar** yine bu evrede yoğun olarak bulunan gruptur. Çok fazla değişiklik göstermeyen bu mal grubunda ilk kez bu evre tabakalarında krem ve turuncumsu-kırmızı yüzey renkleri görülür (A.e., s: 144, 146-147). Bu evrede ortaya çıkan 3 yeni mal grubu hamur, fırınlama, yüzey işlemleri, bezeme özellikleri ve biçim özelliklerine dayanılarak faklılaşmış ve tanımlanmıştır. **Standart Nitelikli Mallar**, **Turuncu Nitelikli Mallar** ve **Nitelikli Boyalı Mallar**

olarak adlandırılan bu mal grupları genel olarak özenli mallardır. Standart Nitelikli Mallar grubuna ait parçaların hamuru oldukça niteliklidir; ya hiç katkı görülmez ya da az miktarda mineral katkı vardır. Genelde parçalar iyi fırınlanmıştır. Ağırlıklı olarak sıvazlanmış olan yüzeyler çoğunlukla devetüyü ve krem renklidir, daha az sıklıkta ise yeşilimsi, gri ve kırmızımsı-kahverengidir. Parçaların % 25'i kendinden astarlı, % 87'si boyalıdır. Az miktarda ise hem boya hem de baskı bezeme tekniklerinin birlikte uygulandığı parçalar vardır. Çoğu parçada tekrar kullanım izleri olduğu anlaşılmıştır (A.e., s: 158, 160-167). Turuncu Renkli Nitelikli Mallar, pembemsi-turuncu yüzey rengine ve turuncu-kırmızı boya rengine sahip olan parçalar; ağırlıklı olarak kum katkılıdır. Üçte ikisinde boya uygulaması görülen bu mal grubunda baskı ve çizi bezemeye rastlanmamıştır. Kaseler ve çömlekler tanımlanan kap biçimleridir (A.e., s: 168,169). Nitelikli Boyalı Mallar, neredeyse tümünde katkı görülmeyen bu mal grubuna ait parçaların hamuru oldukça niteliklidir. Bulunan parçaların % 80'i açkılı olan bu mal grubunda kalan parçalar sıvazlanmıştır. Az sayıda hem boya hem de baskı bezemenin birlikte uygulandığı görülmüştür. "S" biçimli kaseler ve dışa eğik boyunlu çömlekler saptanan biçimlerdir (A.e., s: 169-170).

Sabi Abyad I yerleşmesinin yanında yer alan **Sabi Abyad II** yerleşmesinde Geç PPNB ve Erken PN Dönemleri'ne tarihlenen (kal. MÖ 7550-6850) sekiz tabaka tanımlanmıştır. 8-2. tabakalar Geç PPNB dönemini, 1. tabaka ise Erken PN dönemini yansıtmaktadır (Verhoeven, 2004: 179). Tell Sabi Abyad II yerleşmesinin Erken PN tabakaları Tell Assouad, Tell Damishliyya, Tell Sabi Abyad I yerleşmelerinde de bilinmektedir. Bu yerleşmelerden elde edilen C14 tarihleri MÖ 6900 – 6500 (kal.) arasındadır ve Kuzey Suriye çanak çömleği için en erken verileri içerirler. Sabi Abyad II yerleşmesinden bulunan az sayıdaki çanak çömlek 1. tabakaya ait büyük bir çukurdan (A çukuru) gelmiştir. Yüzeyden itibaren kazılan bu çukurda görülen küllü dolgunun içerisinden 137 adet çanak çömlek parçası ve bununla beraber çeşitli küçük buluntu bulunmuştur. Bu tabakaya ait mimari öğeye rastlanmamıştır; yerleşmenin büyük kısmının bu dönemde terk edilmiş olduğu anlaşılmıştır (van As, Jacobs – Nieuwenhuyse, 2004: 97-98).

Çanak Çömlek

Bulunan çanak çömlek parçalarının % 85'i **bitkisel katkılı**dır. Bitkisel katkı genellikle 1 mm.den büyük ve yoğun miktardadır ancak az oranda daha özenli, küçük bitkisel katkılı (1mm.den küçük) parçalar da vardır. Bitkisel katkının yanı sıra küçük, siyah renkli mineral katkının görüldüğü parçalar da yaygındır (%73 oranında). Bazen de küçük tanecikli kireçtaşı katkı görülmüştür. Parçaların %15'inde ise bitkisel katkıya rastlanmamış ve bunların küçük mineral katkılı olduğu belirlenmiştir (Nieuwenhuyse, 2000: 2). Teknolojik olarak da çalışılan malzeme, tek bir grubu kapsasa da türdeş olmayan heterojen olmayan grupları içermektedir. Genel olarak kalın kenarlı olan parçaların kenar kalınlığı her bir parçada çeşitlilik gösterirken tek bir parça da bile değişken olduğu görülür (van As, Jacobs – Nieuwenhuyse, 2004: 98, 100). İnce cidarlı kaplarda sadece ince bitkisel katkı vardır. Bitkisel katkının yanı sıra, kilin kendi yapısından kaynaklı olabilecek mineral taneleri de çeşitli oran ve boyutlarda görülmüştür (A.e., s:101). Çoğu parça koyu griden, çok koyu griye çeşitlilik gösteren özlere sahiptir. Bu da bulunan çanakların indirgenmiş ortamlarda pişirildiğini göstermektedir. Koyu özlerin aksine dış yüzeyler genellikle çok açık kahverengi, açık gri ve pembe gibi açık renklidir. Hamur renkleri ise açık kahverengi, açık sarımsı kahverengi ve pembe tonlarında değişiklik göstermektedir. Yapım tekniklerine bakıldığında şerit yönteminin ve elde açma yönteminin yoğun olarak kullanılmış olduğu anlaşılmıştır; levha ya da diğer yöntemlere rastlanmamıştır. Kap ana biçimlendirmenin ardından olasılıkla ıslak sıvazlanmıştır. Bazen de açkılanmış olduğu görülmüştür. Bazı parçalara dikkatli bakıldığında açkılamanın başlangıcı olabilecek çok iyi sıvazlanma örnekleri oldukları dikkati çekmiştir. Bütün yüzey işlemleri üstünkörü yapılmış, hiçbir parça iyi çalışılmamıştır (A.e., s: 104, 105). Fuara, Le Miere ve Nieuwenhuyse'a[28] göre bu

[28] Ayrıntılı bilgi için bkz:

Fuara, J. M. 1996. "Un Conjunt Ceramic del VIII milleni B.P. a la vall de l'Eufrates: les produccions de Tell Haloula". , Universitat Autonoma de Barcelona.

Le Miere, M. 1986. "Les prémieres céramiques du moyen Euphrate". **Ph. D. Dissertation Université Lumiére**, Lyon.

mal grubu için farklı biçim tipolojileri oluşturmak zordur; çeşitli biçimsel kategoriler kolayca birbirlerine geçebilir. Ana biçim dışbükey kaseler ve daralan ağızlı/ torba biçimli kaplardır. Dik yükselen kenarlı kaplar çok tipiktir ve bu biçimlerde kaba dikey kulpların kullanımı yaygındır (A.e., s:100-101).

Pre-Halaf Standart Mallarıyla Karşılaştırma: Yaklaşık olarak MÖ 6900'de görülmeye başlayan (Kuzey Suriye için) bitkisel katkılı çanakların üretimi bin yılı aşkın bir süre boyunca devam etmiştir. Standart Mallar olarak bilinen çanak çömlek grubu, Erken Halaf Özenli Malları'na doğru gelişim göstermişlerdir. Yaklaşık olarak MÖ 6100–5800 arasına tarihlenen Sabi Abyad II yerleşmesinden elde edilen erken çanaklarda, Pre-Halaf Standart Mallar grubuna ait çanaklarda olduğu gibi organik katkı yaygındır. Ancak yüzey işlemleri erken çanak çömlek grubunda daha kabacadır. Stratigrafik konteks olmadan her iki mal grubunu ayırmak zordur. Bunun yanı sıra belirgin farklılıkları da vardır. Erken çanakların hamuru daha kabadır, plastikliği olmayan katkı çok daha yoğundur ve biçimlendirilmeye sonraki kadar özen gösterilmemiştir. Erken çanak çömlek grubunda biçimler daha basittir. Pişirme işlemleri geç dönemdekinde çeşitlenmiştir (A.e., s:105-106).

III. 5. 3. 4. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME

Bu bölge yerleşmelerinden elde edilen veriler doğrultusunda yerel bir kronoloji oluşturulmuştur. I. Evre PPN Dönemi'ni, II. Evre PN Dönemi'ni, III. Evre Halaf Dönemi'ni yansıtmaktadır. PN dönemini yansıtan II. Evre ise üç alt evreye ayrılmıştır.

Balık II A: En erken PN Dönemi'ni yansıtan bu evre bitkisel katkılı kaba mallar ile temsil edilir ancak, aynı zamanda mineral katkılı mallara da rastlanmıştır. Erken örnekler Tell Assouad'ın alt tabakalarından (VII-VIII), Tell Damishliyya'nın üst

---

Nieuwenhuyse, O. 2000. "Early Pottery: The Ceramics From Level 1", **Tell Sabi Abyad II – The Pre-Pottery Neolithic B Settlement**, ed. by. M.Verhoeven – P.M.M.G. Akkermans, Nederlands Historisch – Archaeologisch Institut: Istanbul.

tabakalarından (3-7) ve Sabi Abyad 1'in en alt tabakası (11) ile Sabi Abyad 2'nin en üst tabakasında (1) tanımlanmıştır. Bitkisel katkılı kaba mallar için ortak öğe yassı tutamaklar, yatay delikli dikey tutamaklardır. Bu evreyi temsil eden bu yerleşmeler arasında bazı farklılıklar da vardır. Mineral katkılı malların oranı Tell Assouad yerleşmesinde % 17 iken, Tell Damishliyya yerleşmesinde yalnızca % 1'dir. Sabi Abyad 2 yerleşmesinde ise - PN dolgularına sınırlı bir alanda rastlanması nedeniyle de olabilir- mineral katkılı mallar görülmemiştir . Ayrıca Tell Assouad yerleşmesinde boyalı parçalara rastlanırken Tell Damishliyya'da görülmemiştir. (Akkermans, 1993: 111, 117; Verhoeven-Kranendonk, 1996: 27-28, Verhoeven, 2004: 179; Le Miére- Nieuwenhuyse, 1996: 126-129). Bu evrede görülen diğer mal grupları ise ithal mallar olarak değerlendirilen az sayıda bulunan KYAM ve Sabi Abyad 1 yerleşmesinin en alt tabakasından bulunan astarlı ve boyalı mallardır (Le Miére-Nieuwenhuyse, 1996: 127, 141). Bütün bu veriler değerlendirildiğinde; Sabi Abyad 2 yerleşmesinden bulunan çanak çömleğin öncül biçimleri yansıttığı; Tell Assouad ve Tell Damishliyya'nın ilk örnekler ile beraber daha da çeşitlenmiş bir grubu yansıttığı ve Sabi Abyad 1 yerleşmesi en alt tabakasının da bütün bu mal gruplarının gelişimini yansıttığını söyleyebiliriz. Bu evre için temel sorun açkılı mineral katkılı malların tanımıdır. Bu mal grubunun yeni verilerle belirginleşen, ilk mal gruplarıyla (Siyah Mallar, Kerkh Malı vb.) olan ilişkisi çok açık belirtilmemiştir.

Balık II B: Bu evre yapılan kazılarda saptanamamıştır ancak gelişime göre değerlendirildiğinde böyle bir ara geçişin olması öngörülmüştür (Akkermans, 1993:111).

Balık II C: Bu evre Sabi Abyad 1 yerleşmesi Pre-Halaf [29] tabakalarını yansıtmaktadır (A.e.). Bu evrede önceki evre mallarının çeşitlemesi ve daha nitelikli malların görülmeye başlandığı saptanmıştır. Gri- siyah malların oranında artış

[29] Bazı yayınlarda Pre Halaf/Geç Neolitik (Le Miére- Nieuwenhuyse, 1996: 126) olarak bir arada verilmiş bazılarında ise Geç Neolitik dolgularının bir önceki evrede bahsettiğimiz en alt tabakayla temsil edildiği belirtilmiştir.

gözlenmiştir. Mineral katkılı mallarda ise bitumla yapılmış bezekler görülmeye başlanmıştır (Le Miére- Nieuwenhuyse, 1996: 126-129).

Final Balık II C- III A: Pre-Halaf ile Halaf geçişini yansıttığı belirtilen bu evre en iyi Sabi Abyad yerleşmesinde tanımlanmıştır. Bu evrede bir önceki evreden devam eden mal gruplarının yanı sıra yeni mallar görülmeye başlanır. Standart Nitelikli Mallar, Turuncu Nitelikli Mallar ve Nitelikli Boyalı Mallar olarak tanımlanan gruplar diğer yerleşmelerde görülmemiştir (A.e., s: 144-147).

III. 5. 4. DİCLE VE HABUR VADİSİ

Ele aldığımız bu gölge batıda Habur Vadisi, kuzeyde ve doğuda Dicle Nehri ile tanımlanmıştır. Fırat Nehri'nin önemli kollarından biri olan Habur Nehri; Mardin de doğar, güneydoğu yönünde akarak Suriye'ye ilerler ve Deyrü'z Zor kentinin güneydoğusunda Fırat'la birleşir. Suriye'nin kuzeydoğusundaki el-Cezire bölgesinin verimli topraklarının sulanmasında önem taşır (Nishiaki, 1992: 97). Dicle Nehri; Güneydoğu Toroslar'da doğar ve kaynaktan çıktıktan sonra güneydoğuya doğru dar ve derin vadilerden geçip Diyarbakır şehrinin bulunduğu lav sahanlığının doğu kesimine paralel akar. Burada nehir vadisinin tabanı 600 m.ye iner. Diyarbakır'ın güneyinde 8 km mesafede doğuya yönelir. Raman Dağının güney eteklerinde dar boğazlardan geçerek Botan Suyu ile birleşerek onun doğrultusunda güneye döner. Dicle, Irak topraklarında dar boğazları aşar Musul'da Büyük ve Küçük Zap sularıyla birleşir.

Bu bölge Dicle ve Habur Nehirleri'nin oluşturduğu coğrafi alanlar temel alınarak oluşturulmuş; Habur Nehri, Fırat ve Dicle arası bölgeyi temsil ettiğinden ayrı değerlendirilmemiştir.

III. 5. 4. 1. GİNNİG

Irak'ta El-Cezire Bölgesi'nin kuzeyinde yer alan Ginnig yerleşmesi; ilk olarak 1986 yılında, T. J. Wilkinson tarafından yürütülen yüzey araştırmasında saptanmıştır. 1988 yılında S. Campbell'ın bilimsel başkanlığında yürütülen kazı çalışmasında Çanak Çömlekli Neolitik Dönem bulguları saptanmış; kazılan, yüzeye yakın dolgu iyi tanımlanmış ama çalışmanın kısa süreli olmasından dolayı yerleşmenin tabakalanması tamamıyla anlaşılamamıştır (Campbell-Baird, 1990:65).

Yapılan çalışmada anlaşıldığı kadarıyla; genel olarak mimaride kerpiç tuğla kullanılmıştır. Korunmuş duvar yüksekliği yaklaşık 20-30 cm olan; hemen yüzey toprağının altında saptanan, neredeyse tüm planı anlaşılan bir yapı açığa çıkarılmıştır. Kuralsız/düzensiz bir planı olan bu yapı, kerpiç tuğla duvarlı ve sıkıştırılmış alçı tabanlıdır. Genel olarak duvarlar kalındır ve kalın olmayan duvarlarda da payanda olduğu saptanmıştır. Yapının; küçük odaların/birimlerin birbirine eklenmesiyle gelişmiş olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle de düzensiz planlı bu yapının gelişim/yenileme evrelerini anlayabilmek mümkün olmamıştır. Açılan bütün duvarların; yapının ana duvarları olmadığı, bazılarının seki gibi yapısal öğe parçaları olduğu düşünülmektedir. Bu yapıyı oluşturan odalardan bazılarının çok küçük olması nedeniyle de bu alanların depolama amaçlı kullanıldığı yorumu yapılmıştır. Çoğu odada görülen iki yenileme tabanının varlığı yapının iki evresi olabileceğini düşündürmüştür (A.e., s: 65-67).

Yerleşme sürtme taş alet yapım geleneğinde, Nemrik yerleşmesi buluntuları ile benzerdir. Sivriltilmiş taş aletler yaygın buluntulardandır. Yontmataş endüstrisinde görülen dilgiler erken Çanak Çömlekli Neolitik Dönem buluntuları ile benzerlik gösterir. Bu dönemde çok yaygın olan Byblos ok uçlarına Ginnig'de rastlanmamıştır. Alet çeşitlemesini ön kazıyıcılar, kalemler ve orak bıçakları oluşturmaktadır (A.e., s:76).

Çanak Çömlek

Yerleşmede düzensiz bir dağılım gösteren çanak çömlek buluntu grubuna ait toplam 313 parça bulunmuştur. Üst dolgulara ait çukurlardan elde edilen çanak çömlek parçaları, yerleşmede açığa çıkarılan yapı evresinden daha geç bir süreci yansıtır ancak aralarında çok da fazla bir zaman farkı olmadığı belirtilmiştir.

Yerleşmeden elde edilen bütün parçalar **kaba, yoğun bitkisel katkılı**dır ancak bazen az oranda mineral katkının da görüldüğü saptanmıştır; kireç ve gri taşçık gibi mineraller, kullanılan kilin kendi yapısında da olabilecek katkılardır. Bulunan çanak çömlek parçaların neredeyse tamamı düşük ısıda pişirilmişlerdir. Çoğunlukla gri özlü olan parçaların kenar kalınlıkları 8-15 mm arasında değişiklik göstermektedir. İnce kenarlıların daha özenli ve daha ince bitkisel katkılı oldukları gözlemlenmiştir. Hemen hemen bütün parçaların yüzeyleri kabaca sıvazlanmış, katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiştir. Çok az parçada, çok ince kırmızı astar olduğu görülmüştür. Parçaların kırıklarından ve kesitlerinden anlaşıldığı kadarıyla şerit ya da levha tekniği kullanılarak yapılmışlardır.

Toplam 313 parçadan biçim verebilen sadece 20 tanesidir. 11 ağız parçasından anlaşıldığı kadarı ile yarı küresel kaseler ile yayvan kaplar en yaygın görülen biçimdir. Tam profil veren, omurgalı tek bir parça bulunmuştur. Bu parçanın Bukras ve Umm Dabaghiyah yerleşmelerinde bulunanlarla benzer olduğu belirtilmiştir. Diğer biçimlerinde, erken Çanak Çömlekli Neolitik Dönem yerleşmeleriyle paralellik gösterdiği anlaşılmıştır. Bulunan 7 düz dip parçasının genelinin kenarları yuvarlatılmıştır; sadece üç parçada hafifçe dışa çekilmiş olduğu görülmüştür. Yerleşmeden bulunan çanak çömlek grubunda; özenli ve bezemeli parçaların olmaması Umm Dabaghiyah, Yarım Tepe I, Tell Sotto ve Telul eth-Thalathat yerleşmeleri ile farklılığının sebebidir. Belirtilen yerleşmelerde az da olsa daha özenli mallar vardır ve bezeme yaygındır. Ancak temelde; Ginnig çanak çömleği, adı geçen yerleşmelerin çanak çömlek gruplarıyla benzerdir. Kuzey Suriye'deki Tell Assouad, Tell Damishliyya yerleşmelerinin çanak çömlek gruplarıyla da hamur açısından benzerdir ama biçim olarak farklıdır (A.e., s: 68-70).

III. 5. 4. 2. KÜLTEPE

Kuzey Irak'ta, Sincar Ovası'nda yer alan Kültepe yerleşmesi iki höyükten oluşmaktadır, Kültepe II sadece yüzey buluntularından bilinmektedir ve Proto-Hassuna Dönemi'ne aittir. Aynı dönemi yansıtan Kültepe I ise 1975 ve 1976 yıllarında Sovyet bir ekip tarafından kazılmış ve yerleşmede dört evre olduğu saptanmıştır (Bader, 1993: 56).

En erken evre olan **1. Evre**'de dörtgen bir yapı açığa çıkarılmıştır. Yığma kerpiç olan duvarların kalınlığı yaklaşık 40 cm.dir. Tabanı ve duvarları ince bir kille kaplanmıştır. **2. Evre**de tanımlı bir mimari bulunamamıştır. **3 ve 4. Evre**ler yoğun tahrip olmuştur ancak küçük dörtgenimsi yapı kalıntıları ile birlikte sıvalı tabanlara ve depolama kaplarına rastlanmıştır (Merpert vd, 1981: 26).

Yerleşmede bulunan taş buluntu grupları arasında boncuklar, bilezikler, havan ve havanelleri görülürken, kil ağırşak, kemik bız ve iğneler diğer buluntu gruplarıdır. 1. Evre'de bulunan üç taş kap, Tell Sotto ve Umm Dabaghiyah yerleşmelerinde bulunanlar ile benzerlik göstermektedir (A.e.: 27-28).

Çanak Çömlek

1. Evre çanak çömleği, yoğun aplike bezemeli **kaba malları** ve az sayıda **iyi açkılanmış** çanak çömlek parçasını yansıtmaktadır. İnce kenarlı, açkılı ve genelde boya bezemeli olan ve iyi arındırılmış kilden yapılmış bitkisel katkılı bir mal grubuna ait bu kaplar düşük ateşte pişirilmiştir. Kil rengi kırmızımsıdan griye değişiklik gösterir. Parçaların ağız kısmında kırmızı aşı boyası ile bant yapılmış ya da tümüyle kaplanmıştır (Bader, 1993:58).

2-4. Evrelerde her iki mal grubunun sayısında artış görülmektedir. Nitelikli malın sayısında artış görülürken, boya motifleri de karmaşıklaşmıştır. Bazı parçalar özellikle arkaik Hassuna özelliği taşımaktadır (Merpert vd., 1981: 26).

III. 5. 4. 3. UMM DABAGHİYAH

Irak'ta Hatra İli'nin 15 km batısında yer alan Umm Dabaghiyah yerleşmesi (Kirkbride, 1972:3); 1971–1975 yılları arasında D. Kirkbride bilimsel başkanlığında kazılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda, Proto-Hassuna Dönemi'ne tarihlenen, 12 tabakayı kapsayan 4 evre tanımlanmıştır (Kirkbride, 1973: 1-2).

En üstteki **I. Evre**'de, tarımsal faaliyetler sebebiyle çok fazla tahrip olduğundan, tanımlı bir mimariye rastlanmamış; plan vermeyen duvarlar ve tabanlar açığa çıkarılmıştır. Bu evrede bulunan çok sayıdaki taş kap *in-situ* olarak taban üzerlerinden bulunmuştur (A.e., s: 3-4). **II. Evre** yapısına ait orta alan; yaklaşık olarak 15 x 12 m.lik bir kaldırım niteliğinde olduğu düşünülen, yoğun bitkisel katkılı kil levhalarla döşelidir. Yapı birimleri bu orta alanın doğu ve batı sınırlarına konumlandırılmış, kuzey bölümüne doğru devam ettirilerek tamamlanmıştır. Bu evre yapıları alt evrelere oranla daha özensiz yapılmışlardır. Batı taraftaki yapıda, boyutları değişken, orta alana açılan küçük odalar olduğu görülmüş ve bunların olasılıkla depolama alanları olduğu bildirilmiştir. Bu yapının duvarları ve tabanı sıvalıdır; bazı yerlerde de kırmızı boya izlerine rastlanmıştır (A.e., s: 3). II. Evre'nin hemen altında kesintisiz olarak başlayan **III. Evre** mimarisi üst evre ile neredeyse aynı plana sahiptir. İşlevsel alanlar II. Evre'den daha büyüktür. Genel olarak bu evre mimarisi batı tarafta işlik alanları, avlular, ocaklar ve depolama alanları; diğer üç taraf ise iki ana blok halindedir (Kirkbride, 1974: 206). Bu evrede bazı duvar resimleri açığa çıkarılmıştır. **IV. Evre**'de sıkıştırılmış toprak yada yığma kerpiç duvarları olan uzun dörtgen yapılar açığa çıkarılmıştır. 1.50 x 2.00 m boyutlarında odaları olan bu yapının, odalar arasında payandalarla belirginleştirilmiş kapı girişleri olduğu anlaşılmıştır (Kirkbride, 1975: 6, 7).

Yerleşmeden bulunan küçük buluntuların evre dağılımı yapılmamış olduğundan burada da genel olarak değerlendirilecektir. Yontmataş alet endüstrisine ait buluntuların % 93'ünü çakmaktaşı, % 6.3'ünü obsidyen ve geri kalanını ise diğer taş türleri oluşturmaktadır (Matthews, 2000: 59). Obsidyen kullanımı alt tabakalarda

daha yoğunken üst tabakalara doğru azalmıştır. En yoğun bulunan alet tipleri dilgiler, yongalar, bıçaklar, kazıyıcılar ve delicilerdir. Ok uçları, kalemler ve orak bıçakları az miktarda bulunmuştur (Kirkbride, 1972:11). Sürtmetaş alet endüstrisini kireçtaşından ve kumtaşından yapılmış öğütme taşları, havanlar, açkılı taş kaplar, ağırşaklar ve boncuklar oluşturmaktadır. Çok sayıda kemik spatulalar, bızlar ve uçlar da bulunan diğer buluntulardandır. Üç adet kadın figürininin (A.e.,s: 8) yanı sıra bulunan yaklaşık 2400 adet kil top dikkat çekici buluntulardandır (Matthews, 2000: 59).

Çanak Çömlek

Genel olarak kaba ve orta kaba mallar ağırlıktadır. Kaba Mallar dışında, erken evrelerden (Tabaka 12-5) gelen çanak çömlek parçaları, sonraki evre mallarına kıyasla daha nitelikli, daha iyi pişmiş ve daha ince katkılıdır. **Kaba Mallar**ın üretiminde kullanılan kil yoğun sap-saman katkılıdır, bazı parçalarda ise kile taşçık katkı eklenmiştir. Gri ve siyah özler genel olarak fırınlamanın kısa süreli yapıldığını göstermektedir. Ağırlıklı olarak şerit tekniği ile yapılmışlardır. Dış yüzeylerde bitkisel katkı negatif izleri belirgindir. Genelde krem ya da beyazımsı olan astar orta veya iyi nitelikli kaplarda kullanılmıştır. Bezemelerden yola çıkılarak çanak çömlek 4 gruba ayrılmıştır: **açkılı, boyalı, kabartma ve çizi bezemeli**. Çoğu bezemesiz olan çanak çömleğin biçimleri genelde basit ve yuvarlak omurgalıdır. Açkılı mallar en alt evrede yoğun ve daha kalitelidir. Arındırılmış, pembemsi kahve kilden, bazen çok az kum katkılı, iyi pişmiş, ince kenarlı ve iyi açkılanmış parçalarla temsil edilir. (Kirkbride, 1972: 8-9). Boya bezemede uygulanan motifler genellikle noktalar, yuvarlaklar, yılan benzeri bezekler, virgüller ve düz çizgi denemeleridir. 7. tabakada, kalın, dik çizgiler arasında yapılmış şevronlar ortaya çıkar ve üst evrelerde de devam eder. Çoğu krem astar üzerine yapılmışken, az sayıdaki parçada astar yoktur. Üst evrelerde, daha az sayıda boyalı parça bulunmuştur. Çoğunda düz çizgi bezekler ve şevronlar vardır. Arkaik Hassuna benzeri bir küçük parça bulunmuştur. Tüm tabakalarda bulunan boyalı grubunun yarısından fazlasında, bazen ağzın dışında bazen içinde bazen her ikisinde bant vardır. Kabartma bezekli mallar tüm evrelerde yaygın olarak görülür. Çeşitli yumrular, delikli tutamaklar, basit bantlar ve yatay tutamaklar (Kirkbride, 1973: plate XI, 24) badem göz (coffee bean) biçimli ve aycık

belirgin bezek biçimleridir. Bunlara ek olarak insan ve az hayvan betimi vardır (A.e., s: 6). Çizi bezemeli mallar ağırlıklı olarak üst tabakalarda tanımlanmış; 4. tabakadan öncesinde rastlanmamıştır (Kirkbride, 1972: 10).

III. 5. 4. 4. TELL SOTTO

Kuzey Irak'ta Sincar Ovası'nda yer alan Tell Sotto yerleşmesi ilk olarak 1971 yılında V.A. Bashilov ve V.I. Gulaev tarafından tespit edilmiştir. 1971-1974 yılları arasında N. O. Bader bilimsel başkanlığında kazı çalışmaları yapılan yerleşmede, 7 tabakayı kapsayan 4 ana evre saptanmıştır. En alt tabaka Proto-Hassuna Dönemi'ne, diğer tabakalar ise Hassuna dönemine tarihlenmektedir (Bader, 1993: 41-43).

Tell Sotto'nun en erken evresi olan **4. Evre**'yi yansıtan 7. Tabaka mimarisi; oldukça iyi korunmuş dörtgen planlı, çok odalı yapılarla tanımlanmıştır. Açığa çıkarılan yapıların birçok yenileme evresi olduğu eklenen odalardan anlaşılmıştır. Odaların arasında uzun koridoru olan yapılardan birinin içinde hayvan kemikleri, çömlek içinde çocuk gömüleri, öğütme taşları ile beraber bulunan depo kapları, fırınlar, çanak çömlek parçaları ve çeşitli aletler bulunmuştur. Bu evin dış duvarlarına bitişik bir kısmı tabana gömülü depo kapları, fırınlar ve tahıl kurutma yerleri açığa çıkarılmıştır. **3.Evre**'ye ait 6-4. Tabakalar arası dolgularda fırın ve ocakların dışında başka bir mimari kalıntıya rastlanmamıştır. **2. Evre**'yi yansıtan 3. Tabaka tanımlı bir mimari öğe içermemektedir. **1.Evre**'de de tanımlı bir yapı kalıntısına rastlanmamış; doğrultusu anlaşılamayan duvar sıraları ve sıvalı taban parçaları açığa çıkarılmıştır (A.e., s: 43-44).

Yerel kaynaklardan elde edilen çakmaktaşından ve az miktarda obsidyenden yapılan yontmataş aletler arasında kazıyıcılar ağırlıklı olarak yer almaktadır. Yassı baltalar, keskiler ile mermer kap ve bilezikler ise sürtme taş buluntulardır. Kemik bızların yanı sıra sapan taneleri, ağırşaklar ve kadın figürinleri bulunmuştur (Matthews, 2000:61).

Çanak Çömlek

Yerleşmenin en erken kültür evresi, Yarım Tepe I in üst evrelerinde bulunmuş olan çanak çömlek ile benzerlik gösteren, çizi bezemeli standart Hassuna çanak çömleğini içerir. İkinci evre, geniş ve kaba yapım Hassuna mallarıyla temsil edilir. Üçüncü evrede yuvarlatılmış ağızlı kaplar görülmektedir. Kapların dış yüzeyi açkılıdır ve aşı boyalıdır. Bu kombinasyon Tell Hassuna'da görülmemesine karşın Yarım Tepe I'in alt tabakalarında bulunmuştur. Bu evrede az miktarda bulunmuş olan bir grup; renk, mal ve fırınlama açısından Tell Sotto'nun genel çanak çömlek malları özelliklerinden farklıdır. Hamuru sık dokulu ve ezilmiş deniz kabuğu katkılı, hamur ve yüzey rengi koyu kiraz rengi olan, açkılı yüzeyli, üzerinde bezemesi bulunmayan bu parçaların, başka bir yerden getirildikleri düşünülmektedir. Yarım Tepe I'in 8. tabakasında da bu gruba ait 2 adet parça bulunmuş ve N.Y. Merpert tarafından bu höyüğe Tell Sotto'dan ithal edildikleri şeklinde yorumlanmıştır. Ancak, bu parçalar Tell Sotto'nun yerel üretilmiş mallarına da aykırı olduğundan, bu yorum doğru bir saptama değildir. Bu tür çanak çömlek, Anadolu'da Mersin'in 26., Çatal Höyük'ün 2. ve Sakça Gözü'nün 1. ve 2. tabakalarından bilinmektedir. Tell Sotto'nun en alt evresinde bulunan çanak çömlek parçaları, ağızda basit ve zoomorfik bezek içeren kaba mallardır. Genelde omurgalı kase biçimine sahip olan bu mal grubunda ayrıca kadeh, tekneler, dörtgen kaplar da görülmektedir (A.e., s: 45, 46).

III. 5. 4. 5. TELL KASHKASHOK

Kashkashok yerleşmesi; ilk olarak 1985 yılında, T. Matsutani başkanlığında, Habur Vadisi'nde yapılan yüzey araştırmasında saptanmıştır. Suriye'de, Habur Nehri'nin bir kolu olan Wadi al Aweiji'nin kıyısında saptanan dört yan yana höyük Kashkashok adı altında numaralandırılarak tanımlanmıştır. I numaralı höyükte kazı çalışması yapılmamış ancak yüzey buluntularına dayanılarak Halaf Dönemi'ne tarihlendirilmiştir; II numaralı höyük 1987-1988 yıllarında T. Matsutani bilimsel başkanlığında kazılmıştır; III numaralı höyük Halep Müzesi adına A. Suleiman'ın bilimsel başkanlığında kazılmış, ağırlıklı olarak Uruk ve az sayıda çanak çömlek

parçasıyla tanımlanan Hassuna Dönemleri'nin varlığı saptanmıştır; IV numaralı höyükte de bugünkü köy yerleşmesi tarafından tahrip edilmiş olması nedeniyle kazı çalışması yapılamamıştır (Matsutani, 1991: 4-5).

Kazılan höyüklerden Kashkashok II' de dört evre tespit edilmiştir. Olasılıkla İslami dönemde kullanıldığı düşünülen, yüzey toprağı ile karışmış olan **1. Evre**; yerleşmenin saptanabilen en geç evresidir. **2. Evre**; Obeyd ve Uruk dönemlerine ait mezar çukurlarıyla tanımlanmıştır. **3. Evre** ile **4. Evre** ise Proto-Hassuna dönemine tarihlenmektedir. Üst dolgu çukurlarıyla tahrip edilen 3. Evre dört tabakaya ayrılmıştır; en alt tabakada kerpiç tuğla duvarlı bir oda açığa çıkarılmış ve üst tabakalarda da aynı tip mimarinin devam ettiği gözlenmiş; 3. tabakadan itibaren ise fırınlara rastlanmıştır. **4. Evre** çukur tabanlı bir yapı ile ilişkilendirilmiştir. Açığa çıkarılan bu yapının 3.92 m uzunluğunda, 3 m genişliğinde ve yaklaşık 1m derinliğinde olduğu anlaşılmıştır. Bu yapı ile ilişkili olan bir ocak tabanından yanmış hayvan kemiği ile çok sayıda çeşitli buluntu bulunmuştur (A.e., s:10-17, 101-102).

Yerleşmede Hassuna Ia Dönemi'ne tarihlen 3. ve 4. Evrelerde; yontmataş endüstrisine ait buluntuların; ok uçları, orak bıçakları, kazıyıcılar, deliciler ve kalemler gibi; % 68'i çakmaktaşı, % 32'si ise obsidyenden yapılmıştır. Yassı baltalar, değirmen taşları, taş kaplar ve boncuklar sürtmetaş endüstrisine ait buluntularıdır. Sapan taşları, ağırşaklar, az sayıdaki insan ve hayvan figürinleri ise yerleşmede bulunan diğer buluntulardır (A.e., s: 31-56).

Çanak Çömlek

3. ve 4. Evre çanak çömleği **Kaba Mallar** ve **Açkılı Mallar** olarak iki mal grubuna ayrılmıştır. 3. Evre'de Kaba Mallar grubuna ait 6.151 parça içinden, 7 tanesi tüm ya da tümlenebilir kap niteliğindeyken 4. Evre'de, 21 adet ağız parçası ile 1 tane tüm kap bulunmuştur. Genel olarak yoğun bitkisel katkılı olan **Kaba Malların** hamurunda nadir olarak çakıl ya da kireçtaşı da saptanmıştır. Çok az boya bezemeli parçanın da bitkisel katkılı olmadığı yoğun kumlu olduğu görülmüştür. Çanak çömlek teknolojisine bakıldığında yoğun olarak şerit tekniğinin kullanılmış olduğu

sadece bulunan bir kapta kalıp kullanılmış olabileceği belirtilmiştir. Bazı parçaların dip kısmı kalın bir kil tabakası ile sıvanmıştır ve bazen bu kil tabakasının kenarlara doğru devam ettiği gözlemlenmiştir. Yüzeyler genelde ıslak sıvazlanmış bazen açkılanmıştır. Kil astar da yaygın olarak kullanılmıştır. Bazı parçalar; normal astardan daha kalın olacak şekilde, nitelikli bir kil ile kaplanmıştır. Yüzey renkleri krem, sarımsı gri, grimsi kırmızı ve kırmızımsı kahverengi veya koyu kahverengidir. (A.e., s: 19-21).

Bulunan parçaların genelde biçim vermeyecek kadar küçük olması tipolojiyi sınırlamıştır ancak buna rağmen yedi ana biçim ve birçok alt tip belirlenmiştir:

1. Omurgalı Kaseler: A. Yuvarlatılmış omurgalı derin kaseler (A.e. plt:10-1,11-5,60-1) B. Keskin omurgalı derin kaseler (A.e. plt: 10-4, 12-1, 60-5, 61-1) C. Keskin omurgalı sığ kaseler (A.e. plt: 12-2, 13-2e, 61-2,4,5, 64-18) 2. Yarı-Yuvarlak Kaseler (A.e. plt: 10-5, 12-5a,13-2h, 15-1a,16-2a, 60-6, 61-6, 63-14) 3. Basit Açık Ağızlı Kaseler (A.e. plt: 10-6, 15-1d, 1e,1k, 1m, 1t, 60-7, 61-11, 65-19) 4. Dörtgen Kutu Biçimli Kaseler (A.e. plt: 11-1a, 1b, 3, 62-1) 5. Tepsiler (A.e. plt: 62-4,5) 6. Husking Tray (A.e. plt: 11-2a, 2b, 62-6, 7) 7. Çömlekler: A. Kısa boyunlu çömlekler (A.e. plt: 14-2j, 15-2d, 63-1, 2) B. Uzun boyunlu çömlekler (A.e. plt: 15-2e, 2f, 63-3).

Ağız biçimleri genel olarak yuvarlatılmış ve düzletilmiştir. Dipler ise ağırlıklı olarak düz ya da hafifçe dışbükeydir; tek bir halka dipli parça bulunmuştur. Az sayıda tutamak ve yatay delikli kulp bulunmuştur. Bazı parçalarda görülen kireç ve bitum kaplamanın geçirgenliği azaltmak amaçlı uygulanmış olabileceği belirtilmiştir. 3. Evre'de bulunan 6.151 Kaba Malın % 3.9'unda boya, kabartma ve çizi bezeme olduğu görülmüştür. 4. Evre'de ise bezemeli parçaya rastlanmamıştır Yerleşmede bulunan Kaba Mallar çanak çömlek grubu Kuzey Mezopotamya kaba malları ile benzerlik göstermektedir (A.e. s:21-27)

Yerleşmede saptanan ikinci ana grup **Açkılı Mallar**, 3. Evre'de 475 parça ve iki tümlenebilir kapla; 4. Evre'de ise iki ağız parçasıyla tanımlanmıştır. Nitelikli hamura sahip mal grubu yüzey işlemleri özenlidir, genellikle ince kenarlı olan parçalar iyi

pişmiştir. Bu mal grubu Kırmızı Açkılı Mallar ile A ve B olmak üzere iki tip Koyu Yüzlü Açkılı Mallar adı altında üç alt grubu ayrılmıştır. 4. Evre'de bulunmayan Kırmızı Açkılı Mallar genellikle taşçık katkılıdır ama bazılarının küçük kıyılmış sap-saman katkılı yada katkısız, temiz kilden yapıldığı gözlemlenmiştir. Yüzeyler çoğunlukla astarlı ve boya olarak kırmızı aşı boyası kullanılmıştır. Bulunan biçimler açık yada kapalı ağızlı omurgalı kaseler (A.e. plt: 15-1h,1i, 1q, 17-2a, 67-6), yarı-yuvarlak kaseler (A.e. plt: 15-1j, 67-15, 16) ve dik yükselen kenarlı sığ kaselerdir (A.e. plt: 67-18). KYAM A mal grubuna ait parçalar yine 3. Evre'de bulunmuştur. Genellikle katkısız, temiz kilden yapılmışlardır. Hem astarlı ve hem de astarsız çok sayıda parça bulunmuştur. Genellikle hem iç hem dış yüzey açkılıdır. Bulunan biçimler Kırmızı Açkılı Mallar ile aynıdır. KYAM B mal grubu ise katkı açısından farklılık göstermekte; genellikle ince kıyılmış sap-sapan katkı ile beraber taşçık katkıya da rastlanmıştır. Yüzeyler çoğunlukla astarlı ve her iki yüzey açkılıdır. Biçimler yine Kırmızı Açkılı Mallar ile benzerlik göstermektedir. Bu üç alt gruba ayrılmış Açkılı Mallar, Levant KYAM grubu ile benzerlik göstermektedir (A.e. s: 28-30).

III. 5. 4. 6. TELL HASSUNA

Musul'un güneyinde, Dicle Nehri'nin batı yakasındaki Qasab Vadisi'nde (Lloyd, 1963: 70) yer alan Hassuna yerleşmesi ilk olarak 1942 yılında S. F. Safar tarafından saptanmıştır (Abdul-Aziz – Slipka, 1966: 45). 1943-1944 yılları arasında kazılan höyükte, 15 tabaka tespit edilmiştir:

Tabaka XV-XII	Asur, Obeyd, Halaf
Tabaka XII-XI	Obeyd
Tabaka X-VII	Halaf
Tabaka VI-Ib	Hassuna
Tabaka Ia	Proto-Hassuna (Lloyd – Safar, 1945: 257-259).

En erken tabaka olan **Hassuna Ia**'da mimari kalıntıya rastlanmamıştır. Bu tabaka ile ilgili bulunan malzeme yalnızca çanak çömlek ve kamp ateşlerinden arda kalan küllü alanlardır. Kazık deliğine rastlanmaması, yapıların kulübe olmadığını, çadır olarak kullanıldıklarını düşündürmüştür. Birçok yerde hasır izlerine rastlanmıştır. Bu tabakada her biri kamp yeri olarak tanımlanabilecek üç ara evre tespit edilmiştir. **Ib Tabakası**'nda kültürün değiştiği gözlemlenir. Bu yeni kültür için karakteristik özellik, kerpiç duvarlı yapılardır. Tek odalı bir yapının bir üstteki tabakada en az üç oda içerecek şekilde eklemeler yapılarak onarım gördüğü ve kullanıldığı anlaşılmıştır. **Ic Tabakası**'nda daha fazla sayıda duvar kalıntısı bulunmuştur. Köşeli kenar yapan ya da hafifçe kıvrılan kenarları olan bu duvarların kalınlıkları 20 ve 45 cm arasında değişmektedir. Duvarların en az üç yapı ya da ünite oluşturduğu anlaşılmıştır. Bazı odalar açık bir avlu etrafında küme oluşturmaktadır. Çok özenli olmayan fırınlar ve çoğunluğu çizi bezemeli olan depolama kapları bulunmuştur. **II. Tabaka**'nın duvarları daha nitelikli kilden yapılmıştır. İki yapı grubu olduğu görülmektedir. Oda 1-4 ve 7, bir avlu çevresindedir. Bu odalar grubunun birinin içinde oldukça iyi korunmuş bir fırın tespit edilmiştir. Bunlar olasılıkla konut olarak kullanılmıştır. İkinci grup odanın da benzer bir amaçla kullanıldıkları düşünülmektedir. Bu grup içinde de birçok çizi bezemeli depolama kabı ortaya çıkarılmıştır. Bulunan kemik buluntu topluluğu ile birlikte çakmaktaşı aletler de bu kanıyı desteklemektedir. **III. Tabaka** mimarisi daha planlı bir düzeni işaret etmektedir. Bir avlu etrafında odalardan oluşan, kapı girişlerine sahip büyük bir yapı kompleksi bulunmuştur. Bu yapı dar bir boşlukla diğer bir yapıdan ayrılmaktadır. En iyi koruna gelmiş mimari **IV. Tabaka**'da açığa çıkarılmıştır. Bu evrede iki yapı grubu bulunmuştur. Bunlardan biri, bir avlu etrafında 8 odalı bir yapıdır. Yapının kalıntıları arasında Samarra tipi çanak çömleğe rastlanmıştır. Bazı odalarda erken evrelerden de bilinen fırınlar ortaya çıkarılmıştır (A.e., s: 271-274).

Kemik iğne ve spatüller, orak bıçakları, yassı baltalar höyükte bulunan Hassuna buluntuları arasındadır. Bazı çakmaktaşı yongalarda bitum izine rastlanmıştır. Boncuklar, pendantlar ve amuletler tüm Hassuna tabakalarına bulunurken, bütün tabakalarda ağırşaklar bulunmuştur (A.e., s: 268, 269).

Çanak Çömlek

Tell Hassuna'da bulunan çanak çömlek grupları Kaba Mal, Açkılı Mal, Hassuna Malları ve Samarra Malı olarak isimlendirilmiştir. Kaba Mal ve Açkılı Malın, en alttaki Ia tabakasında başladığı ve yerleşim son buluncaya kadar devam ettikleri görülmüştür. Hassuna malları, Standart ve Arkaik olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Bu mallar, Ib tabakasında ortaya çıkarlar ve VI tabakaya kadar devam ederler. Arkaik Mal yalnızca boyalılardan oluşurken, Standart Hassuna Boyalı, Çizi ve Boya-Çizi Bezemeliler olmak üzere üç alt gruptan oluşmaktadır.

Kaba Mallar grubuna ait parçalar, yerleşmenin Ia tabakasında bulunmuş olan kaba bitkisel katkılı kaplardır. Küçük, açkılı kaplara ait 8 parça dışında, bu evrede bulunan parçalar büyük depolama kaplarına aittir. Biçim farklılıkları tespit edilmiş olsa da, ana bir biçimin çeşitlemesinin kullanıldığı anlaşılmıştır. Bitkisel katkılı bu mallar, ıslak sıvazlanmıştır. Siyahımsı öze sahip olan parçalarda bazen hafif açkı izleri de görülebilmektedir. Uzun kenarlı kapların çoğunda ağzın kenarında gruplar halinde iki ya da daha fazla memecik vardır (A.e., fig: 6). Ayrıca yumru tutamak örnekleri de bulunmuştur. Ağız kenarında olasılıkla sıvı akıtma amaçlı açılmış çentikli parçalar vardır. Kapların birden fazla amaç için kullanıldığı düşünülmektedir. Alçak biçimler olasılıkla et saklamak içindir. Bu kapların bazılarında çocuk gömülerine de rastlanmıştır. 60 cm. ye kadar yükseklikleri ulaşabilen yüksek kapların, su saklanmasında ya da süt kovası olarak kullanıldığı tahmin edilmektedir. Kırık bir kap içinde yoğun kömür bulunmuştur. Bu durum büyük kaplarda tahıl saklandığına işaret etmektedir (A.e., s:276, 277). Ib Tabakasından itibaren yeni bir biçim ortaya çıkar. Bu form armut biçimli çömleklerdir. II evre başlangıcında Husking Tray olarak tanımlanan kaplar ortaya çıkar ve baskın hale gelir. Düz dipli ve oval olan bu kaplar, 60 cm uzunluğunda ve 40 cm genişliğindedir. Kenar yüksekliği ise yaklaşık 15 cm dir. İç yüzeyin tümü derin kanallarla kaplıdır. Bir örnekte dış yüzeyin tamamıyla bitum ile kaplı olduğu görülmüştür. Bu kapların kullanımıyla ilgili görüş, tahılların kabuklarından ayrılması şeklindedir (A.e., s: 277-278).

Açkılı Mallar; kum katkılı ve siyah özlü; hamur rengi pembeden devetüyüne değişiklik göstermektedir. Açık renkli astar üzerine çaytaşı ile açkı yapılmıştır.

Hassuna Malları

Arkaik Hassuna mallarında rastlanan bezekler sonraki evrelerde bulunan boyalı kaplarda da görülmesine karşın teknikleri farklılık göstermektedir ve bu nedenle diğer boyalı gruplardan ayırmak amacıyla bu grup oluşturulmuştur. Sadece kırmızı boya kullanılan parçaların hamur rengi pembe, devetüyü ya da kahverengidir. Astar ise krem ya da pembemsi kremdir. Pembemsi yüzey üzerine kırmızı boya neredeyse en yaygın uygulama olarak görülürken 4 farklı yüzey işlemi yapılmıştır. Tüm bu dört uygulama da ortak bir sonuç olarak parlaklığı vermiştir. Genel olarak kaplar sığ ve derin kaseler ve çömlekler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ağızlar sıklıkla düzleştirilmiştir ki bu durum Standart boyalılarda rastlanmaz. Ancak geçiş evresi olarak tanımlanabilecek bazı tabakalarda bulunan donuk yüzeyli kaplarda da bu tip ağızlar vardır. Sığ kaselerde bazen iç yüzeyde de merkezden çıkan bezemeler yapılmıştır. Bezemeler, ağzın altında bantlar şeklinde sınırlanmıştır. Bantlar, şevronlara benzer birbirlerine çapraz, yatık çizgiler grubu motifler içerir (A.e., s:278).

Hassuna Standart Malları, boyalı, çizi ve çizi-boyalı malları içermektedir. Bu üç grup da kaselere ve çömleklere ayrılmaktadır. Çizi bezemelilerin biçimleri 1 m. ye yaklaşan yükseklikleri olan çömleklerden küçük omurgalı kaplara kadar değişiklik göstermektedir. Kum katkılı olan hamurun rengi devetüyü ya da pembemsidir. Bazen büyük beyaz taşçıklar da katkı olarak kullanılmıştır. Ağzın dış yüzeyinde ince krem renkli bir astar vardır. Astar bazen fırınlanma nedeni ile pembemsi alacalanmaya sahiptir. Çizi bezeme astar, ıslakken yapılmıştır. Bezekler genelde çizgiseldir. Çömlekler genelde kısa ve neredeyse dik kenar boyunlu ve yuvarlaktır. Az sayıda dışa çekik boyunlular da vardır. Kase biçimleri bazen çocuk gömülerinde kullanılan geniş, uzun kenarlı, göreli kaba tipten, sığ, bazen omurgalı, tiplere göre çeşitlilik göstermektedir (A.e., s:279). Standart boyalılar Arkaik boyalılardan gelişmiştir. Bu grup, Arkaik'e oranla daha yüksek ateşte fırınlanmıştır. Hamur rengi devetüyü ya da pembedir. Astar rengi ise kremden, pembemsi ya da yeşilimsiye değişiklik

göstermektedir. Arkaik boyalılarda sık rastlanan kırmızı boya, bu mal grubunda az kullanılmıştır. Daha çok kırmızı-kahverengi, kahverengi, koyu kahverengi ve siyah görülür. Kaselerin dipleri hafifçe düzletilmiş ya da yuvarlaktır, ağızlar ise hep düzdür. Çizi ve boyalı mallarda sık rastlanan tip olan uzun kenarlı kaplara nadiren rastlanır. Yatık çizgilerden oluşan gruplar arkaik boyalılarda da olduğu gibi en yaygın bezektir. Ağızdaki kafeslerden oluşan bantlar gibi birçok farklı bezek tipi de ortaya çıkmıştır. Ağız içinde de bazen bezemeye rastlanır. Standart boyalı çömlekler arkaik çömleklerden daha kısadır. Boyunlarda çapraz tarama bant ya da yatık çizgilerden boya bezeme yapılmıştır. Omuzlardaki şevronlardan ya da kafes üçgenlerden oluşan sıralar karakteristik öğeler arasındadır. Üçgenler arasında yine boya damlalarına rastlanmıştır (A.e., s: 279,280).

III. 5. 4. 7. YARIM TEPE I

Kuzey Irak'ta Sincar Ovası'nda Tel'afar kasabasının 10 km güneybatısında yer alan yerleşme; 1969-1980 yılları arasında, N. Y. Merpert ve R.M. Munchaev bilimsel başkanlığındaki Sovyet kazı ekibi tarafından kazılmıştır. Yerleşmede toplam 12 tabaka tanımlanmıştır. 12-8 arası tabakalar Arkaik Hassuna, 7. tabaka Geçiş, 6-1 arası tabakalar ise Standart Hassuna olarak belirlenmiştir (Matthews, 2000:64).

Erken Hassuna Tabakaları / Arkaik Hassuna Tabakalarına ait bulgulara dayanarak; en erken evresinin geçici kamp yeri olarak kullanıldığı düşünülmektedir (Merpert – Munchaev, 1993: 99). **12. tabaka** mimarisi dörtgen odalarla oluşturulmuş yapılarla temsil edilmektedir. Çok odalı yapıların yanı sıra daha küçük ölçülere sahip tek odalı yapılar da açığa çıkarılmıştır. Bu yapıların içlerinde gömü bulunması nedeniyle, ritüel amaçlı kullanıldıkları düşünülmektedir (A.e., s:95). **11. tabaka**: 12. tabakada rastlanan çok odalı yapılar bu evrede de görülmektedir. Planlı bir yerleşme düzenine sahip bu evrede, yuvarlak planlı yapılar da bulunmuştur (A.e., s:95, 98). **10. tabaka**: Bu evrede yapıların daha karmaşık planlı olduğu tespit edilmiştir. Yeni yapıların eklendiği görülmüştür. Yapı komplekslerinden birinde tahıl kurutma amaçlı kullanıldığı düşünülen bir platform açığa çıkarılmıştır (A.e., s:98). **9. tabaka**: Alt

evrelere kıyasla daha komplike bir yerleşme düzenine sahip bu evrede yapılar daha yakın bir görüntü sergilemektedir. Fırınlar, tahıl kurutma platformları bu evrede de görülmüştür. **8. tabaka**: Bu evrede yeni bir yerleşim düzeni göze çarpmaktadır. Daha önceki evrelerde yerleşmenin kuzeyinde yoğunlaşan iskân, bu evrede yeni bir yerleşim düzeni ile güneye kaymıştır. Yerleşmenin ilk anıtsal yapısına da bu evrede rastlanmıştır. Payandalarla desteklenmiş olan çift duvarlı bu yapının içinde çakmaktaşı aletler, bir yeni doğmuş bebek gömüsü, öküz boynuzları, bir keçi gömüsü ve boya bezemeli çömlek bulunmuştur.

Yerleşmenin erken tabakalarında (12-8) bulunan yontmataş alet miktarı fazla değildir. Buluntuların %77'si çakmaktaşı, %23'ü obsidyenden yapılmıştır. Çakmaktaşı alet çantasında ön ve yan kazıyıcılar, bıçaklar, deliciler ve orak bıçakları ile 4 tane ok ucu bulunmuştur. Doğu Anadolu kökenli obsidyen aletler ise büyük bıçaklar, orak bıçakları ve kazıyıcılardan oluşmaktadır. Sürtme taş aletler arasında yassı baltalar, öğütme taşları yer almaktadır. Yerleşmenin kemik alet endüstrisi sınırlıdır, ağırlıklı olarak bızlar, iğneler, spatüller ve açkı aletleri bulunmuştur. Kil, alabaster, mermer ve alçıtaşından yapılmış ağırşak ve çeşitli taşlardan, kemik, obsidyen ve deniz kabuğundan yapılmış boncuklar da bulunan diğer buluntulardandır. Yerleşmedeki ilgi çekici buluntu topluluğu ise metal objelerdir. Toplam 26 adet metal objeden 21 tanesi erken tabakalarda bulunmuştur. Bulunan metal buluntular arasında dövülerek şekillendirilmiş bakır boncuk, yüzük, kolye ucu ve bilezik büyük önem taşımaktadır (A.e., s: 111-114).

7. tabaka hem Arkaik hem de Standart Hassuna çanak çömlek örneklerine sahip olduğu için **geçiş evresi** olarak tanımlanmıştır. Mimari kalıntıları üst evredekilere kıyasla daha tanımsızdır.

Standart Hassuna Evresine ait tabakalardan **6. tabaka**da çok odalı yapılar ile kubbeli fırınlar, öğütme taşları, depo kaplarının parçaları ve hayvan kemikleri bulunmuştur. Besin saklamak için kullanıldığı anlaşılan sekiz ya da dokuz yuvarlak bölmeye sahip büyük hücrelere rastlanmıştır. **5. tabaka**; 1.400 metrekarelik bir alanda açılmış olan bu tabakada her biri çok odalı toplam 12 yapı bulunmuştur. Bazı

açık alanlar ve çıkmaz sokaklar üzeri örtülerek oda olarak kullanılmak üzere kapalı alanlara dönüştürülmüştür. Yeni bölümlerin ortaya çıkması ve orijinal yapılanmanın yok edilmesi, köklü bir yeni planlamayı oluşturmuştur. Çoğu yapının yaşam alanı olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Genelde evin en büyük odasında bir fırın yer alır. Bu odanın kapısı çoğunlukla açık alana, bazen diğer bir odaya açılır. Büyük odanın yaşam odası diğerinin ise besin saklanması gibi ikincil amaçlar için kullanıldığı düşünülmektedir. İkinci odaların bazen kapısı yoktur ki Yakındoğu'daki erken Neolitik yapılarından bilindiği gibi bu örneklere girişin çatıdan olduğu tahmin edilmektedir. **4. tabaka** yoğun tahribata uğramıştır. Toplam 8 yapı kalıntısı bulunmuştur. Ayrıca yerleşmenin doğu yarısında bu tabakaya ait kalıntılar da bulunmuştur. Evlerin dışında yer alan fırınların bir kısmının olasılıkla çanak çömlek üretimi gibi endüstriyel faaliyetler için kullanılmış oldukları açıktır. Fırınların yakınında kül ve yanmış odun ile dolu bir çok yuvarlak ve oval çukur yer almaktadır. Tüm fırınlar eş zamanlı kullanılmamıştır, ancak gruplar halindeki düzenlenmeleri ve bazen duvarlarla sınırlandırılmaları bu fırınların endüstriyel amaçlı kullanıldığı düşüncesini desteklemektedir. Fırınların bulunduğu alan kuzey, doğu ve güneyde çok odalı evler ile çevrilidir (A.e., s:76-77). **2. ve 3. tabaka** mimarisi 1. tabakanın erken evresi özelliğini taşımaktadır. Mimari kalıntılar hem erozyon hem de sonraki evreye ait mezarlar ve çöp çukurları nedeniyle tahrip olmuştur. **1. tabaka** Höyük yüzeyinin hemen altında yer almaktadır ve oldukça tahrip olmuştur. Yalnızca 15 m. uzunluğundaki çok odalı bir yapı iyi korunabilmiştir. Kuzey-güney doğrultulu yapıda açık bir avlu bulunmaktadır (A.e., s: 75).

Üst tabakalarda bulunan yontmataş aletler ağırlıklı olarak çakmaktaşından daha az oranda ise obsidyenden yapılmış bıçaklar ve orak bıçaklarını kapsamaktadır. Kemik aletler arasında bızlar, iğneler ve açkı aletleri görülmektedir. Kilden ve taştan mühürler, ağırşaklar ve boncuklar ise bulunan diğer buluntulardır. Toplam 38 adet kil kadın figürini bulunmuştur. Çoğu 5. tabakada bulunan bu figürinler, uzun konik biçimli saç ya da başlığa sahiptir ve ayakta betimlenmişlerdir (A.e., s: 91).

Çanak Çömlek

Erken Hassuna tabakalarında bulunan çanak çömlek 5 grupta incelenmiştir:

I. grup: 3 alt grubu olan büyük depolama kaplarını yansıtmaktadır. 1. alt grup alçak boyunlu, keskin omurgalı ve düz dipli geniş çömlekleri; 2. alt grup alçak boyunlu, hafif küresel gövdeli ve düz dipli orta büyüklükteki kapları; 3. alt grup uzun içbükey boyunlu orta büyüklükteki kapları tanımlamaktadır. Bu gruba ait tüm kaplar kaba, bitkisel katkılıdır. Bezeme nadir uygulanmıştır; basit kabartma bezekler görülmektedir. Bu tür kaplar çoğunlukla 10-12. tabakalarda bulunmuştur, bazı parçalara ise 7. tabakada rastlanmıştır.

II. grup: 4 alt grubu olan çömlekleri yansıtmaktadır. 1. alt grup geniş boyunlu, yuvarlatılmış ve hafifçe düzletilmiş ağızlı, küresel gövdeli ve düz dipli kapları; 2. alt grup uzun, hafifçe dışa çekik boyunlu, oval gövdeli ve küçük düz dipli çömlekleri; 3. alt grup dışa açılan boyunlu, küresel gövdeli ve yuvarlatılmış ya da sivriltilmiş dipli çömlekleri; 4. alt grup kısa boyunlu, yuvarlatılmış ağızlı ve düz ya da yuvarlatılmış dipli çömlekleri tanımlamaktadır. Bu kapların hepsi görece kaba yapımlıdır ancak açkılıdır. 8 çeşidi olan Arkaik Hassuna tipi bezekle bezenmişlerdir. Bu kaplara tüm erken tabakalarda rastlanmıştır.

III. grup: Açık, düz dipli kaseler ve fincanlarla tanımlanmıştır. 6 alt grubu vardır: 1.si düz veya keskince dışarı çekik, eğik kenarlı, yuvarlak ya da dışa çekik ağızlı, 2.si yuvarlak kenarlı ve incelen ağızlı, 3.sü keskin omurgalı, düz sivriltilmiş ağızlı, 4.sü yuvarlak kenarlı, keskin içbükey ağızlı, 5.si yuvarlak kenarlı, hafifçe düzleştirilmiş ağızlı, 6.sı düz kenarlı, düzleştirilmiş ve dışa çekik ağızlı kapları yansıtmaktadır. 11 farklı şekilde arkaik boya bezek kullanılmıştır. 12-7 tabakaları arasında geometrik bezemelerin gelişerek devam ettiği anlaşılmıştır.

IV. grup: Yuvarlak ya da düz kenarlı uzun, kaba ve özenli kapları temsil etmektedir. 5 alt grubu vardır: 1. Yuvarlak kenarlı, keskince inceltilmiş ağızlı ve düz geniş dipli orta büyüklükteki kapları; 2. yuvarlak kenarlı ve düz geniş dipli, keskince inceltilmiş ağızlı ve düz geniş dipli orta büyüklükteki kapları; 3. düz kenarlı, düz dibe doğru genişleyen orta büyüklükteki kapları; 4. içbükey kenarlı ve düzleştirilmiş ağızlı orta büyüklükteki uzun kapları; 5. küçük ve orta büyüklükteki kapları yansıtmaktadır.

V. grup: Husking Tray türü kaplar ve yuvarlak ya da oval dipli tekne tipi kapları yansıtmaktadır (A.e., s: 105-109).

Geç Hassuna Tabakaları: Standart Hassuna çanak çömleğinin yoğun olarak ele geçtiği tabakalar 1-6 arasıdır. 6. tabaka da açkılı ve kırmızı boyalı malları olan Arkaik Hassuna malı ortaya çıkmıştır.

Standart Hassuna çanak çömlek biçimleri; yuvarlatılmış veya düz dipli ve düz kenarlı, keskin omurgalı, düz ya da dışa çekik ağızlı çanaklar; düz veya yuvarlatılmış dipli, küresel gövdeli ve silindirik ya da daha az rastlanan dışa açılan boyunlu çömlekler; düz veya yuvarlatılmış dipli, dik veya küresel kenarlı çömlekler ile Husking Tray türü kaplar olarak belirlenmiştir (A.e., s: 91).

III. 5. 4. 8. MATARRAH

Kerkük'ün 34 km güneyinde, Matarrah Köyü sınırları içinde bulunan yerleşme 1950-1951 yıllarında, Irak Projesi kapsamında, R. J. Braidwood bilimsel başkanlığında kazılmıştır (Braidwood vd., 1952: 2). Yapılan kazılar sonucunda yaklaşık 4 m kültürel dolgusu olduğu anlaşılan yerleşme genel olarak iki ana evreye ayrılmıştır.

Yerleşmede mimariye dayanılarak 5 yapı katı saptanmıştır. **I. tabaka**; çok odalı (4-6 arası), sıkıştırılmış yada blok kerpiçten duvarları olan yapılarla tanımlanmıştır. Bu yapılardan açığa çıkarılan en büyüğü 5.0x3.5 m boyutlarındadır ve içindeki odaların yaklaşık olarak 2.0x1.5 m boyutlarında olduğu anlaşılmıştır. **II. tabaka** küçük bir alanda açıldığı için tek bir yapıyla tanımlanmıştır. Üç odalı olan yapının kuzeydoğusunda çanak çömlek kırıklarının döşenmesiyle oluşturulmuş bir fırın tabanı ve güneyinde de küçük bir ocak kalıntısı açığa çıkarılmıştır. **III. ve IV. tabaka**dan tek bir yapıya ait olduğu düşünülen ama tam plan vermeyen mimari öğelere ulaşılmıştır. Doğrultusu anlaşılamamış duvarlardan bir tanesinin bitumla sıvandığı anlaşılmıştır. **V. tabaka**, bazı yerde ana toprağa açılmış çukurlarla

tanımlanmıştır. Açılan çukurlardan ikisinde bitumla sıvanmış tabanların olduğu görülmüştür. Diğer çukurlarda taş döşemeye rastlanmış ama işlevsel bir anlam yüklenememiştir. Tek bir çukurdan gelen yaklaşık 6 cm.lik küllü dolgudan dolayı bu alanın ateş yeri olabileceği belirtilmiştir (A.e., 6-8). Bu tabaka Hassuna'nın alt tabakaları ve Yarım Tepe I ile çağdaş olduğu bildirilmiştir (Matthews, 2000: 72).

Sapan taneleri ve ağırşaklar her evrede bulunan kil buluntulardandır. III. tabakaya ait bir adet boncuk ve I. tabakaya ait bir kadın figürini diğer kil buluntulardandır. Yontmataş endüstrisindeki alet çeşitliliği sınırlıdır. Bulunan 722 adet çakmaktaşı ve 94 adet obsidyen buluntunun çok azı alettir. V. tabakanın dışında her tabakada bulunan orak bıçaklarından bir kısmının bitumla kaplanmış olduğu görülmüştür. Deliciler ve bıçaklar tanımlanan diğer aletlerdir (Braidwood vd., 1952: 18-24).

Çanak Çömlek

Yerleşmeden toplam 1051 parça değerlendirilmiştir (A.e., 9). Çalışmalar sonucunda Matarrah yerleşmesinin; Kaba Yalın Mallar, Özenli Yalın Mallar ve Samarra Boya Bezemeli Mallar olmak üzere üç ana mal grubunu kapsadığı anlaşılmıştır.

Kaba Yalın Mallar: Toplam malzemenin % 35'ini oluşturan bu mal grubuna ait 363 adet parça ele alınmıştır (A.e., Fig. 8-11, P IV ve V). Ağırlıklı olarak bitkisel katkılı hamurda daha az oranda da olsa mineral katkı olduğu da gözlemlenmiştir. Parçaların yaklaşık %10'u az pişmiş ve siyah özlüdür; yarısı kadarı da koyu özlüdür. Genellikle hamur rengi pembemsi devetüyüdür ama kirli ve yeşilimsi devetüyüne de rastlanmıştır. Yüzey renkleri ise çoğunlukla hamurla aynıdır. Parçaların %15'i açkılı geri kalanı çok iyi ıslak sıvazlanmıştır. Tanımlanan biçimler çeşitlilik göstermektedir (A.e., 10-11). Genel olarak dipler düzdür ama iki adet kaideli dip bulunmuştur. Memecik tutamaklar en yaygın eklentidir. Bir adet gövdeden tutamak ve iki adet yatay delikli kulp bulunmuştur. Kalın bant ve çizi bezeğe az da olsa rastlanmıştır (A.e., 12-13).

Özenli Yalın Mallar: Bezemesiz ve Çizi Bezekli olmak üzere iki alt mal grubuna ayrılan Özenli Yalın Mallar'ın hamuru, ağırlıklı olarak mineral katkılıdır ama çok az da olsa saman katkı kullanıldığı da görülmüştür. Hamur rengi devetüyünün tonlarında değişiklik göstermektedir ve yüzey renkleri de hamurla aynıdır. Yüzeyler genellikle açkılanmıştır. Tüm malzemenin % 19'unu oluşturan Bezemesiz Özenli Yalın Mallar alt grubuna ait biçimler yarı küresel küçük kaselerden büyük çömleklere kadar geniş bir çeşitlilik gösterir. Çizi Bezekli Özenli Yalın Mallar ise tüm malzemenin % 25'ini yansıtmaktadır. Bu mal grubunda da bezemesizlerde olduğu gibi biçim çeşitliliği aynıdır (A.e., 13-15).

Samarra Boya Bezemeli Mallar: Bulunan 218 parça ile tüm malzemenin % 22'sini oluşturan bu mal grubunun hamuru Özenli Yalın Mallar ile aynıdır. Hamur rengi genellikle devetüyü ve tonlarıdır ancak birkaç parçanın kahverengi, açık pembemsi olduğu görülmüştür.

III. 5. 4. 9. TELUL eth-THALATHAT

Kuzey Irak'ta, el-Cezire Bölgesinde, Musul'un 55 km. batısında; 4 büyük, birkaç tane de küçük höyük yan yana bulunmaktadır (Matthews, 2000: 62). Neolitik Dönem dolgularına, 2. büyük höyüğün en alt 2 tabakasında rastlanmıştır. Yerleşmede ilk olarak, N.Egami bilimsel başkanlığında, Japon bir ekip tarafından 1956-1957 ve ardından 1964-1965 yıllarında kazılmıştır. Daha sonra, II numaralı yerleşmenin alt tabakalarının daha ayrıntılı incelenebilmesi amacıyla, 1976 yılında S.Fukai bilimsel başkanlığında tek dönem çalışılmıştır. 1964 yılında oluşturulan ve 1976 yılındaki kazıyla da desteklenen Telul eth-Thalathat'ın kültürel tabakalanması şu şekildedir:

XVI – XV	Hassuna Öncesi
XIV	Obeyd 3
XIII – XII	Obeyd 4

Neolitik Dönem'e ait en alttaki **XVI. Tabakası**nda, ana toprağa açılmış 14 geniş çukur ve 11 fırın açığa çıkarılmıştır. En büyüğü 2,5-3 m çapında olan çukurların dolguları, kül ve kahverengi toprakla doludur. Birinin içinde ocak izleri de bulunan bu çukurların, kulübelere ait çukurlar olduğu varsayılmaktadır (Fukai-Matsutani, 1981: 29). Bazı fırınların dörtgen planlı bazılarının ise yuvarlak planlı olduğu anlaşılmıştır. **XV. Tabaka**, kendi içinde 3 alt tabakaya ayrılmıştır: **XVa Tabakası**nda, kerpiç tuğladan, duvar kalınlıkları değişken ve düzensiz olan, 5 odalı bir yapı açığa çıkarılmıştır. Bu yapının batısında, işlevi tam olarak anlaşılamayan, söbe planlı bir başka yapıya ait temel kalıntısına rastlanmıştır. **XVb Tabakası**na ait olan taş döşeli alan, büyük taşların arasına yerleştirilmiş küçük taşlardan oluşturulmuştur. Döşeme yapısı ile birlikte, bir havan ve havaneli parçası bulunmuştur. Taş döşemenin hem altında, hem de üzerinde ateş izleri saptanmıştır. Alt seviyedeki ateş izi, bu yapının, olasılıkla birden fazla evreli olduğunu düşündürtmektedir. Taş döşeli alanın, kerpiç duvarla çevrili olduğuna dair izler bulunmuştur. **XVc Tabakası**, düzenleri anlaşılamayan duvar yapılarının olduğu, çok ince bir dolgu şeklindedir.

En alttaki XVI. tabakada, obsidyen çakmaktaşına oranla daha fazla miktarda bulunmuştur. Bulunan aletler orak bıçakları, kazıyıcılar, deliciler, çentikli aletler ve az miktarda ok uçlarıdır. Çakmaktaşı alet artıklarının yerleşmede bulunmuş olması, bunların yerleşmede üretildiklerini, obsidyen aletlerin ise ithal edildiklerini destekler nitelikte bir kanıttır. Yerleşmede sürtmetaş alet endüstrisine ait yoğun taş kap parçası, taş balta, taş boncuklar bulunmuştur. Kilden, kireçtaşından ve taştan yapılmış ağırşaklar, sapan taşları, hayvan ve birkaç kadın figürini, taş mühürler de bulunan diğer buluntulardır (Matthews, 2000: 62).

Çanak Çömlek

PN Çanak Çömleğinin tümü, kaba mal olarak tanımlanmış ve kendi içerisinde 2 alt gruba ayrılmıştır. **A Grubu**: Bu gruba ait parçalar bol bitkisel katkılıdır, bazı parçalarda taşçık ve kireçtaşı katkının da olduğu belirlenmiştir. Fırınlama indirgenmiş ortamda gerçekleşmiştir ve bu nedenle parçaların çoğu kalın özlüdür.

Kapların yüzeyleri kabaca sıvazlanarak düzeltilmiştir. Çok az miktarda ve görece özenli, küçük kap biçimine ait olabilecek parçada açkı ve kırmızı ya da siyah astar olduğu belirlenmiştir. Yüzey renkleri; ağırlıklı olarak kırmızımsı veya koyu kahverengidir. Tanımlanan kap biçimleri; daralan ağızlı çömlekler; omurgalı, açılan ağızlı, yarı küresel gövdeli ve dik yükselen kenarlı kaseler; dörtgen/kutu şekilli kaplar ve Husking Tray türü kaplardır. Düz dipler dışında, halka dipli bir parça ve bir de ayak parçası bulunmuştur (Fukai-Matsutani, 1981: 37). Bezemeli çanak çömlek parçalarının çoğu kabartma bezeklidir. Bunun dışında, boya, astar ve çizi bezemeli parçalar da bulunmuştur. Kabartma bezekler, çoğunlukla, bezeme dışında işlevsel bir yönü de olabilecek, küçük memecik şeklindedir ve kabın dış yüzeyine, ağzın hemen altına uygulanmışlardır. Bunun dışındaki kabartma bezek örnekleri, aycık, düz eklemeler gibi basit motiflerdir (A.e., s: 38).

B Grubu: Bu küçük gruba ait parçaların açık gri ya da pembemsi kahverengi olan yüzeyleri, görece özenli düzeltilmiş ve bazıları parlak açkılanmıştır. Fırınlama derecesi de diğer grup ile karşılaştırıldığında görece daha yüksektir. Tek bir parçada, küçük delikli tutamak vardır. Genelde açılan ağızlı ve hafif kalınlaştırılmış dudaklı olan biçimler, Grup A'nın kap biçimlerinden belirgin olarak farklıdır (A.e., s: 39).

III. 5. 4. 10. HAKEMİ USE

Diyarbakır ili, Bismil ilçesi, Tepe Beldesi'nin yaklaşık 3 km batısında yer alan Hakemi Use yerleşmesi yaklaşık 120 m çapında ve 4 m yüksekliğindedir (Tekin, 2004b: 425). "Ilısu Barajı Göl Suları Altında Kalacak Olan Kültür Varlıklarını Belgeme ve Kurtarma Projesi" kapsamında; Hacettepe Üniversitesi'nden Halil Tekin'in bilimsel başkanlığında, 2001 yılından bu yana devam eden kazı çalışmalarında Helenistik Çağ, Demir Çağ, Geç Tunç Çağı ve Son Neolitik Dönem'e ait buluntular bulunmuştur (A.e., 434).

Yapılan kazı çalışmaları sonucunda üç ana evre tanımlanmıştır. I. Evre[30]; Erken Demir Çağ, Asur dolgularını yansıtırken II. Evre Geç Tunç Çağı'na tarihlenmektedir. En erken iskanın görüldüğü III. Evre ise Geç Neolitik Dönem'i yansıtmaktadır (Tekin, 2005c:2).

Yerleşmenin üst katmanlarını oluşturan MÖ I. ve II. bine ait mimari kalıntılar tarımsal faaliyetler nedeniyle tahrip olmuştur. 2004 yılında höyüğün Dicle'ye en yakın bölümünde açılan bir sondajda ana toprağa ulaşılarak yerleşmenin tabakalanması anlaşılabilmiştir. Bu alanda Geç Neolitik Dönem'e ait beş yapı katı saptanmıştır. Dörtgen planlı yapıların duvarları kerpiç topanlar halinde yapılmış ve taş temele rastlanılmamıştır (Tekin, 2005b:187, Tekin, 2007: 48). Genelde yapıların dışında açığa çıkarılan ocaklar, tüm tabakalarda benzer özellikler taşımaktadır; yuvarlak ya da at nalı biçimindedir (Tekin, 2004a:273) ve tabanları küçük dere taşları ile döşendikten sonra sıkıştırılmış toprak ile kaplanmıştır. 5. tabakaya ait bir ocağın yakınında taban altına gömülmüş iki küçük çocuğa ait olan bir mezar bulunmuştur (Tekin, 2005a:29).

Çanak Çömlek

Hakemi Use kazılarında, Son Neolitik tabakalara ait yaklaşık olarak 30.000 çanak çömlek parçası bulunmuştur. Bu malzeme üzerine yapılan çalışmalar halen devam etmekte olduğundan tabakalara göre ayrıntılı bir gruplandırma yapılmamıştır ancak ana mal grupları belirlenmiştir. Bütün tabakalarda yaygın olarak görülen ana grup **standart monokrom** olarak adlandırılan mallardır. Bu mal grubu yerleşme çanak çömleğinin yaklaşık olarak %80'ini oluşturmaktadır ve alt tabakalarda bu oranın arttığı saptanmıştır (Tekin, 2005b:187-188). Koyu özlü ve yoğun bitkisel katkılı hamuru olan bu mal grubuna ait parçalarda elle sıvazlama izleri görülebilmektedir ancak üst tabakalarda bulunanlar diğerlerine oranla biraz daha özenlidir (Tekin,

[30] Yayınlarda "period" olarak adlandırılan bu kültür dolguları tezin bütününde birlik sağlanması amacıyla ana evre olarak adlandırılmıştır.

2004a:274). Bu mal grubunda ağırlıklı olarak açık biçimler bulunmuştur ama az da olsa kaselerin olduğu belirtilmiştir (Tekin, 2005c:4).

Yerleşmede Geç Neolitik'e ait ilk tabakada bulunan boyalı kaplar arasında Samarra tipi parçalar ağırlıktadır. Bu mallar bulunan en özenli gruptur; ince elenmiş hamuru olan parçalarda organik katkı yok denecek kadar azdır. Çok iyi fırınlanmış olan bu parçalar sık dokuludur ve hamur rengi ağırlıklı olarak turuncu ile pembedir. Yaygın olarak açık biçimler görülmektedir; geniş ağızlı tabaklar, derin olmayan çanak ve kaseler tanımlanan biçimlerdendir. Uygulanmış olan boya bezekler kırmızı veya kahverenginin tonlarındadır ve büyük çoğunluğu çapraz üçgen dizilerinden oluşmaktadır (Tekin, 2005b: 188). Yerleşmenin II. yapı katında Hassuna tipi boyalılar bulunmuştur. Portakal ya da kirli bej renginde hamuru olan parçaların yüzeylerinde kırmızı veya kahverengi çizgisel bezekler yer almaktadır. Her iki yapı katında bulunan bir başka mal grubu ise Husking Tray türü kaplardır (Tekin, 2004a:274).

III. 5. 4. 11. NİNEVEH

Nineveh, Kuzey Irak'ta, Musul'un yakınında, Dicle'nin doğu yakasında Nineveh'de yer almaktadır. 1932 yılında, R. Thompson ve M.E.L. Mallowan tarafından açılan derin sondajda, 27,5 m derinliğinde kültürel dolgu olduğu saptanmıştır. Yapılan bu çalışmalarda mimari kalıntı bulunamamıştır. Tabakalanma, bulunan çanak çömlek topluluğuna göre düzenlenmiştir (Thompson- Mallowan, 1933: 128). Buna göre yerleşme tabakalanması şu şekildedir:

I. tabaka Yalın, boya ve çizi-boya bezemeli çanak çömlek
II. tabaka Boya bezemeli parçaların arttığı tabaka
III. tabaka Gri açkılı ve yalın pembemsi devetüyü çanak çömlek
IV. tabaka Ur ve Cemdet Nasr Malları
V. tabaka Boyalı çanak çömleğin son evresi

Hassuna Kültürü paralelinde değerlendirildiğinde ise tabakalanmayı şu şekilde verebiliriz (Matthews, 2000: 69):

Nineveh I – IIa : Hassuna Ib – II
Nineveh IIb-IIc : Hassuna III – V

Çanak Çömlek

I. tabakada bulunmuş olan çanak çömlek, ağırlıklı olarak yalın, çok azı astarlıdır. Bu kaba mallarla birlikte, az oranda çizi, boya ve çizi-boya bezemeli parçalar da bulunmuştur. II. tabakada, boya bezemeli parçaların miktarında artış saptanmıştır. Tipik Hassuna malları dışında, çok az miktarda açkılı parça da tanımlanmıştır.

III. 5. 4. 12. SALAT CAMİİ YANI

Diyarbakır İli, Bismil İlçesi'nin yaklaşık olarak 20 km doğusunda; Dicle Nehri'nin kolu olan Salat Çayı'nın sol kenarında yer alan Salat Camii Yanı yerleşmesi, ilk olarak Algaze tarafından yapılan yüzey araştırmalarında saptanmıştır. Geç Neolitik, Erken Tunç ve Erken İslami dönemlerinin tespit edildiği yerleşmede kazı çalışmaları; 2003 yılından bu yana Tokyo Kaseigakuin Üniversitesi'nden Yutaka Miyake bilimsel başkanlığında yapılmaktadır (Miyake, 2005: 2, 2006: 117).

Yerleşme yoğun tahribata uğramış olsa da yaklaşık olarak 4.5 m kalınlığındaki kültür dolgusuna ulaşılabilmiştir. Yüzey toprağının hemen altından ana toprağa kadar Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'e ait toplam 12 tabaka tanımlanmıştır ve bu tabakalar malzemeye dayanılarak 3 evre altında toplanmıştır. Salat Camii Yanı'nın en eski dönemini temsil eden **1. evre**ye ait tabakalar, ana toprağın hemen üzerinde bulunan en alttaki 5 tabakadır. Bu evrede tanımlı yapı kalıntılarına rastlanmamış olmasına rağmen değişik seviyelerde dört adet taş döşeme açığa çıkarılmıştır. En alt tabaka olan 12. tabakadaki taş döşemenin yapımı için ana toprağa açılmış olan çukurluklar doldurulmuş ve düz bir zemin elde edilmiştir. İri çakıltaşı ile birlikte

işlenmiş parçalar da dahil olmak üzere çakmaktaşı kullanılarak yapılmış olan bu taş döşemenin hemen üzerinde çok sayıda hayvan kemiğinin bulunması dikkat çekicidir. Yalnızca taş döşemelerin bulunduğu bu alanların, 1. evre boyunca açık alan ya da meydan gibi bir işlevi olduğu düşünülmektedir (Miyake, 2007: 38).

7-3. tabakaları kapsayan **2. evre**de dikdörtgen planlı kerpiç-topan (*pisé*) duvarlı yapı, söbe biçimli ocak ve toprak içine kazılarak yapılan tandır gibi iyi korunmuş mimari kalıntılar açığa çıkarılmıştır. Özellikle üstteki 3 tabakada, bazı yapılar ile ocakların hemen hemen aynı yerde üst üstte yapılmış olduğu anlaşılmıştır. Taş temelsiz inşa edilmiş olan bu kerpiç-topanlı yapılar genellikle bölme duvarlarıyla küçük odalara bölünmüştür. Bu binaların dışındaki açık alanda tespit edilen ocaklar ise birbirine yakın özelliğine sahip olup, yaklaşık 2 m uzunluğunda ve 1,5 m genişliğindedir. Ocakların yanı sıra toprak içine kazılarak yapılan çok sayıda tandır bulunmuştur. Bu tandırlar, söbe biçimli olup uzunluğu 35 cm ile 140 cm arasında değişmektedir. Bazı tandırların içinde *in situ* durumda yanmış taşlar bulunmuş olmasından dolayı, bunların pişirme çukuru (*roasting pit*) gibi bir işleve sahip olabileceği belirtilmiştir (A.e. s: 39).

2-1. tabakaları kapsayan 3. evrede ise yoğun tahribattan dolayı herhangi bir yapı kalıntısına rastlanamamıştır (A.e. s: 40).

Küçük buluntu açısından üç evre arasında belirgin bir fark yoktur. En yaygın buluntu pişmiş topraktan hayvan figürinleridir. Ağırşaklar, boncuklar, bilezikler, bız ve spatulalar bulunan diğer buluntulardandır. Yontmataş endüstrisinde obsidyen kullanımı daha yoğundur. Obsidyen buluntuların büyük çoğunluğunu kenarları düzeltilmiş dilgiler oluşturmaktadır (Miyake, 2006:120). İncelenen obsidyen ve çakmaktaşı aletleri farklı bir üretim stratejisi olduğunu göstermektedir. Obsidyenlerin çoğu yeşilimsidir, bu nedenle Doğu Anadolu'dan getirildikleri öne sürülebilir, Nemrut ve Bingöl gibi ama tabi ki bunun netlik kazanması için kimyasal analizlere ihtiyaç vardır. Çakmaktaşları genelde kabadır ve *Ad-hoc* üretim tarzı baskındır (Miyake, 2005:3).

Çanak Çömlek

1. evrede bulunan **mineral katkılı ve açkılı çanak çömlek**, en büyük mal grubunu temsil etmektedir. Bu mal grubuna ait parçalar yoğun, iri taneli taşçık katkılıdır ve bu katkı maddesi parçaların kesitinde açık bir şekilde görülmektedir. Yüzey renkleri siyah ile devetüyü arasında değişen çanak çömleğin genel olarak iyi pişirilmiş olduğu söylenebilir. Kap biçimlerinde yarı küresel kaseler gibi bazı açık biçimler ile birlikte, derin ve kapalı olanlar daha yaygın olarak görülmektedir. Genel olarak dipler, geniş çaplı ve düzdür. Bazı ağız ve dip parçalarından, çapı 20 cm.yi geçen büyük boy kapların da mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bazı derin çömleklerde ağız kenarı altına yerleştirilmiş yatay tutamaklar olduğu görülmüştür. Bunun dışında az sayıda olmakla birlikte, ip delikli tutamaklar da bulunmuştur. Bezemeli parçalara ise hiç rastlanmamıştır (Miyake, 2007: 38-39).

2. evre çanak çömleği; **bol bitkisel katkılı**, yüzeyler genelde sıvazlanarak tamamlanmış, kalın kenarlı ve siyah özlüdür. Yüzey rengi açık tonlarda, kırmızımsı kahverengi ile devetüyü arasında değişmektedir. Ağzın altında görülen yatay tutamaklar oldukça yaygındır. Oldukça az sayıda olmakla birlikte, yatay delikli kulplara da rastlanmıştır. Kap biçimleri genel olarak basittir; daralan ağızlı çömlekler en yaygın biçimdir. Bazı ağız ve dip parçaları, buluntu topluluğunda oval ve dikdörtgen biçimli kapların da bulunduğunu göstermektedir. Bu mal grubunda bezemeli parçaya rastlanmamıştır. Bu evre çanak çömleği Proto-Hassuna grubuyla ilişkilidir ancak Salat Camii Yanı yerleşmesinde; Husking Tray, boyalı ve kabartma bezekli parçalar ele geçmemiştir. Bu nedenle yerleşmenin bu evresinin Proto-Hassuna grubundan eski olabileceği belirtilmiştir (Miyake, 2006: 119-120, Miyake, 2007: 40).

3. evre çanak çömleğinin önceki evre ile bir devamlık içinde olduğu söylenebilir. En yaygın mal grubu, 2. evrede olduğu gibi, **bitkisel katkılı kaba mal**dan oluşmaktadır. Ancak aynı mal grubu içinde önemli bazı değişiklikler de görülmektedir; ayrıca yeni mal grupları ortaya çıkmıştır. Bitkisel katkılı kaba malın kap biçimleri arasında omurgalı kâseler, omurgalı çömlekler ve boyunlu çömlekler gibi yeni kap biçimleri

ile birlikte, “Husking Tray” ve kabartma bezemeli parçalar da tespit edilmiştir. En yaygın kabartma bezek olarak memecikler görülür; daha az olarak insan ve yılan gibi dalgalı bantlara da rastlanmaktadır. Ender olarak boyalı mal, koyu renkli açkılı mal ve kırmızı boya astarlı mal olmak üzere bazı ince yapım iyi mallar da bulunmaktadır. Boya bezemeli parçaların sayısı yalnızca üçtür; tümü mineral katkılı ve ince kenarlıdır. Hafif açkılı ya da iyi sıvazlanmış yüzeyde, kırmızı donuk boya bezeme bulunmaktadır. Bezeme ‘V’ biçimli (*şevron*) ve kırık çizgi gibi geometrik bezeklerden oluşur. **Koyu renkli açkılı mal** da yalnızca mineral katkı içermektedir. Genellikle her iki yüzeyi de iyi açkılanmış bazı parçalar ise, Kuzey Levant’ta bulunan KYAM mallarını hatırlatmaktadır. Kırmızı boya astarlı mal ise, mineral katkı ile birlikte ince bitkisel katkı da içermektedir. Kap kenarları genel olarak ince olup yüzeye hafif parlaklı boya astar sürülmüştür. Bu iki mal grubunda keskin omurgalı kap biçimleri bulunmaktadır. Genel olarak 3. evre çanak çömleği, Proto-Hassuna grubu ile tam olarak aynı özelliklere sahiptir (Miyake, 2007: 40).

III. 5.4.13. TELL SEKER AL-AHEIMAR

Habur Vadisi’nde, Suriye’de Hasseke’nin yaklaşık olarak 45 km kuzeybatısında bulunan yerleşme, ilk olarak 1991 yılında Fransız-Japon ortak yüzey araştırmasında saptanmıştır. 300x150 m boyutlarında ve yaklaşık 11 m yüksekliğinde olan bu höyükte 2000 yılından itibaren kazı çalışmalarına başlanmıştır. Habur’da; şu an için bilinen en büyük Neolitik yerleşme niteliğinde olan Tell Seker Al-Aheimar’da yaklaşık 750m²lik bir alan kazılmış ve üç açmada ana toprağa ulaşılmıştır (Nishiaki-Le Miére, 2005:56).

Yerleşmede yapılan kazı çalışmalarında toplam 5 evre tanımlanmıştır. Bunlardan üç tanesi PPNB Dönemi’ni, iki tanesi ise PN Dönemi’ni yansıtmaktadır. En erken **PPNB**’yi yansıtan tabakada; taş döşeli platform üzerine yapılmış; küçük, dikdörtgen planlı yapılar bulunmuştur. Sıkıştırılmış kerpiç tabanlı olan bu yapılar birbirine paralel olarak konumlandırılmış odalara ayrılmaktadır. Bu evrede tanımlanan diğer bir mimari öğe ise büyük, dörtgen biçimli çukur ocaklardır. Bir sonraki tabakadaki

yapıların ise daha büyüdüğü ve çok odalı olduğu görülmüştür. Bu tabakada görülen önemli bir diğer değişimde kireç sıvanın yaygın olarak kullanılmış olmasıdır. Bir önceki tabakada görülen büyük ocakların ise bu tabakada küçüldüğü ve elips biçimini aldığı belirlenmiştir. Son PPNB tabakasında ise geniş odalı, dörtgen planlı yapılar ağırlıktadır. Bir önceki tabakada görülen diğer mimari unsurların da devam ettiği anlaşılmıştır (A.e.,s:57).

Yerleşmedeki **PN** Dönemi'ni yansıtan ilk tabakanın, kesintisiz olarak, PPNB tabakalarının hemen üzerinde başladığı belirlenmiştir. Bu tabakada mimaride çok ciddi bir değişim olmadığı görülmüştür. En eski PN evresi "Pre-Proto-Hassuna" (PPNB ve Proto-Hassuna arası dönem) olarak adlandırılmıştır (A.e.,s:57-58).

Çanak Çömlek

İlk mal grubu olan **Erken Koyu Mallar** (Early Dark Ware) daha çok koyu renklerde, koyu gri veya siyah renk yüzeyli ve hamurludur. Genellikle hamur beyaz renkli katkı içermektedir. Bu katkının ilk başta kalsit olduğu düşünülmüştür ancak sonradan volkanik kökenli minareller olduğu anlaşılmıştır. Bu mineral katkıların kilin doğal yapısından kaynaklı olduğu, katkı olmadığı[31] saptanmıştır. Genelde yüzeylerin açkılanmış olduğu bu mal grubunda; ağırlıklı olarak basit biçimler tanımlanmıştır. Ana biçimler daralan ağızlı çömleklerdir; daha az oranda görülenler ise düz dipli, dik yükselen kenarlı çömleklerdir. Bu mal grubunda herhangi bir bezeme görülmemiştir. İthal olduğu düşünülen bu mal grubunun ardından yerleşmedeki ilk yerel mal olduğu düşünülen **Bazalt Katkılı Mallar (**Basalt Tempered Ware) görülmektedir. Bu mineral katkılı mal grubunun yüzey renkleri koyu bejden, koyu kahverengiye, kırmızımsı-kahverengiye değişiklik göstermektedir. Genellikle dış yüzeyler açkılıdır. Biçimler bir önceki mal grubu ile çok benzerdir, sadece bazı tutamaklar bu mal grubuna özgüdür. Bu mal grubunda çok nadir boya bezeme görülmüştür. Yerleşmedeki en erken çanak, bu tanımlanan mineral katkılı mallardır ancak kısa süre sonra bitkisel katkılılar da kullanılmaya

[31] M. Le Miére ile yapılan sözlü görüşme.

başlanmıştır. Görülen yoğun bitkisel katkılı çanak çömlek Proto-Hassuna geleneği ile ilişkilidir (A.e., s: 61-62). Bitkisel katkılı malların ortaya çıkmasından önce bir ara geçiş malının görüldüğü de belirtilmiştir. **Bitkisel-Mineral Katkılı Mallar** olarak adlandırılan bu grup her iki katkının da kullanılması ile ayırt edilmiştir (Le Miére, 2007).

III. 5. 4. 14. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME

Bölgede yapılan son araştırmalara kadar yapılan tüm değerlendirmeler Hassuna kronolojisine dayandırılmaktaydı, ancak yapılan yeni kazılar bölgenin durumunu değiştirmiştir. Örneğin Kashkashok II yerleşmesinin kazılmasından önce çok az bilinen Habur Vadisi son dönem kazılarıyla daha da tanımlı hale gelmiştir (Nishiaki, 1992: 100). Bu bölgede yer alan Tell Seker Al-Aheimar yerleşmesi çanak çömlek için en eski geleneği yansıtmaktadır. Erken Koyu Mallar ve Bazalt Katkılı Mallar olarak adlandırılan bu en erken çanak çömlek; mineral katkılı, iyi açkılı mallardır. Bu mal grubunun hemen ardından Bitkisel Katkılı Mallar görülmeye başlanmıştır. Aynı süreçte ithal oldukları düşünülen KYAM ve Gri-Siyah Mallar'a da rastlanmıştır (Nishiaki-Le Miere, 2005: 61). Habur'da Tell Seker Al-Aheimar yerleşmesinde görülen kültürel süreci Kashkashok II yerleşmesi tamamlamaktadır. Kashkashok'da bulunan çanaklar ağırlıklı olarak Bitkisel Katkılı Mallardır ve Hassuna 1a ile ilişkilidir (Matsutani, 1991: 20) .

Yukarı Dicle olarak belirleyebileceğimiz bölgede yapılan kazılar da Habur Vadisi'nde tanımlanan süreci yansıtmaktadır. Salat Camii Yanı yerleşmesinde bulunan mineral katkılı, açkılı çanaklar Tell Seker Al-Aheimar yerleşmesinde tanımlanan erken çanak çömlek ile ilişkilidir (Miyake, 2006: 120).

Bitkisel katkılı kaba çanak çömlek ile tanımlanan Proto-Hassuna Dönemi; yaygın olarak Umm Dabaghiyah, Yarım Tepe I, Kültepe, Telul eth-Thalathat, Matarrah ve Tell Sotto yerleşmelerinden bilinmektedir. Ginnig yerleşmesinden bulunan çanakların ise bu dönemin en erken evresini temsil ettiği düşünülmektedir. Yerleşmeden bulunan çanak çömlek grubunda; özenli ve bezemeli parçaların

olmaması Umm Dabaghiyah, Yarım Tepe I, Tell Sotto ve Telul eth-Thalathat ile farklılığının sebebidir. Belirtilen yerleşmelerde az da olsa daha özenli mallar vardır ve bezeme yaygındır. Ancak temelde; Ginnig çanak çömleği, adı geçen yerleşmelerin çanak çömlek gruplarıyla benzerdir (Campbell-Baird, 1990: 68-70). Sözü edilen bu kaba malların hemen ardından daha özenli mallar ortaya çıkmıştır. Arkaik Hassuna malları olarak tanımlanan bu çanak çömlek, ilk boya bezekli örnekleri teşkil etmektedir. Standart Hassuna mallarıyla ise çizi ve boya bezek kullanımı yaygınlaşmıştır.

Bu bölgeyi genel olarak ele aldığımızda ise şu sonuçlara ulaşmaktayız:

- Habur Vadisi'ndeki Tell Seker Al-Aheimar (Nishiaki-Le Miere, 2005), Yukarı Dicle'deki Salat Cami Yanı (Miyake, 2005) yerleşmelerinin erken tabakalarında bulunan mineral katkılı, açkılı çanaklar bölgedeki en erken mal grubunu temsil eder. Bu evre Tell Seker Al-Aheimar yerleşmesinde Pre-Proto-Hassuna olarak tanımlanmıştır (Nishiaki-Le Miere, 2005:58).

- Daha sonrasını yansıtan kaba, bitkisel katkılı mallar ise Kuzey Irak yerleşmelerindeki verilere dayanılarak Proto-Hassuna olarak tanımlanmıştır ancak, yapılan son çalışmalardan elde edilen veriler, bu süreçten önce, daha basit malların varlığını ortaya koymaktadır. Miyake'ye göre; Ginnig ve Salat Camii Yanı 2. evresinden bulunan çanaklar bu öncül süreci yansıtmaktadır. Salat Camii Yanı 3. evresi çanak çömleği tam anlamıyla Proto-Hassuna mallarına benzemektedir. Omurgalı kaseler, omurgalı çömlekler ve boyunlu çömlekler bu evrede ortaya çıkmıştır. Bu gelişkin biçimlerin yanı sıra Proto-Hassuna'yı yansıtan kabartma bezeklerin, boya bezemelilerin de 3. evrede görülmesi bu görüşü destekler niteliktedir (Miyake, 2007: 40, 42). Proto-Hassuna Malları; Hakemi Use (Tekin, 2005: 189) ve Tell Seker Al-Aheimar (Nishiaki-Le Miere, 2005: 59) yerleşmelerinden de bilinmektedir.

- Bu verilere göre değerlendirdiğimizde Proto-Hassuna mallarının daha gelişkin bir dönemi temsil ettiği söylenebilir. Ardılı olan Hassuna Malları ise

Kuzey Irak yerleşmelerinin dışında Yukarı Dicle'deki Hakemi Use (Tekin, 2005: 191) ve Habur Vadisi'ndeki Tell Kashkashok (Matsutani, 1991: 27) yerleşmelerinden bilinmektedir.

III. 5. 5. DOĞU TOROSLAR VE EŞİK BÖLGESİ

Fırat ve Dicle Havzaları ile bölünen Doğu Toroslar, Suriye ve Irak'tan başlayan geniş düzlüklerin kuzey sınırını oluşturmaktadır. Bu bölge aynı zamanda Breasted'ın öngördüğü kuzey yayını da temsil etmektedir. Yer yer 2000 m.nin üzerine çıkan Toros Dağları'nın güney etekleri genişliği 20 km ile 80 km arasında değişen ve ortalama 800 m rakıma sahip olan bir eşik bölgesidir. Dağların hemen eteğindeki geniş düzlükler sebebi ile yağışlı ve aynı zamanda yüksekliği nedeni ile de daha sert bir iklime sahiptir. Bu dağ sırasının kuzeyi boyunca; Van Gölü'nün batı kıyısındaki Tatvan Ovası'dan başlayarak, batıya doğru birbirine boğazlarla bağlı ve buradaki tektonik çukurluklara yerleşmiş ovalar zinciri bulunmaktadır. Bu ovalardan en önemlileri Altınova, Uluova, Malatya gibi alüvyonlu geniş düzlüklerdir. Bu ova zincirinin kuzeyinde ise, 3000 m.yi geçen yüksekliği ile dağlık ve karasal iklime sahip Doğu Anadolu Bölgesi yer almaktadır.

Bu bölge içinde ele aldığımız Çayönü yerleşmesi; sözünü ettiğimiz eşik bölgesinde, Dicle Nehri'nin Toroslar'ı keserek geçtiği boğazın önünde yer almaktadır. Tepecik yerleşmesi ise bu dağ sırasının kuzeyindeki ovalar zincirinin bir parçası olan Altınova'dadır. Bu bölgenin en önemli özelliği, iklimi dışında, güneyine göre daha zengin bir bitki örtüsüne, çeşitli hammadde ve maden yataklarına sahip olmasıdır. Tepecik'in yer aldığı; kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda uzanan Altınova; 1974 yılında Keban Baraj Gölü altında kalmıştır. Ayrıntılı değerlendirme için; bu bölge dahilinde iki yerleşme seçilmiştir ancak, Yayvantepe, Kulhöyük gibi başka buluntu yerlerinin de olduğunu ve ele aldığımız soruna katkı sağlamadıkları bilindiğinden dolayı değerlendirmeye alınmadıklarını da belirtmemiz gerekmektedir.

III. 5. 5. 1. ÇAYÖNÜ

Fırat ve Dicle havzalarının birbirine en yakın olduğu bölgede, dağ eşiğindeki Ergani Ovası'nda yer alan Çayönü (Erim-Özdoğan, Yalman, 2004: 70); Diyarbakır İli Ergani İlçesi'nin 7 km güneybatısında, Sesverenpınar (Hilar) Köyü sınırları içindedir (Çambel vd., 1988: 37). Yerleşmede kazılara, 1964 yılında Halet Çambel ve Robert J. Braidwood bilimsel başkanlığında "Güneydoğu Anadolu Karma Projesi" kapsamında başlanmıştır. 1986 yılında M. Özdoğan'ın kazı başkanlığını devraldığı çalışmalar, 1991 yılında sonlanmıştır (Özdoğan vd., 1993: 104). Yapılan çalışmalar sonucunda üç ana evreye ayrılan yerleşmede, PPNA Dönem'inden PPN'nin sonuna kadar kesintisiz iskanın olduğu anlaşılmıştır (Özdoğan, 1999: 35).

Prehistorik dönem sonrasını yansıtan **III. Evre**, Erken Demir Çağ olarak tanımlanmıştır. Yerleşmenin güney eğiminde bulunan çok fazla sayıdaki cüruf, bakırın bu alanda ergitildiğini gösterir nitelikte bir kanıttır. Çark yapımı erken goblet türleri ve saklı astarlı çanak çömlek yaygındır ama el yapımı, kırmızı ve siyah açkılı Karaz Malı da bulunmuştur. Tunç iğneler ise tipik küçük buluntulardandır (Özdoğan, A. 1999: 39).

İki alt evreye ayrılan **II. Evre**; İlk Tunç Çağ I, Geç Kalkolitik ve PN'ye ait dolguları yansıtır. Bu iki farklı zaman dilimini kapsayan evrenin alt evrelerinden **II b**; KYAM ve Bitkisel Katkılı Mallar ile temsil edilen, mimariye rastlanmayan Geç Kalkolitik dolguları ve İ.T.Ç buluntuları ile tanımlanmıştır (Özdoğan, A. 1999: 39-40). **II a** alt evresi ise PN'yi kapsamaktadır. Bu evre 1998 yılı çalışmalarına göre 6 tabakaya ayrılmıştır. Yüzey toprağı ile karışık olan **1. tabaka**, çeşitli nedenlerle tahrip olmuştur; plan vermeyen duvar ve döşeme kalıntılarına rastlanmıştır. **2. tabaka**da ise doğu ve batı kesimleri kalın teras duvarlarıyla[32] çevrili büyük bir yapı kompleksi açığa çıkarılmıştır. Küçük birimlerden ve geniş avlulardan oluşan bu yapı topluluğunun orta alanında dar bir yol/geçit bulunmaktadır. Yaklaşık olarak 15x25 m.lik bir alanı kaplayan yapının duvarları genelde üç taş sırasına sahiptir ve üst

[32] "Teras duvarlarının varlığı, höyüğün eski topografyasında doğu ve batı yönlerinde bir eğim olduğunu göstermektedir." (Özdoğan vd., 1990: 75).

yapının kerpiç olduğu belirlenmiştir. Duvarların dış yüzleri daha özenli örülmüştür, iç kısım ise moloz taşlarla doldurularak duvar kalınlaştırılmıştır. Avlularda küçük sekiler ve işlik alanları açığa çıkarılmıştır. **3. tabaka**da tam plan veren yapılara rastlanamamış ancak 2. tabakada bulunan yapıyı çevreleyen teras duvarlarının ilk yapımının bu evreye ait olduğu saptanmıştır. **4. tabaka**da da tanımlı bir mimariye rastlanmamış; bol miktarda kerpiç döküntüsü bulunmuştur. **5. tabaka**da ise tahrip olmuş bir taş döşeme ve bir taş temel bulunmuştur. **6. tabaka**da üstleri yuvarlatılmış taş bloklar ortaya çıkarılmıştır ama tam bir plan elde edilememiştir. Bu tabakanın PPN-PN Geçişini yansıttığı düşünülmüştür (Özdoğan vd., 1990:74-76). PPN' de ortaya çıkan "Çayönü aleti" olarak adlandırılan, obsidyenden, kenarları sarp düzeltili dilgiler ve yongalanmış kurslar PN' de de görülmeye devam etmiştir. Yerleşmede PN Dönemi buluntu topluluğunda gözlü kemik iğneler, boncuklar, taş toplar ve bilezikler ile kilden insan ve hayvan figürinleri dikkat çekmektedir (Özdoğan vd., 1994:112).

Yerleşmede, PPN ile PN arasında kesintisiz bir geçiş olduğu birçok yayında bildirilmiştir; ancak son yıllardaki değerlendirmelerde bu iki ana dönemin belli bir süre koşut gittiği yönünde bulgular vardır. Bu olgu, buluntu topluluklarındaki birçok benzer ana öğenin her iki ana evrede de karşımıza çıkmasıyla desteklenmektedir. Hücre Planlı Yapılar Evresi'nden itibaren "katkılı toprak malzeme" kullanımı günlük yaşamın değişik alanlarında yayılırken, öte yandan PPNB geleneğinin "yozlaşmakla" birlikte devam ettiği gözlenmektedir. Bu veriler, Çayönü'nün son PPNB ve PPNC olarak adlandırılan dönemlerinde çanak çömlek kullanan ve kullanmayan toplulukların yan yana yaşadığı olasılığını güçlendirmektedir. Hatta bazı veriler, Çayönü'ndeki bu "birlikte yaşam süresinin" daha erkenlere de çekilebileceğini işaret etmektedir (Erim-Özdoğan - Yalman, 2004: 70).

PPN Dönem'ini kapsayan I. Evre yaklaşık olarak MÖ 8070-7300 arasına tarihlenmektedir (Özdoğan, 1999: 41). İlk yıllardaki çalışmalar sonucunda, PPN dönemini yansıtan bu evre yapı özelliklerinin farklılığı esas alınarak alt evrelere

ayrılmış ve yine mimariye dayanılarak adlandırılmıştır[33] (Özdoğan vd., 1993:112). Ancak 1995 yılında; taş endüstrisi, bezekli nesneler, beslenme faaliyetleri ya da gömü gelenekleri gibi yaşamsal özelliklerindeki değişimlere dayandırılarak üç ana gelişim evresi tanımlanmıştır. Stratigrafik alt evreler için yapılan silsile, yapı özelliklerine göre tanımlanmışken bu ana gelişim evreleri buluntu topluluğundaki değişim ile beslenme faaliyetlerindeki değişime göre belirlenmiştir. Bu ayrıma göre;

1. **PPNA süreci**; ilk yerleşimin görüldüğü ve en uzun yaşanan süreçtir. Yuvarlak Planlı Yapılar Evresi ile başlar; Izgara Planlı Yapılar Evresi'nin son çeyreğine kadar devam eder.
2. **PPNB süreci** Taş Döşemeli Yapılar Evresi ile başlar, Hücre Planlı Yapılar Evresi'nin 3. tabakasının ilk yarısına kadar devam eder.
3. **PPNC süreci** Hücre Planlı Yapılar Evresi'nin 3. tabakasının ikinci yarısında başlar ve Geniş Odalı Yapılar alt evresinin sonuna kadar devam eder (Özdoğan, A 1999:42).

Çanak Çömlek

Yapılan çalışmalarda Çayönü'ndeki çanak çömlek parçaları için çeşitli ana gruplar belirlenmiştir. En çok görülen mal grubunu bitkisel ve mineral katkılı gruplar oluşturmaktadır. Bu gruplar içinde en yaygın olan **Koyu Yüzlü Sıradan Mallar** dır.

---

[33] Mimariye dayanılarak tanımlanan Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'e ait alt evreler ve kronolojisi (Özdoğan vd. 1993: 106-107):

Evre	Kültürel Dönem	G.Ö.
Yuvarlak planlı yapılar evresi	PPNA	10200-9200
Izgara Planlı Yapılar Evresi		9200-9100
En eski tip	PPNA	
Açık tip	PPNB	
Menderesli tip	PPNB	
Kapalı tip	PPNB	
Kanallı Yapılar Evresi	PPNB	9100-9000
Taş Döşemeli Yapılar Evresi	PPNB	9000-8600 (?)
Hücre Planlı Yapılar Evresi	PPNB	8600-8300
Geniş Odalı Yapılar Evresi	PPNC	8200-8000(?)

Bunu, Koyu Yüzlü Sıradan Mallar'dan, yalnızca yüzey renginin donuk turuncu oluşuyla ayrılan **Turuncu Yüzeyli Mallar** ile hamur katkılarının kabalığıyla ayrılan bir başka grup **Koyu Yüzlü Kaba Hamurlu Bol Taşçık Katkılı Mallar** takip etmektedir. Bitkisel ve mineral katkılı gruplardan sonra, bol mineral katkılı bir grup olan **Bol Kum Katkılı İnce Mallar** yer almaktadır. En çok görülen biçimler derin gövdeli ve/veya küresel gövdeli, daralan ağızlılardır. Başka bir biçim geniş ağızlı dik inen gövdelilerdir. Diğer bir biçim olan açık ağızlılar arasında konik ve derin kapların önemli bir yer tuttuğu ve sığ kapların da bunu izlediği görülür. Boyunlu kapların, boyunsuz kaplara oranla daha az sayıda olduğu, ancak yine de sayısal çokluk gösterdiği dikkati çekmektedir. Yuvarlak dönüşlü düz dipler en sık rastlanan dip biçimidir. Tutamaklar, memecikler, yumrucuklar, nadiren hayvan başı kabartması ve boya ve kazı-çizi bezemelerine rastlanmıştır. Ayrıca az miktarda Husking Tray ve KYAM[34] bulunmuştur (Yalman 1998: 143,144).

Bu gruplar evre olarak incelendiğinde Çayönü çanak çömleği üçe ayrılmıştır. **1. Evre**de çeşitli dönemlere ait malzemeler bir arada bulunmuştur. Bunun içerisinde alt tabakalarda görülmeyen Halaf Boyalı malları da vardır. **2. Evre**de KYAM yoğun olarak bulunmuştur. Hepsi hem bitkisel hem de kum katkılıdır ve yüzey renkleri koyu kahverengimsi siyahın tonlarından, griye kadar değişiklik göstermektedir. Tek ya da sıralar halindeki yumrucuklar KYAM grubunda saptanan tek bezeme çeşididir. **3. Evre**de koyu kırmızı astar veya turuncumsu kırmızı boya ile bezenmiş parçalar göze çarpmaktadır. Boyalı parçaların hamuru genellikle kum içerirken nadiren bitkisel katkıya sahiptir. Hem parlak hem de donuk açkı yapılmıştır. Bazı parçalarda boya astarın yanı sıra çizi ve baskı bezek de uygulanmıştır (Özdoğan-Özdoğan, 1993: 96-100).

III. 5. 5. 2. TEPECİK

[34] Çayönü ile ilgili yayınlarda KYAM olarak tanımlanan mal grubu, tüm özellikleri ile Doğu Akdeniz bölgesinde, Braidwood tarafından tanımlanmış olan klasik KYAM mallarından oldukça farklıdır, ancak bu grup Tepecik ve Tülintepe yerleşmelerinde de KYAM olarak ele alındığından burada da aynı terim kullanılmıştır.

Elazığ'ın 31 km. doğusunda, Altınova'da yer alan, 1974 yılında Keban Baraj suları altında kalan yerleşme; 1968-1974 yılları arasında, U. Esin bilimsel başkanlığında kazılmıştır. Geç Neolitik Dönem'den Demir Çağ'a kadar kültür dolgularını içeren yerleşmede Neolitik Dönem'e ait mimari öğeye rastlanmamıştır (Esin, 2002: 102-103). Neolitik Dönem çanak çömleği **KYAM** ve bitkisel katkılı, açık renkli **Kaba Yalın Mallar** olarak iki grupta tanımlanmıştır (Esin, 1976:104).

III. 5. 5. 3. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME

Çayönü yerleşmesi Hücre Planlı Yapılar evresinin sonlarına doğru görülen kerpiç toprağından yapılmış basit kaplar, ilk kap denemelerin olduğunu göstermektedir. Ancak bu ilk denemelerin yaygın olmaması ve PN döneminde oldukça gelişkin kapların birden ve oldukça bol olarak görülmesi, çanak çömlek teknolojisinin yerleşmeye dışardan geldiğini kanıtlamaktadır. Yerleşmede en erkene tarihlenen çanak çömlek parçaları dahi görece daha niteliklidir. Bitkisel katkının yanı sıra yoğun taşçıklı olan bu mallar farklı bir geleneği yansıtmaktadırlar. Bu evre içinde kısa bir süre sonra kırmızı astarlı ve boya bezemeli çanak çömlek görülür ve daha sonra ise Hassuna ile benzeşen diğer biçimler ortaya çıkar. Genel olarak değerlendirildiğinde farklı bir gelişimi yansıtan ve Çayönü kültürü olarak tanımlanabilen bu kültür, daha çok dağlık, engebeli ve dağ arası ovalık bölgenin ortamına uyum sağlamış, daha güneyde yer alan kurak-step kültürlerinden farklı özellikler geliştirmiştir. Ancak iki bölge arasındaki iletişimin kopmadığı, Neolitik'in ilk başından sonuna kadar paralel bir gelişim çizgisi sürdürdüğü de yadsınamaz (Erim-Özdoğan - Yalman, 2004: 68).

Çayönü çanak çömleği, başka bölgelerle karşılaştırma yapmaya olanak veren özelliklere sahiptir. Bunların başında gövde üzerindeki ya da ağız kenarındaki dizi halinde, bazen de çoklu olan küçük memeciklerdir. Fırat ve Dicle Havzası'ndaki diğer yerleşmelerde çok ender olarak görülen bu bezek türünün PN Dönemi'nin çok az araştırılmış olan kuzey bölgelerde ve özellikle Güney Kafkaslar'da yaygın olarak

bulunduğu bilinmektedir (Chataigner, 1995). Bu parçaların yanı sıra bulunan az sayıdaki Husking-Tray türü kaplar ve Hassuna Çizi Bezemeli parçaların varlığı da doğu kültür bölgesi ile ilişkisini ortaya koymaktadır. Açık renk yüzeyli, kabartma bezek ve bant bezekli örnekler de bu ilişkiyi destekler niteliktedir. Donuk yüzeyli, açkılı, genelde küçük boyunlu kaplarda görülen, ağız kenarındaki delikli dikey tutamaklar ise yine daha çok kuzey bölgeleri ile ilişkilidir. Dikkati çeken bir başka özellik ise çok az sayıda bulunan kırmızı astarlı, açkılı parçalar ve çok az sayıda bulunan boya bezemeli örneklerdir. Tüm bunlara genel olarak baktığımızda, her ne kadar, Orta Fırat ve Dicle Havzası'ndan tanıdığımız Proto-Hassuna sürecinden Halaf'a kadarki süreçte görülen mal, biçim ve bezekleri yansıtmaktaysa da buluntu topluluğunun oldukça büyük bir kısmının farklı özellikler taşıdığı ve daha çok kuzeyi ile benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda Çayönü yerleşmesi, coğrafi konumunun belirlediği gibi, güney düzlükleri ile kuzey dağlık bölge kültürlerinin temas noktasını oluşturduğu iki bölgenin özelliklerini birlikte yansıtmaktadır.

III. 5. 6. BATI İRAN (ZAGROSLAR)

Güneydoğu Toroslar geniş bir kıvrım yaptıktan sonra dike yakın bir açı ile güneye dönerek; Umman Denizi, Basra Körfezi ve bunun uzantısı olan Mezopotamya düzlükleri ile İran Platosu arasındaki sınırı oluşturur. İran'ın güneybatısında yer alan Zagros Dağları; Basra Körfezi ve Umman Denizi kenarları boyunca yükselmektedir. Birbirine paralel üç sıra halinde uzanan Zagroslar doğu-batı arasında geçişi zor bir duvar gibidir. Genişliği 200 m.yi bulan bu dağların yüksekliği yer yer 4000 m.yi aşar. Bu yükselti güneydoğuya doğru azalmaktadır. Her ne kadar Zagros dağ silsilesi topografik yapısı bakımından Bereketli Hilal'in kuzeyini oluşturan Doğu Toroslar ile benzeşmekteyse de, güneye doğru dik olarak uzandığından, Toroslar'dan farklı olarak sert kara iklimine sahiptir. Zagros Dağlık bölgesi ile Mezopotamya düzlükleri arasındaki ilişki her zaman tartışmalı olmuştur; bazıları topografyadaki bu ani değişiklik nedeni ile Mezopotamya sınırlarını Zagroslar'ın eteği olarak kabul ederken Zagroslar'ı ve bunun ardındaki dağ arası ovalar ve platolarla belirlenmiş, bugün İran olarak tanımladığımız bölgeyi Mezopotamya'nın bir uzantısı olarak düşünmektedir.

Ancak Mezopotamya odaklı olarak belirlenen araştırma stratejileri nedeniyle kazılar daha çok Zagroslar'ın Mezopotamya'ya bakan batı kesiminde yoğunlaşmış; iç kesimlere doğru araştırma ve kazıların sayısı azalmıştır[35]. Bu bağlamda bu çalışmada da, ele aldığımız bölge, Zagroslar'ın batı yamacında yer alan; Tell Shimshara, Jarmo, Tepe Guran ve kuzeyde Urmiye Gölü'nün hemen güneyindeki Haji Firuz yerleşmeleri ile örneklendirilmiştir.

III. 5. 6. 1. TELL SHİMSHARA

Tell Shimshara, Irak'ta Rania Ovası'nda Küçük Zap ırmağının doğu yakasında yer almaktadır. 1957 yılında kazılan höyükte 16 tabaka tespit edilmiştir. Yerleşmede 16-9. tabakaları Hassuna-Samarra dönemlerine, 8-1 ise Hurri dönemine tarihlenmektedir (Matthews 2000:70; Mortensen, 1962: 76-77).

16. tabakada yangın geçirmiş; kerpiç duvarlı, dörtgen planlı bir yapı açığa çıkarılmıştır. **15 ve 14. tabaka**larda duvar temelleri, çukurlar ve taş döşeli bir alana rastlanmıştır. **12,11,10 ve 9. tabaka**larda ise sadece fırınlar bulunmuştur (Matthews, 2000: 70). 16-9 tabakalarında bulunan yontmataş buluntuların % 85'i obsidyen, %15'i çakmaktaşından yapılmıştır. Yongalar genellikle düzensizce şekillendirilmiştir. Dilgilerin çoğu ince ve dardır. Kazıyıcılar, deliciler, kalemler ve testere dişli dilgiler yaygın alet tipleri arasındadır (Mortensen, 1970: 28,41,46). Sürtmetaş alet yapım geleneğine ait buluntular arasında ise mermer kaplar, bilezikler ve boncuklar yer almaktadır. Ayrıca yassı baltalar, kurslar, açkı taşları ve havanlar bulunmuştur. Kemik bız ve spatüller ile ağırşaklar yerleşmede bulunan diğer buluntulardır (Matthews, 2000:71).

Çanak Çömlek

Yalın Kaba Mallar; bitkisel ve aynı zamanda iri taşçık, kireçtaşı ve mika katkılıdırlar. Yüzeyler ıslak sıvazlanarak düzeltilmiş, bazı parçalarda astar

[35] M.Özdoğan ile sözlü görüşme.

uygulandığı görülmüştür ve yalnızca birkaç parçada açkı izi vardır. Yüzey renkleri genel olarak pembemsi devetüyü, bazen koyu gri alacalı, kırmızımsı olarak çeşitlenmektedir. Az oranda, yeşilimsi renkte parça da bulunmuştur. Tanımlanan biçimler, geniş ağızlı basit kaplar, daralan, dik yükselen ya da açılan kenarlı kaseler, dar ve geniş ağızlı çömlekler ve Husking Tray türü kaplardır (Mortensen, 1970: fig. 103, 104 ve 105). Bu mal grubu, alt tabakalarda tüm mal grupları içerisinde % 66 gibi yüksek bir orana sahipken, en üstteki tabakada %53'lük bir orana düşer (Mortensen, 1962: 78).

Standart Mallar grubuna ait parçaların hamuru, ince kıyılmış az miktarda bitkisel ve ince kum katkılıdır. Ayrıca, kireçtaşı, kırmızı ve siyah renkte mineral ve kuvars katkıya da rastlanmıştır. Fırınlama genelde iyidir. Yüzeyler ya ıslak sıvazlanarak düzeltilip bırakılmış, ya da astarlıdır. Yüzey renkleri genelde yeşilimsi veya turuncumsu-devetüyüdür. Bu mal grubu kendi içinde 6 alt gruba ayrılmıştır: Hassuna Boya Bezemeliler, Samarra Boya Bezemeliler, Hassuna Çizi Bezemeliler, Hassuna Çizi-Boya Bezemeliler, Samarra Çizi-Boya Bezemeliler, Bezemesiz Parçalar (Mortensen, 1970:76-79).

Nitelikli Mal; tabaklar, kaseler, boyunlu çömlekler ve yüksek kenarlı kaplardan oluşan bu mal grubu kum katkılıdır. Dış yüzey kalın astarla kaplıdır, bazı yüksek kaplar ve küresel gövdeli çömleklerin iç yüzeyi ıslak sıvazlanarak bırakılmıştır. **Samarra Boyalı Nitelikli Mal** ve **Bezemesiz Nitelikli Mal** olarak iki alt gruba ayrılmıştır. Samarra Boyalı Nitelikli Mala ait parçalar her zaman tek renklidir. Kullanılan renkler fildişi, siyah, koyu kahverengi ve çikolata kahverengisidir. Bezekler klasik Samarra stilindedir. En sık görülen bezek birbirine yakın çizgi gruplarıdır (A.e., s: 63-76).

III. 5. 6. 2. TEPE GURAN

İran'da Hulailan Vadisi'nin kuzeyinde yer alan Tepe Guran yerleşmesi J. Meldgaard tarafından 1962'de yapılan yüzey araştırmasında saptanmıştır. Kazı çalışması yapılan

yerleşmede 21 tabaka tespit edilmiş ve bu tabakalar yukarıdan aşağıya olmak üzere A-V olarak adlandırılmıştır. A-C evreleri İslami döneme ve Luristan Tunç Çağı'na, D-V evreleri de Neolitik Dönem'e tarihlenmiştir (Mortensen, 1964: 29).

Yerleşmenin erken tabakalarında; küçük odaları olan kerpiç yapılar açığa çıkarılmıştır. Yapıların içlerinde kubbeli fırınlara rastlanmıştır. Duvarlar ve tabanlar kırmızı ya da beyaz kille sıvalıdır; terazzo taban örnekleri de bulunmuştur (A.e., s: 29-30).

Çakmaktaşı ve obsidyenden dilgi aletler, öğütme taşları, havan ve havan elleri, açkı taşları ve yassı baltalar yerleşmenin küçük buluntu topluluğunu oluşturmaktadır. Ayrıca çeşitli taşlardan, kemik ve midye kabuğundan yapılmış boncuklar da bulunmuştur (A.e., s: 29-30).

Çanak Çömlek

Kaba yapım bir mal grubu olan **Yalın Grimsi-Kahverengi Mallar** genelde kalın kenarlı çanaklardır. Hamuru nitelikli değildir, yüzey ıslak sıvazlanmış ya da hafifçe açkılanmıştır. En erken çanak çömleği temsil eden bu mal grubunun hamur rengi grimsi-kahverengiden koyu griye değişiklik göstermektedir. Kenarlar ya diktir ya da hafifçe kıvrıktır ve ağız düz ya da yuvarlatılmıştır.

Bulunan **Arkaik Boyalı Mallar** bitkisel katkılıdır ve yüzeyi astarlı bazen ise açkılıdır. Biçimler düz dipli, kıvrık ya da dik kenarlı kaselerdir. Yüzey rengi turuncumsu-devetüyüdür. Bezekler sepet benzeri örgü ve ağ biçimlidir.

Standart Boyalı Mallar da bitkisel katkılıdır ama daha niteliklidirler. Yüzey astarlı bazen ise açkılıdır. Hamur rengi devetüyü, turuncumsu-devetüyü ya da kırmızıdır. Evrelerle birlikte bezekler ve biçimler değişiklik göstermektedir: O-H evrelerinde düz dipli, kıvrık kenarlı kaseler bulunmuştur. L evresinden itibaren görülen çeşitlilik Jarmo yerleşmesi ile benzeşmektedir. Hafif omurgalı, genelde dışbükey kenarlı ve düz ya da yuvarlatılmış dipli kaseler bu gruba ait yaygın biçimlerdir. Bezemeler

diğer grupta da görüldüğü gibi çapraz çizgilerdir. Damlacıklar yerini küçük karelere, dikdörtgen ya da noktalara bırakmıştır. Diğer bir bezeme türü de; benzer formdaki kaplar üzerindeki zigzaglar ya da dörtgenlerdir.

Yalın Devetüyü Renkli Mallar R evresinde ortaya çıkmıştır. Sonraki evrelerde sayısının arttığı görülmektedir. Orta yoğunlukta bitkisel katkılı hamuru olan bu parçaların yüzeyi hafifçe açkılanmıştır. Astarlı yüzey rengi, devetüyü ve turuncu-devetüyüdür. Çoğu parça yuvarlak ya da oval kaselere aittir. Bu kaplar çekik ya da dik kenarlıdır. Yuvarlatılmış veya düz diplidirler (Mortensen, 1964: 30-31).

III. 5. 6. 3. HAJI FİRUZ

İran'da Urmiye Gölü'nün güneyindeki Solduz Vadisi'nde yer alan yerleşme; 1936 yılında, Sir Aurel Stein'in yaptığı yüzey araştırmasında tespit edilmiştir. Charles Burney tarafından 1958 yılında bir sondaj açılmış, 1960-61 yıllarında T. Cuyler Young başkanlığında, son olarak 1968 yılında Robert H. Dyson ve Mary M. Voigt başkanlığında kazı çalışmaları yürütülmüştür. Yerleşmede tanımlanan evreler A-L arası olarak adlandırılmıştır (Voigt, 1983: 7-21).

Yerleşmenin Neolitik tabakalarında mimari dörtgen ya da kare planlı yapılarla temsil edilmektedir. Duvarlarda kerpiç kullanılırken çatı için ahşap kullanıldığı hatta çatıyı destekleyen dikmeler olduğu varsayılmaktadır. Duvarların dış yüzeyleri nadiren, iç yüzeyleri ise çoğunlukla kireç ve kerpiç ile sıvanmıştır. Tabanlar bazen kireç ile karışık bazen ise sadece gri ya da sarı renkli kille sıvanmıştır. Yapı içinde ve dışında kalan diğer mimari öğeler arasında çeşitli derinlikte ve şekilde çukurlar, ocaklar ve fırınlar açığa çıkarılmıştır (A.e., s: 31-60).

Yerleşmede bulunan yontmataş alet yapım geleneğinde hammadde olarak obsidyenin daha çok tercih edildiği anlaşılmıştır. Ağırlıklı olarak bıçakların yer aldığı alet çantasında az sayıda trapez, delici ve ok ucu bulunmuştur (A.e., s: 218-224). Sürtme taş aletler arasında alt ve üst öğütme taşları, el taşları, yassı baltalar, açkı taşları ve

boncuklar bulunmuştur (A.e., s: 249-260). Çoğu, hayvanların uzun kemiği ya da kaburgasından yapılmış olan kemik aletler arasında bızlar, oluklu kemikler ile kullanılmış kemikler yer almaktadır (A.e., s: 204-214). Kil buluntular ağırşaklar, insan ve hayvan figürinleri ile çeşitli nesnelerden oluşmaktadır (A.e., s: 169-184).

Çanak Çömlek

Yoğun olarak bulunan çanak çömlek bitkisel katkılıdır ancak bazı parçalarda kum katkının da olduğu tespit edilmiştir. Yüzey renkleri grimsi-kahverengiden pembeye değişiklik gösterirken en sık karşılaşılan renkler oldukça mat kahverengi, pembe ve kırmızımsı-sarıdır. En açık renkli parçalarda bile fırınlamadan kaynaklanan alacalanmalar göze çarpmaktadır. Yüzeylerde parmakla düzeltim izleri vardır. Parçaların büyük çoğunluğunun dış ve iç yüzeyleri açkılanmıştır. İyi korunmuş parçalardan anlaşıldığı üzere hem ıslak sıvazlama hem de sert bir aletle kazıma yapılarak yüzey matlaştırılmıştır. Minyatür kaplar, çok küçük kaseler, küçük çanaklar, sığ ve orta büyüklükteki çanaklar, tabaklar, tepsiler, Husking Trayler, küçük çömlekler, yaka boyunlu çömlekler yerleşmede bulunan yaygın biçimlerdir (A.e., s: 98, 102-136).

III. 5. 6. 4. JARMO

Chemchemal Vadisi'nde, Kerkük'e 1.5 saatlik mesafede yer alan Jarmo yerleşmesi; 1948 ile 1950'li yılların ilk yarısında, R. Braidwood bilimsel başkanlığındaki bir ekip tarafından, "Irak-Jarmo Projesi" kapsamında kazılmıştır (Braidwood – Howe, 1960: 20). Denizden yüksekliği yaklaşık 800 metre olan yerleşmede 7 metrelik kültürel dolgu olduğu saptanmış ve bu dolgu 16 tabaka ile tanımlanmıştır. Birçok arkeolog, Jarmo'yu üst ve alt olmak üzere iki ana evreye bölmeyi önermişler ancak Braidwood yerleşmeyi sınırlı alt evrelere ayırmak yerine birbirini takip eden bir gelişim süreci içinde değerlendirmenin daha anlamlı olacağını belirtmiştir. Bu görüşünü de alt tabakalarla üst tabakaların arasında fark olmasına rağmen net bir ayrım yapmanın zor olmasına dayandırmıştır (Braidwood, 1983a: 155).

Yapılan kazı çalışmalarında açığa çıkarılan bütün yapılar dörtgen planlı ve çok odalıdır. İçerisinde depolama amaçlı yapılmış küçük alanların da yer aldığı yapılarda kullanılan kil tuğlanın, mimarideki ana malzeme olduğu anlaşılmıştır. Taş temel kavramının en alt tabakalarda olmadığı; sonraki tabakalarda ortaya çıktığı saptanmıştır. Duvar kalınlıkları genelde 40 cm olan yapılar genellikle sıkıştırılmış toprak tabanlıdır; ama bazılarının kireç sıvalı bazılarında ise yenileme tabanları arasına saz döşenmiş olduğu anlaşılmıştır. Yapıların çatı sistemine dair herhangi bir kalıntı ele geçmemiştir. Ana yapıların yanı sıra ocak benzeri dairesel planlı yapı öğeleri de bulunmuş ancak bunların işlevi netlik kazanmamıştır (A.e., 156-158).

Yerleşmedeki yontmataş alet yapım geleneğinde ağırlıklı olarak dilgi teknolojisini yansıtmaktadır. Nitelikli aletlerin çoğu Nemrut Dağı, Van Gölü kaynaklı olduğu saptanan obsidyenden (Braidwood, 1983b: 543) yapılmıştır ve üst tabakalarda daha yoğun olarak bulunmuştur. Trapezler, bıçaklar, mikrolitler, orak bıçakları, kazıyıcılar, deliciler, ok uçları yaygın olarak görülen alet tipleridir. Sürtmetaş alet geleneğini yansıtan kireçtaşı, mermer ve kumtaşından üretilmiş taş kaplar ile öğütme taşları, havan elleri, tezgah ağırlıkları, oluklu taşlar ve yassı baltalar yerleşmede bulunan en yoğun buluntulardandır. Kemik alet geleneğine ait buluntular ise kaşık, iğne, pendant ve bızdır. Kil buluntular arasında en önemli yeri teşkil eden; insan, hayvan ve çeşitli biçimlerdeki figürinlerden yaklaşık olarak 5500 tane bulunmuştur. Figürinlerin yanı sıra çok sayıda ağırşak bulunmuştur. Yerleşmede bulunan hasır izli buluntuların çokluğundan anlaşıldığı üzere sepetçilik yaygındır. Bunun yanı sıra orak bıçaklarında ve sepet izli buluntularda görülen bitum izlerinden yola çıkılarak bitumun bağlayıcı ve izolasyonu sağlamak amacıyla yaygın olarak kullanıldığı düşünülmüştür (Braidwood-Howe, 1960: 44-46, Matthews, 2000:45).

Çanak Çömlek

Jarmo çanak çömleği en üstteki 2 m.lik dolgudan bulunmuştur. En gelişkin olanları en eski olanlar, kaba görünümlüler ise en yeni olanlardır (Matson, 1960:63). Başlangıçta çok az sayıdadır ama çanak yapımının iyi bilindiğini destekleyen bir

teknolojiyi yansıtırlar. Üst evrelerde ise çanak kullanımının hızla yayılmış olduğu görülür ama bu evrede de çanaklar teknoloji açısından daha kabadır. Bulunan çanak çömlek; tanımlanabilir çok az farklılığa dayandırılarak gruplandırılmıştır. Öncelikle ana değişim hamur yapısı ve bezektir. Belirlenen ilk ayrım; (J-II) 3-5. tabakalarda çanağın sayısal oranının az olmasıdır. Sonraki evrelerde değişiklikler görülür, özellikle üstteki 3 tabakada ama tabakalar arası kesin ayrımlar olmadığı için net sınırlar yoktur. Bütün bunlara dayanılarak Jarmo çanak çömleği Erken Gelenek ve Sonraki Gelenek olarak iki ana gruba ayrılmıştır (Adams, 1983:213).

Erken Gelenek Mallarında genel olarak kil yapısı iyi, ince bitkisel katkılıdır. Yüzey ve hamur renkleri pembemsi devetüyünden devetüyüne yada grimsi devetüyüne değişiklik göstermektedir. Pişirme genel olarak iyidir. Bazı parçalardaki gözeneklerin, kırıkta görülen karbonize maddelere dayanılarak tohum olduğu belirtilmiştir. Bu mal grubuna ait çanaklar bitkisel katkı yoğunluğuna göre ikiye ayrılmıştır. İlk grup, 35 parçayla tanımlanan neredeyse hiç bitkisel katkının olmadığı; ikincisi ise, 44 parçayla tanımlanan daha yoğun bitkisel katkının olduğu gruptur. İkinci grupta çanak yüzeylerinde katkı negatif izleri belirgindir. Bu iki grup arasında çok keskin farklar yoktur. Genelde az bitkisel katkılılar daha ince kenarlıdır (6-8 mm. gibi) ama istisnalar da vardır. Bitkisel katkının yanı sıra belirlenen mineral katkı mikadır; kireçtaşı ve kuvars da olduğu görülmüştür ancak daha nadirdir. Bu mal grubu çanaklarının çoğu açkılıdır. Kalın olan (12mm ve yukarısı) açkısız parçalar olasılıkla dip parçalarıdır. Diğer grup ağırlıklı olarak ağız parçalarını kapsar ve açkı izleri mikroskop altında rahatlıkla görülebilmektedir. Bazı parçalarda görülen kırmızı boya bezek; açkılı-açkısız, astarsız-astarlı olarak kullanılmıştır. Tanımlanan kap biçimleri basittir ve az çeşitlilik gösterir. Düz dipli, omurgalı kaseler, daralan ağızlı çömlekler, yarı küresel çanaklar ile dikey kulplar tanımlanan biçimlerdendir (A.e., s: 215-216).

Sonraki Gelenek Mallarında da hamur alt tabakalarda olduğu gibi ağırlıklı bitkisel katkılıdır. Genellikle iri kıyılmış sap-saman ve otsu bitkisel katkıya ek olarak kireçtaşı ve mikada olduğu görülmüş ama bunların olasılıkla kilin kendi yapısından kaynaklandığı düşünülmüştür. Pişirme genel olarak iyidir. Bu mal grubundan

bulunan 2 parça açkılı ve boyalı, 6 parça sadece açkılıdır. Ağırlıklı olarak düz dipli, omurgalı, genellikle dik kenarlı derin kaseler görülmektedir ve az sayıda Husking-Tray parçası bulunmuştur (Adams, 1983: 216-220).

III. 5. 6. 5. BÖLGESEL GENEL DEĞERLENDİRME

Tanımladığımız bu bölge çanak çömleği kendi içinde farklılıkları olan ama genel olarak bakıldığında hemen hemen aynı süreci yansıtan gruplardan oluşmaktadır. Bölge yerleşmelerinden elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde en erken örnekler Tell Shimshara yerleşmesindeki Yalın Kaba Mallar; Tepe Guran yerleşmesindeki Yalın Grimsi-Kahvemsi Mallar; Hacı Firuz yerleşmesinin yalın, bitkisel katkılı mallarıyla temsil edilmektedir. Jarmo yerleşmesinin Erken Gelenek Malları ise yukarıda belirttiğimiz çanak çömlek gruplarıyla benzerlik içindedir. Sonraki gelişim ise Hassuna Kültürü ile ilişkili olan boyalı, çizi ve boya-çizi bezekli malları yansıtmaktadır.

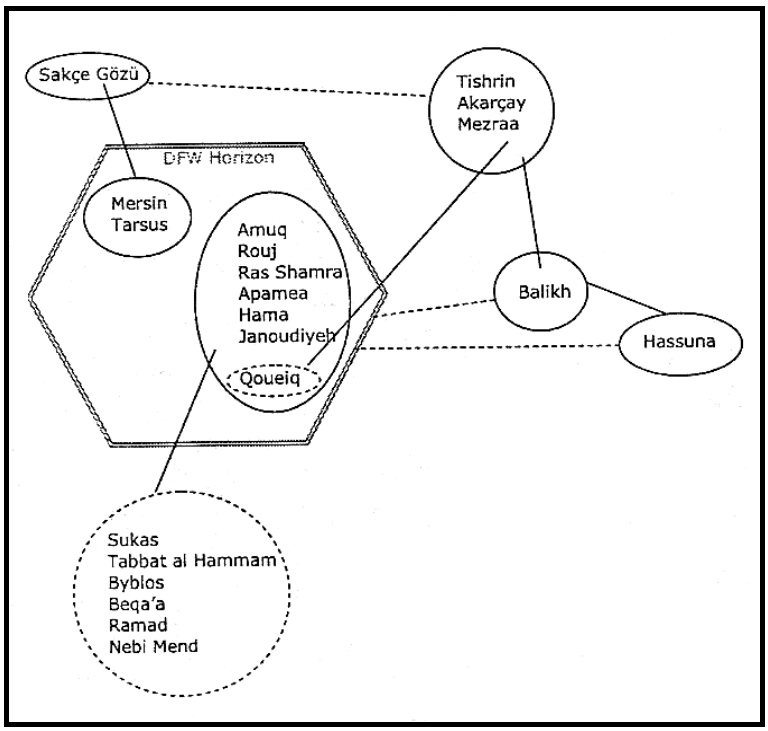
III. 5. 7. GENEL BÖLGESEL SONUÇ

Ele aldığımız bölgeleri genel olarak değerlendirdiğimizde, bu geniş bölgeyi iki ana kültür bölgesine ayırabiliriz. Bunlardan biri, Doğu Akdeniz ve Çevresi olarak adlandırdığımız; KYAM kültür bölgesi olarak da tanımlandırabileceğimiz bölgedir. Diğeri ise bitkisel katkılı, açık renk yüzeyli, açkısız malların belirleyici olduğu; Fırat, Balık, Habur, Toroslar ve Dicle'yi kapsayan geniş doğu bölgesidir. Çok genel olarak ayırdığımızda ulaşılan bu sonuç yerel bölgelerin karşılaştırılmasıyla çeşitlenmekte ve olası geçiş bölgeleri ile birbirine bağlanan daha yerel kültürlerin olabileceği anlaşılmaktadır.

Tanımlanan bölgeleri ilk çanak çömlek açısından değerlendirdiğimizde ilişkili bölgeleri şu şekilde verebiliriz: batıda Doğu Akdeniz ve Çevresi bölgesinde Kerkh Malları olarak tanımlanan mineral katkılı, açkılı çanak çömlek; Fırat Havzası'nda Tell Halula, Akarçay ve Mezraa Teleilat yerleşmelerinden; Habur Vadisi'nde Tell Seker Al- Ahemiar'dan, Yukarı Dicle'de Salat Camii Yanı yerleşmelerinden

bilinmektedir. Ancak bu mal grubunun ilk olarak nerede ve ne zaman ortaya çıktığı henüz kesin tarihler ile açıklık kazanmamıştır. Şu anki bilgilerimizle; Zagroslar ve Dicle Havzası'na kadar yayılmamış olması batı merkezli bir gelişim olabileceğini destekler niteliktedir. Ancak batıdaki Yumuktepe ve Amik Ovası yerleşmelerinde de bulunmamış olması farklı bir merkez olabileceğini düşündürmektedir. Yumuktepe yerleşmesindeki Kumlu Mallar'ın ve Amik A evresi Kireç Katkılı Mallar'ın, Kerkh Malları'na benzediği belirtilmiş (Restelli-Balossi, 2007: 149) olsa da bu görüş Rouj Havzası araştırmacıları (Miyake, 2003: 122) tarafından kabul görmemektedir.

Bu ilk mineral katkılı, açkılı malların ardından yaygınlaşan çanak çömlek batıda KYAM; doğuda ise bitkisel katkılı, açık renk yüzeyli mallardır. Ancak her iki ana bölgede de bu mal gruplarının, yoğunlukları değişerekten görülmesi bölgeler arası bilgi aktarımının olduğunu ortaya koymaktadır. Eldeki verilere göre; KYAM için ana bölge daha önce de belirttiğimiz gibi Doğu Akdeniz ve Çevresidir. Restelli-Balossi'ye göre bu bölge yerleşmeleri bu mal grubu açısından çekirdeği oluşturur; ancak güney sınırda yer alan Tell Ramad yerleşmesini çekirdeğin dışında tutarak birincil ilişkili bölge içinde değerlendirir. Ve yine ona göre KYAM bölgesinin doğu ile olan birincil ilişkisi Qoueiq Vadisi aracılığıyla gerçekleşmiştir (Restelli-Balossi, 2006: 193).

Tablo 8: KYAM Çekirdek Bölgesi ve Kültürel İlişkililer (Restelli-Balossi, 2006:283, Fig. 16.1)

Qoueiq Vadisi verilerine baktığımızda hem doğu hem de batı özelliklerini yansıttığını görmekteyiz. Burada bulunan baskı bezekli, çizi ve boya bezekli gruplar ile Husking Tray türü kaplar, kabartma bezekler, yassı tutamaklar (Mellart, 1981: 136) doğu ile ortaklığı sağlayan unsurlardır. Ancak bu vadide görülen KYAM'ın yerel üretim olması batıya olan yakınlığını da göstermektedir. Bu nedenle de ara geçiş kültürünü yansıttığı söylenebilir. Doğu kültür bölgesini ele aldığımızda ise KYAM malının az oranda bulunması, ithal mallar olarak değerlendirilmesi de bu ana iki kültür bölgesindeki iletişimi yansıtmaktadır.

Bitkisel katkılı malları açısından; doğu ana kültür bölgesi kapsamındaki yerel bölgelere baktığımızda ise en erken örneklerin Fırat, Balık, Habur ve Yukarı Dicle Havzası'nda bulunduğunu söyleyebiliriz. Bu bölgelerde genel olarak bitkisel katkılı malların ana grup olduğu; KYAM mallarının ise ithal mallar olarak az sayıda bulunduğu bilinmektedir. Kaba, basit biçimli malların ardından gelişen kabartma bezekli, boyalı, çizi bezekli malların biçimsel olarak da gelişip çeşitlendiği görülmektedir. Bu gelişkin örnekler ise Hassuna kültür öğeleriyle ilişkilidir. Yine bu

bölgede Husking Tray türü kapların yoğun olarak bulunması da bu ilişkiyi güçlendiren bir unsurdur.

Bütün bu değerlendirmelerden sonra Fırat, Balık ve Yukarı Dicle'nin bitkisel katkılı mallar açısından merkez bölgeyi yansıttığı söylenebilir. Hassuna öğelerinin varlığı da yine bu iki bölge arasında bir geçiş bölgesi olabileceğini düşündürtmektedir. Bu geçiş bölgesinin de Habur Vadisi olabileceği en olası yaklaşımdır. Ancak bu bölgelerde yapılan kazı çalışmalarının yeterli sayıda olmaması ve açılan alanların çok kısıtlı olması bu kurgunun tamamıyla farklı olabileceğini de göz ardı etmememiz gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle doğu kültür bölgesinin kendi içinde küçük değişimlerin yaşandığı tek bir merkez olduğu şu an için daha kabul edilir bir kurgudur.

Yapılan bu genel bölgesel değerlendirme, Mezraa-Teleilat bitkisel katkılı mallarının V. Bölüm'de tanımlanmasının ardından yapılacak olan karşılaştırma (Bölüm VI) bölümünde ayrıntılı olarak tekrar ele alınacaktır.

IV. MEZRAA - TELEİLAT HÖYÜĞÜ KAZISI GENEL DEĞERLENDİRME

Şanlıurfa, Birecik İlçesi'nin 7 km güneyinde, Mezraa Köyü'nde, Fırat Nehri'nin batı yakasındaki geniş bir düzlükte[36] yer alan (Karul vd., 2001: 135) Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan bitkisel katkılı çanak çömlek çalışmamızın temelini oluşturmaktadır. Bu bölümde ayrıntılı olarak ele alacağımız yerleşme; Fırat Havzası için olduğu kadar, ele aldığımız sorun açısından, diğer bölgelerin anlaşılması için de önemli bilgiler sunmaktadır.

Resim 1: Mezraa-Teleilat Yerleşmesi Hava Fotoğrafı (Kazı arşivi).

[36] Yerleşmenin bulunduğu düzlük olasılıkla Pleistosen sonlarında Fırat'ın doğuya doğru hareketi ile oluşan eski bir menderes yeniğine aittir. Bu dönemde Fırat'ın yatağını batıya doğru kaydırması ile sırtlardan inen moloz bu düzlüğü doldurmuş, yataklarını uzatan küçük akarsular da deltalar oluşturarak bu düzlüğün biçimlenmesini sağlamıştır. Yerleşmenin Fırat ile bu küçük akarsuların birleştiği yerde kurulduğu, daha sonra Fırat tarafından kısmen kesildiği, yakın zamanlarda da Fırat'ın yatağını batıya kaydırmasıyla daha içeride kaldığı düşünülmektedir (Karul vd., 2001: 135).

IV. 1. KAZI TARİHÇESİ VE TABAKALANMA

İlk olarak 1989 yılında, G. Algaze tarafından yapılan yüzey araştırmasında saptanan Mezraa-Teleilat yerleşmesinde (Algaze vd., 1994: 47), Şanlıurfa Müzesi başkanlığında, Prof Dr. Mehmet Özdoğan bilimsel yürütücülüğünde, 1998 yılında yapılan sınırlı bir yüzey çalışmasından sonra, 1999 yılında başlanan kazı çalışmalarına (Karul vd., 2001: 133) 2005-2006 yıllarında ara verilmiş, 2007 yılında ise yine Şanlıurfa Müzesi başkanlığında, Doç. Dr. Nemci Karul'un bilimsel yürütücülüğünde devam edilmiştir. Yaklaşık 5 metrelik kültür dolgusuna sahip olan yerleşmenin, yapılan son çalışmalarla en az 350 x 300 m.lik bir alana yayıldığı kesinleşmiştir (Karul vd., 2004:).

Mezraa-Teleilat Höyüğünde ilk olarak PPN Dönemi'nde, yaklaşık olarak MÖ 8. Bin yılda yerleşildiğini ve bu ilk yerleşimin, kesintisiz olarak PN Dönemi'nin sonuna, MÖ 5200 yıllarına kadar devam ettiği anlaşılmıştır. Halaf Dönemi içinde terk edilen yerleşmenin (Karul vd., 2002: 67), Orta ve Geç Demir Çağ'da tekrar iskan edildiği anlaşılmıştır. Yerleşmedeki en üst tabaka, tarımsal faaliyetlerden dolayı tahrip olmuş, Post-Akhamenid/Helenistik dönemi yansıtır. Demir Çağ'ına ait ikinci tabakada ise 40x32 m boyutlarında büyük bir yapı açığa çıkarılmıştır (Şenyurt, 2006: 182). Bu yapı içinde bulunan tabletlerin incelenmesi ile Akhamenid-Pers Hanedanı Devri'nde yazılmış olan Geç Yeni Babil tabletleri olduğu anlaşılmıştır (Donbaz, 2003: 1).

Mezraa-Teleilat yerleşmesinde saptanan 4 kültür evresi ve alt ayrımlarının tabakalanması ise şu şekildedir (Karul vd., 2002: 68; Özdoğan, 2003a: 513):

I. Kültür Evresi - Demir Çağı

- **I A** Pers-Akhamenid Dönemi
- **I B** Yeni Asur Dönemi
- **I C** Son Tunç-İlk Demir Çağı Geçiş Dönemi

II. Kültür Evresi – PN Dönemi

- **II A** **Geç PN**
  - **II A1** Halaf Dönemi
  - **II A2** Proto-Halaf Boya Bezemeli Dönem

II B **Orta PN**

II B1 Kırmızı Astarlı, İlk Boya Bezemeli Dönem

II B2 İmpresso Bezemeli Dönem

II B3 Hassuna/ İlk İmpresso Dönemi

II C **Erken PN**

II C1 Yalın, açık renkli mallar

II C2 Kaba Çanak Çömlek

II D **Koridorlu Yapılar Evresi**[37]

III. Kültür Evresi / PPN-PN Geçiş Dönemi

IIIA çok az KYAM malı.

IIIB hiç çanak çömlek bulunmayan dönem.

IV. Kültür Evresi/ Geç PPNB

V. Kültür Evresi / PPNB

Levha 1: Mezraa-Teleilat Yerleşmesi Durum Planı (Kazı arşivi)

[37] Höyüğün batı yamacında bulunan II D evresine ait yapıların üzerinde tabakalanmış olarak korunmuş diğer yapı kalıntıları bulunmaktadır ve bu evreye ait kalıntılar kaldırılmamıştır; dolayısı ile kesitlerden varlığını bildiğimiz tabakaların kesinliği ve kronolojik ilişkisi henüz açıklık kazanmamıştır. Bununla birlikte, söz konusu evreye ait dolguların hemen güneyinde yer alan ve III. Evre ile de ilişkisi netlik kazanmamıştır. Ancak az sayıda da olsa II D dolgularında çanak çömlek buluntularına rastlanmış olması bu evrenin PN süreci içinde değerlendirilme eğilimini doğurmuştur. Ancak yapılacak yeni çalışmalarla bu tabakalanmanın değişebileceği de göz ardı edilmemelidir (N.Karul ile sözlü görüşme).

IV. 2. ÇANAK ÇÖMLEKSİZ NEOLİTİK DÖNEMDEN ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEME GEÇİŞ

Yakın Doğu'da PPN-PN geçiş süreci birçok yerleşmede saptanamamış olmasından dolayı iyi tanımlanamamıştır. Mezraa-Teleilat yerleşmesinde ise bu süreci yansıtan dolgular dikkat çekicidir. Yerleşmede anlaşılabildiği kadarıyla PPNB kültürünün sona ermesinden sonra, öncekinden farklı bir ara kültür döneminin yaşandığı, ancak bir süre sonra, yeniden kültürel bir canlanma olduğu söylenebilir. Bu bakımdan; Mezraa-Teleilat yerleşmesi Yakın Doğu'daki geçiş süreci için tümü ile yeni bir bakış açısı getirecek kadar önemlidir. Yerleşmede III. Kültür Evresi olarak tanımlanan PPN-PN geçiş süreci kendi içinde iki alt evreye ayrılmıştır. En alttaki yapı katı ile temsil edilen III B **alt evresinde hiç çanak çömleğe rastlanmamış;** III A **alt evresinde ise çok az sayıda KYAM olarak tanımlanan mineral katkılı, nitelikli, açkılı çanak çömleğe rastlanmıştır (Karul vd., 2002: 111).**

IV. 2. 1. MİMARİ

III. Evre'ye ait tabakalar kazı alanının güneybatı ucunda (21 E - 23 G açmları) yoğunlaşırken 21 F açmasında da bu döneme ilişkin kalıntılara rastlanmıştır. Bu dönemin tabakalanma süreci genel olarak değerlendirildiğinde; en üstteki III A evresindeki kalıntılar bazı yanık lekeleri ve kül çukurları ile sınırlı kalırken C-D evreleri boyunca tanımlı yapı kalıntılarına rastlanır. B evresi, 21 E açmasında, köşeleri yuvarlatılmış, birbirine yakın mesafedeki iki yapıyla tanımlanır. Yapılar seyrek yerleştirilmiş ahşap direklerin kerpiç ile sıvanmasıyla oluşmuştur. III C evresindeki kalıntılar şimdilik, elips biçimli, iç yüzeyleri kille sıvalı ateş çukurları ve yine dal örgü duvarlara işaret eden az sayıdaki ahşap direk, olası yapı taban parçaları ile biri at nalı, diğeri yuvarlak planlı iki ocaktan ibarettir. Bu dönemdeki ateş çukurlarının hemen hemen tamamının içi dere taşları ve yoğun kül ile dolu olarak bulunmuştur. III Evreye ait en alttaki yapı katı; diğer bir deyiş ile III D Evresi de

yine 21 E açmasında, IIIB evresindeki yapılar ile benzer yapım tekniklerini yansıtan bir yapı ile sınırlıdır (Özdoğan vd., 2004: 238; Karul vd., 2002: 112,114, Karul ile sözlü görüşme).

IV. 2. 2. BULUNTU TOPLULUĞU

Yontmataş alet yapım geleneğinde yerleşmede ağırlıklı olarak çakmaktaşı [38] kullanılmış, obsidyen ise çok daha az bir oranda tercih edilmiştir. Çakmaktaşının yerleşmenin oturduğu Fırat taraçasından toplanmış olması hammadde seçimindeki yoğunluğu açıklamaktadır. Çok çeşitli olan çakmaktaşının; krem/açık kahverengi yüzey rengine sahip olan belirlenen özel bir türü sadece Geçiş Evresi'nde kullanılmıştır ve bu tür çakmaktaşının ithal olduğu düşünülmektedir. Alet yapımında ağırlıklı olarak *ad-hoc* tarzı üretim yaygındır. İhtiyaca yönelik kullanılmış yongalar, kazıyıcılar, kalemler ve deliciler bu evrenin alet çantasını oluşturmaktadır. Bulunan Byblos, Ugarit ve Amik uçları ise tüm malzemenin yalnızca %1'ini kapsamaktadır. Az sayıdaki obsidyenin de farklı renklerde ve yapılarda olduğu belirlenmiştir. En yoğun görülen tür açık yeşil renkli olanlardır ama parlak ya da donuk siyah, gri, parlak kahverengi, çok açık renklilerin de kullanılmış olduğu görülmektedir. Her ne kadar bu malzeme üzerinden analiz yapılmamış olsa da hammadde kaynaklarına bakıldığında ağırlıklı olarak Van ve Bingöl kaynaklarının, daha seyrek olarak da Orta Anadolu kaynaklarının kullanılmış olduğu söylenebilir. Bulunan parçalardan anlaşıldığı kadarıyla bu evre yontmataş alet topluluğu; tek yönlü dilgi ve dilgiciklerden oluşmaktadır. Obsidyen alet yapım geleneğinde ağırlıklı olarak baskı tekniğinin uygulanmış olduğu anlaşılmıştır (Coşkunsu, baskıda). Bu evrede görülen diğer buluntular ise yongalanmış kurslar, nitelikli taş kaplar ile nitelikli kemik aletlerdir (Karul vd., 2002: 113-114). Bu evrenin en ilgi çekici buluntu topluluğu ise çok sayıda bulunan figürinlerdir. Kireçtaşından yapılmış bir koltukta oturur, ellerini

[38] Yerleşmenin yontmataş buluntu topluluğunu doktora tezi olarak çalışmakta olan Güner Çoşkunsu'nun yaptığı sayıma göre tüm evrelerden bulunan çakmaktaşı sayısı 25.000 iken, obsidyen sayısı 969'dur. Yerleşmenin yontmataş alet yapım geleneği ile ilgili veriler, henüz baskıda olan yayınından ve kendisiyle yapmış olduğumuz sözlü görüşmeden derlenerek hazırlanmıştır.

öne doğru uzatmış olarak betimlenen erkek figürlerinin ve yine kireçtaşından phallousların [39] görüldüğü bu buluntu grubu sosyal yaşamı, inanç sistemini gösterebilecek tek buluntu türüdür. (Özdoğan vd., 2004: 241, Özdoğan, 2007: 192).

IV. 3. ÇANAK ÇÖMLEKLİ NEOLİTİK DÖNEM

Yerleşmede açılmış en geniş dolguları yansıtan; kendi içinde dört alt evreye ayrılan PN Dönem'inde çanak çömlek açısından düzenli bir gelişim olmasına karşın mimaride çok daha fazla değişikliği yansıtan bir gelişim olduğu anlaşılmaktadır. İlk çanak çömleğin ortaya çıkışından Kalkolitik Dönem'in başlarına, Halaf Kültürü'nün oluşum dönemine kadar olan süreci kesintisiz yansıtan Mezraa-Teleilat yerleşmesi ele aldığımız bölgede bu süreci yansıtan en büyük yerleşmelerden biridir (Karul vd., 2002: 65).

IV. 3. 1. MİMARİ

Yerleşmede bu evre mimarisi oldukça iyi korunagelmiş yapılarla temsil edilmektedir. Kendi içinde A, B, C ve D olarak dört alt evreye ayrılan PN Evresi; bu alt evrelerde saptanan değişimlere dayanılarak yenileme evrelerine de ayrılmıştır (Özdoğan vd., 2004: 240). Koridorlu Yapılar [40] Evresi olarak tanımlanan **II D Evresi** [41] son mimari çalışmalara dayandırılarak oluşturulmuştur. Bu evreye ait; birbirine benzer koridorlu/gömülü yapılara, kazılan sekiz açmada (19 E-F-G, 20 E-F-G-H, 21 G) rastlanmıştır.

Bu evreyi yansıtan en iyi örneklerden biri olan dikdörtgen planlı **AB yapısı** açıldığı kadarıyla 36 m²lik bir alanı kaplamakta ve güney güneydoğu, kuzey kuzeybatı yönünde ilerleyen uzun

[39] Mezraa-Teleilat Kazısı Phallous buluntu topluluğu Şafak Nergiz tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmaktadır. Kendisi tarafından yapılmaya başlanan ayrıntılı çalışmalar henüz tamamlanmamıştır.

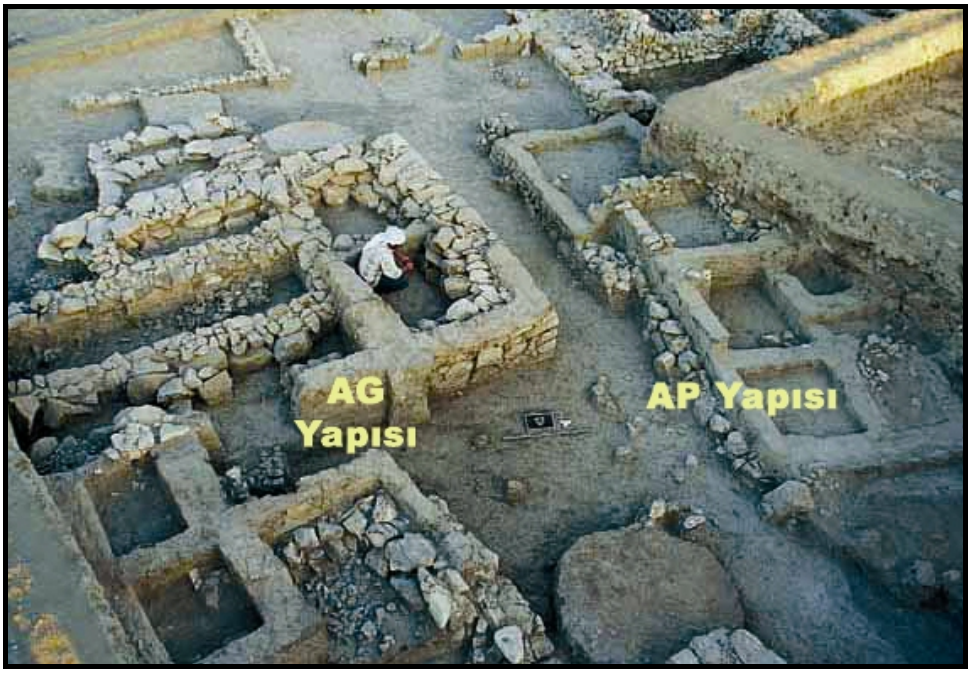
[40] Gömülü yapılar olarak da adlandırılan bu mimari ile ilgili olarak; Mezraa-Teleilat yerleşmesinin de çalışma kapsamı içinde olduğu son değerlendirme için bkz: ÜLGER, S. 2007: **Yakındoğu İlk Neolitik Kültürlerinde Yapı Kültü ve Yapıların Gömülme Sorunu**, İÜEF Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

[41] Bu evre, yerleşme ile ilgili yayınlarında II C 3 Evresi olarak tanımlanmıştır ancak bu çalışmada sunulan yeni evre ve eski evreler üzerinde yapılan değişikliklere ait veriler Doç. Dr. Necmi Karul'un yerleşme mimarisi üzerine yapmış olduğu genel değerlendirme sonucunda hazırladığı yayımlanmamış raporuna dayandırılarak tanımlanmıştır.

duvarı 7.25 m, batıdaki kısa duvarı ise 5 m ye ulaşmaktadır. Yapının oturtulduğu zeminin düzeltilerek hazırlandığı, temeli oluşturan taşların eşit yükseltide bir zemine yerleştirildiği belirlenmiştir. Yapıyı oluşturan ana duvarların düzgün taşlardan yapıldığı; içlerinin ise küçük, biçimsiz taşlarla doldurulduğu anlaşılmıştır. Bazı yerde yüksekliği 1 m yi bulan ana duvarların yükseldikçe inceltilmiş olduğu görülmektedir. Yapının dış duvarları dikdörtgen bir alanı çevrelerken, iç mekan paralel üç koridor ile bu koridora dik olarak konumlandırılmış geniş bir odadan oluşmaktadır. Bu yapının en önemli özelliği önce steril bir toprak ardından da taş yığınlarıyla gömülmüş olmasıdır (Karul, 2003: 529, 531). Açığa çıkarılan diğer yapılar ise **AV** ve **AM yapıları**dır. Boyutları 10 x 5 m olan, dikdörtgen planlı AV yapısı, diğer gömülü yapılar gibi güneydoğu-kuzeybatı doğrultusunda uzanmaktadır. Yapının üst seviyede birbirine paralel, ince, uzun koridorla bölündüğü, temel seviyesinde ise bu koridorları birbirine bağlayan duvarlarla hücre planlı bir yapı görünümündedir. Yer yer 60 cm yüksekliğe kadar ulaşan duvarların kalınlığı ise yaklaşık 1 m dir. Yapıya ait duvarların batıda yer alan başka bir duvarla birleştiği ve bu duvarın AV yapısının hemen kuzeyindeki AM yapısını da sınırlandırdığı anlaşılmıştır. Bu yapıları örten taş dolgularda Fırat kıyısından, bilinçli olarak getirilmiş olduğu anlaşılan; killi, steril bir dolguya rastlanmıştır (Özdoğan vd. 2004: 238; Karul vd., 2003: 164).

II D evresinde birbirine koşut, bağımsız yapı birimlerinin olduğu, planlı bir konumlanmayı yansıtan yerleşme düzeni **IIC evresi**nde tamamıyla değişmiştir. Bu evrede daha karmaşık bir yerleşim düzenin görüldüğü anlaşılmaktadır. Bu evreye ait yapılara ağırlıklı olarak yerleşmenin güney açmalarında rastlanmıştır. 22 G-H-I, 23 H-I açmaları aynı döneme ait birçok yapının bir arada görüldüğü tek alandır. Bu alandaki en büyük yapı **AG yapısı**dır. Karmaşık ve düzensiz bir planı olan bu yapı saptanabildiği kadarıyla 14x10 m lik bir alanı kapsamaktadır. Yapının doğu-batı doğrultusundaki, orta aksı oluşturan, birbirine bitişik dikdörtgen biçimli ince uzun odalar ve bu odaların kuzey ve güneyine konumlandırılmış hücrelerden oluştuğu anlaşılmıştır. Yapının taş temelli yığma kerpiçle yükseltilen duvarlarının kalınlığı yaklaşık 30 cm dir. Aynı yapıya ait iki fırın açığa çıkarılmıştır. Fırınlardan birinin eğimli olan tabanı killi toprakla özenle sıvanmıştır. Bu yapının hemen kuzeyinde, bir bölümü açmanın kuzey profiline devam eden, yine taş temel üzerine dökme kerpiç duvarlı, dörtgen planlı ve 1 x 1,5 m lik bitişik hücrelerden oluşan **AP yapısı** yer almaktadır. Hücrelerin tabanları, keskin yüzleri yukarı bakacak şekilde küçük taşlarla döşenmiştir, bu da olasılıkla taşların üzerinin sıvanmış olduğunu düşündürtmektedir. Bu tanımladığımız iki yapıyı, sokak olarak değerlendirilen bir boşluk ayırmaktadır. AP yapısının

hemen batısında ve kısmen bu yapının altında, henüz tam olarak açılmayan, yukarıda sözü edilen sokağa cephesi bulunan **BG yapısı**; görüldüğü kadarıyla, AP yapısı ile aynı plana sahiptir. Aynı alanda, doğuda yer alan iki yapı daha tanımlanmıştır. **AT, AR** olarak adlandırılan bu yapıların da dörtgen planlı oldukları anlaşılmış ama yapılar tahrip olduklarından tam planları anlaşılamamıştır. Aynı evreye ait bir başka yapı da; yukarıda belirttiğimiz yapıların doğusunda, yine taş temelli, hücre planlı **AL** yapısıdır. Bu yapının hemen altında, yaklaşık 1 m kadar kuzeydoğusuna kaymış olduğu saptanan **BH yapısı** açığa çıkarılmıştır. AL yapısı ile aynı plan özellikleri taşıyan bu yapı, taş temel üzerine kerpiç duvarlıdır ve birbirine eşit büyüklükte dört hücreden oluşmaktadır (Özdoğan vd., 2004: 236-237; Karul, vd., 2003: 162; Karul, vd., 2002: 117).

Resim 2: AG ve AP Yapıları ile Aralarındaki Sokak (Kazı arşivi)

II B evresini temsil eden; daha bağımsız birimlerden oluşan yapılara da bir önceki evrede olduğu gibi daha çok höyüğün güney kısmında rastlanmıştır. II C evresinde AG, AP, AT ve AR yapılarının yer aldığı 22 H açmasında, bu evrede; taş temelli, dikdörtgen planlı **AH yapısı** bulunmaktadır. Yapının ortasında yaklaşık olarak 6x3 m boyutlarında tek bir mekan açığa çıkarılmıştır. Bu yapı güneyinden ve batısından yaklaşık 1.5m genişliğinde bir koridor ile çevrelenmiştir. Koridoru oluşturan taş duvarın batısında bir ya da iki yapının daha bulunduğuna ait kalıntılara rastlanmışsa da bu alan yamaç eğimi nedeniyle tamamen tahrip olmuştur (Karul vd., 2002: 66). 21 H açmasında açığa çıkarılan AY yapısı da bu evreye tarihlendirilmiştir. 5.5 x 2.3 m boyutlarında tek bir mekandan oluşan yapının güneybatı bitimi tahrip olmuştur. Yer yer üç dizi ve iki sıradan oluşan taş temelli yapının üzerini

kaplayan küçük taşlar, binanın bilinçli olarak örtüldüğünü düşündürmektedir. Son kazı döneminde bu taşlar kaldırıldıktan sonra, yapının çukur tabanlı olduğu anlaşılmıştır. Yapının içinde, şiddetli bir yangın geçirdiğini gösteren, yanmış kerpiç ve taban parçaları ele geçmiştir. Ancak, çukur tabanlı düzleme ait olmayan bu parçaların bir üst kata ait oldukları ve çukur tabanlı mekanın da, yapının bodrumu olarak kullanılmış olması muhtemeldir. Taban parçalarının altındaki mekan dolgusunun içinde bulunan beş adet evcil domuz iskeletinin, bilinçli olarak bu düzleme yatırıldıkları anlaşılmış ve buna dayanılarak yapının olasılıkla kült amaçlı bir uygulamayı yansıttığı düşünülmüştür (Karul, vd., 2003: 163; Özdoğan vd., 2004: 237)

Çok geniş bir alanda açılan II. Evre'ye ait mimari kalıntıların sayısı ve niceliği yukarıda da belirttiğimiz üzere çok yoğundur; ancak açılan bu geniş alanda II A evresine ait mimari kalıntıya rastlanmamıştır. Olasılıkla bu evre mimarisi Demir Çağ tabakaları tarafından tahrip edilmiştir.

IV. 3. 2. BULUNTU TOPLULUĞU

Bu evre yontmataş buluntu topluluğu Geçiş Evresi ile çok büyük farklılık göstermemektedir (bkz: Bölüm IV. 2. 2) ancak iki evre arasında malzeme açısından oransal farklılıklar vardır. Geçiş Evresi'nde yoğun olan kazıyıcıların sayısı bu evrede azalmış ancak ok uçları artmıştır. Kalemler bu evrede de çok büyük ve kalındır. Obsidyen buluntular açısından bakıldığında ise en uzun dilgi bu evreye aittir (Çoşkunsu, baskıda). Bir önceki evre ile hemen hemen aynı buluntu topluluğunu içeren bu evrede sapan taneleri gibi yeni öğeler de görülmeye başlamıştır.

IV. 4. ÇANAK ÇÖMLEK BULUNTU TOPLULUĞU[42]

Yapılan ilk değerlendirmelere göre; yerleşmede bulunan çanak çömlek grupları, İlk PN'den Geç PN'nin sonuna ve olasılıkla Halaf Kültürü'nün oluşum sürecine kadar herhangi bir

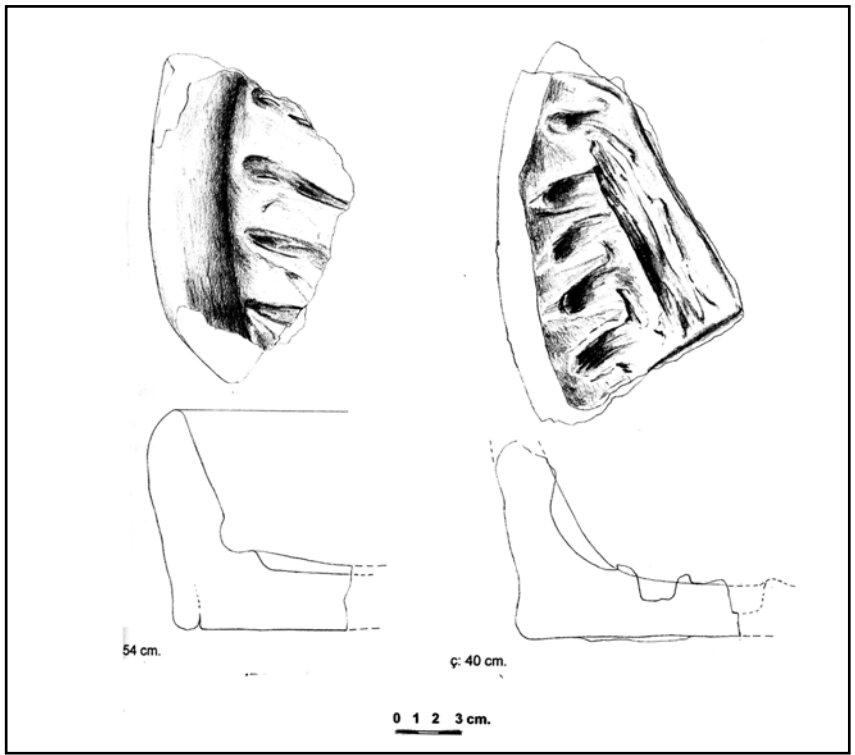
[42] Bu başlık altındaki bilgiler, malzeme gruplarından tez düzeyinde çalışılmış (Bkz. Kılıçbeyli, 2004 ve Gürdil, 2006) ya da çalışılmakta olanların dışında, yayımlanmamış kazı raporlarına ve Prof. Dr. Mehmet Özdoğan ile yapılan sözlü görüşmelere dayanılarak hazırlanmıştır.

kesintiye uğramadan, kendi içinde "yavaş" bir süreç içinde geliştiğini göstermektedir. İlk PN evresinin öncesinde; III A Evresi'nde bulunan çok az miktardaki **KYAM** ve **Mineral Katkılı** mal grupları ise Mezraa-Teleilat yerleşmesinde üretilmemiş, olasılıkla batıdan geldiği düşünülen ithal bir mal grubudur. II. Evre'de de devam ettiği görülen bu mal grubunun aynı kalitede devam etmediği, daha kaba olarak görülmesi dikkat çekicidir.

Mezraa-Teleilat yerleşmesinde; II. Evre boyunca çeşitlenerek artan çanak çömlek mal gruplarının; II C evresinin Kaba Malları'ndan geliştiği söylenebilir. Bu tez çalışmasının temelini oluşturan **Bitkisel Katkılı Kaba Mallar**'a, Bölüm V'de ayrıntılı olarak ele alınacağından, burada sadece genel kurguyu bozmamak adına yer verilmiştir. Yerleşmede ilk yerel üretim mallarını temsil eden Bitkisel Katkılı Kaba Mallar erken evrelerden son evrelere kadar devamlılık gösteren, en yoğun mal grubudur. Kendi içinde de yoğun bir çeşitlemesi olan bu mal grubu diğer mal gruplarıyla ilişkileri açısından da yerleşmedeki süreci anlamaya yönelik önemli verileri yansıtmaktadır.

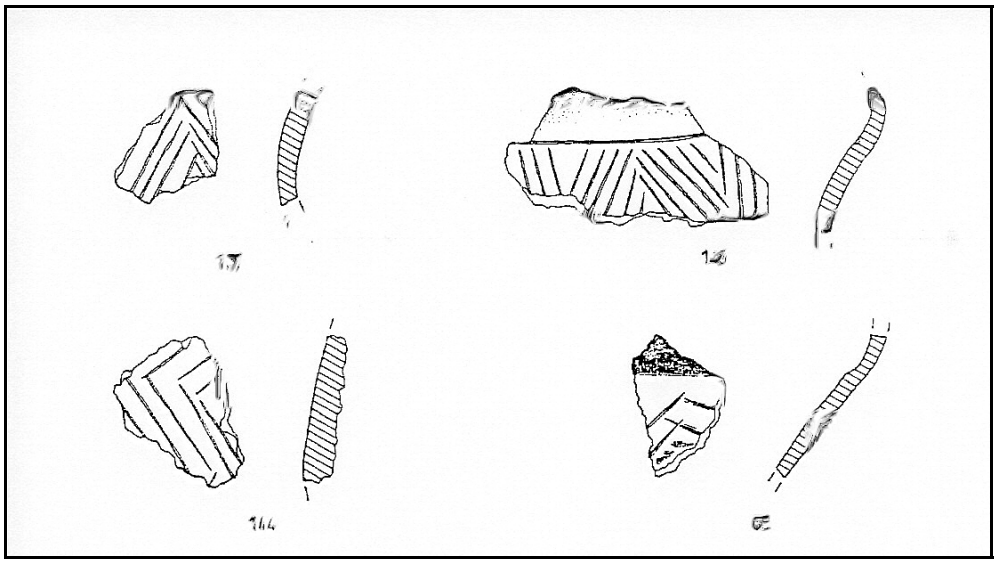
Yerleşmede erken evrelerden itibaren görülmeye başlayan bir diğer mal grubu ise **Kumlu Mallar'**dır. Bu mal grubunun erken örneklerinde daha kaba görünümlü çanak çömlek görülürken ilerleyen evrelerde daha nitelikli, hafif açkılı mallar görülmeye başlanmıştır.

Hassuna kültürü açısından belirleyici bir mal grubu olan **Husking Tray** türü kaplar alt evrelerde görülmeye başlamış ancak II B evresinde yoğunlaşmıştır. Bu kap türü için yapılan deneysel çalışmalar; kabuk ayıklama, rendeleme gibi, işlevine yönelik bir sonuç vermemiştir (Kılıçbeyli, 2004: 171, 188–189).

Levha 2: Söbe Biçimli Husking Tray Parçaları (Kılıçbeyli, 2004: 445, Lev:3)

II B Evre Malları arasında yer alan **Hassuna Çizi Bezemeliler** diğer gruplara oranla oldukça az miktarda ele geçmiştir. Bu mal grubuna ait parçaların hamur özellikleri ince kıyılmış bitkisel katkılı mallara yakındır ancak daha sert ve rengi kırmızımsıdır. Biçim olarak, büyük çömlek tipleri bulunmaktadır. Bezekler, sivri uçlu bir alet ile derin olarak çizilmiş; ağırlıklı olarak şevron, koşut çizgiler ve balık kılçığı şeklindedir.

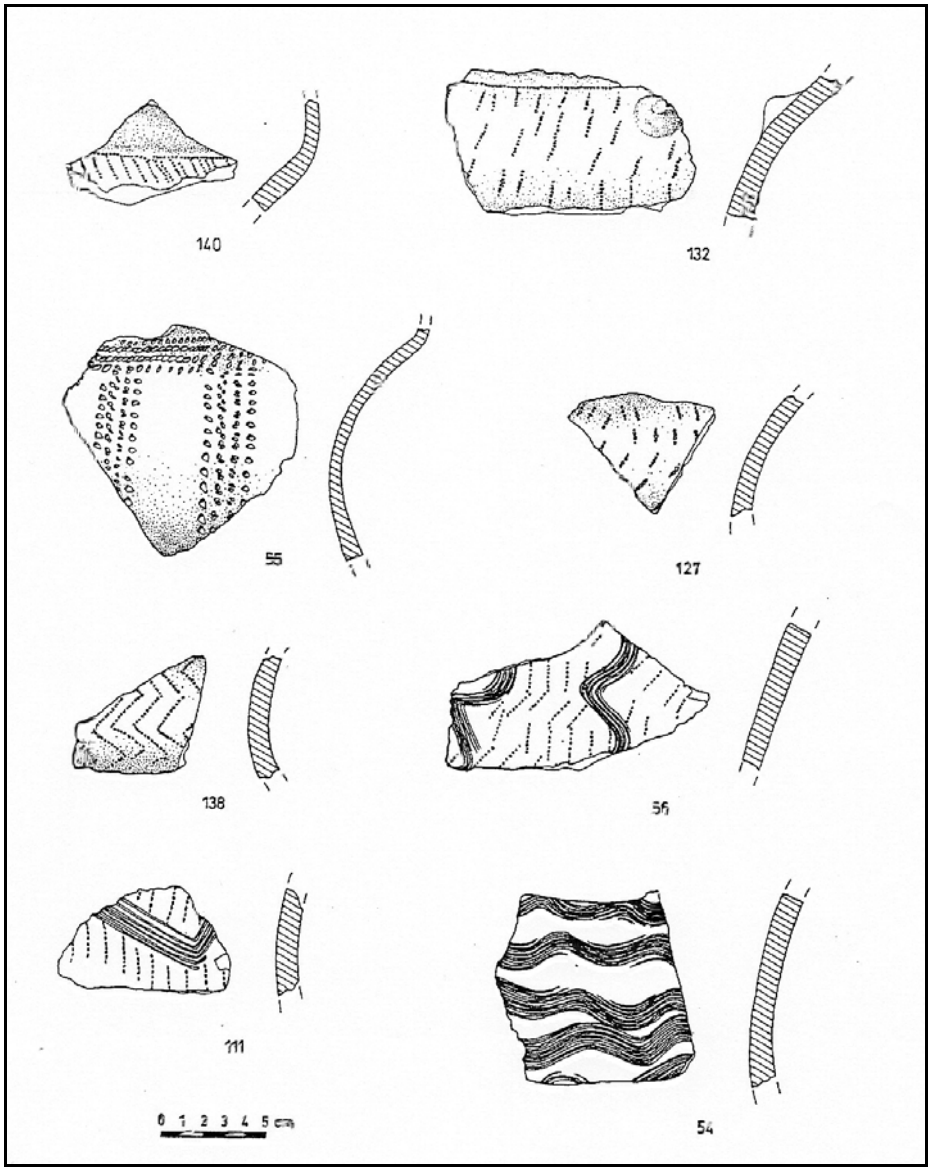
Levha 3: Hassuna Türü Çizi Bezemeli Çanak Çömlek (Karul, 2001: 150, Şek:7)

Yine bu evrede ortaya çıkan **Baskı Bezekli (İmpresso) Mallar**[43] hamur özelliği bakımından aynı evrenin ince kıyılmış bitkisel katkılı mallarına yakındır ancak, bitkisel katkı izleri daha az belirgindir. Bu mal grubunun belirleyici özelliği, bezek türüdür. Çentik-nokta baskı bezekliler, olasılıkla bu grubun ilk örnekleri niteliğindedir. Gövde, çeşitli aletler kullanılarak yapılmış baskı bezeklerle kaplanmıştır ve genelde uzun boyunlu küresel formlara uygulanmıştır. Gelişmiş örneklerinde, gövdenin büyük kısmı, tarak gibi çok ağızlı ve sivri uçlu bir aletin kap yüzeyine düşük bir basınçla bastırılması ya da aleti kısa hareketlerle

[43] Bu mal grubuna ait veriler, Mezraa-Teleilat impresso çanak çömleğini doktora tezi olarak çalışmakta olan Emre Güldoğan'ın verdiği bilgiler doğrultusunda tamamlanmıştır.

yüzeye sürterek iz bırakılması ile bezenmiştir. Genelde, "impresso" olarak bilinen, aletin bastırılıp geri çekilmesi ya da kısa sürtme ile biten motifler görülür. Ancak, ender olarak kırık çizgi, dörtgen, üçgen gibi bezekler oluşturacak şekilde bastırılmış impresso örnekleri de bulunmaktadır. Bu grup içinde görülen ilginç bir bezeme şekli de "rocker" olarak bilinen ve tarak uçlu aletin yüzeyde kısa hareketlerle zig zag şeklinde kaydırılarak, kesintisiz olan motiflerin oluşturulmasıdır.

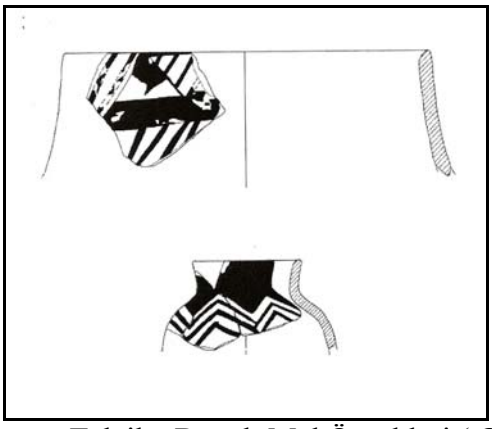
Hem çentik-nokta baskı bezemelilerde, hem de impressolarda ender olarak, baskı bezek ile, ince kırmızı astar ya da ince sürülmüş kırmızı bant boya birlikte görülür. Bu türler, olasılıkla, baskı bezekliler ve son evre malı olan kırmızı astarlılar arasında geçiş niteliği taşırlar. İmpresso bezemenin yoğun olarak görüldüğü kap formlarına bakıldığında büyük bir çeşitlemenin olmadığı küresel ya da yarı küresel çömleklerin, daralan ağızlı büyük kapların ve kaselerin yaygın tipler olduğu görülmektedir. Kaplar basit, yalındır. Yüzey bazen açkılanmış olabileceği gibi açkılanmadan da bırakılmış örnekler ele geçmiştir. Mezraa-Teleilat'ın II B kültür evresinin ilk alt evresi olan II B3 ile görülmeye başlayan bu çanak çömlek, II B2' de yaygınlaştıktan sonra evrenin sonu olan II B1'de de devam etmektedir.

Levha 4: Baskı ve Tarak Bezemeli Çanak Çömlek (Karul, 2001: 149, Şek: 6)

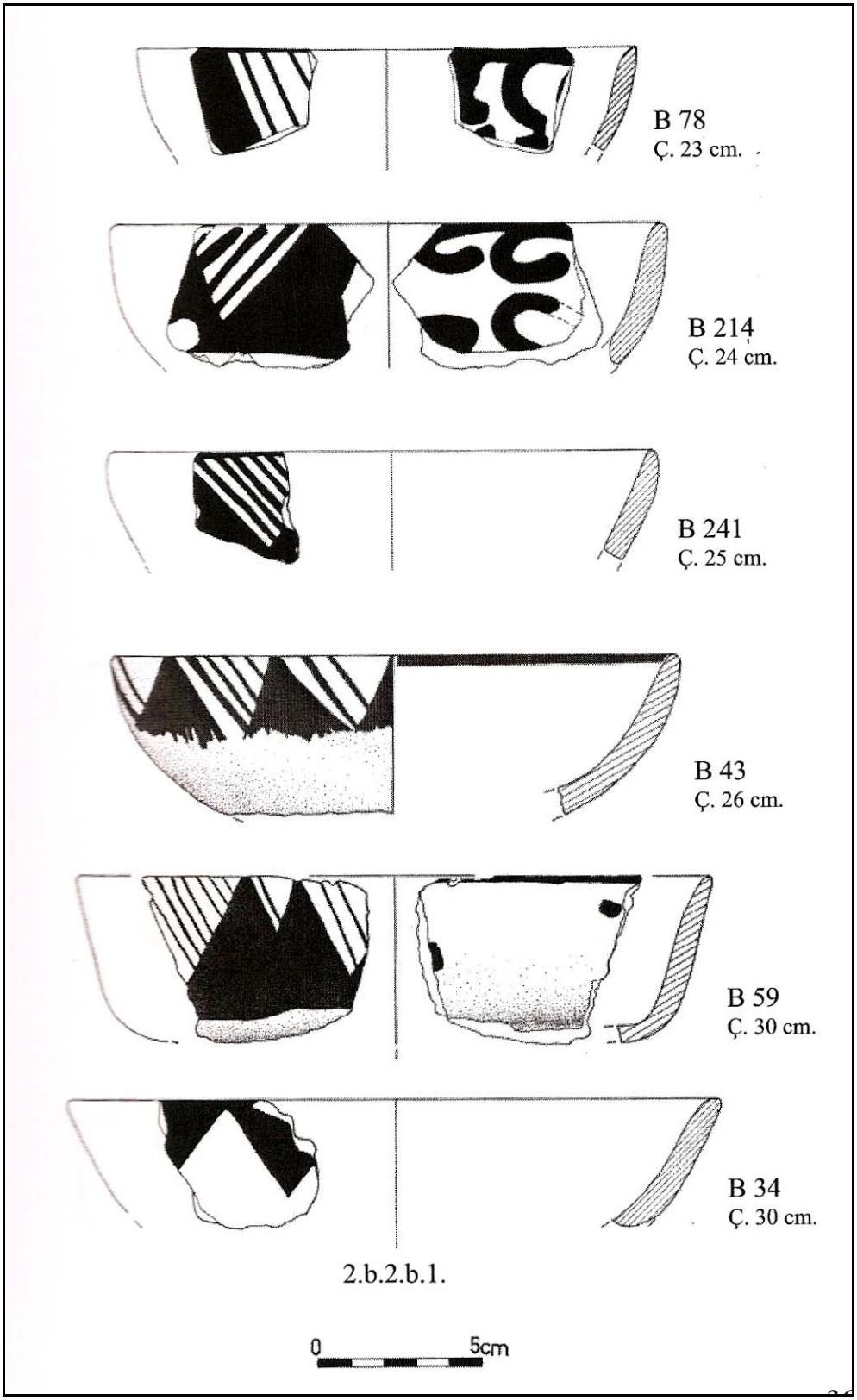
Yine orta evre malları arasında yer alan **Sıvaştırılmış Kırmızı Astarlı Mallar** hamuru bazen az, bazen görece daha fazla oranda ince kıyılmış bitkisel katkılıdır, nadir olarak kum ve az miktarda taşçık içerir; renkleri açık devetüyü ya da kremdir. Dış yüzey oldukça özenli düzeltilmiş, genellikle de ince kırmızı astar uygulandıktan sonra açkılanmıştır. Zaten ince olan astar, çoğunlukla açkılama esnasında izli hale gelir ve yüzeyde dalgalı bir görünüm oluşturur. Astara, genellikle ağızda ve boyunda; ender olarak da gövdede rastlanmıştır. Ele geçen yaygın kap biçimleri 'S' profilli ya da omurgalı kaseler ile dik boyunlu, küresel gövdeli çömleklerdir.

İyi fırınlanmış, yüzeyleri özenli düzeltilmiş bir mal grubu olan **Boya Bezemeli Mallar** farklı evrelere ait toplam 594 boyalı kap parçası ile tanımlanmıştır. Bu mal grubu kendi içinde de alt gruplara[44] ayrılmıştır. II B evresinde ortaya çıkan Basit Boya Bezemeli Mallar ile başlayan gelişimin Halaf Dönemi'ne kadar sürdüğü gözlemlenmiştir. Bu mal grubunda görülen bezeklerin tümü geometrik şekillerden oluşmaktadır ve saptanan bezek türleri; kalınlığı değişken bantlar, düz ve kırık çizgiler, içi boyalı ya da boş olan ters ya da düz üçgen dizileri, tüm yüzeye yayılmış noktalar, dikey dalgalar, iç içe şevronlardır . Boya rengi olarak genellikle kırmızı ve tonlarının kullanıldığı ama az sayıda da kahverengi boya bezek uygulandığı görülmüştür. Biçim veren parçalar üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda; 'S' kıvrımlı, omurgalı, düz kenarlı çanak ve kaselerin; boyunlu çömleklerin, tabak ya da tepsi biçimlilerin olduğu anlaşılmıştır (Gürdil, 2006: 124, 133, 137).

Levha 5:Mezraa-Teleilat Boyalı Mal Örnekleri (Gürdil, 2006: 349)

[44] Ayrıntılı bilgi için bkz: Gürdil, 2006: 125-132.

Levha 6: Mezraa-Teleilat Boyalı Çanak Çömlek (Gürdil, 2006: 367, Lev: 20)

V. MEZRAA-TELEİLAT KAZISI İLK BİTKİSEL KATKILI ÇANAK ÇÖMLEK BULUNTU TOPLULUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mezraa-Teleilat yerleşmesinde; ilk yerel mallar olarak tanımlanan Bitkisel Katkılı Kaba Mallar ve yerleşmedeki çanak çömleğin gelişim sürecindeki yeri ile beraber ele almaya çalıştığımız bu mal grubu; aynı zamanda yerleşmede bulunan en yoğun mal grubunu da temsil etmektedir. Şu ana kadar kazılan alanda; çeşitli evrelerden ve tanımlı alanlardan, bu mal grubuna ait yaklaşık olarak 9000 parça bulunmuştur. Çalışma süremizin kısıtlı olması tüm malzemeyi değerlendirmeye olanak vermemiş olsa da malzemenin; tanımlı alanlara, konteks veren dolgulara göre seçilmiş olması daha belirleyici verilere ulaşmamıza olanak sağlamıştır. Bu doğrultuda seçilen toplam 1625 parça üzerinden çalışılmıştır.

Malzeme üzerinden yaptığımız ilk çalışma; bu mal grubunun görüldüğü evrelerde, güvenilir dolguları yansıtan birimlerin seçilmesi olmuştur. Bu seçim birim-feature[45] özellikleri temelindeki bir ayrımı da kapsamaktadır. Birim özelliklerine göre seçmiş olduğumuz malzeme de kendi içinde öncelikle bitkisel katkılılar ve diğer mal grupları olmak üzere ayrılmış; aynı birimden ele geçen bitkisel katkılı olmayan mallar sadece sayılarak, ayrıntılı çalışma kapsamının dışında bırakılmıştır. Seçilmiş birimlerden bakılan toplam 2067 parçadan 1625 tanesinin bitkisel katkılı olduğu; sadece 442 tanesinin farklı mal gruplarına ait olduğu belirlenmiştir[46]. Bu genel ayrım

[45] Kazı sisteminde uygulanan kareleme yöntemi ile 10x10 luk açmalara bölünen yerleşme, her bir açma için uygulanan feature sistemi ile ayrıntılı çalışılmıştır. Her açmanın ilk kazıldığı seviyeden itibaren aldığı numaralar; saptanan dolguları, lokal alanları (ocak, işlik, mekan içi vb.) yansıtmaktadır. Yerleşmede tanımlanan yapılar açmalardan bağımsız olarak harflendirilerek adlandırılmış ve ayrı bir açmaymış gibi çalışılmıştır. Burada Feature-birim olarak kullanılmış olan adlandırma ilerleyen bölümlerde sadece birim olarak kullanılacaktır.

[46] Bu birimsel çalışmada; Husking Tray, Boyalı Mallar gibi önceden çalışılmış malzemeler ile henüz çalışılmakta olan impresso bezekli mallara ait parçalar; bu konuları çalışanlar tarafından seçilip ayrıldıkları için tarafımca sayılmamış, gerekli olan karşılaştırmalar ve oransal dağılımlar tez yürütücülerinin verdiği bilgiler doğrultusunda derlenmiştir.

sonrasında bitkisel katkılı çanak çömlek grubu; mal, teknoloji ve biçim açısından da değerlendirilerek ayrıntılı çalışılmıştır.

Bitkisel katkılı mallar için yaptığımız ilk ayrım; mal grubu ayrımıdır. Hamur dokusu, katkı, yüzey işlemleri gibi özellikler temel alınarak yapılan bu ayrım çıplak gözle görülebilen farklılıklar üzerinden değerlendirilmiştir. Çalışılan malzemenin ağırlıklı olarak kaba çanak çömlek parçalarını içermesi, katkı ve yüzey işlemlerinin standart bir uygulamayı yansıtmaması; mal gruplarını belirleme aşamasında sorun teşkil etmiştir. Bu nedenle gözlemlenen bütün farklılıklar ayrı ayrı gruplandırılmamış, tek bir grup içindeki çeşitlemeyi yansıtan unsurlar olarak değerlendirilmiştir. Mal grubu ayrımının tamamlanmasının ardından örnek teşkil eden 490 parça katalog çalışması olarak ayrıntılı tanımlanmıştır (bkz. Ek 2: Katalog). Kataloga alınan parçalar; öncelikli olarak biçim veren ağız, dip parçalarıdır ve bu parçaların yanı sıra, çeşitliliği olan tutamak, kulp, kapak gibi parçalara da yer verilmiştir. Çok az sayıdaki gövde parçası da yapım tekniğini yansıtması amacıyla kataloga alınmıştır.

Katalog çalışmasının ardından yapılan biçim tipolojisi için de yaşanan en büyük sorun, tam profil veren parçaların çok az sayıda olmasıdır. Bunun yanı sıra malzemenin genelinin kaba yapım olması, özellikle ağızların düzensiz ilerliyor olması da biçimlerin tanımlanmasında problem teşkil etmiştir. Bu nedenle biçim tipolojisinde ağızlar ve dipler birbirinden ayrı değerlendirilerek tanımlanmışlar, olası tümlemeler ve olası çeşitler ayrıca tartışılmıştır. Mal grubu ve biçim gruplarından bağımsız olarak ele alınan teknolojik özellikler; öncelikli olarak çanak çömleğin yapım tekniği üzerinden tanımlanmış ancak yüzey işlemleri, pişirme gibi diğer unsurlar da sınırlı olarak değerlendirilebilmiştir. Tanımlanan teknolojik gruplar; mal ve biçim gruplarıyla ilişkilendirilerek genel sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Değerlendirilen işlev özellikleri ise yukarıda sözünü ettiğimiz bütün ayrımların göz önünde bulundurulması ile tanımlanmış olsa da; öncelikle biçimsel özelliklerden yola çıkılmıştır. Bütün bu alt ayrımlar; V.5 Bölüm'ünde genel olarak değerlendirilmiş ve çalışılan malzemenin genel tanımının ortaya konması amaçlanmıştır. Sonraki bölümde (bkz: Bölüm V.6.) ise bitkisel katkılı mal grubunun, yerleşmede bulunan diğer mal gruplarıyla olan ilişkisi ele alınmıştır.

V. 1. MAL GRUBU ÖZELLİKLERİ

Değerlendirilmeye alınan parçaların mal gruplarına ayrılmasındaki temel unsur bitkisel katkının niteliği ve niceliği ile hamur dokusunun niteliği olarak belirlenmiş ve bu temelde incelen parçalar üç ana gruba ayrılmıştır. Sonrasında ise bu ana gruplar, kendi içinde, yüzey işlemlerine göre değerlendirilip alt gruplara bölünerek ayrıntılı çalışılmıştır. Mal gruplarını tanımlamak için belirlediğimiz kodlamada; ilk rakamlar ana grubu, ardından gelen harfler ise alt grupları temsil etmektedir. Buna göre tanımladığımız mal gruplarımızı şu şekilde sıralayabiliriz:

I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar

I A Astarsız Kaba Mallar

I B Olası Astarlı Kaba Mallar

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar

II A Açkısız Özenli Mallar

II B Açkılı Özenli Mallar

III Bitkisel Katkılı Gevrek Mallar (Kerpiç Hamuru Benzeri)

Bu ayrım genel olarak değerlendirildiğinde; I. mal grubu ağırlıklı olarak iri bitkisel katkılı, kaba görünümlü malları; II. mal grubu daha küçük bitkisel katkılı, özenli malları temsil ederken III. mal grubu en gevrek, kerpiç hamuru niteliğindeki, pişirilmemiş parçaları içermektedir. Bu mal gruplarının detaylı anlatımından önce; ayrımda kullanmış olduğumuz terminolojiyi tanımlamanın, grupların daha rahat anlaşılmasına olanak sağlayacağını düşünmekteyiz. Buna dayanarak; hamur dokusu, katkı, yüzey işlemleri ve pişirme başlıkları altında ele alacağımız terimsel kullanımları şu şekilde özetleyebiliriz:

Hamur dokusu; parçanın kesitinden görebildiğimiz gözeneklilik durumu ile hamurun kolay dağılıp dağılmaması gibi özelliklere göre sık dokulu, orta dokulu ve

gevrek dokulu olarak adlandırılmışlardır. Bu ayrım için standart bir ölçüt belirlenmemiş her bir parça genel görünümü üzerinden tanımlanmıştır.

Katkı ile ilgili olarak bitkisel katkı ve mineral katkı olmak üzere iki ana ayrım yapılmıştır. Bitkisel katkı için kullanılan adlandırmalar, bu mal grubundan bir örneklemeyi değerlendiren arkeobotanistlerin [47] sonuçları doğrultusunda belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre;

sap-saman adlandırması; kalınlığı ve uzunluğu değişken, görece keskin ve derin izler için kullanılmıştır (Bkz. Res.3).

otsu bitkisel adlandırması; uzunluğu değişken, ince, görece daha sığ izleri tanımlamaktadır.

tohum-tane adlandırması; görece daha tanımlı biçimlerde iz bırakan; ancak, tohum ya da tane olup olmadığı tarafımdan anlaşılamayacak nitelikte olan katkılar için kullanılmıştır (Bkz. Res.3).

Bunların yanı sıra, kendi ismiyle yansıttığımız **püskül otu**[48] katkı (Bkz. Res. 4); çok belirgin bir izle kendini göstermiş olduğundan hiç bir gruba dahil edilmemiş, ayrıca adlandırılmıştır. Püskül otu katkının dışındakilerin yabani otlara mı yoksa tarıma alınmış[49] bitkilere mi ait olup olmadıkları açıklık kazanmamıştır; bu nedenle de yukarıda tanımladığımız genel adlandırmaların kullanılması tercih edilmiştir.

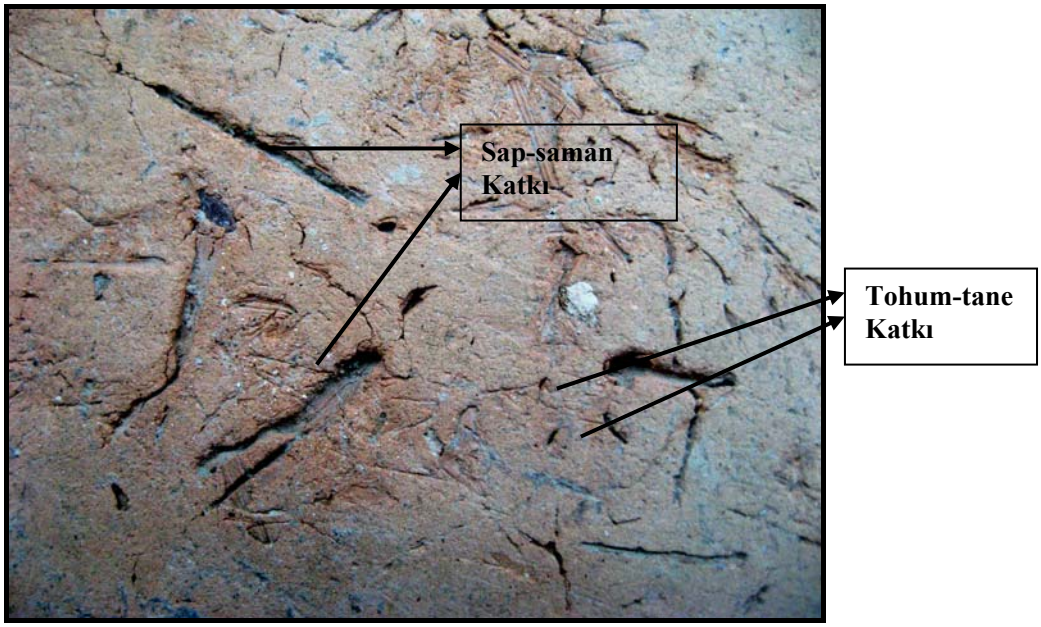
---

[47] Arkeobotanist Dr. Reinder NEEF; D.A.İ, Berlin

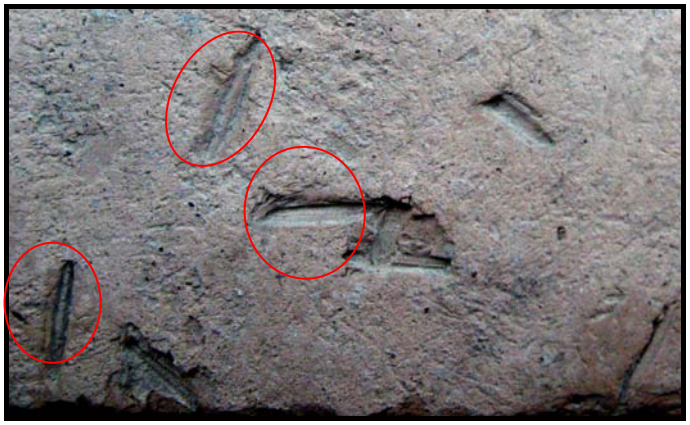
Arkeobotanist Dr. Maria HAJLANOVA, Nitra Universitesi, Slovakya.

[48] Püskül otu adlandırması *Bromus Tectorum* olarak bilinen yabani bir ot türünün dilimizdeki yerel kullanımıdır. Bu konuda Arkeobotanist Dr. Füsun Ertuğ'a danışılmış ve bu bitkinin Türkçe kullanımının *Brom* olduğu öğrenilmiş ama sonrasında yerel ve yaygın kullanımının daha anlaşılır olacağı düşüncesi ile püskül otu adlandırması tercih edilmiştir.

[49] Dr. Reinder Neef tarafından hazırlanan yayımlanmamış rapora ve Dr. Maria Hajlanova ile yapmış olduğumuz sözlü görüşmeye göre saptanan bitkisel katkılar hasat edilmiş bitkilerin artığı olabileceği gibi yabani bitkilere de ait olabilir; ancak çok az sayıda saptanan arpa- *Hordeum* sp (4 tane), buğday- *Triticum* sp (3 tane), ekmeklik buğday- *triticum dicoccum* (5 tane), bezelye- *Pisum* sp. (2 tane), mercimek- *Lens* sp (2 tane) tanesine ait negatif izi daha çok yabani bitkilerin kullanıldığını desteklemektedir.

Resim 3: Sap-saman ve Tohum-Tane Katkının Çanak Yüzeyindeki Görünümü

Resim 4: Püskül Otu Katkının Çanak Yüzeyindeki Görünümü

Mineral katkı için yapılan ayrımlar da tamamıyla çıplak gözle yapılmıştır. Kilin kendi yapısında da olabilecek bu minerallerin katkı niteliği taşıyıp taşımadığının tam olarak anlaşılması ancak yapılacak kil analizleri ile mümkündür. Bu çalışmada yapılan adlandırmalar; çanak çömlek teknolojisi ile ilgili yayınlardan ve Prof. Dr. Mehmet Özdoğan ile yapılan sözlü görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda oluşturulmuştur. Buna göre boyutları genellikle 5 mm yi geçmeyen, biçimsiz taş parçaları için **taşçık**; aynı boyutlarda, beyaz renginden ve yumuşak dokusundan dolayı kireçli görünümdekiler için **kireçtaşı** katkı adlandırması kullanılmıştır.

Hamurda ve yüzeyde gördüğümüz nokta şeklindeki parlak izler **mika** olarak; iğne ucu büyüklüğündeki siyah izler ise **kum** katkı olarak değerlendirilmiştir. Katkı dağılımında kullanılan terminolojinin ise herhangi bir standardı olmayıp bütün malzemenin değerlendirilmesiyle oranlanmıştır.

Resim 5: Mineral ve Bitkisel Katkının Çanak Kesitindeki Görünümü

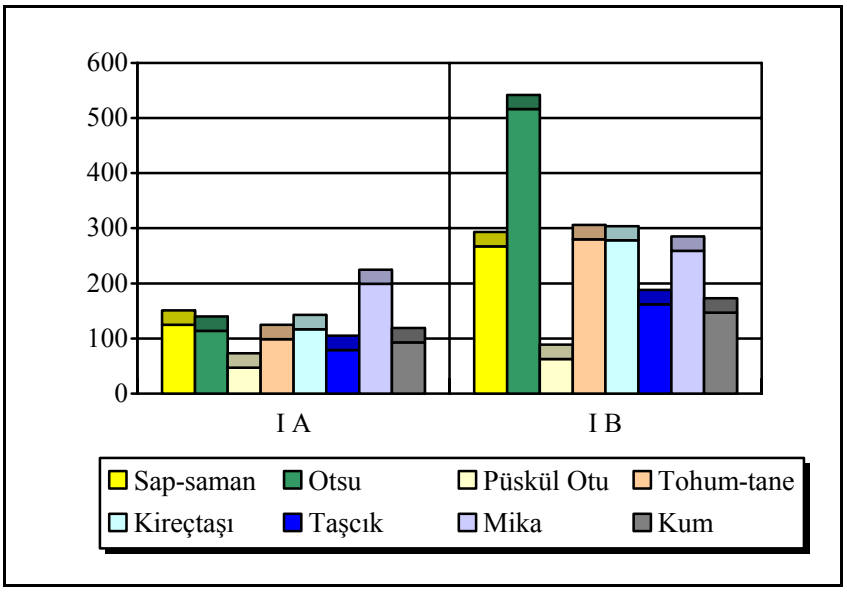
Yüzey işlemleri açısından ele aldığımız da ise kullandığımız terminoloji her ne kadar yaygın olarak bilinen adlandırmalar taşıyorlarsa da bazı küçük anlamsal farklılıklar vardır. Özellikle astar adlandırması çalıştığımız malzeme için tanımlı bir astar uygulamasını yansıtmamakta, olası uygulamaları içermektedir. Bununla ilgili olarak II A mal grubu tanımında gerekli açıklamalar yapılmaktadır. Sıvazlama adlandırması kendi içinde ıslak sıvazlama, bir nesne ile sıvazlama gibi teknikleri de yansıtmaktadır. Bu tekniklere ilerleyen bölümlerde daha ayrıntılı değinilecektir.

Fırınlama ile ilgili olarak kullandığımız terminoloji yine malzemenin geneli üzerinden oluşturulmuş göreli bir kullanımdır. İyi, orta ve az pişmiş olarak

derecelendirdiğimiz pişirilme durumları; mal ayrımında, hamurun dokusu ve katkı ile beraber değerlendirilip tanımlanmıştır.

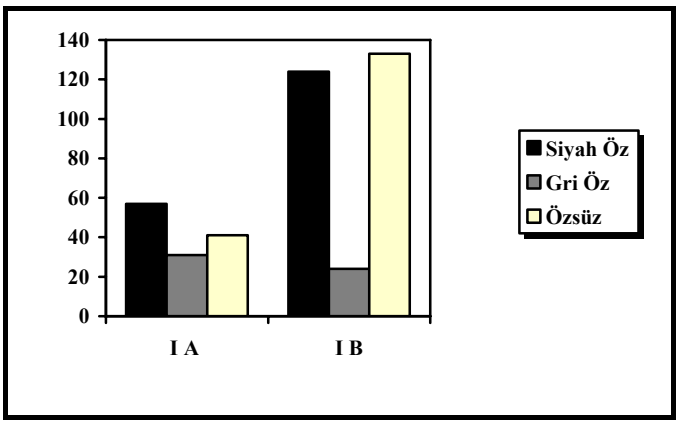
Yukarıda genel olarak tanımladığımız; yaptığımız gözlemlere göre ayırdığımız mal grupları şunlardır:

I BİTKİSEL KATKILI KABA MALLAR olarak adlandırdığımız ana grup; 1378 parça sayısı ile, çalışılan malzeme içindeki en yoğun mal grubudur. Bu mal grubunun ayırıcı temel özelliği; çok yoğun bitkisel katkının kullanılmış olmasının yanı sıra kaba yapım ve görece özensiz görünümüdür. Kendi içinde çeşitlilik gösteren bu ana mal grubu yüzey işlemlerine dayandırılarak; IA Astarsız Kaba Mallar ve I B Olası Astarlı Kaba Mallar olarak iki alt gruba ayrılmıştır. Yoğun bitkisel katkılı olan bu her iki mal grubuna ait parçalarda sap-saman, tohum-tane ve otsu bitkisel katkının hemen hemen eşit oranlarda kullanıldığı; püskül otu katkının ise daha az oranda kullanıldığı belirlenmiştir. Kilin kendi yapısından da kaynaklı olabilecek mineral katkılardan ise ağırlıklı olarak kullanılan kireçtaşıdır ancak diğer mineral katkıların da yoğun olarak kullanılmış olduğu gözlemlenmiştir. Katkı negatif izlerinin neredeyse tüm parçalarda belirgin olduğu, yüzeylerin kabaca düzeltildiği söylenebilir.

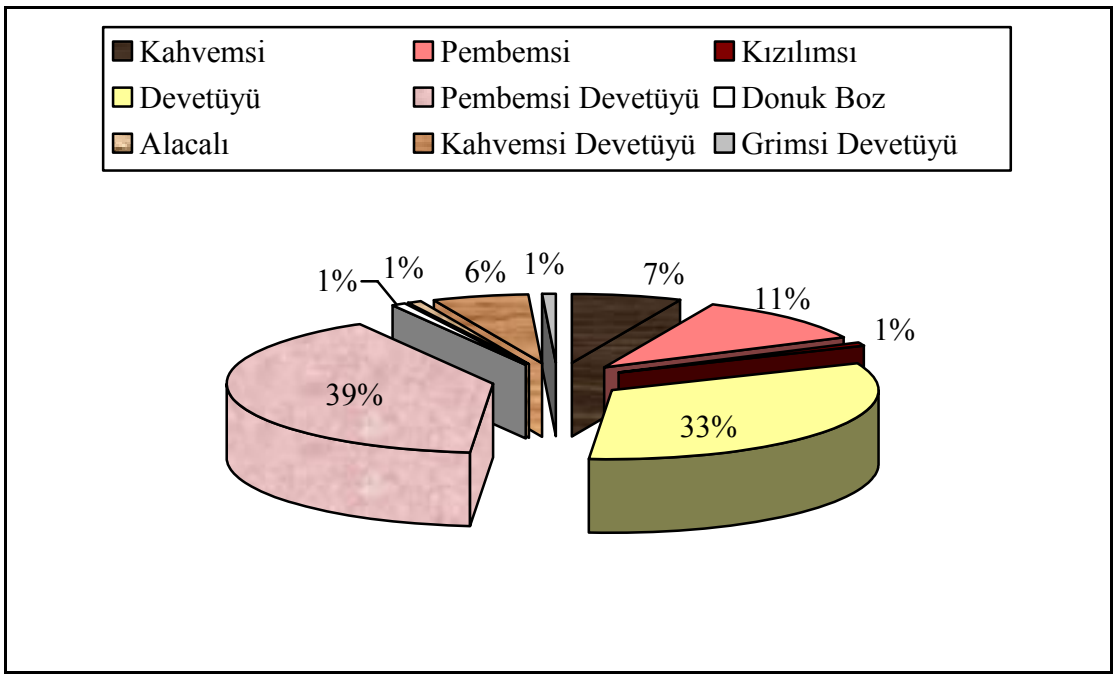
Tablo 9: I A ve I B Mal Gruplarında Katkı Dağılımı

Genel olarak sık dokulu olan parçalar iyi pişmiştir. I A mal grubuna ait parçaların ağırlıklı olarak siyah özlü olduğu ama gri özlü ve özsüz parçalarında hemen hemen aynı oranda olduğu saptanmıştır. I B mal grubunda ise ağırlıklı olarak özsüz parçalar ile siyah özlü parçalar olduğu görülmüş, gri özlü parçalara daha az sayıda rastlanmıştır.

Tablo 10: I A ve I B Mal Gruplarında Görülen Öz Niteliği ve Niceliği

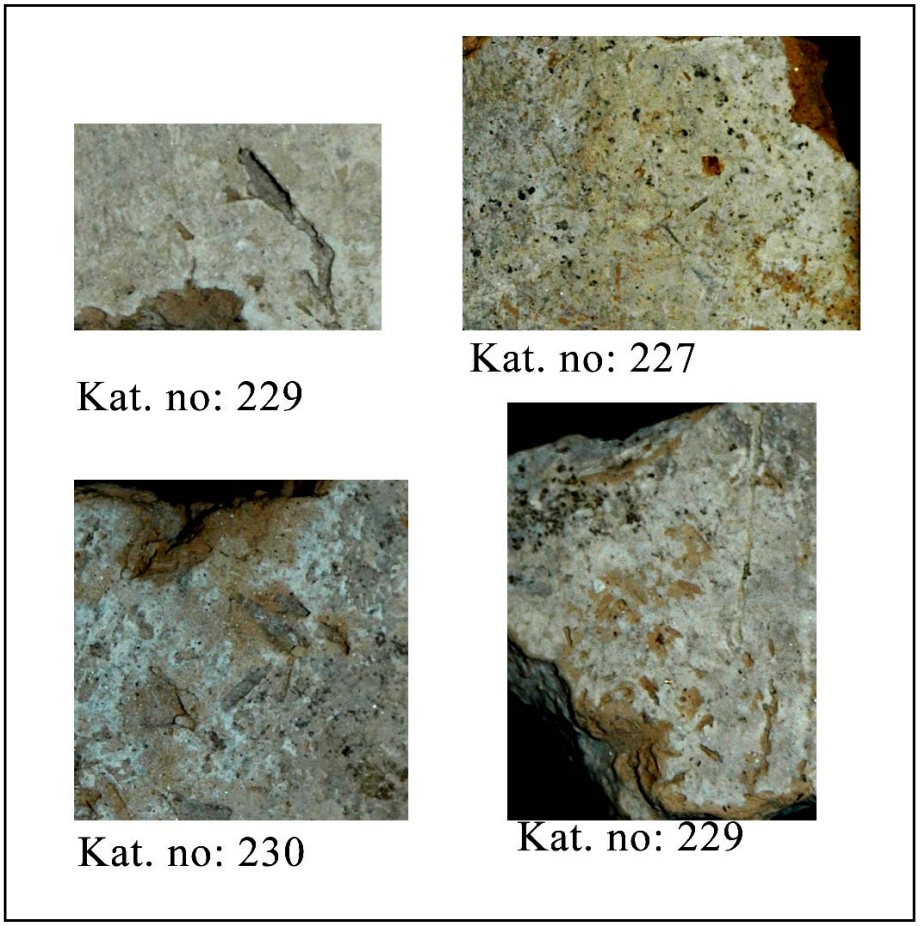
Her iki mal grubunda da ağırlıklı olarak devetüyü ve pembemsi, kahvemsi devetüyü tonlarında olan hamur renginin yanı sıra daha az oranda pembemsi ve kahvemsi hamur rengine sahip parçalar da tanımlanmıştır. Ancak yüzey renkleri her iki mal grubunda oransal farklılık göstermektedir. Bunun nedeni I B mal grubunda görülen olası astar uygulamasıdır. Yüzey işlemlerine bakılarak tanımladığımız bu iki mal grubundan **I A Astarsız Kaba Mallar** toplam 289 parça üzerinden tanımlanmış ve örnek teşkil eden 133 parça kataloga alınarak ayrıntılı çalışılmıştır (Bkz. Kat. no: 1-133). Bu gruba ait parçaların hemen hemen hepsi sıvazlanarak kabaca düzeltilmiştir. Tanımlanan yüzey renkleri ağırlıklı olarak devetüyü ve tonları ile pembemsi devetüyüdür ancak kahvemsi devetüyü, pembemsi ve kahvemsi yüzey renklerine sahip parçalara da yoğun olarak rastlanmıştır. Grimsi devetüyü, donuk boz, kızılımsı ve alacalı yüzeyler ise çok az parçada tanımlanmıştır.

Tablo 11: I A Mal Grubu Yüzey Renkleri Dağılımı

I B Olası Astarlı Kaba Mallar grubu; kendi içinde çeşitliliği olan toplam 1089 parça ile tanımlanmış ve bunlardan 292 tanesi kataloga alınıp ayrıntılı çalışılmıştır. Bu mal grubunun olası astarlılar olarak tanımlanmasındaki ana neden astar benzeri bir uygulamanın yapılmış olmasıdır ancak birçok parça için yapılan uygulamanın astar olup olmadığı çok açık değildir; birbirinden farklı uygulamaların yapılmış olduğu söylenebilir. Bazı parçaların yüzeylerinde görülen çok ince kil tabakası; olası kil astar olarak tanımlanmıştır ancak bu ince tabaka; ıslak sıvazlamadan veya son yapım aşaması olan levha kaplamanın farklı bir kil ya da katkısız kille yapılmış olmasından kaynaklanmış da olabilir. Çoğu parçada her iki yüzeyde görülen olası kil astar bu grup içinde belirlenen en yaygın uygulamadır (Bkz: Kat. no: 134-153, 185-227, 231-242, 275-316, 334- 398, 401-425).

Bazı parçalardaki kireçli yüzey görünümünün de olası astar olarak değerlendirilmesi uygun görülmüştür. Bu parçaların hem iç hem dış yüzeylerinde görülen, kalın, olası kireç tabakasının bilinçli olarak yapıldığı düşünülmektedir (Bkz: Kat. no: 227-230).

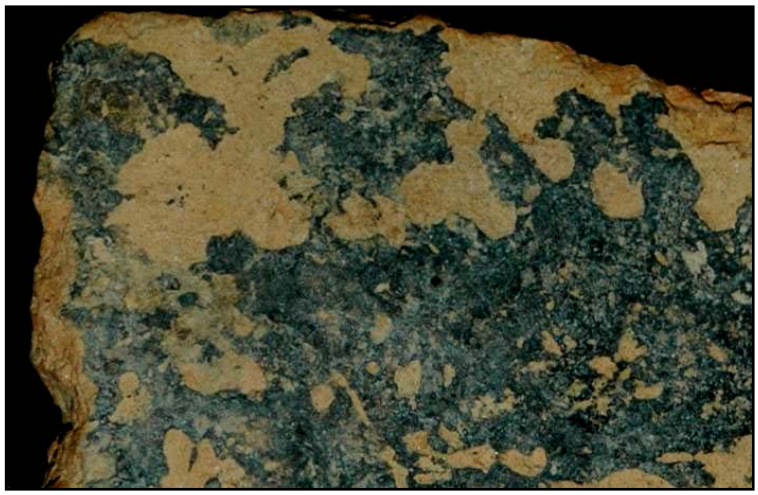

Resim 6: Olası Kireç Kaplı Yüzeyler

Bunların yanı sıra çok sayıda parçada, ince, olası kireçli/kalkerli bir tabaka da olduğu görülmüş ama bunların olasılıkla doğal oluşumlar olduğu düşünülmüştür. Bunlar, pişme kabuk olarak adlandırılan, pişirim esnasında hamurun içindeki kireç ve tuzun yüzeye çıkarak oluşturduğu açık renkli kabuk olması muhtemel, ince tabakalar şeklindedir (Bkz: Kat. no: 216-226).

Bu görece tanımlı yüzeylerin yanı sıra neden kaynaklı oldukları anlaşılamayan, farklılaşmış yüzeyli parçalara da rastlanmıştır. Bunlardan biri; donuk siyahımsı, kurşuni gibi renklerde; genellikle çok ince bir tabaka halinde yüzeyde kendini belli eden izlerdir. Bütün dış yüzeyi ve çoğu kez de iç yüzeyi kaplayan bu tabakanın bitum

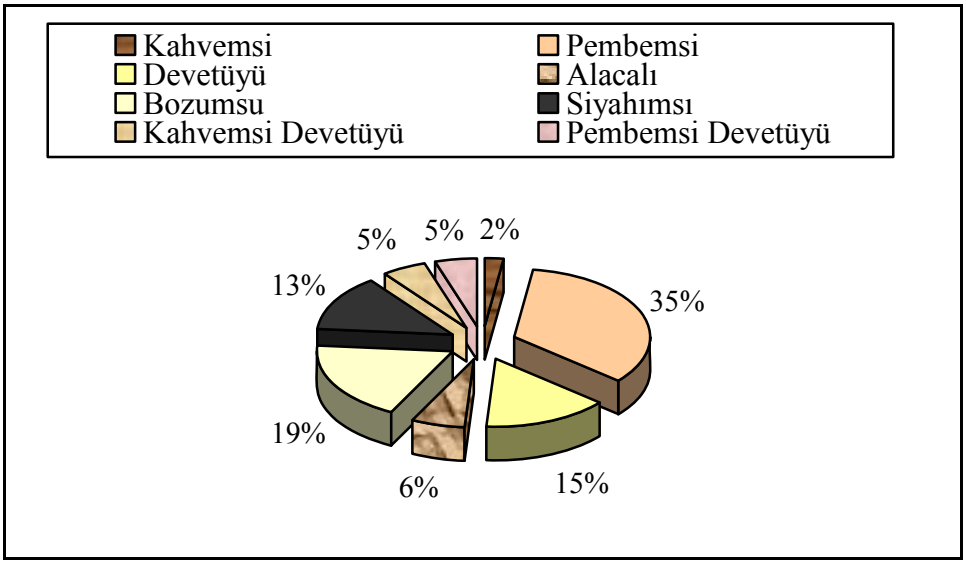
görünümünde olmasından dolayı analize [50] gönderilmiş ancak sonuç olumlu olmamıştır. Bu koyu renkli parçaların dışında görece parlak, alacalı renkli yüzeyli parçaların üzerindeki tabaka da tam olarak anlaşılamamış ve pişmeden kaynaklı olabileceği düşünülmüştür.

Resim 7: Bitum Analizi Yapılan Örnek Parça

Bu mal grubunda tanımlanan çeşitlilik; ayrı gruplar oluşturacak kadar belirgin ve baskın olmadıklarından ve tabii ki bütün parçaların kaba görünümlü olmalarından dolayı tek bir adla tanımlanmışlardır. Ancak olası astar uygulamasından sonra çok az parçada hafif açkı yapıldığı da görülmüştür (Bkz: Kat. no: 232-242). Tanımlanan yüzey renkleri ağırlıklı olarak pembemsi, donuk boz ve devetüyü tonlarıdır. Bunların yanı sıra pembemsi devetüyü, kahvemsi devetüyü, mat siyahımsı, kahvemsi ve alacalı yüzeylere de rastlanmıştır.

[50] Bu özellikte olan iki parça İstanbul Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölüm'ünden Prof. Dr. M. Namık Yalçın tarafından analiz edilmiş ve bu izlerin bitum olmadığı sonucuna varılmıştır.

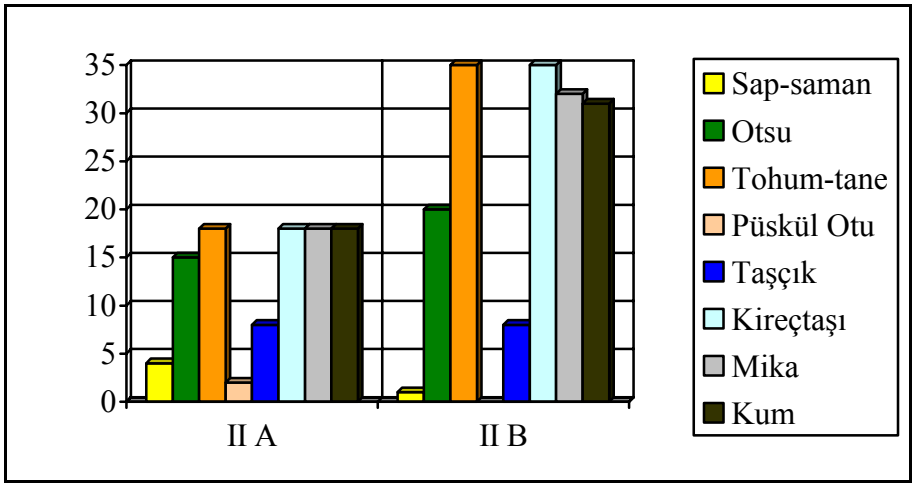
Tablo 12: I B Mal Grubu Genel Yüzey Renkleri Dağılımı

Genel olarak kalın kenarlı olan bu ilk ana gruba ait ağız ve dip parçalarının kenar kalınlıkları ortalaması; aşağıdaki tabloda standart sapma değerleriyle beraber sunulmaktadır. Bu verilere göre ağız parçalarının kenar kalınlıkları 0.4 ile 2.6 cm arasında, dip parçaları ise 0.6 ile 3 cm arasında değişiklik göstermektedir.

	ORTALAMA	EN KÜÇÜK	EN BÜYÜK	STANDART SAPMA
I A Ağız	1.2	0.5	2.6	0.3
I B Ağız	1.9	0.4	2.2	0.3
I A Dip	1.4	0.6	2.9	0.4
I B Dip	1.3	0.7	3	0.4

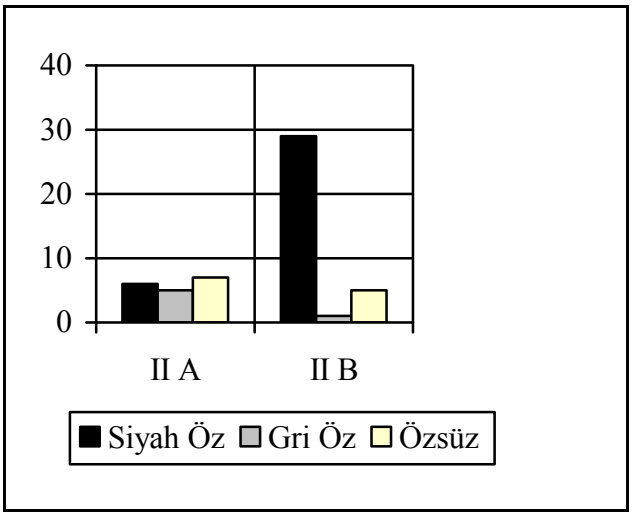
Tablo 13: I A ve I B Mal Grubu Ağız ve Dip Kenar Kalınlıkları Ortalaması

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar olarak adlandırdığımız ikinci ana grup toplam 67 parça üzerinden tanımlanmış ve 53 tanesi kataloga alınarak ayrıntılı çalışılmıştır. Bu mal grubunda görülen bitkisel katkı, ağırlıklı olarak tohum-tane ve otsu bitkiseldir; sap-saman ve püskül otu katkının çok az oranda kullanılmış olması I. mal grubuyla arasındaki önemli farklardan biridir. Aynı şekilde I. mal grubundan farklı olarak bu mal grubunda mineral katkı oranları da değişmiştir. Ağırlıklı olarak kum, mika ve küçük tane boyutlu kireçtaşının görüldüğü bu mal grubunda taşçık katkı oranı azdır.

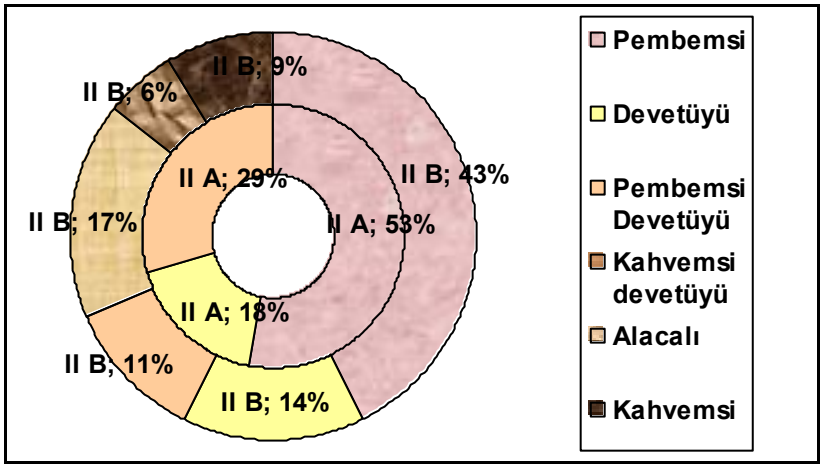
Tablo 14: II A ve II B Mal Grupları Katkı Dağılımı

Yine I. mal grubuna göre çok daha özenli olan bu mal grubu kendi içinde; 18 parça ile temsil edilen II A Açkısız Özenli Mallar ve 49 parça ile temsil edilen II B Açkılı Özenli mallar olmak üzere iki alt gruba ayrılmıştır. Bu her iki alt gruba ait parçaların hepsi iyi pişmiş ve ağırlıklı olarak siyah özlüdürler. Gri renk özlü ve özsüz parçalar da yoğun olarak ele geçmiştir. Tanımlanan hamur renkleri ağırlıklı olarak devetüyü, pembemsi devetüyü ve pembemsidir, az oranda da kahvemsi devetüyüdür.

Tablo 15: II A ve II B Mal Grupları Öz Niteliği ve Niceliği

Yüzey renkleri her iki mal grubunda da ağırlıklı olarak pembemsidir. Daha az oranlarda pembemsi devetüyü, kahvemsi ve alacalı yüzeyler de belirlenmiştir.

Tablo 16: II A ve II B Mal Gruplarının Genel Yüzey Renkleri Dağılımı

II A Açkısız Özenli Mallar olarak tanımlanan alt grup genellikle çok iyi sıvazlanarak düzeltilmiştir. Katkı negatif izlerinin belirgin olduğu yüzeylerin hepsine olasılıkla kil astar uygulanmıştır.

II B Açkılı Özenli Mallar iyi açkılanmış yüzeyleri olan ancak katkı negatif izlerinin tümüyle giderilmediği parçaları içermektedir. Hepsinin olası kil astar üzerine genellikle yatay olarak, düzensiz açkılandığı belirlenmiştir. Açkı izleri yüzeyden takip edilebilmektedir. Bulunan 20 parçanın iç yüzeylerinin de açkılı olduğu görülmüştür. Diğer parçaların iç yüzeyleri ise ıslak sıvazlanarak bırakılmıştır.

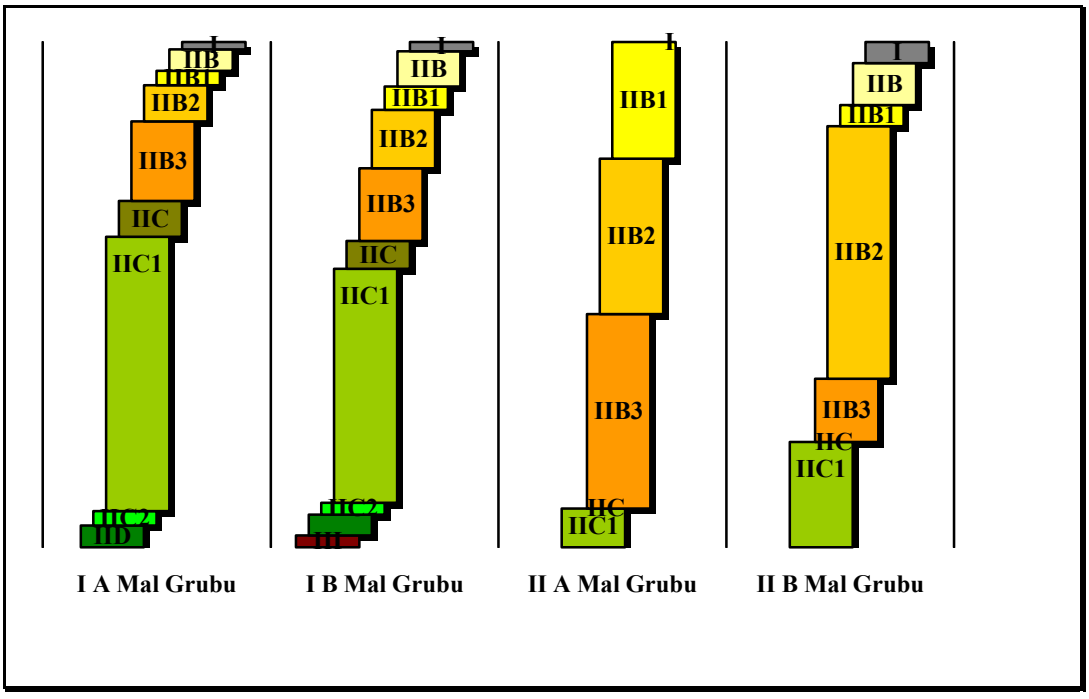
Bu mal gruplarında, bir önceki gruba oranla, kenar kalınlıklarının inceldiği görülmektedir. Kenar kalınlıkları ortalaması aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

	ORTALAMA	EN KÜÇÜK	EN BÜYÜK	STANDART SAPMA
II A Ağız	1.04	0.5	1.6	0.3
II B Ağız	1.01	0.8	1.6	0.2
II B Dip	0.93	0.7	1.2	0.2

Tablo 17: II A ve II B Mal Grupları Kenar Kalınlıkları Ortalaması

III. Bitkisel Katkılı Gevrek Dokulu Mallar en kaba görünümlü mal grubunu yansıtmaktadır. Yoğun, iri kıyılmış sap-saman ve otsu bitkisel katkının görüldüğü bu mal grubu pişmemiş, olasılıkla kurutulmuş parçaları içermektedir. Ancak bazı parçaların yangın geçirmiş alanlardan gelmesiyle farklılaştıkları anlaşılmıştır. Bu mal grubuna ait parçaların çoğu olası sıva, taban gibi mimari öğe parçalarıdır. Tanımlı parça sayısı çok azdır ve bu nedenle elimizdeki 80 parçadan sadece 11 tanesi kataloga alınıp ayrıntılı çalışılmıştır (Bkz: Kat. no: 479–490). Ele aldığımız bu parçalardan bir tanesi boz renkli ve farklı bir hamura sahiptir. Sık dokulu, kireç ve kum katkının yoğun olduğu düşünülen bu parçanın (Bkz: Kat. no: 481) dışında bir diğer parçanın da sık dokulu hamura sahip ve pişmiş gibi olması yangın geçirmiş bir tabakadan gelmesiyle ilişkilidir. Bu parçaların dışındakiler ise genel olarak çok gevrek hamurlu, yoğun bitkisel katkının yanı sıra tane boyutu değişken taşcık katkının da görüldüğü çok kaba parçalardır. Bu mal grubunda görülen yaygın yüzey ve hamur rengi koyu devetüyüdür.

Tanımladığımız bütün bu mal gruplarının; yerleşmedeki evrelere göre dağılımı ise aşağıdaki tabloda tabakasal olarak sunulmaktadır.

Tablo 18: Mal Gruplarının Evresel Dağılımı

Tablo 17'de belirtilen mal gruplarının, çalışılan birimler üzerinden ulaştığımız evre dağılımı ile ilgili genel sonuçlarını ise şu şekilde yorumlayabiliriz:

- I A ve I B mal gruplarının ilk olarak II D Evresi'nde görülmeye başladığı; III. Evre'ye tarihlenen 3 parçanın ise büyük olasılıkla karışmış olduğunu öngörsek de bitkisel katkılı çanak çömleğin bu evrede başlamış olabileceği de göz ardı edilemez.
- II C Evresi'nde yoğunlaşan I A ve I B mal gruplarının azalarak I. Evre'ye kadar devamlılık gösterdiği anlaşılmıştır.
- II A ve II B mal gruplarının da I. mal grubunun en yoğun olduğu II C Evresi'nde görülmeye başladığı ve II B Evresi'nde yoğunlaşarak I. Evre'ye devam ettiği gözlemlenmiştir.
- Bu veriler doğrultusunda I. mal grubunun II. mal grubunun öncüsü olduğu ve II. mal grubunun ortaya çıkmasıyla bu kaba malların azalmaya başladığı anlaşılmaktadır.
- Yapılan bu ayrıntılı evre dağılımı içine alınmayan III. mal grubu ise, her ne kadar değerlendirme yapılabilecek az sayıda parçaya sahipse de bunlara dayanarak II C 2 Evresi'nde görüldüğü anlaşılmıştır. Ancak hangi evrede kullanılmaya başlandığı ve hangi evrede kullanılmadığına dair bir şey söylemek elimizdeki verilerle pek mümkün değildir.

V. 2. BİÇİMSEL ÖZELLİKLER

Çalışılan malzeme biçimsel özellikleri açısından; öncelikle çapı ölçülebilen ağız ve dip parçaları ile özellikli parçalar olan tutamaklar, kapamalar ve bezemeli gövde parçaları çizilerek değerlendirilmiştir. Yapılan bu biçimsel değerlendirmede, tam profil veren parça sayısının çok az olması nedeniyle, ağızlar ve dipler ayrı ayrı ele alınmış ancak belirlenen gruplar arasında olası tümlemeler yapılarak, kap çeşitlemesi anlaşılmaya çalışılmıştır.

Ağızlar üzerinden tanımladığımız Kapalı ve Açık biçimler ile dipler, tutamaklar, kapamalar olarak ayırdığımız ana biçim gruplarına ek olarak bezekler de ayrı bir başlık altında bu değerlendirmeye eklenerek ele alınmıştır. Yaptığımız her ana grup, kendi içinde belirleyici özelliklerine göre, alt gruplara ayrılarak tanımlanmıştır. Bu ayrıma göre belirlenen gruplar ise şu şekilde adlandırılmıştır:

A. Kapalı Biçimler

A.1. Boyunsuz Çömlekler

A.1.a. Daralan Ağızlı Çömlekler

A.1.b. Küresel Gövdeli Çömlekler

A.1.b.1. Sığ Çömlekler

A.1.b.2. Derin Çömlekler

A.1.c. Dik Yükselen Kenarlı Çömlekler

A.2. Boyunlu Çömlekler

A.2.a. Kısa Boyunlu Çömlekler

A.2.b. Uzun Boyunlu Çömlekler

B. Açık Biçimler

B.1. Kova Biçimli Çanaklar

B.2. Yayvan Gövdeli Çanaklar

B.2.a. Açılan Kenarlı

B.2.b. Dikleşen Kenarlı

B.3. Kaseler

B.3.a. Açılan Kenarlı

B.3.b. Dikleşen Kenarlı

B.4. Olası Tepsi/Leğen Biçimliler

C. Küçük Kaplar

D. Yapı Öğesi Olarak Kullanılan Kaplar (Kutu/Silo)

E. Dipler

E.1. Düz Dipler

E.1.a. Kenarlı

E.1.b. Kenarsız

E.2. Çukurlaştırılmış Dipler

E.2.a. Kenarlı

E.2.b. Kenarsız

E.3. Halka Dipler

E.4. Kaideler

E.5. Ayaklar

F. Tutamaklar

F.1. Dikey Tutamaklar

F.1.a. Bant Üzeri Dikey Tutamak

F.1.b. Yatay Delikli Dikey Tutamak

F.2. Yatay Tutamaklar

F.2.a. Yassı Tutamak

F.2.b. Yumru Tutamak

G. Kapama/ Kapak

G.1. Yassı Kapama

G.2. Mantar Biçimli Kapama

G.3. Tıpa Biçimli Kapama

G.4. Delikli Kapama/Kapak

H. Bezekler

H.1. Kabartma Bant Bezek

H.2. Memecik Bezek

H.3. Bantlı Memecik Bezek

H.4. Çiftli Memecik Bezek

H.5. Aycıklı Memecik Bezek

H.6. Tekli Yumru Bezek

H.7. Çoklu Yumru Bezek

H.8. Aycık Bezek

Kapalı Biçimler olarak tanımlanan ilk grup kendi içinde üç alt grubu ayrılmaktadır. İlk alt grup olan **Boyunsuz Çömlekler**; Daralan Ağızlı, Küresel Gövdeli ve Dik Yükselen Kenarlı Çömlekleri kapsamaktadır.

Daralan Ağızlı Çömlekler; gövdeden ağza doğru daralarak devam eden düz kenarlı ağız parçaları üzerinden tanımlanmıştır. Bu biçim grubuna ait toplam üç tane, tam profil veren parça bulunmuştur. Bu parçalara dayanılarak, daralan ağızlı çömleklerin karınlı, düşük karınlı ve/veya basık biçimli kaplar olduğunu söylemek mümkündür. Ancak ele alınan çanak çömleğin kaba yapımlı olması, her parçanın kendi içinde dahi standardı olmaması nedeniyle kesin bir yargıya varmak mümkün değildir. Aynı nedenden dolayı dudak biçimleri için de standart bir tanımlama yapmak doğru değildir. Genel olarak dudaklar kabaca düzeltilmişlerdir ve yuvarlatılarak bırakılanlar olduğu gibi elle çekip inceltilenler de yaygındır. Ölçülebilen ağız çapları ise 8 ile 22 cm arasındadır (Bkz. Çiz:1 – 2).

Küresel Gövdeli Çömlekler; Derin ve Sığ Çömlekler olarak iki alt gruba ayrılarak tanımlanmıştır. Büyük - Derin Çömlekler için boyut belirleyebileceğimiz, tam profil veren herhangi bir parçaya rastlanmamıştır. Ancak; kenarların olası tümlemeleriyle belirlediğimiz bu alt grup, hafif basık gövdeli ve görece uzun gövdeli; derinlikleri olasılıkla 20 ile 30 cm. arasında değişen çeşitleri yansıtmaktadır. Bu biçim grubuna ait parçaların ölçülebilen ağız çapları ise 10 ile 31 cm arasındadır (Bkz. Çiz: 3). Küçük-Sığ Çömlekler alt grubuna ait parçalar ise yapılan olası tümlemelere göre 10-15 cm arasında derinliğe sahip olan hafif basık kaplardır. Bu biçim grubuna ait ölçülebilen ağız çapları 8 ile 12 cm arasındadır (Bkz. Çiz: 4).

Dikleşen Kenarlı Çömlekler olarak değerlendirdiğimiz ağız parçaları; gövdeden ağza doğru dik ya da dike yakın bir açıyla yükselen kenarlara

sahiptir. Bu biçim grubuna ait parçaların kenarları, diğer biçimlerde de olduğu gibi, kalınlığı değişerek devam etmektedir. Tanımlanan parçaların derinliğini belirleyebileceğimiz tanımlı bir parça ele geçmemiştir; ancak ölçülen ağız çaplarının 24 ile 32 cm arasında olması bu kapların çok derin olmadığını düşündürtmektedir. Çalışılan parçalarda ölçülen en uzun kenar 15 cm dir (Bkz. Çiz: 5).

Kapalı Biçimlerin ikinci alt grubunu **Boyunlu Çömlekler** oluşturmaktadır. Bu grup kendi içinde Kısa ve Uzun Boyunlu Çömlekler olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Kısa Boyunlu Çömlekler grubu; boyun uzunluğu 5 cm. den az olan parçaları kapsamaktadır. Bu mal grubunu yansıtan boyunlar; keskin ya da hafif dışa açılan kenarlara sahiptir. Gövdeye devam eden herhangi bir parçaya rastlanmamış olduğundan kapların biçimi için açık bir yorum yapmak mümkün değildir; ancak, parçaların gövdeye devam yönlerine göre yapılan olası tümlemelere dayanılarak, bu kapların küresel gövdeli, karınlı ya da düşük karınlı oldukları söylenebilir. Bu biçim grubuna ait parçaların ölçülebilen ağız çapları 7 ile 16 cm arasında değişmektedir ve olası derinlikleri 20-25 cm arasındadır (Bkz. Çiz: 6 A).

Uzun Boyunlu Çömlekler grubu; boyun uzunluğu 5 cm den fazla olan parçaları kapsamaktadır. Bu biçim grubunda dik yükselen kenarlı, hafif ve keskin içbükey kenarlı boyun tipleri görülmektedir. Bu tip kapların da olasılıkla düşük karınlı ya da hafif küresel gövdeli biçimler olduğunu söylemek mümkündür. Ele geçen parçalara göre dik yükselen boyunlularda ağız çapı 8 ile 12 cm arasında; içbükey boyunluların ise 12 ile 22 cm arasında olduğu belirlenmiştir ve olası derinlikleri 30 cm civarındadır (Bkz. Çiz: 6 B, 7, 8 A).

Açık Biçimler ana grubuna ait birçok alt biçim belirlenmiştir. Derinlikleri, kenar yükselişleri temel alınarak yapılan ayrım aynı zamanda işlevsel nitelikleri de yansıtan adlandırmalarla tanımlanmıştır.

Açık Biçimlerin ilk alt grubunu **Kova Biçimli Çanaklar** oluşturmaktadır. Dipten ağza doğru açılarak devam eden bu kapların hemen hemen tümünde bant bezek uygulaması görülmektedir. Ele geçen 1 parçada ise yatay delikli dikey tutamak eklentisi vardır. Bu biçim grubuna ait parçaların ağız çapları 10 ile 38 cm arasında değişmektedir. Derinliklerinin de bu oranda değiştiği bilinmekteyse de bu tip kapların dibe doğru ciddi olarak daralmalarından dolayı çok derin olmadıkları anlaşılmaktadır. Yapılan olası tümlemelerde ağız çapları 17 ile 22 cm arasında değişen örneklerin derinlikleri yaklaşık 15 cm olarak ölçülmüştür. Bu da kaplarda biçimsel bir standardın olabileceğini düşündürtmektedir (Bkz. Çiz: 9).

Yayvan Gövdeli Çanaklar ağız yarıçapı derinliğinden büyük olan kaplar üzerinden tanımlanmıştır. Açılan Kenarlı ve Dikleşen Kenarlı olarak ikiye ayrılan bu gruba ait kapların düz kenarlı, yuvarlak dönüşlü çeşitlemeleri olduğu belirlenmiş ancak bu çeşitlilik için tekrar bir ayrım yapılmamıştır. **Açılan Kenarlılar**, dipten ağza doğru yuvarlak ya da dışa eğik kenarlarla yükselen çanak biçimini temsil etmektedir. Bu biçim grubuna ait parçalardan elde edilen ağız çapları 18 ile 30 cm arasında değişmektedir. Derinlikleri ise olasılıkla 7 ile 10 cm arasındadır (Bkz. Çiz: 10 A). **Dikleşen Kenarlı** olanlar da aynı biçimsel niteliklere sahiptir ancak kenarlar ağza doğru dik ya da dike yakın olarak yükselmektedir (Bkz. Çiz: 10 B).

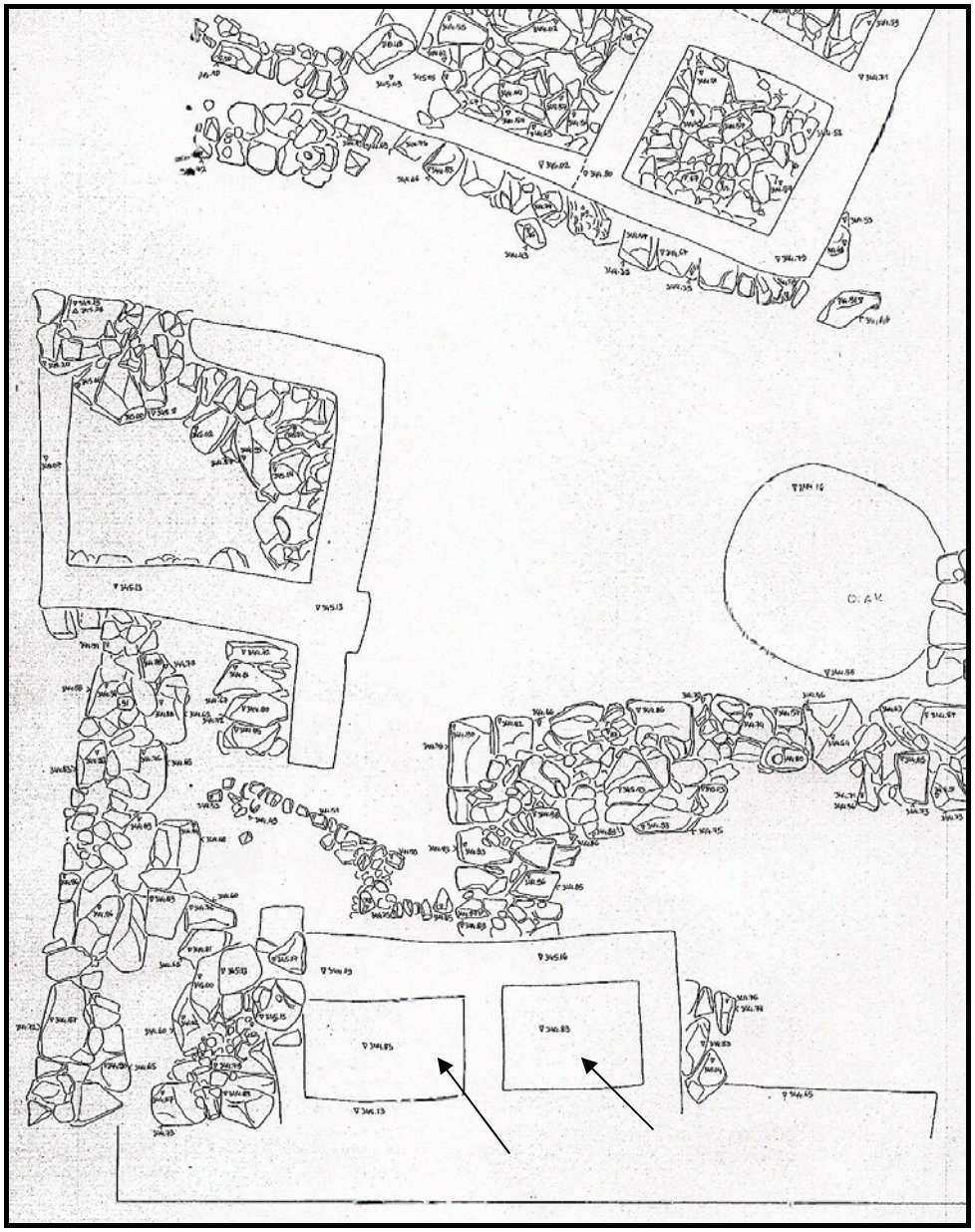
Yayvan gövdeli kapların küçük ama daha derin formlarını yansıtan **Kaseler** biçim grubu da bir önceki ayrımda olduğu gibi kenarlarına göre ikiye ayrılmışlardır. **Açılan Kenarlı Kaseler** grubuna ait parçalardan çapı ölçülebilen ağız parçalarının 11 ile 17 cm arasında olduğu belirlenmiştir. Tüme yakın profil veren parçalardan ölçülen en derin kap 7 cm dir. Dudakları yuvarlatılmış, inceltilmiş ve hafif düzletilmiş olan bu parçaların ağızları genel olarak düzgün devam etmektedir (Bkz. Çiz: 11 A). **Dikleşen Kenarlı** olanların ise ağız çaplarının 13 ile 20 cm arasında olduğu, ölçülebilen en derin kabın ise yaklaşık 8 cm olduğu saptanmıştır. Düzgün ilerleyen

dudakların hafif dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ve hafifçe düzletilmiş çeşitleri bulunmaktadır (Bkz. Çiz: 11 B).

Ağız çapı 30 cm den büyük olan parçalar ve olası tümlemelerle sığ olan parçalar **Olası Tepsi Biçimliler** adı altında toplanmıştır. Bu parçalardan bazılarının Husking Tray kenarı olabileceği de düşünülmüş, ancak ayırmanın sonuç vermeyeceği düşüncesi ile ayrıca değerlendirilmemişlerdir (Bkz. Çiz: 12 A).

Gevrek Hamurlu Mal grubuna ait parçalar üzerinden tanımlanan **Kutu/ Silo** biçim grubunda çok tanımlı parçalara rastlanmamıştır. İki parçanın olasılıkla tek bir kabın dip ve ağız kısmını oluşturduğu görülmüş ancak kesin biçimi hakkında net bir şey söylemek mümkün değildir (Bkz. Çiz: 12 B). Bu biçim grubuna ait parçaların yerleşmedeki AG yapısına ait iki küçük hücre içinden gelmiş olması kutu biçimli oldukları kanısına varmamıza olanak sağlamıştır. Bu yapıya ait hücrelerin uzun kenarları yaklaşık 1 m., kısa kenarları ise yaklaşık 80 cm.dir. Taş temel üstü yığma kerpiçle yükseltilen duvarların yakalanabildiği seviyeden oda içi dolgusu yaklaşık 30 cm.dir. Bu ölçülerin; ele geçen parçaların ait olduğu kutu biçimli kapların da boyutlarını yansıttığı düşünülebilir.

Ağız çapları ve dip çapları 8 cm ve aşağısı olan parçalar **Küçük Kaplar** olarak tanımlanmıştır. Bu parçaların kenarlarının az bir açıyla da olsa dışa açılarak devam ediyor olması, açık biçimler grubu altında ele almamızın ana nedenidir.

Levha 7: Gevrek Dokulu Parçaların Bulunduğu AG Yapı İçi Hücreleri

Çalışılan malzeme grubunda, çeşitliği olan dip parçaları olduğu belirlenmiştir. Buna göre dipler Düz, Çukurlaştırılmış ve Halka Dipler olarak alt gruplara ayrılmış; ayak, kaide gibi özellikli parçalar da ayrı başlıklar altında değerlendirilmiştir.

Düz Dipler, Kenarlı ve Kenarsız olmak üzere iki grupta değerlendirilmiştir. **Kenarlı Düz Dipler**; dibin gövdeye yükseltisinin net bir şekilde ayrıldığı, dip düzleminin düz olduğu parçalar üzerinden tanımlanmıştır. Dibin gövdeden

ayrı tutulmasına olanak veren kenarların dik ve dışa eğik çeşitlemeleri olduğu gözlenmiş ama bu detayda bir ayrım yapmanın tanımlı bir sonuç vermeyeceği düşünüldüğünden tek bir grup altında ele alınmışlardır. Aynı şekilde gövdeye yükselen kenarların da çeşitlilik gösterdiği görülmüş ancak bu konuda da ayrı bir değerlendirme yapılması tercih edilmemiştir (Bkz. Çiz: 13). Bu çeşitlemeyi genel olarak ele aldığımızda; bu biçim grubuna ait diplerin, küresel gövdeli, dik yükselen kenarlı, düşük karınlı kap biçimlerine ait olduğu söylenebilir ancak çalışılan malzemenin kaba yapımlı olması net bir sonuca ulaşmaya olanak vermemektedir. **Kenarsız Düz Dipler;** bir önceki gruptan farklı olarak gövde ve dip ayrımının olmaması, dipten gövdeye dönüşün kesintisiz devam etmesi temeline dayanılarak tanımlanmışlardır. Bu farklığın dışında genel olarak aynı özellikleri yansıtmaktadırlar (Bkz. Çiz: 14).

Çukurlaştırılmış Dipler grubu da kendi içinde Kenarlı ve Kenarsız olarak ele alınmıştır. Bu biçim grubunun düz diplerden tek farkı dip düzleminin hafifçe çukurlaştırılmış olmasıdır (Bkz. Çiz: 15 A-B).

Halka Dipler, dibin dairesel bir şerit şeklinde eklenmesiyle yapılmış parçaları yansıtmaktadır (Bkz. Çiz: 15 C). Bu diplerin ne tür kaplara ait olduklarını yansıtan herhangi bir parçaya rastlanmamıştır.

Kaide olarak tanımladığımız eklentiler dik inen ve daha yumuşak olarak dışa açılarak inen kenarlı parçalardan oluşmaktadır. Sadece üç parçayla tanımlanan bu biçim grubuna ait dip çapları 8 ile 10 cm. arasındadır (Bkz. Çiz: 16 A).

Ayak olarak tanımlanan üç parçanın ikisi yuvarlak kesitli, bir tanesi ise üçgen kesitlidir. Yuvarlak kesitli olan parçaların zemine oturdukları düzlem aşınarak düzleşmiştir. Çapları yaklaşık 2 cm olan bu parçaların dörtlü olarak kullanıldıkları düşünülebilir. Üçgen kesitli olan parçanın zemine oturduğu düzlem, dış kısımda kalan, uca doğru hafifçe yuvarlatılmış kenarıdır, inceltilmiş kısmın ise iç kısımda kaldığı anlaşılmıştır (Bkz. Çiz: 16 B).

Tutamak olarak tanımlanan ana biçim grubu temel bir yaklaşımla yatay ve dikey tutamaklar olarak iki alt gruba ayrılmıştır. Bu gruplar da kendi içindeki çeşitliğini yansıtan alt gruplara ayrılarak değerlendirilmiştir.

Dikey Tutamaklar için iki çeşit olduğu belirlenmiştir. **Bant Üzeri Dikey Tutamaklar** olarak adlandırdığımız ilk çeşit; ağzın hemen altına yapılan yatay bant bezeğin üzerine dik olarak yerleştirilmiş olan küçük tutamakları yansıtmaktadır. Kavramaya müsait olmayan, sadece bezek amaçlı da yapılmış olabilecek bu eklentilerin bir kap üzerinde kaç tane olduklarına dair bir bilgimiz yoktur (Bkz. Çiz: 17 A). **Yatay Delikli Dikey Tutamaklar** ise ağırlıklı olarak üçgen ve yuvarlak kesitli bir aletle yataydan açılmış delikleri olan, kavramasının genelde iyi olmadığı, kulp benzeri dikey eklentileri tanımlamaktadır (Bkz. Çiz: 17 B).

Yatay tutamaklar da yassı ve yumru olmak üzere iki alt grupta tanımlanmıştır. **Yassı Tutamaklar** üstten bakıldığında yarım daire biçimli, kenarı yuvarlatılmış, üst kısmı bazen hafifçe çukurlaştırılmış, bazen de düz bırakılmış; alt kısmı kalınlaştırılarak yuvarlatılmış eklentileri yansıtmaktadır Gövdeye eklendikleri açıya bağlı olarak da dik açılı ve eğik açılı çeşitleri olan tutamaklar bu ayrıntıda ayrılmamış, genel görünümü üzerinden değerlendirilmiştir. Boyutları değişen bu parçalardan ele geçen en küçük parçanın eni 2.5 cm, boyu 5 cm.dir; en büyük parçanın ise eni 6 cm, boyu 13 cm.dir. Kalınlıkları ise 2 ile 4 cm. arasında değişmektedir (Bkz. Çiz: 18). Yatay tutamaklar için başka bir örnek de **Yumru Biçimli** olanlardır. Temelde Yassı tutamakların şeklinde olan bu tutamakların boyu ile eni neredeyse aynıdır. Toplam üç parçanın bu biçim grubuna ait olduğu belirlenmiştir.

Kapama / Kapak olarak tanımladığımız parçalar, ağıza oturuş biçimleri ve kendi öznel biçimlerine göre dört farklı çeşidi yansıtmaktadırlar.

Yassı Kapamalar; sığ tabak biçimli, kabın ağız sınırını taşacak şekilde oturan biçimleri yansıtmaktadır. Ele geçen üç parça üzerinden tanımlanan bu

kapamalardan birinin ağza oturduğu düzlemin ölçülebilen çapı 9 cm.dir (Bkz. Çiz: 19 B). **Mantar Biçimli Kapamalar** ağza oturtuldukları düzlemin, kabın ağız sınırının içinde kaldığı ve üstü yuvarlatılmış biçimleri yansıtmaktadır. Ele geçen iki parçadan ölçülebilen ağız çapları 6 ve 7 cm.dir (Bkz. Çiz: 19 C). **Tıpa Biçimli Kapama** ele geçen tek parça üzerinden tanımlanmıştır. Bu parçanın üstü düzleştirilmiş, alta doğru daralarak devam eden ve olasılıkla daralmaya başladığı hizada kap ağzına tıpa şeklinde yerleştirilen bir tiptir. Eldeki parçanın çok kaba nitelikli olması, çap ölçümünde yanılma payını oluştursa da kabın ağzına denk gelen kısmın çapı yaklaşık olarak 8 cm.dir. En ince kısmı oluşturan bitim hizası yaklaşık olarak 4 cm çapında ve en üst kısım ise 9 cm.dir (Bkz. Çiz: 19 D). **Delikli Kapama/ Kapak** olarak değerlendirdiğimiz parçaların çoğu aslında tanımsız parçalardır ancak ele geçen iki parçada, ağza oturtulmak için yapılmış olduğu düşünülen, ince bir yiv olduğu görülmüştür. Bu parçalara dayanılarak ele geçen diğer delikli parçalar da kapama olarak tanımlanmıştır. Herhangi bir standardı olmayan bu parçaların üzerine; sayıları değişen ve hiç tüm parça olmadığı için kesin bir rakam veremeyeceğimiz, delikler açılmıştır. Bazı parçalarda iki, bazılarında dört delik saptanırken bazı parçalarda ise beş delik olduğu görülmüştür. Açılan deliklerin boyutları da standart olmayıp, 1,5 x 1,5 cm ile 2 x 1,5 cm arasında değişkendir (Bkz. Çiz: 20).

Biçim grupları altında ele aldığımız bezek çeşitleri de toplamda yedi türü kapsamaktadır. Ayrıntıda farklılaşan bu bezek tiplerinin hepsi eklenti ve kabartma bezek niteliği taşımaktadır.

Genelde dudağa yakın, yatay olarak eklenen **Bant Bezek** çoğu kap üzerinde kabaca uygulanmıştır. Kalınlığı değişken olan bu bezek türünün aynı zamanda doğrusal olarak ilerlemediği parçalar çok yaygındır. (Bkz. Çiz: 21 A). Gövde üzerine yerleştirilen yuvarlak eklentilerin iki yandan hafifçe dışa doğru çekilmesiyle oluşturulan **Memecik Bezek** türünün; tekli, çiftli, bant bezekle beraber ve hilal biçimli kabartma bezeğin içine yerleştirilmiş olmak üzere birden çok tipi vardır (Bkz. Çiz: 21 B). Yine gövde üzerine uygulanan

Yumru Bezek grubuna ait tekli ve çoklu olmak üzere iki çeşit olduğu görülmüştür (Bkz. Çiz: 22).

Tanımlanan bu biçim gruplarının mal gruplarına göre dağılımı şu şekildedir:

● I A Mal Grubunda ağırlıklı olarak Daralan Ağızlı Çömlekler, Dik Yükselen Kenarlı Çömlekler, Kova Biçimli Çanaklar, Yayvan Gövdeli Çanaklar, Açılan Kenarlı Kaseler ve Olası Tepsi Biçimli kaplar görülmektedir. Kısa ve uzun boyunlu kapların kaba biçimlerine de rastlanmaktadır (Bkz. Çiz: 6 A: 107, 621). Diplerde sadece Kenarsız Düz ve Kenarsız Çukurlaştırılmış biçimler olduğu saptanmıştır. Bu mal grubunda uygulan bezek türü bant ve tekli yumrudur.

● I B Mal Grubunda bir önceki mal grubundaki biçimlere ek olarak Küresel Gövdeli Çömlekler yer almaktadır. Diplerde de Kenarlı biçimlerin yanı sıra Kaideli ve Halka Dipler ile Ayak tiplerinin de olduğu belirlenmiştir. Yine bu mal grubunda çok yoğun oranda Yassı Tutamak, Yumru Tutamak ve Yatay Delikli Dikey Tutamak olduğu saptanmıştır. Bir önceki mal grubundaki bezek türlerine ek olarak Çiftli Memecik, Hilal İçi Memecik, Çoklu Yumru bezeklerde görülmektedir. Delikli kapaklar da bu mal grubuna aittir.

● II A Mal Grubunda; Kaseler, Kısa ve Uzun Boyunlu Çömlekler tanımlanmıştır (Bkz. Çiz: 8 B). Hiç dip parçası olmayan bu grupta bezemeli bir parçaya da rastlanmamıştır.

● II B Mal Grubunda da Kısa ve Uzun Boyunlu Çömlekler ile Kaselerin olduğu belirlenmiştir. Bu mal grubuna ait dip parçaları ise genelde kenarsız düz dipleri yansıtmaktadır. Yine bu mal grubunda da bezemeli herhangi bir parça ele geçmemiştir.

● III. Mal Grubu ise Kutu/Silo türü kaplar ile Mantar ve Tıpa Biçimli kapamaları kapsamaktadır.

Tanımlanan biçim gruplarının saptanabilen evresel dağılımı ve gelişimi ise şu şekildedir:

● Daralan Ağızlı Çömlekler; II C 2 Evresi'nden başlayıp II B 2 Evresi'ne kadar devam etmektedir.

● Küresel Gövdeli Derin Çömlekler; II B 3 ve II B 2 Evreleri'ne ait birimlerde ele geçmiştir. Sığ Çömlekler ise II C 1 Evresi'nde görülmektedir.

● Dik Yükselen Kenarlı Çömlekler; II C 1 ve II B 3 Evresi'ne ait birimlerde tanımlanmıştır.

● Kısa Boyunlu Çömleklerin kaba, dik yükselen kenarlı formları II C 1 ve II B 3 Evrelerinde saptanırken gelişkin boyunluların II B2- II B1 Evresinde görülmeye başladığı ve I. Evre'ye devam ettiği saptanmıştır.

● Kova Biçimli Çanaklar; II D Evresi'ne ait bir örnek dışında ağırlıklı olarak II C1, II B3-II B2, II B2-II B1 Evreleri'nde görüldüğü belirlenmiştir.

● Yayvan Gövdeli Çanaklar; II C1 Evresi'nde görülmeye başlanmış ve II B1 Evresi'ne kadar devam ettiği belirlenmiştir.

● Kaselerden Açılan Kenarlı olanlar II B3-II B2 Evreleri'nde; Dik Yükselen Kenarlı olanlar ise II B2-II B1 Evresi'ne ait birimlerden ele geçmiştir.

● Olası Tepsi Biçimliler II B2 Evresi'ne aittir.

● Dipler için belirleyici olan Kaideli Dipler, II B1 Evresi'ne; Ayaklar ise I/II B2 Evresi'ne ait birimlerden ele geçmiştir.

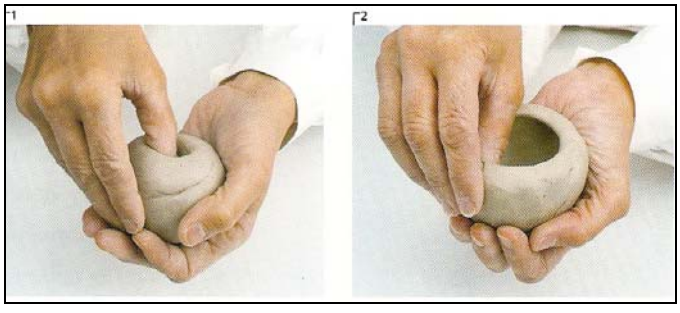
● Tutamak biçimlerinin II C1 Evresi'nde görülmeye başladığı ve II B Evresi'nde devam ettiği anlaşılmıştır. II B'ye ait olanlar görece daha nitelikli parçalardır.

● Delikli Kapama olarak tanımladığımız biçimin özensiz örnekleri II C1 Evresi'ne; daha nitelikli olanlar ise II B3-II B2 Evresi'ne ait birimlerden ele geçmiştir. Memecik bezek ise II C1 Evresi'nde görülmeye başlanmıştır.

V. 3. TEKNOLOJİK ÖZELLİKLER

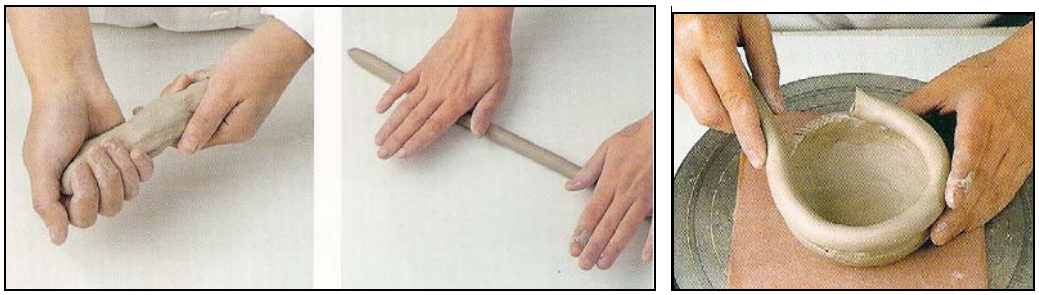
Katalog çalışmasına alınıp ayrıntılı tanımlanan parçaların hepsi yapım tekniği açısından da değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu değerlendirme de, öncelikle, çalışılan çanak çömlek grubuna ait parçaların temel biçimlendirme teknikleri üzerinde durulmuş; ardından yüzey işlemleri ve pişirme teknikleri sorgulanmıştır. Temel biçimlendirmenin; elde açma, şerit ve levha olarak adlandırılan üç temel yöntemle ve bunların beraber kullanımlarından oluşan çeşitlemelerle yapıldığı gözlemlenmiştir. Kullandığımız terminoloji genel kullanımların yanı sıra; çalışılan malzeme üzerinden tarafımca geliştirilen adlandırmaları da kapsamaktadır. Buna göre biçimlendirme ile ilgili terimleri şu şekilde tanımlayabiliriz:

Elde Açma Tekniği: Çalışılacak olan kil hamurunun elde açılıp, çekilerek biçimlendirilmesi esasına dayanmaktadır. Bu yöntemin kullanıldığı parçalar genel olarak engebeli bir yüzey görünümüne sahiptir ve parmak baskı izleri belirgindir.

Resim 8: Elde Açma Tekniğinin Uygulanması (Ros-Murata, 2006: 30).

Şerit Tekniği: Yuvarlatılarak, genellikle 1 ya da 2 cm.lik şeritler haline getirilen kil hamurunun üst üste eklenmesi esasına dayanmaktadır. Bu yöntemin kullanıldığını gösteren dairesel izler, parçaların kesitinden takip edilebilmektedir. Aynı zamanda yüzeyi iyi düzeltilmemiş parçalarda, şerit yönteminden kaynaklı olarak birbirine paralel ilerleyen hafif kabartı şeklindeki izleri görmek de mümkündür.

Resim 9: Şerit Tekniğinin Uygulanması (Ros-Murata, 2006: 32-33)

Levha Tekniği: İnceltilip, düzleştirilen kil hamurunun yan yana ve/ve ya üst üste yerleştirilmesi esasına dayanan bu yöntem daha çok büyük kapların yapımında kullanılmaktadır. Bu yöntemin kullanıldığı kapların kesitinde levhaların birleşme yerleri ve parça kırığında oluşan tabakalı görünüm rahatlıkla takip edilebilmektedir.

Elde Açma - Levha Tekniği: Bu iki tekniğin bir arada görüldüğü biçimlendirmede genellikle ilk olarak öncül gövde elde açılarak oluşturulur, ardından kenarın kalınlaştırılması, sağlamlaştırılması ve ağzın biçimlendirilmesi için kil levha eklemesi yapılarak kap formu tamamlanır. Uygulanan bu teknikle; kap istenilen yerde ve oranda kalınlaştırılabilmektedir. Aynı zamanda ağız kısmı için eklenen levha sayesinde de dudak daha rahat biçimlendirilebilmektedir. Bu tekniğin kullanıldığı kapların kesitinden öncül biçimlendirmeyi ve ona eklenen dikey levhalar ile ağız eklemesini takip edebilmek mümkündür. Yapılan eklemeler iyi yedirilemediğinde ya da düşük ısıda pişirilmeden dolayı kilin kaynaşmaması sonucunda ise izler çok daha belirgindir.

Elde Açma - Şerit Tekniği: Bu tekniğin çok standart bir uygulaması yoktur; elde açılarak biçimlendirilen parçaya şerit eklemesi yapılacağı gibi, şeritle yükseltilen

parçaya elde açılmış eklentiler de yapılabilir. Örneğin elde açılarak biçimlendirilmiş dip kısmının gövdeye dönüşü şeritle tamamlanıp; gövde, tekrar elde açılmış başka bir parçanın eklenmesiyle ya da şeritle devam edebilir. Elde açma tekniğiyle oluşturulmuş gövdeye ağzı biçimlendirmek için eklenen şerit uygulaması da bu tekniği yansıtmaktadır.

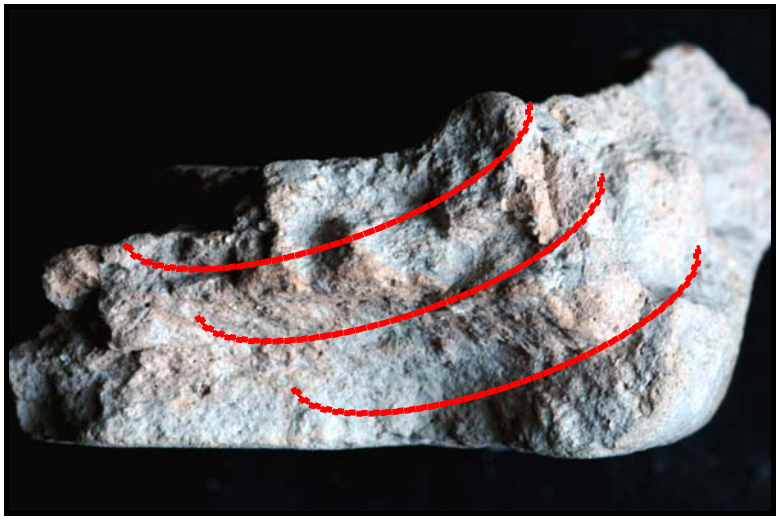
Levha – Şerit Tekniği: Bu iki tekniğin beraber görüldüğü parçalar çeşitli uygulamaları yansıtmaktadır. Levha tekniğiyle oluşturulan parçaların birbirine şeritle eklenmesinin uygulandığı gibi şeritle yükseltilen parçalara levha eklemesi yapılarak da kaplar tamamlanabilmektedir. Bu teknikte genellikle rasgele bir kullanım olduğu, kapların ön tasarım yapılmadan, kabın yapım aşamasındaki anlık ihtiyaca yönelik bir uygulamayla yapıldığı anlaşılmaktadır.

Levha Kaplama Tekniği: Öncül biçimlendirilmesi tamamlanan kabın, kalınlığı 2 mm ile 0,5 cm arasında değişen kil ile kaplanması esasına dayanan bu teknik; temel biçimlendirme için yapılan son aşamadır. Levha tekniği ile karışabilen levha kaplama kabın her iki yüzeyinde kesintisiz olarak devam etmektedir. Bu teknik; parçaların kesitinde, ağızdan dönerek devam eden izlerle ve tabakalı kırıklardaki en dış levha ile tanımlanmıştır.

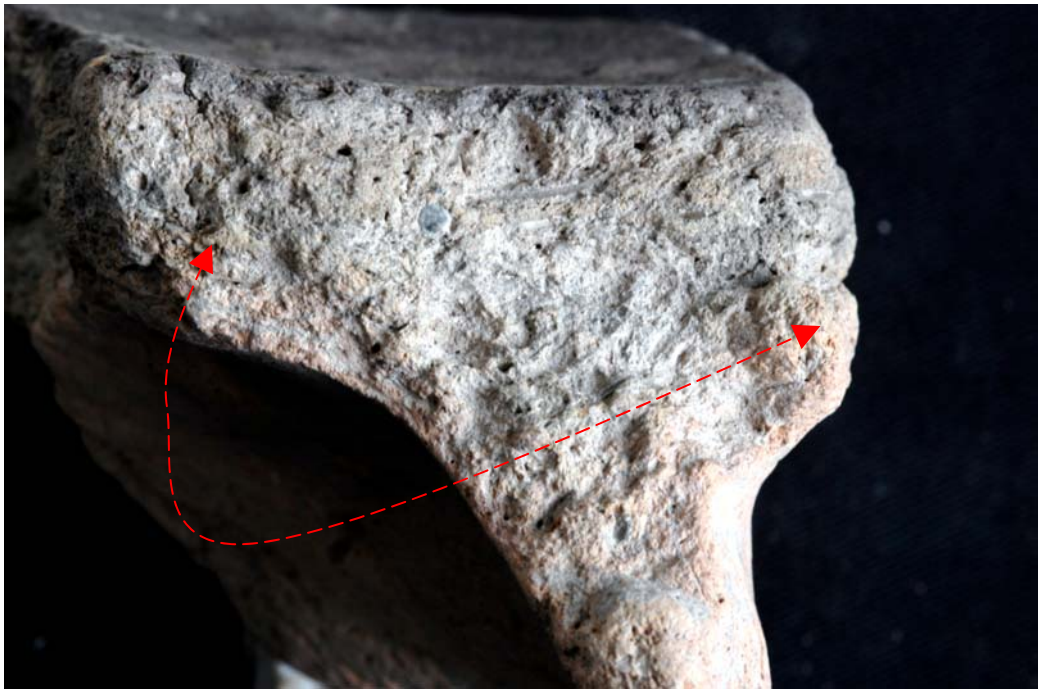
Tanımladığımız bu teknikleri, çalıştığımız malzeme üzerinden değerlendirdiğimizde vardığımız sonuçlar; dip, gövde, ağız ve eklentiler olarak ayrı ayrı ele alınmış ve sonrasında ise ilişki kurulabilen parçalar üzerinden bütünlük sağlanması amaçlanmıştır. Buna göre, kataloga alınıp, teknolojik olarak da incelenen parçalardan ulaştığımız sonuçları şu şekilde sıralayabiliriz:

Dipler: Kaideli dipler ve halka dipler dışında kalan tüm dip parçalarının levha tekniğiyle yapılmış olduğu belirlenmiştir. Bazı parçalarda ince (0,5 cm ve altı) bazı parçalarda kalın (0,5 cm ve üstü) kil levhalarının üst üste yerleştirilmesiyle uygulanmış olan bu teknik çoğu dip parçasında gövdeye doğru devam ettirilerek tamamlanmıştır. Üst üste eklenen kil levhalarının kenarlardan yukarı doğru çekilerek

gövde dönüşü verilmesi, tanımlanan yaygın bir uygulamadır. Kaideli ve halka dipler ise şerit eklemesiyle oluşturulmuşlardır.

Resim 10: Levha Tekniğinin Dip Kırığındaki Görünümü

Resim 11: Kaideli Dip Eklentisinin Parça Kırığındaki Görünümü

Gövde: İncelenen malzemede, gövde yapım tekniğinin anlaşılabildiği parçalardan 22 tanesinin elde açma, 77 tanesinin levha, 135 tanesinin şerit, 44 tanesinin levha-şerit ve dokuz tanesinin de elde açma-levha tekniği kullanılarak yapıldığı belirlenmiştir. Uygulanan bu yapım tekniklerinin, tanımlandığı mal gruplarına göre dağılımı ise şu şekildedir:

I A Mal Grubu'na ait parçaların 10 tanesi elde açma tekniğiyle, 40 tanesi levha tekniğiyle, 22 tanesi şerit tekniğiyle, dokuz tanesi levha-şerit tekniğiyle ve dört tanesi de elde açma-levha tekniğiyle yapılmıştır.

I B Mal Grubu'na ait parçaların 10 tanesi elde açma tekniğiyle, 33 tanesi levha tekniğiyle, 81 tanesi şerit tekniğiyle, 27 tanesi levha-şerit tekniğiyle ve iki tanesi de elde açma-levha tekniğiyle yapılmıştır.

II A Mal Grubu'na ait parçaların iki tanesi elde açma tekniğiyle, iki tanesi levha tekniğiyle, 11 tanesi şerit tekniğiyle, üç tanesi levha-şerit tekniğiyle yapılmıştır. Bu mal grubunda gövde yapım tekniklerinde elde açma-levha tekniğinin kullanıldığına rastlanmamıştır.

II B Mal Grubu'na ait parçalardan iki tanesi levha tekniğiyle, iki tanesi levha-şerit tekniğiyle ve 20 tanesi şerit tekniğiyle yapılmıştır. Diğer yapım tekniklerine rastlanmamıştır.

III Mal Grubu'na ait parçalardan üç tanesinin levha-şerit tekniğiyle, üç tanesinin de elde açma-levha tekniğiyle yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu oranlara bakıldığında III. Mal Grubu dışındaki her grupta yoğun olarak şerit tekniğinin kullanıldığı anlaşılmaktadır.

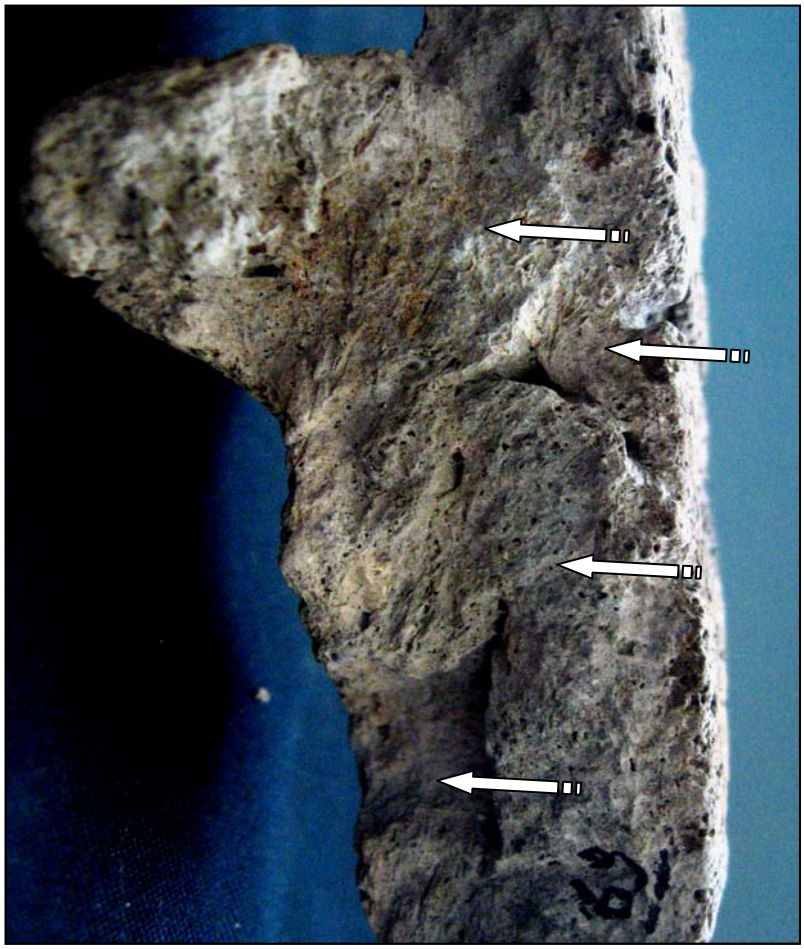
Resim 12: Gövde Kırığında Levha Tekniğinin Görünümü

Resim 13: Gövde Kırığında Levha Tekniğinin Görünümü

Resim 14: Gövde İç Kısmında Görülen Dikey Parmak İzleri

Resim 15: Gövde Kırığında Şerit-Levha Tekniğinin Görünümü

Ağız / Dudak: İncelenen ağız parçalarının çoğu az da olsa gövdeye devam eden parçalardır ve bu nedenle birçok parçada gövde- ağız ilişkisi saptanabilmiştir. Tanımlanabilen parçalardan 36 tanesinde gövde tekniğinin ağızda farklılaşmış olduğu anlaşılmış; geri kalan ağız parçaları gövdenin devamı niteliğinde yükseltilip aynı teknikle tamamlanmışlardır. Farklı teknikleri yansıtan 36 parçanın 12 tanesinde gövde levha tekniğiyle yükseltilmişken ağız şeritle devam ettirilmiş; 10 tanesinde gövde şerit tekniğiyle yükseltilmiş ama ağız eklentisi levha tekniği ile yapılmış; 10 tanesinde gövde elde açma tekniği ile biçimlendirilmiş ve ağız levha eklenerek devam ettirilmiştir, dört tanesinde ise gövde elde biçimlendirilmiş ve ağız şeritle yükseltilerek tamamlanmıştır. Bu tekniklerin uygulandığı mal gruplarına göre dağılımı ise şu şekildedir:

I A Mal Grubu'nda 10 parçanın gövdesinin elde açma tekniğiyle, ağzın ise buna eklenen levha ile biçimlendirildiği; sekiz parçanın gövdesinin şerit tekniğiyle, ağzın ise yine bu gövdeye eklenen levha ile biçimlendirildiği; sekiz parçanın gövdesinin levha tekniği ile ağzın ise şerit tekniğiyle yükseltildiği ve 10 parçanın gövdesinin şerit tekniği ile ağzın ise gövdeye eklenen şeritlerle tamamlandığı belirlenmiştir. Bir adet boyunlu parçanın ise gövdesinin levha tekniğiyle yükseltildiği ve boyun kısmının elde biçimlendirilip gövdeye eklendiği anlaşılmıştır. Bu parçaların dışında kalanların tümü ise gövde tekniğinin devamı ile tamamlanmıştır.

I B Mal Grubu'nda bir parçanın gövdesinin levha tekniğiyle, ağzın ise şerit tekniğiyle yükseltildiği; iki parçanın gövdesinin elde açma tekniğiyle, ağzın ise şerit tekniğiyle biçimlendirildiği ve iki tane boyunlu parçanın ise gövdesinin levha tekniğiyle yapıldığı, boyun kısmının ise şerit tekniğiyle gövdeye eklenerek yükseltildiği anlaşılmıştır. Diğer parçaların gövde yapım tekniği ile tamamlandığı saptanmıştır.

II A Mal Grubu'nda bir parçanın gövdesinin levha tekniğiyle, ağız kısmının ise şerit tekniğiyle biçimlendirildiği; iki parçanın gövdesinin elde açma tekniğiyle, ağzın ise şeritle yükseltildiği belirlenmiştir.

II B Mal Grubu'nda ise gövde ve ağız ayrımına rastlanmamış; gövde yapım tekniğinin ağza da devam ettirildiği gözlemlenmiştir.

III Mal Grubu'nda ise herhangi bir tekniği yansıtan tanımlı ağız parçalarına rastlanmadığından değerlendirme yapılamamıştır.

Resim 16: Ağız Dönüşü Bitmiş Parçanın Levha İle Kaplanmış Görünümü

Eklentiler: Tutamaklar, delikli tutamaklar ve kulplar olarak tanımladığımız eklentilerin hepsinden yapım tekniği anlaşılamasa da bazı parçaların kırıklarından görüldüğü kadarıyla düzensiz bir tekniği yansıtmaktadırlar. I B Mal Grubu'na ait parçalardan tanımlandığı kadarıyla yatay tutamakların birçoğu elde biçimlendirilip gövdeye sonradan eklenmiştir ancak üç parçanın kırığında ve gövdeyle eklenti

yerlerinde görülen şerit izlerine bakıldığında farklı bir teknik göze çarpmaktadır. Bu parçalarda (bkz: Kat. No: 358, 365, 372) yatay tutamakların gövde yapılırken eklendiği anlaşılmaktadır. Gövdenin şeritle yükseltildiği bu parçalarda; tutamak eklentisinin üst sınırını oluşturacak hizadaki gövde şeridi olasılıkla daha kalınca ve dışa doğru eklenerek kabaca bir hizalama yapılmış; ardından, olasılıkla önceden hazırlanmış olan kısa şeritlerle oluşturulmuş yatay kil tabakası bu şeride eklenmiş. Doğrusal olarak dışa ilerleyen bu tabakanın altına, gövde ile birleşme yerine, küçük bir şerit eklemesi daha yapılmış; bu ekleme ile desteklenen kil tabakası levha kaplama yapılarak son biçimini kazanmış. Karmaşık bir tekniği yansıtan bu ekleme çeşidi; tutamakların ikili olarak yerleştirildiği düşünüldüğünde, kap üzerinde hizalama yapmak için kullanılmış olabilir. Aynı şekilde tutamakların da küçük şeritlerle biçimlendirilmesi, tek bir kap üzerinde kullanılacak olanların standart olmasını sağlamak amacıyla tercih edilmiş olabilir.

Resim 17: Yatay Tutamak Kırığından Görülen Ekleme ve Şerit İzleri

Resim 18: Yatay Tutamak Kırığında Takip Edilebilen Levha Kaplama İzi

Aynı mal grubunda ele geçen yatay delikli dikey tutamakların da altı tanesinin gövde ile beraber biçimlendirildiği; altı tanesinin ise gövdeye sonradan eklendiği anlaşılmaktadır. Gövde ile beraber biçimlendirilenler; yatay tutamaklarda olduğu gibi, gövde şeritle yükseltilirken, tutamak üst sınırını oluşturacak şekilde dikine kalın bir bant eklenmiş. Bu dikine yerleştirilen kalın bant tutamak alt sınırını oluşturacak şekilde aşağıya doğru döndürülerek gövdeye yapıştırılmış. İki yandan sıvazlanarak inceltilip düzeltilen bu dikey tutamaklara ağırlıklı olarak yuvarlak kesitli bir nesneyle (saz, dal vb.) yatay delik açılmıştır. Bu parçaların hemen hepsinde levha kaplama uygulanmıştır.

Bu biçime yönelik uygulanan yapım tekniklerinin dışında hamurun birbirine yapıştırılması amaçlı kullanıldığını düşündüğümüz farklı bir teknik de göze çarpmaktadır. Bitkisel katkının çok az olduğu bazı parçalarda uygulanan bu teknik hazırlanan kil levhalarının arasına, ince kumlu-küçük taşçıklı (Bkz. Resim 19 - 20) bir tabakanın sürülmesi esasına dayanmaktadır. Bu teknikle levhaların birbirine yapışması düşünülmüş olabilir ancak gördüğümüz kadarıyla, bu tabaka sürüldüğü tabakaya işlemiş ancak üzerine yapıştırılan levhayı bir kabuk gibi atmıştır.

Resim 19: İki Levha Arasındaki Kumlu Tabaka

Resim 20: Kumlu Tabakanın, Sürüldüğü Yüzeye İşlemiş Hali

Yüzey işlemlerinde uygulan teknikler üzerinden vardığımız sonuçlar ise her mal grubu için temel özellikleri yansıtan unsurları içermektedir. I A Mal Grubu'nda sadece sıvazlama teknikleri uygulanmıştır. Genellikle elle sıvazlanan yüzeylere rastlanmaktaysa da çaput benzeri bir nesneyle yapıldığı düşünülen sıvazlamayı

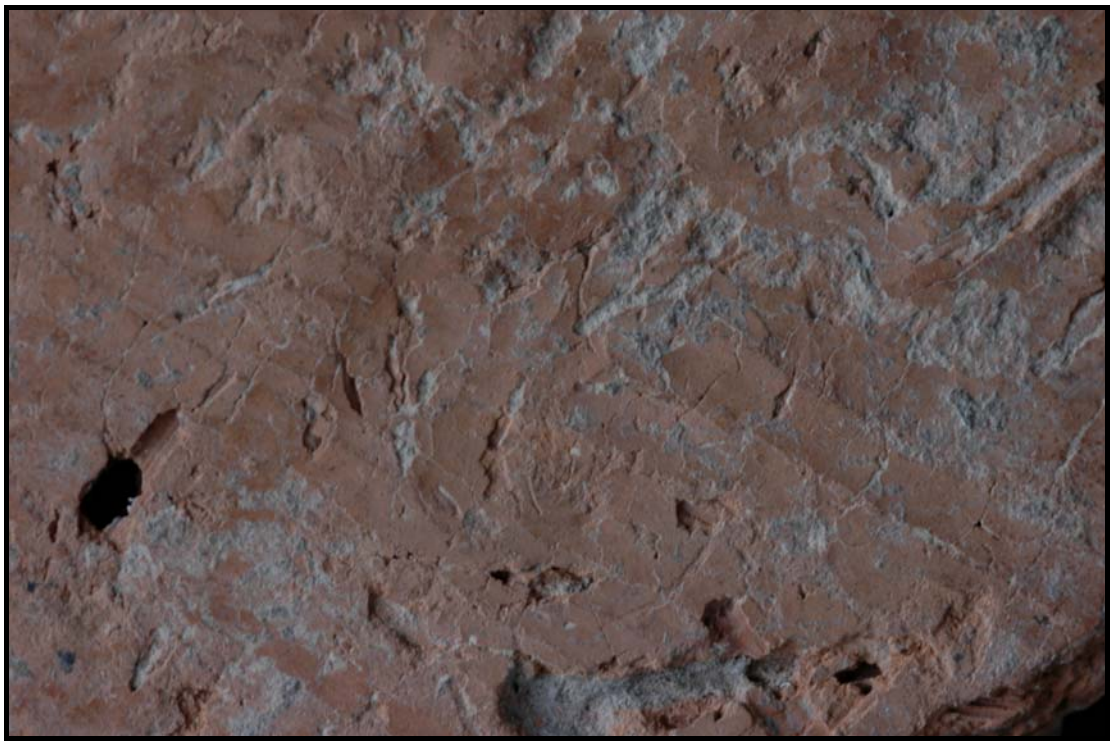
yansıtan izleri de görmek mümkündür. Bu mal grubunda ayrıca parmakla düzeltim izlerine de yoğun olarak rastlanmaktadır.

Resim 21: Parmakla Bastırılıp Sıyrılarak Düzeltilen Kap Yüzeyi

I B Mal Grubu'nda görülen olası astar uygulamaları, ağırlıklı olarak, nitelikli olmayan kil astarı yansıtmaktadır. Bu mal grubuna ait olası uygulamalar Bölüm V.1'de ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Ancak burada değinmek istediğimiz bir başka teknik iki parça üzerinden tanımlanan derinliği olan bir nesneyle yapılan yüzey sıyırma işlemidir. Yüzey üzerine düzgün olarak uygulanmış olan bu işlemin niteliği çok net anlaşılamamıştır ve bilinçli bir tercih mi olduğuna dair bir şey söylemek mümkün değildir. Kabın olasılıkla bütününü dönen izler, ot benzeri bir bitkiyle sarıldığını da düşündürtmektedir ama izleri oluşturan etkenin ne olduğuna yönelik bir fikrimiz bulunmamaktadır (Bkz: Resim 22).

Resim 22: Yüzeyinde Sıyırma İzleri Takip Edilebilen Parçalar

V.4. İŞLEV ÖZELLİKLERİ

Çalışılan malzemenin, biçim grupları temelinde değerlendirdiğimiz işlevsel özellikleri; kabın hacmi, niteliği, biçimi ve ağırlığı gibi girdiler üzerinden anlaşılmaya çalışılmış ancak bu mal grubunun böyle bir değerlendirme için çok tanımlı veriler sağlamamış olması nedeniyle, çok kesin yargılardan kaçınılmıştır. Ancak bazı parçalar üzerinde yapılan tortu analizlerinden elde edilen sonuçlar; işlevsel değerlendirmeye farklı boyutlar kazandırmıştır.

Besin hazırlama, sunma, saklama, taşıma, aktarma ve pişirme faaliyetleri üzerinden değerlendirdiğimiz biçimlerin olası işlev özelliklerini yine bu faaliyetler açısından tanımlayabiliriz. Besin hazırlama faaliyetleri kapsamında olan yıkama, ayıklama, karıştırma gibi unsurların geniş ağızlı kaplar kullanılarak yapıldığı düşüncesinden hareketle; Küresel Gövdeli Çömlekler, Kova Biçimli Çanaklar, Yayvan Gövdeli Çanaklar, Kaseler, Tepsi Biçimliler olarak adlandırdığımız biçimlerin bu amaçla kullanılmış olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Saklama amaçlı olarak, sıvı ve katı besin üzerinden ele alındığında; Boyunlu Çömlekler, Daralan Ağızlı Çömlekler, Küresel Gövdeli Derin Çömlekler, Dik Yükselen Kenarlı Çömlekler ve Kutu/Silo olarak adlandırdığımız biçimlerin kullanılmış olduğu düşünülebilir. Ele geçen kapamaların çapları göz önünde bulundurulduğunda daha çok dar ağızlı kapların tercih edilmiş olduğu söylenebilmekteyse de kapların ağızlarının bezle kapatılmış olabileceği de göz ardı edilmemelidir. Bant bezek uygulamasının görüldüğü kapların olasılıkla bu amaçla yapıldığı ve ağza kapatılan bezin, bandın altından bağlanarak geçirimsiz hale getirilmesi hem kullanışlı hem de basit bir yöntem olduğundan çok daha tercih edilir bir uygulamadır. Bu bağlamda baktığımızda bant bezek uygulamasının yoğun olarak Kova Biçimli Kaplar üzerinde kullanılmış olması ve bu kapların çok derin olmaması hem ağzın kapatılması hem de kabın taşınmasına kolaylık sağlanması amacıyla bant bezek eklenmiş olduğu düşünülebilir.

Depolama amaçlı da kullanılabilecek olan dikey ve yatay tutamaklı kapların çoğu rahat taşınma için gerekli olan kavramaya olanak vermemektedir. Bu nedenle de farklı bir işlevde de kullanılmış olabilirler. Ancak kısa mesafede işlev kazanan tutamaklar besin hazırlama aşaması için daha uygun nitelikte kaplardır.

Pişirme faaliyetlerinde kullanılan kapların biçimleri çeşitlilik gösterebilmektedir. Çalışılan malzeme üzerinde ikincil pişirim izi olarak tanımlayabileceğimiz parça sayısı çok fazla değildir ve bu izler daha çok olası düşük karınlı kaplara ait dip parçalarında tanımlanmıştır (Bkz. Resim 23) .

Resim 23: Üzerinde İkincil Pişirme İzi Olduğu Düşünülen Dip Parçası

Yeme-içme faaliyetleri için ise kaselerin kullanılmış olması en muhtemel yaklaşımdır.

Yerleşmede bulunan, farklı bir buluntu olan, delikli kapamaların; ne amaçla kullanıldıklarına dair kesin bir şey söylemek mümkün değildir ancak fermantasyon yöntemi ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu tarz delikli parçalar ele geçtikleri yerleşmelerde dip olarak tanımlanmışlardır. Dip olarak değerlendirdiğimiz de süzme

işleminin uygulanmış olduğunu düşündüren bu parçaların deliklerinin boyutlarının büyük olması ancak içine bez yerleştirilip kullanılmış olabilirler. Bu delikli parçalardan hiçbiri tüm değildir (Bkz: Resim 24) bu nedenle de kesin bir yorum yapmak mümkün değildir.

Resim 24: Delikli Kapamalar

Son olarak; bu mal grubuna ait toplam 15 parça üzerinden yapılan tortu analizleri[51] sonuçlarına göre, denetlenen parçaların hiç birinde bitkisel bir ize rastlanmamış ancak ilginç olarak, 5 parçada, kabın içine pişmiş et konulduğuna dair izler saptanmıştır. Etin bu kaplarda mı pişirildiği çok net değildir ama çok yüksek ısıda pişmemiş olmaları, bu kaplarda etin karıştırılarak haşlanmış olduğunu düşündürtmektedir. Analizi yapılan parçaların, tarafımca yapılan mal grubu değerlendirmesine göre; pozitif sonuçların, yoğun bitkisel katkılı olan I B mal grubuna ait parçalardan elde edildiği; diğer mal gruplarına ait parçalarda ise böyle bir bulguya rastlanmamış olduğu anlaşılmaktadır. Biçimi saptanabilen parçalara göre

[51] Boğaziçi Üniversitesi Arkeometri Bölüm'ünden Ayla Türkekul tarafından yapılan "gas chromatography" ve "GC/ mass spectrometry" analizlerinin sonuçları, kendisiyle yapılan sözlü görüşmeye ve tarafından sunulan yayımlanmamış rapora göre değerlendirilmiştir.

bakıldığında ise; pozitif sonuçların, uzun boyunlu bir kap parçası (Bkz. Çiz: 7: 287) ile iki tane küresel gövdeli çömleğe ait oldukları belirlenmiştir.

V.5. BİTKİSEL KATKILI ÇANAK ÇÖMLEK BULUNTU GRUBUNUN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Ele aldığımız bu bölümde; çalışılan mal grubundan elde edilen sonuçların genel değerlendirilmesiyle, bitkisel katkılı çanak çömleğin Mezraa-Teleilat'taki gelişim sürecinin yansıtılması amaçlanmıştır. Önceki bölümlerde, ayrıntılı tanımladığımız bu mal grubu özellikleri; burada bir bütünlük içinde sunulmaya çalışılmıştır.

Değerlendirilen malzemenin ilk olarak mal gruplarına ayrıldığı ve hangi temelde oluşturulduğu Bölüm V.1.'de ayrıntılı olarak tanımlanmıştır. Yapılan ayrım sadece malzeme içindeki farklılıkları değil aynı zamanda kendi içinde de bir gelişim sürecini yansıtmaktadır. III. mal grubu yerleşmede ele geçen en kaba parçaları kapsamaktadır ancak bu parçaların pişmemiş olmalarından dolayı ayrıca değerlendirilmiş, diğer çanak-çömlek gruplarıyla aynı süreç içinde ele alınmamıştır. Bu bağlamda yerleşmedeki bitkisel katkılı en kaba çanak çömlek; I. mal grubuna ait parçalarla tanımlanmıştır. Bu mal grubunun süreç içinde çeşitlenmesi ve yoğunlaşmasıyla görece nitelikli parçalar da ortaya çıkmaya başlamıştır. Özellikle I B mal grubuna ait olası astarlı parçalardan bazıları hafif açkılı yüzeyleriyle özenli mallara geçişi yansıtır niteliktedir. II. mal grubuna ait parçalarında kendi içinde özenli ve daha özenli parçaları yansıtan bir çeşitliliği vardır. Bu mal grubunun önceki mal grubundan ayrımında, sadece daha özenli görünümleri değil katkı niteliğinin de değişmiş olması göz önünde bulundurulmuştur. Çok temel bir farklılığı yansıtan bu mal gruplarından I.si iri kıyılmış yoğun bitkisel katkılıyken II. mal grubu küçük bitkisel katkılı ve hatta tercihli bir uygulama olduğunu düşündürten tohum-tane katkılıdır. Ayrımı yapılan mal gruplarının kendi içlerindeki gelişimi, yerleşmedeki evresel gelişim ile paralellik göstermektedir.

Yerleşmenin İlk PN tabakalarında görülmeye başlayan bitkisel katkılı malların Son PN tabakalarına kadar devamlılık gösterdiği saptanmıştır. Ancak yaptığımız mal grupları ayrımına göre değerlendirecek olursak; ilk mal grubu olan I A ve I B mal grubunun yerleşmedeki ilk bitkisel katkılı çanak çömleği yansıttığı, son evrelere doğru gittikçe azaldığı ve bunların yerine II A ve II B mal gruplarının baskın hale geldiği görülmektedir (Bkz. Tablo 18). I. mal grubunda görülen çeşitliliğin süreç içinde geliştiği düşünülmekteyse de bunun için kesin sınırlar koymak çok mümkün değildir. Ancak yalın malların, erken örnekleri; görece özenli malların ise bir sonraki aşamayı yansıttığı söylenebilir.

Biçimsel özellikler açısından ele aldığımızda da özenli mallara doğru yaşanan gelişim sürecinde; parça kenar kalınlıklarının inceldiği, kap formlarının daha standardı olan biçimlere dönüştüğü, dudak kesimlerinin düzeldiği görülmektedir. Bu bağlamda daha basit ve kaba biçimler (daralan ağızlılar, kova biçimliler gibi) erken evrelerde; daha komplike, standardı olan (boyunlu çömlekler, kaseler gibi) biçimler ise sonraki evrelerde görülmüştür (Bkz. Bölüm V.2).

Yapılan teknolojik değerlendirmeler bu mal grubunda çok çeşitli yapım tekniğinin kullanıldığını göstermiştir. Ancak uygulanan bu yapım tekniklerinin erken evre çanak çömleğinde bir standardının olmaması tasarlanmış bir üretim tarzı olmadığını ortaya koymaktadır. Çanak çömlek yapım tekniklerinin biliniyor olması ama rasgele, tamamıyla anlık ihtiyaç dahilinde kullanılmış olması bu ilk evre için henüz uzmanlaşmanın olmadığını düşündürmektedir. Aynı zamanda bu yapım tekniklerinin çok çeşitli ama bazı uygulamalara nadir olarak rastlanması (iki levha arasına kum tabaka eklemek gibi) bu sürecin aynı zamanda yeni tekniklerin de geliştirilmeye çalışıldığı bir deneme süreci olduğu görüşünü destekler niteliktedir. Sonraki gelişimi yansıtan özenli mallarda ise ağırlıklı olarak şerit tekniğinin kullanılması, hemen hemen tüm yüzeylerin açkılı olması standardı olan bir üretim tarzını yansıtmaktadır.

İşlevsel özelliklerini de değerlendirmeye çalıştığımız bu buluntu topluluğunun genel olarak büyük kaplardan oluştuğu ve bu biçimlerin depolama amaçlı kullanıldıkları düşünülmektedir. Ancak yapılan tortu analizleri bu büyük kap biçimlerinde de

pişirme faaliyetinin yapılmış olabileceğini göstermiştir. Boyunlu bir kap parçasının iç yüzeyinde rastlanan hayvansal yağ asitlerine bakılarak; etin düşük ısıda, olasılıkla kaynatılarak pişirilmiş olabileceği yorumlanmıştır [52] . Bu yorum; kap biçimleri üzerinden yapacağımız işlev yüklemesinin çok da anlamlı olmadığını ve her biçimin yapılacak yeni analizlerle beraber ele alınmasının gerekliliğini ortaya koymuştur.

V.6. BİTKİSEL KATKILI ÇANAK ÇÖMLEK MAL GRUBUNUN DİĞER MAL GRUPLARIYLA İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

II D Evresinde görülmeye başlanan Bitkisel Katkılı Kaba Mallar yine bu evrede başladığı görülen Kumlu Mallar ile biçimsel olarak benzerlik göstermektedir. Aynı gelişim sürecini paylaşan bu iki mal grubunun kaba ve özenli mal ayrımları paralellik içindedir. Bu çalışmada denetlenen birimler üzerinden bakıldığında Bitkisel Katkılı Malların her evrede Kumlu Mallara oranla çok daha baskın bir mal grubu olduğu anlaşılmaktaysa da aralarındaki ilişki çok tanımlı değildir. Kumlu Mallar grubuna ait parçalar da görüldüğü kadarıyla Bitkisel Katkılı Mallar ile aynı teknolojik özelliklere sahiptir, buna dayanarak Kumlu Malların da yerel üretim olduğu söylenebilir. Genel olarak bu evrede I A ve I B bitkisel katkılı mal grupları baskın olarak görülmekteyken biçimsel olarak bu mal gruplarına benzer kaba Kumlu Mallar grubuna ait parça sayısı çok azdır.

II C 2 Evresinde de devam eden I A ve I B mal grupları ile Kumlu Malların yanı sıra çok az sayıda KYAM mal grubuna ait parça olduğu görülmüştür.

II C 1 Evresinde I A ve I B mal gruplarının oranında ciddi bir artış gözlenmiştir. Buna bağlı olarak Kumlu Mallarda da artış vardır. Bu evrede II A ve II B mal grupları görülmeye başlamaktadır. Bu mal gruplarıyla beraber silik kırmızı astarlı parçalar da tanımlanmıştır.

[52] Bu yorum parça analizlerini yapan, Boğaziçi Üniversitesi'nden Ayla Türkekul tarafından yapılmıştır.

II B 3 Evresinde ise II A ve II B mal gruplarının yoğun olduğu ve tersine I A ile I B mal gruplarına ait parçaların azaldığı görülmektedir. Kumlu Mallara ait parçaların özenli örneklerinde artış gözlenmiştir. Bir önceki evrede görülmeye başlanan silik kırmızı astarlı malların özenli örnekleri tanımlanmıştır. Aynı zamanda bu evrede ilk *impresso* örneklerini temsil eden parçalar ele geçmiştir.

II B 2 Evresinde de I A ve I B mal gruplarının azalmaya devam ettiği; II A ve II B mal gruplarının baskın hale geldiği anlaşılmaktadır. Çalıştığımız bu mal gruplarının yanı sıra bu evrede *impresso* bezemeli çanak çömleğin yaygınlaştığı, kırmızı astarlı malların daha nitelikli ve yoğun olarak görüldüğü anlaşılmıştır. Yine bu evrede çok az sayıda çizi bezemeli parça tanımlanmıştır.

II B 1 Evresinde yine, bitkisel katkılı mal gruplarından II A ve II B ağırlıktadır. Bu evrede boya bezemeli parçaların yaygın olduğu belirlenmiştir.

Bu değerlendirmelere göre I A ve I B mal gruplarının bitkisel katkılı mallar açısından kökeni temsil ettiği, süreç içinde artan çeşitlilikle geliştiği ve özenli mallar olarak tanımladığımız II A ve II B mal gruplarının ortaya çıkmasıyla azalmaya başladığı ama son evreye kadar devam ettiği görülmüştür. Aynı zamanda *impresso* bezekli ve çizi bezekli mallarında I. mal grubuna benzer hamur niteliğine ve biçimlere sahip olması da bu mal gruplarının da öncüsü olduğunu ortaya koymaktadır. II A ve II B mal gruplarının ise boya bezemeli malların hamuru ve biçimleri ile benzer nitelikte olması; boya bezemeli malların II. mal grubundan geliştiğini ortaya koymaktadır.

Mineral katkılı mal gruplarının ise Kaba Kumlu Mallardan geliştiği düşünülebilir. Bu bağlamda Mezraa-Teleilat yerleşmesinde iki yönlü bir çanak çömlek gelişimi olduğunu söylemek mümkündür. Ancak yerel olarak başlayan ve yaygın olarak kullanılan bitkisel katkılı malların temel süreci yansıttığı ve kumlu malların bir yan üretim gibi sürdüğü söylenebilir. Bitkisel katkılı malların her evrede baskın olması kumlu malların tercihli olarak az oranda yapıldığını düşündürtmektedir. Bu iki mal grubu arasındaki ilişkinin anlaşılması, ancak daha fazla tanımlı birimin denetlenmesine ve kumlu malların daha ayrıntılı çalışılmasına bağlıdır.

VI. BÖLGESEL, ZAMANSAL KARŞILAŞTIRMA VE KÜLTÜREL GENEL DEĞERLENDİRME

Mezraa-Teleilat yerleşmesi ilk bitkisel katkılı mal grubunun, çalışılan malzeme üzerinden yapılan ayrıntılı değerlendirmeleri önceki bölümlerde (Bkz. V. Bölüm) ele alınmış ve bu bağlamda yerleşmenin Neolitik Dönem'deki gelişimi ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu bölümde ise bu mal grubunu yansıtan sonuçların, Yakındoğu'daki diğer yerleşmeler ile karşılaştırılarak bütünsel bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır.

III. Bölüm'de ayrıntılı yer verdiğimiz yerleşmelerin çanak çömlek gruplarına yönelik veriler; bu çalışma kapsamında oluşturulan I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar, II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar ve III Gevrek Dokulu Mallar üzerinden tekrar değerlendirmeye alınmış ve bu bağlamda elde edilen sonuçlar; yine bu çalışma kapsamında belirlenen bölge ayrımları temelinde sunulmaya çalışılmıştır. Bu nedenle; daha önce III. Bölüm içerisinde derlediğimiz ayrıntılı bölgesel genellemeler burada yenilenmeyecek; daha bütünsel bir yaklaşımla, sadece Mezraa-Teleilat yerleşmesi çanak çömleğinin bölgedeki yerinin belirlenebilmesine çalışılacaktır. Bu karşılaştırmanın genel mal grupları temelinde yapılmasının nedeni de Mezraa-Teleilat yerleşmesinde, ele aldığımız çanak çömleğin, her ne kadar genel bir niteliği varsa da, ayrıntılardaki niteliğinin değişken ve çeşitli olmasıdır. Başka bir anlatımla her bir çanak çömleğin kendi içinde dahi değişken olduğunu ve bu durumun diğer yerleşmelerde bulunan çanak çömlek için de geçerli olduğunu düşünürsek; parça temelli bir karşılaştırmanın anlamlı olmadığı hatta sonuca ulaşmak açısından güvenilir bir tutum olamayacağını bildiğimizden; karşılaştırmanın genel mal grupları açısından yapılması bizce daha uygundur. Ancak; genel mal grupları üzerinden yaptığımız ayrıma ek olarak kabartma bezek, yassı tutamak gibi bölgedeki kültürel ortaklığı yansıtan belirleyici öğeler açısından da ayrı bir karşılaştırma yapılmıştır. Bütün bu değerlendirmelerden sonra elde bulunan uyarlanmış ve göreli tarihlere dayanılarak bir zaman çizelgesi oluşturulmaya çalışılmıştır.

Yaptığımız bu karşılaştırma üzerinden varılan sonuçların büyük bir kısmı; yerleşmelerdeki çanak çömleğin tarafımca görülmesine imkan olmadığından, sadece bu konu ile ilgili yayınlara dayandırılmıştır. Bu nedenle de yaptığımız karşılaştırmalarda bazı eksiklerin ve bazı yanlış algılamaların olabileceği göz ardı edilmemelidir.[53]

Karşılaştırma için yaptığımız değerlendirmelerden önce, Mezraa-Teleilat yerleşmesi Bitkisel Katkılı Mallar üzerinden oluşturduğumuz grupları ve belirleyici özelliklerini bir tablo olarak sunmanın faydalı olacağı kanısındayız[54].

I KABA MALLAR	II ÖZENLİ MALLAR	III GEVREK MALLAR
I Kaba Mallar *Yoğun, iri bitkisel katkı. *Genelde siyah özlü. *Yüzey renkleri ağırlıklı devetüyü ve pembemsi tonlarında. *Kalın Kenarlı. ***IA Astarsız Mallar***: *Kabaca sıvazlanmış. *Daralan ağızlı, Dikleşen kenarlı çömlekler; kova biçimli, yayvan gövdeli çanaklar; açılan kenarlı kaseler, tepsiler, kenarsız düz ve çukurlaştırılmış dipler. *Bant ve yumru bezek. ***IB Olası Astarlı Mallar***: *Kendinden astar, kil astar, olası kireç astar. *Küresel gövdeli çanaklar; kenarlı, kaideli, halka dipler, ayaklar; yassı ve yatay delikli dikey tutamak. Delikli kapak ve kapama. *Memecik, çoklu yumru, aycık bezek.	**II Özenli Mallar** *Yoğun,küçük bitkisel katkı. *Genelde siyah özlü *Ağırlıklı yüzey renkleri pembemsi. *Görece ince kenarlı. *Kaseler,kısa ve uzun boyunlu çömlekler; kenarsız düz dipler. ***IIA Açkısız Mallar***: *Kil astarlı, iyi sıvazlanmış. ***IIB Açkılı Mallar***: *Yatay, düzensiz açkılı.	**III Gevrek Mallar** *Yoğun iri bitkisel katkı. *Pişirilmemiş. *Mimari öğe parçaları, kutu- silo parçaları, kapamalar.

Tablo 19: Mezraa-Teleilat Bitkisel Katkılı Mal Grupları Genel Özellikleri

[53] Bu konudaki eksikleri ve yanlış algılamaları en aza indirmek adına; Yutaka Miyake ve Marie Le Miere ile de görüşülmüş, fikirleri alınmıştır.

[54] Daha ayrıntılı bilgi için Bkz: Bölüm V.

Doğu Akdeniz ve Çevresi kapsamında ele aldığımız yerleşmelerden Mezraa-Teleilat bitkisel katkılı mallarıyla benzerlik gösteren gruplar şu şekilde özetlenebilir:

I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:

Amik A ve **B** evresinde bulunan Yalın Kaba Mallar (Braidwood, 1960: 48); **Rouj Havzası** 2b, 2c ve 2d evrelerinde bulunan Bitkisel Katkılı Kaba Mallar (Iwasaki vd., 1995: 147, Miyake, 2003: 123-124) ve **Ras Shamra** yerleşmesinde Céramiques Friables olarak adlandırılan mallara ait örnekler (Contenson, 1992: 15) hem hamur yapısı hem de biçim özellikleri açısından, Mezraa-Teleilat yerleşmesi I A Astarsız ve I B Olası Astarlı Malları ile benzerlik göstermektedir. Her açıdan bir çok ortak özelliği olan (basit biçimler, kabartma bezekler, açık yüzey rengi gibi) bu mal grupları arasında belirlenen farklılıklar ise Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan Olası Kireç Sıvalı çanak çömleğin ve halka dip, ayak gibi biçimlerin Amik Ovası yerleşmelerinden bilinmiyor olmasıdır. Bunun yanı sıra bölgeye genel olarak bakıldığında Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan ilk bitkisel katkılı kaba örneklerin diğer yerleşmelerde de bulunmadığı; daha çok görece gelişkin örneklerin tanımlandığı görülmektedir.

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar

Bu mal grubuna ait örneklerin birebir benzer olduğu gruplar bu bölge dahilindeki yerleşmelerden tanımlanmamıştır; ancak bir önceki mal grubu açısından belirtilen gruplara ait olan özenli, küçük bitkisel katkılı ve açkılı örneklerin Mezraa-Teleilat mallarıyla benzer olabileceği söylenebilir.

III Bitkisel Katkılı Gevrek Mallar

Yumuktepe yerleşmesinde bulunan Bitkisel Katkılı Mal grubu; gevrek hamurlu, kutu biçimli kapları yansıtmaktadır (Restelli-Balossi, 2006: 18, 39; Caneva, 2007b: 197, Fig.4). Bu çanak çömleğin; Mezraa-Teleilat yerleşmesi III Gevrek Dokulu Mal olarak tanımladığımız gruba ait kutu/silo biçimli kaplarla aynı nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Her iki mal grubunun da kerpiç hamuru niteliğinde, sap-saman gibi iri bitkisel katkı eklenerek yapılmış

olması ve genel olarak pişirilmeden kullanılmaları ortaklığı gösteren ana unsurdur. Her iki yerleşmede de bulunan bu gevrek hamurlu mal grubuna ait parçalar genel olarak kutu niteliğindeki büyük kaplara ait parçalardır.

Karşılaştırma yaptığımız bu bölgeye genel olarak baktığımızda; bitkisel katkılı malların ağırlıkta olmadığı, baskın olan mal gruplarının mineral katkılı olduğu görülmektedir. Ancak yine de belirttiğimiz yerleşmelerde bulunan bitkisel katkılı malların Mezraa-Teleilat yerleşmesi ile benzerliği göz ardı edilmemeli ve bir kültürel ilişkinin olabileceği düşünülmelidir. Nahr El-Qoueiq Vadisi verileri de bu görüşü destekler niteliktedir. Bu vadinin, Fırat Havzası ve doğusu ile bu bölgeyi bağladığı, ortaklığı sağladığı düşünülebilir (Bkz: III. Bölüm: 55-59).

Fırat Havzası kapsamında ele aldığımız yerleşmelerle yaptığımız karşılaştırma sonuçları şu şekildedir:

I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:

Mezraa-Teleilat yerleşmesinde ilk PN evresinden itibaren görülmeye başlayan I A Astarsız ve I B Olası Astarlı mal grupları; **Kumartepe** yerleşmesinde tanımlanan Kaba Mallar (Roodenberg vd., 1984: 5); **Akarçay Tepe** yerleşmesinden bilinen Kaba Basit Mallar (Arimura vd., 2001: 317); **Dja'de** yerleşmesinde bulunan Bitkisel Katkılı Mallar (Fuara- Le Miere, 1999: 288); **Tell Halula** yerleşmesinden bilinen Yalın Kaba Mallar ile benzerlik göstermektedir. **Gritille** yerleşmesinde bulunan çok az sayıdaki çanak çömlek (Voigt, 1998:225) ise I A mal grubuyla benzerdir. Bitkisel katkılı mallar açısından genel olarak bakıldığında hemen hemen bütün öğelerin ortak olduğu bu yerleşmelerde; Mezraa-Teleilat yerleşmesinde tanımlanan ayak, kapak gibi biçimlerin ve kireç sıvalı çanak çömleğin olmadığı anlaşılmıştır.

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:

Akarçay Tepe'de İnce Mallar (Arimura vd., 2001: 317) olarak adlandırılan; özenli, iyi açkılı parçaların varlığı Mezraa-Teleilat yerleşmesinin II B mallarıyla olan benzerliği ortaya koymaktadır ve yine Akarçay Tepe

yerleşmesinden bilinen Kaba Mallar grubunun açkılı, özenli, gelişkin örnekleri de bu mal grubuyla benzer niteliktedir. II B Özenli Mallar ile benzerlik gösteren çanak çömleğin görüldüğü diğer yerleşmeler ise **Dja'de** (Fuara-Le Miere, 1999: 288) ve **Tell Halula**'dır.

III Bitkisel Katkılı Gevrek Dokulu Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları: Fırat Havzası yerleşmelerine ait yayınlarda bu mal grubuna benzer herhangi bir tanıma rastlanmamıştır, ancak bu mal grubunun mimari öğe parçalarını da kapsıyor olması çanak çömlek grupları içinde değerlendirilmemiş olma ihtimalini de düşündürtmektedir. Bu nedenle yayınlarda tanımlanmamış olması böyle bir mal grubunun olmadığı anlamına gelmemektedir.

Bu bölgeyi bitkisel katkılı mal grupları açısından genel olarak ele aldığımızda benzer bir geleneğin yaşanmış olduğu yadsınamaz. Bu mal grubu; yukarıda belirtilen yerleşmelerde hemen hemen aynı niteliklere ve gelişim sürecine sahiptir ancak ayrıntılı olarak bakıldığında Mezraa-Teleilat yerleşmesinin hem biçim hem de malzemenin niteliği açısından çok daha fazla çeşitliliğe sahip olduğu görülmektedir. Ancak; diğer yerleşmelerde bu kadar çeşitliliğin görülmemesinin, malzemenin ayrıntılı çalışılmaması, yerleşmelerde çok geniş alanların kazılmaması gibi nedenlerden de kaynaklanmış olabileceği göz ardı edilmemelidir. Bu sorunun yanıtı ancak daha fazla verinin değerlendirilmesi ile mümkündür. (Bkz. III. Bölüm: 59-70).

Balık Havzası için yapmış olduğumuz karşılaştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır.

I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Tell Assouad yerleşmesi kaba, yalın bitkisel katkılı malları (Cauvin, 1972: 87), **Sabi Abyad 1** ve **2** (Le Miére- Nieuwenhuyse, 1996: 126-136), **Tell Damishliyya** yerleşmelerinin bitkisel katkılı çanak çömleği (Akkermans, 1986: 42) Mezraa-Teleilat yerleşmesi ile ortaklık göstermektedir. Ancak Tell Assouad ve Tell Damishliyya yerleşmelerinde kabartma bezek ile ayak ve kapak gibi biçimler tanımlanmamıştır.

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Bu mal grubuna benzer örneklere **Sabi Abyad** yerleşmesi Standart Mallar grubunda (Le Miere- Nieuwenhuyse, 1996: 128-129, 136; Akkermans, 1989: 88); **Tell Assouad** bitkisel katkılı açkılı mallar grubunda (Cauvin, 1972: 86) rastlamıştır.

III Bitkisel Katkılı Gevrek Dokulu Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Balık Havzası yerleşmelerine ait yayınlarda bu mal grubuna benzer herhangi bir tanıma rastlanmamıştır ancak bu mal grubunun mimari öğe parçalarını da kapsıyor olması çanak çömlek grupları içinde değerlendirilmemiş olma ihtimalini de düşündürtmektedir. Bu nedenle yayınlarda tanımlanmamış olması böyle bir mal grubunun olmadığı anlamına gelmemektedir.

Bu bölge için genel bir değerlendirme yaparsak; Fırat Havzası bitkisel katkılı çanak çömleği ile benzer bir gelişimin görüldüğü yadsınamaz; ancak, yine ayrıntıda bazı farklılıkların olduğu da unutulmamalıdır (Bkz. Bölüm III: 82-84).

Dicle ve Habur Vadisi için yapmış olduğumuz karşılaştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır.

I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Ginnig yerleşmesi bitkisel katkılı çanak çömleği hamur açısından benzerlik gösterse de biçimsel olarak farklılıklar olduğu anlaşılmıştır (Campbell-Baird, 1990: 68-70) Mezraa-Teleilat yerleşmesinden yaygın olarak bilinen daralan ağızlı, boyunlu çömlekler ile yassı tutamaklar ve kabartma bezekli örneklere bu yerleşmede rastlanmamış; daha çok yayvan kaplar ile yarı küresel kaseler bulunmuştur. **Kültepe** (Bader, 1993: 58), **Umm Dabaghiyah** (Kirkbride, 1972: 8) ile **Tell Kashkashok** (Matsutani, 1991: 19-21) yerleşmelerindeki Kaba Mallar görece daha gelişkin bir örneklemeyi yansıtmaktadır; bu nedenle de Mezraa-Teleilat I B Olası Astarlı Mal grubuna ait parçalarla benzerlik gösterdiği düşünülmektedir. Hamur açısından benzer olan bu gruplar biçim açısından farklılık göstermektedir. Sözü edilen yerleşmelerde

yaygın olarak omurgalı biçimler görülürken Mezraa-Teleilat yerleşmesinde daha çok daralan ağızlı, boyunlu, yarı küresel gövdeli çömlekler görülmektedir. Ancak biçimler farklılık gösterse de kabartma bezek ortaklığı yansıtan ana öğelerden biridir. **Hassuna** (Lloyd-Safar, 1945:276), **Yarımtepe** (Merpert-Munchaev, 1993: 105), **Matarrah** (Braidwood vd., 1952: 10-13); **Nineveh** yerleşmeleri kaba çanak çömleği; **Telul eth-Thalathat** yerleşmesi A grubu malları (Fukai-Matsutani, 1981: 39), **Salat Camii Yanı** yerleşmesi Üst Evre Malları (Miyake, 2006: 119-120), **Tell Seker Al-Heimar** yerleşmesi bitkisel katkılı malları (Nishiaki-Le Miere, 2005: 61) da I. mal grubuyla benzerlik göstermektedir. Mezraa-Teleilat yerleşmesi I B mal grubu içinde yer alan kireç sıvalı çanak çömlek örneklerinin benzerlerine ise bu bölgede **Tell Kashkashok** ve **Telul eth-Thalathat** yerleşmelerinde (Matsutani, 1991: 22) rastlanmıştır.

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Ginnig yerleşmesi bitkisel katkılı çanak çömlek mal grubunda tanımlanan bazı parçaların küçük bitkisel katkılı ve açkılı olması (Campbell-Baird, 1990: 68-70) belirtilen mal grubuyla ortaklığı yansıtmaktadır; aynı zamanda ağırlıklı biçim olarak kaselerin bulunmuş olması da bu benzerliği desteklemektedir. **Kültepe** yerleşmesinde tanımlanan iyi açkılanmış mallar (Bader, 1993: 58), **Tell Kashkashok** yerleşmesi Açkılı Mallar (Matsutani, 1991: 28-30) ve **Matarrah** yerleşmesi Kaba Yalın Mallar (Braidwood vd., 1952:11) grubundaki bazı parçaların; **Telul eth-Thalathat** yerleşmesi B grubu mallarının (Fukai-Matsutani, 1981: 39); **Hakemi Use** Standart Monokrom mallarının (Tekin, 2005b: 187-188) da aynı özelliklere sahip olduğu anlaşılmıştır.

III Bitkisel Katkılı Gevrek Dokulu Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Bu bölge kapsamındaki yerleşmelere ait yayınlarda bu mal grubuna benzer herhangi bir tanıma rastlanmamıştır; ancak bu mal grubunun mimari öğe parçalarını da kapsıyor olması sebebi ile çanak çömlek grupları içinde değerlendirilmemiş olma ihtimalini de düşündürtmektedir. Bu nedenle

yayınlarda tanımlanmamış olması böyle bir mal grubunun olmadığı anlamına gelmemektedir.

Bu bölge; son yıllarda yapılan araştırmalara (Salat Camii Yanı, Tell Seker Al-Aheimar gibi yeni kazılar) kadar bitkisel katkılı çanak çömlek için çıkış noktası olarak kabul edilmekte ve oluşturulan geleneksel kronolojiye (Proto-Hassuna, Hassuna gibi) göre adlandırılmaktaydı; ancak yapılan yeni çalışmalarla; uzunca bir süre en eski gelenek olarak kabul edilen Proto-Hassuna Döneminin artık daha öncülü bir süreç sonrasında geliştiği anlaşılmaktadır. Bu öncül süreç için kullanılan terim, her ne kadar henüz yaygın olarak kabul edilmese de, Pre-Proto-Hassuna'dır (Bkz. III. Bölüm, 111-113). Yeni veriler, bitkisel katkılı malların; ilk çanak çömleğin (siyah mallar) tanımlandığı tabakaların hemen üstünde bulunan ve Proto- Hassuna çanak çömleğinden daha kaba, daha basit mallar olduğunu ortaya koymaktadır. Salat Camii Yanı, Tell Seker Al-Aheimar yerleşmelerinden tanımlanan bu gelişim süreci; Mezraa-Teleilat bitkisel katkılı mallarının gelişimiyle de paralellik göstermektedir ve Proto-Hassuna çanak çömleği Mezraa- Teleilat yerleşmesinde bulunan görece daha gelişkin örnekler ile benzerlik içindedir. Bu bağlamda bölge; en eski çanak çömlekten başlayarak tüm gelişim sürecinin takip edilebilmesi açısından önemlidir. Aynı zamanda bölge Fırat ile Balık Havzaları yerleşmeleriyle de ortak bir süreci yansıtmaktadır. Bu bilgilere ek olarak; 2007 yılı yaz döneminde kazılmaya başlanan Sumaki[55] yerleşmesinden de söz etmek gerekmektedir. Ilısu Barajı etki alanı içinde olan yerleşmenin, henüz yeni başlayan kazı çalışmalarına rağmen, bulunan çanak çömlek örneklerine dayanılarak, Salat Camii Yanı ile benzer bir gelişime sahip olduğu belirtilmiştir. Örneklemesini görme fırsatı bulduğum bitkisel katkılı çanak çömleğin Mezraa-Teleilat yerleşmesi I. mal grubuna ait gelişkin örnekler ile benzer olduğu söylenebilir. Bu yerleşmede yapılacak yeni çalışmalarla bölgenin bütünlüğünün daha da açıklık kazanacağı düşünülmektedir.

[55] Batman'da yer alan Sumaki yerleşmesine ait veriler; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi adına kazı çalışmalarına başlayan Doç.Dr. Aslı ERİM-ÖZDOĞAN ile yapılan sözlü görüşmeye dayanılarak sunulmaktadır. Kendisine, bu konudaki desteği ve kazıdan getirdiği örneklemeyi görmeme fırsat vererek; henüz yayımlanmamış olan kazı verilerini kullanmama izin verdiği için minnettarım.

Doğu Toroslar ve Eşik Bölgesi için yapmış olduğumuz değerlendirmede şu sonuçlara ulaşılmıştır.

I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:

Çayönü bitkisel katkılı çanak çömleğine çok genel olarak baktığımızda bu mal grubu ile benzer olduğu söylenebilir ancak yerleşmede tanımlanan mal grupları (Yalman, 1998) Mezraa-Teleilat yerleşmesi bitkisel katkılı mallarıyla aynı biçimde ayrılmamışlardır ve bu nedenle de karşılaştırma yapmak oldukça güçtür. İstanbul Üniversitesi Prehistorya Laboratuarında bulunan örneklemeden de yola çıkılarak şu sonuçlara ulaşılmıştır: Koyu Yüzlü Sıradan Mallar olarak tanımlanan gruba ait bazı örneklerin; katkı ve parçanın niteliği açısından Mezraa-Teleilat I . Mal grubuyla benzer olduğu görülmüştür. Bu mal grubu dışında herhangi benzer bir örneğe rastlanmamıştır. Kabartma bezekli örneklerin de I B mal grubuna ait parçalardan daha gelişkin olduğu görülmüştür.

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:

Çayönü yerleşmesi Taşçıklı Kaba Mallarının, Turuncu Renkli Mallarının (Yalman, 1998: 143) Mezraa-Teleilat II. mal grubuna ait parçalardan daha kaba görünümlü olmasına rağmen benzer nitelikte olduğu söylenebilir.

III Bitkisel Katkılı Gevrek Dokulu Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:

Çayönü yerleşmesinde bulunan kerpiç hamurundan yapılmış basit kaplar (Erim-Özdoğan – Yalman, 2004: 68; Erim-Özdoğan, 2007b: 72,80/ Fig.43 ve 68) Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan gevrek dokulu mallar ile benzer niteliktedir; ancak biçim açısından bakıldığından çok kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan parçalar biçim vermemekte, sadece bulundukları yer açısından tanımlanmaktadırlar.

Bu bölgeyi genel olarak ele aldığımızda; Yakındoğu üzerinden bildiklerimizden çok daha karmaşık ve farklı bir tablo ile karşılaşmaktayız. Bölgenin kuzey dağlık bölgesi ve güneydeki kurak-step bölgesi ile bağlantı noktasında bulunması, farklı

etkileşimlerin olduğu bir kültürü ortaya çıkarmıştır. Mezraa-Teleilat yerleşmesinde de buradaki farklı özelliklerin (yumru bezek gibi) görülmesi iki bölge arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır (Bkz. III.Bölüm: 116-121).

Zagroslar için yapmış olduğumuz karşılaştırmada ise şu sonuçlara ulaşılmıştır.

I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Tell Shimshara yerleşmesi Yalın Kaba Malları (Mortensen,1962: 78); **Haji Firuz** yerleşmesi bitkisel katkılı çanak çömleği (Voigt, 1983: 98); **Jarmo** yerleşmesi Sonraki Gelenek Malları (Adams, 1983:216-220) Mezraa-Teleilat I. mal grubuyla benzerdir ancak bu yerleşmelerdeki örneklerin daha gelişkin oldukları anlaşılmaktadır.

II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Tepe Guran Yalın Devetüyü Renkli Malları (Mortenson, 1964:30-31) **Jarmo** yerleşmesi Erken Gelenek Malları (Adams, 1983:216-220) sözü edilen mallar ile benzer niteliktedir; ancak Mezraa-Teleilat yerleşmesindeki örneklerin neredeyse tamamı pembemsi yüzey rengine sahip iken bu yerleşmelerdeki çanak çömlek daha açık renkler de tanımlanmıştır.

III Bitkisel Katkılı Gevrek Dokulu Mallar ile benzerlik gösteren mal grupları:
Bu bölge kapsamındaki yerleşmelere ait yayınlarda bu mal grubuna benzer herhangi bir tanıma rastlanmamıştır; ancak bu mal grubunun mimari öğe parçalarını da kapsıyor olması sebebi ile çanak çömlek grupları içinde değerlendirilmemiş olma ihtimalini de düşündürtmektedir. Bu nedenle yayınlarda tanımlanmamış olması böyle bir mal grubunun olmadığı anlamına gelmemektedir.

Ele aldığımız bu bölge; geleneksel Proto-Hassuna, Hassuna kronolojisini yansıtmaktadır. Bu açıdan da Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan erken örneklere rastlanmamaktadır; ancak sonraki gelişim süreci açısından ortaklık göstermektedir.

Bu çalışma kapsamında, Mezraa-Teleilat yerleşmesi bitkisel katkılı mal grupları üzerinden yapmış olduğumuz bu genel karşılaştırmalardan sonra daha belirleyici sonuçlar verebileceğini düşündüğümüz özellikler üzerinden de bir karşılaştırma yapmak gerektiği kanısındayız. Bu özellikleri; çalıştığımız malzeme üzerinden şu şekilde sıralayabiliriz: yassı tutamak, kabartma bezek, bant bezek ve olası kireç astar uygulaması.

Yassı tutamakların; Proto-Hassuna Kültürü açısından belirleyici bir unsur olduğu kabul edilmektedir. Genellikle çok derin olmayan, yarı küresel, kapalı biçimlere uygulandığı bilinen bu eklenti; Mezraa-Teleilat yerleşmesi bitkisel katkılı mal grubunda da yaygın olarak kullanılmıştır (Bkz. Çiz:18, 19 A). Yerleşmede bulunan örneklerin en erken evrede bulunmamış olması, Proto-Hassuna ile eş zamanlı olarak görülmesi de ortak bir gelişimin olduğunu göstermektedir.

Olası Kireç Astarlı parçalar açısından baktığımızda ise bu örneklerin daha çok Fırat Havzası'nın batısında yaygın olduğunu görmekteyiz. El-Rouj Havzası yerleşmeleri, Ras Shamra ve Tell Ramad yerleşmelerinde tanımlanan kireç sıvalı çanak çömlek doğuda Sabi Abyad, Telul eth-Thalathat ve Tell Kashkashok yerleşmelerinden bilinmektedir (Miyake, 2003: 128; Iwasaki vd., 1995: 148).

Kabartma bezekler temelinde yaptığımız karşılaştırmada, Mezraa-Teleilat yerleşmesinde genel olarak Proto-Hassuna Kültürü ile ilişkili olan türlerin olduğu belirlenmişse de Çayönü yerleşmesinde bulunan ve Güney Kafkasya özelliği taşıyan "çoklu yumru" bezemeli bir parçanın bulunmuş olması yerleşmenin farklı bölge kültürleri ile ilişkili olduğunu göstermektedir (Bkz:Tablo 20).

Bezek Türleri	Mal Grubu	Biçimler	Çizim	Benzerleri
Bant	I A I B	Daralan ağızlı ve dikleşen kenarlı çömleklerde hemen ağzın altında.	21 A	Amik A-B, Tell Aray, Tell el-Kerkh, Akarçay Tepe Tell Halula, Telul eth-Thalathat, Sabi Abyad, Hassuna, Çayönü, Kültepe, Umm Dabaghiyah, Yarım Tepe, Matarrrah
Memecik	I B	Daralan ağızlı ve dikleşen kenarlı çömleklerde gövde üzerinde. Bantlı memecik, çiftli memecik, aycık içi memecik gibi tipleri vardır.	21 B	Amik A-B, Ras Shamra, Çayönü, Sabi Abyad, Salat Camii Yanı, Kültepe, Umm Dabaghiyah, Tell Kashkashok, Hassuna, Yarım Tepe, Telul eth-Thalathat
Tekli Yumru	I A I B	Daralan ağızlı ve dikleşen kenarlı çömleklerde gövde üzerinde, ağza yakın.	22	Amik B, Tell Aray, Telul eth-Thalathat, Çayönü, Sabi Abyad, Salat Camii Yanı, Kültepe, Umm Dabaghiyah, Kashkashok, Hassuna, Yarım Tepe, Çayönü
Çoklu Yumru	I B	Daralan ağızlı çömlekte dudağın altında, gövdeye yayılan biçimde.	22	Çayönü
Aycık	I B	Daralan ağızlı ve dikleşen kenarlı çömleklerde gövde üzerinde.	21 B	Amik B, Telul eth-Thalathat, Sabi Abyad, Kültepe Umm Dabaghiyah, Kashkashok

Tablo 20: Mezraa-Teleilat Yerleşmesinde Bulunan Kabartma Bezek Tipleri ve Bu Tiplerin Bulunduğu Diğer Yerleşmeler.

Ele aldığımız yerleşmeleri zamansal bir sıradüzeni içinde de değerlendirmeye çalışmış olsak da her yerleşmenin uyarlanmış tarihlerinin bulunamamasından dolayı eksik bir tablo oluşmaktadır. Ancak yine de genel olarak bakıldığında Fırat, Balık ve Habur Havzaları'nın ilk çanak çömlek ve ardılı olan bitkisel katkılı çanak çömlek açısından ortak bir gelişim sürecini yansıttığını ve ilk çanak çömleğin ortaya çıkışının MÖ 7000lere kadar indiğini söyleyebiliriz.

SONUÇ

Yakındoğu'da çanak çömleğin ortaya çıkışı ve gelişimi sürecinde, bitkisel katkılı çanak çömleğin önemini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma; Şanlıurfa İli'ndeki Mezraa-Teleilat Höyüğü'nde bulunan; Neolitik Dönem, ilk bitkisel katkılı çanak çömleğin tanımlanması temelinde yapılmıştır. Höyükte; 1999 yılında başlayan kazı çalışmalarıyla; yerleşmenin, PPN Döneminden Halaf Dönemi'ne kadar kesintisiz olarak devam ettiği anlaşılmıştır. Bu nedenledir ki Mezraa-Teleilat Höyüğü, Yakındoğu Neolitik Dönemi açısından önemli verilere sahip ender yerleşmelerden biridir.

Yakındoğu; konumuzla ilgili olarak, Doğu Akdeniz, Güneydoğu Anadolu, Kuzey Suriye, Kuzey Irak ve Zagroslar açısından ele alınmıştır. Söz konusu bölge, coğrafi açıdan bakıldığında, iklim ve doğal çevre ortamları bakımından farklı birimlere ayrılabilmektedir. Buna bağlı olarak, yaptığımız bu çalışmada farklı coğrafi özellikler temelinde bölgesel bir ayrım yapılmaya çalışılmış ve Yakındoğu kendi içindeki farklı alanlarla tanımlanarak kültürlerin dağılımında da bu ayrımlar temel alınmıştır. III. Bölüm'de ayrıntılı olarak değerlendirdiğimiz bu alanlar; çanak çömleğin ortaya çıkışı, gelişimi ve çeşitliliği açısından da ele alınarak bölge genelinde kültürel bir bütünlük sağlanması amaçlanmıştır. Yukarıda sözünü ettiğimiz coğrafi koşullara dayanarak Doğu Akdeniz ve Çevresi, Fırat Havzası, Balık Havzası, Dicle ve Habur Vadisi, Doğu Toroslar ve Eşik Bölgesi, Batı İran (Zagroslar) olarak ayırdığımız bölgeler; bu coğrafi sınırlar dahilindeki seçilmiş yerleşmelerle ayrıntılı değerlendirilmiş ve gerek yerel bölgelere gerek bölgenin geneline göre kültürel sürecin tanımlanmasına çalışılmıştır.

Tanımladığımız bu alanları PN Dönemi açısından genel olarak ele aldığımızda, iki ana kültür bölgesi ile karşılaşılmaktadır. Bunlardan biri; "Doğu Akdeniz ve Çevresi" olarak tanımladığımız; "KYAM Kültür Bölgesi" olarak da adlandırabileceğimiz; Yumuktepe yerleşmesi ile bildiğimiz Çukurova, Amik Ovası, El-Rouj Havzası yerleşmeleri ile temsil edilen batı bölgesidir. Diğer bölge ise açık renk yüzeyli,

bitkisel katkılı çanak çömleğin belirleyici olduğu; Fırat, Balık, Habur, Dicle Havzası ve Toroslar'ı kapsayan, batıya göre daha geniş olan, doğu bölgesidir. Ancak en genel ayrımla oluşan bu iki ana bölgede; alt bölgelerin kendi içinde çeşitlilik gösterdiği ve olası geçiş bölgeleri ile birbirine bağlanan yerel kültürlerin de olduğu göz ardı edilmemelidir.

Yakındoğu'da PN Dönemi'ne genel olarak bakıldığında, birçok araştırmacının, bölgeyi alt birimlere ayırmanın dışında çanak çömleğin gelişim sürecini de İlk, Orta, Son ya da Erken, Orta, Geç gibi adlandırmalarla zaman dilimlerine ayırarak ele aldığı görülmektedir. Söz konusu ayrımlar; dönem açısından ana öğelerden biri olan çanak çömleğin gelişimi üzerinden yapılmıştır ve bu dönem ayrımı, ilk başta araştırmaların yoğun olduğu Dicle Havzası temelinde yapılmıştır. Umm Dabaghiyah - Sotto, Hassuna, Samarra ve Halaf olarak tanımlanan bu kültürel sıradüzeni, son yıllarda yapılan yeni kazılarla değişmiştir. Örneğin, Proto-Hassuna olarak da bilinen Umm Dabaghiyah-Sotto Kültürü; yakın zamanlara kadar, kabul edilen en eski süreç iken artık Pre-Proto-Hassuna gibi terimlerin kullanılması önerilmektedir. Geleneksel olarak tanımladığımız bu Kuzey Irak çıkışlı sıradüzeni; artık Sabi Abyad, Tell Assouad, Tell Damishliyya, Tell El-Kerkh gibi yeni kazı yerlerinden elde edilen verilerle oluşturulan Balık ve El-Rouj kronolojileri ile beraber ele alınmaktadır. Bu bölgede, son yıllarda yapılan çalışmalar; çok önemli sonuçları ve tabi ki yeni soruları da ortaya çıkarmıştır. Önceleri bölgedeki en eski çanak çömleğin bitkisel katkılı olduğu görüşü artık kabul görmemekte ve elde edilen veriler artık en eski çanak çömleğin açkılı, mineral katkılı olduğunu ortaya koymaktadır. Söz konusu mineral katkılı mallar, El-Rouj Havzası yerleşmelerinde, Fırat Havzası'ndaki Tell Halula, Akarçay Tepe, Mezraa-Teleilat yerleşmelerinde, Habur Vadisi'ndeki Tell Seker Al-Aheimar yerleşmesinde ve Yukarı Dicle Havzası'ndaki Salat Camii Yanı yerleşmesinde bulunmuştur. Bu ilk çanak çömleğin tanımlandığı evre için Tell Seker Al-Aheimar yerleşmesinde, Pre-Proto-Hassuna evresi olarak yeni bir terim önerilmiştir (Nishiaki-Le Miere, 2005:58). Bu mal grubunun ilk olarak nerede ortaya çıktığı henüz açıklık kazanmamıştır; ancak Zagroslar ve Dicle Havzası'nda görülmemesi batı kökenli olabileceğini destekler niteliktedir. Ancak bazı

araştırmacılar Yumuktepe ve Amik Ovası[56] yerleşmelerindeki mineral katkılı malların ilk çanak çömlekten farklı olduğunu belirtmektedir ve bu nedenle de mineral katkılı ilk çanak çömleğin kökeni için kesin bir yargıda bulunmak şu an için mümkün değildir. Yapılan son çalışmalarla; bu mal grubunun yerel üretim olmadığı ve hamurundaki minerallerin de katkı niteliğinde olmayıp kilin kendi yapısından kaynaklı olabileceği ortaya konmuştur. Ancak; bulunan tüm çanak çömleğin kil ve katkı analizlerinin yapılmamış ve bu konuda henüz yeni başlayan çalışmaların tamamlanmamış olmasını göz ardı etmeyerek; bu sonuçların değişebileceğini de unutmamalıyız.

İlk çanak çömleğin en ayrıntılı olarak tanımlandığı Tell Seker Al-Aheimar yerleşmesinde de (Nishiaki- Le Miére, 2005) sözü edilen çanak çömleğin ithal olduğu ve ardından, yerleşmenin ilk yerel malları niteliğindeki, "Bazalt Katkılı Mallar" grubunun ortaya çıktığı belirtilmiştir. Mineral katkılı mallar ile bitkisel katkılı mallar arasındaki geçişin ise bir süreç içinde olduğu, bu süreçte "Bitkisel-Mineral Katkılı Mallar" olarak adlandırılan bir ara mal grubunun görüldüğü ve gerçek anlamıyla bitkisel katkılı malların bu dönüşümden sonra başladığı anlaşılmıştır. Bu bağlamda, yukarıda da değindiğimiz Pre-Proto-Hassuna dönemi, ilk çanak çömleğin ortaya çıkışından bitkisel katkılı çanak çömleğin başlangıç aşamalarına kadarki süreci kapsamaktadır. Bu gelişim sürecinin her yerde aynı olduğunu söylemek şu an için mümkün değildir. Mezraa-Teleilat yerleşmesi açısından baktığımızda ise bu süreç henüz tümüyle açıklık kazanmamıştır. Yapılan genel malzeme ayrımlarına göre; yerleşmenin PPN ile PN arsındaki geçiş evresinin sonlarında; KYAM benzeri ve ilk çanak çömlek niteliğinde olduğu düşünülen mineral katkılı çanak çömlek bulunmuştur; ancak, son yıllarda yapılan yeni

[56] Yumuktepe yerleşmesindeki Kumlu Mallar'ın ve Amik A evresi Kireç Katkılı Mallar'ın, Kerkh Malları'na benzediği belirtilmiş (Restelli-Balossi, 2007: 149) olsa da bu görüş Rouj Havzası araştırmacıları (Miyake, 2003: 122) tarafından kabul edilmemektedir.

araştırmalar ile çeşitlenen bu gelişim süreci yerleşmede bulunan bu mal grupları üzerinden henüz ayrıntılı çalışılmamıştır[57].

Bu ilk çanak çömleğin ortaya çıkışından sonra görülen bitkisel katkılı mallar açısından; doğu kültür bölgesi kapsamındaki yerel bölgelere baktığımızda ise en eski örneklerin, şu anki bilgilerimize göre, Fırat, Balık, Habur ve Yukarı Dicle Havzası'nda olduğunu söyleyebiliriz. Bu bölgelerde hakim olan çanak çömleğin bitkisel katkılı mallar olduğu; KYAM ve diğer mineral katkılı malların ise az sayıda devam etmeleri bu malların ithal olduklarını düşündürmektedir. İlk başlarda kaba yapım ve basit kap biçimlerinin görüldüğü bitkisel katkılı malların zaman içinde değişerek gelişkin kap biçimleri ile kabartma, boya ve çizi bezekleri kapsadığı görülmektedir. Bu gelişkin örnekler Hassuna kültür öğeleriyle ilişkilidir; bölgenin genelinde *Husking Tray* türü kapların yoğun olarak bulunmuş olması bölge genelinde canlı bir kültürel etkileşimin olduğunu göstermektedir. Doğu ve batı olarak ikiye ayırdığımız bölgenin doğusu ile batısı arasındaki ilişki ise Qoueiq Vadisi verileri ile açıklık kazanmaktadır. Bu vadiden elde edilen verilere baktığımızda hem doğu hem de batı özelliklerini yansıttığı görülmektedir. Burada görülen baskı bezekli, çizi ve boya bezekli gruplar ile Husking Tray türü kaplar, kabartma bezekler, yassı tutamaklar (Mellaart, 1981: 136) doğu ile benzerliği yansıtan unsurlardır. Buna karşılık bu vadide bulunan, yerel üretim olarak tanımlanan, KYAM malları batı bölgesi ile de benzerliğini göstermektedir. Bu bakımdan bitkisel katkılı çanak çömleğin çekirdek bölgesinin, Doğu Akdeniz'in doğusunda olduğu ve Fırat, Balık, Habur ile Yukarı Dicle Havzaları'nı kapsadığı söylenebilir. Hassuna öğelerinin yayılımının, doğu bölgesi olarak tanımladığımız alanın içindeki alt birimlerinde,

[57] M. Le Miere ile baktığımız Mezraa-Teleilat yerleşmesinin bu mal grubu örneklemesinde; diğer yerleşmelerden bilinen iri kireçtaşı katkılı hamura sahip parçalara rastlanmamış ancak olasılıkla bu ilk çanak çömlek grubuna dahil edilen daha küçük mineral katkılı, donuk açkılı, koyu yüzey renkli parçaların olduğu görülmüştür. Yine Le Miere ile yaptığımız sözlü görüşmede; Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan tek bir parçanın Tell Seker Al-Heimar yerleşmesinde tanımlanan Bitkisel-Mineral katkılı çanak çömlek grubuna ait parçalarla benzerlik taşıdığı anlaşılmıştır. Ancak; bu gözlemlerin çok küçük bir örnekleme grubu üzerinden yapıldığı göz önünde bulundurulmalı ve kesin bir yorumda bulunulmasının şu aşamada çok doğru olmadığı da belirtilmelidir.

farklı dönemlerde görülmesi ise bölge içindeki gelişim sürecinin her yerde aynı şekilde olmadığını göstermektedir. Daha önce de değindiğimiz gibi bölgedeki tipik Hassuna öğelerinin bitkisel katkılı çanak çömleğin ortaya çıkışından daha sonra görülmesi bu bölgenin de kendi içinde farklı bir kültürel geçiş yaşamış olabileceğini düşündürtmektedir. Bu kültürel geçişin ise olasılıkla Habur Vadisi üzerinden gerçekleşmiş olduğu düşünülebilir. Ancak bu bölgelerde yapılan kazı çalışmalarının yeterli sayıda olmaması ve açılan alanların çok kısıtlı olması bu kurgunun tamamıyla farklı olabileceğini de göz ardı etmememiz gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle doğu kültür bölgesinin, kendi içinde küçük değişimlerin yaşandığı tek bir çekirdek olduğu söylenebilir.

Yukarıda da özetlendiği gibi; Yakındoğu'da çanak çömleğin gelişimini izleyebildiğimiz coğrafya içinde, ana hatlarıyla bakıldığında bütünlük gösteren bir gelişim çizgisinin olduğu; birçok öğenin bölge genelinde paylaşıldığı, ancak gene de tanımlı coğrafi birimler bağlamında yerel farklılıkların bulunduğu anlaşılmaktadır. Şimdiye kadar yapılan çalışmalar, yerel farklılıkların coğrafi birimlerle özdeşleştirilebileceğini ancak gene de birçok özelliğin bölge genelinde ya da çeşitli alt birimler arasında paylaşıldığı ve dolayısı ile hiçbir birimin diğerinden bağımsız olarak gelişmediğini de ortaya koymaktadır. Yerel farkların bölgenin coğrafyasından kaynaklandığı öngörüsünden yola çıkıldığında, araştırmamızın temelini oluşturan Mezraa-Teleilat'ın konumunun önemi daha da açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Mezraa-Teleilat yerleşmesi Fırat Havzası'nda bulunması nedeni ile hem kuzey-güney hem de doğu-batı yönündeki etki alanlarının ortasındadır. Bu önemli coğrafi konum, yerleşmedeki buluntuların çeşitliğine de yansımıştır. PPN sürecinden başlayarak kesintisiz bir tabakalanma ile Halaf Dönemi'ne kadar devam eden yerleşme her kültür katı açısından yoğun ve çeşitliliği olan buluntulara sahiptir (Bkz. Bölüm IV). İlk bitkisel katkılı çanak çömlek üzerinden ayrıntılı olarak çalıştığımız yerleşmenin; bu süreçte de farklı bir konumda olduğu söylenebilir (Bkz. Bölüm V).

Mezraa-Teleilat yerleşmesindeki ilk yerel çanak çömlek olarak görülen, kaba bitkisel katkılı mallar aynı zamanda buluntu topluluğu içindeki en yaygın gruptur. Yerleşmede yapılan kazı çalışmalarında, PN Dönemi'ni yansıtan tanımlı alanlardan,

bitkisel katkılı mal grubuna ait yaklaşık 9000 parça bulunmuştur. Ancak bu çalışma, buluntu durumu mimari ile bağlanabilen güvenli dolgulardan seçilmiş toplam 1625 parçanın ele alınmasıyla sınırlandırılmıştır. Bu bitkisel katkılı çanak çömlek buluntu topluluğu, ilk olarak mallarına göre ayrılmıştır ve şu şekilde tanımlanmıştır; yerleşmedeki bitkisel katkılı kaba çanak çömleği yansıtan, I. Bitkisel Katkılı Kaba Mallar; daha özenli çanak çömleği yansıtan, II. Bitkisel Katkılı Özenli Mallar ve yerleşmedeki en kaba yapım malzemeyi yansıtan III. Bitkisel Katkılı Gevrek Mallar. Bu ayrım yapılırken, esas olarak bitkisel katkının niteliği, niceliği ve parçanın genel niteliği üzerinde durulmuştur. Söz konusu mal grubunun ayrımında karşılaşılan en büyük sorun, bu mal grubunun ayrıntılarda kendi içinde geniş bir çeşitlemeye sahip olmasıdır. Belli bir standardizasyonun henüz gelişmediği izlenimini veren bu durumu; aynı kabın farklı yerlerinde bile değişken hamur ve yapım özellikleri ile görebilmekteyiz. Bu nedenle de çalışılan buluntu topluluğunu kendi içinde kesin sınırlarla tanımlı olan alt gruplara ayırmanın doğru olmadığı öngörüsü ile yaptığımız alt ayrımlar, olabildiğince geniş tutulmuştur. Bu bağlamda ayırdığımız mal grupları (Bkz. Bölüm V.1) ile ilgili olarak elde ettiğimiz genel sonuçları şu şekilde özetleyebiliriz:

- Çalışılan malzeme içinde en fazla orana sahip olan, 1378 parça ile tanımlanan, mal grubu I. Bitkisel Katkılı Kaba Mallardır. Bu grup yoğun sap-saman, tohum-tane, otsu bitkisel ve püskül otu katkının kullanıldığı; genel olarak kaba görünümlü parçaları kapsamaktadır. Yüzey işlemleri açısından, I A Astarsız Kaba Mallar ve I B Olası Astarlı Kaba Mallar olarak iki alt gruba ayrılmıştır. I A Astarsız Kaba Mallar grubuna dahil edilen parçaların hemen hemen hepsi sıvazlanarak kabaca düzeltilmiştir. I B Olası Astarlı Kaba Mallar ise kendi içinde çeşitlemesi olan bir gruptur; ancak daha öncede belirttiğimiz gibi bu gibi çeşitliliği olan bir malzemeyi, ayrı ayrı gruplandırmak yerine tek bir genel grubun içindeki ayrıntılar olarak vermenin daha anlamlı olduğu düşüncesi ile alt ayrımlar yapılmamıştır. Birbirinden farklı uygulamaların yapılmış olduğu bu gruba ait parçaların hepsinde gerçek anlamda astar olup olmadığı çok açık değildir. Ancak bazı parçaların yüzeylerinde görülen çok ince kil

tabakasının ıslak sıvazlamayla da oluşabileceği göz ardı edilmeden, bilinçli olarak yapılmış kil astar olabileceği de düşünülerek bu grup altında tanımlanmıştır. Bazı parçaların her iki yüzeyinde görülen kalın, olası kireç tabakasının da bilinçli olarak uygulanmış astar olabileceği düşüncesi ile bu grup içine alınmıştır. Bu göreceli olarak tanımlanan uygulamaların yanı sıra farklılaşmış yüzey dokusuna sahip ancak tam olarak tanımlanamayan parçalar da bulunmuştur. Bunların arasında donuk, siyahımsı renkli ince bir tabakanın görüldüğü parçalar[58] ile yüzeyleri alacalı bir görünüme sahip, göreceli parlak olan parçalar bulunmuştur.

- I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar olarak tanımlanan çanak çömleğin; Mezraa-Teleilat yerleşmesi İlk PN (II D - II C Evresi) tabakalarında ortaya çıktığı, Orta PN tabakalarında çeşitlenerek arttığı (II B Evresi) ve Son PN (II A Evresi) tabakalarında da azalarak devam ettiği anlaşılmıştır. Tanımlanan kap biçimleri de bu zamansal gelişim sürecine uyum göstermektedir. En erken örneklerin "Daralan Ağızlı Çömlekler" olduğu belirlenmiş; daha sonrasında ise "Dik Yükselen Kenarlı Çömleklerin", "Küresel Gövdeli Sığ Çömleklerin", "Kova Biçimli Çanakların", "Yayvan Gövdeli Çanakların" ve "Kısa Boyunlu Çömleklerin" kaba biçimleri ortaya çıkmıştır. Bu mal grubunda, yaygın olarak görülen, yassı tutamak ve yatay delikli dikey tutamakların da esas olarak, sözü edilen biçimlerin çeşitlendiği aşamada ortaya çıktığı ve giderek daha nitelikli parçalara doğru bir gelişim gösterdiği saptanmıştır. Kabartma bezemeli parçaların ilk örnekleri, Mezraa-Teleilat yerleşmesi II C evresinde ortaya çıkan bant bezeklerdir; memecik, aycık ve yumru bezek örneklerinin ise bir sonraki II B Evresi'nden itibaren görülmeye başladığı anlaşılmıştır.

- II Bitkisel Katkılı Özenli Mallar olarak adlandırdığımız ikinci mal grubu, I Bitkisel Katkılı Kaba Mallar grubuna nazaran çok daha özenli yapılmış

[58] Örneklerden iki tanesi, bitum olma olasılığı göz önünde bulundurularak analize gönderilmiş; ancak sonuçlar olumsuz çıkmıştır.

örnekleri kapsamaktadır. 67 parça ile tanımlanan bu mal grubunun en belirleyici özelliği; kullanılan bitkisel katkının kaba mallardakinin aksine küçük boyutlu olmasıdır; bu mal grubunda ağırlıklı olarak tohum-tane ve küçük kıyılmış otsu bitkisel katkı görülmektedir, sap-saman katkı ise çok nadir olarak görülmektedir. Bu mal grubu; uygulanan yüzey işlemlerine göre, II A Açkısız Özenli Mallar ve II B Açkılı Özenli Mallar olarak adlandırdığımız iki alt gruba ayrılmıştır. Bu özenli çanak çömleğin, ilk bitkisel katkılı kaba malların en yoğun olduğu II C evresinde ortaya çıktığı ve bir sonraki evre olan II B'de yoğunlaşarak devam etmiş olduğu görülmüştür. Tanımlanan biçimlerin de daha gelişkin örnekleri yansıtması bu gelişim sürecini desteklemektedir. Bir önceki mal grubunun basit biçimleri, bu mal grubunda görülmemiş; kısa ve uzun boyunlu çömleklerin ortaya çıktığı ve yaygın biçimin kaseler olduğu belirlenmiştir.

- III Bitkisel Katkılı Gevrek Dokulu Mallar grubu ise yerleşmedeki buluntu topluluğu içindeki en kaba mal grubunu temsil etmektedir. Yoğun, iri kıyılmış bitkisel katkının kullanıldığı bu mal grubu genellikle pişirilmemiştir. Bu nedenle de tanımlı parça sayısı çok azdır. Bu mal grubu mimari öğe parçası da olabilecek örnekler ile kapama gibi çanak çömlek ile ilişkili parçalar üzerinden tanımlanmıştır.

Yukarıda; hamur, katkı ve biçim açısından genel olarak tanımladığımız tüm mal grupları, yapım teknikleri ve kullanım biçimleri açısından da tanımlanmaya çalışılmıştır (Bkz. Bölüm V.3 ve V.4). Yapım teknikleri üzerinden yaptığımız değerlendirmede temel biçimlendirmenin elde açma, şerit ve levha yöntemlerinin tek başına ya da ortak kullanılarak yapıldığı belirlenmiştir. Bu genel biçimlendirmelerin yanı sıra farklı uygulamaların da olduğu anlaşılmıştır. Bunlardan en yaygın olanı, levha kaplama olarak adlandırdığımız; öncül biçimlendirmesi tamamlanan kabın, kalınlığı 2 mm ile 0.5 cm arasında değişen kil ile kaplanmasıdır (Bkz. Res. 16,18). Bu uygulamanın temel biçimlendirmenin son aşaması olduğu ve öncül gövdenin yapımı için hangi yöntem kullanılmış olursa olsun kil levha ile kaplanarak son biçiminin verildiği belirlenmiştir. Levha tekniği ile karışabilen levha kaplama

uygulaması, kabın her iki yüzeyinde de kesintisiz olarak devam etmektedir; levha tekniği ise, uygulandığı yere göre değişkenlik göstererek, yan yana ya da üst üste eklenen kil levhaları ile kendini göstermektedir (Bkz. Res. 10, 12, 13). Diğer bir farklı uygulama ise eklentilerin yapımıyla ilişkilidir. Tanımlanan yassı tutamakların çoğu olasılıkla elde biçimlendirildikten sonra gövdeye eklenmiştir; ancak üç parçanın kırıklarında ve gövde ile eklenti yerlerinde şerit izlerinin görülmesi bu parçaların eklenmesinde farklı bir teknik olduğunu göstermektedir. Kırığında gözlemlendiği ve kesit alınmış bir parçanın mikroskopta incelenmesiyle söz konusu parçalarda oldukça karmaşık bir uygulamanın olduğunu göstermiştir. V.3. Bölümde ayrıntılı olarak ele aldığımız bu uygulama (Bkz. Res. 17, 18), tutamak gibi eklentilerin gövdeye sonradan eklenmesinin yanı sıra kap yapımı aşamasında da gövde ile beraber biçimlendirilmiş olabileceğini ortaya koymaktadır. Karmaşık bir yapım tekniğini yansıtan bu ekleme türü, tutamakların ikili olarak yerleştirildiği göz önüne alındığında, tutamakların aynı hiza üzerinde yerleştirilmesini sağlamak amacı ile uygulanmış olduğu düşünülebilir. Bu farklı uygulamaların dışında, daha önce de sözünü ettiğimiz elde açma, şerit, levha gibi genel biçimlendirme yöntemleri kullanılmıştır. Ancak uygulanan bu genel yapım tekniklerinin erken evre çanak çömleğinde bir standardının olmaması; her bir yöntemin düzensiz olarak tek başına ya da ortak kullanımı, tasarlanmış bir üretim tarzı olmadığını ortaya koymaktadır. Bu süreçte çanak çömlek yapım tekniklerinin biliniyor; ancak rasgele, tamamıyla yapım aşamasında duyulan anlık ihtiyaç dahilinde kullanılmış olması, bu ilk evre için henüz uzmanlaşmanın olmadığını; aynı zamanda bu yapım tekniklerinin çeşitliliğinin olması ve bazı uygulamalara nadir olarak rastlanması (iki levha arasına kum tabaka eklemek gibi, Bkz. Res. 19, 20) bu sürecin yeni uygulamaların da geliştirilmeye çalışıldığı bir deneme süreci olduğunu düşündürmektedir. Tanımlı standartların olmadığı bu evreyi izleyen, özenli malların görüldüğü aşamada ise yapım tekniklerinin daha standart olduğu söylenebilir. Bu özenli çanak çömleğin yapımında ağırlıklı olarak tek başına şerit tekniğinin kullanılması, hemen hemen tüm yüzeylerin açkılı olması standardı olan bir üretim tarzını yansıtmaktadır.

Kullanım alanları açısından da değerlendirdiğimiz tüm mal gruplarında; biçim özellikleri temel alınarak; kabın hacmi, ağırlığı ve hamurunun niteliği gibi girdiler

üzerinden sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır; ancak bu çanak çömleğin böyle bir değerlendirme için çok tanımlı verilere sahip olmaması nedeni ile kesin yargılardan kaçınılmıştır. Genel olarak yaptığımız değerlendirmeden elde ettiğimiz sonuçları şu şekilde özetleyebiliriz:

- Sıvı ve katı besinlerin saklanabilirliği açısından değerlendirildiğinde; "Boyunlu Çömlekler", "Daralan Ağızlı Çömlekler", "Küresel Gövdeli Derin Çömlekler", "Dik Yükselen Kenarlı Çömlekler" ve "Kutu/Silo" gibi biçimlerin bu amaçla kullanılmış olduğu düşünülebilir. Yatay delikli dikey tutamaklar ile yassı tutamaklı kapların da depolama amaçlı kullanılmış oldukları düşünülebilirse de bu eklentilerin çoğu taşıma için gerekli olan kavramaya olanak verecek biçim ve boyutta değildir. Bu nedenle de, kısa mesafede işlev kazanan bu tutamaklı kaplar olasılıkla besin hazırlama aşamasında kullanılmışlardır.

- Düşük karınlı kaplara ait dip parçalarında gördüğümüz islenmelerin ikincil pişirmeden kaynaklı olabileceği öngörülmüş ve bu tür kapların besin hazırlamada, pişirmede kullanılmış olduğu düşünülmüştür.

- Yeme-içme ve sunum için ise kaselerin kullanılmış olması çok muhtemeldir.

- Tanımlanan çanak çömlek ile ilişkili olan kapamaların çaplarına bakıldığında, bunların daha çok daralan ağızlı çömleklerde kullanıldığı anlaşılmıştır. Kapama/ kapak gibi öğelerin kullanılmasının yanı sıra kapların ağızlarının bezle de kapatılmış olabileceği göz ardı edilmemelidir. Bant bezekli kapların da olasılıkla bu amaçla yapıldığı ve ağza kapatılan bezin, bant bezek eklentisinin altından bağlanarak sağlamlaştırılmış olduğu düşünülebilir. Tanımlanan mal gruplarında bant bezeğin ağırlıklı olarak Kova Biçimli Kaplar üzerinde kullanılmış olması da bu düşünceyi destekler nitelikte bir veridir. Yerleşmede bulunan delikli kapakların ise ne amaçla kullanılmış oldukları için kesin bir şey söylemek mümkün değildir; ancak mayalandırma için kullanılmış olmaları en olası yaklaşımdır.

- Gevrek Dokulu Mallar grubunda tanımlanan bazı parçaların; yerleşmedeki hücre planlı bir yapıya ait iki küçük hücrede bulunmuş olmaları, bunların hücre içine yerleştirilmiş kutu/silo türü kaplar olduğunu düşündürmektedir.

Bütün bu kullanıma yönelik değerlendirmeler, yapmış olduğumuz genel gözlemlere dayanmaktadır ve bu bağlamda da kesinliği olmayan, en olası sonuçları yansıtmaktadır. Ancak, toplam 15 parça üzerinde yapılan tortu analizlerinden elde edilen daha kesin sonuçlar da mevcuttur. İncelenen parçaların hiç birinde bitkisel kökenli herhangi bir ize rastlanmamıştır; beş parçada ise görülen yağ izlerinin pişmiş etten kaynaklı olduğu anlaşılmıştır. Etin bu kaplar da pişirilip pişirilmediği çok kesin olmamakla beraber, çok yüksek ısıda pişmemiş olmaları, etin bu kaplarda haşlanmış olabileceğini de düşündürtmektedir. İzlerin küresel gövdeli çömleklerde bulunmuş olması da bu görüşü desteklemektedir.

Mezraa-Teleilat yerleşmesi ilk PN tabakalarında ortaya çıkan Bitkisel Katkılı Mallar temelinde yapmış olduğumuz hamur, biçim, yapım tekniği ve kullanımına dair bu ayrıntılı çalışmalar ile yerleşmedeki çanak çömleğin gelişim sürecinin anlaşılmasına da katkı sağlanmıştır (Bkz. Bölüm V.6, Tablo 22). Bu değerlendirmelere göre I A ve I B mal gruplarının bitkisel katkılı mallar açısından kökeni temsil ettiği, süreç içinde artan çeşitlilikle geliştiği ve özenli mallar olarak tanımladığımız II A ve II B mal gruplarının ortaya çıkmasıyla azalmaya başladığı, ancak yine de son evreye kadar devam ettiği görülmüştür. Aynı zamanda impresso bezekli ve çizi bezekli malların da I. mal grubuna benzer hamur niteliğine ve biçimlere sahip olması, bu mal gruplarının da öncüsü olduğunu ortaya koymaktadır. II A ve II B mal gruplarının ise boya bezemeli malların hamuru ve biçimleri ile benzer nitelikte olması, boya bezemeli malların II. mal grubundan geliştiğini ortaya koymaktadır.

Bitkisel katkılı çanak çömleğin çalışılmasıyla, yerleşmede "Kumlu Mallar" olarak adlandırılan mal grubunun da durumu farklı bir boyut kazanmıştır. İlk PN evresinde görülmeye başlayan bitkisel katkılı mallar ile, yine bu evrede başladığı anlaşılan kumlu mallar biçimsel olarak benzerlik göstermektedir. Çalışılan tanımlı alanlardan anlaşıldığı kadarı ile bu iki mal grubu aynı gelişim sürecini paylaşmaktadır; her iki

mal grubunun da kaba ve özenli ayrımları paralellik göstermektedir. Bu süreçteki belirgin fark, her aşamada bitkisel katkılı çanak çömleğin çok daha yoğun olmasıdır. "Kumlu Mallar" grubu, ayrıntılı çalışılmamasına rağmen, görüldüğü kadarıyla bitkisel katkılı mallar ile aynı yapım tekniklerini yansıtmaktadır ve buna dayanılarak bu mal grubunun da yerel üretim olduğu söylenebilir. "Bitkisel Katkılı Özenli Malların" geliştiği süreçte mineral katkılı malların da görüldüğü bilinmektedir ve bu bağlamda özenli mineral katkılı çanak çömleğin, ilk evrede ortaya çıkan kumlu mallardan geliştiği söylenebilir. Buna dayanarak, Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bir yandan bitkisel katkılı malların diğer yandan ise kumlu malların kendi içinde bir gelişim gösterdiği sonucuna varılabilir. Yerleşmede her ne kadar iki yönlü bir gelişimin görüldüğü açıksa da yaygın olarak kullanılan bitkisel katkılı malların, temel süreci yansıttığı ve kumlu malların bir yan üretim gibi sürdüğü de çok açıktır. Kumlu malların tercihli olarak mı az oranda yapıldığının ve bitkisel katkılı mallar ile olan ilişkisinin kesin olarak anlaşılması ancak bu mal grubunun ayrıntılı çalışılması ile mümkündür.

Sonuç olarak, Mezraa-Teleilat yerleşmesinde bulunan bitkisel katkılı çanak çömlek üzerinden yapmış olduğumuz bu ayrıntılı çalışma; yerleşmenin, Yakındoğu'daki bitkisel katkılı çanak çömleğin gelişim süreci ile paralel bir çizgide olduğunu ortaya koymaktadır. Yakındoğu'da çanak çömleğin ortaya çıkışı ve gelişimi ile ilgili elde ettiğimiz verileri genel olarak değerlendirdiğimizde bölgenin her yerinde aynı zamanda aynı gelişimin yaşanmadığı görülmektedir. Bölgenin büyük bir kısmı PPN dönemi ya da PPN - PN geçiş sürecinde iken, henüz bilmediğimiz bir bölgede çanak çömlek yapımının ortaya çıkarak geliştiği ve bunun çok az miktarlarda diğer bölgelere de aktarıldığı anlaşılmaktadır. Bu mineral katkılı ilk çanak çömleğin ardından ise, bizim doğu bölgesi olarak tanımladığımız coğrafyada, bitkisel katkılı çanak çömleğin yerel üretim olarak başladığı; batı bölgesi olarak tanımladığımız coğrafyada ise mineral katkılı malların baskın olarak devam ettiği bilinmektedir. Yakındoğu'nun farklı bölgeleri arasındaki alt ayrımlar ve tanımlar daha çok yaygın olarak ortaya çıkan yerel yapım çanak çömleğin hamur, katkı gibi özelliklerine dayandırılmaktadır. Son yıllarda yapılan çalışmalar ile değişen kültürel sıradüzeni, artık Proto-Hassuna döneminden öncesini temsil eden başka bir gelişim sürecini de

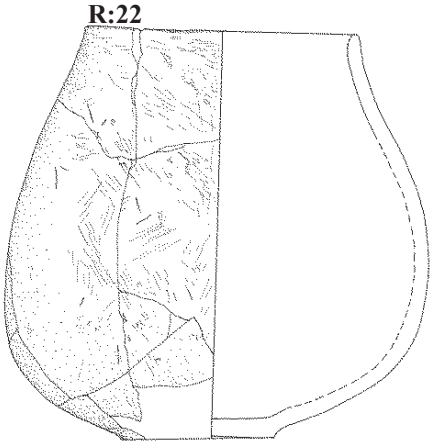
kapsamaktadır. Bazı araştırmacıların Pre-Proto-Hassuna olarak adlandırdıkları bu süreç, Mezraa-Teleilat yerleşmesinde de ilk mineral katkılı malların ve bunların sonrasında görülen kaba yapım, basit biçimli bitkisel katkılı malların varlığı ile tanımlanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, ilk çanak çömleğin ortaya çıkışından bitkisel katkılı çanak çömleğin gelişim sürecinin de tüm aşamaları ile görüldüğü Mezraa-Teleilat, yer aldığı Fırat Havzası'ndaki diğer yerleşmelerin yanı sıra Balık, Dicle ve Habur Havzaları yerleşmeleri ile de ortak bir gelişim sürecine sahiptir. Aynı zamanda Mezraa-Teleilat yerleşmesinde, Çayönü yerleşmesinden de bilinen ve Güney Kafkasya özelliği taşıyan, çoklu yumru bezeğin bulunmuş olması da yerleşmenin sadece tanımladığımız coğrafya ile değil bölgenin kuzeyindeki kültürler ile de ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Mezraa-Teleilat yerleşmesi, konumundan kaynaklı çeşitlilik gösteren buluntu topluluğu ile farklı ayrıntıları ortaya koyarak, Yakındoğu'da çanak çömleğin gelişim sürecine katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda, özellikle Mezraa - Teleilat çanak çömleğinin incelenmesinde farklı yapım tekniklerinin de belirlenmiş olması Yakındoğu'da ilk bitkisel katkılı çanak çömleğin ortaya çıkışı ile ilgili bilgilerimize farklı bir boyut kazandırmıştır.

ÇİZİM 1

A.1.a Daralan Ağızlı Çömlekler

R:22

R:21

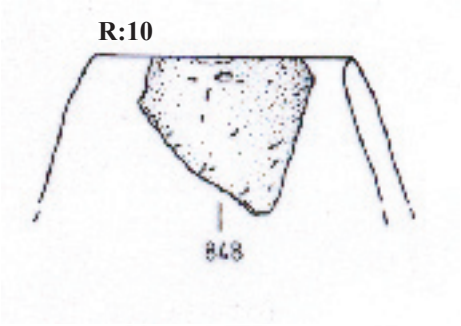

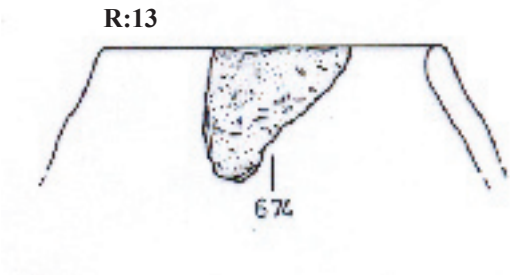
ÇİZİM 2

A.1.a Daralan Ağızlı Çömlekler

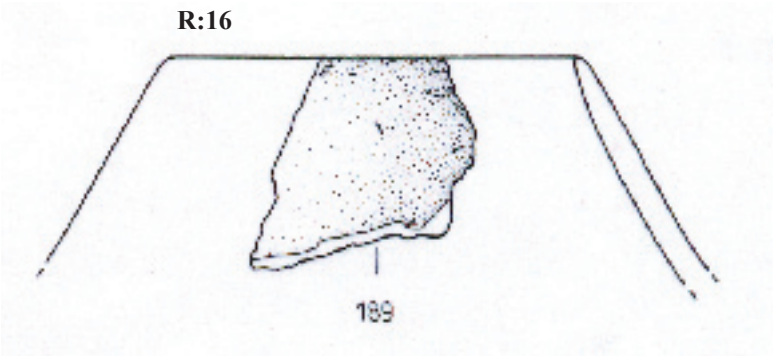
R:10

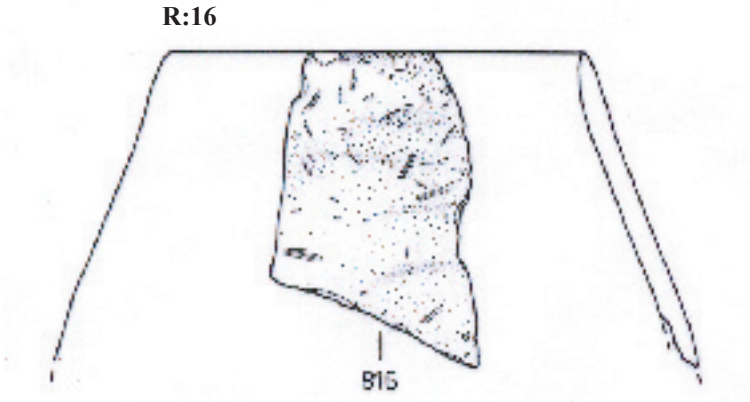
R:13

R:16

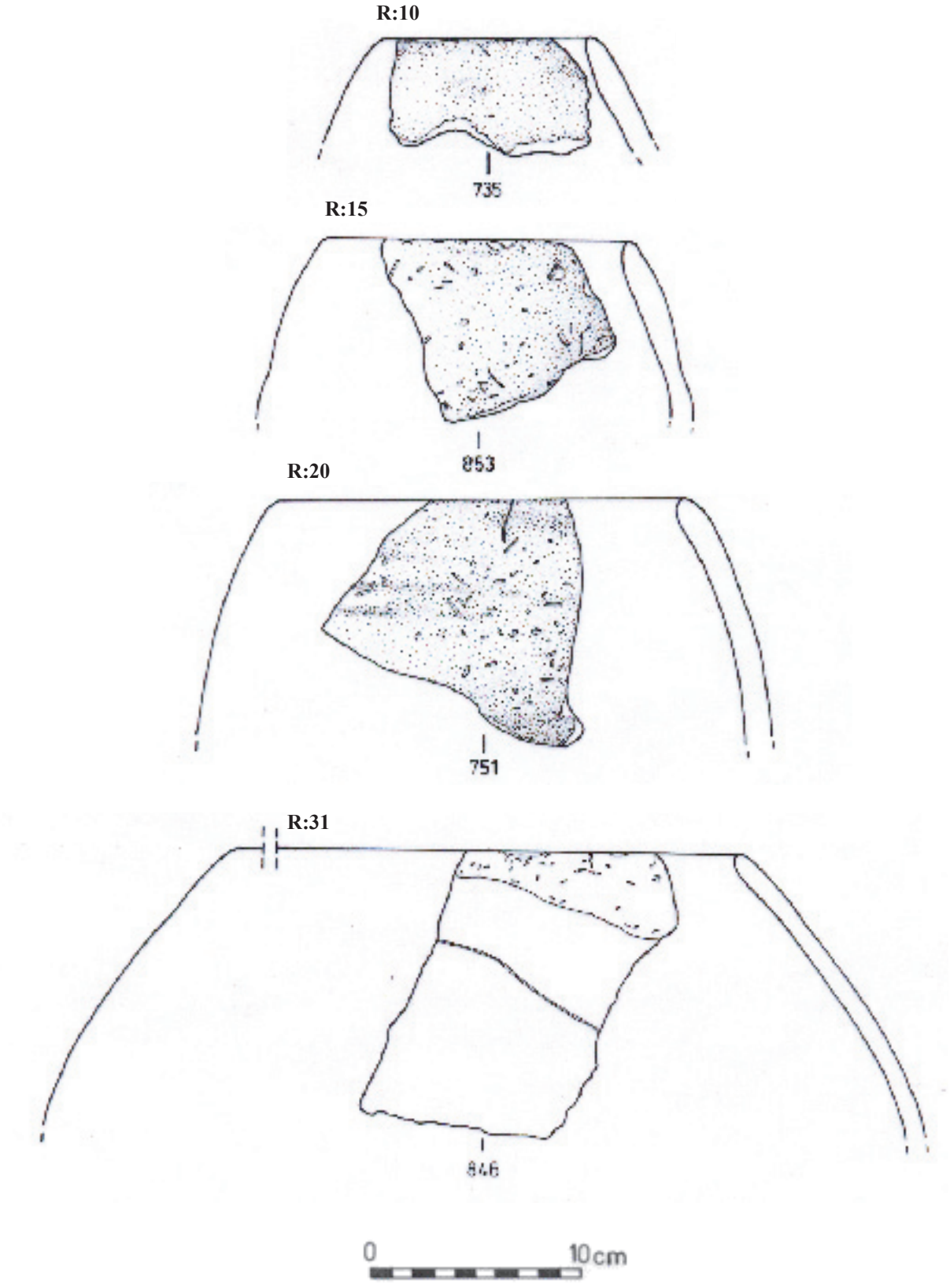
R:16

ÇİZİM 3

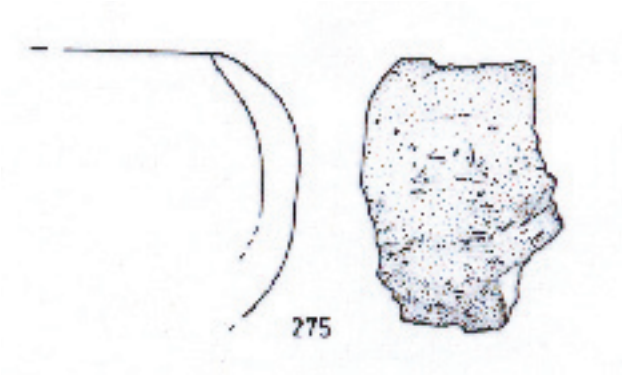
A.1.b.2 Küresel Gövdeli Derin Çömlekler

ÇİZİM 4

A.1.b.1 Küresel Gövdeli Sığ Çömlekler

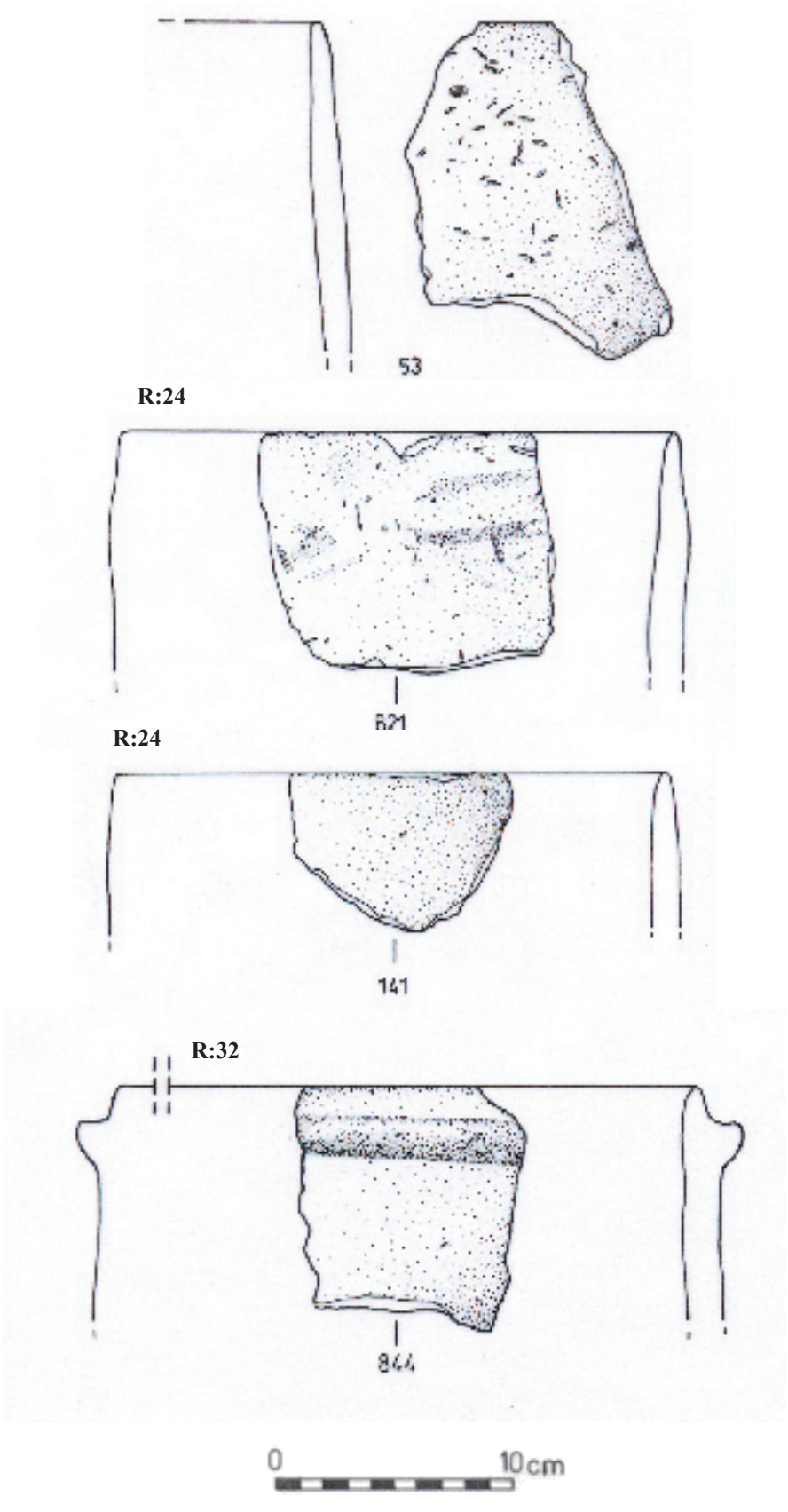

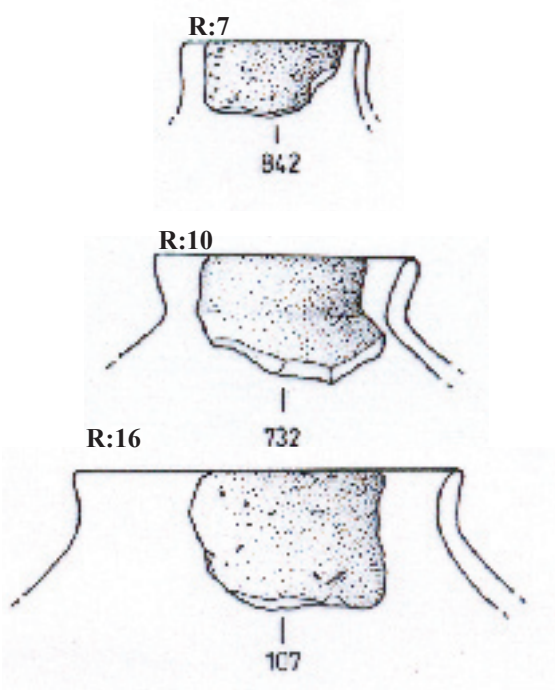
ÇİZİM 5

A.1.c Dik Yükselen Kenarlı Çömlekler

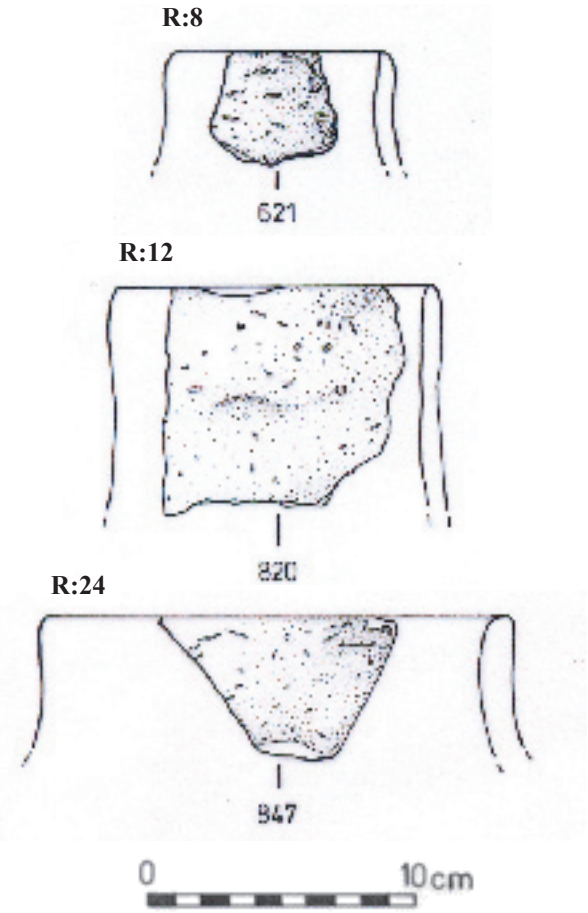
ÇİZİM 6A

A.2.a. Kısa Boyunlu Çömlekler

A.2.b. Uzun Boyunlu Çömlekler

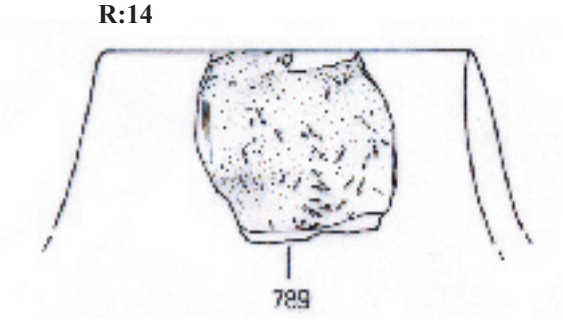
ÇİZİM 6B

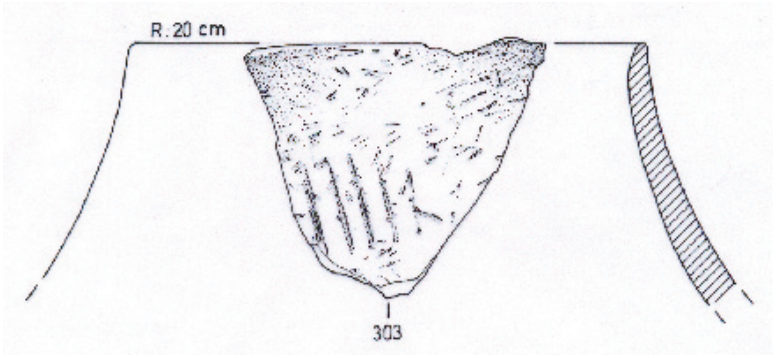

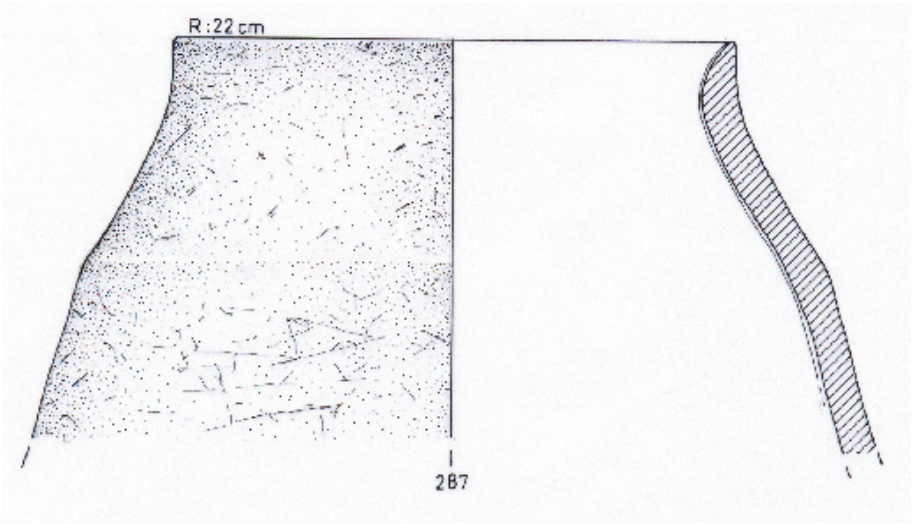
ÇİZİM 7

A.2.b. Uzun Boyunlu Çömlekler

R:14

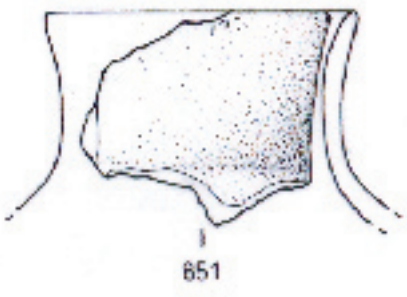

ÇİZİM 8A

A.2.b. Uzun Boyunlu Çömlekler

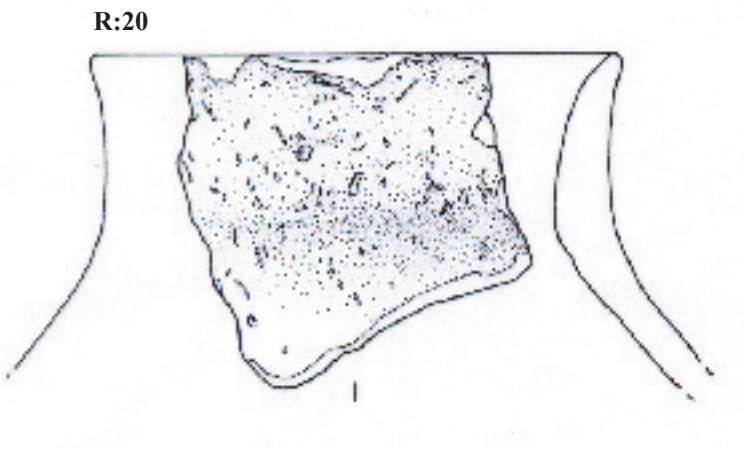
R:12

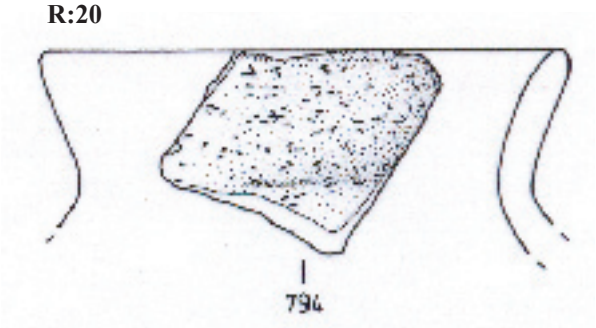
R:18

R:20

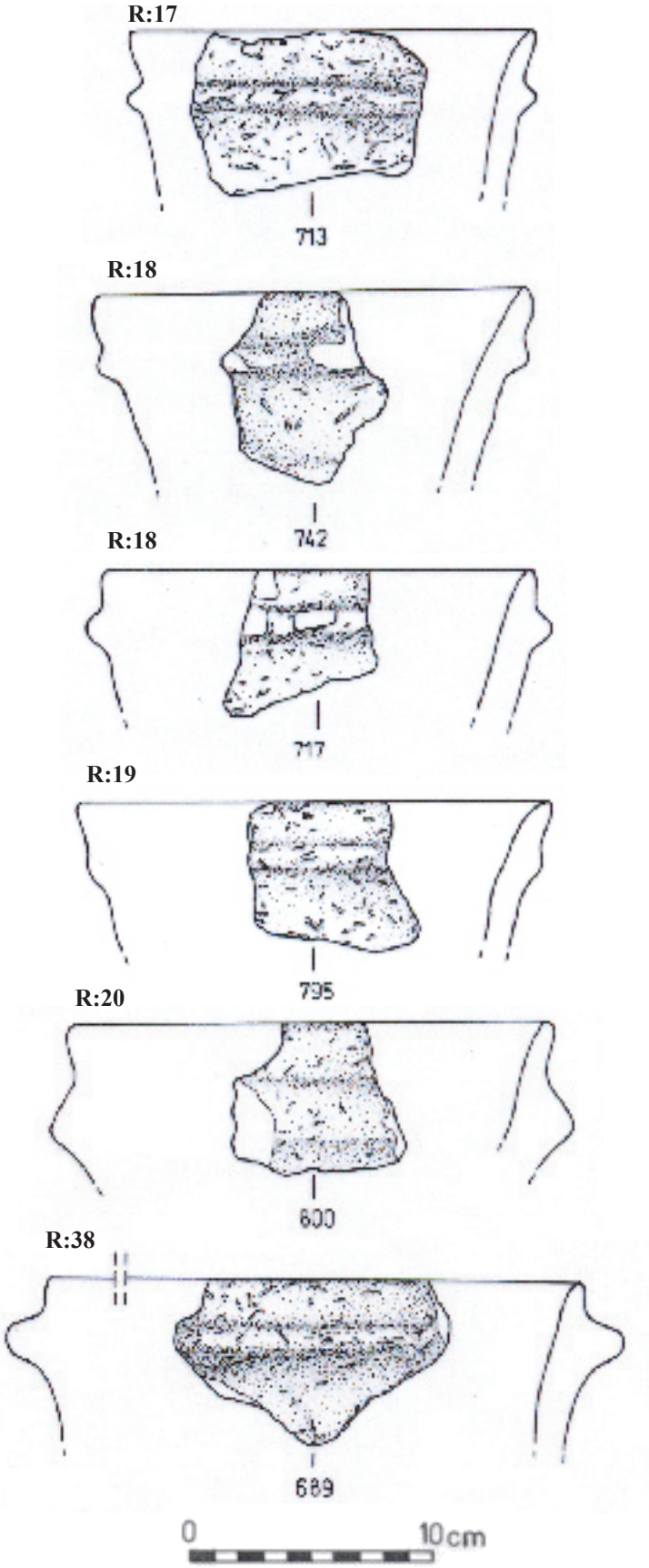
R:20

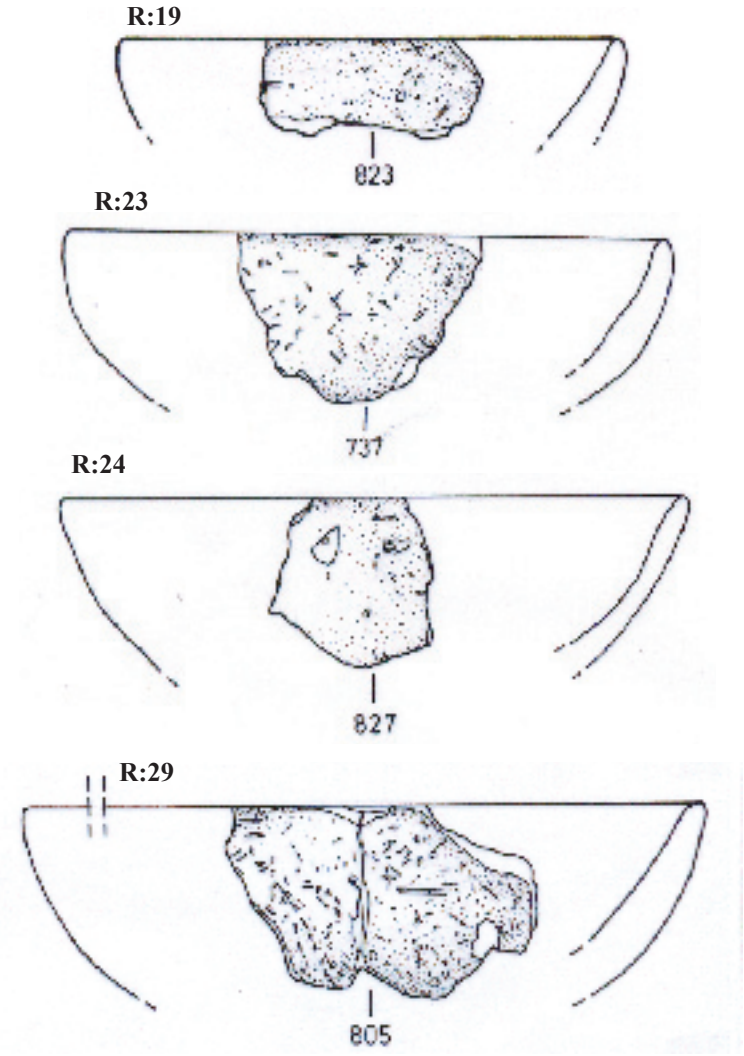
ÇİZİM 9

B.1. Kova Biçimli Çanaklar

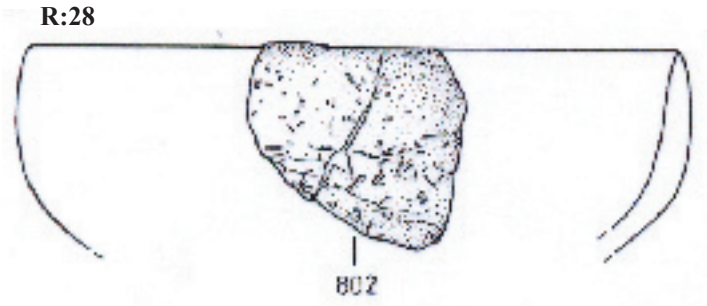
ÇİZİM 10 A

B.2.a. Açılan Kenarlı Yayvan Gövdeli Çanaklar

ÇİZİM 10 B

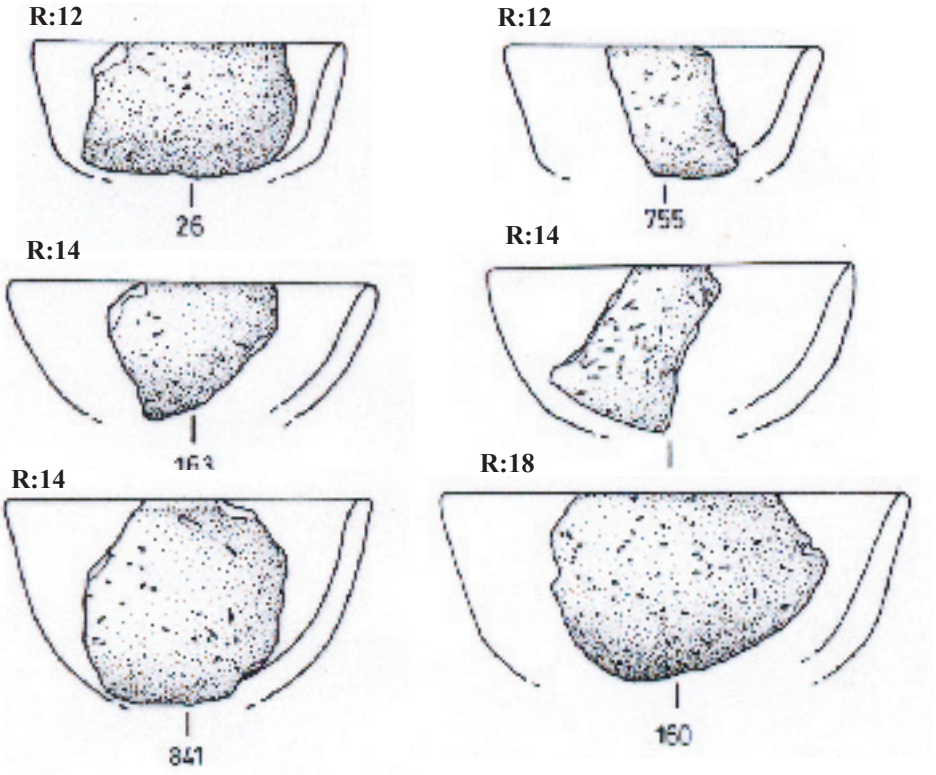
B.2.b. Dikleşen Kenarlı Yayvan Gövdeli Çanaklar

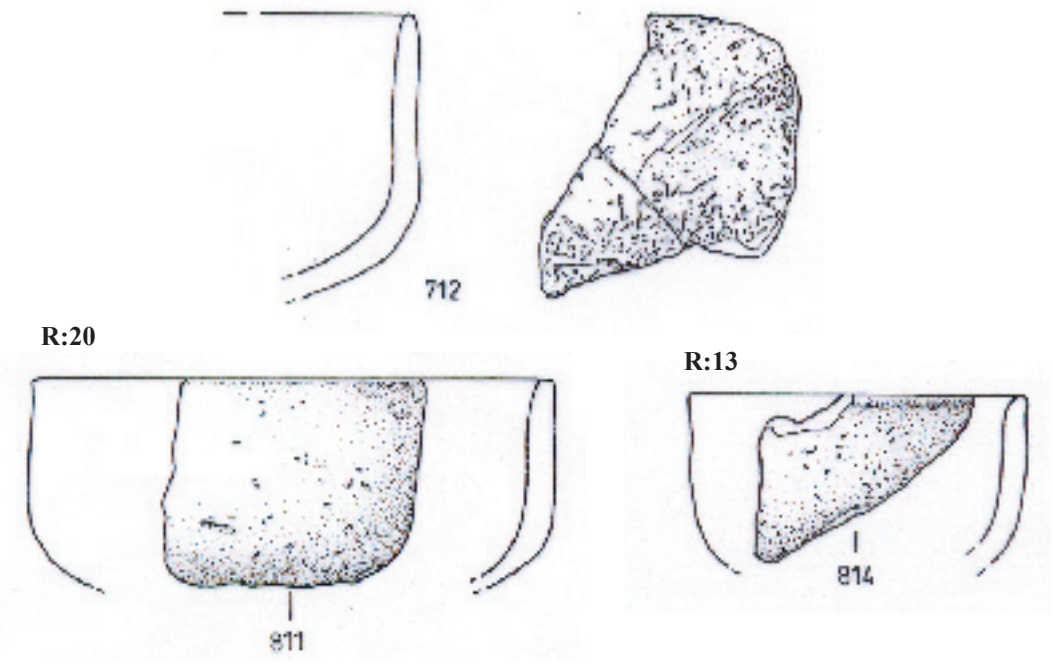
ÇİZİM 11 A

B.3.a. Açılan Kenarlı Kaseler

ÇİZİM 11 B

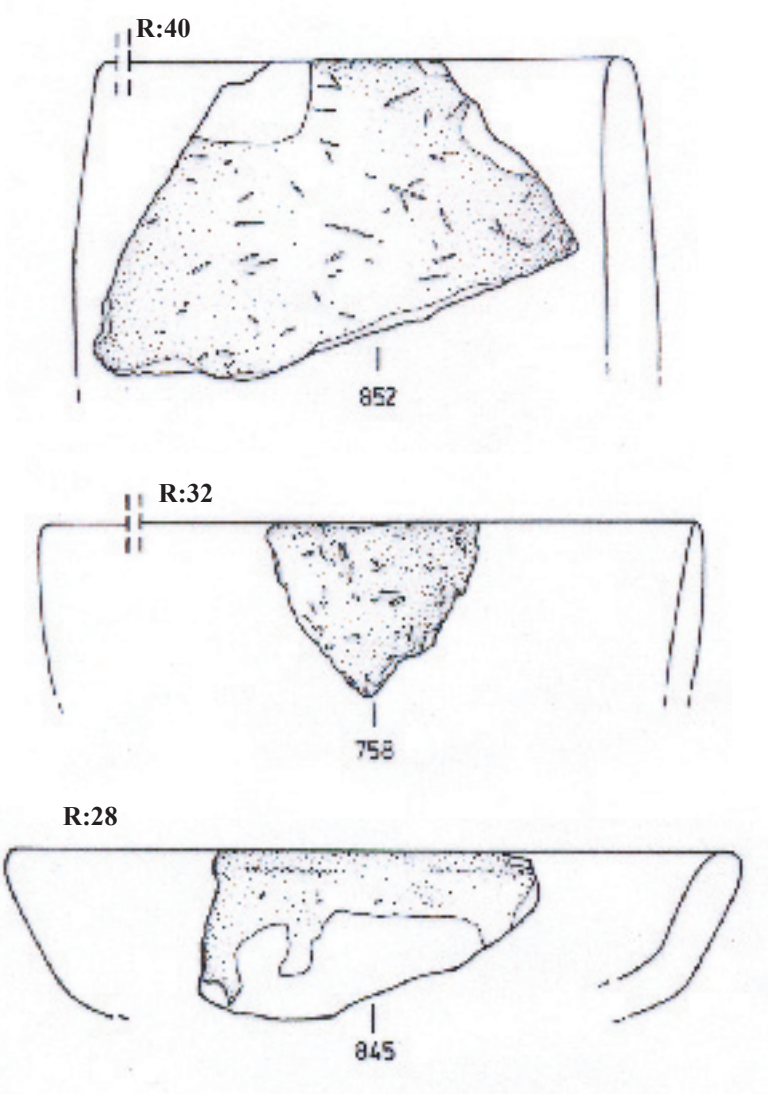
B.3.b. Dikleşen Kenarlı Kaseler

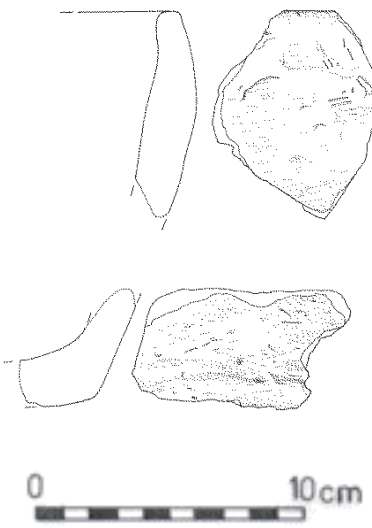
ÇİZİM 12 A

B.4. Olası Tepsi Biçimliler

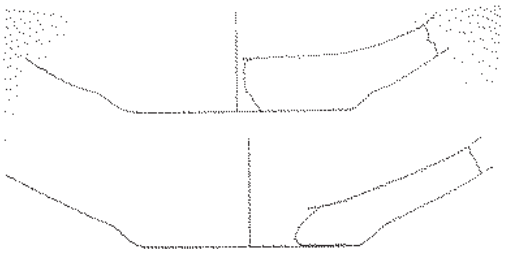
ÇİZİM 12 B

D. Kutu/ Silo

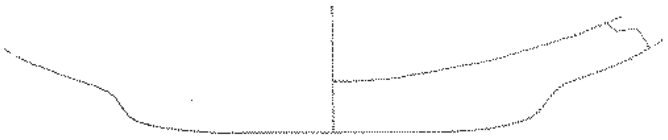

ÇİZİM 13

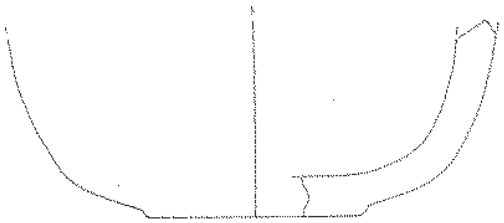
E.1.a. Kenarlı Düz Dipler

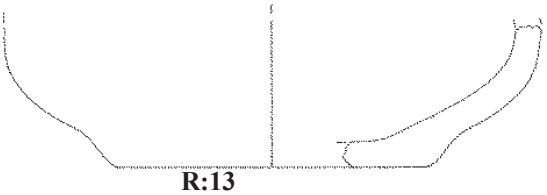
R:9

R:16

R:9

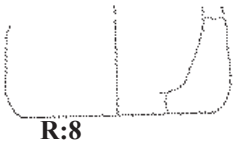

R:13

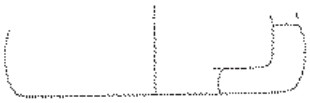

ÇİZİM 14

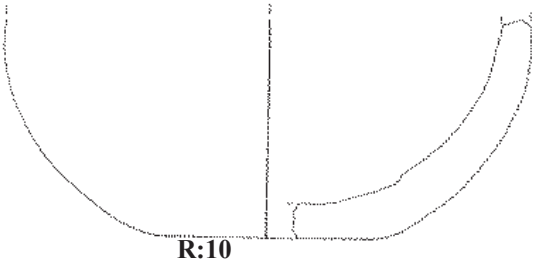
E.1.b. Kenarsız Düz Dipler

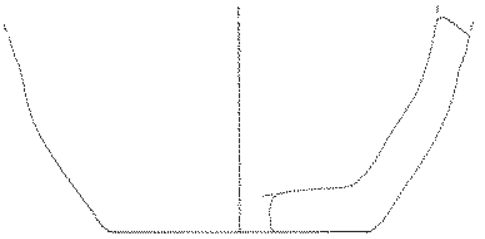
R:8

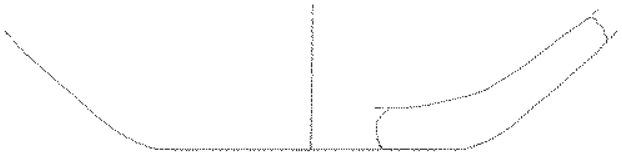
R:11

R:10

R:11

R:13

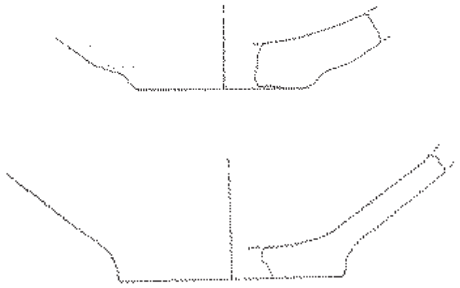

R:17

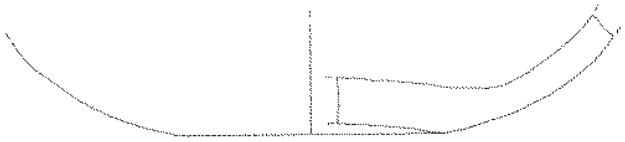
ÇİZİM 15 A

E.2.a. Kenarlı Çukurlaştırılmış Dipler

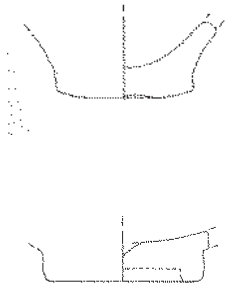
ÇİZİM 15 B

E.2.b. Kenarlsız Çukurlaştırılmış Dipler

ÇİZİM 15 C

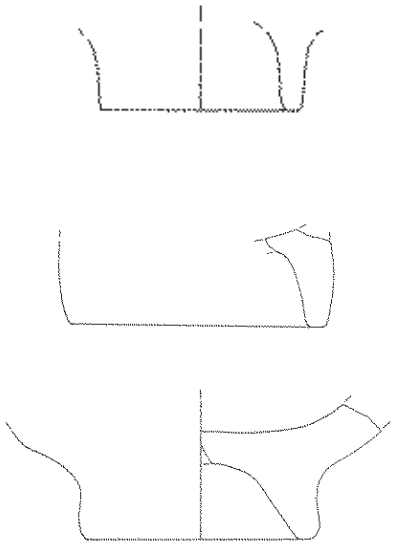
E.3. Halka Dipler

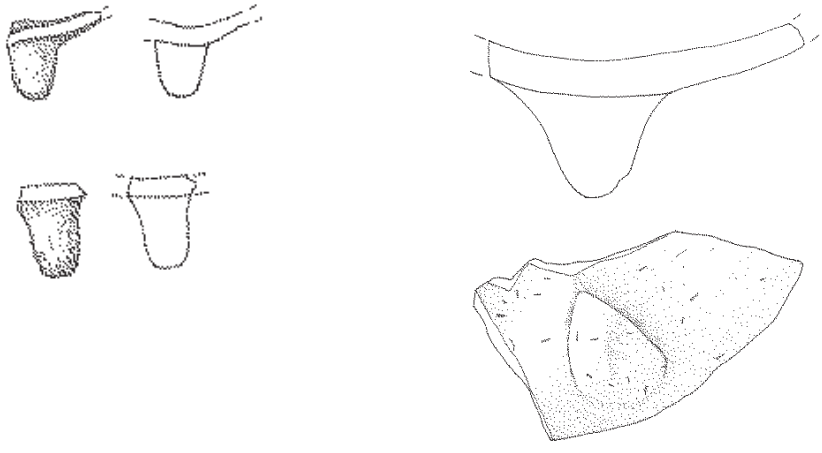
ÇİZİM 16 A

E.4. Kaideli Dipler

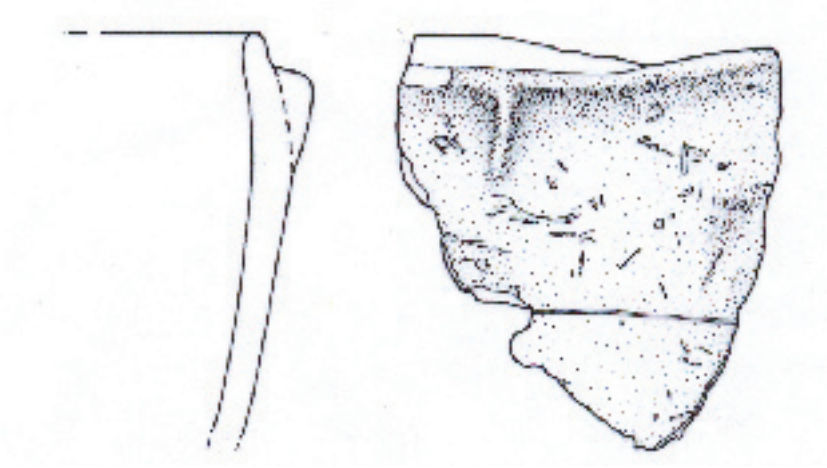
ÇİZİM 16 B

E.5. Ayak

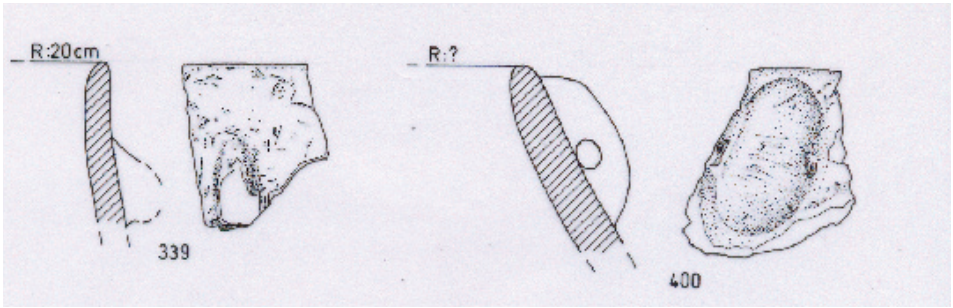
ÇİZİM 17 A

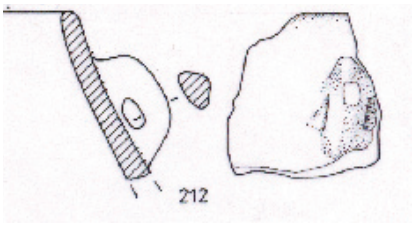
F.1.a. Bant Üzeri Dikey Tutamak

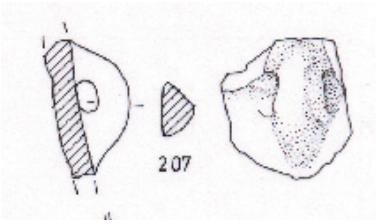

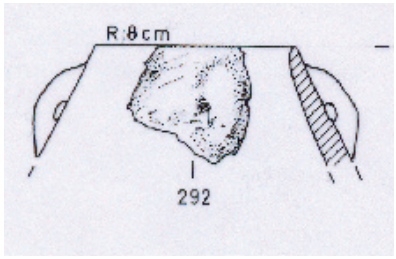
F.1.b. Yatay Delikli Dikey Tutamak

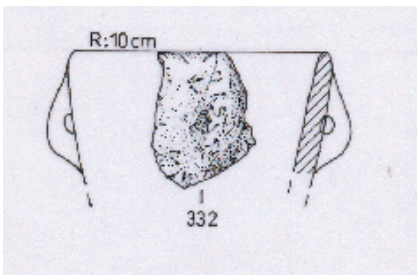
ÇİZİM 17 B

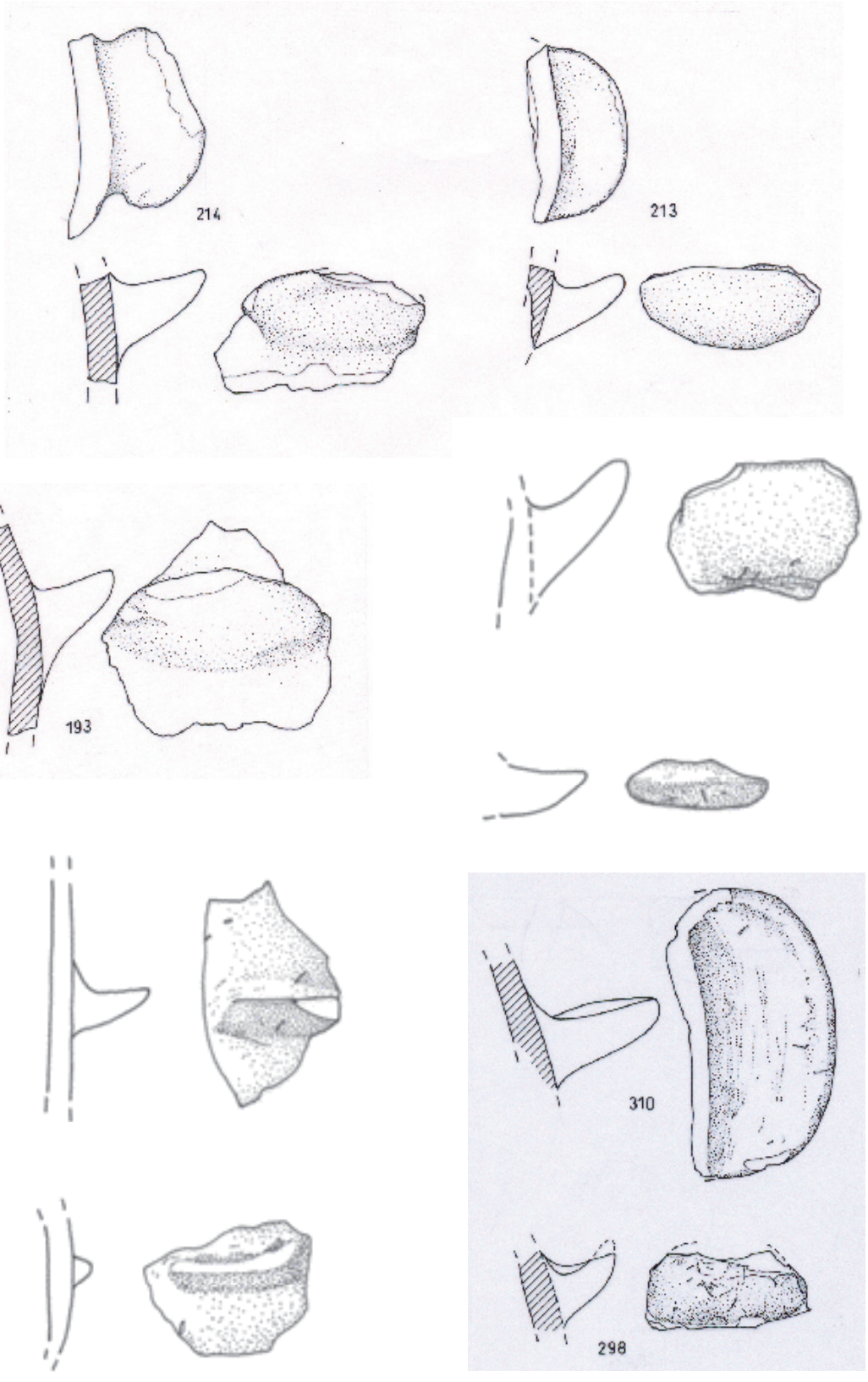

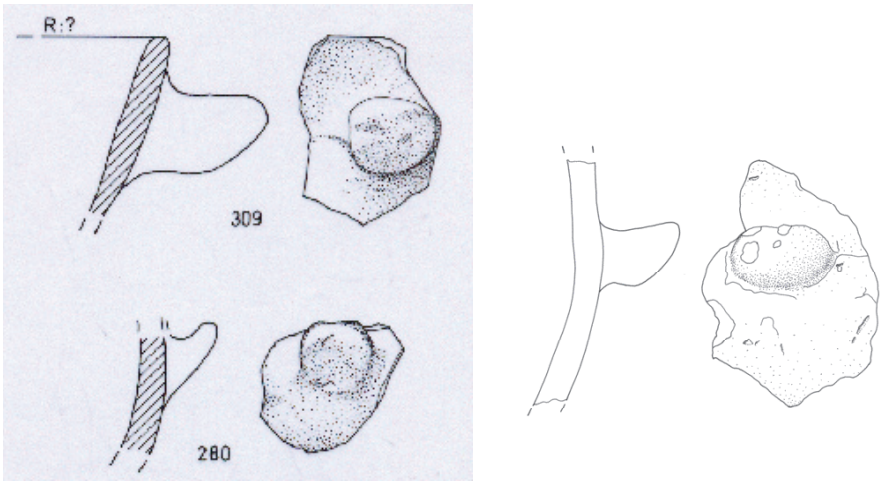
ÇİZİM 18

F.2.a. Yassı Tutamak

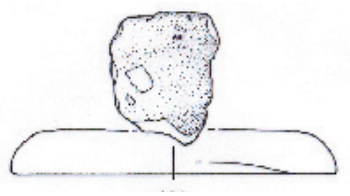
ÇİZİM 19 A

F.2.b. Yumru Tutamak

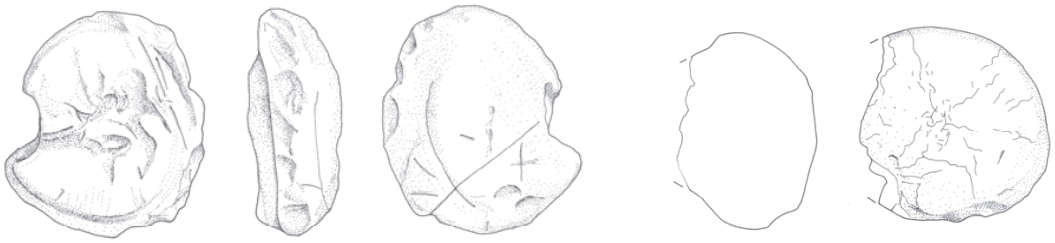
ÇİZİM 19 B

G.1. Yassı Biçimli Kapama

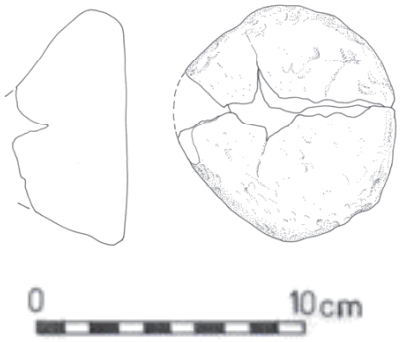
ÇİZİM 19 C

G.2. Mantar Biçimli Kapama

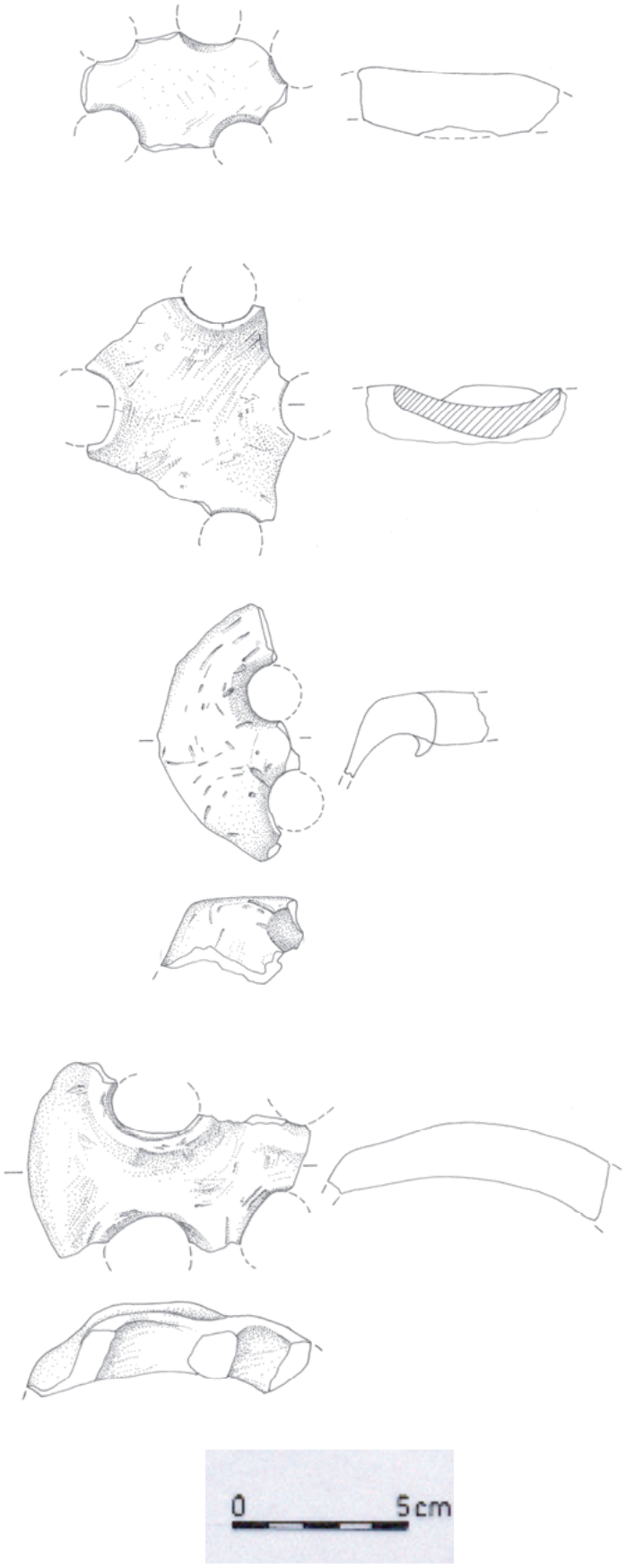

ÇİZİM 19 D

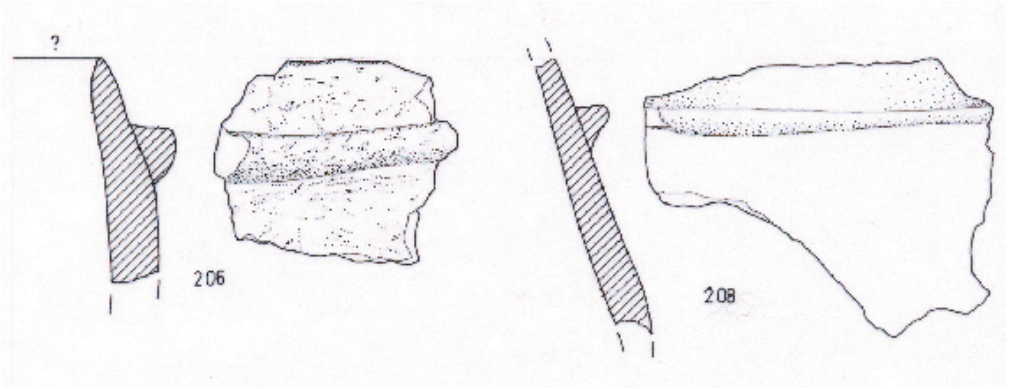
G.3. Tıpa Biçimli Kapama

G.4. Delikli Kapama/ Kapak **ÇİZİM 20**

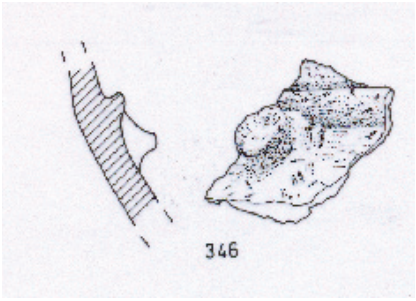
H.1. Bant Bezek **ÇİZİM 21 A**

H.2. Memecik Bezek **ÇİZİM 21 B**

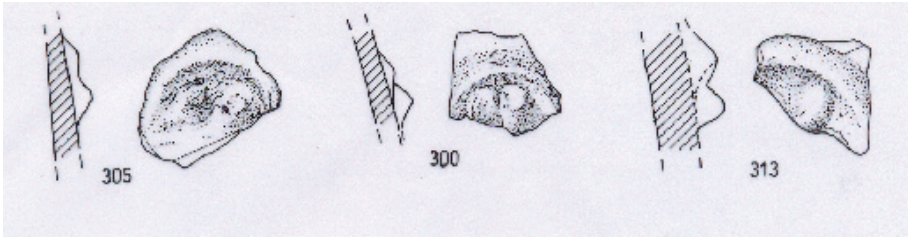
H.3. Bantlı Memecik Bezek

H.4. Çiftli Memecik Bezek

H.5. Aycıklı Memecik Bezek

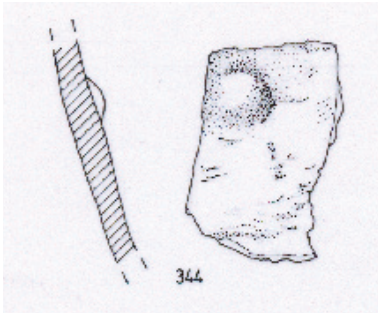

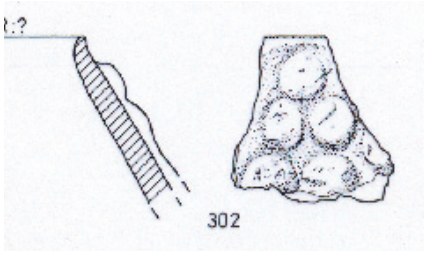
ÇİZİM 22

H.6. Tekli Yumru Bezek

H.7. Çoklu Yumru Bezek

KATALOG NO: 1	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:715

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu** ve az, orta boyutlu **otsu bitkisel** katkının yanı sıra çok az, büyük taneli **taşçık** ve orta yoğunlukta küçük taneli **kireçtaşı** katkının olduğu hamurda kilin kendi doğal yapısından kaynaklı olabilecek az **kum** ve az **mika** da görülmüştür. **Sık doku**lu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de elle **sıvazlanarak** kabaca düzeltilmiş, katkı negatif izleri, özellikle dış yüzeyde püskül otu taneleri çok belirgin. **Dış yüzey**de olasılıkla doğal kalkerli bir tortu oluşmuş; hakim renk **açık devetüyü**. **İç yüzey** rengi **devetüyü**. Her iki yüzeyde de **pudramsı** bir doku var.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok kesin olmasa da **elde açma** ve **levha kaplama** yöntemleri kullanılarak yapılmış gibi. Elde biçimlendirilen öncül gövde üzerine levha halinde kil eklenip sıvazlanarak yedirilmiş ve bu levha kaplama ile kenar kalınlaştırılmış; ağız da bu eklenen kil levhayla beraber tamamlanmış.

KATALOG NO: 2	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:677

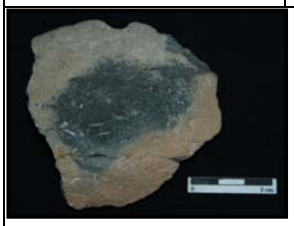
HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, orta yoğun **sap-saman**, ince **otsu bitkisel** katkının yanı sıra çok az, **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkının olduğu hamurda çok az, büyük taneli **taşçık** da görülmüştür. Orta yoğunlukta, küçük taneli **kireçtaşı** katkı ile **kum** ve **mika**ya da rastlanmıştır ancak bunlar kilin kendi yapısından kaynaklı da olabilir. Sık dokulu hamurun rengi **kahverengi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de bitkisel katkı negatif izleri çok belirgin. Bant bezek eklendikten sonra yüzey olasılıkla ıslak **sıvazlanarak** düzeltilmeye çalışılmış ancak kil iyi yedirilemediğinden çatlama oluşmuş. **Yüzey** rengi dışta **kahvemsi devetüyü**, **içte** ağız kısmına yakın **islenme** görülüyor, genel olarak **devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **elde açma** ve **levha kaplama** ile yapılmış. Öncül gövde, elde açma tekniğiyle yapılarak üste kil levha eklenerek tamamlanmış. Kap tamamlandıktan sonra **yatay bant bezek** üzerine eklenmiş. Bant bezek alttan ve üstten hafifçe sıyrılarak düzeltilmiş ama yüzeye tamamıyla yedirilmemiş ve düzgün biçimlendirilmemiş. Ağız her iki yönden inceltilerek yükseltilmiş, dudak içten yuvarlatılarak tamamlanmış.

KATALOG NO:3	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'02 23I 89	ÇİZİM NO:792

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, çok az **tohum-tane** olabilecek katkı ve orta yoğunlukta **otsu bitkisel katkı** görülmüştür. Bunun yanı sıra küçük taneli, yoğun **taşçık** ve **kireçtaşı** ile az oranda **kum** ve yoğun **mika** görülmüştür. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Bitkisel katkı negatif izleri belirgin, kabaca **sıvazlanmış** dış yüzeyde ince, taşcıklı , yer yer olası kalkerli doğal ince bir tabaka görülüyor. Alacalanmanın da görüldüğü dış yüzey renkleri **grimsi devetüyü** ve **pembemsi devetüyü**. İç yüzeyde de elle sıvazlamadan oluşmuş düzeltim izleri var ancak çok aşınmış durumda. İç yüzey rengi **kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde açma** tekniği ile biçimlendirilmiş, bu nedenle engebeli bir görünüme sahip. Ağzın tamamlanması için **kil levha** eklenmiş; eklenti belirgin, inceltilmemiş ve düzeltilmemiş. Yoğun, parmakla düzeltim izi görülebiliyor.

KATALOG NO: 4	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21I ?	ÇİZİM NO:808

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, **sap-saman** ve **ince otsu bitkisel** katkının yanı sıra çok az **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, orta boyutta **taşçık** katkı ve yoğun, küçük taneli **kireçtaşı** katkı ile orta yoğunlukta **kum** ve yoğun **mika**nın olduğu; orta dokulu hamurun rengi **donuk pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Sıvazlanmış** olan her iki yüzeyde de aşınmış alanlarda bitkisel katkı negatif izleri belirgin. Yüzey rengi donuk **pembemsi devetüyü**. Dış yüzeyde birbirine paralel, iki ince kazı bezek görülmekte.

YAPIM TEKNİĞİ: Kabın öncül formu **elde açma** yöntemiyle bitirildikten sonra dudak kısmına kadar kalın bir kil **levha** eklenmiş. Eklenen kil levha dudağın başladığı yerde kesilerek bitirilmiş. Ağız kısmı öncül gövde yapılırkenki durumu ile bırakılmış. Dış yüzeyde ağzın altında, "V" kesitli bir nesne ile (saz gibi), kil tam kurumadan, yataydan ince bir şekilde kazılarak bezek oluşturulmuş. Hemen altına da düzgün bir hat vermeyen daha ince bir çizgi devam ettirilmiş. Dudağı elle sıvazlanarak kabaca düzeltilmiş.

KATALOG NO: 5	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'02 AL 12	ÇİZİM NO:796

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta **püskül otu**, yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı ile az oranda **tohum-tane** olabilecek katkının görüldüğü hamurda aynı zamanda yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** da olduğu görülmüştür. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **donuk devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Kötü pişmiş; kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Islak **sıvazlanarak** düzeltilmiş yüzeyde katkı negatif izleri belirgin. Dış yüzey açık **pembemsi devetüyü**; iç yüzey yer yer isli, **kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha yönteminin uygulandığı kırığından takip edilebiliyor; öncelikle gövdenin yapıldığı ve ağzın sonradan gövdeye eklendiği, son olarak da eklenen kil levhanın gövdeye doğru inceltilerek kabın tamamlandığı söylenebilir. Dudak kalınlığı değişken, kabaca biçimlendirilmiş.

KATALOG NO: 6	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:142

HAMUR ve KATKI : Çok yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, kalın ve ince **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve çok az **püskül otu** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** katkının yanı sıra az **kum** ve **mika** da olduğu görülmüştür. Sık dokulu olan hamurun rengi **donuk kirli pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Yapım tekniğinden kaynaklı parmakla düzeltim görülebiliyor. Yoğun gözenekli, engebeli bir görünümü olan parçada küçük çatlaklar da yoğun olarak görülüyor. Dış yüzey hafif alacalı, **kirli pembemsi devetüyü**. İç yüzey rengi **donuk, kirli koyu devetüyü**. Pütürlü bir dokuya sahip olan parça kabaca **sıvazlanmış**.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde açma yöntemiyle yapıldığı anlaşılan parçada parmak izleri çok net takip edilebiliyor. Ağız kısmı, elde biçimlendirilen gövde hamurunun yukarı doğru çekilip inceltilmesiyle tamamlanmış. Biçimlendirme sırasında kilin iyi yedirilmemesinden kaynaklı olarak gövdenin genişleyip daraldığı yerlerde çatlamalar oluşmuş.

KATALOG NO: 7	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 23H 1	ÇİZİM NO:288

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta **püskül otu**, yoğun iyi kıyılmış **sap-saman**, yoğun ince **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek katkı görülüyor. Bitkisel katkının yanı sıra yoğun oranda orta boyutta **taşçık** ve yoğun tane boyutlu değişken **kireçtaşı** ile orta oranda **kum** ve **mika** görülmüştür. Sık dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzeyin büyük kısmı aşınmış ve aşınmış yüzeyde bitkisel katkı izleri çok belirgin. Aşınmamış yüzeyde de bitkisel katkı belirgin ancak yüzey düzeltilmeye çalışılmış; olasılıkla ıslak **sıvazlanmış**. Dış yüzey rengi donuk, **kirli pembemsi devetüyü**. İç yüzeyde taşçık katkının yarattığı kopuntu yüzeyleri görülüyor. İç yüzey rengi **kirli donuk kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **elde açma** tekniği ile biçimlendirilmiş. Ağız bu öncül gövdenin üzerine eklenen kil ile tamamlanmış ve eklenen kil gövdeye doğru inceltilerek yedirilmiş. Dış yüzeyde görülen bant bezek ağız için eklenen **kil levha** ile beraber oluşturulmuş, sonradan eklenmemiş. İnce **bant bezek** her iki yönden yatay sıvazlanarak düzeltilmiş. Düzgün ilerlemeyen dudağı elle düzeltilmiş, her iki yandan yukarı çekilerek inceltilmiş.

KATALOG NO: 8	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, **sap-saman**, orta yoğunlukta **otsu bitkisel** ve çok az **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkının yanı sıra çok küçük tane boyutlu, orta yoğunlukta **taşçı**k, tane boyulu değişken **kireçtaşı** katkı ile çok az **mika** görülmüştür. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de bitkisel katkı negatif izleri çok belirgin. Olasılıkla ıslak **sıvazlanmış** dış yüzey rengi **koyu pembemsi devetüyü**. İç yüzey rengi **kirli, donuk koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Bant bezemenin görüldüğü hizaya kadar **elde açma** yöntemiyle yapılıp bitirilmiş. Öncül gövdeye bu hizadan itibaren kalın bir **şerit** eklenmiş ve ağız kısmı bu eklenen şeridin inceltilmesi ile biçimlendirilmiş. **Bant bezek** üzerine eklenen kille beraber şekillendirilmiş; üstten ve alttan yatay olarak inceltilerek kabaca düzeltilmiş. Dudak her iki yönden yukarı doğru çekilerek kabaca düzeltilmiş.

KATALOG NO: 9	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'02 20H 47	ÇİZİM NO:712

HAMUR ve KATKI : Çok yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **otsu bitkisel, tohum-tane** gibi bitkisel katkının yanı sıra az **taşçık**, yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** katkı da görülmüştür. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahverengi**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Rengi **koyu kızılımsı kahverengi** olan her iki yüzey de ıslak **sıvazlamış**, yer yer aşınmış. Aşınmış alanlarda olduğu gibi dışında da bitkisel katkı negatif izleri çok belirgin. Engebeli bir görünümü olan yüzeylerde yer yer kalkerli tortu görülüyor. Her iki yüzeyde de düzensiz yapılmış sıvazlama izleri takip edilebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde açma** yöntemiyle biçimlendirilmiş; parmakla düzeltim izleri belirgin.

KATALOG NO: 10	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'00 21H 36	ÇİZİM NO:856

HAMUR ve KATKI : İri kıyılmış yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** katkılı; orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek katkı da görülüyor. Az oranda, tane boyutu değişken **taşçık**, yoğun **kireçtaşı** ile yoğun **kum** ve yoğun **mika** olduğu da görülmüştür. Sık dokulu olan hamurun rengi **kirli devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın siyah özlü.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Sıvazlanarak düzeltilmiş dış yüzey rengi **koyu pembemsi devetüyü**. Engebeli, yoğun gözenekli, bitkisel katkı negatif izlerinin belirgin olduğu her iki yüzeyde de çatlaklar gözüküyor**. İç yüzey** değişken **kahvemsi devetüyü**. Kabaca sıvazlanarak düzeltilmiş, yapım izlerinin giderilmesine çalışmamış, hamur dokusu yüzeye yansımış. Dış yüzeydeki yatay kalın **bant bezek** ve bu banda bağlı **dikey küçük tutamak** sonradan eklenmiş.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** yönteminin kullanıldığı kesitte belirgin olarak görülüyor. Oluşturulan ana gövde üzerine **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Yatay kalın bant ve bu bant üzerindeki dikey eklenti gövde tamamlandıktan sonra eklenmiş. Dudak elle yukarı doğru çekilerek, inceltilerek düzeltilmiş.

KATALOG NO: 11	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:793

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta **püskül otu**, yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun ince **otsu bitkisel** ve çok az **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkı görülüyor. Yoğun küçük taneli **taşçık** ve orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **kireçtaşı** katkı ile orta **mika** da görülmüştür. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş, ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey olasılıkla ıslak **sıvazlanmış** ancak bitkisel katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Yüzeyden takip edilebildiği kadarıyla sıvazlama yönleri değişken. Dış yüzey rengi değişken; **pembemsi devetüyü** ile **kahvemsi devetüyü**. İç yüzeyde yoğun küçük taşçık katkıdan dolayı aşınmalar oluşmuş ve pütürlü bir doku görülüyor. İç yüzey rengi kirli, **donuk kahvemsi devetüyü**.
YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük ancak görüldüğü kadarıyla önce gövde oluşturulmuş ve ağız kısmı onun üzerine **levha** eklenerek yapılmış. Tek bir taraftaki kesitten görüldüğü kadarıyla üste oturtulan kalın levha gövdeye doğru inceltilerek yedirilmiş. Oturtulan üst levha ile beraber biçimlendirilen **bant bezek** yatay olarak biçimlendirilmiş ancak ağıza paralel ilerlemiyor. Kalınlığı değişken olan dudak her iki yönden yukarı doğru çekilerek bitirilmiş.

KATALOG NO: 12	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:308

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel katkı** görülüyor. **Mineral** katkı olarak da çok küçük tane boyutlu yoğun **taşçık** ve yoğun, tane boyutlu değişken **kireçtaşı** ile orta yoğunlukta **kum** ve yoğun **mika** görülmektedir. Orta dokulu olan hamurun rengi açık **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş. Görülen yatay sıvazlama izleri olasılıkla çaput gibi (bitkisel de olabilir) bir nesneyle yapıldığını düşündürüyor ve sonradan ıslak sıvazlanarak izler giderilmeye çalışılmış gibi ama kabaca yapıldığından tümüyle giderilememiş. Bitkisel katkı negatif izleri belirgin. İç yüzey rengi **açık**, **donuk pembemsi devetüyü**. Dış yüzey rengi **koyu, donuk pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha tekniği ile yapılmış, ancak gövdenin nasıl devam ettiğine dair kesin bir iz yok, kesitten görüldüğü kadarıyla değişken kalınlıktaki levhalar birbiri üzerine eklenerek biçimlendirilmiş. Tamamen düzensiz bir ekleme, kap formu için gerekli görülen yere ön tasarım yapılmadan yerleştirilmiş ve bu işleyişle bitirilmiş. Bunun için **kalıp** kullanılmış olabilir. Dış yüzeyin daha düzgün olması ve dudağın dış kısmının doğrusallığı bunu destekler nitelikte. Levha yöntemiyle bitirilen kap çaput benzeri bir nesneye sıvazlanarak düzeltilmiş. Dudak dıştan doğrusal ve düzgün gidiyor ama içten az da olsa değişken. Ağız kenar kalınlığından çok az daha inceltilerek bırakılmış ve üstü sıvazlanarak düzlenmeye çalışılmış ama pürüzsüz bir yüzey dokusu yok.

KATALOG NO: 13	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:716

HAMUR ve KATKI : **Püskül otu** yok denecek kadar az, yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **otsu bitkisel** katkının yanı sıra yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **kireçtaşı** katkı da görülmüştür. Orta dokulu hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın açık gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey olasılıkla ıslak **sıvazlanarak** düzeltilmiş, iç yüzey kabaca sıvazlanmış. Bitkisel katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Yer yer kalkerli doğal tortunun görüldüğü her iki yüzeyin de rengi açık **kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Parçanın kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık iki cm.lik **şerit**lerle biçimlendirilmiş. Öncül biçim oluşturulduktan sonra ıslak sıvazlanarak yüzeydeki izler yok edilmiş ancak engebeli yüzey görünümü düzeltilmemiş. Ağız elle kabaca inceltilmiş; düzgün devam etmiyor, bazı yerde yükselirken bazı yerde düşüyor.

KATALOG NO: 14	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'02 AY 21	ÇİZİM NO:622

HAMUR ve KATKI : Az oranda **püskül otu**, yoğun oranda iri kıyılmış **sap-saman**, az oranda **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkı ile yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** katkı görülmüştür. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü.**

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **sıvazlanarak** düzeltilmiş, yer yer doğal kalkerli tortu görülüyor. Bitkisel katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Dış yüzey rengi **koyu pembemsi**. Taşçık katkıdan dolayı pütürlü bir doku. Tüm iç yüzeyde kalkerli doğal tortu olduğundan yüzey işlemi açısından bir şey söylemek mümkün değil.

YAPIM TEKNİĞİ: Eklendiği yerden kırılmış ve görüldüğü kadarıyla **levha** tekniği ile biçimlendirilmiş. Dudakta bazı yerde inceltme yapılmış ancak doğrusal bir düzeltim görülmüyor.

KATALOG NO: 15	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:623

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğunlukta küçük **otsu bitkisel** ile yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**nın yanı sıra az **kum** ve **mika** da görülmüştür. Gevrek dokulu hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Islak **sıvazlama** yapılarak düzeltilen her iki yüzeydeki bitkisel katkı izleri tümüyle yok edilmemiş. Yer yer kalkerli tortu görülüyor. Her iki yüzey rengi de **donuk, pembemsi devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: İç yüzeyde kil levhaların eklediği yerden kırılmış olduğunu destekleyen tabakalı bir görünüm var. Olasılıkla öncül form **elde açma** yöntemiyle biçimlendirilmiş ve üzerine ince **kil levhalar** eklenerek kenar kalınlaştırılmış. Doğrusal ancak düzgün olmayan dudak, inceltilerek düzeltilmiş.

KATALOG NO: 16	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 19F 12	ÇİZİM NO:721

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, çok az **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkı ile beraber yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve yoğun, çok küçük boyutlu **taşçık**, orta yoğun **kum** ve **mika** da görülmüştür. Orta sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de yer yer taşçıklı, kalkerli doğal tortu görülüyor. **Engebeli** bir görünümü olan yüzeylerde parmak düzeltim izleri çok belirgin (değişen yönlerde düzensiz), bitkisel katkı negatif izleri belirgin. Yüzey rengi **donuk devetüyü**. Farklı yönlerde yapılmış olan **sıvazlama** izleri görülüyor (olasılıkla çaput benzeri bir nesneyle).

YAPIM TEKNİĞİ: Parça kırığında, birleştirilen kil **levha**ların izleri takip edilebiliyor. Birleştirme işleminden sonra yapılan **parmakla düzeltim** izleri de yüzeyden görülebiliyor. Dudağın başladığı yerde, küçük bir alanda hasır olabilecek bir nesnenin negatif izi görülüyor, olasılıkla rastlantısal, bilinçsizce yapılmış gibi. Dudak bazı yerde inceliyor, bazı yerde kalınlaşıyor; bir kısmı doğrusal gidiyor bir kısmı eğimli. Elle biçimlendirildikten sonra düzeltilmeye çalışılmış ancak çok uğraşılmamış gibi duruyor.

KATALOG NO: 17	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:621

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, orta yoğunlukta iri kıyılmış **sap-saman**, az tohum-tane olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Tane boyutu değişken, yoğun **taşçık** ve tane boyutu değişken, yoğun **kireçtaşı** ile az oranda **kum** ve yoğun oranda **mika** da görülmekte. Sık dokulu olan hamurun rengi **kahverengi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş, bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Engebeli bir görünüme sahip yüzeylerde parmakla düzeltim izleri de belirgin. Küçük taşçık katkının etkisiyle yüzey pütürlü bir dokuya sahip. Pişmeden kaynaklı alacalanma görülüyor. Her iki yüzeyde de belirgin renk **kirli, donuk kahverengi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Ağız gövdeye eklenen **şerit** ile biçimlendirilmiş. Parmakla düzeltim izleri belirgin. Dudağı elle yukarı doğru çekilerek inceltilmeye çalışılmış.

KATALOG NO: 18	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:718

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık** ile orta yoğunlukta **kum** ve yoğun **mika** da görülüyor. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Sıvazlanarak düzeltilmiş, bitkisel katkı izleri çok belirgin. Parmakla düzeltim izleri de takip edilebiliyor. Yapım aşamasında kilin iyi yedirilmemiş olmasından dolayı ince çatlamalar oluşmuş, pütürlü bir yüzey dokusu var. İç yüzeyde dudağa yakın islenme olduğu görülüyor. Her iki yüzeyde de hakim renk **donuk, kirli pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha yönteminin uygulandığı kesitten görülüyor. Öncül gövde oluşturulduktan sonra üzerine ince kil **levha kaplama** yapılmış ama iyi yedirilmediğinden yüzeyde ince çatlaklar oluşmuş. Dudağı elle yukarı doğru çekilerek inceltilmiş sonrada olasılıkla yataydan çaput gibi bir nesneyle sıvazlanarak düzeltilmiş.

KATALOG NO: 19	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:734

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, ince-küçük kıyılmış yoğun **otsu bitkisel** görülüyor. Az küçük taneli **kireçtaşı**, **mika** da olduğu görüldü. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Elle sıvazlanmış, bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Yer yer kalkerli doğal bir tortu var. Parmakla düzeltim izleri belirgin. Engebeli, pudramsı bir yüzey. **Her iki yüzey** rengi de **donuk, açık pembemsi devetüyü**. İnce çatlamalar görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha tekniği**nin izleri kesitten görülebiliyor. Dudak elle çekilerek kabaca inceltilerek düzeltilmiş.

KATALOG NO: 20	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 1	ÇİZİM NO:717

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun boyutları değişken **otsu bitkisel** , az **tohum-tane** bitkisel katkı görülüyor. Yoğun, çok küçük boyutlu **taşçık** ve az, küçük boyutlu **kireçtaşı** ile orta yoğunlukta **kum** ve yoğun **mika** olduğu da görülmüştür. Sık dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Elle **sıvazlanarak** düzeltilmiş ancak bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmemiş. **Bant bezeme**nin oturtulduğu düzlemdeki kil iyi yedirilmiş gibi, yataydan bant bezeğin üstü ve altı çaput benzeri bir nesne ile sıvazlanmış gibi duruyor. Yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. **Her iki yüzey** rengi de **kirli, donuk açık kahvemsi devetüyü**. Engebeli pudramsı bir yüzey dokusu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniğinin uygulandığı kesitten görülebiliyor. Ana gövde levha tekniğiyle tamamlandıktan sonra yatay bant bezek gövde üzerine eklenmiş ve ardından tekrar ince bir kille **levha kaplama** yapılarak kap bitirilirmiş. Bant bezemenin kırıldığı yerde eklenti izi görülebiliyor. Bant bezeme kalın, düzensiz ilerliyor, elle biçimlendirilmiş, yüzeyin tamamı kille sıvazlandıktan sonra bant bezeğin üstten ve alttan daha iyi sıvazlandığı görülebiliyor.

KATALOG NO: 21	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 18G 27	ÇİZİM NO:107

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta iri kıyılmış **sap-saman**, az **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun, küçük **taşçık** ve yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ile yoğun **kum** ve **mika** ise görülen **mineral** katkılar. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **açık pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Islak sıvazlanmış**, bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Bitkisel katkı izleri yüzeyde çok belirgin değil ancak bu yüzey düzeltisi ile değil katkının az oranda olmasıyla ilişkili. Bazı yerlerde çaput gibi bir nesneyle sıvazlama izleri var. Bu izler değişken yönlerde. Kil eklemesinin iyi yedirilmediği yerlerde (ağıza dönüş kısmında) çatlaklar oluşmuş. Engebeli bir yüzey görünümü var, parmakla düzeltim izleri takip edilebiliyor. Pudramsı bir dokuya sahip. **Dış yüzey** rengi **donuk, açık pembemsi devetüyü**. **İç yüzey** rengi **kirli, donuk devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten **levha tekniğ**inin izleri görülüyor. Ağıza doğru dönüşte kil eklemesinin iyi yedirilememesinden dolayı çatlama oluşmuş. Dudak düzgün ilerlemiyor, elle yataydan kabaca sıvazlanarak düzeltilmiş.

KATALOG NO: 22	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20 H 2	ÇİZİM NO:797

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman** katkı ile beraber yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık** katkı da belirgin olarak görülüyor. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kirli devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış ve iç yüzey hemen hemen tümüyle kalkerli doğal bir tortuyla kaplı. Bazı yerlerde bitkisel katkı izleri görülebiliyor. Görülen alanda yüzey rengi **kirli, koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Yaklaşık 4 cm.lik **şerit** izleri kesitten takip edilebiliyor. Yüzey de şerit tekniğinden dolayı engebeli bir görünüme sahip. **Levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudak dışa doğru çekilerek bitirilmiş, düzensiz ilerliyor.

KATALOG NO: 23	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO: -

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **otsu bitkisel** katkı ile orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık** ve **kireçtaşı** katkı da görülmekte. Sık dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış ve iç yüzey hemen hemen tümüyle kalkerli doğal tortu ile kaplı, görülen yüzeyde ise katkı izleri belirgin. Yüzey renkleri **pembemsi devetüyü**. Engebeli bir görünüm.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten **levha** eklentileri görülüyor ancak çok düzenli bir görünüm olmadığından yapım tekniğini tümüyle anlamak mümkün değil.

KATALOG NO: 24	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 19G 2	ÇİZİM NO:809

HAMUR ve KATKI : Yoğun, küçük kıyılmış **sap-saman**; orta yoğunlukta iri kıyılmış **sap-saman**; yoğun **tohum-tane** ve orta yoğunlukta **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**, çok az oranda **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **bozumsu**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey kalkerli doğal tortu ile kaplı. İki yüzey de olasılıkla ıslak sıvazlanarak düzeltilmiş. Bitkisel katkı negatif izleri belirgin. **Dış yüzey** rengi kirli, **donuk boz**. Engebeli bir yüzey görünümü, pudramsı bir doku. İç yüzeyin ağız kısmında kalkerli doğal tortu görülüyor. **İç yüzey** rengi **kirli, koyu devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten **levha tekniği**nin izleri takip edilebiliyor. Dudak parmakla dışa doğru çekilerek kabaca biçimlendirilmiş; bir kısmında düzleştirme yapıldığı görülüyor ancak düzgün ilerlemiyor.

KATALOG NO: 25	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:722

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel**, **tohum-tane** bitkisel katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğunlukta **mika** katkılı. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil kullanılmış olabilir).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Islak, çaput benzeri bir nesneyle yatay olarak sıvazlanarak düzeltilmiş, bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmiş. Engebeli bir yüzey görünümü, pudramsı bir doku. Yüzey renkleri **kirli, donuk, açık pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığında ve kesitinde **levha tekniğ**inin izleri görülüyor ama parça çok küçük olduğundan çok net tanımlamak mümkün değil. Dudağı elle kabaca biçimlendirilmiş, bazı yerlerde düşük ve ince; bazı yerlerde ise kalın ve düzensiz ilerliyor.

KATALOG NO: 26	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:726

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** bitkisel katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu ve niteliği değişken taşçık ile yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ile orta yoğunlukta **kum** ve **mika**. Sık dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyüdür**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzeyde katkı izleri belirgin, özellikle taşçık katkı rahatlıkla görülebiliyor. Elle kabaca düzeltilmiş ama ağıza yakın bölümü daha özenle sıvazlanmış gibi. Engebeli bir yüzey görünümü, pütürlü bir doku. **Dış yüzey** rengi **kirli, açık pembemsi devetüyü**. **İç yüzey kirli, donuk, koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla **şerit** tekniği kullanılmış gibi ama tümüyle karbonize özden dolayı kullanılan şeritler birbirine kaynamış bu nedenle çok belirgin değil. Dudağı elle düzeltilmiş, kalın olarak bırakılmış, düzgün ilerlemiyor.

KATALOG NO: 27	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 20E 2	ÇİZİM NO:714

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, otsu bitkisel ve orta yoğunlukta tohum-tane olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **taşçık** ve çok yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** az ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Yer yer doğal kalkerli tortu görülüyor. Elle sıvazlanarak düzeltilmiş, bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Yer yer pütürlü bir yüzey, yer yer pudramsı bir doku. İnce kille sıvanmış olabileceğini gösteren alanlar var ama çok aşınmış olduğundan kesin bir şey söylemek mümkün değil. **Dış yüzey** donuk, değişken, açık **pembemsi devetüyü. İç yüzey koyu devetüyünden kirli kahvemsi devetüyüne** değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok kesin anlaşılamasa da kesitte **şerit** olabilecek izler var.

KATALOG NO: 28	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AG 26	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun küçük taneli **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Orta yoğunlukta küçük taneli **taşçık** ve yoğun küçük taneli **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** çok az. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahverengi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Çok küçük ve aşınmış bir parça. Elle sıvazlanmış. Katkı izleri belirgin. Yoğun islenme var, **yüzey** rengi **koyu, kirli kahvemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok kesin olmasa da **şerit tekniği** kullanılarak yapılmış gibi ama bu izler **levha** da olabilir, parça çok küçük olduğundan kesin olarak anlaşılmıyor. Dudağı doğrusal ve düzgün gitmeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 29	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve az **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçı**k ve **kireçtaşı**. **Kum** az ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de görülen ince kalkerli doğal tortu, yer yer daha belirgin. Elle sıvazlanmış, katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Hafif engebeli bir yüzey, pudramsı doku. **Dış yüzey donuk, pembemsi devetüyü**. **İç yüzey** rengi donuk, **koyu devetüyü** ama değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** mi **levha** mı çok kesin değil ama şerit tekniğinin kullanılma olasılığı daha yüksek. Ağız parçasının gövdeye devamı fazla olmadığından görülen olası şerit izleri sadece ağız eklentisi de olabilir. Dudağı elle kabaca düzeltilmiş, düzgün devam etmiyor.

KATALOG NO: 30	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:750

HAMUR ve KATKI : Yoğun **otsu bitkisel**, orta yoğunlukta iri kıyılmış, **sap-saman** ve **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Çok yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta**.** Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.
PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de kalkerli doğal tortu görülüyor. Tortunun olmadığı alanlarda pudramsı bir doku var. Katkı izleri belirgin. Bant bezek eklentisinden sonra yüzey kille sıvazlanarak düzeltilmiş. Yoğun aşınmış, bant bezemenin büyük kısmı kopmuş olduğundan nasıl devam ettiği bilinmiyor. **Dış yüzey** rengi **koyu kirli devetüyü**. **İç yüzey** rengi **koyu devetüyünden pembemsi devetüyüne** değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: **Gövde** olasılıkla **levha tekniği**yle yapılmış, **ağız şerit** eklenerek bitirilmiş ama **dudak** için tekrar bir **şerit** eklenmiş ve kap sıvazlanarak tamamlandıktan sonra bant bezek yüzey üzerine eklenmiş. Dudakta dikine çatlama izi var bu da aslında küçük kil levhalarının yerleştirmiş olabileceğini ve iyi yedirilmediği için çatlama yaptığını düşündürüyor. Dudak elle biçimlendirilmiş, kalınlığı değişken, düzgün devam etmiyor.

KATALOG NO: 31	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:803

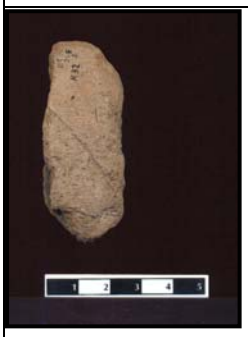
HAMUR ve KATKI : Yoğun, küçük kıyılmış **sap-saman** ve tohum-tane olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, çok küçük tane boyutlu **taşçık** ve az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İyi sıvazlanmış ama bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Yapım tekniğinden kaynaklı kopuntu yüzeyleri var. Engebeli bir yüzey, pudramsı bir doku. **Dış yüzey** rengi kirli, donuk **devetüyü**. Yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. Kopuntu yüzeylerinin dışında hafif açkılanmış gibi duruyor. **İç yüzey**de yer yer islenme var, hakim renk **donuk, koyu devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: Yaklaşık 2 cm.lik **şerit**lerin kullanıldığı kesitten görülüyor. Ana gövde oluşturulup **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudak için eklenen şeritten sonra tekrar kille sıvazlanmış. İyi düzeltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 32	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve tohum-tane olabilecek bitkisel katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, küçük boyutlu **taşçık** ve yoğun, küçük boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de kalkerli doğal tortu görülüyor. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş, sert bir nesne ile yer yer sıvazlanmış gibi. Renk **devetüyünden, pembemsi devetüyüne** değişken, ağıza yakın islenme var. Engebeli bir yüzey, pudramsı bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Yaklaşık 1 cm.lik **şerit**ler kullanılmış gibi görünüyor ama çok belirgin değil. Şeritlerin üst üste oturtulup iyi yedirilememesinden kaynaklı olarak hava boşlukları oluşmuş,. Dudağı aşınmalardan dolayı çok net anlaşılmıyor.

KATALOG NO: 33	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 7	ÇİZİM NO:730

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, az **otsu bitkisel** ve **tohum**-tane olabilecek bitkisel katkı görülüyor. Sık dokulu olan hamurun rengi **açık pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil kullanılmış gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Elle sıvazlanmış, katkı izleri belirgin. **Yüzey** renkleri **açık pembemsi devetüyü**. İç yüzeyde kalkerli doğal tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten **levha tekniğ**inin uygulandığı görülebiliyor. Dudağı düzlenmeye çalışılmış ama düzgün ilerlemiyor.

KATALOG NO: 34	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:713

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğunlukta **püskül otu** ve yoğun **otsu bitkisel** görülüyor. Çok yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **açık pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Engebeli bir yüzey, pütürlü bir doku. Bant bezek eklendikten sonra sıvazlanmış ve bezek eklentisi iyi yedirilmiş gibi. Katkı izleri giderilmemiş. Hakim renk **koyu donuk devetüyü**. Bant bezeğin üst bölümü sıvazlanarak düzeltilmeye çalışılmış, alt daha yumuşak yedirilmiş. Olasılıkla taşçık katkı kaynaklı kopuntu izleri görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Görülen ağız kırığında ve bir kenarında **levha tekniğ**inin uygulandığını gösteren izler var. **Bant bezek** sonradan eklenip biçimlendirilmiş. Ağız elle inceltilmiş ama çaput gibi bir nesneyle yatay sıvazlanarak düzeltilmiş. Dudağı, korunan kısmında düzgün gibi, doğrusal ilerlediği düşünülebilir.

KATALOG NO: 35	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'00 20G 75	ÇİZİM NO:807

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve az küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi kirli **açık pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Büyük çoğunluğu kalın kalkerli doğal tortu ile kaplı. Görüldüğü kadarıyla katkı izleri belirgin ve **dış yüzey** rengi **kirli, donuk pembemsi devetüyü**. Neden kaynaklı olduğu anlaşılmayan derin, büyük bir kopuntu var. Çaput benzeri bir nesne ile **yatay sıvazlama** yapıldığını gösteren izler var. Engebeli bir yüzey, pudramsı bir doku. Bazı yerlerde çok az derecede islenme var. **İç yüzey**de hakim renk **kirli, donuk kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından ve kesitten görüldüğü kadarıyla **levha tekniğ**inin kullanıldığı söylenebilir. **Kapama** olduğu düşünülen parçanın kenara dönüşü elle sıvazlanarak düzeltilmiş. Yumuşak bir dönüş, bütüne göre düşünüldüğünde rahatlıkla parmakla kavranabilecek durumda. İç yüzeye bakıldığında kenar kısmının düzleştirildiği görünüyor. Bu nedenle bir kabın ağzına oturabilecek gibi duruyor.

KATALOG NO: 36	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Çok yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kirli pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Levha tekniğinden kaynaklı kil eklentileri iyi yedirilmediğinden kopuntu yüzeyleri oluşmuş. Büyük çoğunluğunda kalkerli doğal tortu görülüyor. Korunduğu kadarıyla iyi sıvazlanmış gibi ama katkı izleri tümüyle giderilmemiş. **Dış yüzey** rengi **kirli pembemsi devetüyü**. **İç yüzey** rengi **kirli kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha tekniğ**inin kullanıldığı hem kesitten hem de her iki yüzeyde oluşan kopuntu yüzeylerinden anlaşılabiliyor. **Elde açma** tekniğiyle oluşturulan ana gövde üzerine ince kil levhalar eklenmiş ve kap tamamlanmış.

KATALOG NO: 37	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: 19G 2	ÇİZİM NO: -

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve çok az **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** az ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamur rengi **koyu, kirli pembemsi devetüyü** (arındırılmış kilden yapılmış gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Elle sıvazlanarak düzeltilmiş. Bitkisel katkı izleri belirgin. Yer yer aşınma yüzeyleri ve kalkerli tortu görülüyor. Engebeli yüzey, pudramsı doku. **Her iki yüzey** rengi **kahveye kaçan donuk, kirli pembemsi devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden ve kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. Dudak son olarak eklenmiş ve eklenti yerinde kil iyi yedirilmiş. Sadece eklentinin bitirildiği yerde yüzey engebeli ilerliyor. Dudak eklendikten sonra iyice sıvazlanmış. Dudağı düzgün ilerliyor gibi, üstü sıvazlanarak düzeltilmiş.

KATALOG NO: 38	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:668

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** az ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun **rengi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kalkerli doğal tortu görülüyor. Olasılıkla ıslak sıvazlanmış. Katkı izleri görülebiliyor. **Dış yüzey** kirli **koyu devetüyü**. **İç yüzey** rengi değişken, yer yer **kahvemsi, yer yer koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten ve kırığından **levha yöntemi**nin kullanıldığı çok net görülüyor. Levhalar, şerit mantığıyla birbirine eklenerek kap biçimi verilmiş. Dudak, kalın bırakılmış, elle düzeltilmiş ama üstten düzeltilmeye çalışılmış.

KATALOG NO: 39	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:685

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman, otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** olabilecek **bitkisel** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğunlukta, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun **rengi koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Özenli sıvazlanmış, katkı izleri çok belirgin değil ama tamamıyla da giderilmemiş. Yer yer kalkerli doğal tortu var. **Yüzey** rengi **donuk, kirli , koyu devetüyü**. Hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. Sıvazlama izleri düzenli değil.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla yaklaşık 1 cm.lik **şerit**ler kullanılarak ana biçim oluşturulmuş ve son olarak gövde üzerine **levha kaplama** yapılıp sıvazlanarak kap tamamlanmış ama küçük bir parça olduğundan gövdeye doğru devam eden bölümünde bu teknikle yapılıp yapılmadığı kesin değil.

KATALOG NO: 40	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:675

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Hemen hemen tüm iç ve dış yüzeyde kalkerli doğal bir tortu görülüyor. Islak sıvazlanarak düzeltilmiş ama bitkisel katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Parmakla düzeltim izleri de görülebiliyor. Hafif engebeli bir yüzey, pudramsı doku. **Yüzey** rengi **kirli pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Büyük olasılıkla yaklaşık 1 cm.lik **şerit**ler kullanarak ana gövde oluşturulmuş ve ardından üzerine **kil levhalar** eklenerek kap biçimi tamamlanmış. Elle düzeltilerek biçimlendirilmiş. Dudağı değişken ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 41	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:678

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun **rengi pembesi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Islak sıvazlanarak düzeltilmiş, daha çok **yatay sıvazlama** izleri görülüyor. Bitkisel katkı izleri tamamıyla giderilmemiş ama yine de iyi sıvazlanmış. Parmakla düzeltim izleri çok belirgin ve derin. Pürüzsüz denebilecek bir yüzey. **Yüzey** rengi **donuk, pembemsi devetüyü**. Yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından **levha tekniği**nin kullanıldığı, öncül form oluşturulduktan sonra tekrar kalın kille sıvazlanarak kabın tamamlandığı söylenebilir. Dudağı elle düzeltilmiş, kalınlığı aynı ama düşüşler var.

KATALOG NO: 43	MAL GRUBU:I A	BUL . YERİ:MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:674

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Tane boyutu değişken, orta yoğunlukta **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Mika** çok az. Sıkı dokulu olan hamurun **rengi pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de elle **ıslak sıvazlanarak** düzeltilmiş, düzeltim izlerinin yönü değişken. Bitkisel katkı negatif izleri belirgin. Her iki yönde de olasılıkla şerit tekniğinden kaynaklı, engebeli bir görünüm var. **Dış yüzey** açık **pembemsi devetüyü**. **İç yüzey**de kalkerli doğal tortu görülüyor. Bu nedenle genel renk **koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından göründüğü kadarıyla yaklaşık 1 cm.lik **şerit**lerle yapılan öncül form tekrar üzerine **levha kaplama** yapılarak biçimlendirilmiş. Yüzeyde **şerit tekniği**nin kullanıldığını destekleyen yatay, birbirine paralel engebeler oluşmuş. Dudak kalınlığı azda olsa değişken, kalın, elle düzeltilmiştir.

KATALOG NO: 44	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:676

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Çok yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor ama görülen alanlar için hakim renk **donuk pembemsi devetüyü**. Çok iyi sıvazlanmış ama katkı negatif izleri tümüyle giderilememiş. Engebeli yüzey, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığında görüldüğü kadarıyla **şerit tekniği**yle yapılmış ve ardından **levha kaplama** yapılmış. Her iki yüzeyde de hissedilen engebeli görünüm bunu destekler nitelikte. Dudağı elle inceltilmiş çok düzgün devam etmiyor.

KATALOG NO: 45	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğunlukta, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Elle sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri belirgin. **Dış yüzey**de **bant bezek** gibi duran kabartının üzerine **dikey tutamak** eklenmiş. Renk **koyu devetüyü**. Yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. **İç yüzey**de yoğun islenme görülüyor, renk **koyu kahvemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha tekniği** kullanılmış, bant bezek de sonradan eklenmemiş, levhalardan biriyle beraber yapılmış.

KATALOG NO: 46	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:679

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri belirgin ama dış yüzeyde kalkerli doğal tortu yoğun olarak görüldüğünden çok net anlaşılmıyor. Hakim renk **koyu pembemsi devetüyü**. Dış yüzey pütürlü ve hafif engebeli. **Kalın bant** bezek görülüyor. İç yüzeyin ağız kısmına **yatay sıvazlama** izleri daha yoğun görülüyor, geneli hafif pudramsı ve engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. Öncül form oluşturulduktan sonra bant bezek eklenmiş ve tekrar kalın **levha kaplama** yapılıp sıvazlanarak biçim tamamlanmış. Dudağı elle inceltilerek, hafif yuvarlatılarak bırakılmış. Çok doğrusal ilerlemeyen ama düzgün denebilecek ağız parçası.

KATALOG NO: 47	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:682

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Tane boyutlu değişken **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: iyi pişmiş, ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de çok **iyi sıvazlanmış** ama bitkisel katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Renk **pembemsi devetüyü**. Yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Küçük bir parça ve yeni kırığında da çok az görülebildiğinden net izler yok ama ağız kısmından anlaşıldığı kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. Dudağı her iki yönden yatay olarak sıvazlanarak inceltilmiş.

KATALOG NO: 48	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AN 2	ÇİZİM NO:677

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken taşçık ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İç ve dış yüzey **kabaca sıvazlanmış**, parmakla düzeltim izleri çok belirgin. Katkı izleri çok belirgin. Pütürlü ve engebeli yüzey. Renk **koyu, kirli devetüyü**. Dış yüzeyde yoğun kalkerli doğal tortu görülüyor. Görülen **bant bezek** kabaca biçimlendirilmiş. İç yüzeyde aşınma izleri yoğun.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. **Bant bezek** en son eklenen kil levhayla beraber şekillendirilmiş sonradan eklenmemiş. Dudağı kabaca biçimlendirilmiş ve değişken ilerleyen; bant bezemeli ağız parçası.

KATALOG NO: 49	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:684

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin. Renk; koyu, kirli devetüyü. Hafif pütürlü ve hafif engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit yöntemi** ile öncül form oluşturulmuş ve üzeri **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı kalın bırakılmış, yuvarlatılmış ve düzgün görünen ağız parçası.

KATALOG NO: 50	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:687

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey** tümüyle **kalkerli** doğal bir tortu ile kaplı, **iç yüzey** ise **siyahımsı** ince bir tortuyla kaplı gibi, yer yer doğal kalkerli tortu görülüyor. Her iki yüzeyde de katkı negatif izleri görülebiliyor. Şerit tekniğinin kullanıldığı destekleyen izler her iki yüzeyde de takip edilebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Hem kırığından görüldüğü hem de yüzeyden fark edildiği kadarıyla **şerit tekniği** kullanılarak yapılmış. **Parmakla düzeltim** izleri de belirgin. Dudağı elle kabaca düzeltilmiş, düzgün devam etmeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 51	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:680

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az yoğunlukta **tohum-tane bitkisel katkı** görülüyor. Orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde çok iyi **sıvazlanmış** ama bitkisel katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Pudramsı doku, engebeli bir yüzey. Ön yüzeyde büyük kısmında kopuntu görülüyor, korunan kısmında islenme var. **Hakim renk** koyu **kahvemsi, iç yüzey**de yer yer kalkerli tortunun dışında kalan alan rengi **açık pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığında görüldüğü ve yüzeyinde fark edildiği kadarıyla **şerit tekniği** kullanılmış ama parça küçük olduğundan genel biçimlendirme için bir şey söylemek mümkün değil. Dudağı elle biçimlendirilip yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 52	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:737

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamur rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanmış**. Dış yüzeyde katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş ama iyi sıvazlanmış ve tüm yüzeyde doğal kalkerli ince bir tortu var gibi. **İç yüzey** çok aşınmış, rengi **koyu devetüyü**. **Dış yüzey**de alacalanma görülüyor. **Griden açık devetüyüne** değişim görülüyor. Her iki yüzey de yapım izi niteliğinde engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitin net tabakalı kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. Dudağı elle yuvarlatılarak bitirilmiş, doğrusal gitmiyor ve kalınlığı değişken.

KATALOG NO: 53	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'01 20F 25	ÇİZİM NO:738

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğunlukta **otsu bitkisel** ve çok az **tohum-tane** olabilecek bitkisel katkı görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** ve **kum** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu pembemsi** (arındırılmış kil hamuru).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş ama yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. Yüzeyler hamurla aynı renk sadece daha donuk. Her iki yüzeyde engebeli bir görünüm var.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış ama dudağa yakın kısımda şerit kullanılmış gibi. Kullanılan levhalar birbirine eklenmiş tekrar ve kille sıvanmış, son eklenen levha ile oluşturulan gövde ıslak sıvazlanarak düzeltilmiş. Dudak çok düzgün, çaput benzeri bir nesneyle sıyrılarak biçimlendirilmiş.

KATALOG NO: 54	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 18H 32	ÇİZİM NO:136

HAMUR ve KATKI : Yoğun **sap-saman**, çok yoğun **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun ve **kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü** (arındırılmış kil hamuru gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı izleri tümüyle giderilmemiş, dış yüzey daha özenli ama aşınma görülüyor. Her iki yüzey de hafif engebeli. Hafif islenme görülüyor, **dış yüzey** koyu **kahvemsi devetüyü**, **iç yüzey koyu devetüyü** renginde.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından anlaşıldığı kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış ama kesitten görüldüğü kadarıyla da ağız **şerit** yöntemiyle yükseltilmiş. Çok kalın kenarlı bir kap olduğundan olasılıkla kil levhalar **kalıp** üzerinde çalışılarak birbirine eklenmiş ve desteklemek amacıyla da ağız şerit kullanılarak yükseltilmiş. **Bant bezek** şerit ekler gibi eklenmiş, sonradan tekrar kil sıvazlanırken düzeltilip şekillendirilmiş. Dudağı kabaca düzeltilmiş, kalınlığı değişiyor ama düzgün yuvarlatılmış.

KATALOG NO: 55	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. **Mika** yoğun ve **kum** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş ve yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor**. Dış yüzey** rengi **pembemsi devetüyü**. **İç yüzey** rengi **koyu devetüyü**. Hafif engebeli ve pudramsı. **Bant bezek** kalınlığı ve doğrusallığı değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: Görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak oluşturulan gövdenin ağız kısmı **şerit** yöntemiyle yükseltilmiş. Ana form oluşturulduktan sonra yatay bant eklenmiş ve tekrar kille sıvazlanmış. Dudağı elle biçimlendirilmiş, yuvarlatılmış bant bezemeli ağız parçası.

KATALOG NO: 56	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 19G 5	ÇİZİM NO:845

HAMUR ve KATKI : Çok yoğun, orta boyutta kıyılmış **sap-saman** ve küçük kıyılmış **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Çok yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun ve **kum** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde aşınma görülüyor, çaput benzeri bir nesneyle çok iyi **sıvazlanmış** hatta iç yüzey açkıya yakın gözüküyor ama katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Şerit eklentisini belli eden engebeli bir görünüme sahip. Renk **pembemsi devetüyü** ama iç yüzeyde dudağa yakın islenme görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **kalıpta levha tekniği** uygulanarak yapılmış ancak dudak **şerit**le yapılmış. Kırığında görüldüğü kadarıyla levhalar düzensiz yerleştirilmiş. Dudağı içten yuvarlatılmış , kalın bırakılmış, düzgün ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 57	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'02 22I 58	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, orta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum tane** görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğunlukta, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey **ıslak sıvazlanmış**. Yer yer çaput benzeri bir nesne ile sıvazlamanın izleri görülebiliyor. Katkı izleri giderilmemiş. Dış yüzeyde **kil astar** var gibi duruyor ama bu görünüm pişmeden kaynaklı da olabilir. **Dış yüzey koyu pembemsi**, **iç yüzey pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla öncül gövde **elde açma** tekniği ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama tekniği** ile kap tamamlanmış. Dışa çekik dudağı olan ama çok düzgün gitmeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 58	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:867

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** görülüyor. **Mika** çok az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de çok iyi **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Dış yüzeyin büyük bir kısmı kalın sayılabilecek kalkerli bir tortuyla kaplı. Görüldüğü kadarıyla **yüzey renkleri hamurla aynı**. Hafif engebeli bir görünüm ve pudramsı bir doku. Yer yer çaput benzeri bir nesne ile sıvazlanma izleri görülüyor ama çok kesin değil. Küçük bir **memecik bezek** eklentisi var.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten **levha tekniği** ile yapıldığı görülüyor. Öncül form **elde açma** tekniği ile biçimlendirilmiş ve üzerine **kil levhalar** eklenmiş. Dudağı içten dışa doğru inceltilmiş ve üstü çok düzgün olmadan kesilmiş/ sıyrılmış gibi duran ağız parçası.

KATALOG NO: 59	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** çok az. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş, kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ama katkı negatif izleri çok belirgin. **Dış yüzey**de çok ince kalkerli bir tortu görülüyor ve renk **pembemsi devetüyü**, **iç yüzey** rengi donuk, **koyu devetüyü**. Hafif engebeli bir yüzey, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** eklenti yerlerinden bazısı seçilebiliyor ama çok net değil. Dudağın büyük kısmı aşınmış ama kabaca elle düzeltilmiş ağız parçası. **Yatay bant bezek**, büyük kısmı kopmuş/aşınmış, gövdeye şerit halinde eklenerek yapılmış.

KATALOG NO: 60	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta ve **kum** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ama iç yüzey kil tabakasıyla kaplanmış ama aşınmış gibi. Katkı izleri belirgin. Hafif engebeli pudramsı. Hakim renk **pembemsi devetüyü** ancak dış yüzey de kalkerli tortu gözüküyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net değil ama kesitinden görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış olabilir. Dudağı elle her iki yönden inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 61	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi pembemsi (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de açkıya yakın sıvazlanmış, çaput benzeri bir nesne kullanımını gösterebilecek değişken yönde izler var. Katkı negatif izleri hemen hemen hiç görülmüyor. Her iki yüzeyde de kalkerli tortu görülüyor. Hafif engebeli, hafif pütürlü bir doku. Dış yüzey açık **pembemsi devetüyü** iç yüzey isli.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından anlaşıldığı kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak yapılmış. Dudağı sonradan şerit olarak eklenip biçimlendirilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 62	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Orta yoğunlukta tane boyutu değişken **taşçık** ve orta yoğunlukta tane boyu değişken **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun **rengi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İç yüzeyde **astar** olabilecek ince bir tabaka var ve aynı tabakaya dış yüzeyde de çok küçük bir alanda rastlanıyor ama net bir şey söylemek mümkün değil. Dış yüzeyde katkı negatif izleri iç yüzeye oranla daha belirgin. **Dış yüzey** rengi koyu **devetüyü**, **iç yüzey** rengi **kahvemsi devetüyü**. Hafif engebeli bir görünüm ve pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net anlaşılmıyor ama kesitten görülen izler **levha tekniğini** andırıyor. Dudak **şerit** halinde sonradan eklenerek biçimlendirilmiş, içten dışa doğru yuvarlatılmış ama çok düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 63	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AN 2	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel**, orta yoğunlukta **püskül otu** ve az **tohum-tane** görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **taşçık** ve az, tane boyu değişken **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun **rengi pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanmış**, yer yer kalkerli tortu görülüyor. Renk **koyu devetüyü**. Katkı izleri çok belirgin değil ama tümüyle giderilmemiş. Hafif engebeli ve pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: Belirgin bir iz yok, görülen izler **levha** da olabilir **şerit tekniği** de. Dudağı her iki yönden inceltilmiş ve dışa çekik ağız parçası.

KATALOG NO: 64	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 1	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**,katkı negatif izleri katkının azlığından kaynaklı olarak çok belirgin değil. Yer yer kalkerli tortu görülüyor. Hafif engebeli ve pudramsı. **Dış yüzey** donuk **pembemsi**, **iç yüzey koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok belirgin değil, bir yerde iki levhanın çok iyi kaynaşmamasından kaynaklı çatlama var, şerit de kullanılmış olabilir. Dudağı yuvarlatılmış ve çok düzgün gitmeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 65	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman** ve az, küçük kıyılmış **otsu bitkisel** görülüyor. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **ıslak sıvazlanmış**, katkı izleri belirgin. Engebeli bir yüzey ve pudramsı bir doku. Renk **pembemsi** ama **iç yüzey değişken**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığında **levha eklentileri** takip edilebiliyor. Dudağı her iki yönden inceltilerek biçimlendirilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 66	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 18H 32	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, otsu bitkisel ve yoğun tohum tane olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Çok az tane boyutu değişken **taşçık** ve az tane küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey elle **sıvazlanmış** ama dış yüzeydeki bant bezemenin üstünde **ince astar** var gibi bu da kabın astarlı olabileceğini ancak aşınmış olduğunu da düşündürüyor. Çok hafif engebeli yüzey, pütürlü doku. **Dış yüzey** rengi **pembemsi devetüyü**, **iç yüzey koyu devetüyünden pembemsi devetüyüne** değişken. Katkı negatif izleri belirgin. Yatay bant, bandın üzeri düzeltilmiş, alt kısım yuvarlatılarak bırakılmış. Bu da üzerine kapak niteliğinde bir şey oturtulduğunu düşündürüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok belirgin değil ama şerit olabilecek izlere rastlandığı için olası **şerit tekniği** uygulanmış denebilir. **Bant bezek** gövdeye sonradan eklenmiş. Dudağı içten dışa çok hafif inceltilerek ve yuvarlatılarak yapılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 67	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 19F 15	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı. Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey **ıslak sıvazlanmış**, katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. **Dış yüzey**de ince kalkerli bir tortu var, alacalanma görülüyor ama hakim renk **koyu devetüyü**. **İç yüzey** rengi **açık pembemsi devetüyü**. **Bant bezek** keskin ilerlemiyor hafif yuvarlatılmış olarak devam ediyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla ince **levhalar üst üste yerleştirilip** kap biçimlendirilmiş bunun içinde **kalıp** kullanılmış olabilir, **bant bezek sonradan şerit olarak eklenmiş** ve her iki yönden sıvazlanarak eklenti yerleri yedirilmiş. Dudağı dıştan hafif inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 68	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 19G 50	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** görülüyor. Çok az, tane boyutu değişken **taşçık** ve orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahverengi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Bant bezemeli** dış yüzeyin büyük kısmında katkı izleri belirgin ama gövdeye inen bölümü iyi sıvazlanmış. Hakim renk **koyu kahvemsi** yer yer alacalanma görülüyor. İç yüzey tamamıyla aşınmış, tabakalı kırık görüntüsü veriyor. Hamur dokusu yüzeye yansımış. Hafif engebeli görünüm.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden ve tabakalı kırığından anlaşıldığı kadarıyla öncül gövde elle biçimlendirilmiş ve ardından ince **kil tabakaları eklenerek** kap tamamlanmış. **Bant** ince şerit olarak bitmiş gövdeye eklenmiş ve kabaca düzeltilmiş. Dudağı tümüyle tahrip olmuş ağız parçası.

KATALOG NO: 69	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'02 22I 57	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve az oranda **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu küçük **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **açık pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş, renk **koyu devetüyü**. Çok hafif engebeli bir yüzey ve pudramsı doku. İç yüzeyde yoğun aşınma var.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından **levha eklemeleri**nin izleri takip edilebiliyor. Dudağı dışa çekik, düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 70	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kaba mal geneline göre çok düzgün, iyi **sıvazlanmış**; katkı izlerine çok nadir rastlanılıyor ama bu nitelik yüzey işleminden kaynaklı olmayıp, olasılıkla kil yapısında bitkisel katkının az olmasına ve pişme özelliklerine bağlı bir görünüm olabilir.

YAPIM TEKNİĞİ: Arındırılmış kilden yapılmış gibi olduğundan çok kaynaşmış bir kırık görüntüsü var ve yapım izi net görülmüyor ama tek bir yerde rastlandığı kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış olma olasılığı yüksek. İnceltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 71	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'00 18G 94	ÇİZİM NO:209

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve orta yoğunlukta **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Çok yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de kalkerli ve kumlu doğal tortu nedeniyle pütürlü bir doku var. Islak sıvazlanan kap şerit yönteminin kullanıldığını destekleyen yatay engebeli bir görünüme sahip. Katkı negatif izleri tamamıyla yok edilmemiş. **Dış yüzey** rengi **koyu devetüyü**, **iç yüzey pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitine bakıldığında gövdeye inen iki **şerit** izi görülüyor, bu izlerin üzeri de büyük olasılıkla **levha tekniğiyle** tamamlanmış. Yaklaşık 1 cm.lik şeritlerle gövde oluşturulmuş, ağız levhayla yükseltilerek tamamlanmış. Dudağı her iki yönden inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 72	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 4	ÇİZİM NO:50

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. Az yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık** ve orta yoğunlukta, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ama dış yüzey daha düzgün. Katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. **Dış yüzey** rengi **koyu devetüyü**, **iç yüzey kahvemsi devetüyü**. Hafif engebeli yüzey ve pudramsı doku. Parmakla düzeltim izleri görülebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitinden görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. Dudağı ince **şerit** olarak eklenip biçimlendirilmiş ağız parçası. Yatay düzensiz ilerleyen **bant** sonradan eklenmemiş kap yapılırken eklenen levhalardan biriyle oluşturulmuş.

KATALOG NO: 73	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:787

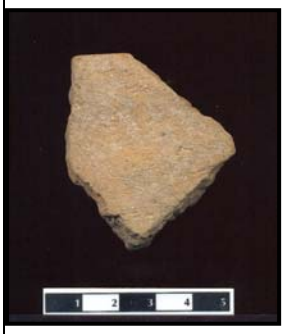
HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** olabilecek **bitkisel katkı** görülüyor. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sık dokulu olan parça tamamı ile karbonize.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş, kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ama dış yüzeyde çaput benzeri bir nesneyle sıvazlandığına dair izler de görülebiliyor. Katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Parçanın tamamı karbonizedir.

YAPIM TEKNİĞİ: En dıştaki kil **levha** eklemesi fark ediliyor ama yapım tekniği belirgin değil. Dışa çekik, içten dışa doğru inceltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 74	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:796

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta **sap-saman** ve **tohum-tane** bitkisel katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri çok belirgin değil, kalkerli doğal tortu görülüyor. **Dış yüzey** rengi **devetüyü, iç yüzey kahvemsi devetüyü**. Her iki yüzeyde de yoğun çatlama görülüyor. Hafif engebeli bir yüzey, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden **levha tekniğinin** kullanıldığı belirgin, ince kil tabakaları rasgele eklenerek biçimlendirilmiş gibi duruyor. Ana gövde biçimlendirildikten sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı hafifçe inceltilerek, yuvarlak bırakılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 75	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:41

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az oranda **tohum-tane** katkı görülüyor. Çok az, tane boyutu değişken **taşçık** ve az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **açık pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, açık gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı izleri dış yüzeyde daha belirgin. İç yüzey tekrar kille sıvanmış gibi. Yüzey rengi **pembemsi devetüyü**. Şerit tekniğinin kullanıldığını destekleyen engebeli yüzey görünümü. Dış yüzeyde pudramsı, iç yüzeyde pütürlü doku. Her iki yüzeyde de yer yer kalkerli, kumlu doğal tortu görülüyor. Gövdeye eklenmiş, ince, düzgün ilerleyen **yatay bant**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık 2 cm.lik **şeritler** kullanılmış ve ana gövde tamamlandıktan sonra levha kaplama yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı yuvarlatılmış, düzgün ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 76	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:53

HAMUR ve KATKI : Çok yoğun **püskül otu** ve yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu kireçtaşı. **Kum** az ve **mika** orta yoğunlukta. Hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil hamuru).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken, gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin. Dış yüzeyde **ince kalkerli, kumlu bir tortu** görülüyor bu tortu iç yüzeydeki olası kil astarda da belirgin olduğundan **astar** olabilecek nitelikte ama kesin bir şey söylemek mümkün değil. Düzensiz, engebeli bir görünüm. Parmakla düzeltim izleri takip edilebiliyor. **Dış yüzey** rengi **koyu devetüyünden pembemsi devetüyüne** değişiklik gösteriyor. **İç yüzey koyu devetüyü**, yer yer **islenme** görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla hem **şerit** hem **levha tekniği** kullanılmış. Tamamıyla rasgele seçilmiş, herhangi bir düzeni yok. Üst üste birbirine yedirilerek eklenen kil levhaların birleşme yerinde ince şerit kullanılmış. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 77	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Çok yoğun, orta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin. Hafif engebeli bir yüzey görünümü, pudramsı doku. Her iki yüzey rengi de **kirli devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok kesin olmasa da bir yerde rastlanan kil birleştirme izinden anlaşıldığı kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. Olasılıkla öncül gövde **elde açma** tekniği ile biçimlendirilmiş ve ardından ince kil tabakası eklenerek kap tamamlanmış. **Bant bezek** gövdeye sonradan eklenmiş. Bandın üstü ve altı düzgün bir nesne ile sıyrılarak düzeltilmiş ama ekleme yerlerinde çatlama oluşmuş, kil iyi yedirilmemiş. Dudağı son olarak eklenmiş ve elle hafif yuvarlatılarak bırakılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 78	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:844

HAMUR ve KATKI : Çok yoğun, orta boyutta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel**, yoğun **tohum-tane** ve az oranda **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** orta oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de yoğun kalkerli doğal tortu görülüyor. Bu nedenle yüzeyler çok anlaşılır durumda değil ama görüldüğü kadarıyla **ıslak sıvazlanmış**, dış yüzeyde ince **kil astar** uygulaması yapılmış olabilir. İç yüzeyde ve dış yüzeydeki bant bezekte katkı izleri belirgin. Özellikle iç yüzeyde şerit yönteminin kullanıldığını destekleyen engebeli bir görünüm var. Pütürlü doku. Hakim renk **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla **şerit yöntemi** kullanılmış ve ardından **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Kullanılan şeritler çok kesin sınırlarla görülemiyor. Çok iyi kaynaşmış gibi. Çok düzgün ilerleyen **bant bezek** gövdeye sonradan eklenip düzeltilmiş. Dudağı hafifçe inceltilmiş, düzgün ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 79	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel**, az oranda **tohum-tane** ve **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı.** Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ama dış yüzeyde görülen bant bezeğin çevresinde, iyi yedirme amaçlı ince kil eklemeleri yapılmış gibi duruyor. Katkı, negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Pütürlü doku, dudağa yakın kısım hafif engebeli. Hakim renk **kirli, pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırık görüntüsü var ama şerit tekniği de olabilir levha tekniği de. Kesin bir şey söylemek mümkün değil; sadece **bant bezeğin** sonradan eklendiği anlaşılıyor. Eklenen şerit inceltilerek biçimlendirilmiş, çok düzgün ilerlemiyor. Dudağı aşınmadan dolayı anlaşılmayan ağız parçası.

KATALOG NO: 80	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: etiketsiz	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** katkı görülüyor. Çok az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. **Dış yüzey** rengi **pembemsi**, **iç yüzey koyu, kirli devetüyü**. Hafif engebeli yüzey, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış ve ana biçim verildikten sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Gövdeye sonradan eklenen **yatay bant** düzgün ilerliyor gibi ama alt kısmı tamamıyla kopmuş. Dudağı hafifçe inceltilmiş, çok doğrusal ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 81	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Çok az, büyük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **açık pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: iyi pişmiş ve kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de yoğun kalkerli tortu görülüyor. İç yüzeyde yoğun çatlama ve kopuntu yüzeyleri görülürken dış yüzey **iyi sıvazlanmış** ve **bant bezek** eklentisinin olduğu yerde kil eklemeleriyle düzeltilmiş gibi. Hakim renk **pembemsi**. Katkı negatif izleri belirgin. Dış yüzeyde pudramsı doku, iç yüzey engebeli ve pütürlü bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla **şerit tekniğ**i kullanılmış ve ana biçimden sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Yatay **bant bezek** gövdeye sonradan eklenmiş. Kalın bırakılmış, üstü düzeltilmeye çalışılmış ama altı yuvarlak dönüşlü bırakılmış. Düzgün ilerliyor gibi. Dudağı dıştan içe doğru yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 82	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. **Dış yüzey koyu devetüyü**, **iç yüzey pembemsi devetüyü**. Pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Küçük bir parça ama kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık 1 cm.lik **şeritler** kullanılmış ve ana biçimden sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Gövde şerit eklenerek tamamlanırken oluşturulan **bant bezeğ**in üstü düzleştirilmeye çalışılmış, altı hafifçe eğimli olarak düzeltilmiş. Düzgün ilerliyor gibi. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 83	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve küçük kıyılmış **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamuru rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, iç yüzeyde katkı negatif izleri daha belirgin. Dış yüzeyde bant bezeğin eklenti yerlerinin yedirilmesi amaçlı kille sıvanmış gibi az da olsa çatlama görülüyor. Hakim renk **koyu kirli devetüyü**. Şerit tekniğinden kaynaklı engebeli bir yüzey görünümü. Dış yüzeyde pudramsı, iç yüzeyde pütürlü bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten **şerit yöntemi** kullanıldığı görülebiliyor. Yaklaşık 2 cm.lik şeritler kullanılmış ve ana biçimden sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Levha kaplama yapılırken eklenen kille beraber oluşturulan **yatay bant** bezeğin korunan kısmı az olduğu için biçim özellikleri çok belirgin değil. Dudağı hafifçe inceltilerek, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 84	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** katkı yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin ama yapısından kaynaklı olarak yüzeyler düzgün gözüküyor. Hakim renk **koyu, kirli devetüyü**. Yapım tekniğinden kaynaklı engebeli bir yüzey görünümü. İç yüzeyde görülen kopuntu yüzeyinde olasılıkla doğal kalın kumlu ve kalkerli bir tortu var.

YAPIM TEKNİĞİ: Hem kesitinden hem de tabakalı kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniğiyle** birleştirilen 2 kil tabakası (dikey) üzerine **şerit** eklenerek ağız tamamlanmış ve üzeri tekrar kille sıvazlanmış. İç yüzeyde görülen kopuntu yüzeyindeki kumlu-taşcıklı tabakanın doğal mı yoksa farklı bir uygulama mı olduğu çok açık değil. Ama bu tabaka iki kil levhayı birbirine kaynaştırmak için sürülmüş olabilir. Dudağı kabaca düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 85	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 1	ÇİZİM NO:107

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, az oranda **otsu bitkisel** ve **tohum-tane katkı** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde çok iyi derecede **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin ama hamurdaki bitkisel katkının az olmasından kaynaklı yoğun gözükmüyor ve aynı nedenden dolayı yüzeyler daha pürüzsüz gözüküyor. Yapım aşamasının takip edilebildiği engebeli görünüm. **Her iki yüzey** rengi **koyu, kirli devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden çok belirgin değil ama tek bir yerde görülen tabakalı kırığından anlaşıldığı kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. **Boyun** dönüşü eklemesi elde biçimlendirilmiş ve parmakla düzeltim izleri yüzeyden takip edilebiliyor. Dudağı inceltilmiş, dışa çekik, kabaca düzeltilmiş boyun dönüşü görülen ağız parçası.

KATALOG NO: 86	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:686

HAMUR ve KATKI: Az oranda, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta oranda, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ve hamurdan kaynaklı olarak yüzeylerde katkı negatifleri yoğun değil ama belirgin. Yüzey renkleri kirli **pembemsi devetüyü** ama yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. Engebeli görünüm.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık 2 cm.lik **şerit**lerin birleştirilmesi ve ana biçimden sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı elle kabaca düzeltilmiş ve hafifçe yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 87	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'99 18F 23	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Az oranda **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu taşçık ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ama bazı yerde kil eklemesi görülebiliyor, astar niteliğinde değil. Yer yer kalkerli doğal tortu
görülüyor. Arındırılmış kil gibi olması nedeniyle katkı negatif izleri belirgin değil. Dış yüzeyde şerit yönteminden kaynaklı, birleşme yerlerinden birinde çatlama oluşmuş. İç yüzeyde ise kil levha eklemesinin özensiz yapıldığını destekleyen dikey kabartı oluşmuş. **Her iki yüzey** rengi **pembemsi** ama dış yüzey açık ve koyu olarak düzensizlik gösteriyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık 1 cm.lik **şeritler** kullanılarak ana form oluşturulmuş ve daha sonra rasgele **kil levhaları** eklenerek tamamlanmış. Tabakalı kırığından görüldüğü kadarıyla levha eklemeleri düzensiz. Dudağı her iki yönden inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 88	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 19F ?	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin. Yapım tekniğinden kaynaklı engebeli ve düzensiz bir görünüm. Renk **devetüyü,** dış yüzey koyu, iç yüzey açık. Dış yüzeyde yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. Pudramsı bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. Düzensiz ve rasgele birbirine eklenen kil levhaları son olarak elle düzeltilmiş. **Bant bezek** son eklenen kil levhasıyla beraber yapılmış ve bant bezeğin altında ekleme bitirilmiş ama iyi yedirilmemiş. Bant bezek düzensiz ilerliyor, yuvarlatılmış, kimi yerde ince kimi yerde kalın. Dudağı her iki yönden inceltilmiş, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 89	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri ve orta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. **Kum** çok az ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak iyi sıvazlanmış** ama katkı negatif izleri belirgin. Hafif engebeli yüzey ve pudramsı doku. **Her iki yüzey** de **pembemsi devetüyü** ama yüzeylerde açıklı koyulu olarak değişiklik gösteriyor. Yine her iki yüzeyde yer yer kalkerli tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden ve kırığından görüldüğü kadarıyla gövde **levha tekniği**yle ağız ise **şerit** tekniğiyle yapılmış. Ama çok kesin izler görülmüyor. Dudağı her iki yönden inceltilmiş, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 90	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve çok az **püskül otu** katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, bazı yerlerde yapım tekniğinden kaynaklı çatlamaları örtmek amacıyla tekrar ince kille sıvanmış gibi. Katkı negatif izleri belirgin. İç yüzeyde çok yoğun kalkerli tortu görülüyor. Hakim renk **kirli devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok belirgin değil ama ağızdaki kırığında görüldüğü kadarıyla öncül form oluşturulmuş ve ana biçimden sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Ama öncül gövdenin şerit mi yoksa elde mi yapıldığı çok net anlaşılmıyor. Yüzeydeki düzensiz engebeler elde yapıldığını destekler nitelikte. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 91	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** katkı görülüyor. Hamur rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Elle **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri belirgin. Kumlu bir tortu görülüyor ama içteki tortu daha yoğun ve daha kalın. Engebeli bir görünüm. Hakim renk **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitine bakıldığında hem **şerit** hem de **levha tekniği**nin kullanıldığı görülebiliyor. Düzensiz, rasgele biçimlendirilmiş ama en dışın **levha kaplama** yapılarak tamamlandığı görülüyor. Dudağı hafifçe inceltilerek, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 92	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 20E 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş. Katkı negatif izleri belirgin ama iç yüzeydeki kalkerli tortudan çok fazla görülmüyor. Renk **koyu devetüyü**, engebeli görünüm.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitine bakıldığında yaklaşık 1 cm.lik **şerit**lerin kullanıldığı ve sonra elde düzeltilerek biçimlendirildiği görülüyor. Dudak da sonradan şerit eklenerek yapılmış. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 93	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:848

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri ve orta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi koyu **pembemsi** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri belirgin. Engebeli bir görünüm. **Dış yüzey koyu pembemsi, iç yüzey ise açık kirli pembemsi**. Genel olarak özenli gibi duran bir parça ancak hamur dokusundan kaynaklı olarak kabaca yapılmış.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık 2 cm.lik **şerit**lerle yapılmış. Hamur yapısından dolayı çok iyi kaynaşmış ama dikkatli bakıldığında şerit birleşim yerleri görülebiliyor. Oluşturulan öncül gövde ince tabakalar halinde kille sıvazlanmış. Dudağı son eklenen şeridin üzerine çok ince bir kilin eklenmesiyle oluşturulmuş ama kopuntu yüzeyi çok fazla olduğundan nasıl ilerlediği çok net değil. İnceltilerek, yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 94	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:849

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince, gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **iyi sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin ama olasılıkla kil yapısından ve pişmeden kaynaklı özenli bir görünüm var. Pudramsı bir doku. **Dış yüzey devetüyünden pembemsi devetüyüne** değişiklik gösteriyor. **İç yüzey koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık 1 cm.lik **şerit**ler kullanılarak yapılmış ve ana biçim oluşturulduktan sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 95	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** az oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin. Çok düzensiz, engebeli bir görünüm. Pudramsı doku. **Dış yüzey kirli, koyu devetüyü, iç yüzey devetüyü** renginde. Parmakla düzeltim izleri rahatlıkla takip edilebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden bakıldığında yaklaşık 1 cm.lik **şerit**ler kullanıldığı ve kille sıvazlanarak biçimlendirildiği görülüyor. Sonraki kil eklemesi bazı yerde kalın bazı yerde ince her iki yönden de inceltilerek yuvarlatılmış. Dudağının kalınlığı değişken olan ağız parçası.

KATALOG NO: 96	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 19G 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, orta boyutta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de yoğun kalkerli doğal tortu var ama görüldüğü kadarıyla iyi **sıvazlanmış**. Katkı negatif izleri çok belirgin değil ama bu görünüm olasılıkla hamurun yapısından kaynaklanıyor. Engebeli bir görünüm, hakim renk **dış yüzeyde kahvemsi, iç yüzeyde pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla yaklaşık 1 cm.lik **şerit**ler kullanılarak biçimlendirilmiş ve ana biçim oluşturulduktan sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı dıştan içe doğru inceltilerek yapılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 97	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, küçük tane boyutlu **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun **rengi pembemsi** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve orta kalınlıkta siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak elle yada çaput benzeri bir nesneyle sıvazlanmış**, izleri belirgin. Katkı negatif izleri çok yoğun görülmüyor, bu katkının azlığından da kaynaklanıyor olabilir. Yer yer kil eklemesi gibi yapılmış gözüküyor. **Yüzey** rengi **pembemsi** ve yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. Hafif engebeli bir görünüm, pütürlü bir doku. Şerit olarak sonradan eklenmiş ince **yatay bant bezek**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net belli olmasa da kesitte bazı yerlerde **şerit birleşme** izleri görülebiliyor. Olasılıkla son olarak **levha kaplama** yapılmış. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 98	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'01 23H 30	ÇİZİM NO:286

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** az ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil?).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış**, katkı negatif izleri belirgin. Sıvazlama izleri takip edilebiliyor. Bazı yerde dairesel ve yatay hareketlerle yapılmış. Her iki yüzeyde de kalkerli bir tortu var, yer yer daha yoğun. **Parmakla düzeltim izleri** takip edilebiliyor. Karın dönüşü iç yüzeyde keskin ama dış yüzeyde daha yumuşak. Pütürlü bir doku. **Yüzey** rengi koyu **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Öncelikle **elde açma tekniği** ile biçimlendirilmiş ve ardından **levha tekniğiy**le kalınlaştırılmış. Kesitinde tabakalı görünüm var. **Kalıp** kullanılmış olabilir.

KATALOG NO: 99	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 AT 3	ÇİZİM NO:730

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** kabaca düzeltilmiş. Dış yüzey daha engebeli bir görünüme sahipken iç yüzey daha düzgün. Yine dış yüzeyde yoğunluğu yer yer değişken kalkerli tortu var. Her iki tarafta da katkı negatif izleri belirgin. **Parmakla düzeltim izleri** görülebiliyor. **Dış yüzey kahvemsi, iç yüzey koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dibin **levha**lar halinde yapıldığı ve gövdenin dibin üzerine **şerit**le başlanarak yükseldiği görülüyor. Kabın devamında levha mı şerit mi kullanıldığı çok net değil. Ama öncül biçim anlatıldığı şekilde oluşturulduktan sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Düz dipli gövdeye yükselen parça.

KATALOG NO: 100	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'00 21F 13	ÇİZİM NO:211

HAMUR ve KATKI: Çok yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğun **püskül otu**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kabaca **sıvazlanarak** düzeltilmiş,katkı negatif izleri çok belirgin. Dip eklemesi dış yüzeyde çok düzensiz. **Dış yüzey koyu devetüyü** ama yer yer islenme görülüyor, **iç yüzey kahvemsi devetüyünden açık pembemsi devetüyüne** değişiklik gösteriyor. Engebeli bir görünümü ve pudramsı bir dokusu var.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla gövde **elde biçimlendirilmiş** ve sonradan **kil levha eklemesiyle kalınlaştırılmış**. Dip kısmı sonradan eklenmiş. Dairesel, yaklaşık yarım cm kalınlığındaki kil levhası, oluşturulan öncül biçime eklenmiş ve kil sıvazlanarak düzeltilmeye çalışılmış ama düzeltim özenli değil. Düz dipli yayvan kap parçası.

KATALOG NO: 101	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 13	ÇİZİM NO:654

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve çok yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş ama dış yüzeyin halka dip eklentisinden dolayı tekrar kille sıvandığı anlaşılıyor. Katkı negatif izleri iç yüzeyde daha belirgin. **Her iki yüzey** rengi de **koyu devetüyü**. Dış yüzeyde yer yer kalkerli tortular görülüyor. Halka dip düzensiz olarak eklenmiş.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövdenin nasıl biçimlendirildiği net değil ama dip, kalınlığı ve eni değişen (~1 cm.lik ile ~2 cm.lik) düzensiz bir **şeridin** halka şeklinde eklenmesiyle oluşturulmuş. Bu eklemeden önce, dibe dönüş kısmı olasılıkla yuvarlatılarak, şeridin ekleneceği düzlem oluşturulmuş. Ekleme sonrası tekrar kille sıvazlanmış. Halka dipli parça, gövdeye ilerleyişi yok.

KATALOG NO: 102	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 11	ÇİZİM NO:667

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, küçük tane boyutlu **püskül otu** ve **otsu bitkisel** ile çok az **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Sıvazlanarak** düzeltilmiş, kil eklemesi yapıldığından yüzeyler düzgün görülüyor. Dış yüzeyde dibin döndüğü alanda yatay sıvazlama izleri görülüyor, dip çok özenli eklenmemiş. Katkı negatif izleri belirgin. **İç yüzey koyu devetüyü, dış yüzey kirli devetüyü**. Dış yüzey pütürlü bir dokuya sahipken iç yüzey daha düzgün ve pudramsı bir dokuya sahip.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövdeye yükselen kısım olmadığından yapım tekniği bilinmiyor ama dip olasılıkla kap biçimlendirildikten sonra şekillendirilmiş. **Parmakla yataydan inceltilerek** dip oluşturulmuş. Genel olarak bakıldığında da kırığından görüldüğü kadarıyla **levha yöntemi**yle yapılmış.

KATALOG NO: 103	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 22H 2	ÇİZİM NO:672

HAMUR ve KATKI: Yoğun, orta boyutta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanarak** yapılmış. Dışta kille sıvanmış gibi duran kısımlar var ama kopuntu yüzeyi çok fazla. Katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Pudramsı doku, düzgün yüzey. **Dış yüzeyde koyu devetüyü**nden koyu **pembemsi devetüyüne** değişen renk, **iç yüzey** tamamıyla **karbonize**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kalınlığı değişken **levha**ların birleştirilmesiyle yapılmış, olasılıkla da gövde dipten yükseltilerek yapılmış, gövde uzantısı görülmüyor ama dibin dönüşü ve kesitten görülen yapım tekniği bunu destekliyor. Tabakalı kırık görüntüsü de tekniği belli ediyor. Düz dip parçası.

KATALOG NO: 104	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:729

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri ve orta boyutta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken kireçtaşı. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca, gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey iç yüzeye oranla daha düzgün, çok iyi sıvazlanmış. İç yüzeyde aşınma çok olduğundan belli olmuyor olabilir. Her iki yüzeyde de katkı negatif izleri belirgin. Çok hafif engebeli bir görünüm, dış yüzey pudramsı, iç yüzey pütürlü bir doku. **Dış yüzey** de alacalanma görülüyor ama hakim renk **pembemsi devetüyü**. **İç yüzey** de levha tekniğinden kaynaklı tabakalı kırık görüntüsü ve birleşme yerlerinde çatlaklar görülüyor, renk **koyu pembemsi devetüyü**. **Dış yüzey** de yer yer ince **kalkerli** bir **tortu** var.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla öncül biçim **elde biçimlendirilmiş** ve daha sonra eklenen kil levhalarla kenar ve dip kalınlaştırılarak tamamlanmış. Elde biçimlendirme sırasında **kalıp** kullanılmış olabilir çünkü biçim düzgün ve parmakla düzeltim izleri görülmüyor. Tabakalı kırığından ve birleştirme yeri çatlaklarından de **levha tekniği** çok net anlaşılıyor. Düz dipli, yuvarlatılarak gövdeye dönen parça.

KATALOG NO: 105	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:700

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey neredeyse açkılı denecek kadar iyi ama katkı negatif izleri giderilmemiş, dip yüzeyinde kalkerli doğal tortu görülüyor. **İç yüzey** çok küçük bir alanda görülebiliyor onun dışında tümüyle aşınmış; görüldüğü kadarıyla **koyu devetüyü**. **Dış yüzey** ise **kirli pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığında ve kopuntu yüzeyinden anlaşıldığı kadarıyla önce **elde biçimlendirilmiş,** ardından **kil levhalar** eklenerek, kalınlaştırılıp tamamlanmış. Olasılıkla sığ ve küçük bir kabın düz dip parçası.

KATALOG NO: 106	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:628

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun **rengi pembemsi devetüyü**. (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanmış** ve ince kil eklemesi var gibi. Katkı negatif izleri dış yüzeyde daha belirgin. **İç yüzey pembemsi devetüyü** ve kumlu kalkerli ince bir tortu görülüyor. **Dış yüzey**de alacalanma görülüyor ama hakim renk **kirli kahvemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. En alttaki kil levha gövdenin yükseldiği kısımda parmakla yataydan çekilerek biçimlendirilmiş. Düz dip parçası.

KATALOG NO: 107	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 22H 2	ÇİZİM NO:695

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve az **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri belirgin. **Dış yüzey** daha pürüzsüz bir dokuya sahip, bu olasılıkla pişmeden kaynaklı ve tamamıyla karbonize bir yüzey. **İç yüzey** rengi ise koyu devetüyü. Dip iç düzleminde parmakla bastırma izleri görülebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde** biçimlendirilmiş ama düzgün görüntüsünden dolayı kalıp kullanılmış olabilir. İç yüzeyde görülen parmakla bastırma izleri de kalıp kullanımını destekler nitelikte.

KATALOG NO: 108	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:666

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun **rengi devetüyü.**

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca, koyu gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı izleri belirgin. İç yüzeyde aşınma var, dış yüzey daha düzgün. **İç yüzey** rengi koyu **kirli devetüyü**, **dış yüzey** alacalı, **grimsiden grimsi devetüyüne** değişiklik gösteriyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak yapılmış. Kalın bir levhanın (~2 cm.lik) üzerine ve altına daha ince (üstteki yarım cm.lik, alttaki ~2 mm) kil levhaları eklenmiş. Gövdeye dönüş belirgin, dönüşün olduğu alanda yatay sıvazlamayla inceltilen alanla dip belirginleştirilmiş.

KATALOG NO: 109	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 20F 7	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş ama dış yüzey daha düzgün. İç yüzeyde yoğun aşınma var. Katkı negatif izleri belirgin. **Her iki yüzey** de **pembemsi**. Dış yüzeyde tam dibin oturduğu düzlemde kumlu ince bir tabaka var ama tamamında görülmüyor. Olasılıkla sonradan konduğu zeminden kaynaklı olabilir.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak yapılmış. Kırıklı alanlarda tabakalı bir görünüm var. Gövde dönüşü takip edilebiliyor.

KATALOG NO: 110	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:657

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi deve**tüyü (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de iyi **sıvazlanmış** ve olasılıkla ıslak sıvazlama. Kil yapısının da etkisiyle yüzeyler düzgün görünümlü. Katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. **Her iki yüzey** rengi de **pembemsi devetüyü** ama dış yüzeyde alacalanma görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok ince kenarlı ve küçük olan dip parçası görüldüğü kadarıyla tamamıyla **elde biçimlendirilmiş,** dibin gövdeye yükseldiği yerde oluşturulan inceltme de ilerlemiyor, kabaca bırakılmış.

KATALOG NO: 111	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 20E 4	ÇİZİM NO:698

HAMUR ve KATKI: Çok yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** az oranda. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de iyi **sıvazlanarak** düzeltilmiş olasılıkla kuruma aşamasında sıvazlanmış, sıvama izleri fark edilebilir durumda. Katkı negatif izleri belirgin. Her iki yüzeyde de, ama ağırlıklı olarak dış yüzeyde, kalkerli ince bir tortu görülüyor. Yuvarlatılmış dip düzensiz ilerliyor, kabaca bırakılmış. **Her iki yüzey açık pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Görüldüğü kadarıyla üst üste oturtulan **kil levhalarıyla** biçimlendirilmiş, sonradan elde son biçimlendirme yapılmış. Dip en alttaki levhanın yuvarlatılıp, inceltilmesiyle oluşturulmuş.

KATALOG NO: 112	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve çok az **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**, yoğun, tane boyutu büyük **kireçtaşı** ve çok yoğun, tane boyutu küçük **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de iyi **sıvazlanarak** düzeltilmiş ama iç yüzey daha kaba bırakılmış. Dış yüzeyde de çok yoğun kalkerli bir tortu var. Katkı negatif izleri belirgin. **Yüzey renkleri pembemsi devetüyü**. Pütürlü bir doku ve hafif engebeli yüzey.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığında görüldüğü kadarıyla **levha birleşme** yerleri yan yana, bu da bir **kalıp** üzerine parça parça yerleştirilen kil levhalarının sıvanarak birbirine yedirildiği izlenimini doğuruyor. Aynı zamanda dibin oturduğu düzlemin hafifçe içe doğru yuvarlaşması da bunu destekliyor.

KATALOG NO: 113	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:706

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. **Kum** orta ve **mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamur rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de iyi **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri belirgin. **İç yüzey** hafif engebeli, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor ve **kirli pembemsi devetüyü**. **Dış yüzey**de dibin oturtulduğu düzlemde parmakla düzeltim izi görülebiliyor, dibin sınırını oluşturulan şerit düzgün ilerliyor gibi ama kopuntu yüzeyinden çok net değil ve **alacalı** bir yüzey.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **elde biçimlendirilmiş** ve gövdeden dibin döndüğü yere dairesel olarak bir **şerit** eklenmiş, kille sıvazlanarak tamamlanmış.

KATALOG NO: 114	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:649

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu küçük **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de iyi **sıvazlanmış** ama iç yüzeyde ince bir kil tabakası var gibi ancak yoğun kalkerli bir görünümü olduğundan çok net anlaşılmıyor. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Renk **devetüyü**. Pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levha**ların üst üste eklenmesiyle oluşturulmuş. Yüzey görünümünden ve levhaların ekleniş biçiminden dolayı **kalıp** kullanılmış olduğu düşünülebilir.

KATALOG NO: 115	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Yoğun, küçük kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **sıvazlanmış**, katkı izleri dış yüzeyde daha belirgin. Her ikisinde de kalkerli tortu var ama içte daha yoğun. **Dış koyu devetüyü**, **iç yüzey açık devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levhaların** üst üste eklenmesi ile yapılmış ve olasılıkla **kalıpta** biçimlendirilmiş. Gövdeye dönüşün düzgün olması ve eklenen kil levhaların yukarıya çekilerek devam etmesi bunu destekler nitelikte.

KATALOG NO: 116	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:632

HAMUR ve KATKI : Yoğun; **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Sıvazlanarak** düzeltilmiş ama dış yüzeyde kopuntu yüzeyleri fazla. **İç yüzey** tamamıyla **karbonize**, **dış yüzey** de **alacalanma** var ama hakim renk **pembemsi**. Katkı negatif izleri belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levhaların** üst üste eklenmesi ile yapılmış ve olasılıkla **kalıpta** biçimlendirilmiş. Gövdeye dönüşün düzgün olması ve eklenen kil levhaların yukarıya çekilerek devam etmesi bunu destekler nitelikte.

KATALOG NO: 117	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F ?	ÇİZİM NO:662

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Sıvazlanmış,** katkı izleri belirgin ama hamurdan kaynaklı olarak düzgün bir görünüme sahip. Yer yer kalkerli doğal tortu var. **Dış yüzey**de alacalanma var ama genel renk **devetüyü**. İki yüzeyde hafif engebeli, dış yüzeyde parmakla düzeltim izleri de görülebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levhaların** üst üste eklenmesi ile yapılmış. Kalıpta yapılıp yapılmadığı çok açık değil.

KATALOG NO: 118	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:693

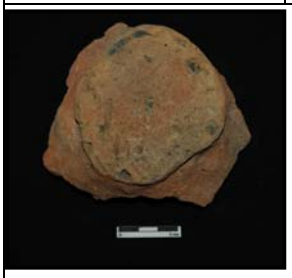
HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı izleri belirgin. **İç yüzey karbonize**, **dış yüzey devetüyü** renginde. Dış yüzey olasılıkla kalıptan dolayı düzgün, iç yüzeyde parmak düzeltim izleri var.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levhaların** üst üste eklenmesi ile yapılmış ve olasılıkla **kalıpta** biçimlendirilmiş. Gövdeye dönüşün ve dış yüzey görünümünün düzgün olması bunu destekler nitelikte.

KATALOG NO: 119	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: ?	ÇİZİM NO:863

HAMUR ve KATKI: Çok yoğun **sap-saman**, **tohum-tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** az oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kabaca bırakılmış, **sıvazlanmış** ama katkı izleri çok belirgin. **İç yüzey** rengi **pembemsi**, **dış yüzey**de dibin oturduğu kısımlar **koyu devetüyü** geri kalan kısımlar pembemsi. Parmakla düzeltim izleri çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok kabaca yapılmış. **Levha yöntemi**yle biçimlendirilmiş. Düzensiz ilerleyen dairesel bir levhanın üzerine yine düzensiz olarak gövde yükseltilmiş.

KATALOG NO: 120	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'02 AY 16	ÇİZİM NO:669

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı. Kum** ve **mika** yoğun oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Yüzeyler **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı izleri belirgin, renk **kahvemsi**; pütürlü bir doku. İç yüzeyde parmakla düzeltim izleri var ama dış yüzey daha düzgün. Dışta ince kalkerli, kumlu bir tabaka var.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levhaların** üst üste eklenmesi ile yapılmış ve olasılıkla **kalıpta** biçimlendirilmiş. Gövdeye dönüşün düzgün olması ve eklenen kil levhaların düzensiz olarak eklenmesi ile boyutlarının farklı olması bunu destekler nitelikte.

KATALOG NO: 121	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, orta oranda **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde **sıvazlanarak** düzeltilmiş, iç yüzey çok aşınmış. Katkı izleri çok belirgin. Dış yüzey düzgün, iç yüzeyde tabakalı bir görünüm var. **Dış yüzey koyu devetüyü, iç yüzey kahvemsi devetüyü** renginde.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levhaların** üst üste eklenmesi ile yapılmış ve olasılıkla **kalıpta** biçimlendirilmiş.

KATALOG NO: 122	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 22H 9	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, orta kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. **İç yüzey** de alacalanma var ama hakim renk **pembemsi devetüyü**. **Dış yüzey**in neredeyse tamamında kalkerli ince bir tortu görülüyor. Pütürlü bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Yatay **levhaların** üst üste eklenmesi ile yapılmış ve olasılıkla **kalıpta** biçimlendirilmiş. Gövdeye dönüşün düzgün olması, eklenen kil levhaların yukarıya çekilerek devam etmesi ve dış yüzeyin düzgün görünümü bunu destekler nitelikte.

KATALOG NO: 123	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ:MT'00 20G 75	ÇİZİM NO:726

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı. Mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Sıvazlanarak** düzeltilmiş, iç yüzeyin neredeyse tamamı aşınmış. Dış yüzeyde dibin oturtulduğu düzlem kabaca bırakılmış, düzgün ilerlemiyor. **Dış yüzey** rengi **koyu**, **kirli devetüyü, iç yüzey** rengi **pembemsi devetüyü**. Katkı izleri belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip üst üste konan **levha**larla oluşturulmuş ve gövde duvarı buna sonradan eklenen **levha**yla biçimlendirilmiş. Dip ve gövde ayrı ayrı biçimlendirilmiş; dip hazırlanıp gövde onun üzerine sonradan eklenerek yükseltilmiş.

KATALOG NO: 124	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:724

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Çok iyi **sıvazlanmış** ama katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. **İç yüzey karbonize, dış yüzey alacalı** ve yoğun kalkerli tortu var. İç yüzeyden yapım izleri takip edilebiliyor, görülen tabakalı kırık ve gövde duvarının eklendiği yerdeki parmakla düzeltim izi çok net. Çok hafif engebeli görünüm ve pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip ince **levha**ların üst üste yerleştirilmesi ile yapılmış ve gövde duvarı sonradan bunun üzerine eklenerek yükseltilmiş.

KATALOG NO: 125	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:676

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **sıvazlanmış** ama dış yüzey çok daha düzgün. Katkı izleri giderilmemiş. **İç yüzey** isli **kahvemsi devetüyü**, **dış yüzey alacalı**. Pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak yapılmış. Dış yüzeyin düzgün ve gövdeye yükselen kesimde beraber yapıldığından **kalıp** kullanılmış olabilir.

KATALOG NO: 126	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğunlukta, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de iyi sıvazlamış ama katkı izleri giderilmemiş. Dış yüzeyde, dibin oturduğu düzlem tümüyle aşınmış ve yoğun kumlu bir tabaka görülüyor; bu tabaka gövdeye doğru da ilerliyor. Bunun doğal mı yoksa ara bir tabaka mı olup olmadığını tartışmalı. **Yüzey** rengi **pembemsi**, dışta kalkerli bir tortu var. Hafif engebeli bir görünüm, pütürlü bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip ve gövde ayrı ayrı yapılmış. Dip **levha**larla yapılmış ve gövde duvarı ona sonradan eklenmiş.

KATALOG NO: 127	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 23H 6	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Islak sıvazlanmış**, katkı izleri belirgin. **Dış yüzey** rengi **pembemsi devetüyü**, **iç yüzey karbonize**. Dış yüzeyde kaidenin iç kısmında parmakla düzeltim izleri var, onun dışında yüzey düzgün.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**yla dip oluşturulmuş ve daha sonra bu levha biçimlendirilerek kaide oluşturulmuş. Eklenen kalın levhanın içi parmakla bastırılıp, sıyrılarak **kaide** biçimlendirilmiş. Son aşamada ise **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış.

KATALOG NO: 128	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 23H 6	ÇİZİM NO:707

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu küçük **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İyi **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı izleri belirgin. İç yüzeyde parmakla düzeltim izi var. Dış yüzeyde kaidenin dip düzlemiyle birleştiği yerde kopuntu yüzeyi fazla, yükseldiği yer yok. Renk **dış yüzey pembemsi devetüyü, iç yüzey pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**yla dip oluşturulmuş ve daha sonra bu levha biçimlendirilerek kaide oluşturulmuş. Eklenen kalın levhanın içi parmakla bastırılıp, sıyrılarak **kaide** biçimlendirilmiş. Son aşamada ise **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış.

KATALOG NO: 129	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'01 21I 1	ÇİZİM NO:67

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **ıslak sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri belirgin. Parmakla düzeltim izleri takip edilebiliyor. Dış yüzeyde yoğun kalkerli tortu görülüyor. Pütürlü bir doku. **Yüzey** rengi **koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Olası kapama. Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış ama bazı yerler **şerit** eklenerek tamamlanmış gibi görülüyor. Sonradan iç yüzeyde kapama olarak oturtulacak düzlem parmakla bastırılarak, inceltilerek düzeltilmiş; aynı şekilde dış yüzeyde de inceltilme ve düzeltme yapıldığı görülebiliyor.

KATALOG NO: 130	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:668

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **sıvazlanmış**, iç yüzeyde **kil astar** var gibi. Dış yüzeyde levha tekniğinden kaynaklı kopuntu yüzeyi yoğun. Katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Renk **kirli pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Olası kapama. Olasılıkla **levha tekniğiyle** yapılmış ama arada **şerit**le ekleme yapılmış.

KATALOG NO: 131	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Az **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkının azlığından kaynaklı olarak yüzeyler düzgün. Elde yapıldığı için parmakla düzeltim izleri belirgin. Renk **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde açma tekniği** ile biçimlendirilmiş.

KATALOG NO: 132	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'02 21I 50	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu kireçtaşı. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkının azlığından kaynaklı olarak yüzeyler düzgün. Elde yapıldığı için parmakla düzeltim izleri belirgin. Renk **pembemsi devetüyü**. Dip kısmında alacalanma görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Küçük kap olarak tanımladığımız bu parça **elde açma tekniği** kullanılarak yapılmış.

KATALOG NO: 133	MAL GRUBU: I A	BUL . YERİ: MT'99 20H 8	ÇİZİM NO:697

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu küçük **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu küçük **taşçık**. **Mika** az oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey kabaca **sıvazlanmış**, iç yüzey daha iyi sıvazlanmış, katkı negatif izleri belirgin. Yapım tekniğinden dolayı engebeli bir yüzey, parmakla düzeltim izleri belirgin. Yüzey rengi **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Küçük kap. **Elde açma tekniği** ile biçimlendirilmiş, dip ise **levha** olarak eklenmiş ve düzeltilmiş.

KATALOG NO: 134	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 17	ÇİZİM NO:854

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve az **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de yoğun aşınma var ama görüldüğü kadarıyla **kil astarlı**. Uygulanan astar ince, olasılıkla sulu kille yüzey kaplanmış ve tekrar sıvazlanarak yüzey pürüzsüzleştirilmeye çalışılmış. Parça, boyunun eklendiği yerden kopmuş. Her iki yüzeyde yapım tekniğinden kaynaklı olarak hafif engebeli. **Dış yüzey** rengi **koyu devetüyü, iç yüzey**de hamur görünümü yüzeye yansımış, özellikle boyunun altındaki kısım ama astarlı olduğundan az da olsa kapanmış gibi. Boyun iç kısmı **devetüyü, altı grimsi-kahve**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitinden görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak biçimlendirilmiş. Boyun **şerit**le yükseltilmiş ama levha tekniğiyle kalınlaştırılmış. Yalnız, öncül gövde elde mi biçimlendirilmiş yoksa kalıpta mı yapılmış çok açık değil ama dış yüzey çok düzgün değil bu nedenle elde biçimlendirilmiş olma ihtimali daha yüksek. Dudağın büyük kısmı tahrip olmuş ama görüldüğü kadarıyla dışa çekik ve üstü hafifçe düzleştirilmiş.

KATALOG NO: 135	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 23H 10	ÇİZİM NO:846

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **tohum-tane** ve çok yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** ve **mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de çok yoğun aşınma var. Sadece ağız kısmında görülen **ince kil astar**ın bütün yüzeyde olduğu varsayılarak değerlendirildi. Astarlı alandan da görüldüğü kadarıyla, yüzey astarla kaplanmış ama ardından sıvazlama yoğun olarak yapılmamış çünkü katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Parmakla düzeltim izleri yer yer fark edilebiliyor ama görünüm yoğun engebeli değil. **Yüzey** rengi koyu **pembemsi devetüyü** yalnız iç yüzeyde yoğun kalkerli doğal tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden takip edildiği kadarıyla **şerit ve levha tekniği** belli bir düzen olmaksızın, rasgele seçim yapılarak kullanılmış. Kabın kenar kalınlığının ince olması ve görünümün engebeli olmaması **kalıp** kullanıldığını düşündürüyor.

KATALOG NO: 136	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: ?	ÇİZİM NO:153

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Çok yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve çok yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde de **kil astar** var gibi ama aşınma çok yoğun olduğundan yer yer yakalanabiliyor. Özellikle iç yüzeyde ısı kaynaklı gözenekli (taşçık katkının patlamasıyla) bir görünüm var. Dış yüzeyde sonradan eklenmiş olan **bant bezek** kabaca bırakılmış, alt kısmı yayılarak yedirilmiş. Kil astar uygulamasından sonra yüzey sıvazlanmış ama katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Her iki yüzeyde de yer yer alacalanma görülüyor ama hakim **renk koyu, kirli devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak biçimlendirilmiş. Kullanılan levhalar, şerit yönteminde olduğu gibi üst üste yerleştirilmiş ve tekrar bazı yerlerde kalınlaştırma amacıyla tekrar ekleme yapılmış. Dudağı hafifçe yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 137	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ,**tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde dikkatli bakıldığında **kil astarlı**. Pişirim ortamından kaynaklı olarak **isli** bir görünüm var. **Dış yüzey** yer yer alacalı, isli **koyu devetüyü**; **iç yüzey** daha yoğun isli ve alacalı, **kahvemsi devetüyü**. Kil astar katkı izlerini kapatmamış. Hafif engebeli yüzey, bazı yerde parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. Ayrıca iki yüzeyde de yer yer kumlu ince bir tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha tekniği** kullanılarak kenar kalınlaştırılmış, dudak ve bazı yerlerde rasgele **şerit** kullanımı var. Dudağı hafifçe inceltilerek, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 138	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 21F 11	ÇİZİM NO:206

HAMUR ve KATKI: Çok yoğun, küçük kıyılmış otsu bitkisel, yoğun **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzeyde aşınma var ama olasılıkla tüm yüzeyde **kil astar** uygulaması yapılmış, katkı negatif izleri belirgin, dudak kısmı isli diğer taraflar **devetüyü**, iç yüzey çok yoğun isli, astar uygulaması görülmüyor, katkı izleri belirgin. Yatay, kalın ve düzensiz ilerleyen bant bezekli.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden **şerit** ve **levha tekniğ**inin uygulandığı çok net belli oluyor. **Bant bezek** sonradan şerit halinde eklenmiş. Teknikler sırası ve düzeni olmadan uygulanmış. Dudağı kalınlığı değişken, inceltilmiş ve düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 139	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 38	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **kil astarlı**. Katkı izleri belirgin. Dış yüzeyde yatay, birbirine paralel izler var, bunlar **ot-hasır izi** gibi duruyor ama çok net bir düzen göstermiyor. Renk **koyu devetüyü**, iç yüzeyde alacalanma var. Hafif engebeli bir görünüm, yer yer parmakla düzeltim izleri görülebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış, kenar bu şekilde kalınlaştırılmış, parça boyun kısmı olduğu için kabın devamının teknolojisi anlaşılmıyor. Dışa çekik dudaklı, boyunlu kap parçası.

KATALOG NO: 140	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: ?	ÇİZİM NO:853

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Çok yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** çok az. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **sarımsı devetüyü** (farklı bir kil türü kullanılmış gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzeyde **kil astarlı** ama dış yüzeyde yoğun kalkerli bir tortu da görülüyor. Astardan sonra **sıvazlanmış** ama her iki yüzeyde de aşınma var. Yüzey rengi **sarımsı devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden **şerit**ler görülebiliyor ama çoğu yerde iyi kaynaşmış durumda. Dudak kalın bırakılmış, kabaca yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 141	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 23 I 10	ÇİZİM NO:710

HAMUR ve KATKI: Yoğun, **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey ince **kil astarlı**, **sıvazlanarak** düzeltilmiş ama katkı negatif izleri belirgin, **renk pembemsi**. İç yüzey son eklenen kil levhanın sıvazlanarak düzeltilmesiyle bırakılmış, katkı izleri belirgin. Pudramsı doku, düzgün görünüm. Dış yüzeyde yer yer ince kalkerli bir tortu var.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden **şerit tekniği** uygulaması görülebiliyor. 1cm.lik şeritler kullanılmış. **Bant bezek** kap yapılırken eklenmiş. Ana biçim üzeri **levha kaplama** eklemesiyle tamamlanmış. İnce bant bezek her iki yönden parmakla çekilerek düzeltilmiş, inceltilmiş.

KATALOG NO: 142	MAL GRUBU: I B	BUL. YERİ: MT'02 21 I 51	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun oranda. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde ince **kil astar**lı, sıvazlanarak düzeltilmiş, katkı negatif izleri katkının azlığından dolayı çok belirgin değil. Yüzey rengi açık **kahvemsi devetüyü**. Dış yüzeyde görülen **yatay bant** üzerinde, "v" kesitli eğik kesikler yapılmış ve görüldüğü kadarıyla birbirine paralel ilerliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Küçük bir parça olduğundan çok azı takip edilebiliyor. **Şerit**le yapılmış gövde üzerine **levha kaplama** eklenmiş. **Bant bezek** gövdeye sonradan eklenmiş. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış, çok düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 143	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 20F 2	ÇİZİM NO:852

HAMUR ve KATKI: Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **kil astarlı**, dış yüzeydeki çok ince, iç yüzeydeki ise daha kalın. Sıvazlanarak düzeltilmiş, katkı izleri giderilmemiş. **Dış yüzey**de renk **devetüyünden pembemsi devetüyüne** değişiklik gösteriyor. **İç yüzey**de yoğun islenme görülüyor, hakim renk koyu, **kirli devetüyü**. Pudramsı doku, düzgün görünümlü yüzey.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitinden **levha tekniği**yle yapıldığı çok net görülüyor, kalınlığı değişken dikey beş levha görülebiliyor. Yüzeylerin düzgün olması **kalıp**ta biçimlendirildiğini düşündürüyor. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 144	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 43	ÇİZİM NO:794

HAMUR ve KATKI: Yoğun, orta kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** az ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **İç yüzey** tamamıyla aşınmış, hamur dokusu yüzeye yansımış, renk **koyu pembemsi**. **Dış yüzey** ince **kil astar**lı, renk **açık pembemsi devetüyü**. Katkı negatif izleri belirgin, sıvazlanarak düzeltilmiş. Yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla düzensiz **şerit** ve **levha tekniği** uygulanmış. Levha hem gövde oluşturmak için hem de kenarı kalınlaştırmak için kullanılmış. Levha ekleme yerlerinde bazen boşluklar şeritle doldurulmuş. Dudağı yuvarlatılmış boyunlu kap parçası.

KATALOG NO: 145	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: ?	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI : Orta yoğun **püskül otu**, orta kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **astarlı** (ama bu görünüm ıslak sıvazlamadan kaynaklı da olabilir). Katkı negatif izleri katkının azlığından kaynaklı olarak yüzeyde çok yoğun değil. Eklenti yerlerinde çatlama oluşmuş. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş. Dış yüzeyde görülen **yatay bant** şerit eklemeyle kap tamamlanmadan yapılmış, çok düzgün ilerlemiyor, yuvarlatılarak bırakılmış. Hafif engebeli yüzey, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla düzensiz **levha** ve **şerit yöntemi**yle yapılmış. Tamamen ihtiyaca yönelik kullanım, planlanmadan yapılmış. Yatay bant bezek sonradan eklenmemiş, kap yapılırken biçimlendirilmiş.

KATALOG NO: 146	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 2	ÇİZİM NO:104

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı**. İyi sıvazlanmış ama katkı negatif izleri giderilmemiş. Yüzey rengi **devetüyü**, pudramsı doku. Yer yer parmakla düzeltim izleri görülebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Öncül gövde **elde açma tekniği** ile biçimlendirilmiş, **şerit** yöntemiyle ağız yükseltilmiş ve **levha kaplama** yapılarak kenar kalınlaştırılmış. Dudağı hafifçe yuvarlatılarak bırakılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 147	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AN 2	ÇİZİM NO:739

HAMUR ve KATKI: Az, iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğunlukta, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **açık pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı**, astarda kalkerli bir görünüm var. İyi **sıvazlanarak** düzeltilmiş ama katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Renk **kirli devetüyü**. Parmakla düzeltimden dolayı engebeli bir görünüm. Pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından anlaşıldığı kadarıyla önce **elde biçimlendirilmiş** ardından istenilen yere **levha** eklenip kenar kalınlaştırılmış. İç yüzeyde levha eklentisinin yüzeye yedirilmeden bırakıldığı görülebiliyor. Dudağı hafifçe yuvarlatılarak bırakılmış, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 148	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 21F 28	ÇİZİM NO:802

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı**. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı negatif izleri giderilmemiş. Çatlama yoğun, özellikle gövdeye dönen kısımda. Renk **kirli devetüyü**. Hafif engebeli görünüm, hafif pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit yöntemi**yle yapılmış ama birleşim izleri çok net takip edilemiyor. Kenar kalınlaştırılması **levha** yöntemiyle yapılmış. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 149	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AN 2	ÇİZİM NO:795

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı**. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş ama katkı negatif izleri giderilmemiş. Renk **devetüyü**. Yer yer parmak düzeltim izleri görülebiliyor. Hafif pütürlü doku. Dış yüzeydeki **bant bezek** yuvarlatılmış, düzgün ilerliyor. Bant bezek eklemesinden dolayı çatlama görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** ve **levha tekniği** kullanılmış, düzensiz bir kullanım. **Bant bezek** gövde oluşturulurken eklenmiş, dudağa doğru eklenen kil inceltilerek yedirilmiş, alt kısmı çok iyi yedirilmemiş. Dudağı tamamıyla aşınmış, bant bezekli ağız parçası.

KATALOG NO: 150	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 19G 58	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı**. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş ama katkı negatif izleri giderilmemiş. Renk **devetüyü**. Yer yer parmak düzeltim izleri görülebiliyor. Hafif engebeli, pütürlü doku. Parmakla düzeltim izleri yoğun.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levhaların** düzensiz olarak birbirine eklenmesi ve elde biçimlendirilmesiyle oluşmuş. Dudağı inceltilerek, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 151	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:756

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu kahvemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı**. İki yüzeyde de alacalanma var, **iç yüzey** rengi **pembemsi kahve**, **dış yüzey** değişken **pembemsi devetüyü**. Hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. **Sıvazlama** izleri yatay olarak belirgin. Katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net görülemiyor; olasılıkla **levha tekniği** kullanılmış. Dudağı üstten sıyrılarak hafifçe düzleştirilmiş, çok düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 152	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AN 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı** ama dış yüzey aşınmış. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş ama katkı negatif izleri tümüyle giderilmemiş. Renk **kirli devetüyü**, yer yer alacalanma görülüyor. Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku. Görülen **bant bezek** kimi yerde ince kimi yerde daha kalın.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılarak yapılmış. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış, bant bezekli ağız parçası.

KATALOG NO: 153	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 18H 31	ÇİZİM NO:800

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, yoğun kalkerli görünüm. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş, katkı izleri giderilmemiş. **Dış yüzey** rengi çok **açık devetüyü**, **iç yüzey** rengi koyu, **kirli devetüyü**. Dış yüzeyde görülen çok geniş, üçgen kesitli **bant bezek** düzgün ilerliyor. Dudağa yükselen kısım ince, bandın olduğu kısım çok kalın.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama tekniği **levha tekniği** ile yapılmış gibi. **Bant bezek** gövde biçimlendirilmesi sırasında yapılmış. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 154	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:741

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de ince **kil astarlı**, yoğun kalkerli görünüm. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş ama katkı izleri giderilmemiş. Renk **pembemsi devetüyü**. Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama görüldüğü kadarıyla **şerit** tekniği kullanılmış. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 155	MAL GRUBU: I B	BUL. YERİ:MT'01 20 F 27	ÇİZİM NO:798

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, orta yoğun, iri kıyılmış **sap saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **astarlı**, **sıvazlanmış** ama katkı negatif izleri giderilmemiş. Engebeli görünüm, parmakla düzeltim izleri yer yer fark edilebiliyor, pudramsı doku. Ayrıca yüzeylerde kalkerli bir görünüm var. Renk değişken, **çok açık pembemsi devetüyü** ve **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit tekniği** kullanılmış ve **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış . Dudağı hafifçe inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 156	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 21G 31	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı**, kalkerli bir görünüm. **İç yüzey** iyi **sıvazlanmış,** katkı negatif izleri belirgin. Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku. Renk **dış yüzey** çok **açık pembemsi devetüyü**, **iç yüzey koyu pembemsi devetüyü** ve dudağa yakın islenme var.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından görüldüğü kadarıyla **levha tekniği** kullanılmış. İki dikey levha fark edilebiliyor. Hafif içe dönük yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 157	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:345

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey astarlı, iç yüzey iyi sıvazlanmış. Renk **kirli devetüyü**. Katkı negatif izleri, hamurdaki katkının azlığından dolayı az. Dış yüzeyde dudağın hemen altında görülen **bant** geniş bir kabartı halinde bırakılmış ve alt kısmında görülen bir tane **memecik** var. Hafif engebeli ve hafif pudramsı bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Şerit yöntemiyle yapılmış. **Bant** kap yapılırken eklenen şeritlerden biriyle oluşturulmuş. **Memecik** sonradan eklenmiş. Dudağı her iki yönden de inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 158	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:749

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı** gibi ama yoğun kalkerli bir tabaka var. Katkı negatif izi çok seyrek. Hafif engebeli, pudramsı doku. Renk **koyu, kirli devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** ve **levha yöntemi**yle yapılmış, düzensiz rasgele bir kullanım olduğu anlaşılıyor. İki taraftan da inceltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 159	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum–tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**, kalkerli bir görünüm. **Sıvazlanmış** ama katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Renk ağırlıklı olarak **koyu devetüyü**, yer yer doğal renklenme görülüyor (toprak-bitki etkeniyle isliymiş gibi). Dış yüzey pudramsı, iç yüzey hafif pütürlü doku. Hafif engebeli, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş ve ardından levha kaplama yapılarak kap tamamlanmış. İnceltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 160	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:746

HAMUR ve KATKI: Az, iri kıyılmış **sap-saman** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de çok ince **astarlı**. Kalkerli bir tabaka var gibi. Dış yüzeyde aşınma var. Renk **koyu devetüyü** ama kalkerli alanlar **boz**. Hafif engebeli, pudramsı doku. Katkı azlığından dolayı yüzeyde de çok görülmüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Tekniği belli değil. Dudağı değişken, bazı yerde yuvarlatılmış, bazı yerde inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 161	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi.**

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde de ince **kalkerli bir tabaka** var. Bu tabakanın astar olup olmadığı çok açık değil. **Sıvazlanmış**, katkı negatif izleri giderilmemiş. **Dış yüzey kirli boz**, **iç yüzey açık pembemsi**. Hafif engebeli, pütürlü yüzey.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından dolayı **levha tekniği** ile biçimlendirilmiş gibi. Ama çok net değil. Yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 162	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 21G 53	ÇİZİM NO:784

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde de ince kalkerli bir tabaka var. **Sıvazlanmış**, katkı izleri giderilmemiş. **Dış yüzey** rengi **kirli devetüyü**, **iç yüzey** isli, **koyu devetüyü**. Pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Küçük olduğundan net değil ama dudağın **şeritle** eklendiği belli. Dışa çekik, yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 163	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 19G ?	ÇİZİM NO:189

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğunlukta **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey çok ince **astarlı**, iç yüzey iyi sıvazlanarak bırakılmış. İç yüzeyde katkı yoğunluğu daha fazla. **Dış yüzey** rengi **koyu, kirli devetüyü; iç yüzey koyu pembemsi**. Engebeli görünüm, dış yüzey pürüzsüz. İç yüzey pudramsı doku. Yer yer çatlamalar oluşmuş.

YAPIM TEKNİĞİ: Hem **şerit,** hem **levha** tekniklerinin düzensiz, rasgele kullanılmış olduğu görülebiliyor. Dudağı yuvarlatılmış, iyi düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 164	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:825

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **İki yüzey** de ince **astarlı**. Renk **bozumsu**. Pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile yapılmış gibi. Dışa çekik, yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 165	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **astarlı**. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş ve katkı izleri yoğun değil. Yatay sıvazlama izleri bazı yerde görülebiliyor. **Yatay bant bezek** düzgün ilerliyor. Renk **açık devetüyü**. Pütürlü bir doku.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş, **bant bezek** sonradan eklenmemiş gövde yapılırken oluşturulmuş. Yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 166	MAL GRUBU: I B	BUL. YERİ:MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:742

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Hafif engebeli, pütürlü doku. Katkı izleri çok yoğun değil. Düzensiz ilerleyen **bant bezek** üzerinde kopuntu yüzeyi var. Renk **dış yüzey**de değişken asıl renk **devetüyü** ama yer yer doğal tortu kaynaklı kahvemsi. **İki yüzey**de islenme var**.**

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Bant bezek sonradan eklenmiş. Dudağı inceltilmiş, bant bezekli ağız parçası.

KATALOG NO: 167	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:827

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, büyük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **kil astarlı**. İyi sıvazlanmış, katkı negatif izleri az, bazı yerde parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. Şerit tekniğinden dolayı hafif engebeli. Pürüzsüz doku. Renk **devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit yöntemi** ile biçimlendirilmiş. Yaklaşık 1 cm.lik şeritler kullanılmış. Dudağı hafifçe inceltilerek yuvarlanmış ağız parçası.

KATALOG NO: 168	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'02 AG 57	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. **Sıvazlanarak** düzeltilmiş, sıvazlama izleri belirgin, katkı negatif izleri çok yoğun değil. Teknikten ve parmakla düzeltimden dolayı engebeli yüzey. Pudramsı doku. Renk **koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş. Yaklaşık 2 cm.lik şeritler kullanılmış. Dudağı kabaca yuvarlatılarak, kalın bırakılmış.

KATALOG NO: 169	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AN 2	ÇİZİM NO:740

HAMUR ve KATKI : Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**, dış yüzeyde yoğun kalkerli tortu var. Hafif engebeli bir yüzey, pudramsı doku. Sıvazlanmış, katkı izleri iç yüzeyde daha yoğun. Renk **dış yüzeyde değişken, islenme** var, **iç yüzey devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net takip edilemiyor ama **şerit yöntemi** kullanılmış gibi. Dudağı bazı yerde inceltilmiş, bazı yerde yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 170	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 23H 21	ÇİZİM NO:257

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı,** dış yüzey daha düzgün. Katkı izleri az. Engebeli görünüm, dış yüzey pürüzsüz, iç yüzeyde hafif pürüzlü doku. Dış yüzeydeki astar daha kalın. Renk **dış yüzey**de ağırlıklı **kirli devetüyü**, **iç yüzey pembemsiden koyu devetüyüne** değişiklik gösteriyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net takip edilemiyor ama **şerit** tekniği kullanılmış gibi. Dudağı bazı yerde inceltilmiş, bazı yerde yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 171	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 18H 32	ÇİZİM NO:818

HAMUR ve KATKI: Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **astarlı** gibi ama kalkerli yoğun tortu görülüyor. İç yüzey **ıslak sıvazlanarak** bırakılmış. Yüzeyler düzgün görünümlü, olasılıkla kil yapısından dolayı. Engebeli görünüm, pudramsı doku. Renk **dış yüzey kirli boz, iç yüzey pembemsi**. Parmakla düzeltim izi çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Düzensiz rasgele **şerit** kullanılarak biçimlendirilmiş. Dudağı içten inceltilerek, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 172	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:785

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, iyi sıvazlanmış. Engebeli görünüm, pudramsı doku. Renk **koyu pembemsi**, yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor. Katkı negatif izleri çok belirgin değil.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük olduğundan anlaşılmıyor. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 173	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 20E 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın, gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, iyi sıvazlanmış, katkı izleri az. Hafif engebeli. Pudramsı doku. Renk **dış yüzey kirli bozumsu, iç yüzey kirli pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Yaklaşık 1 cm.lik **şerit**ler kullanılarak biçimlendirilmiş ve ardından **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı inceltilmiş, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 174	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarl**ı, çok iyi sıvazlanmış. Katkı negatif izi neredeyse yok. Engebeli görünüm, pudramsı doku. Renk **dış yüzeyde kirli bozumsudan pembemsiyle** değişiklik gösteriyor. **İç yüzey koyu pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Şerit ve levha teknikleri rasgele kullanılmış. Kırığından ve tabakalı kırığından görülebiliyor. Dudağı üstten sıyrılarak hafifçe düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 178	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:789

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, dış yüzey çok aşınmış. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. İç yüzeyde kalkerli yoğun tortu var. Hafif engebeli bir yüzey, pudramsı doku. **Dış yüzey** çok **açık pembemsi boz, iç yüzey kirli koyu boz**.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama **şerit** tekniği kullanılmış gibi. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 179	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, dış yüzey neredeyse tümüyle aşınmış. Yoğun kalkerli tortu görülüyor. İyi sıvanmış, dış yüzeyde katkı tümüyle giderilmemiş. Hafif engebeli, pudramsı doku. İç yüzey daha düzgün. Renk **dış yüzey pembemsi**, **iç yüzey bozumsu**.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama olasılıkla **levha** tekniği ile yapılmış. Dudağı yuvarlatılmış, düzgün ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 180	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, dış yüzeyde kalkerli bir görünüm. Katkı izleri iç yüzeyde daha belirgin ama genel olarak az. Renk **dış yüzey kirli bozumsu, iç yüzey pembemsi devetüyü**. Engebeli yüzey, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Sınırları net olarak görülmese de **şerit tekniği** biçimlendirildiği görülüyor. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 181	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, **sıvazlanmış**, katkı izleri belirgin. Parmakla düzeltim izleri takip edilebiliyor. Hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. Renk her iki yüzeyde de **pembemsi boz**.

YAPIM TEKNİĞİ: Yaklaşık 2 cm.lik **şerit**ler kullanılarak biçimlendirilmiş ve ardından **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 182	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:683

HAMUR ve KATKI: Yoğun, küçük kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu kireçtaşı. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, dış yüzeyde aşınma var. Engebeli bir görünüm, pudramsı doku. Yer yer kalkerli tortu. Renk **dış yüzey koyu devetüyü, iç yüzey yoğun isli**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net değil ama **şerit** tekniği kullanılarak biçimlendirilmiş gibi. İnceltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 183	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, **sıvazlanmış**, katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Dış yüzeyde yer yer çatlama görülüyor. Hafif engebeli yüzey görünümü, pudramsı doku. Her iki yüzey rengi de **devetüyü**. İç yüzeyde yapım tekniğini yansıtan tabakalı kırık görünümü var.

YAPIM TEKNİĞİ: Rasgele yerleştirilen **dikey levha**larla biçimlendirilmiş. Bu uygulama **kalıp** kullanılmış olabileceğini de düşündürmekte. Dudağı tamamıyla aşınmış ağız parçası.

KATALOG NO: 184	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**, dış yüzeyde yoğun kalkerli bir görünüm var. Engebeli yüzey ve pudramsı doku. Çok **iyi sıvazlanmış**, katkının azlığından dolayı yüzeylerde de çok fazla iz görülmüyor. Renk **dış yüzey**de değişken **pembemsi devetüyü** ve **kirli bozumsu**; **iç yüzey pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama **şerit** yöntemi ile biçimlendirilmiş gibi. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 185	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:743

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı, iç yüzey sıvazlanarak** bırakılmış. Dış yüzeyde yoğun aşınma var ve kalkerli tortu görülüyor. Katkı izleri dış yüzeyde çok daha az. Renk **dış yüzey**de değişken **devetüyü**. **İç yüzey devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama tabakalı kırığından dolayı **levha tekniği** ile yapılmış olduğu düşünülüyor. Dudağı inceltilmiş, düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 186	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**, aşınma var. Engebeli yüzey, pudramsı doku. Renk **dış yüzey açık pembemsi, iç yüzey koyu pembemsi**. Katkı izleri tamamıyla giderilmemiş.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net değil ama yüzey görünümünden ve kesitten anlaşıldığı kadarıyla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş gibi. Dudağı hafifçe inceltilerek, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 187	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı, iç yüzey sıvazlanarak** bırakılmış. Yoğun kalkerli tortu görülüyor. Katkı iç yüzeyde daha yoğun. Hafif engebeli, dış yüzey pudramsı, iç yüzey hafif pütürlü. Renk **dış yüzey açık pembemsi, iç yüzey pembemsi devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş ama çok belli olmuyor. Dudağı hafifçe inceltilmiş gibi ama çok fazla aşınma var.

KATALOG NO: 188	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Hafif engebeli yüzey görünümü, dış yüzey pütürlü, iç yüzey pudramsı. Her iki yüzey rengi de donuk **koyu pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük olduğundan dolayı tanımlanmıyor. Bazı yerde yuvarlatılmış, bazı yerde inceltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 189	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı** ama özellikle iç yüzeyde aşınma var. Hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. Dış yüzeyde yer yer kalkerli tortu var. Her iki yüzey rengi de **koyu pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından anlaşıldığı kadarıyla **levha** tekniği ile biçimlendirilmiş. Özellikle iç yüzeyde kil eklemesinin iyi yedirilemediği için çatlama var. Dudağı yuvarlatılmış ve dışa doğru hafifçe çekik ağız parçası.

KATALOG NO: 190	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu kireçtaşı. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey ince kil astarlı, iç yüzey sıvazlanarak** bırakılmış. Katkı negatif izleri belirgin. Renk **dış yüzey pembemsi, iç yüzey koyu devetüyü**. Dış yüzey hafif engebeli, her iki yüzeyde de pudramsı doku. Yer yer kalkerli tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Özellikle dudak için eklenen şerit çok belli oluyor. Dudağı yuvarlatılmış hafifçe dışa çekik ağız parçası.

KATALOG NO: 191	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 25	ÇİZİM NO:736

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Kum** ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı** ama iç yüzeyin neredeyse tamamı aşınmış. Dış yüzeyde **sıvazlama** (dairesel, farklı yönlerde) izleri çok belirgin. Katkı izleri çok belirgin değil. Yer yer kalkerli tortu var. Engebeli yüzey, pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **koyu pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla **şerit yöntemi**yle ana gövde oluşturulmuş ve **levha kaplama** tekniğiyle kenar kalınlaştırılmış. Şeritler çok iyi kaynaşmış bu nedenle sınırları çok net belli olmuyor. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 192	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 19G 8	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı**, yoğun kalkerli görünüm, **iç yüzey iyi sıvazlanmış**. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Renk **dış yüzey koyu pembemsi, iç yüzey pembemsi**. Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku. Uygulanan **bant bezek** düzenli ilerlemiyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit** ve **levha** teknikleri bir arada kullanılmış. Kenar levha ile kalınlaştırılmış. **Bant bezek** kap biçimlendirilirken eklenmiş ve alt kısmı iyi yedirilmemiş. Dudağı inceltilmiş bant bezekli ağız parçası.

KATALOG NO: 193	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey ince astarlı** ama yoğun aşınma var. İç yüzey taşçık katkının yoğunluğundan dolayı çok gözenekli görülüyor (ısıdan dolayı patlama sonucu). Katkı izleri çok belirgin. Hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. İnce **yatay bant** eklemesi düzgün ilerliyor, hafifçe yuvarlatılmış.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** ve **levha** teknikleri bir arada kullanılmış ama ağırlıklı olarak şerit izi görülüyor, ihtiyaca yönelik levha eklenmiş. **Bant bezek** biçimlendirmeden sonra eklenmiş. Dudağı çok aşınmış ama görüldüğü kadarıyla yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 194	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:850

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı. Kum** ve **mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı**, yoğun kalkerli görünüm, **iç yüzey iyi sıvazlanmış**. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Renk **dış yüzeyde koyu pembemsi, iç yüzey pembemsi**. Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla **levhalar** birbirine dik olarak eklenmiş, kenar kalınlaştırılmış ve son biçimlendirme elde yapılmış. Bu nedenle engebeli bir görünümü var. Yer yer parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 195	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü.**

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz bazı yerde gri, bazı yerde ise yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, iç yüzeyin neredeyse tamamı aşınmış, hamur dokusu yüzeye yansımış. Dış yüzeyde sıvazlama izleri görülebiliyor. **Dış yüzey** pudramsı, **devetüyünden pembemsiye** değişken renkli. **İç yüzey** pütürlü, korunan kısım **pembemsi**, aşınan alan **koyu devetüyü** renginde. **Bant bezeğin** üstü hafifçe düzeltilmiş, alt kısmı yuvarlatılarak yedirilmiş.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden **şerit tekniği** ile yapıldığı görülüyor. Öncül gövde yapıldıktan sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. **Bant,** yapım aşamasında eklenmiş. Dudağı hafifçe düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 196	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 24	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey astarlı, iç yüzey ıslak sıvazlanarak bırakılmış. Katkı iç yüzeyde daha belirgin. Engebeli yüzey, pütürlü doku. Renk **dış yüzey**de **devetüyünden pembemsiye** değişiklik gösteriyor, **iç yüzey**de **koyu devetüyü**. Yer yer kalkerli tortu görülüyor. Dış yüzeyde yer yer aşınma var.

YAPIM TEKNİĞİ: Rasgele **levha eklemesiyle** biçimlendirilmiş. Bu uygulama tabakalı kırığından ve kesitinden net olarak takip edilebiliyor. Dudağı düzensiz, bazı yerde ince bazı yerde kalın, hafifçe yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 197	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 20F 7	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, yer yer kalkerli tortu var. Her iki yüzeyde de yatay sıvazlama izleri belirgin. Her iki yüzey rengi de **donuk pembemsi**. Yer yer parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. Hafif pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Hamur dokusu çok iyi kaynaşmış, bu nedenle yapım tekniği anlaşılmıyor. Dudağı **şerit** olarak eklenmiş, bazı yerde yuvarlatılmış bazı yerde inceltilmiş, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 198	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, orta yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı, iç yüzey iyi sıvazlanmış**. Hafif pütürlü doku. Renk **dış yüzey kirli, donuk pembemsi, iç yüzey koyu devetüyü**. Yuvarlatılmış **bant bezek** düzgün ilerliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama tekniği** ile kenar kalınlaştırılmış. **Bant** gövde yapılırken eklenmiş. İnceltilmiş dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 199	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey ince astarlı** ama yoğun aşınma var. İç yüzey taşçık katkının yoğunluğundan dolayı çok gözenekli görülüyor (ısıdan dolayı patlama sonucu). Katkı izleri çok belirgin. Hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. Renk **dış yüzey koyu devetüyünden, pembemsi devetüyüne değişiklik gösteriyor. İç yüzey koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** ve **levha** teknikleri bir arada kullanılmış ama ağırlıklı olarak şerit izi görülüyor, ihtiyaca yönelik levha eklenmiş. Dudağı aşınmış ama görüldüğü kadarıyla yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 200	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 11	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, sıvazlama izleri iç yüzeyde daha yoğun görülüyor, katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Engebeli yüzey, pudramsı doku. Her iki yüzey rengi de **kirli pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit tekniği** ile ana gövde biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** tekniği ile kap kalınlaştırılmış. Yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 201	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18F 85	ÇİZİM NO:262

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve orta **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı, iç yüzey sıvazlanarak** bırakılmış. Katkı izleri iç yüzeyde daha yoğun. Dış yüzeyde sıvazlama izleri düzensiz, dairesel hatlar halinde belli oluyor. İç yüzeyde taşçık katkının patlamasıyla oluşmuş gözenekli bir görünüm var. Hafif engebeli yüzey, dış yüzeyde pudramsı, iç yüzeyde pütürlü doku. Renk **dış yüzey kirli koyu devetüyü, iç yüzey pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla ana yöntem **şerit** ama ihtiyaca yönelik **levha** da kullanılmış. Aynı zamanda kenarda **levha kaplama** yapılarak kalınlaştırılmış gibi. Özellikle iç yüzeyde levha eklentisi çok belli, iyi yedirilmemiş. Dudağı çok aşınmış ama görüldüğü kadarıyla dışa çekik ve inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 202	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 31	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve az, iri kıyılmış **sap-saman** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, katkı belirgin, engebeli yüzey, pürüzlü doku. Renk **dış yüzey kahvemsi, iç yüzey açık pembemsi devetüyü**. Yer yer parmakla düzeltim izleri görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha** teknikleri rasgele kullanılmış. Dudağı inceltilmiş, çoğu aşınmış ağız parçası.

KATALOG NO: 203	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AN 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. Katkı izleri çok belirgin değil. Her iki yüzey rengi de **pembemsi devetüyü**. Yer yer kalkerli tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha**lar üst üste eklenmiş ve sonra elde biçimlendirilmiş. İki yüzeyde de tabakalı kırık görüntüsü var. Dudağı aşınmış ama yuvarlatılmış, gövde dönüşünün de görüldüğü, olasılıkla sığ kase formunda kap parçası.

KATALOG NO: 204	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AG 47	ÇİZİM NO:801

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Çok yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, hafif engebeli yüzey, pütürlü doku. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Hafif üçgenimsi kesitli **bant bezek** düzgün ilerliyor gibi.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile yapılmış, bant bezek biçimlendirilmeden sonra gövde üzerine sonradan eklenmiş.

KATALOG NO: 205	MAL GRUBU: I B	BUL.YERİ:MT'01 23H 20	ÇİZİM NO:281

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, hafif engebeli yüzey, pudramsı doku. Katkı izleri çok belirgin değil. Her iki yüzey rengi de **pembemsi devetüyü**. Yer yer kalkerli tortu görülüyor. İç yüzey daha düzgün.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **elde açma tekniği** ile biçimlendirilip **levha** eklemesi yapılarak kenar kalınlaştırılmış.

KATALOG NO: 206	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **astarlı**, **hafifçe açkılanmış** gibi. Katkı izleri belirgin. Her iki yüzeyde de aşınma var, alacalanma var. Dış yüzeyde görülen ince **band**ın çoğu aşınmış ama görüldüğü kadarıyla üstü düzlenmiş, altı yuvarlatılmış. Bant bezek sonradan eklenmiş, **iç yüzeyde** yoğun islenme var, **koyu kirli devetüyü**. Engebeli görünüm.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden ve yüzeydeki tabakalı kırığından anlaşıldığı kadarıyla ince **levha**ların birbirine eklenmesi ile oluşturulmuş ve son olarak da **levha kaplama** ile kalınlaştırılıp düzeltilmiş. **Bant bezek** gövdeye sonradan eklenmiş. Dudağı kabaca yuvarlatılmış, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 207	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: -	ÇİZİM NO:823

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, dış yüzey **hafif açkılı**. Katkı iç yüzeyde belirgin, dış yüzeyde az. Düzgün dokulu. Renk **dış ve iç yüzey kahvemsi pembe**, dış yüzey kalkerli oluşumdan dolayı daha açık.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden ve kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit**le yapılmış, **levha** ile kalınlaştırılmış. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış, çok düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 208	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 21F 16	ÇİZİM NO:188

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey astarlı, iç yüzey sıvazlanarak** bırakılmış. Katkı izleri belirgin ama iç yüzeyde daha yoğun. Çok engebeli yüzey, hafif pütürlü doku. Renk **dış yüzeyde** değişken **koyu devetüyünden kahvemsiye**, **iç yüzeyde devetüyünden kahvemsi devetüyüne**. Parmakla düzeltim izleri çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Yapım aşamaları yüzeyden çok net takip ediliyor. Kabaca biçimlendirilip bırakılmış. **Şerit**le boyun eklenmiş, eklenti iç yüzeyde çok daha belirgin, alt kısım olasılıkla **levha** ile yapılmış. Parmakla düzeltim izleri çok belirgin. Dudağı düzensiz, kimi yerde inceltilmiş kimi yerde yuvarlatılmış boyunlu kap parçası.

KATALOG NO: 209	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 22H 9	ÇİZİM NO:296

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**, iç yüzey neredeyse tümüyle aşınmış. Katkı iç yüzeyde daha belirgin. Engebeli görünüm, pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **koyu devetüyü**. İç yüzeyde yer yer kalkerli tortu var. Yer yer parmakla düzeltim izleri belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla öncelikle **elde** biçimlendirilmiş ve **levha tekniği**yle de kenar kalınlaştırılmış. Dudağı inceltilmiş, yuvarlatılmış çok düzgün ilerlemeyen ve gövde dönüşü olan ağız parçası.

KATALOG NO: 210	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**. Katkı izleri belirgin. Engebeli görünüm, pütürlü doku. Tabakalı kırık görüntüsü çok hakim. Her iki yüzey rengi de **devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığında ve kesitinde **levha tekniğinin** kullanıldığı çok belirgin. Levha kullanımı düzensiz, iyi yedirilmediğinden kopuntu ve çatlaklar var. Dudak **şerit**le oturtulmuş ve aralarda ihtiyaca yönelik **şerit** eklemesi de var gibi görülüyor. Dudağı yuvarlatılmış hafif içe çekik ağız parçası.

KATALOG NO: 211	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:799

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı**. Hafif açkılı. Katkı izleri belirgin. Engebeli görünüm, pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitinden görüldüğü kadarıyla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş ancak çok kesin bir şey söylemek mümkün değil. Dudağı yuvarlatılmış, çok düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 212	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:805

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı** ama iç yüzey tamamıyla aşınmış, hamur görünümü yüzeye yansımış. Katkı izleri belirgin. Çok hafif engebeli, yer yer çatlama var ama hafif açkılı. Renk **dış yüzey**de değişken, yer yer alacalanma görülüyor, **devetüyünden pembemsiye** değişkenlik gösteriyor. **İç yüzey koyu kirli devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniğinin kullanıldığı çok net görülüyor. **Levha** tekniği ile de yer yer kalınlaştırılmış. Dudağı yuvarlatılmış düzgün ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 213	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'02 22G 53	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı** ama iç yüzey tamamıyla aşınmış, hamur görünümü yüzeye yansımış. Katkı izleri belirgin. Çok hafif engebeli, yer yer çatlama var ama hafif açkılı. Renk **dış yüzey**de **devetüyünden pembemsiye** değişkenlik gösteriyor. **İç yüzey koyu kirli devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 214	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20G 48	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, orta kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve az **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Orta yoğun, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** orta. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **kil astarlı** ama iç yüzey yoğun olarak aşınmış. Katkı izleri belirgin. Dış yüzey hafif açkılı. Hafif engebeli. Her iki yüzey rengi de **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Dudağı yuvarlatılmış ama çok aşınmış ağız parçası.

KATALOG NO: 215	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 20F 7	ÇİZİM NO:831

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de çok ince **kil astarlı**, iç yüzey tamamıyla aşınmış. Katkı izleri dış yüzeyde daha az. **Bant bezek** bazı yerde yuvarlatılmış bazı yerde inceltilerek sivriltilmiş, düzgün ilerlemiyor. Yer yer islenme var. Renk **dış yüzey koyu devetüyü**, **iç yüzey pembemsi devetüyü**. Hafif engebeli yüzey, yer yer parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le yapılmış ana gövde **levha kaplama** ile kalınlaştırılış. **Bant** bezek sonradan eklenmiş. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış, ağız parçası.

KATALOG NO: 216	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 19G 56	ÇİZİM NO:194

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Hamur rengi **pembemsi devetüyü**

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı** ama dış yüzeyde olasılıkla doğal başka bir oluşum var gibi. **Dış yüzey** görünümü yer yer kalkerli, katkı az belirgin, renk değişken kirli **boz-kahvemsi devetüyü**. **İç yüzeyde** katkı daha belirgin, renk **pembemsi devetüyü**. Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net anlaşılmıyor ama olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Dudağı bazı yerde yuvarlatılmış, bazı yerde inceltilmiş, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 217	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı** ama dış yüzeyde olasılıkla doğal başka bir oluşum var gibi. **Dış yüzey** görünümü yer yer kalkerli, katkı az belirgin, renk değişken **kirli boz-kahvemsi devetüyü**. **İç yüzey** katkı daha belirgin, renk devetüyü **pembemsi devetüyü**. Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Muhtemelen **levha**lar eklenip daha sonra elde biçimlendirilmiş, parmakla düzeltim izleri çok belirgin. Dudağı yuvarlatılmış, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 218	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: -	ÇİZİM NO:820

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kil astarlı** ama dış yüzeyde olasılıkla doğal başka bir oluşum var gibi. Dış yüzey görünümü yer yer kalkerli, katkı az belirgin, renk değişken **kirli boz-kahvemsi devetüyü**. İç yüzey katkı daha belirgin, renk **pembemsi**(kirli). Hafif engebeli görünüm, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Parmakla düzeltim izleri belirgin. Dudağı çok düzensiz, genel olarak yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 219	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:834

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Sanki iki ince tabaka varmış gibi gözüküyor; altta kireçli bir tabaka ve onun üstünde çok net anlaşılmayan ince başka bir tabaka gibi. Farklı bir kil sürülüp pişme esnasında bu görünümü almış olabilir yada sonradan doğal ortam etkisiyle farklılaşmış olabilir. Hafif engebeli yüzey. Renk genel olarak **kirli boz, kahveye kaçan grimsi** yada **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha ve şerit** teknikleri rasgele kullanılmış gibi. Çok net takip edilemiyor. Dudağı düzensiz, hafifçe inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 220	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 25	ÇİZİM NO:735

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Sanki iki ince tabaka gibi; altta kireçli bir tabaka ile onun üstünde çok net anlaşılmayan ince başka bir tabaka var gibi. Farklı bir kil sürülüp pişme esnasında bu görünümü almış olabilir yada sonradan doğal ortam etkisiyle farklılaşmış olabilir. Hafif engebeli. Renk genel olarak **kirli boz, kahveye kaçan grimsi yada pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha ve şerit** rasgele kullanılmış gibi. Çok net takip edilemiyor. Dudağı düzensiz, hafifçe inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 221	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Mika yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Sanki iki ince tabaka var gibi. Altta kireçli bir tabaka ile onun üstünde çok net anlaşılmayan ince başka bir tabaka var gibi. Farklı bir kil sürülüp pişme esnasında bu görünümü almış olabilir yada sonradan doğal ortam etkisiyle farklılaşmış olabilir. Hafif engebeli. Renk genel olarak **kirli boz, kahveye kaçan grimsi yada pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha ve şerit** rasgele kullanılmış gibi. Çok net takip edilemiyor. Dudağı inceltilmiş,yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 222	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:783

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Sanki iki ince tabaka gibi. Altta kireçli bir tabaka onun üstünde çok net anlaşılmayan ince başka bir tabaka var gibi. Farklı bir kil sürülüp pişme esnasında bu görünümü almış olabilir yada sonradan doğal ortam etkisiyle farklılaşmış olabilir. Hafif engebeli. Renk genel olarak **kirli boz, kahveye kaçan grimsi yada pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük olduğundan yapım tekniği net değil.

KATALOG NO: 223	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Sanki iki ince tabaka gibi. Altta kireçli bir tabaka onun üstünde çok net anlaşılmayan ince başka bir tabaka gibi. Farklı bir kil sürülüp pişme esnasında bu görünümü almış olabilir yada sonradan doğal ortam etkisiyle farklılaşmış olabilir. Hafif engebeli. Renk genel olarak **kirli boz, kahveye kaçan grimsi yada pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük olduğundan yapım tekniği net değil.

KATALOG NO: 224	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı. Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Sanki iki ince tabaka gibi. Altta kireçli bir tabaka onun üstünde çok net anlaşılmayan ince başka bir tabaka gibi. Farklı bir kil sürülüp pişme esnasında bu görünümü almış olabilir yada sonradan doğal ortam etkisiyle farklılaşmış olabilir. Hafif engebeli. Renk **genel olarak kirli boz, kahveye kaçan grimsi yada pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Görüldüğü kadarıyla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş ve ardından **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış.

KATALOG NO: 225	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:756

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde de kireçli, kumlu bir kille yapılmış **astar** var gibi. Her iki yüzey rengi de **bozumsu**. Engebeli yüzey, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 226	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde de kireçli, kumlu bir kille yapılmış **astar** var gibi. Her iki yüzey rengi de **bozumsu**. Engebeli yüzey, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 227	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 20E 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde ince **kireç astarlı** gibi. Her iki yüzey rengi de **pembemsi boz**. Katkı izi çok az. Yatay bant bezek eklentisi düzgün ilerliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. **Bant bezek** sonradan eklenmiş, üçgenimsi kesitli ve hafifçe yuvarlatılmış.

KATALOG NO: 228	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde ince **kireç astarlı** gibi. İç yüzey daha net tabaka halinde ve beyaz renkli. Dış yüzey rengi ise **pembemsi boz**. Katkı izi çok az.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş

KATALOG NO: 229	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman, tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde ince **kireç astarlı** gibi. İç yüzey daha net tabaka halinde ve beyaz renkli. Dış yüzey rengi ise **pembemsi boz**. Katkı izi çok az.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş.

KATALOG NO: 230	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:734

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve yoğun **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de ince **kireç astarlı** gibi. İç yüzey daha net tabaka halinde ve beyaz renkli. Dış yüzey rengi ise **pembemsi boz**. Katkı izi çok az.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Parmakla düzeltim izleri belirgin. Dudağı hafifçe üstten düzletilmiş, dışa çekik ağız parçası.

KATALOG NO: 231	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AG 24	ÇİZİM NO:870

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Kum** ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz bazı yerde siyah, bazı yerde ise yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **kil astarlı**. Katkı izleri tamamıyla giderilmemiş. Ağızdan karın dönüşüne kadar daha pürüzlü bir doku, karından dibe kadar daha düzgün bir doku var. Renk de belirtilen alanlarda farklı. Üst kısmında **açık devetüyü**, alt kısımda **kahvemsi devetüyüne** dönüşüyor dip kısmı ise yoğun isli. Bu sonradan ateşte kullanıma bağlı bir oluşum olabilir.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha** teknikleri ortak kullanılmış. Olasılıkla **kalıp** kullanılarak yapılmış. Dipte levha kullanımı görülüyor. Tam profil veren, dudağı inceltilerek yuvarlatılmış daralan ağızlı kap parçası.

KATALOG NO: 232	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'04 34R 64	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** az. Sıkı dokulu hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Yer yer kalkerli tortu var. Sıvazlama izleri takip edilebiliyor. Hafif engebeli yüzey, pütürlü doku. Her iki yüzey rengi **kahvemsi devetüyü**, iç yüzeyde islenme görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 233	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. İç yüzey hafif açkılı gibi. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş. Yer yer kalkerli tortu var. Sıvazlama izleri takip edilebiliyor. Hafif engebeli yüzey, pütürlü doku. Renk **dış yüzey koyu devetüyü, iç yüzey pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 234	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AG 56	ÇİZİM NO:806

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME İki yüzey de **astarlı**. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş ama yoğun değil. Yer yer kalkerli tortu var. Sıvazlama izleri takip edilebiliyor. Parmakla düzeltim izleri belirgin, hafif engebeli yüzey, pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş. Dudağı düzensiz, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 235	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş ama yoğun değil. Yer yer kalkerli tortu var. Sıvazlama izleri takip edilebiliyor. Parmakla düzeltim izleri belirgin, hafif engebeli yüzey, pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş. Dudağı düzensiz, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 236	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'02 23H 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve ince siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**. Katkı izleri tümüyle giderilmemiş ama yoğun değil. Yer yer kalkerli tortu var. Sıvazlama izleri takip edilebiliyor. Parmakla düzeltim izleri belirgin, hafif engebeli yüzey, düzgün yüzey dokusu. Her iki yüzey rengi de koyu **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile biçimlendirildiği yüzeyden de anlaşılıyor. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 237	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel**, az **tohum-tane** ve **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, dış yüzey **hafif açkılı** gibi Katkı izleri tümüyle giderilmemiş ama yoğun değil. Yer yer kalkerli tortu var. Hafif engebeli yüzey, düzgün yüzey dokusu. Her iki yüzey rengi de koyu **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Ağız kısmına doğru inceltilerek tamamlanmış. Dudağı değişken, kimi yerde inceltilmiş kimi yerde yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 238	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:790

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **otsu bitkisel**, **sap-saman tohum-tane** ve **püskül otu** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, iç yüzey aşınmış. Katkı izleri çok az. Yer yer kalkerli tortu var. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izi yoğun, düzgün yüzey dokusu. Dış yüzey rengi koyu **pembemsi**, iç yüzeyde yer yer islenme var, renk **pembemsiden kahvemsiye** değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş ancak kullanılan şeritler çok net takip edilemiyor. Ana gövde yapıldıktan sonra **levha kaplama** tekniği ile kabın kenarı kalınlaştırılmış. Düzensiz, yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 239	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 21H 47	ÇİZİM NO:816

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, iç yüzey aşınmış. Katkı izleri çok az. Yer yer kalkerli tortu var. Hafif engebeli yüzey, sıvazlama izleri yer yer takip edilebiliyor, düzgün yüzey dokusu. Dış yüzey rengi **pembemsi**, iç yüzey daha açık.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha** teknikleri karışık, rasgele kullanılmış. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 240	MAL GRUBU: I B	BUL. YERİ: MT'99 19G 38	ÇİZİM NO:822

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı** ve **hafif açkılı**; iç yüzey aşınmış, hamur dokusu yüzeye yansımış. Katkı izleri belirgin. Yer yer kalkerli tortu var. Tabakalı kırık görüntüsü var. Dış yüzey hafif engebeli, iç yüzey kırıktan dolayı tabakalı. Renk **dış yüzey pembemsi, iç yüzey pembemsi ve kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha** teknikleri beraber kullanılmış, rasgele ve düzensiz bir uygulama. Önce dışa çekilerek öncül gövde tamamlanmış ardından içten tekrar levha eklenerek boyun dönüşü tamamlanıp ağıza yükseltilmiş. Dudağı inceltilmiş, çok aşınmış boyunlu kap parçası.

KATALOG NO: 241	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 38	ÇİZİM NO:841

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve orta, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, **hafif açkılı,** iç yüzey aşınmış. Katkı izleri belirgin. Hafif engebeli yüzey, düzgün yüzey dokusu. Dış yüzey rengi koyu **pembemsi**, iç yüzey daha açık.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **elde açma** tekniği ile biçimlendirilmiş ve ardından **levha - şerit** eklemeleriyle tamamlanmış. Eklemeler rasgele yapılmış. Aşınmış, yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 242	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 23G 54	ÇİZİM NO:751

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu kireçtaşı ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, **hafif açkılı,** ayrıca farklı bir oluşum var gibi. Katkı izleri belirgin. Hafif engebeli yüzey, düzgün yüzey dokusu. **Dış yüzey**de alacalanma var, genel renk **pembemsi** ve tonları**; iç yüzey koyu devetüyü**, yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: Kullanılan **şerit**ler yer yer takip edilebiliyor ama genelde iyi kaynaşmış. Dudağı düzgün, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 243	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:821

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamuru rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, **hafif açkılı,** kalkerli bir görünüm ve kumlu doku yüzeye yansımış. Katkı izleri iç yüzeyde daha belirgin. Hafif engebeli yüzey, pütürlü yüzey dokusu. **Dış yüzey**de yer yer islenme var, genel renk **pembemsi boz; iç yüzey pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Ana gövdeyi oluşturan iki dikey **levha** net olarak görülüyor. Kimi yerde inceltilmiş, kimi yerde yuvarlatılmış düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 244	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'02 20H 54	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, **hafif açkılı,** kalkerli bir görünüm. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, düzgün yüzey dokusu. **Dış yüzey kızılımsı kahve, iç yüzey kırmızımsı.**

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha** izleri düzensiz olarak takip edilebiliyor. Dudağı yuvarlatılmış, düzensiz kimi yerde dışa çekik kimi yerde düz, ağız parçası.

KATALOG NO: 245	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 31	ÇİZİM NO:824

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, **hafif açkılı,** kalkerli bir görünüm. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, düzgün yüzey dokusu. **Dış yüzey rengi bozumsu**, yer yer islenme var, **iç yüzey rengi devetüyü.** Tabakalı kırık görüntüsü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş. Yaklaşık 2 cm.lik şeritler net olarak görülüyor. Ana biçim şerit tekniği ile tamamlandıktan sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı inceltilmiş, düzgün ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 246	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:746

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, kalkerli bir görünüm. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, pütürlü yüzey dokusu. Her iki yüzey rengi de **devetüyü**, dış yüzeyde yer yer islenme var. Hafif çatlamalar oluşmuş.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le yapılmış ama iyi kaynaşmış olduğundan şeritlerin sınırları takip edilemiyor. Ana gövde oluşturulduktan sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı üstten sıyrılarak düzleştirilmiş gibi olan ağız parçası.

KATALOG NO: 247	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:781

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane katkı** görülüyor. Çok yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, kalkerli bir görünüm. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, pütürlü yüzey dokusu. Her iki yüzey rengi de koyu **devetüyü**, dış yüzeyde yer yer islenme var. Hafif çatlamalar oluşmuş.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le yapılmış ama iyi kaynaşmış olduğundan şeritlerin sınırları takip edilemiyor. Ana gövde oluşturulduktan sonra **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 248	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Az, iri kıyılmış **sap-saman**, yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, kalkerli bir görünüm. Katkı izleri iç yüzeyde çok az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, pudramsı yüzey dokusu. Her iki yüzey rengi de **bozumsu** , dış yüzeyde yer yer islenme var.

YAPIM TEKNİĞİ: Düzensiz, rasgele **şerit** kullanılarak biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 249	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:39

HAMUR ve KATKI: Yoğun, orta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane katkı** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de kil **astarlı**, yer yer kalkerli bir görünüm. Katkı izleri iç yüzeyde çok az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, pütürlü yüzey dokusu. Her iki yüzey rengi de **devetüyü** (kirli), dış yüzeyde yer yer islenme var. Çatlaklar var, sıvazlama izleri yer yer çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit ve levha** teknikleri rasgele kullanılmış. Şerit eklenerek yapılan ve hafifçe yuvarlatılarak bırakılan dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 250	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de kil **astarlı**, yer yer kalkerli bir görünüm. Katkı izleri iç yüzeyde daha yoğun. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, pütürlü yüzey dokusu. dış yüzey alacalı, **iç yüzey kirli koyu devetüyü**. Çatlaklar var, sıvazlama izleri yer yer çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: İki dikey **levha** izi takip edilebiliyor, **kalıp** kullanılmış olabilir. Eklenen iki levhadan biri üstten düz kesilmiş, sıyrılarak bitirilmiş diğer levhanın nasıl bitirildiği anlaşılmıyor çok aşınmış.

KATALOG NO: 251	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de kil **astarlı**, dış yüzeyde aşınma var, çok net değil ama isli gibi, yer yer kalkerli bir görünüm. Katkı izleri iç yüzeyde daha yoğun. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor, pütürlü yüzey dokusu. genel renk yer yer **isli pembemsi**. Çatlaklar var, sıvazlama izleri yer yer çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Ağırlıklı olarak **levha** tekniği ile yapılmış ama dudak **şerit**le eklenmiş. İki net dikey levha görülüyor. Dışa çekik, hafifçe yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 252	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel katkı** görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** az ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey tamamıyla kurşuni renkli **astarla** kaplı. Kap tamamlandıktan sonra yüzeyler **sıvazlanarak** düzeltilmiş ve dış yüzey astarlanmış. Katkı negatif izleri her iki yüzeyde de görülüyor ama iç yüzeyde daha yoğun. Parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. **Dış yüzey siyahımsı, iç yüzey koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kesitten görüldüğü kadarıyla öncül biçim **elde yapılmış** ve ardından **levha kaplama tekniği** kullanılarak kap kalınlaştırılmış ve yükseltilmiş. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 253	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:789

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, orta yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de kil **astarlı**, dış yüzeyde aşınma var, çok net değil ama isli gibi, yer yer kalkerli bir görünüm. Katkı izleri yoğun. Hafif engebeli yüzey, pütürlü yüzey dokusu. **İki yüzey** de **alacalı**. sıvazlama izleri yer yer çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha ve şerit teknikleri** rasgele kullanılmış. Ağız şeritle tamamlanmış. Dudağı inceltilmiş, düzensiz ilerleyen ağız parçası.

KATALOG NO: 254	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 18F 38	ÇİZİM NO:141

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve otsu bitkisel, az **püskül otu** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey tamamıyla kurşuni renkli **astarla** kaplı. Kap tamamlandıktan sonra yüzeyler **sıvazlanarak** düzeltilmiş ve dış yüzey astarlanmış. İç yüzeyde sıvazlama izleri belirgin. Katkı negatif izleri her iki yüzeyde de az. Parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. **Dış yüzey siyahımsı, iç yüzey pembemsi**, yer yer kalkerli tortu var. Engebeli yüzey, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net takip edilemiyor ama **şerit** tekniği ile yapılmış gibi ve ardında da **levha kaplama** yapılmış. Dudağı hafifçe inceltilerek yuvarlatılmış, düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 255	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, orta kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve orta **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** az ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de kil **astarlı**, dış yüzeyde aşınma var, çok net değil ama isli gibi, yer yer kalkerli bir görünüm. Katkı izleri dışta daha yoğun. Hafif engebeli yüzey, pütürlü yüzey dokusu. **İki yüzey** de **alacalı,** dudak kısmı ve iç yüzey yoğun isli. sıvazlama izleri yer yer çok belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama **şerit**le yapılmış ve **levha kaplama**yla tamamlanmış gibi. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 256	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AS 4	ÇİZİM NO:810

HAMUR ve KATKI : Yoğun **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de kil **astarlı**, dış yüzeyde aşınma var, çok net değil ama isli gibi, yer yer kalkerli bir görünüm. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri belirgin, pudramsı yüzey dokusu. Sıvazlama izleri yer yer çok belirgin. Renk **dış yüzey değişken kurşuni, pembemsi devetüyü. İç yüzey değişken yer yer isli, kahvemsi, pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Belli olmuyor, hamur iyi kaynaşmış. Dudağı dışa çekik, yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 257	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de kil **astarlı**, dış yüzeyde aşınma var, çok net değil ama isli gibi, yer yer kalkerli bir görünüm. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri belirgin, pudramsı yüzey dokusu. Sıvazlama izleri yer yer çok belirgin. Renk **dış yüzey kurşuni, iç yüzey pembemsi devetüyü**. **Bant bezek** yuvarlatılmış, düzgün ilerliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği kullanılarak yapılmış. Ana biçimden sonra bezek eklenmiş ve **levha kaplama** tekniği uygulanarak kap tamamlanmış. Dudağı kabaca yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 258	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:744

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, dış yüzeyde aşınma var, çok net değil ama isli gibi. Katkı izleri çok az. Hafif engebeli yüzey, pütürlü yüzey dokusu. Renk **dış yüzey kurşuni, iç yüzey pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile yapılmış ama şeritler iyi kaynaşmış olduğundan çok net takip edilemiyor. Dudağı hafifçe inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 259	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20 F 3	ÇİZİM NO:788

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de **astarlı**, iç yüzeyde aşınma var, çok net değil ama isli gibi. Katkı izleri çok az. Hafif engebeli yüzey, pütürlü yüzey dokusu. Renk **dış yüzey kurşuni, iç yüzey pembemsi**

YAPIM TEKNİĞİ: Levha ve şerit teknikleri rasgele kullanılarak yapılmış. Dudak hafifçe inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 260	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:832

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembems**i.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı gibi ama bu görünüm ıslak sıvazlamadan kaynaklı da olabilir. Sıvazlama izleri çok yoğun, katkı izleri belirgin, engebeli yüzey, pütürlü doku**.** Renk **dış yüzey alacalı, pembemsi devetüyü de görülüyor, iç yüzey pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net takip edilemiyor ama **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış gibi. Dudağı hafifçe yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 261	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 20E 4	ÇİZİM NO:836

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey daha düzgün **astarlı,** iç yüzeyde yoğun aşınma var. Düzgün yüzey görünümü ıslak sıvazlamadan ve pişmeden kaynaklı da olabilir. Katkı iç yüzeyde çok daha yoğun. Renk **dışta kirli pembemsi, iç yüzey pembemsi**. Yer yer kalkerli tortu var. Parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. Dış yüzey hafif pudramsı, iç yüzey hafif pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net takip edilemiyor ama **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış gibi.. Hafifçe inceltilerek, yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 262	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de astarlı ama çok aşınmış, iç yüzeyde yoğun kalkerli tortu var. Katkı izleri belirgin. Engebeli yüzey, pudramsı doku, parmakla düzeltim yoğun. Renk **dış yüzey kurşuni** ve koyu **kirli devetüyü, iç yüzey devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net takip edilemiyor ama **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış gibi. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 263	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun iri **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu kireçtaşı. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de astarlı ama dış yüzey daha net. Katkı izleri belirgin. Engebeli yüzey, pütürlü doku, parmakla düzeltim izleri görülebiliyor. Renk **dış yüzey mat siyahımsı, iç yüzey değişken, pembemsi devetüyünden siyahımsıy**a.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net takip edilemiyor ama **şerit tekniği** ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış gibi. Düzensiz ilerleyen dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 264	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 22H 21	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey astarlı ama aşınmış, iç yüzey sıvazlanarak bırakılmış. Katkı izleri iç yüzeyde daha belirgin. Renk dış yüzeyde kurşuni renkli astar haricinde **pembemsi** (mat-kirli). Pudramsı doku, parmakla düzeltim izleri belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: İki dikey **levha t**akip edilebiliyor, **kalıp** kullanılmış olabilir. Dudağı aşınmış ama dışa çekik ağız parçası.

KATALOG NO: 265	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi de**vetüyü.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kurşuni renkli **astarlı** gibi, dış yüzey daha belirgin. Katkı izleri az. Renk dış yüzeyde **mat kurşuni**, iç yüzeyde daha açık. Engebeli görünüm, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük olduğundan yapım tekniği anlaşılmıyor. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 266	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 19G 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve yoğun **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **astarlı,** iyi bir tabaka halinde görülebiliyor, iç yüzey **kil astarlı** gibi. Renk **dış yüzey mat siyahımsı**, **iç yüzey kirli pembemsiden devetüyüne** değişken. Katkı izleri belirgin. Engebeli yüzey, pudramsı doku, parmakla düzeltim izleri belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama **levha** tekniği ile biçimlendirilmiş gibi. Dudağı kimi yerde inceltilmiş kimi yerde yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 267	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey** kurşuni renkli **astarlı**, **iç yüzey kil astar**lı gibi. **Dış yüzey** rengi **mat grimsi**, **iç yüzey** rengi **pembemsi boz**. Katkı izleri iç yüzeyde daha belirgin ve sıvazlama izleri daha net. Engebeli yüzey, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama **şerit** tekniği kullanılarak yapılmış gibi. İnceltilerek yuvarlatılmış dudaklı ağız parçası.

KATALOG NO: 268	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey** kurşuni renkli **astarlı**, **iç yüzey kil astar**lı gibi. **Dış yüzey** rengi **değişken kurşuni**, **iç yüzey** rengi kirli **pembemsi**. Katkı izleri iç yüzeyde daha belirgin ve sıvazlama izleri daha net. Engebeli yüzey, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** yapılarak tamamlanmış. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 269	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı ve yüzey renkleri **kahvemsi devetüyü**, yer yer mat siyahımsı. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, düzgün doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama **şerit** tekniği ile biçimlendirilmiş ve **levha kaplama** yapılarak tamamlanmış gibi. Hafif içe çekik, yuvarlatılmış dudağı olan ağız.

KATALOG NO: 270	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken kireçtaşı. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı ve yüzey renkleri **kahvemsi devetüyü**, **mat siyahımsı**. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük olduğundan yapım tekniği anlaşılmıyor. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 271	MAL GRUBU: I B	BUL. YERİ: MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **püskül otu** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı ve yüzey renkleri **kahvemsi devetüyü**, **mat siyahımsı**. Katkı izleri az. Hafif engebeli yüzey, pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük olduğundan yapım tekniği anlaşılmıyor. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 272	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20H 27	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **kil astarlı**, hafif **açkılı** gibi. **Her iki yüzey** de **alacalı**. Katkı izleri az. Engebeli yüzey, pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha ve **şerit** teknikleri rasgele kullanılmış. Dudağı çok aşınmış, inceltilmiş, düzgün ilerlemeyen ağız parçası.

KATALOG NO: 273	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 19G 68	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **kil astarlı** ve hafif açkılı gibi. İç yüzeyde yatay sıvazlama izleri çok belirgin. Katkı izleri az. Engebeli yüzey, pudramsı doku. Yüzey renkleri **kızılımsı kahve, kurşuni** arasında değişken ve yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor..

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama **şerit** tekniği kullanılarak biçimlendirilmiş gibi. İnceltilip yuvarlatılmış dudaklı ağız parçası.

KATALOG NO: 274	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 20F 7	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de **kil astarlı** ve hafif açkılı gibi. İç yüzeyde yatay sıvazlama izleri çok belirgin. Katkı izleri az. Engebeli yüzey, pudramsı doku. Yüzey renkleri **kızılımsı kahve, kurşuni** arasında değişken ve yer yer kalkerli doğal tortu görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** ve **levha** teknikleri rasgele kullanılmış, tanımlı bir şey söylemek çok mümkün değil. Yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 275	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 20H 3	ÇİZİM NO:636

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **püskül otu**, orta yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey tamamıyla aşınmış ve hamur görünümü yüzeye yansımış. Her iki yüzey rengi de **devetüyü**. Katkı izleri belirgin, hafif pudramsı doku, parmakla düzeltim izleri belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniği ile yapılmış, dipten gövdeye dönüş beraber yapılmış. Dış yüzeyin düzgün olması **kalıp** kullanılmış olabileceğini düşündürüyor. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 276	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:638

HAMUR ve KATKI: Yoğun iri **sap-saman**, **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın gri öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de astarlı, iç yüzeyde taşçık katkı kaynaklı aşınma var. Katkı izleri belirgin, parmakla düzeltim belirgin, yer yer kalkerli tortu var. Her iki yüzey rengi de **pembemsi devetüyü**, ama iç yüzeyde daha koyu.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniği ile yapılmış, gövdeye dönüşü beraber yapılmış. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası. Dış yüzeyin düzgün olması **kalıp** kullanılmış olabileceğini düşündürüyor.

KATALOG NO: 277	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AT 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman** , **otsu bitkisel**, az **püskül otu** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı, ama bu yüzey görünümü ıslak sıvazlamadan da kaynaklı olabilir. Katkı izleri belirgin, parmakla düzeltim izleri belirgin. Hafif pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniği ile yapılmış, gövdeye dönüşü beraber yapılmış. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası. Dış yüzeyin düzgün olması **kalıp** kullanılmış olabileceğini düşündürüyor.

KATALOG NO: 278	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu kireçtaşı ve az tane boyutlu değişken **taşçık**. **Mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalınlığı değişken siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı, ama bu yüzey görünümü ıslak sıvazlamadan da kaynaklı olabilir. Katkı izleri belirgin, parmakla düzeltim izleri belirgin. Pudramsı doku. Her iki yüzey rengi de **pembemsiden devetüyüne** değişken, yer yer kalkerli doğal tortu var.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 279	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Az, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı, ama bu yüzey görünümü ıslak sıvazlamadan da kaynaklı olabilir. Katkı izleri belirgin, parmakla düzeltim izleri belirgin. Pudramsı doku. Her iki yüzey rengi de **pembemsiden devetüyüne** değişken, yer yer kalkerli doğal tortu var.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 280	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:643

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **taşçık** ve küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Her iki yüzey de kil astarlı, ama bu yüzey görünümü ıslak sıvazlamadan da kaynaklı olabilir. Katkı izleri az, parmakla düzeltim izleri belirgin, kopuntu yüzeyleri yoğun. Hafif pütürlü doku. Renk **dış yüzey devetüyü, iç yüzey koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Kenarı aşınmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 281	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20G 75	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, küçük kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey yoğun olarak aşınmış ve kalkerli bir görünümü var. Katkı izleri az, engebeli yüzey görünümü, parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor. Pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Kenar hafifçe yuvarlatılmış, düz dip parçası.

KATALOG NO: 282	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:639

HAMUR ve KATKI : Yoğun **püskül otu**, küçük kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey yoğun olarak aşınmış ve kalkerli bir görünümü var. Katkı izleri az, engebeli yüzey görünümü, parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor. Pütürlü doku. Her iki yüzey rengi de **devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Kenar hafifçe yuvarlatılmış, düz dip parçası..

KATALOG NO: 283	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, iri kıyılmış **sap-saman** ve **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **taşçık** ve orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey yoğun olarak aşınmış ve kalkerli bir görünümü var. Katkı izleri belirgin, engebeli yüzey görünümü, parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor. Pudramsı doku. Yüzey rengi de **dışta pembemsiden kirli devetüyüne değişken, içte pembemsi devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Kenar hafifçe yuvarlatılmış, düz dip parçası.

KATALOG NO: 284	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:630

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey yoğun olarak aşınmış ve hamur görünümü yüzeye yansımış. Katkı izleri belirgin, engebeli yüzey görünümü, parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor. Yüzey rengi de **dışta pembemsi, içte koyu devetüyü.**

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Dibin oturduğu düzlem hafifçe çukurlaştırılmış. Kenarı her iki yönden sıyrılarak yuvarlatılmış halka dip parçası.

KATALOG NO: 285	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 22I 19	ÇİZİM NO:804

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel**, az **püskül otu** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey yoğun olarak aşınmış ve hamur görünümü yüzeye yansımış. Katkı izleri belirgin, taşçık katkıdan kaynaklı gözenekli ve çatlaklı bir görünüm, engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor. Yüzey rengi **dış** genel olarak **pembemsi yer yer isli ve açıklı- koyulu olarak değişken, iç** ise **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip **levha** halinde yapılmış ve gövde üzerine oturtularak **şerit**le yükseltilmiş ve son olarak **levha kaplama** yapılmış. Dudağı kimi yerde inceltilmiş, kimi yerde yuvarlatılmış. Dip kenarı tamamıyla aşınmış ama halka dipli olan tümlenebilir kap parçası.

KATALOG NO: 286	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **otsu bitkisel**, **tohum-tane** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve orta yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. **Mika** az. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey sıvazlanarak bırakılmış. Katkı izleri belirgin, engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor. Yüzey rengi **dış açık pembemsi, iç pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Dibin oturduğu düzlem hafifçe çukurlaştırılmış. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 287	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 25	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve otsu bitkisel, **püskül otu** ve **tohum-tane** görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kalın siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **kil astarlı**, iç yüzey sıvazlanarak bırakılmış, yer yer sıvazlama izleri görülebiliyor. Katkı izleri belirgin, engebeli yüzey, parmakla düzeltim izleri fark edilebiliyor. Yüzey rengi **dış**ta alacalı genel olarak **pembemsi,** yer yer isli, **iç yüzey devetüyü** ve yer yer isli. Pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: Tabakalı kırığından ve kesitten **levha tekniği** uygulaması görülüyor. Gövdeye dönüş diple beraber. Gövdeye doğru çekilip inceltilen üç levha görülebiliyor. Dışta kenar dönüşü belirgin değil, çok hafifçe yuvarlatılmış, içte ise eklenen levha ile daha düzletilmiş, eklenti çok net. Düz dip parçası.

KATALOG NO: 288	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:709

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Astarlı** olan yüzeylerden iç yüzey yer yer aşınmış, dış yüzey daha düzgün görünümlü, katkı izleri yoğun, **sıvazlama** ve parmakla düzeltim izleri belirgin, hafif engebeli yüzey, hafif pütürlü doku. Renk **dış**ta dibin oturduğu düzlem **kirli bozumsu,** gövdeye yükselen kısım **pembemsi, iç yüzey pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniği ile biçimlendirilmiş, gövde dönüşü beraber dip ile beraber, net olarak iki yatay levha görülebiliyor. Kenarı yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 289	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:645

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu kireçtaşı ve taşçık. **Mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Astarlı**, katkı izleri belirgin, dış yüzeyde yer yer islenme var. Renk dış yüzeyde **kahvemsi devetüyü**, iç yüzeyde yer yer kalkerli doğal tortu var ama hakim renk **koyu-kirli devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Öncelikle dip tabanı levha haline getirilerek oluşturulmuş üzerine tekrar **levha** eklenmiş. Gövdeye dönüş net olmasa da **şerit**le yapılmış gibi ve son olarak **levha kaplama** yapılmış. Kenarı yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 290	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'02 20E 22	ÇİZİM NO:646

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Orta yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Mika** az oranda. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey yer yer isli, renk değişken **devetüyünden-pembemsiye**. İç yüzey çok aşınmış, tabakalı kırık görüntüsü hakim ve renk **grimsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip ayrı bir **levha** olarak yapıldıktan sonra tekrar bir levha ile kalınlaştırılmış ve kalınlaştırılan levhalarla gövde dönüşü de beraber yapılmış. Kenarı kimi yerde hafifçe kimi yerde daha belirgin yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 291	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 20G 7	ÇİZİM NO:704

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** orta yoğunlukta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **astarlı**, iç yüzey **sıvazlanarak** bırakılmış, katkı izleri belirgin. Dış yüzeyde yer yer isli alanlar oluşmuş, genel olarak **kirli boz** renginde. İç yüzey rengi **pembemsi**. Pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniği ile biçimlendirilmiş, gövde dönüşü dip ile beraber yapılmış. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 292	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **sap-saman** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu kireçtaşı ve az, tane boyutu değişken taşçık. **Mika** orta yoğunlukta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey astarlı, iç yüzey sıvazlanarak bırakılmış, katkı izleri az, pudramsı doku, engebeli yüzey. **Dış** yüzeyde yer yer kalkerli doğal tortu var, renk genel olarak **kirli boz**. İç yüzey rengi **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniği ile biçimlendirilmiş, gövde dönüşü dip ile beraber yapılmış. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 293	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **astarlı**, iç yüzey **sıvazlanarak** bırakılmış. Dış yüzeyde çok yoğun kalkerli tortu görülüyor, renk **kirli boz**. İç yüzey rengi **pembemsi devetüyü**, katkı izleri dış yüzeye göre daha belirgin. Pütürlü doku, hafif engebeli yüzey.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip **levha** ile biçimlendirilmiş, gövde dip ile beraber yapılmış ve son olarak **levha kaplama** yapılarak kap tamamlanmış. Yuvarlatılmış kenarlı düz dip.

KATALOG NO: 294	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü** (arındırılmış).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzey de tamamıyla **kalkerli, renk bozumsu**, katkı yok gibi, pütürlü doku, engebeli yüzey.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip **levha** ile biçimlendirilmiş, gövde dip ile beraber yapılmış. Kenarı düzgün ilerlemeyen düz dip.

KATALOG NO: 295	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun, iri kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az, küçük tane boyutlu **taşçık**. **Kum** yoğun ve **mika** orta. sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **astarlı**, iç yüzey **sıvazlanarak** bırakılmış. İki yüzey de yoğun kalkerli. **Renk boz ve pembemsi**. Katkı izi az.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** tekniği ile biçimlendirilmiş, gövde dönüşü dip ile beraber yapılmış. Kenar düzgün, hafifçe yuvarlatılmış düz dip.

KATALOG NO: 296	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 18H 15	ÇİZİM NO:859

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** katkı görülüyor. Yoğun, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** orta ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yüzey **astarlı**, görüldüğü kadarıyla da **hafif açkılı** gibi ama çok yoğun kalkerli, iç yüzey daha kalın kalkerli tabaka var. İç yüzeyde tabakalı kırık görünümü var. Renk **dışta boz, pembemsi. İçte kirli boz**.

YAPIM TEKNİĞİ: Önce elde açılmış, **levha** ile kalınlaştırılmış. Kenar dönüşü net olmayan, hafifçe yuvarlatılmış düz dip.

KATALOG NO: 297	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Az **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun ve **mika** az. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, boz, katkı yok, çatlama oluşmuş, pudramsı, içte tabakalı kırık görünümü, kalkerli gibi.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** çok net, ~1cmlik 3 tane levha. Kenarı yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 298	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:635

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun **rengi pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış alacalı genel olarak kirli boz, kalkerli görünüm, **iç pembemsi devetüyü**. Katkı içte daha yoğun. Pütürlü, engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip **levha** ile oluşturulmuş, gövde levha olarak dibin kenarından eklenerek devam ettirilmiş. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 299	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 32	ÇİZİM NO:725

HAMUR ve KATKI: Yoğun sap-saman, **püskül otu**, az **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** az ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun **rengi pembemsi** (arındırılmış).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış kalkerli farklılaşmış. Katkı içte daha yoğun. Renk **içte pembemsi devetüyü, dış pembemsiden kirli boza değişken**. Pudramsı, iç engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 300	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış daha düzgün. Katkı az. **Dış renk kirli boz ve pembemsi, iç renk kahvemsi devetüyü**. İç pütürlü, dış pudramsı. Dışta kalkerli görünüm. İçte tabakalı kırıktan teknik çok net.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 301	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:637

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış daha düzgün. Katkı az. **Dış renk kirli pembemsi, iç renk pembemsi** ve sıvazlanmış. İç pütürlü, dış pudramsı. Dışta kalkerli görünüm. İçte tabakalı kırıktan teknik çok net.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 302	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:701

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. **Kum** ve **mika** yoğun. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış alacalı genel olarak kirli boz, kalkerli görünüm, **iç yüzey kirli, kahvemsi devetüyü**. Katkı içte daha yoğun. Pütürlü, engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip **levha** ile oluşturulmuş, gövde levha olarak dibin kenarından eklenerek devam ettirilmiş. Kenarı hafifçe yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 303	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: -	ÇİZİM NO:699

HAMUR ve KATKI: Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç daha yoğun kalkerli, katkı az, engebeli, pudramsı, **dış renk mat pembemsi, iç kahvemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha,** dip kenarı eklenmiş düzgün ilerlemiyor, halka dipli.

KATALOG NO: 304	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:858

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, aşınma var, özellikle iç yüzeyde yoğun kalker, engebeli. Özellikle içte parmakla düzeltim çok belirgin, pütürlü doku. Renk; **kirli boz ve devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Kenar yuvarlaklığı değişken. Halka dip.

KATALOG NO: 305	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 18F 8	ÇİZİM NO:899

HAMUR ve KATKI: Yoğun iri kıyılmış **sap-saman**, **tohum-tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun kum ve az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç yer yer kalkerli, katkı içte daha belirgin, hafif engebeli, pudramsı. **Dış renk alacalı, kahvemsiden isliye değişken**. **İç renk pembemsi devetüyü**. Dış yüzey ısı kaynaklı kabuk kabuk olmuş.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha, gövde beraber. Kenar yuvarlaklığı değişken. Halka dip.

KATALOG NO: 306	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:703

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış yüzeyin neredeyse tamamı kalkerli, içteki daha ince tabaka gibi. Pütürlü, engebeli. Renk **kirli boz**. Katkı yok gibi.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 307	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:641

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış yüzeyin neredeyse tamamı kalkerli, içteki daha ince tabaka gibi. Pütürlü, engebeli. Renk **kirli boz**. Katkı yok gibi. iç pembemsi.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 308	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:631

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun tane boyutu değişken **kireçtaş**ı. Yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış** astarlı, iç sıvazlama gibi. dışta yoğun kalkerli tortu var, **alacalı, iç kahvemsi devetüyü**, katkı az, engebeli, pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 309	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:664

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. **Kum** ve **mika** yoğun. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dışta astarlı, iç sıvazlanmış gibi, katkı az, sıvazlama izleri belirgin, pütürlü doku, **dış kahvemsi, iç kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 310	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:642

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **dış** tamamıyla **isli, iç kahvemsi devetüyü**, katkı az. Pütürlü, içte sıvazlama izleri belirin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 311	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:648

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **tohum-tane**; orta yoğun **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi koyu devetüyü.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış daha düzgün, katkı tümüyle giderilmemiş, dış pudramsı, iç pütürlü, renk **kahvemsi devetüyü** (içte daha koyu)

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 312	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 25	ÇİZİM NO:727

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **tohum-tane**; orta yoğun **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç aşınmış hamur dokusu görünümünde. Katkı dışta da belirgin. **Dış** alacalı, iç yer yer yoğun **isli grimsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde açma** ve **levha kaplama**.

KATALOG NO: 313	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 25	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve orta yoğun **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **taşçık** ve yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç aşınmış hamur dokusu görünümünde. Katkı dışta da belirgin. **Dış** alacalı, iç yer yer yoğun **isli grimsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 314	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:861

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, kalkerli görünüm, yer yer isli. Hafif engebeli, düzgün doku. Renk **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Gövdeye yükselen kısımda şerit de görülüyor.

KATALOG NO: 315	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:650

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **tohum-tane**; orta yoğun **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış daha düzgün, katkı tümüyle giderilmemiş, dış pudramsı, iç pütürlü, renk **kahvemsi devetüyü** (içte daha koyu). Dış alacalı.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 316	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:671

HAMUR ve KATKI : Yoğun **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Orta yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Doku içte daha pütürlü. Katkı belirgin. Renk **dış yüzey pembemsi devetüyü, iç yüzey koyu devetüyü**

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber.

KATALOG NO: 317	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:626

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, orta yoğun **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **kum** ve az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı iç sıvazlama gibi. **dış mat kurşuni**, **iç** yoğun isli ve kalanı **pembemsi devetüyü**. Katkı az. Pütürlü, hafif engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber.

KATALOG NO: 318	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:625

HAMUR ve KATKI: Yoğun, **tohum-tane**; orta yoğun **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **kum** ve az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlama gibi. **Dış mat kurşuni**, **iç** yoğun isli ve kalanı **pembemsi devetüyü**. Katkı az. Pütürlü, hafif engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber.

KATALOG NO: 319	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 68	ÇİZİM NO:652

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta küçük tane boyutlu **taşçık**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış isli alacalı**. **İç** kil astarlı, **devetüyü**, pütürlü. Katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip ayrı yapılmış üzerine **şerit** eklemesiyle gövde yükseltilmiş ve içten kil **levha kaplama** yapılmış.

KATALOG NO: 320	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:640

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **kum**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, kalkerli görünüm, iç daha pütürlü, katkı belirgin, **dış** renk **pembems**i ve **kirli boz**, **iç** renk **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 321	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:629

HAMUR ve KATKI: Az **tohum-tane**; yoğun **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum**. Sıkı dokulu olan hamurun **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç aşınmış, yoğun çatlama var, pütürlü doku, **dış** renk **koyu pembemsi, iç** renk **pembemsi** ve yoğun isli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 322	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:665

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **dış** kalkerli görünüm, **pembemsi devetüyü**, **iç koyu devetüyü**, hafif pütürlü, katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 323	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:651

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlanmış, **dış** renk **pembemsi**, kalkerli görünüm, **iç pembemsi devetüyü**, hafif pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 324	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 20F 7	ÇİZİM NO:633

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun **küçük tane** boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlanmış, **dış** renk **pembemsi**, kalkerli görünüm, **iç pembemsi devetüyü**, hafif pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 325	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AG 47	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlanmış, **dış** renk **kirli pembemsi**, pudramsı, katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 326	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 21G 51	ÇİZİM NO:694

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç daha düzgün, katkı yoğun, parmakla düzeltim çok belirgin, dış alacalı hafif pütürlü, iç **pembemsi**, pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 327	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'02 AY 12	ÇİZİM NO:696

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Gevrek dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç daha düzgün, katkı yoğun, parmakla düzeltim çok belirgin, **dış alacalı** hafif pütürlü, **iç pembemsi**, pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 328	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AP 1	ÇİZİM NO:624

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, kalkerli görünüm, alacalı. İç hamur dokusu görünümde. Katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 329	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AG 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç daha düzgün, katkı yoğun, parmakla düzeltim çok belirgin, **dış alacalı** hafif pütürlü, **iç pembemsi**, pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** gibi net belli olmuyor. Düz dip.

KATALOG NO: 330	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'02 AG 68	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç çok aşınmış, katkı içte daha yoğun, **dış**ta alacalı genel olarak **koyu pembemsi**, **iç pembemsi**. Pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** gibi, iyi yedirilmiş, düz dip.

KATALOG NO: 331	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 20F 7	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Yoğun **kum**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yağ izlileri gibi, **iç** sıvazlama **pembemsi devetüyü**. **Dış** yüzey renk **alacalı**, kalkerli görünüm, pudramsı, katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövde beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 332	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AS 2	ÇİZİM NO:857

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yağ izlileri gibi, **iç** sıvazlama **pembemsi devetüyü**. **Dış** yüzey renk **alacalı**, kalkerli görünüm, pudramsı, katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde açma**, **levha kaplama**, gövdeye dönü takip edilemiyor.

KATALOG NO: 333	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan (arındırılmış kil gibi) hamurun rengi **gri**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz tamamıyla gri.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**, gövdeyle beraber. Düz dip.

KATALOG NO: 334	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AY 4	ÇİZİM NO:860

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **dış** isli-alacalı ama ağırlıklı **kirli pembemsi**, dikey sıvazlama izleri çok belirgin, **iç pembemsi** yer yer isli, parmakla düzeltim çok belirgin, pütürlü doku, katkı içte daha belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip **levha** olarak yapılmış, üzerine levha eklenip elde açılarak gövde dönüşü verilmiş ve eklenen başka bir levha ile yükseltilmiş.

KATALOG NO: 335	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 23H 5	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç aşınmış ama sıvazlanarak bırakılmış gibi, katkı belirgin, yatay sıvazlama izleri belirgin, dip kenarı tamamıyla aşınmış. Dış pudramsı, iç pütürlü. **Dış** renk **devetüyü, iç** renk **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dip kenarı aşınmış olmasına rağmen dönüşünden anlaşıldığı kadarıyla kaideli. Önce kaide oluşturulmuş üzerine **levha** ile gövde birleştirilmiş ve son olarak levha kaplama yapılmış gibi.

KATALOG NO: 336	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 AN 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve **sap-sa**man görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlanmış. Renk **pembemsi devetüyü**, katkı belirgin, pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: Kaide sonradan eklenmiş gibi.

KATALOG NO: 337	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20G 75	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.(K335 ile aynı hamur rengi dışında)

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı belirgin, **pembemsi**, iç aşınmış, pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: Kaide yada halka, sonradan eklenmiş.

KATALOG NO: 338	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 45	ÇİZİM NO:897

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iyi sıvazlanmış, içte yatay sıvazlama izleri görülüyor. Katkı çok belirgin değil. **Dış pembemsi devetüyü, iç koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Kaide sonradan eklenmiş, dibin oturduğu düzlem düzeltilmiş.

KATALOG NO: 339	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 19G 68	ÇİZİM NO:883

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kil astarlı gibi yer yer isli **pembemsi devetüyü**, katkı çok belirgin değil, engebeli, pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: Ayak elde biçimlendirilip dibe eklenmiş. Parmakla düzeltim belirgin. Oturduğu düzlem aşınmış ama hafifçe düzletilmiş gibi duruyor.

KATALOG NO: 340	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 24	ÇİZİM NO:882

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi pembemsi.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlanmış, katkı az, renk hafif alacalı, **pembemsi**, pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: Ayak diple beraber mi yapılmış çok net değil, ayak yuvarlatılmış, çok düzgün değil (?).

KATALOG NO: 341	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'02 20G 88	ÇİZİM NO:862

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **sap-saman** ve az **püskül otu** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç çok iyi sıvazlanmış, katkı belirgin, pütürlü doku, **dış renk pembemsiden devetüyüne** değişken, ayağın eklenti yerlerinde çatlaklar oluşmuş.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde** biçimlendirilmiş, **levha kaplama** yapılmış ve ayak biten yüzeyin üzerine eklenmiş. Eklenen kil topanı iki yandan hem dikey hem yatay sıvazlanarak inceltilmiş, dış kısmı yuvarlatılarak bırakılmış. Üçgen kesiti ayağın oturduğu düzlem eğimli düzletilmiş. Geneline bakıldığından ayak dış kenara yakın eklenmiş.

KATALOG NO: 342	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AU 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve orta yoğun **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, aşınmış, yer yer kalkerli tortu, katkı belirgin, **renk dış mat, donuk pembemsi, iç pembemsi devetüyünden pembemsiye** değişken. Pudramsı doku, hafif engebeli. Parmakla düzeltim belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha tekniği** kesitten görülebiliyor. Dip kenarı sonradan eklenmiş, düz diplemi çok aşınmış ama görüldüğü kadarıyla düz. Kenarı yuvarlatılmış düz dip parçası.

KATALOG NO: 343	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19F 17	ÇİZİM NO:708

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve orta **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlanmış gibi, katkı belirgin, pütürlü doku. Dışta levha eklentisinin iyi yedirilmemiş olmasından dolayı kopuntu yüzeyi var. Yoğun kalkerli tortu, **dış** renk alacalı ama yoğun **pembemsi tonları, iç pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** çok net, kalınlığı değişken 3 levha görülüyor. Son biçimlendirme elde yapılmış. Düz dip parçası, gövde dönüşü beraber.

KATALOG NO: 344	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 18G 6	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME Dış astarlı, iç sıvazlanmış. Katkı belirgin, engebeli, pütürlü, özellikle içte parmakla düzeltim daha belirgin. **Dış renk pembemsi devetüyü, iç yoğun isli**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Kenar yapılmış tutamak eklenmiş, arada gerektiği yerde levha kullanılmış gibi**. Yatay tutamak, kabaca biçimlendirilmiş, üst düzleştirilmiş sadece oluşturulmuş, parmak izleri çok belirgin. Sanki iki aşamada yapılmış gibi, üste tekrar kil eklemesi yapılmış. Kavrama büyük olmasından dolayı iyi.

KATALOG NO: 345	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AN 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman**. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı giderilmemiş, pütürlü, hafif engebeli, **pembemsi boz**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Yatay tutamak**, üstte sıyırma izleri belirgin, özenli biçimlendirilmemiş, altı yuvarlatılarak bırakılmış, genel olarak hafif yukarı doğru çekik. Kavrama iyi.

KATALOG NO: 346	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 54	ÇİZİM NO:215

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, düzgün yüzeyli, katkı tamamıyla giderilmemiş, hafif engebeli, pudramsı, yer yer isli, **pembemsi devetüyünden devetüyüne** değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: Üst yatay sıvazlanarak hafifçe çukurlaştırılmış, alt yuvarlak, parmakla düzeltim hissedilebiliyor, kavrama iyi. **Yatay tutamak**.

KATALOG NO: 347	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **püskül otu** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu kireçtaşı ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, düzgün yüzeyli, katkı tamamıyla giderilmemiş, hafif engebeli, pudramsı, yer yer isli, **pembemsi devetüyünden devetüyüne** değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: Üst yatay sıvazlanarak hafifçe çukurlaştırılmış, üst çok düzgün değil. Alt yuvarlak, parmakla düzeltim hissedilebiliyor, kavrama iyi. **Yatay tutamak**.

KATALOG NO: 348	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 23	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **püskül otu** ve **sap-s**aman görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun **rengi pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, düzgün yüzeyli, katkı tamamıyla giderilmemiş, hafif engebeli, pudramsı, yer yer isli, **pembemsi devetüyünden devetüyüne** değişken. Üstte yoğun kalkerli tortu, altta tamamıyla isli bir görünüm.

YAPIM TEKNİĞİ: Üst yatay sıvazlanarak hafifçe çukurlaştırılmış, üst çok düzgün değil. Alt yuvarlak, parmakla düzeltim hissedilebiliyor, kavrama iyi. **Yatay tutamak**. Her iki yönden de inceltilmiş gibi.

KATALOG NO: 349	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 85	ÇİZİM NO:214

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **püskül otu** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi pembemsi(arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **pembemsi**, yer yer kalkerli tortu, hafif engebeli, pütürlü, eklenti yerlerinden çatlama var.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde levha, tutamak eklenerek yedirilmiş, iki aşamalı yapılmış gibi üst yapılmış alt eklenip biçimlendirilmiş. Üst bombeli; alt hafif düzleştirilmiş, kenar yukarı çekilerek yuvarlatılarak bırakılmış. Yatay tutamak.

KATALOG NO: 350	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME Astarlı, **pembemsi**, yer yer kalkerli tortu, hafif engebeli, pütürlü, eklenti yerlerinden çatlama var.

YAPIM TEKNİĞİ: Üst yatay sıvazlanarak hafifçe çukurlaştırılmış, üst çok düzgün değil. Alt yuvarlak, parmakla düzeltim hissedilebiliyor, kavrama iyi. **Yatay tutamak**. Her iki yönden de inceltilmiş gibi.

KATALOG NO: 351	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, aşınma var, pudramsı, hafif engebeli, **doğal siyahımsı** renklenme(bitkilerden dolayı), katkı giderilmemiş.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövdeye eklenmiş, levha gibi, iki şerit, iki taraftan da inceltilmiş, üst kabaca düzeltilmiş, kenar da sıvazlanarak düzeltilmiş. **Yatay tutamak**.

KATALOG NO: 352	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaş**ı ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı tümüyle giderilmemiş, pudramsı, renk **kirli boz**.

YAPIM TEKNİĞİ: Eklenmiş, üst düzletilmiş, alt yuvarlatılarak bırakılmış.

KATALOG NO: 353	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı ama çok yoğun kalkerli tortu var. **Koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Eklenmiş**, üst düzletilmiş, alt yuvarlatılarak bırakılmış. Kenarı düzgün ilerlemiyor.

KATALOG NO: 354	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 19H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kireç astarlı gibi ama üzerinden çok yoğun tortu var. Net bir şey söylemek mümkün değil. Renk **boz**. Engebeli,, parmakla düzeltim belirgin. Pudramsı doku.

YAPIM TEKNİĞİ: **Sonradan eklenmiş**, üstü hafifçe çukurlaştırılmış, alt yuvarlatılarak bırakılmış, kenarı da yukarı doğru çekik yuvarlatılmış. Yatay tutamak.

KATALOG NO: 355	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, yoğun kalkerli, pütürlü, hafif engebeli, kirli **boz** ve açık pembemsi.

YAPIM TEKNİĞİ: Eklenti yeri belli değil, kırığından görüldüğü kadarıyla **şerit üzeri levha kaplanarak** yapılmış gibi. Üstü hafifçe çukurlaştırılmış, altı yuvarlatılarak bırakılmış. Yatay tutamak.

KATALOG NO: 356	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19F 56	ÇİZİM NO:124

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, kalkerli tortu var ama ince bir tabaka halinde, katkı belirgin, pudramsı, parmakla düzeltim belirgin, renk **pembemsiden koyu devetüyüne** değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: **Gövdeye sonradan eklenmiş**, ekleme tekniği net görülüyor. Önce yaklaşık yarım cmlik bir şerit bant gibi eklenmiş sonra tutamak bunun üzerine oturtulmuş. Tutamağın üst sınırı şerit hizasında kil eklenerek yedirilmiş, hafifçe çukurlaştırılmış ama düzgün değil, alt yuvarlatılarak bırakılmış.

KATALOG NO: 357	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 19G 56	ÇİZİM NO:198

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, kalkerli tortu var ama ince bir tabaka halinde, katkı belirgin, pudramsı, parmakla düzeltim belirgin, renk **pembemsiden koyu devetüyüne** değişken.

YAPIM TEKNİĞİ: **Gövdeye sonradan eklenmiş**, ekleme tekniği net görülüyor. Önce yaklaşık yarım cmlik bir şerit bant gibi eklenmiş sonra tutamak bunun üzerine oturtulmuş. Tutamağın üst sınırı şerit hizasında kil eklenerek yedirilmiş, hafifçe çukurlaştırılmış ama düzgün değil, alt yuvarlatılarak bırakılmış.

KATALOG NO: 358	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, ince kalkerli tabaka, katkı izi yok gibi, renk **kirli devetüyü**, üst tarafında islenme var dibi, pütürlü doku, genel olarak düzgün.

YAPIM TEKNİĞİ: Tam ortasından kırıldığı için yapım tekniği net görülebiliyor. **Şerit**le yapılmış, gövdeye eklenen ilk şeritten sonra yan yana görülen iki şerit daha var, alttan da gövde eklenti yerine bir şerit daha eklenmiş ve bunun üzeri **levha kaplama** yapılmış. Üst kısım iyi düzeltilmiş, sıvazlama izleri takip edilebiliyor.

KATALOG NO: 359	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:	ÇİZİM NO:123

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **sap-saman** ve az **püskül otu** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı ama aşınmış, katkı belirgin, pudramsı, düzgün yüzeyli, **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövdeye eklenti net değil, kırığından görüldüğü kadarıyla alttan **şerit** var üsttü kalın **levha** olarak eklenmiş ama bunlar şerit de olabilir. Yüzeyleri iyi düzeltilmiş, kenarı da düzgün. Yatay tutamak.

KATALOG NO: 360	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **sap-saman** ve az **püskül otu** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı ama aşınmış, katkı belirgin, pudramsı, düzgün yüzeyli, **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövdeye eklenti net değil, kırığından görüldüğü kadarıyla alttan **şerit** var üsttü kalın **levha** olarak eklenmiş ama bunlar şerit de olabilir. Yüzeyleri iyi düzeltilmiş, kenarı da düzgün. Yatay tutamak.

KATALOG NO: 361	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, aşınmış (yer yer), üst kahvemsi devetüyü, alt pembemsi, katkı çok belirgin değil, parmakla düzeltim belirgin, pudramsı, genel olarak düzgün.

YAPIM TEKNİĞİ: Sonradan eklenmiş, üst çukurlaştırılmış görece düzgün, alt inceltilerek yuvarlatılmış. **Yatay tutamak**.

KATALOG NO: 362	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 20F 7	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Az **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, yer yer kalkerli tortu, katkı yok, pudramsı, düzgün, **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Eklenti yeniden kırıldığından görülen hamur dokusu iyi pekişmiş, bu nedenle teknik anlaşılmıyor. Ama yüzeyler düzgün biçimlendirilmiş. Üst düzleştirilmiş, alt yuvarlatılmış.

KATALOG NO: 363	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 54	ÇİZİM NO:193

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **sap-saman** ve az **püskül otu** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış yağ izlilere benziyor. Katkı az, dışta neredeyse yok gibi. **Dış** renk **kahvemsi, iç koyu devetüyü**. Hafif engebeli, pütürlü. İçte parmakla düzeltim belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövdeyle beraber olan parçadan anlaşıldığı kadarıyla **tutamak sonradan eklenmiş**, içte tutamak için ilk eklenen şerit hizasında (tam tutamağın ortası) parmakla bastırma izleri çok belirgin. Üst parmakla düzeltimin belirgin olduğu engebeli bir yüzey, alt yuvarlatılarak bırakılmış düzgün. Yatay tutamaklı gövde parçası.

KATALOG NO: 364	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **sap-saman** ve **püskül otu** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Yoğun **kum** ve az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç sıvazlama, katkı belirgin. Dış yağ izliler gibi. Renk **dış**ta değişken ama genel olarak **pembemsi**, pudramsı. **İç** renk **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Tutamak sonradan eklenmiş, önden eklenen şerit tek taraftan görülebiliyor**. Gövde iç yüzeyde tutamağın eklendiği hizada çok belirgin olmasa da bastırma izleri var. Üstü düzletilmiş, sıvazlama izleri belirgin, alt yuvarlatılarak bırakılmış. Yatay tutamaklı gövde parçası.

KATALOG NO: 365	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 68	ÇİZİM NO:833

HAMUR ve KATKI: Yoğun otsu bitkisel, tohum-tane ve sap-saman görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu kireçtaşı ve yoğun tane boyutu değişken taşçık. Az kum ve yoğun mika. Orta dokulu olan hamurun rengi pembemsi.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış yağ izliler gibi, iç sıvazlanmış gibi, katkı içte belirgin, dışta hemen hemen yok gibi. Renk genel olarak pembemsi ama dışta alacalı. Engebeli, pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde şeritle yapılmış, tutamak gövde tamamlanmadan şerit eklenerek birleştirilmiş ve biçimlendirilmiş, son olarak levha kaplama yapılmış. Üst hafifçe çukurlaştırılmış ama düzgün değil, alt yuvarlatılmış ama yukarıya doğru hafifçe düzleştirilerek tamamlanmış. Yatay tutamaklı gövde parçası.

KATALOG NO: 366	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 22H 13	ÇİZİM NO:310

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane, sap-saman** ve az **püskül otu** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve orta tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve orta **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı belirgin. Hafif pütürlü, hafif engebeli, renk **pembemsi** ve tonları, yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde tamamlanırken şerit eklenmiş, onun üzerine devam edilmiş olasılıkla, genel olarak çok düzgün, üst düzletilmiş, alt da hafifçe düzletilmiş, kenar yuvarlatılmış. Her iki tarafta da parmakla düzeltim fark edilebiliyor. **Yatay tutamaklı** gövde parçası.

KATALOG NO: 367	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 23G 38	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, kalkerli görünüm, pütürlü, **kirli devetüyü**. Katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: Eklenti net değil, diğerlerinden farklı olarak yayvan değil, kenar uca doğru sivriliyor gibi, küçük, her iki tarafta hafifçe yuvarlatılarak kenar yapıyor, kavrama iyi değil.

KATALOG NO: 368	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'02 23I 87	ÇİZİM NO:837

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç sıvazlama gibi. **Dış isli, kahvemsi. İç koyu devetüyü**. Katkı dışta az, içte daha belirgin. Pütürlü, engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **şerit ve levha** kaplama, tutamak sonra eklenmiş, eklendiği yerden çatlama yapmış. Küçük, üstü hafifçe çukurlaştırılmış, altı yuvarlatılarak bırakılmış. Küçük, yatay tutamaklı gövde parçası.

KATALOG NO: 369	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20F 15	ÇİZİM NO:891

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **pembemsi**, yer yer kalkerli tortu, hafif engebeli, pütürlü, eklenti yerlerinden çatlama var. (K350 ile aynı) Üst hafifçe düzletilmiş, alt yukarıya doğru çekilerek yuvarlatılmış.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövdeye yapıştığı yerden kırılmış, **şerit ve levha kaplama** görülüyor. Küçük yatay tutamak.

KATALOG NO: 370	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:884

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve az **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Pudramsı doku, katkı izi yok. Üst hafifçe çukurlaştırılmış, alt yuvarlak bırakılmış.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha kaplama** görülüyor. Yatay tutamak.

KATALOG NO: 371	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:886

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve orta **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı kalkerli görünüm, iç daha kalın kireçli gibi. Katkı az, pütürlü, renk dışta hafif alacalı genel olarak devetüyü, iç yüzey kirli beyazımsı.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından gövdeye birleşim belli. Yatay tutamaklı gövde parçası. Üst hafifçe çukurlaştırılmış, alt yukarı çekilerek yuvarlatılmış.

KATALOG NO: 372	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 21	ÇİZİM NO:888

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri ve öz kalınlığı ince.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **pembemsi**, yer yer kalkerli tortu, hafif engebeli, pütürlü, eklenti yerlerinden çatlama var. Yer yer kireçli gibi. Yatay tutamak ince, üst düzletilmiş, alt yukarı çekilerek yuvarlatılmış.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **şeritle, tutamak parça bitmeden eklenmiş**. Yatay tutamaklı gövde parçası.

KATALOG NO: 373	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 14 I 7	ÇİZİM NO:900

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Yer yer kurşuni tabakalı, aşınmış, devetüyü, pütürlü. Katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** (gövdeye ekleme) belirgin. Kabaca biçimlendirilmiş. Üstte parmakla bastırma belirgin. Alt yukarı çekilerek yuvarlatılmış. Yatay tutamak parçası.

KATALOG NO: 374	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Az küçük tane boyutlu kireçtaşı. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dışta çok kalkerli tortu var. Renk pembemsi devetüyü, pütürlü, engebeli, katkı çok belirgin değil.

YAPIM TEKNİĞİ: Kulp beraber yapılmış, dikey halde olan kulp iki yandan sıvazlanarak inceltilmiş, dairesel kesitli bir aletle yataydan delik açılmış. Yatay delikli dikey kulp parçası.

KATALOG NO: 375	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 22G 36	ÇİZİM NO:207

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **pembemsi**, katkı tümüyle giderilmemiş, pütürlü, engebeli, parmakla düzeltim belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça sadece dikey kulp kısmından oluştuğundan gövde tekniği net anlaşılmıyor ama şerit gibi. Kulp biçimlendirme eklenmiş. Elips şeklinde kesiti olan bir aletle yatay delik açılmış, aletin oluşturduğu sıyırma izleri düzeltilmemiş. Dikey olan kulp parmakla inceltilmiş.

KATALOG NO: 376	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 19H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış yüzeyin neredeyse tamamı kalkerli, katkı az, parmakla düzeltim belirgin, renk **boz ve koyu devetüyü**. Pütürlü, engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**, dikey, iki yandan inceltilmiş, yuvarlak kesitli bir aletle yatay delik açılmış. Dikey kulplu gövde parçası.

KATALOG NO: 377	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 18H 33	ÇİZİM NO:838

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi tamamıyla **karbonize**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış özellikle kulp yüzeyi karbonize, gerisi **kahvemsi devetüyü**, iç kahvemsi devetüyü, pütürlü, katkı belirgin, engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Beraber yapılmış, üst gövdeye eklenen şeritle beraber, alt oluşturulan kenara eklenmiş, dikey kulp iki yandan inceltilmiş, ucu dairesel dikdörtgen kesitli bir aletle yatay delik oluşturulmuş. Dudak üstten sıvazlanarak düzletilmiş. Yatay delikli dikey kulpu olan ağız parçası.

KATALOG NO: 378	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 18G 54	ÇİZİM NO:212

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME; Astarlı, iç neredeyse tamamıyla aşınmış, renk **pembemsi**, engebeli, pütürlü, katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **şerit**, kulp beraber, dikey iki taraftan inceltilmiş, elips kesitli bir aletle yatay delik açılmış. Dudak inceltilerek yuvarlatılmış. Dikey kulplu ağız parçası.

KATALOG NO: 379	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 22G 5	ÇİZİM NO:893

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Orta küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, kireçli gibi, pütürlü, renk beyazımsı bazı yerler **pembemsi**, engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le yapılmış, dudak kulp için eklenen şeritle beraber yapılmış, dikey iki yandan inceltilmiş, yuvarlak kesitli deliği var, dudağın hemen altından başlıyor. Dikey kulplu ağız parçası.

KATALOG NO: 380	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19F 13	ÇİZİM NO:892

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane**, **sap-saman** ve az **püskül otu** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç çok kabaca bırakılmış. Levha eklentisinin izi yedirilmemiş, parmakla düzeltim çok belirgin, dış pudramsı iç pütürlü, **açık pembemsi**, yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **şerit, üzeri levha kaplama**, kulp sonradan yapılmış, eklenti yerleri görülebiliyor. Üçken kesitli dikey kulp, iki yandan sıvazlanarak yukarı doğru sivriltilmiş, yuvarlak kesitli deliği var. Dikey kulplu gövde parçası.

KATALOG NO: 381	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 23G 58	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı ve hafif açkılı gibi, renk **pembemsi**, katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük, kulp yarım ama dikey ve küçük dairesel delikli yapım diğerleri gibi. Dikey kulplu gövde parçası.

KATALOG NO: 382	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 7	ÇİZİM NO:64

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı belirgin, yer yer aşınmış, renk **pembems**i, içte islenme görülüyor. Pudramsı hafif engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Kulp sonradan eklenmiş, gövde **şerit**le yapılmış, dudak yuvarlatılmış, küçük dikey sıvazlanarak inceltilmiş kulp yuvarlak kesitli bir aletle açılmış delikli. Dikey kulplu ağız parçası.

KATALOG NO: 383	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20H 47	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Az **kum** ve **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, pütürlü, **pembemsi**, katkı belirgin, dış kulp alt dönüşüne kadar görülüyor, iç dudağın altı kopmuş ve teknik izleri belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Görüldüğü kadarıyla ağız **şerit**le yapılmış, kulp kap tamamlanmadan eklenmiş beraber bitirilmiş. İçte görülen 1cmlik şerit negatif izi ve kulp delik negatif izi tekniği gösteriyor. Yatay delikli kulplu ağız parçası.

KATALOG NO: 384	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz siyah ve öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı belirgin. Dış pudramsı, iç pütürlü, engebeli. **Dış renk siyahımsı, iç renk kahvemsi gri.**

YAPIM TEKNİĞİ: Diğerleriyle aynı (**şerit**), dudak inceltilerek yuvarlatılmış. Katkı, yuvarlatılarak bırakılmış dikey kulp, yuvarlak kesitli bir aletle delik açılmış. Dikey kulplu ağız parçası.

KATALOG NO: 385	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21G 7	ÇİZİM NO:890

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçı**k. Az **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri ve öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, **pembemsi**, iç daha engebeli, pütürlü, içte sıvazlama izleri net, kulp dudağın hemen altından başlıyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Kulp sonradan eklenmiş, yuvarlatılarak bırakılmış, yuvarlak kesitli bir aletle delik açılmış, gövde yapımı çok net değil ama şerit gibi. Dudak yuvarlatılmış ama üstü hafifçe düzletilmiş. Kulplu ağız parçası.

KATALOG NO: 386	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'04 35S 37	ÇİZİM NO:885

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış neredeyse tamamıyla kalkerli, içte daha az. Pütürlü, katkı az. Renk **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le yapılmış, kulp iki taraftan şeritlere eklenmiş, yedirilme iyi yapılmış kil levha kaplama gibi olmuş. Genel olarak yuvarlak kulp, üstten ve alttan hafifçe sıyrılmış, yataydan yuvarlak kesitli bir aletle delik açılmış. Dudağı hafifçe yuvarlatılmış düzgün ilerleyen kulplu ağız parçası. Kavrama iyi gibi.

KATALOG NO: 387	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'04 34R 3	ÇİZİM NO:835

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-sa**man görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde tamamıyla kalkerli, çok az bir alandan görüldüğü kadarıyla astarlı. Pütürlü, katkı yok, engebeli, renk **kirli boz**.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama olasılıkla diğerleriyle aynı. Dudak yuvarlatılmış. Kulp üst yuvarlatılarak bırakılmış, alt iki yandan inceltilmiş, yuvarlak kesitli bir aletle delik açılmış. Dikey kulplu ağız parçası.

KATALOG NO: 388	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İki yüzeyde kalın kalkerli-killi bir tabakayla kaplı, dış yüzey aşınmış. Renk **pembemsi** ve **açık devetüyü**. Pütürlü, engebeli. Katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde açma yöntemiyle yapılmış ve kil tabaka ile içten kalınlaştırılmış. Parmak izleri çok belirgin. Kenarsız düz dipli, kenarı düzensiz ilerliyor, oturduğu zemin düzgün. Düz dipli, minyatür kap.

KATALOG NO: 389	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç aşınmış. Renk **pembemsi**, dip kısmı yer yer isli, pütürlü, hafif engebeli. Katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde açma yöntemiyle yapılmış ve kil tabaka ile içten kalınlaştırılmış. Parmak izleri çok belirgin. Kenarsız düz dipli, kenarı düzensiz ilerliyor, oturduğu zemin düzgün. Kenarlı düz dipli, minyatür kap.

KATALOG NO: 390	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 23I 60	ÇİZİM NO:896

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve orta yoğun küçük kıyılmış **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve orta **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, kalkerli görünüm, **kirli devetüyü**. İç aşınmış, kenar aşınmış. Deliklerden iki tanesi yarım olarak görülüyor, çap:1.5x1.5cm

YAPIM TEKNİĞİ: Elde biçimlendirilmiş, yuvarlak kesitli bir aletle delikler açılmış. Kenar yuvarlatılarak döndürülmüş, iç aşınmış olsa da kapak olarak oturtulmak için derinleştirilmiş. Delikli kapak.

KATALOG NO: 391	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 23G 33	ÇİZİM NO:875

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **kum** ve yoğun **mik**a. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç biraz aşınmış, pütürlü, **dış pembemsi, iç kirli, hafif isli pembemsi**. Kenar dönüşü kırılmış, deliklerin hiçbiri tam değil. Deliklerin çapı 2.5x2. görülen 4 delik var.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde biçimlendirilmiş, levha kaplama yapılmış. Yuvarlak kesitli bir aletle delik açılmış. Deliklerin kenarlarından parmakla sıvazlanarak parçaya eğim verilmiş. Delikli kapak.

KATALOG NO: 392	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'04 34R 21	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç biraz aşınmış, pütürlü, **dış pembemsi, iç kirli, hafif isli pembemsi**. Kenar dönüşü kırılmış, deliklerin hiçbiri tam değil. Deliklerin çapı 2.5x2. görülen 4 delik var.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde biçimlendirilmiş, levha kaplama yapılmış. Yuvarlak kesitli bir aletle delik açılmış. Deliklerin kenarlarından parmakla sıvazlanarak parçaya eğim verilmiş. Delikli kapak.

KATALOG NO: 393	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'02 19D 22	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu de**vetüyü.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı ince.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, ince bir tabaka halinde kalkerli gibi, renk **açık pembemsi**, katkı belirgin, yarım delik. Çap: 2.5x2.5cm.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde, levha kaplama, deliğin kenarından yükseltilmiş. Delikli kap parçası.

KATALOG NO: 394	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 19H 3	ÇİZİM NO:876

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı ince.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, ince bir tabaka halinde kalkerli gibi, renk açık pembemsi, katkı belirgin, yarım delik. Çap: 2.5x2.5cm.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde, levha kaplama, deliğin kenarından yükseltilmiş. Delikli kap parçası.

KATALOG NO: 395	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, orta yoğun **tohum-tane** ve az **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mik**a. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, yer yer kalkerli tortu, katkı belirgin, pudramsı, iki deliğin dönüşü belli. Çapı: 1.5x1.5cm

YAPIM TEKNİĞİ: Elde, hafifçe yuvarlatılmış, düzgün yüzeyli. Delikli kapama parçası.

KATALOG NO: 396	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'02 23H 55	ÇİZİM NO:874

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve orta yoğun **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun küçük tane boyutlu **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, dış kalkerli gibi (ince), katkı belirgin, pütürlü, dört delik görülebiliyor, çap:2x2, renk **açık pembemsi, iç koyu pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde, delikler açıldıktan sonra orta kısım bastırılarak biçimlendirilmiş, parmak izleri belirgin. Deliklerin iç kenarından da yukarıya doğru çekilmiş. Delik kapak parçası.

KATALOG NO: 397	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'91 18H 25	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Az **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Yoğun **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış tamamıyla kalkerli, iç yalın. Bitki çok az. Renk **pembemsi**. Pütürlü, kabaca görünüm.

YAPIM TEKNİĞİ: Kil topanı olarak yapılmış, alt kenardan kabın ağzına oturtulacak gibi derinleştirilmiş çok düzensiz. **Kapama**.

KATALOG NO: 398	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'02 AG 69	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun orta boyutta kıyılmış **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve az **tohum-tane** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve **mik**a. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dökülmeler görülüyor Döküntü yüzeylerinden görüldüğü kadarıyla önce ince kille sıvanmış ve üzerine ne olduğu anlaşılamayan ince bir tabaka var. **İç yüzey** özle bütünleşmiş, **gri** renkli. Katkı izleri belirgin, sıvazlanarak düzeltilmiş.

YAPIM TEKNİĞİ: Olasılıkla **levha**, kesitten üst üste yerleştirilen kil levhalarının izi takip edilebiliyor.

KATALOG NO: 399	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AH 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve az **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Az **kum** ve orta **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dışta siyahımsı ince tabaka, iç kil astarlı, pudramsı, katkı belirgin. **Dış siyahımsı, iç koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit üstü levha kaplama** gibi.

KATALOG NO: 400	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AU 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **püskül otu** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **kum** ve yoğun **mik**a. Orta dokulu olan hamurun rengi p**embemsi devetüyü.**

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dışta siyahımsı ince tabaka, iç sıvazlanarak bırakılmış. Pudramsı doku. Katkı belirgin. **Dış siyahımsı, iç pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde biçimlendirilip levha kaplama** yapılmış gibi.

KATALOG NO: 401	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'02 AR 5	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı ince.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, Dışta siyahımsı ince tabaka katkı belirgin, düzgün yüzey, hafif engebeli, **dış kurşuni, iç koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dikey iki **levha** görülebiliyor bu nedenle kalıp olabilir.

KATALOG NO: 402	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **sap-saman** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve **taşçık**. Az **mika.** Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı ince.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **İçte siyahımsı** ince tabaka gibi ama aşınmış, tamamıyla **taşçıklı** kumlu bir tabaka görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: İki dikey **levha** görülüyor, içteki levha kaplama neredeyse tümüyle aşınmış.

KATALOG NO: 403	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, az **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve küçük tane boyutlu **taşçık**. Yoğun **kum** ve orta **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış ve iç kireçli ama içteki kireç daha kalın. **Dış grimsi ve sarımsı boz, iç kirli beyazımsı**. Pudramsı, katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: Dikey **levha**lar takip edilebiliyor, düzensiz birleştirme. Levha kaplama yapılmış. İçte tabakalı kırıktan anlaşıldığı kadarıyla kaplamanın altına kumlu- taşçıklı bir katman yapılmış. Bu yapıştırıcı ana katman her levha arasına da konmuş olabilir, katkının azlığından dolayı yapışmayı sağlarsın diye olabilir.

KATALOG NO: 404	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Az tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaş**ı. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kil astarlı, katkı belirgin, renk **pembemsi devetüyü**, içi isli pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: Ağız kısmı, önce elde biçimlendirilmiş bitirilmiş gibi üzerine **kil levha** kaplanmış ve tekrar ince kille sıvanmış. Dudağı aşınmış ağız parçası.

KATALOG NO: 405	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kireçli astar gibi. Katkı az. Pütürlü, renk **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: 3 net **levha** görülüyor. Gövde parçası.

KATALOG NO: 406	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum**-tane ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve orta yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: Orta pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç tabakalı görünüm, çok aşınmış. **Dış devetüyü, iç sarımsı**. Dışta katkı az. İçte hamur dokusu görünümü karbonize tohum taneleri var

YAPIM TEKNİĞİ: Bazı yerde incelmiş **levha**lar takip edilebiliyor, 4 levha net görülebiliyor. Son olarak da ince levha kaplama yapılmış gibi. Gövde parçası.

KATALOG NO: 407	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AH 27	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **tohum-tane**, orta yoğun **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve az tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç ıslak sıvazlama gibi. **Dış** yer yer kalkerli tortu var, **pembems**i; katkı belirgin. Karın oluştuğu yerde çatlama var. Pütürlü engebeli. **İç kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Elde biçimlendirilmiş, ağıza tekrar kil eklenerek yükseltilmiş. İçte yan yana dikey parmak izleri var, karın oluşturmak için içten parmakla bastırılmış. Parmak izli gövde parçası.

KATALOG NO: 408	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'00 20G 75	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel, tohum-tane**, **püskül otu** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi pembemsi.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kil astarlı gibi, katkı belirgin, pütürlü, engebeli, renk **kahvemsi devetüyü**, içte yer yer kalkerli tortu var.

YAPIM TEKNİĞİ: İki yüzey **levha** görülüyor, parmakla düzeltim net, kalıp olabilir. Gövde parçası.

KATALOG NO: 409	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 21H 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken kireçtaşı. Yoğun mika. Sıkı dokulu olan hamurun rengi pembemsi.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, katkı yok gibi, **dış alacalı, iç koyu pembemsi**. Pudramsı, düzgün yüzey, içte yoğun kalkerli tabaka var.

YAPIM TEKNİĞİ: Düzensiz **levha**lar görülüyor, olasılıkla kalıp.

KATALOG NO: 410	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 AG 26	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum-tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun tane boyutu değişken taşçık. Orta **kum** ve az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış koyu kahvemsi kızıl, iç açık pembemsi**. Katkı az, engebeli, pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le yapılmış, son olarak levha kaplama parmakla bastırma izi çok yoğun ve çok net.

KATALOG NO: 411	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 AU 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **tohum-tane** ve az **sap-saman** görülüyor. Az tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç ıslak sıvazlama gibi. Katkı içte daha belirgin. **Dış alacalı** karın bölümünün altı isli ve hat halinde belli oluyor, bu sonradan ateşe maruz kaldığını destekler. **İç pembemsi**, içte parmakla düzeltim daha belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Kenarı düze yakın yükselen, dibe dönüşü yuvarlatılmış gövde parçasının kesitinden iki dikey levha görülüyor, ağız ve dip kısmı yok. Bu iki dikey levhanın bazı yerde kırıklı bir görüntü vermesi de teknolojiyi netleştiriyor. **Olasılıkla kalıp kullanılmış, içten parmakla bastırma ve sıvazlama izleri net**. Gövde parçası.

KATALOG NO: 412	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 38	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç aşınmış. Katkı belirgin. Renk **pembemsi.** Dışta çapraz olarak görülen derin olmayan sıyırma izleri var, hafif açkılı gibi olan yüzeydeki bu izler tam olarak anlaşılmıyor. Bazı yerde birbirini kesen bu izler bilinçli mi net değil.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le öncül gövde yapılmış sonra dışta bir **levha kaplama** içte iki levha görülüyor. Gövde parçası.

KATALOG NO: 413	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 21G 51	ÇİZİM NO:350

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, ince kalkerli bir görünüm, katkı yer yer daha belirgin renk **pembemsi boz**. Pudramsı, memecik bezeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **şerit ve levha kaplama**.

KATALOG NO: 414	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 21H 10	ÇİZİM NO:829

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken kireçtaşı. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Katkı belirgin, renk **açık pembemsi**. Hafifçe yukarı doğru sivriltilmiş memecik bezek.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **şerit ve levha kaplama**.

KATALOG NO: 415	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'00 22H 3	ÇİZİM NO:346

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **sap-saman**, az **püskül otu** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun tane boyutu değişken **taşçık** ve yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç aşınmış, renk **pembemsi devetüyü**, katkı belirgin. Yatay bant bezek ve hafifçe sivriltilmiş memecik. Pudramsı, engebeli.

YAPIM TEKNİĞİ: Gövde **şerit**, bant eklenmiş üsttü sıyrılarak düzeltilmiş, altı hafifçe yedirilmiş, onun üzerinde memecik eklenmiş. Son olarak ince kil kaplama yapılmış. Bant ve memecik bezekli ağıza yakın gövde parçası.

KATALOG NO: 416	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 45	ÇİZİM NO:869

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken kireçtaşı. Az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç aşınmış, renk **pembemsi devetüyü**, katkı belirgin. Pütürlü. Yatay bant ve yatay bandın altına eklenmiş dikey bant ama nasıl devam ettiği belli değil.

YAPIM TEKNİĞİ: Şerit, bant eklenmiş, yuvarlatılmış, dikey olan da yuvarlak kesitli. Yatay ve dikey bant bezekli gövde.

KATALOG NO: 417	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 23H 8	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve orta **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, renk **devetüyü**, katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ:

KATALOG NO: 418	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'04 34R 11	ÇİZİM NO:868

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve orta **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembems**i.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Çifli memecik bezekli, olası astarlı.

YAPIM TEKNİĞİ: Yan yana dudağa paralel iki memecik. Ağız parçası

KATALOG NO: 419	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 18G 38	ÇİZİM NO:137

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **otsu bitkisel** ve **sap-saman** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve orta **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Katkı az, engebeli, pudramsı, yarım daire şeklinde kabartma bezek.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha kaplama**. Gövde parçası.

KATALOG NO: 420	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'99 19G 13	ÇİZİM NO:355

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, **sap-saman** ve **tohum-tane**. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**, az küçük tane boyutlu **taşcık** ve yoğun **kum**, orta **mika**. Orta dokulu hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: iyi pişmiş, öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iç yüzey çok aşınmış. Renk alacalı ama ağırlıklı **pembemsi devetüyü**. Katkı belirgin. Yarım daire biçiminde kabartma bezek.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha** beraber düzensiz kullanılmış gibi.

KATALOG NO: 421	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:866

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum-tane**. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**, orta **kum** ve **mika**. Orta dokulu hamur, **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dışta **koyu gri**msi ince bir tabaka görülüyor ama aşınmış. Katkı belirgin. Yatay bant üzerine dikey kabartma yapılmış.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit tekni**ğiyle yapılmış son olarak **levha kaplama** yapılmış.

KATALOG NO: 423	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'01 23I 60	ÇİZİM NO:828

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum-tane**, **otsu bitkisel** ve az **sap-saman**. Orta yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**, az **kum** ve **mika**. Orta dokulu hamur rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, öz yok

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kireçli bir görünümü var. Katkı az da olsa belirgin. Her iki yüzey rengi **pembemsi boz**. Olası göz biçimli kabartma bezek.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net anlaşılmıyor ama olasılıkla **şerit tekniği** kullanılmış.

KATALOG NO: 424	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ: MT'99 20I 14	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **sap-saman**, **otsu bitkisel** ve **tohum tane**. Çok yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**, az küçük tane boyutlu **taşçık**. Orta dokulu hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış yüzey** astarlı gibi ama aşınmış; renk **koyu pembemsi**. **İç koyu, kirli devetüyü**. Katkı belirgin. Birbirine paralel iki yatay bant var.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit tekniği**yle yapılmış ve levha kaplanmış.

KATALOG NO: 425	MAL GRUBU: I B	BUL . YERİ:MT'01 20F 27	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **püskül otu**, orta yoğun **sap-saman** ve **tohum-tane**. Yoğun tane boyutu değişken **taşçık**, küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta dokulu hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş, kenar kalınlığınca siyah öz.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İnce kil astarlı gibi, katkı belirgin, yüzey rengi yer yer **pembemsi devetüyü**, yer yer koyu devetüyü. Yatay bant bezeğin üzerine saz gibi bir aletle çapraz derin çizgiler yapılmış.

YAPIM TEKNİĞİ: **Düzensiz şerit**ler halinde yapılmış.

KATALOG NO: 426	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ:MT'99 18H 15	ÇİZİM NO:815

HAMUR ve KATKI: Çok yoğun **tohum tane**, orta ince **sap-saman** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu kireçtaşı. Orta kum ve yoğun mika. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış çok yoğun kalkerli ama görüldüğü kadarıyla yer yer isli, **pembemsi devetüyü**, iç katkı belirgin tamamıyla isli, düzgün doku, çok iyi sıvazlanmış.

YAPIM TEKNİĞİ: İki dikey **levha** görülüyor, ağıza doğru şerit eklenerek yükseltilmiş, dudağı yuvarlatılmış.

KATALOG NO: 427	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ:MT'99 18G 27	ÇİZİM NO:817

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı** ve orta yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kil astarlı gibi ama aşınmış (bazı yerde, özellikle iç kısım) katkı belirgin, dışta açkıya yakın sıvazlama. Renk **devetüyü**. Dış pudramsı, iç pütürlü. Engebeli, bazı yerde parmakla düzeltim görülebiliyor.

YAPIM TEKNİĞİ: Çok net değil ama **şerit ve levha** rasgele gibi. Dudağı yuvarlatılmış ama üstten sıvazlanarak düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 428	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Az küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve yoğun **mika**. Orta özenli dokusu olan hamurun rengi **pembemsi** (arındırılmış kil gibi).

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış daha yoğun sıvazlanmış, katkı belirgin. **Dış renk pembemsi, iç isli**. Dış düzgün doku, iç pudramsı.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** ve son olarak **levha kaplama**. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 429	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:847

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı ama aşınmış gibi, iç çok net daha fazla aşınmış. **Dış** renk **pembemsi, iç kahvemsi devetüyü ve pembemsi**. Katkı belirgin. Dış pudramsı, iç pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha kaplama**. Dudağı yuvarlatılmış, üstü sıyrılarak hafifçe düzletilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 430	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ:	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve orta yoğun **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun tane boyutu değişken **taşçık**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı ince.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı ama aşınmış gibi, iç çok net daha fazla aşınmış. **Dış renk pembemsi, iç kahvemsi devetüyü** ve **pembemsi**. Katkı belirgin. Dış pudramsı, iç pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha** düzensiz kullanılmış gibi. İnceltilerek yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası. Hafif dışa çekik dudaklı, derin çanak.

KATALOG NO: 431	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19G 2	ÇİZİM NO:847

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel**, az **sap-saman** ve orta yoğun **tohum tane** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve yoğun küçük tane boyutlu **taşçık**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı ince.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kil astarlı gibi, ıslak sıvazlama da olabilir. Katkı belirgin, pütürlü, renk **kirli pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Net değil ama olası **şerit**, yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 432	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19G 2	ÇİZİM NO:755

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İyi sıvazlanmış, katkı belirgin, pudramsı, **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde açma** yöntemiyle yapılmış gibi, dudak için **şerit** eklenmiş gibi. İnceltilerek yuvarlatılmış dudağı olan, dibe dönüşü görülen tam profil parçası.

KATALOG NO: 433	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ:MT'99 18H 15	ÇİZİM NO:757

HAMUR ve KATKI: Çok yoğun tohum tane görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **grimsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı ama iki yüzeyde aşınmış, katkı belirgin, **tüm yüzey isli, sadece dudak kısmı kirli pembemsi**. Pütürlü doku.

YAPIM TEKNİĞİ: İnce kenarlı ama **şerit**ler görülüyor ve tekrar ince kil levha kaplama yapılmış. Yuvarlatılmış dışa çekik dudaklı ağız parçası.

KATALOG NO: 434	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19G 2	ÇİZİM NO:26

HAMUR ve KATKI: Yoğun **otsu bitkisel** ve **tohum tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Çok iyi sıvazlanmış, katkı belirgin, **renk pembemsi**, dibe dönüş isli, düzgün doku.

YAPIM TEKNİĞİ: **Elde açma**, yapım izleri giderilmiş. Yuvarlatılmış dudağı olan kase parçası.

KATALOG NO: 435	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ:MT'99 18G 24	ÇİZİM NO:811

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve çok az **sap-saman** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta kum ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, özellikle içte yoğun kalkerli tabaka var. Katkı belirgin, pütürlü. Renk **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**le yapılmış. Dudağı düzgün, üstü sıyrılarak düzletilmiş kase parçası.

KATALOG NO: 436	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:842

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iyi sıvazlanmış, katkı belirgin, pudramsı, yer yer parmakla düzeltim belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Parça küçük ve çok ince ama **şerit** olabilecek izler var. İnce **levha kaplama** yapılmış. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 437	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19G 2	ÇİZİM NO:842

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz koyu gri, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, iyi sıvazlanmış, katkı belirgin, pudramsı, yer yer parmakla düzeltim belirgin. iç yüzey açkılı gibi, renk **dışta koyu devetüyü, içte isli, kahvemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Şerit gibi. Yuvarlatılmış, üstü sıvazlanarak düzletilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 438	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'00 22H 1	ÇİZİM NO:160

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Az küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz koyu gri, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Hafif açkılı ama aşınmış gibi, katkı belirgin, renk **pembemsi**, çok hafif engebeli, hafif pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha kaplama** gibi. Yuvarlatılmış dudağı olan kase parçası.

KATALOG NO: 439	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:731

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve orta yoğun küçük tane boyutlu **taşçık**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı ama neredeyse tamamı aşınmış gibi. Katkı belirgin, iyi sıvazlanmış. Renk **dışta pembemsi devetüyü, içte koyu devetüyü** ve alt kısım isli. Hafif pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi, sonra elde biçimlendirilip düzletilmiş. Dudağı inceltilmiş, hafif dışa çekik.

KATALOG NO: 440	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'01 AU 1	ÇİZİM NO:887

HAMUR ve KATKI: Orta yoğun **tohum tane** ve az **sap-saman** görülüyor. Az küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Olası astarlı ama dışta yoğun kalkerli tortu var. Pütürlü, katkı az. Dışta dudağın altında küçük hafifçe yukarı doğru sivriltilmiş memecik var. Renk **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Net değil, levha olabilir**. Küçük memecik, dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 441	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'99 21G 7	ÇİZİM NO:44

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun tane boyutu değişken **kireçtaşı**. Az **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kil astarlı yada ıslak. Sıvazlanmış olabilir. Katkı belirgin, renk **dış koyu devetüyü, iç pembemsi ve devetüyü**. Hafif pütürlü. Dudağın hemen altında dikey kulp var.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi, kulpun nasıl eklendiği belli değil. Dikey, inceltilmiş yuvarlak kesitli deliği olan kulp. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 442	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ: MT'01 23H 3	ÇİZİM NO:313

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane**, az **püskül otu** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu kireçtaşı ve az küçük tane boyutlu taşçık. Yoğun **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Pütürlü, katkı belirgin, **pembemsi**. Dışta yarım daireye tamamlanabilecek bant ve bandın altında memecik var.

YAPIM TEKNİĞİ: Belli olmuyor, **şerit ve levha** ortak kullanılmış gibi. Bant ve memecik. Gövde parçası.

KATALOG NO: 443	MAL GRUBU: II A	BUL . YERİ:MT'01 23H 3	ÇİZİM NO:300

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane**, az **püskül otu** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az küçük tane boyutlu **taşçık**. Yoğun **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Kireçli gibi ama aşınmış, renk pembemsi, pütürlü, katkı belirgin, dışta yarım daire bant ve üstünde yan yana iki memecik.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi ama net değil. Bezekler sonradan eklenmiş çatlaklar oluşmuş. Yarım daire olarak görülen tamamı anlaşılmıyor bant ve memecik. Gövde parçası.

KATALOG NO: 444	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'00 22H 12	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane**, az **püskül otu** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Az **kum** ve az **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, açkılı, iç aşınmış. **Dış alacalı- kahvemsi, iç tamamıyla isli**. Katkı belirgin. Hafif engebeli, dış düzgün, iç pütürlü.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** ve kalın **levha kaplama**. Dudağı aşınmış ama hafif dışa çekik ağız parçası.

KATALOG NO: 445	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 19G 18	ÇİZİM NO:108

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, içte aşınma var. Renk **pembemsi**. Düzgün doku, engebeli görünüm. Yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**, dudağı üstten düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 446	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 21 G 1	ÇİZİM NO:-

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Az yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mik**a. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, **dış hafif isli kahvemsi, iç pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi. Dudağı yuvarlatılmış, üstü hafifçe düzletilmiş, ağız parçası.

KATALOG NO: 447	MAL GRUBU: II B	BUL.YERİ:MT'99 18 H 25	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, **açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi ama net değil. Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 448	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 21G 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, içte aşınma var. Renk **pembemsi**. Düzgün doku, engebeli görünüm. Yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha, şerit** beraber kullanılmış gibi. Yuvarlatılmış, üstü düzletilmiş gibi dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 449	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 19G 12	ÇİZİM NO:790

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, içte aşınma var. Renk **pembemsi**. Düzgün doku, engebeli görünüm. Yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**, dudağı üstten düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 450	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18G 32	ÇİZİM NO:843

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, içte aşınma var. Renk **pembemsi**. Düzgün doku, engebeli görünüm. Yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: Şerit, dudağı üstten düzeltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 451	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 28	ÇİZİM NO:813

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, içte aşınma var. Renk **pembemsi**. Düzgün doku, engebeli görünüm. Yer yer isli kahvemsi.

YAPIM TEKNİĞİ: Hafif dışa çekik, inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 452	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 25	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, içte aşınma var. Renk **pembemsi**. Düzgün doku, engebeli görünüm. Yer yer isli.

YAPIM TEKNİĞİ: Hafif dışa çekik, inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 453	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 19G 3	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: İç aşınmış, **açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dudağı üstten düzletilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 454	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Renk yer yer **isli pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dudağı yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 455	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun mika. Sıkı dokulu olan hamurun rengi pembemsi.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, açkılı, iç tamamıyla aşınmış. Renk **kahvemsi devetüyü**. Kakı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: Kırığından görüldüğü kadarıyla **levha** gibi. Dudağı inceltilerek yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 456	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'00 18G 74	ÇİZİM NO:163

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, **koyu devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: Şerit ve levha beraber ihtiyaca yönelik kullanılmış. Yuvarlatılmış dudağı olan ağız parçası.

KATALOG NO: 457	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 28	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Az küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, **kahvemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Şerit, levha kaplama gibi. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 458	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 25	ÇİZİM NO:814

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, ince kalkerli bir tortu var. Katkı belirgin. Renk **açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Belli olmuyor. İnceltilerek yuvarlatılmış dudaklı ağız.

KATALOG NO: 459	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Renk **devetüyü**, iç aşınmış.

YAPIM TEKNİĞİ: Belli değil. Üstü düzletilmiş dudaklı ağız.

KATALOG NO: 460	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'00 20G 49	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, katkı belirgin, **dış kahvemsi devetüyü yer yer alacalı, iç kırmızımsı**.

YAPIM TEKNİĞİ: Belli değil, üstü düzletilmiş dudağı olan ağız.

KATALOG NO: 461	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 19G 10	ÇİZİM NO:491

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış koyu pembemsi, iç açık pembemsi.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha kaplama** görülüyor ama **şerit** mi, **elde** mi net değil. Üstü düzletilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 462	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 25	ÇİZİM NO:733

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış koyu pembemsi, iç açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Yuvarlatılmış, hafif dışa çekik dudaklı ağız..

KATALOG NO: 463	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 25	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış koyu pembemsi, iç açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi. Dudağı inceltilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 464	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: ?	ÇİZİM NO:?

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış koyu pembemsi, iç açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi.

KATALOG NO: 465	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'00 19G 50	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Renk **açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Net değil**. Dudağı yuvarlatılmış.

KATALOG NO: 466	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 20H 2	ÇİZİM NO:812

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış açık devetüyü, iç açık pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit**, yuvarlatılmış, hafif dışa çekik dudaklı ağız.

KATALOG NO: 467	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'01 23G 39	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Orta **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, **açık devetüyünden pembemsiye** değişken renk. Katkı az.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit, levha kaplama**. Yuvarlatılmış dudağı olan ağız.

KATALOG NO: 468	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 18G 4	ÇİZİM NO:851

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **kahvemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Yoğun kalkerli, **kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Belli değil**. Boyun parçası.

KATALOG NO: 469	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 22	ÇİZİM NO:732

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Yoğun kalkerli, **kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit** gibi. Kısa boyun parçası, dudağın üstü düzletilmiş.

KATALOG NO: 470	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 19G 1	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitki**sel görülüyor. Orta yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve tane boyutu değişken **taşçık**. Yoğun **mika.** Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Yoğun kalkerli, **kahvemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** gibi, net değil. Kısa boyun, yuvarlatılmış dudaklı.

KATALOG NO: 471	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 19G 4	ÇİZİM NO:855

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Yoğun **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz gri, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, açkılı, iç aşınmış gibi, katkı belirgin. Renk **pembemsi devetüyü**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha kaplama** gibi. Dudağın üstü düzletilmiş, boyun parçası.

KATALOG NO: 472	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'02 AP 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçık**. Yoğun **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Renk **pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: Dudağı düzletilmiş ağız parçası.

KATALOG NO: 473	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ:MT'99 18H 15	ÇİZİM NO:840

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **sap-saman** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve az küçük tane boyutlu **taşçık**. Yoğun **mika**. Orta dokulu olan hamurun rengi **koyu devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı değişken.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Astarlı, açkılı, dışta yoğun aşınma. Katkı belirgin. **Dış isli, iç koyu pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Şerit ve levha kaplama** gibi. Dudağın içten dışa yuvarlatılmış ağız parçası.

KATALOG NO: 474	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'00 AG 26	ÇİZİM NO:880

HAMUR ve KATKI : Yoğun tohum tane ve az otsu bitkisel görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu kireçtaşı ve az küçük tane boyutlu taşçık. Yoğun mika. Sıkı dokulu olan hamurun rengi koyu devetüyü.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, iç iyi sıvazlanarak bırakılmış, katkı belirgin, dış hafif açkılı gibi. Renk pembemsi devetüyü.

YAPIM TEKNİĞİ: İnce levhalar halinde gibi. Kenarlı düz dip parçası.

KATALOG NO: 475	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'00 AL 3	ÇİZİM NO:879

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçı**k. Az **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, açkılı, iç astarlı gibi. Katkı az. **Dış renk kahvemsi, iç renk pembemsi**.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** gibi. Kenarsız düz dip.

KATALOG NO: 476	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'00 AH 1	ÇİZİM NO:881

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Orta **kum** ve **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kenar kalınlığınca.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış hafif açkılı ama aşınmış gibi. İç tamamıyla hamur dokusu görünümünde. **Dış alacalı, koyu pembemsi**. Katkı belirgin.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha** gibi. Kenarsız düz dip parçası.

KATALOG NO: 477	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 20F 3	ÇİZİM NO:864

HAMUR ve KATKI: Az **tohum tane** ve **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı** ve **taşçı**k. Orta **kum** ve yoğun **mika**. Sıkı dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz yok.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: **Dış** neredeyse tamamıyla **isli, kalanı pembemsi devetüyü**, **iç** de **pembemsi devetüyü**. Dış düzgün iç pütürlü, iki levha arasında taşçıklı-kumlu bir dolgu var, içteki kırıktan görülüyor.

YAPIM TEKNİĞİ: **Levha**. Kenarsız düz dip.

KATALOG NO: 478	MAL GRUBU: II B	BUL . YERİ: MT'99 20F 2	ÇİZİM NO:

HAMUR ve KATKI: Yoğun **tohum tane** ve az **otsu bitkisel** görülüyor. Yoğun küçük tane boyutlu **kireçtaşı**. Yoğun **kum** ve az **mik**a. Orta dokulu olan hamurun rengi **pembemsi devetüyü**.

PİŞME ve ÖZ: İyi pişmiş ve öz siyah, öz kalınlığı kalın.

YÜZEY İŞLEMLERİ ve BEZEME: Dış astarlı, açkılı, iç iyi sıvazlanmış gibi, katkı az. **Dış** koyu **devetüyü**, **iç açık devetüyü**. İç pütürlü, dış düzgün.

YAPIM TEKNİĞİ: Levha izleri belirgin. Kenarsız düz dip.